

Ellen G. White Estate

TOUHA VĚKŮ

ELLEN G. WHITE

Touha věků

Ellen G. White

2000

**Copyright © 2012
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Obsah

Information about this Book	i
Předmluva	xiii
1. kapitola — Největší dar lidstvu	15
Ježíš Kristus — Bůh i člověk	16
V Ježíši se spojuje země s nebem	20
2. kapitola — Vyvolený národ	22
3. kapitola — Čas se naplnil	26
Propast mezi nebem a zemí	28
4. kapitola — Narození	31
Světlo nad Betlémem	32
5. kapitola — Zasvěcení	35
Svědectví Simeona a Anny	37
6. kapitola — Mudrci z Východu	41
Jeruzalémské zastavení	42
V Betlémě	44
Útěk do Egypta	45
7. kapitola — Ježíšovo dětství	48
Výchova	49
Ježíš a práce	51
Jeho vliv	52
8. kapitola — Dvanáctiletý	54
V jeruzalémském chrámu	55
Josef a Marie hledají Ježíše	57
Význam jeho poslání	57
9. kapitola — Léta dozrávání	61
Zájem o všechny bez rozdílu	62
Vztah k bratrům	63
Psáno jest	64
Vztah k matce	65
Umění povzbudit	66
10. kapitola — Janovo poselství	68
Zachariášovo proroctví	70
Janův úkol	70
Na poušti	72

Jan zkoumá proroctví	73
Poselství	74
11. kapitola — Křest	79
Význam křtu	80
Znamení	81
Naděje	82
12. kapitola — Zápas v poušti	83
Význam zápasu	84
První zkouška	85
Nepřítel útočí, když jsme slabí	88
Ne jenom chlebem.	88
Zdroj naší síly	90
13. kapitola — Další zkoušky a vítězství	92
Druhá zkouška	92
Třetí zkouška	94
Vítězství	96
14. kapitola — První učedníci	98
Svědectví Jana Křtitele	101
Ondřej a Jan, první učedníci	102
Šimon Petr, Filip a Natanael	104
Založení církve	105
15. kapitola — Na svatbě v Káně	108
Vztah k Marii	109
Voda proměněná ve víno	111
Symbolický význam vína	112
Zázračné působení a jeho význam	113
Osobní příklad	115
16. kapitola — V chrámu	117
Očištění chrámu	119
Význam Ježíšova činu	120
Uprostřed chudých a trpících	122
Ježíšovo znamení	123
17. kapitola — Nikodém	127
Noční rozhovor	128
Působení Ducha	130
Potřeba změny	131
Měděný had	132
18. kapitola — Jan Křtitel a Ježíš	135

Věrný svému poslání	136
19. kapitola — Zastavení v Samařsku	139
Ožehavé téma	141
Ježíš odhaluje své poslání	143
Zájem Samařanů	144
Ježíš boří hranice	146
20. kapitola — Opět v Káně	149
21. kapitola — Poprvé před veleradou	153
Před veleradou	156
Ježíš a zákon	157
Ježíš vyznává své božství	159
Odmítnutí	162
22. kapitola — Uvěznění a smrt Jana Křtitele	165
Jan ve vězení	166
Ježíš se přiznal k Janu Křtiteli	168
Janova smrt	171
Jeho úděl	173
23. kapitola — Působení v Galileji	175
Aktuální poselství	176
24. kapitola — Odmítnutí v Nazaretu	179
Odmítnutí	182
25. kapitola — Povolání dalších učedníků	186
Povolání Petra	188
Prostí, nevzdělaní lidé	189
26. kapitola — V Kafarnaum	192
Vyléčení posedlého	194
Působení zla	196
Na návštěvě v Petrově domě	198
Povaha Ježíšovy činnosti	199
27. kapitola — Zázračná uzdravení	201
Vyléčení malomocného	202
Symbolický význam uzdravení	204
Ochrnutý	205
28. kapitola — Lévi Matouš	210
Slavnost v Matoušově domě	211
Pravý půst	213
“Nové víno”	215
29. kapitola — Sobota	218

Ježíš a sobotní odpočinek	220
Uzdravení člověka s odumřelou rukou	222
Trvalá platnost	223
30. kapitola — Dvanáct apoštolů	226
Rozdílnost učedníků	227
Jidáš Iškariotský	228
Lidství učedníků	230
31. kapitola — Kázání na hoře	233
Blaze chudým v duchu	234
Blaze plačícím	235
Blaze tichým	236
Blaze těm, kdo touží po spravedlnosti	237
Blaze milosrdným a čistého srdce	237
Blaze těm, kdo působí pokoj	237
Blaze pronásledovaným pro spravedlnost	238
Sůl a světlo	239
Platnost zákona	240
Pravá spravedlnost	242
Nelze sloužit dvěma pánům	245
Základní pravidla života	246
32. kapitola — Setník	248
Vzkříšení syna vdovy z Naim	250
33. kapitola — Ježíšovi bratři	253
Vliv slov	254
Ochrana před zlem	255
Bratři	256
34. kapitola — Pozvání	259
“Učte se ode mne”	261
35. kapitola — Bouře	263
Utišení bouře	264
Uzdravení posedlých	266
Vyslání uzdravených	268
Vláda zla a Ježíšova moc	269
36. kapitola — Dotek důvěry	271
Setkání s nemocnou ženou	272
Uzdravující moc	273
37. kapitola — Vyslání učedníků	275
Obtíže následovníků	277

38. kapitola — Návrat učedníků	284
39. kapitola — Nasycení velkého davu	289
40. kapitola — Noc na jezeře	295
Záchrana v bouři	297
Petrova zkušenost	298
41. kapitola — Krize v Galileji	300
Odmítnutí	301
Odcizení	307
“Ke komu bychom šli?”	309
42. kapitola — Ježíš a tradice	311
Ježíš napadá tradici	312
Nadčasový problém	314
43. kapitola — Kananejská žena	315
Ježíš boří předsudky	316
44. kapitola — Pravé znamení	320
Farizeové a saduceové žádají znamení	321
Varování před pokrytectvím	323
45. kapitola — Ve stínu kříže	326
Otázky na tělo	327
Základ církve	328
Blížící se utrpení	330
Ježíšův kříž	332
46. kapitola — Proměnění	334
Zjevení slávy	335
Reakce učedníků	336
47. kapitola — Pod horou proměnění	338
Uzdravení postiženého	339
Zdroj síly	341
48. kapitola — Rozhovory s učedníky	343
O chrámové dani	344
Otázka prvenství	345
Opravdový zájem o člověka	348
Soucit s chybujícími	350
49. kapitola — Svátek stánků	354
Ježíš otálí s odchodem na slavnost	355
Na slavnosti	357
Živá voda	358
50. kapitola — Nástrahy nepřátel	361

Pochybnosti a mylné představy	362
Nikdo nikdy tak nemluvil	364
Nikodém obhazuje Ježíše	365
Obviněná žena	366
51. kapitola — Světlo světa a slepota farizeů	369
Pravda vás osvobodí	371
Potomci Abrahama	372
Uzdravení slepého	375
Slepota farizeů	378
52. kapitola — Pastýř	381
Pastýř a ovce	383
Jeho láska	384
53. kapitola — Poslední cesta do Jeruzaléma	387
Odmítnutí samařanů	388
V Pereji	389
Vítězství nad nepřítelem	392
Učedníci porozuměli	393
Podobenství	394
54. kapitola — Milosrdný Samařan	396
Pravé milosrdenství	397
Poučení z příběhu	399
55. kapitola — Ježíšovo království	402
56. kapitola — Ježíš a děti	406
Správný přístup k dětem	407
Nebraňte jim!	409
57. kapitola — Bohatý muž	411
Zkouška	412
Odpovědnost bohatých	414
58. kapitola — Lazarovo vzkříšení	415
Lazar onemocněl a zemřel	416
Na cestě do Betanie	418
“Já jsem vzkříšení a život”	420
Bolest a zármutek	421
Vzkříšení Lazara	422
59. kapitola — Odezva na Lazarovo vzkříšení	425
Kaifášův názor	427
Rozhodnutí o Ježíšově smrti	428
60. kapitola — Zásady Ježíšova království	430

Láska je ze všeho nejdůležitější	432
61. kapitola — Zacheus	435
Setkání s Ježíšem	436
Zacheova náprava	437
62. kapitola — Hostina v Šimonově domě	439
Mariino pomazání Ježíše	440
Jidášův postoj	440
“Učinila, co měla”	441
Význam Mariina činu	442
Jidášova zrada	443
Vzácnost upřímné laskavosti	444
Velikost Ježíšovy oběti	445
Šimonovo podezření	445
Pokárání Šimona	446
Mariina láska	448
63. kapitola — Vjezd do Jeruzaléma	449
Nadšení učedníků, závist farizeů, Ježíšův pláč	451
Úděl Jeruzaléma	454
64. kapitola — Podobenství o fíkovníku	457
Ušchlý fíkovník	458
Poučení pro všechny	460
Varující příklad	461
65. kapitola — Opět v chrámu	463
Vyčištění chrámu	464
Léčka	466
Podobenství o dvou synech	467
Podobenství o vinici	468
Úhelný kámen	469
66. kapitola — Léčky	474
O dani	474
Saduceové a jejich otázky	475
Nejdůležitější přikázání	478
Syn Davidův	480
67. kapitola — Naposledy v chrámu	482
Varování před farizeji a zákoníky	483
Dar chudé vdovy	485
Náměty k přemýšlení	487
Tragická zatvrzelost	489

Loučení s chrámem	490
68. kapitola — Na vnějším nádvoří	492
Podobenství o zrně	493
Otec a Syn	495
“Přitáhnu všechny k sobě”	496
69. kapitola — Proroctví o budoucnosti	498
Pronásledování	499
Zkáza Jeruzaléma	500
Znamení příchodu	501
Okolnosti příchodu	503
Potřeba bdělosti	504
70. kapitola — Ježíšův princip	507
V Ježíšových stopách	509
71. kapitola — Příklad pokory	512
Umývání nohou	513
Ježíšův příklad	516
72. kapitola — Poslední večeře	520
Chléb a víno	521
Označení zrádce	521
Ježíšova trpělivost	522
Význam večeře	524
73. kapitola — Nebojte se!	528
Nepochopení	529
Zaslíbení	530
V jeho jménu	531
Duch pravdy	532
Cestou na Olivovou horu	536
Vinný kmen	538
Přikázání lásky	541
Jistota vítězství	542
74. kapitola — V Getsemanské zahradě	545
Smrtelný zápas	546
“Staň se tvá vůle”	549
Nebeská pomoc	550
Jidášova zrada	551
Zatčení	553
75. kapitola — Soud	555
Před veleradou	558

Falešná svědectví	559
Kaifášova otázka	560
Odsouzení	561
Petrova zrada	563
Znovu před veleradou	566
Urážky davu	567
76. kapitola — Jidáš	569
Namyšlenost	570
Pochybnosti a nepochopení	571
Obrat	571
Cesta zrady	573
Výčitky svědomí	574
77. kapitola — Rozsudek	576
Co je pravda?	579
Před Herodem	580
Znovu před Pilátem	583
Ježíš, nebo Barabáš?	584
Vysmíván a bičován	585
Ukřížuj ho!	587
Pilátovy pochybnosti	589
Rozhodnutí lidu	590
78. kapitola — Ukřížování	592
Na kříži	594
Židovský král	595
Utrpení	596
Ukřížován mezi “lotry”	597
Ježíš a jeho matka	600
Poslední chvíle utrpení	601
Temnota	602
“Dokonáno jest”	604
79. kapitola — Význam Ježíšovy oběti	606
Velký spor	607
Spravedlnost a milosrdenství	609
Otázka zákona	610
80. kapitola — V hrobě	613
Uložení do hrobu	616
Lidé hledají Ježíše	618
Hořkost a obavy kněží	620

81. kapitola — Zmrtvýchvstání	623
Falešná zpráva	624
Naplněné proroctví	626
Vítězství nad smrtí	626
82. kapitola — Zpráva o vzkříšení	629
Setkání s Marií	630
Reakce učedníků	631
83. kapitola — Na cestě do Emaus	634
Proroctví o Mesiáši	635
Učedníci poznávají Ježíše	636
84. kapitola — Setkání s učedníky	638
Pověření apoštolů	639
Nevěřící Tomáš	641
85. kapitola — Znovu u jezera	643
Tři otázky pro Petra	644
Budoucnost Petra a Jana	647
86. kapitola — Poslední setkání	649
Do celého světa	650
Vybavení mocí	652
Dárce zdraví	654
Moc lásky	656
87. kapitola — Nanebevstoupení	660
Poslední slova	661
Ježíš opět přijde	661
Setkání s Otcem	663

Předmluva

Tématem této knihy je život a působení zcela výjimečné osobnosti dějin — Ježíše z Nazareta. Jde o postavu velmi známou a pozoruhodnou, pro některé kontroverzní, a pro jiné zase jednoznačně nejdůležitější. Mnozí lidé jsou totiž přesvědčeni, že ten nejúžasnější životní příběh, jaký byl kdy žit, je právě život Ježíše, zvaného Kristus.

Až se dáte do čtení, poznáte, že je to kniha mimořádně “silná”. Ale ne snad počtem stran — i když jejich počet je vysoký a svědčí o odpovědném a velmi poctivém ohledání “terénu” i zpracování vlastního tématu. Tato kniha je silná především ve smyslu působivá, tedy schopná zásadním způsobem promlouvat ke čtenářům.

Kdo je jejím autorem? Autorkou je žena, jedna z nejvýraznějších postav amerického probuzeneckého hnutí v druhé polovině 19. století — spisovatelka Ellen G. Whiteová. Kniha sama pochází z počátku 20. století a i když způsob, jakým se dnes píší knihy, je poněkud jiný, jsou myšlenky, které obsahuje, stále velmi aktuální. Proto ji vydáváme v nezměněné, nezkrácené verzi, aby každý čtenář sám si mohl vybrat to, co je pro něj důležité.

Ačkoli jde o dílo téměř stoleté, je to stále jedna z nejčastěji vydávaných knih E. G. Whiteové. A protože sama autorka (měřeno počtem knih vydaných po celém světě) je jednou z nejčtenějších spisovatelek vůbec, je i tato kniha jednou z nejvíce rozšiřovaných knih na zemi.

Bylo už sepsáno mnoho “životopisů” Ježíše Krista, vyšla různá skvělá informativní díla, mnoho beletristických zpracování tohoto tématu a také řada odborných a vskutku vynikajících prací. Mohli jsme číst četná podrobná pojednání rozvedená na dobovém pozadí, studie o chronologii, zvycích a událostech s důležitým poučením a různými pohledy na bohatý a mnohostranný život Ježíše z Nazareta, ale kniha, kterou právě otevíráte, je svým způsobem jedinečná. Nejde o klasický životopis. Metoda, kterou autorka použila při jejím psaní, záleží v zpracování všech dostupných informací i souvislostí,

příčemž způsob, jak je vše zarámováno, je originální — opírá se totiž o mimořádnou inspiraci. Také z tohoto důvodu představuje podle našeho soudu to nejhodnotnější, co bylo o tomto tématu napsáno — nejlepší dílo svého druhu. Doufáme proto, že i vy budete při jejím čtení obohaceni a prožijete s touto knihou mimořádný čtenářský zážitek.

Vydavatelé

[8]

[9]

1. kapitola — Největší dar lidstvu

“Dají mu jméno Immanuel... , ‘Bůh s námi’”. **Matouš 1,23**. “Bůh... nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.” **2. Korintským 4,6**. Ježíš Kristus byl od věčnosti jedno s Otcem, byl “obrazem Božím”, ztělesněním Boží velikosti a vznešenosti, “odleskem Boží slávy”. Přišel na svět proto, aby nám zjevil Boží slávu, aby na zem zatemněnou hříchem přinesl světlo Boží lásky, aby byl “Bohem s námi”. Proto o něm prorok řekl: “Dají mu jméno Immanuel.”

Svým životem na zemi měl Ježíš představit Boha lidem i andělům. Byl Božím Slovem, vyjádřením Božího myšlení. V modlitbě za učedníky řekl: “Zjevil jsem tvé jméno lidem,” — “plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný” — “aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich”. **Jan 17,6; 2. Mojžíšova 34,6; Jan 17,26**. Toto zjevení však nebylo určeno jen Božím dětem na zemi. Náš malý svět je učebnicí vesmíru. “I andělé touží spatřit” (**1. Petřův 1,12**) obdivuhodný Boží záměr plný milosti a tajemství lásky, která přináší spásu. Budou je zkoumat po celé věky. Pro vykoupené stejně jako pro nepadlé bytosti bude Kristův kříž předmětem hloubání i radosti. Ukáže se, že sláva, která vyzařuje z Ježíšovy tváře, je slávou obětavé lásky. Ve světle Golgoty všichni pochopí, že zákon lásky, která zapírá sama sebe, je zákonem života na zemi i v nebi. Láska, která “nehledá svůj prospěch”, pochází od Boha. V tichém a pokorném Kristu se zjevil Bůh, jenž přebývá ve světle, k němuž se nikdo nemůže přiblížit.

Na počátku se Bůh zjevoval ve všem, co stvořil. Kristus rozprostřel nebesa a položil základy země. Jeho ruka rozmístila světy ve vesmíru a stvořila polní květiny. “Upevnil svou mocí hory.” **Žalm 65,7**. “Jeho je moře, on sám je učinil.” **Žalm 95,5**. Naplnil zemi krásou a ovzduší zpěvem. Na všechno na zemi, ve vzduchu i na nebi zapsal poselství Otcovy lásky.

Hřích sice narušil dokonalé Boží dílo, ale stále v něm zůstává poselství lásky. I v dnešní době celé stvoření zvěstuje Boží slávu. Nic — kromě sobeckého lidského srdce — nežije samo pro sebe. Každý

[10] pták ve vzduchu i každé zvíře na zemi slouží nějakému dalšímu životu. Každý list v lese i každé stéblo trávy má svůj účel. Rostliny uvolňují látky nezbytné pro život lidí a zvířat. Lidé a zvířata zase napomáhají životu rostlin. Květiny kolem sebe šíří vůni a dávají světu krásu. Slunce vysílá své paprsky do tisíců světů. Moře, zdroj vody všech pramenů a zřidel, přijímá vodní toky z celé země. Bere však proto, aby mohlo dávat. Voda, která se z něho vypařuje, padá jako déšť na zem a svlažuje ji, aby mohla plodit.

Také andělé nalézají v rozdávání radost. Dávají hříšným lidem lásku a neúnavně se o ně starají. Nebeské bytosti se snaží získat lidská srdce a prosvítit temnotu světa světlem z nebes. Tiše a trpělivě působí na ztracené lidi, aby je přivedly k co nejužšímu společenství s Kristem.

Ježíš Kristus — Bůh i člověk

Pomineme-li všechny stvořené věci, spatříme Boha v Ježíši. Zamyslíme-li se nad jeho životem, pochopíme, že Boží sláva spočívá v dávání. “Sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec,” řekl Kristus. “Mne poslal živý Otec a já mám život z Otce.” “Já sám nehledám svou slávu,” ale slávu toho, který mne poslal ([Jan 8,28](#); [Jan 6,57](#); [Jan 8,50](#)). Tato slova odhalují zásadu, která je zákonem života celého vesmíru. Vše, co Kristus má, přijal od Boha, aby mohl dávat. Prostřednictvím svého milovaného Syna, který v nebi slouží stvořeným bytostem, dává Otec život všem. A prostřednictvím Syna se mu láska v radostné službě a chvále zase vrací. Skrze Krista se naplňuje dobrota, která je zákonem života a představuje Boží charakter.

Tento zákon byl porušen už v samém nebi. Hřích má svůj původ v sobectví. Strážný cherub Lucifer zatoužil být v nebi prvním. Snažil se získat vládu nad nebeskými bytostmi, chtěl je odvrátit od Stvořitele a sám být uctíván. Proto se snažil vzbudit falešnou představu o Boží povaze a obviňoval Boha z touhy po vlastním vyvýšení. Své špatné vlastnosti připisoval milujícímu Stvořiteli. Tak podvedl anděly i lidi. Vzbudil v nich pochybnost o Božím slově a nedůvěru v Boží dobrotu. Bůh je Bohem spravedlnosti a jeho nesmiřitelná moc budí bázeň. Satan ho však představoval jako přísnou a nesmiřitelnou

bytost. Svedl lidi, aby se připojili k jeho vzpouře proti Bohu. Na svět se snesla noc bídy a utrpení.

Falešné chápání Boha zahalilo zemi tmou. Bylo třeba zlomit satanovu zrádnou moc, aby temným mrakem mohlo proniknout světlo a svět se mohl vrátit k Bohu. Toho nebylo možné dosáhnout násilím. Násilí je v rozporu se zásadami Boží vlády. Pán Bůh chce pouze službu lásky a lásku nelze vynutit, získat silou či mocí. Lásku probouzí jen láska. Znat Boha znamená milovat ho. Bylo třeba jasně ukázat, že Boží povaha je pravým opakem povahy satanovy. To mohla udělat jen jediná bytost v celém vesmíru. Boží lásku mohl zjevit jen ten, kdo ji poznal v celém jejím rozsahu. Po temné noci muselo světu vzejít Slunce spravedlnosti “se zdravím na paprscích”. **Malachiáš 3,18.**

Plán našeho vykoupení nebyl dodatečným řešením, které Bůh vymyslel až po Adamově pádu. Byl zjevením “tajemství, které od věčných časů nebylo vysloveno”. **Římanům 16,25.** Odhalením zásad, které jsou od věčnosti podstatou Boží vlády. Bůh i Kristus od počátku věděli, že satan odpadne a svede člověka k hříchu. Existence hříchu nebyla Božím záměrem. Bůh ji však předvídal a připravil plán, jak jí čelit. Miloval svět natolik, že zaslíbil dát svého jediného Syna, “aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný”. **Jan 3,16.**

[11]

Lucifer řekl: “Vyvýším svůj trůn nad Boží hvězdy. . . , s Nejvyšším se budu měřit.” **Izajáš 14,13.14.** Kristus však “způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí”. **Filipským 2,6.7.**

Kristus se obětoval dobrovolně. Mohl zůstat u Otce. Mohl si dál žít v nebeské slávě a těšit se z úcty andělů. Rozhodl se však, že vrátí vládu zpět do Otcových rukou a sestoupí z vesmírného trůnu, aby přinesl světlo a život lidem, kteří umírají ve tmě.

Téměř před dvěma tisíci lety zazněla z nebeského Božího trůnu tajemná slova: “Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. . . Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.” **Židům 10,5-7.** Tato slova odhalují naplnění Božího záměru, který byl od věčnosti tajemstvím. Kristus se chystal navštívit náš svět v lidské podobě. Řekl: “Dal jsi mi tělo.” Kdyby přišel v slávě, kterou měl u Otce před stvořením světa, nesnesli bychom světlo jeho přítomnosti.

Jeho sláva byla zahalena, abychom na něho mohli hledět, a nemuseli zahynout. Jeho božství bylo přikryto lidstvím — neviditelná sláva ve viditelném lidském těle.

Velkolepý Boží plán byl naznačen různými předobrazy a symboly. Hořící keř, ve kterém se Kristus zjevil Mojžíšovi, ukazoval na Boha. Symbolem, který měl představovat božství, byl obyčejný, zdánlivě nezajímavý keř. Skrze něj se projevil nekonečný Bůh. Milosrdný Bůh zakryl svou slávu zcela běžnou rostlinou, aby na něho Mojžíš mohl pohlédnout, a přitom zůstat naživu. Podobně jednal Bůh s Izraelem. Ve dne jim žehnal a zjevoval svoji vůli v oblakovém a v noci v ohnivém sloupu. Pán Bůh skrýval svoji slávu a zahaloval svoji vznešenost, aby na něho mohly pohlédnout slabé oči smrtelníků. Proto měl Kristus přijít “v těle naší poníženosti”, “v podobě člověka”. **Filipským 3,21; 2,7**. Podle lidských měřítek nebyl tak krásný, aby po něm všichni toužili, a přece byl vtěleným Bohem, světlem nebe i země. Skrýval svoji slávu, velikost a vznešenost, aby se mohl přiblížit trpícím a pokoušeným lidem.

Bůh prostřednictvím Mojžíše nařídil Izraeli: “Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich” (**2. Mojžíšova 25,8**) a skutečně také ve svatyni uprostřed svého lidu přebýval. Symbol jeho přítomnosti byl s nimi po celou dobu namáhavého putování pouští. I Kristus si zřídil svoji svatyni mezi lidmi. Postavil si svůj stan vedle našeho, aby mohl přebývat mezi námi a seznamovat nás se svou božskou povahou a životem. “A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.

[12]

Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.” **Jan 1,14**.

Díky tomu, že Ježíš přišel mezi nás, víme, že Bůh zná naše trápení a bolesti, rozumí nám a cítí s námi. Každý se může přesvědčit, že Stvořitel je přítelem hříšníků. V každém poučení, zaslíbení, v každém skutku lásky, v každém projevu Boží povahy ve Spasitelově pozemském životě můžeme vidět “Boha s námi”.

Satan představuje Boží zákon lásky jako zákon sobectví. Tvrdí, že člověk nemůže Božím přikázáním dostát. Z pádu Adama a Evy i ze vši bídy, kterou s sebou přinesl, obviňuje Stvořitele. Svádí lidi k tomu, aby v Bohu viděli původce hříchu, utrpení a smrti. Ježíš měl tuto lež odhalit. Měl nám být příkladem poslušnosti. Proto se stal

jedním z nás, vzal na sebe naši podobu i náš životní úděl. “Proto musil být ve všem jako jeho bratří.” **Židům 2,17.**

Kdyby satan našel něco, čím Ježíš na rozdíl od nás nemusel projít, použil by to jako důkaz nedostatečnosti Boží moci pro nás. Proto Ježíš “na sobě zakusil všechna pokušení jako my”. **Židům 4,15.** Byl podroben stejným zkouškám jako my. A nepoužil ve svůj prospěch žádnou moc, kterou bychom nemohli využít i my. Jako člověk musel čelit mnoha pokušením. Přemáhal je silou, již přijímal od Otce. Řekl: “Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.” **Žalm 40,9.** Ježíš konal dobro, uzdravoval každého, komu satan působil utrpení. Představoval lidem povahu Božího zákona a podstatu svého poslání. Svým životem dokázal, že i my můžeme žít v souladu s Božím zákonem.

Svým lidstvím se Kristus přiblížil k člověku, božstvím byl spojen s Božím trůnem. Jako Syn člověka je pro nás příkladem poslušnosti, jako Syn Boží nám dává sílu poslouchat. To on promluvil z keře na hoře Chorébu k Mojžíšovi: “JSEM, KTERÝ JSEM... Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám.” **2. Mojžíšova 3,14.** Pro Izraelce to byl slib vysvobození. Když potom přišel “v podobě člověka”, řekl o sobě: JÁ JSEM. Dítě z Betléma, tichý a pokorný Spasitel, je Bohem, který “byl zjeven v těle”. **1. Timoteovi 3,16.** A nám říká: “Já jsem dobrý pastýř.” “Já jsem ten chléb živý.” “Já jsem ta cesta, pravda i život.” “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.” **Jan 10,11; Jan 6,51; Jan 14,6; Matouš 28,18.** JÁ JSEM zárukou každého zaslíbení. JÁ JSEM, nebojte se. “Bůh s námi” je jistota — osvobozuje nás od hříchu, dává nám sílu k poslušnosti nebeského zákona.

Kristus se ponížil a vzal na sebe lidskou podobu. Tím ukázal, že jeho povaha je pravým opakem povahy satanovy. Šel ve svém ponížení dokonce ještě dál. “V podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.” **Filipským 2,8.** Stejně jako kdysi velekněz odkládal okázalý obřadní šat a vykonával službu v bílém lněném rouchu obyčejného kněze, vzal na sebe Kristus podobu služebníka a obětoval — byl knězem i obětí. “Byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj.” **Izajáš 53,5.**

S Kristem bylo naloženo tak, jak jsme si zasloužili my. A to proto, aby s námi mohlo být nakládáno tak, jak si zasloužil on. Byl

odsouzen za naše hříchy, na kterých neměl žádný podíl, abychom my mohli být ospravedlněni jeho spravedlností, na které nemáme žádnou zásluhu. Podstoupil smrt, která měla stihnout nás, abychom získali život, který patřil jemu. “Jeho jizvami jsme uzdraveni.” **Izajáš 53,5.**

V Ježíši se spojuje země s nebem

Svým životem a smrtí dosáhl Kristus mnohem více než pouhé obnovy toho, co zničil hřích. Satanovým cílem bylo navždy oddělit člověka od Boha. V Kristu je však naše spojení s Bohem ještě těsnější, než by bylo, kdybychom byli nikdy nepadli. Kristus vzal na sebe naši podobu, a tím se spojil s lidmi poutem, které nikdo nemůže přetrhnout. Je s námi spojen navždy. “Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.” **Jan 3,16.** Poslal ho proto, aby nesl naše hříchy a byl za nás obětován. A nejen to, Bůh dal Krista nám hříšníkům také proto, aby nás ujistil, že jeho stálým a neměnným cílem je pokoj. Bůh dal svého jediného Syna, aby se stal jedním z lidí a své lidství si navždy ponechal. To je zárukou, že Bůh své slovo splní. “Nám se narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda.” **Izajáš 9,6.** Bůh v osobě svého Syna přijal lidskou podstatu a přenesl ji do nebe. “Syn člověka” sedí na trůnu vesmíru. Jemu “bude dáno jméno: Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje”. **Izajáš 9,6.** JSEM je prostředníkem a spojením mezi Bohem a člověkem. Je “svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků”, a přitom “se nestydí nazývat je svými bratry”. **Židům 7,26; Židům 2,11.** V Kristu se spojuje země s nebem. Oslavený Kristus je naším bratrem. Nebe je v lidstvu a lidstvo je v objetí Nekonečné lásky.

Bůh o svém lidu říká: “Jako drahokamy v čelence budou zářit nad jeho zemí. Jaká je jeho dobrota, jaká jeho krása!” **Zacharjáš 9,16.17.** Povýšení vykoupených bude věčným svědectvím o Božím milosrdenství. “Aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši.” “Aby nebeským vládám a mocnostem bylo... dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost, podle odvěkého určení, které naplnil v Kristu Ježíši, našem Pánu.” **Efezským 2,7; Efezským 3,10.**

Kristus jako Vykupitel ospravedlnil Boží vládu. Všemohoucí Bůh se představil jako Bůh lásky. Vyvrátil všechna satanova obvinění a odhalil jeho charakter. Vzpouora se už nikdy nebude opakovat. Hřích se už nikdy ve vesmíru neobjeví. Všichni budou navěky chráněni před odpadnutím. Oběť lásky nerozlučně pojí obyvatele země i nebe s jejich Stvořitelem.

Dílo vykopení bude dokonáno. Na místě, kde se rozmáhal hřích, se ještě více rozhojní Boží milost. Sama země, na kterou si satan dělал nárok, bude nejen vykopena, ale i vyvýšena. Náš malý svět, který se kletbou hřichu stal jedinou temnou skvrnou slavného Božího stvoření, bude oslaven nad všechny ostatní světy vesmíru. Na zemi, kde Boží Syn přebýval jako člověk, kde Král slávy žil, trpěl a zemřel, stvoří Bůh všechno nové a bude mít svůj příbytek “uprostřed lidí”. “Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi.” **Zjevení 21,3**. Vykopení pak budou navěky kráčet ve světle svého Pána a chválit jej za nejvzácnější dar, kterým je Immanuel — “Bůh s námi”. [14] [15]

2. kapitola — Vyvolený národ

Židovský národ očekával příchod Spasitele více než tisíc let. Byla to jeho největší naděje. Vzáývali Spasitelovo jméno v písních a proroctvích, při chrámových obřadech i domácích bohoslužbách. Když však přišel, nepoznali ho. Byl pro ně “jak oddenek z vyprahlé země”, “neměl vzhled ani důstojnost”, neviděli v něm žádnou krásu, nevěděli, proč by po něm měli toužit. “Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.” **Izajáš 53,2; Jan 1,11.**

Bůh si i přesto izraelský národ vyvolil. Povolal jej, aby mezi lidmi udržoval znalost jeho zákona, symbolů a proroctví, které ukazovaly na Spasitele. Přál si, aby přinášel světu spasení. Hebrejové měli být pro okolní národy tím, čím byl Abraham v zemi, kde přebýval, Josef v Egyptě a Daniel na babylonském dvoře. Měli seznamovat lidi s Bohem.

Když Pán Bůh povolával Abrahama, řekl mu: “Požehnám tě. . . Staň se požehnáním! . . . V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.” **1. Mojžíšova 12,2.3.** Zaslíbení mnohokrát opakovali také proroci. Vztahovalo se na Izrael i v době, kdy byl vyčerpán válkou či trpěl v zajetí. “I bude pozůstatek Jákoba uprostřed mnoha národů jako rosa od Hospodina, jako vláha pro bylinu, která neskládá naději v člověka, nečeká na syny lidské.” **Micheáš 5,7.** O jeruzalémském chrámu Pán Bůh prostřednictvím Izajáše prohlásil: “Můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.” **Izajáš 56,7.**

Izraelci však toužili po světské slávě. Po vstupu do Kanánu se začali odchylovat od Božího zákona a přijímali zvyky pohanů. Marně je Pán Bůh varoval prostřednictvím proroků. Marně trpěli pod útlakem pohanů. Po každé nápravě následovalo ještě větší odpadnutí.

Kdyby byli Izraelci zůstali Bohu věrní, mohl Bůh uskutečnit svůj záměr, poctit je a povýšit. Kdyby byli poslušní, byl by je vyvýšil “nade všechny pronárody, které učinil”, byli by mu “chválou, věhlasem a okrasou”. **5. Mojžíšova 26,19.** Mojžíš řekl: “Všechny národy země budou vidět, že se nazýváš Hospodinovým jménem, a budou se tě bát.” “Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: ‘Jak

moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!” 5. Mojžíšova 28,10; 5. Mojžíšova 4,6. Izraelci však nebyli Bohu věrní a jeho plán se tak naplňoval za neustálého protivenství a pokořování.

[16]

Byli odvedeni do babylonského zajetí a rozehnáni do pohan- ských zemí. Utrpení přimělo mnohé z nich k tomu, že znovu začali věrně dodržovat Boží smlouvu. Když věšeli svoje harfy na vrby a oplakávali zpustošený svatý chrám, rozsvítilo se v nich světlo pravdy a mnohé národy poznaly jejich prostřednictvím Boha. Po- hanské oběti byly převrácením Božích ustanovení. Mnozí upřímní pohané pochopili prostřednictvím Židů význam pravé bohoslužby a s vírou přijali zaslíbení o Vykupiteli.

V zajetí byli mnozí Židé pronásledováni. Nemálo jich přišlo o život proto, že zachovávali sobotu a odmítali se účastnit pohanských slavností. Když se modloslužebníci rozhodli potříit pravdu, přivedl Bůh své služebníky před krále a vladaře, aby jim i jejich lidu umožnil přijmout světlo pravdy. Čas od času byli i nejvyšší monarchové nuceni uznat svrchovanost Boha, kterého uctívali jejich židovští zajatci.

Babylonské zajetí dokonale vyléčilo Izraelce z modloslužebnic- tví. V dalších stoletích trpěli útlakem pohanských nepřátel, dokud nepochopili, že jejich úspěch závisí na poslušnosti Božího zákona. Příliš často je však k poslušnosti nevedla láska, ale sobectví. Jejich bohoslužba byla povrchní a byla pro ně pouhým prostředkem k do- sažení národní velikosti. Nestali se světlem světa. Chtěli se vyhnout pokušení modloslužby, a proto se před světem uzavřeli. Pán Bůh prostřednictvím Mojžíše vydal jistá omezení pro styk s modloslužeb- níky, ale Izraelci si je špatně vykládali. Bůh chtěl zabránit tomu, aby se přizpůsobili pohanským zvykům. Židé však mezi sebe a ostatní národy postavili zeď. Vzhlíželi k Jeruzalému jako ke svému nebi, žárlili a báli se, aby snad Bůh neprojevil svoji milost i pohanům.

Po návratu z Babylona věnovali mnoho pozornosti náboženské výchově. Po celé zemi vystavěli synagogy, v nichž kněží a zákoníci vykládali zákon. Zřídili školy, kde se žáci kromě umění a vědy měli učit i zásadám spravedlnosti. Tato zařízení se však zvrhla. Mnozí Izraelci přijali v zajetí pohanské názory a zvyky a vnášeli je do své bohoslužby. V mnohém se přizpůsobili pohanům.

Když se Židé odvrátili od Boha, ztratili do značné míry ze zře- tele i učení o obřadní službě. Ustanovil ji sám Kristus a každá její

část ukazovala na něho. Byla to živá a duchovně povznášející bohoslužba. Židům se však duchovní život z obřadů vytratil, drželi se jen bezduchých forem. Spoléhalo se na oběti a obřady, místo aby svou důvěru vkládali v Krista, kterého oběť představovala. Rabíni a kněží se snažili nahradit to, co jim chybělo, a zvyšovali své požadavky. Čím však byli přísnější, tím méně se v nich projevovala Boží láska. Svou svatost měřili množstvím obřadů, ale jejich srdce byla plná pýchy a pokrytectví.

[17] Jejich podrobné a únavné předpisy znemožňovaly zachovávání zákona. Lidé, kteří chtěli sloužit Bohu a snažili se dodržovat všechna rabínská nařízení, trpěli. Nenacházeli pokoj, stále je pronásledovaly výčitky svědomí. Satan je chtěl znechutit, zmást jejich představu o Boží povaze a znevážit jejich víru. Doufal, že se mu podaří obhájit to, co hlásal při své vzpouře v nebi — že Boží požadavky jsou nespravedlivé a není možno jim dostát. “Dokonce ani Izrael nezachovává zákon,” prohlašoval.

Židé toužili po příchodu Mesiáše, ale měli zkreslenou představu o jeho poslání. Nečekali vysvobození z hříchu, ale z římské moci. Vzhlíželi k Mesiáši, který přijde jako dobyvatel, zlomí moc utlačovatelů a učiní z Izraele světovou velmoc. To vše je nakonec přivedlo k tomu, že Spasitele zavrhli.

[18] V době Kristova narození byl židovský národ pod cizí vládou a zmítaly jím vnitřní nepokoje. Židé sice směli mít svoji vlastní správu, ale nic nemohlo zastřít skutečnost, že nad nimi vládne Řím. Nedokázali se smířit s omezováním své moci. Římané si vyhrazovali právo jmenovat a odvolávat velekněze. Tento úřad byl často získáván podvodem, úplatky, a dokonce i vraždou. Kněžství tak stále více upadalo. Kněží však měli i přesto velikou moc a sobecky jí využívali pro své ziskové zájmy. Lidé se museli podřizovat jejich bezohledným požadavkům, a ještě platit Římanům vysoké daně. To vedlo k všeobecné nespokojenosti. Lid se často bouřil. Chamtivost a násilí, nevěra a duchovní otupělost rozkládaly národ zevnitř.

Nenávist k Římanům a národní i duchovní hrdost vedly Židy k tomu, že stále přísně lpěli na svém způsobu bohoslužby. Úzkostlivým dodržováním náboženských obřadů se kněží snažili udržet úctu k svatosti. Lid, který žil v temnotě a pod neustálým útlakem, i vládnoucí vrstva, jež žíznila po moci, toužili po příchodu Mesiáše. Doufali, že přemůže jejich nepřátele a vrátí Izraeli království. Zkou-

mali proroctví, ale nepochopili jejich duchovní význam. Přehlédli, že Písmo hovoří o tom, jak bude Kristus při svém prvním příchodu ponížen, a špatně vykládali texty, jež předpovídaly slávu jeho druhého příchodu. Pýcha jim zatemnila rozum. Vysvětlovali proroctví podle svých sobeckých představ.

[19]

3. kapitola — Čas se naplnil

“Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna. . . , aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny.” **Galatským 4,4.5.**

Spasitelův příchod byl předpověděn již v Edenu. Když Adam s Evou poprvé slyšeli toto zaslíbení, očekávali, že se rychle naplní. S radostí vítali prvorozeného syna a doufali, že právě on bude Vysvoboditelem. Zaslíbení se však nesplnilo. Lidé, kteří je dostali jako první, zemřeli, a Spasitelova příchodu se nedočkali. Od doby Henocha připomínali patriarchové a proroci lidu Boží zaslíbení, a oživovali tak naději na Spasitelův příchod. On se však stále neobjevoval. Danielovo proroctví odhalilo dobu jeho příchodu, ale ne všichni je správně pochopili. Staletí ubíhala a hlasy proroků utichaly. Izrael byl tvrdě utlačován a mnozí říkali: “Dny uběhnou a každé vidění selže.” **Ezechiel 12,22.**

Boží plán se však — stejně jako hvězdy na svých vesmírných drahách — nepředbíhá ani nezpožd'uje. V symbolech neproniknutelné tmy a dýmající pece zjevil Bůh Abrahamovi, že se Izrael dostane do otroctví Egypta a jeho poroba bude trvat čtyři sta let. “Potom,” řekl Bůh, “odejdou s velkým jměním.” **1. Mojžíšova 15,14.** Faraonova pyšná říše bojovala proti těmto slovům celou svou mocí, ale marně. “Přesně na den vyšly všechny zástupy Hospodinovy z egyptské země.” **2. Mojžíšova 12,41.** I hodina Ježíšova příchodu byla v nebi přesně stanovena. V určenou chvíli se v Betlémě narodil Ježíš.

“Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna.” (**Galatským 4,4**) Prozřetelnost řídila pohyby národů a usměřňovala rozvoj lidské společnosti, dokud svět neuzrál pro příchod Vysvoboditele. Národy byly sjednoceny pod jednou vládou. Dorozumívaly se jedním jazykem, který byl všeobecně uznáván jako jazyk písемnictví. Židé rozptýlení po všech zemích se tehdy scházeli do Jeruzaléma ke každoročním slavnostem. Když se vraceli domů, mohli šířit zprávu o Mesiášově příchodu po celém světě.

Pohanství tehdy ztrácelo svůj vliv. Lidé byli unaveni okázalými slavnostmi a mýty. Toužili po náboženství, které by uspokojilo jejich srdce. Zdálo se sice, že pravda už se z lidské společnosti vytratila, ale našli se jedinci, kteří ve zmatku a zoufalství stále hledali její světlo. Toužili po poznání živého Boha a po jistotě věčného života.

[20]

Židé se odvrátili od Boha, jejich víra pohasla a nadějný výhled do budoucna se téměř rozplynul. Necháпали slova proroků. Smrt pro ně byla strašným tajemstvím, myšlenky na další život je naplňovaly nejistotou a beznadějí. Hlas, který přes staletí dolehl k prorokovi, nebyl jen nářkem betlémských matek, ale pláčem celého lidstva — “hlas v Ráma je slyšet, pláč a veliký nářek; Ráchel oplakává své děti a nedá se utěšit, protože jich není”. **Matouš 2,18**. Lidé seděli “v údolí stínu smrti” bez útěchy. Toužili po Vysvoboditeli, očekávali jeho příchod a doufali, že rozptýlí tmu a odhalí tajemství budoucnosti.

Příchod božského učitele předpověděli i lidé, kteří nepatřili k židovskému národu. Hledali pravdu a Bůh je osvítil. Tito učitelé se objevovali jako hvězdy na temném nebi. Jejich proroctví probouzela naději v srdcích tisíců pohanů.

Písmo se po staletí překládalo do řečtiny, kterou se tehdy mluvilo v celé Římské říši. Židé byli rozptýleni všude a jejich naději na příchod Mesiáše do určité míry přijímali i příslušníci ostatních národů. Mezi lidmi, které Židé považovali za pohany, byli i jedinci, kteří rozuměli proroctvím Písma o Mesiáši lépe než samotní učitelé Izraele. Někteří doufali, že je osvobodí od hříchu.

Filozofové se snažili proniknout do tajemství židovského náboženského systému. Fanatismus Židů však bránil šíření světla. Nechtěli narušit přehradu mezi sebou a ostatními národy, nebyli ochotni se s nimi podělit o to, co věděli o symbolické bohoslužbě. Musel přijít skutečný Vykladač. Ten, na kterého ukazovaly všechny předobrazy, musel sám vysvětlit jejich význam.

Bůh promlouval ke světu v symbolech a předobrazech, oslovoval lidi prostřednictvím přírody, patriarchů a proroků. Oni však potřebovali slyšet poučení ve svém jazyce. Musel k nim promluvit Posel smlouvy. Jeho hlas musel zaznít v jeho chrámu. Kristus musel přijít a promluvit naprosto jasně a srozumitelně. On jako Zdroj pravdy musel oddělit pravdu od všeho, co k ní lidé přidali a čím ji zatemnil. Bylo třeba jasně a srozumitelně vyložit zásady Boží vlády, plán vykopení a podstatu Starého zákona.

Mezi Židy byli ještě lidé, kteří zůstali věrní Bohu. Patřili k řadě pravých Božích služebníků. Stále s nadějí očekávali, že se zaslíbení, jež dostali jejich otcové, splní. Svoji víru posilovali tím, že si připomínali Mojžíšovo ujištění: “Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.” **Skutky 3,22**. Znovu a znovu četli o tom, jak jej Hospodin pomaže, aby “nesl radostnou zvěst pokorným”, “obvázal rány zkroušených srdcem” a “vyhlásil léto Hospodinovy přízně”. **Izajáš 61,2**. Četli, že “neochabne, dokud na zemi soud nevykoná”, že “i ostrovy čekají na jeho zákon”, pronárody přijdou k jeho světlu a “králové k jasu, jenž nad ním vzejde”. **Izajáš 42,4; Izajáš 60,3**.

[21] Slova umírajícího Jákoba je naplňovala nadějí: “Juda nikdy ne-
[22] bude zbaven žezla ani palcátu, jenž u nohou mu leží, dokud nepřijde ten,” kterého “budou poslouchat národy”. **1. Mojžíšova 49,10**. Úpadek izraelské moci svědčil o tom, že Mesiášův příchod se blíží. Danielovo proroctví popisovalo slávu jeho vlády v království, které přijde po všech pozemských královstvích a které podle proroka “nebude zničeno navěky”. **Daniel 2,44**. Podstatu Kristova poslání chápalo jen málo lidí. Většina očekávala mocného panovníka, který přijde jako vysvoboditel národů a nastolí v Izraeli království.

Propast mezi nebem a zemí

Čas se naplnil. Lidstvo, které po staletí přestupovalo Boží zákon a stále více upadalo, volalo po Vykupiteli. Satan se ze všech sil snažil vytvořit mezi nebem a zemí hlubokou a nepřekonatelnou propast. Neustále pokoušel lidi svými podvody a pobízel je k hříchu. Chtěl, aby Bohu došla trpělivost, aby přestal člověka milovat, vzdal se světa a ponechal ho jeho ďábelské moci.

[23] Snažil se, aby lidé na Boha zapomněli, chtěl odvrátit jejich pozornost od Božího chrámu a budovat své vlastní království. Vypadalo to, že snad v boji o nadvládu zvítězí. Bůh však má v každé době své služebníky. Dokonce i některé pohany Kristus povolal k tomu, aby pozvedali lid a odvraceli jej od hříchu. Lidé však jimi pohrdali a nenáviděli je. Mnozí z nich zahynuli násilnou smrtí. Stín, kterým nepřítel zahaloval svět, byl stále temnější.

Satan po staletí využíval pohanství a odvracel lidi od Boha. Velikého vítězství však dosáhl až tehdy, když se mu podařilo zvrátit víru

Izraele. Pohané uctívali své vlastní představy, tím se připravovali o poznání pravého Boha a upadali do stále větší zkaženosti. S Izraelem to bylo stejné. Základem pohanství byla víra, že člověk se může zachránit svými vlastními skutky. Toto přesvědčení se přičiněním satana vkradlo i do židovského náboženství. Vždy, když se lidé začnou řídit touto zásadou, ztrácejí veškeré zábrany proti hříchu.

Poselství o spasení se k lidem dostává zase prostřednictvím lidí. Židé chtěli mít výhradní právo na pravdu, která znamená věčný život. Shromažďovali životodárnou manu tak dlouho, až se zkažila. Náboženství, které chtěli mít jen pro sebe, se stalo pohoršením. Upírali Bohu jeho slávu a klamali svět napodobeninou evangelia. Nechtěli se podříditi Boží vůli a pracovat pro záchranu světa, padli do rukou satana a přispívali ke zkáze lidstva.

Národ, který Bůh povolal, aby byl pilířem a nositelem pravdy, se stal nástrojem satana. Dělal, co satan chtěl. Zkreslovali Boží povahu a svět pak začal považovat Boha za tyrana. Dokonce i kněží, kteří sloužili v chrámu, si přestali uvědomovat smysl služby, kterou konali. V symbolech přestali vidět věci, které se za nimi skrývaly. Když přinášeli oběti, chovali se jako herci v divadle. Obřady, které Bůh sám ustanovil, nakonec vedly lidi k zaslepenosti a zatvrzelosti. Jejich prostřednictvím už Bůh nemohl pro člověka nic udělat. Celý systém musel být zrušen.

Záludnost hříchu dosáhla svého vrcholu. Satan vynaložil na záhubu lidstva všechny své síly. Boží Syn při pohledu na svět trpěl. S lítostí a bolestí sledoval, jak se lidé stávají obětí satanovy krutosti. Soucitně hleděl na každého, kdo propadal zkáze, smrti a ztracení. Zvolili si pána, který je připoutal ke svému vozu jako zajatce. Zmatení a podvedení se v ponurém průvodu blížili k věčné záhubě; ke smrti, po níž už není žádná naděje na život; k noci, po níž nepřichází žádné ráno. Satan se spojil s lidmi. Lidská těla, ve kterých měl přebývat Bůh, se stala sídlem démonů. Nadpřirozené síly ovládly smysly, nervy, city i tělo člověka a hnaly ho k uspokojování nejnižších žádostí. Lidské tváře nesly pečeť zla. Vyzařovala z nich povaha démonů, kteří je ovládali. Na to všechno hleděl Vykupitel světa — ztělesněná čistota. Musela to pro něho být hrozná podívaná.

Hřích pronikl i do náboženství. V srdcích lidí hluboce zakořenila vzpoura a jejich nenávist se obrátila proti nebi. Celý vesmír viděl,

že bez Boha se lidstvo nevzpamatuje. Nový život a sílu mu mohl dát jedině Stvořitel.

[24] Nepadlé světy vesmíru s velkým zájmem sledovaly, co Bůh udělá. Očekávaly, že obyvatele země vyhladí. Kdyby k tomu bylo došlo, mohl by satan dokončit svůj plán a získat nebeské bytosti na svoji stranu. Prohlašoval, že zásady Boží vlády neumožňují odpuštění. Kdyby byl Bůh zničil svět, satan by toho využil jako důkazu pravdivosti svých tvrzení. Chtěl svalit vinu na Boha a rozšířit svoji vzpouru do dalších světů ve vesmíru. Bůh však svět nezničil, ale poslal svého Syna, aby jej zachránil. Úpadek a protivenství sice ovládly celou zem, ale Bůh i přesto připravil cestu záchrany.

Když už se zdálo, že satan zvítězí, přišel Boží Syn s poselstvím Otcovy milosti. Boží láska k padlému lidstvu však nikdy ani na chvíli nepohasla. Boží milost se projevovala za všech okolností, bez ohledu na lidskou zvrácenost. Když se naplnil čas, zahrnul Bůh svět záplavou spásné milosti, která neustane, dokud nebude dokončen plán spasení. Satan se radoval, že se mu podařilo znevážit Boha v lidských očích. Ježíš přišel, aby člověku vrátil správnou představu o Stvořiteli.

[25] Jedině Kristus mohl obnovit to, co v lidech zničil hřích. Přišel vyhnat démony, kteří ovládali vůli člověka. Přišel nás pozvednout z prachu, narovnat náš pokřivený charakter a ozdobit jej svou slávou.

4. kapitola — Narození

Král slávy se snížil a vzal na sebe lidskou podobu. Žil na zemi v drsných a odstrašujících podmínkách. Jeho sláva byla zahalena, aby vznešený vzhled neupoutával příliš mnoho pozornosti. Vyhýbal se veškeré okázalosti. Bohatství, světská sláva či uznání nikdy nemůžou zachránit člověka před smrtí. Ježíš nechtěl, aby k němu lidi přivádělo něco pozemského. Přál si, aby je přitahovala краса nebeské pravdy. V proroctvích bylo dávno před jeho příchodem zapsáno, jaký bude, a on chtěl, aby ho lidé přijímali na základě svědectví Božího slova.

Andělé žasli nad obdivuhodným plánem vykoupení. Byli zvědaví, jak vyvolený lid přijme Božího Syna v lidské podobě. Ostatní národy věřily bájím a uctívaly nepravé bohy. Andělé však navštívili zemi vyvoleného lidu, kde se zjevila Boží sláva a kde svítilo prorocké světlo. Nepozorovaně vešli do Jeruzaléma k ustanoveným vykladačům Písma, k služebníkům Božího domu. Kněz Zachariáš, který sloužil před oltářem, se již o blízkosti Kristova příchodu dozvěděl. Mesiášův předchůdce se už narodil. Jeho poslání bylo potvrzeno zázrakem a proroctvím. Zprávy o jeho narození a o zvláštním významu jeho poslání se rozšířily široko daleko. Jeruzalém se však na uvítání Vykupitele nijak nepřipravoval.

Nebeští poslové s údivem sledovali lhostejnost vyvoleného lidu, jehož posláním bylo přinášet světu světlo Boží pravdy. Židovský národ se měl stát svědkem toho, že se Kristus narodí jako potomek Abrahama a z rodu Davida. Židé však nepoznali, že jeho příchod je již přede dveřmi. V chrámu se každé ráno a každý večer konaly obětní obřady, které ukazovaly na Božího Beránka, ale ani zde se na setkání s ním nikdo nepřipravoval. Kněží a učitelé národa zřejmě netušili, že v nejbližší době dojde k nejvýznamnější události v dějinách světa. Stále opakovali své bezduché modlitby a předváděli se při okázalých bohoslužbách. Honili se za bohatstvím a světskou slávou, a na zjevení Mesiáše nebyli vůbec připraveni. Netečnost vládla v celé izraelské zemi. Radost, která naplňovala nebe, se sobeckých

[26] srdcí plných přízemních zájmů ani nedotkla. Jen několik lidí toužilo spatřit Neviditelného. Právě k nim směřovalo nebeské poselství.

Světlo nad Betlémem

Andělé provázeli Josefa a Marii na jejich cestě z rodného Nazareta do Davidova města. Výnos císařského Říma o sčítání lidu v celé rozlehlé říši se týkal i obyvatel galilejských pahorků. Stejně jako byl dávno předtím povolán na trůn světové říše Kýros, aby osvobodil zajatý Boží lid, stal se i císař Augustus nástrojem k uskutečnění Božího záměru. Na základě jeho výnosu se Ježíšova matka dostala do Betléma. Pocházela z Davidova rodu a Davidův Syn se musel narodit v Davidově městě. Z Betléma, řekl prorok, “vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradáвна, ode dnů věčných”. **Micheáš 5,2**. Josefa a Marii však ve městě jejich královských předků nikdo nepoznává. Jsou unavení a nemají střechu nad hlavou. Procházejí dlouhou úzkou ulicí od městské brány až k východnímu okraji města a marně hledají, kde by mohli přenocovat. V přeplněném hostinci pro ně není místo. Nakonec najdou útočiště v obyčejné stáji pro dobytek. Tam se narodí Spasitel světa.

Lidé o tom ještě nevědí, ale nebesa se radují. Nebeské bytosti se stále více a s láskou zajímají o dění na zemi. Celý svět září světlem Spasitelovy přítomnosti. Nad betlémskými kopci se shromáždily nesčetné zástupy andělů. Čekají, až budou moci oznámit radostnou zprávu světu. Kdyby byli představitelé izraelského národa věrni svému poslání, nemuseli zůstat stranou. I oni se mohli radovat a zvěstovat Ježíšovo narození.

Bůh řekl: “Já vyleji vody v místa zprahlá žízní, bystřiny na suchou zemi.” **Izajáš 44,3**. “Ve tmách vzchází přímým světlo.” **Žalm 112,4**. Lidé, kteří hledají světlo a s radostí je přijímají, budou osvíceni.

Byla noc. Na místech, kde kdysi mladý David pásal ovce, hlídali pastýři svá stáda. Rozmlouvali o zaslíbeném Spasiteli a modlili se, aby Král již přišel a usedl na Davidův trůn. “Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň. Anděl jim řekl: ‘Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.’” **Lukáš 2,9-11**.

Při těchto slovech naplnila pastýře vidina slávy. Vysvoboditel Izraele přišel! Všichni jeho příchod spojovali s mocí, povýšením a vítězstvím. Anděl je však musel připravit na to, aby poznali Spasitele i v chudobě a ponížení. Proto jim řekl: “Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.” **Lukáš 2,12.**

Nebeský posel rozptýlil jejich obavy. Řekl jim, jak Ježíše najdou. S porozuměním pro jejich lidskou slabost jim poskytl čas, aby mohli snést božskou záři. Potom už ale radost a sláva nemohly zůstat skryty. Celou planinu ozářilo světlo Božích zástupů. Země ztichla a nebe se zaposlouchalo do písně:

“Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj mezi lidmi.”

Lukáš 2,14.

Kdyby tak lidé mohli tuto píseň slyšet i dnes! Vždyť její poselství bude znít po celé zemi až do konce času. Až Ježíš podruhé přijde na naši zem, její slova i melodie se znovu rozezní. Bude slyšet zpěv ohromného zástupu jako hukot množství vod: “Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí.” **Zjevení 19,6.**

[27]

Když andělé zmizeli, světlo zhaslo a na betlémské pahorky se zase snesla tma. Pastýřům však navždy zůstal v paměti nejzářivější obraz, jaký kdy lidské oči viděly. “Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: ‘Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.’ Spěchali tam a našli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí.” **Lukáš 2,15.16.**

Odešli s velkou radostí a všude pak vyprávěli o tom, co viděli a slyšeli. “Všichni, kdo to uslyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři vyprávěli. Ale Maria to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom. Pastýři se pak navrátili oslavující a chválíce Boha.” **Lukáš 2,18-20.**

Nebe a země nejsou dnes od sebe dál, než byly v době, kdy pastýři slyšeli zpěv andělů. Bůh má dnes o lidstvo stejný zájem, jako měl v době, kdy se obyčejní lidé v poledne setkávali s anděly, kdy na polích a vinicích rozmlouvali s nebeskými posly. I pro nás může být nebe v každodenním životě velmi blízké. Nebeští andělé provázejí kroky všech, kdo krácejí cestou Božích přikázání.

Betlémská událost je věčným zdrojem úvah. Je v ní skryta “hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění”. **Římanům 11,33**. Obdivujeme Spasitelovu obět’. Vždyť vyměnil nebeský trůn za jesle a společnost oddaných andělů za zvířata v chlévě. Jeho postoj je výtkou lidské pýše a nadutosti. A to vše byl jen počátek jeho ponížení. Pro Božího Syna by bylo téměř nekonečně pokořující už to, kdyby byl na sebe vzal lidskou podobu v době, kdy byl Adam ještě v ráji a bez hříchu. Ježíš však přijal lidství oslabené čtyři tisíce let trvajícím působením hříchu. Stejně jako každý Adamův potomek nesl i Kristus následky působení zákona dědičnosti. O jaké následky šlo, nám ukazuje život jeho pozemských předků. S takovým dědic-tvím tedy přišel na svět, aby zakusil stejné bolesti a stejná pokušení jako my, a aby nám ukázal, že lze žít bez hříchu.

Satan nenáviděl Krista pro jeho postavení už v nebi. Když byl sesazen, jeho nenávisť ještě vzrostla. Nenáviděl Božího Syna, který sám sebe obětoval pro záchranu hříšného lidstva. Bůh dovolil svému Synu, aby se narodil jako slabé a bezbranné dítě do světa, ve kterém satan vyhlásil svoji vládu. Dovolil mu žít životem lidí se všemi jeho úskalími, bojovat boj, který člověk svádí s nebezpečím prohry a věčného zahynutí.

Každý otec na zemi miluje svého syna. Dívá se do jeho tváře a chvěje se při pomyslení na nebezpečí, jaká ho v životě mohou potkat. Chtěl by ho ochránit před satanovou mocí, před pokušením a bojem. Bůh — k údivu nebe i země — poslal svého jediného Syna vybojovat ten nejtěžší a nejnebezpečnější boj, aby naše děti mohly s jistotou jít po cestě života. “V tom je láska.” **1. Janův 4,10**) Divte se, nebesa, žasni, země!

5. kapitola — Zasněčení

Asi čtyřicet dní po Ježíšově narození se Josef s Marií a dítětem vydali do Jeruzaléma, aby předstoupili před Hospodina a přinesli oběť (Lukáš 2,22). Tak to vyžadoval židovský zákon a Kristus jako člověk se mu musel ve všem podřídít. Předtím se již podrobil obřizce, která ho zavazovala k poslušnosti zákona.

Zákon nařizoval, že matka má přinést jednoročního beránka k zápalné oběti a holoubě nebo hrdličku k oběti za hřích. V případě, že rodiče byli chudí a nemohli přinést beránka, bylo jim dovoleno obětovat pár hrdliček nebo dvě holoubata. Jedno jako oběť zápalnou, druhé jako oběť za hřích.

Oběti, které lidé přinášeli Bohu, nesměly mít žádnou vadu. Představovaly Krista. Z toho vyplývá, že ani Kristus neměl žádnou tělesnou vadu. Byl “jako beránek bez vady a bez poskvrny” (1. Petřův 1,19), zdravý a silný. Vždy žil v souladu s přírodními zákony. Po stránce tělesné i duchovní byl dokonalý a Bůh si přál, aby zachováním jeho zákona dosáhli stejné dokonalosti všichni lidé.

Zasněcování prvorozených má svůj počátek již v nejstarších dobách. Bůh slíbil, že pro záchranu hříšníka obětuje svého prvorozeného Syna. Každá rodina měla projevit vděčnost za tento dar a zasvětit svého prvorozeného syna kněžské službě. Měl se stát představitelem Krista mezi lidmi.

Když byl Izrael vyveden z Egypta, Bůh znovu nařídil, aby mu zasvěcoval své prvorozené. V egyptském zajetí Bůh přikázal Mojžíšovi, aby šel k faraonovi, egyptskému králi, a řekl mu: “Toto praví Hospodin: Izrael je můj prvorozený syn. Vzkázal jsem ti: Propust' mého syna, aby mi sloužil. Ale ty jsi jej propustit odmítl. Za to zabiji tvého prvorozeného syna.” 2. Mojžíšova 4,22.23.

Mojžíš vzkaz vyřídil, ale pyšný král odpověděl: “Kdo je Hospodin, že bych ho měl uposlechnout a propustit Izraele? Hospodina neznám a Izraele nepropustím!” 2. Mojžíšova 5,2. Bůh svému lidu pomáhal, konal pro něho divy a zázraky a seslal na faraona strašlivé pohromy. Nakonec přikázal andělu zkázy pobít v Egyptě všechny

[30] prvorozené mezi lidmi i zvířaty. Izraelci měli potřít veřejně dveří svého domu krví zabitého beránka, aby anděl zkázy poznal, že se má jejich domu vyhnout, a ušetřil je smrti.

Když na Egypt dopadla poslední rána, řekl Hospodin Mojžíšovi: “Posvět’ mi všechno prvorozené... ať z lidí či z dobytka. Je to moje!” “V den, kdy jsem pobil všechno prvorozené v egyptské zemi, oddělil jsem pro sebe jako svaté všechno prvorozené v Izraeli, člověka i dobytče. Jsou moji. Já jsem Hospodin.” **2. Mojžíšova 13,2; 4. Mojžíšova 3,13.** Když byla v Izraeli zavedena služba ve svatyni, Hospodin rozhodl, že místo prvorozených z celého Izraele ji bude vykonávat pokolení Léviho. Prvorození však byli i nadále považováni za Boží vlastnictví a rodiče je měli získávat zpět za výkupné.

Proto byl zákon o zasvěcování prvorozených tak významný. Připomínal Izraelcům, jak obdivuhodně je Bůh osvobodil, a zároveň byl předobrazem daleko významnějšího vysvobození, které jim přinese jednorozený Boží Syn. Stejně jako krev beránka na veřejích dveří zachránila prvorozené Izraelce, má Kristova krev moc zachránit svět.

Kristovo zasvěcení mělo tedy obrovský význam! Kněz však nepochopil tajemství, které se za ním skrývalo. Zasvěcování nemluvnat se pro něho stalo rutinou. Každý den přijímal peníze jako výkupné a zasvěcoval děti Hospodinu.

Byla to běžná součást jeho služby, a pokud rodiče nebyli bohatí nebo vysoce postavení, nevěnoval jim ani dítěti žádnou zvláštní pozornost. Josef a Marie byli chudí. Když přinesli své dítě, viděli v nich kněží jen muže a ženu v nejskromnějším galilejském oděvu. Na jejich vzhledu nebylo nic pozoruhodného. Navíc předložili oběť, kterou přinášeli jen ti nejchudší.

Kněz vykonal předepsaný obřad. Vzal dítě do náruče a před oltářem je pozdvihl. Potom je vrátil matce a zapsal jméno “Ježíš” do seznamu prvorozených. Ani ho nenapadlo, že nemluvně, které držel v rukou, byl sám nebeský Král. Vůbec neměl tušení, že to je dítě, jehož slávu toužil spatřit Mojžíš, a že právě o něm napsal: “Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.” **Skutky 3,22.** V rukou kněze spočívala bytost větší, než byl Mojžíš. Její jméno dávalo smysl celému systému židovského náboženství a zároveň

nad ním vyřklo konečný ortel. Předobraz byl již téměř nahrazen skutečností, stín tělem, obětní systém začínal ztrácet svůj význam.

Boží přítomnost opustila svatyni. V dítěti z Betléma však byla skryta sláva, před níž se skláněli andělé. Toto nemluvně bylo zaslíbeným potomkem, ke kterému odkazoval už první oltář u brány Edenu. Byl to Sílo, Dárce pokoje. To on se Mojžíšovi představil jako JSEM. To on vedl Izrael v oblakovém a ohnivém sloupu. Na něho se vztahovala dávná proroctví. Byl touhou všech národů, kořenem a výhonkem Davida, zářivou ranní hvězdou. Jméno bezmocného dítěte, které bylo zapsáno v izraelské matrice a kterým se k nám hlásil jako náš bratr, bylo nadějí padlého lidstva. Dítě, za něž bylo zapláceno výkupné, se samo mělo stát výkupným za hříchy celého světa. On byl pravým “velikým knězem nad celým Božím domem”, “knězem navěky”, prostředníkem “po pravici Božího majestátu na výsostech”. **Židům 10,21; Židům 7,21; Židům 1,3.**

[31]

Svědectví Simeona a Anny

Duchovní věci je třeba chápat duchovně. Boží Syn byl v chrámu zasvěcen dílu, jež přišel vykonat. Kněz se na něho díval stejně jako na každé jiné dítě. Nic zvláštního na něm neshledal, a přesto skutečnost, že Bůh dává světu svého Syna, nezůstala skryta. Našli se lidé, kteří přece jen Krista v dítěti poznali. “V Jeruzalémě žil muž jménem Simeon; byl to člověk spravedlivý a zbožný, očekával potěšení Izraele a Duch svatý byl s ním. Jemu bylo Duchem svatým předpověděno, že neužije smrti, dokud nespatří Hospodinova Mesiáše.” **Lukáš 2,25.26.**

Když Simeon vešel do chrámu, všiml si rodičů, kteří předkládali knězi svého prvorozeného syna. Bylo vidět, že jsou chudí, ale Simeon pod vedením Ducha svatého pochopil, že dítě, které zasvěcuje Hospodinu, je útěchou Izraele, Vykupitelem, kterého toužil spatřit. Byl hluboce dojat. Kněz žasl. Simeon vypadal, jako by byl ve vytržení. Když Marie dostala dítě zpět, Simeon je vzal do rukou a předložil Bohu. Pocítil při tom takovou radost, jakou nikdy předtím nezažil. Pozvedl dítě k nebi a řekl: “Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy — světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.” **Lukáš 2,29-32.**

Simeon byl naplněn prorockým duchem a žehnal Josefovi a Marii, kteří stáli vedle něho a divili se jeho slovům. Marii řekl: “Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat — i tvou vlastní duší pronikne meč — aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.” **Lukáš 2,34.35.**

Přišla také prorokyně Anna a potvrdila Simeonovo svědectví o Kristu. Když Simeon mluvil, rozzářila její tvář Boží sláva a ona z celého srdce děkovala za to, že mohla spatřit Krista.

Tito pokorní věřící nezkoumali proroctví zbytečně. Vysoce postavení představitelé Izraele a kněží sice prorocké spisy také znali, ale nešli Boží cestou a neměli otevřené oči. Světlo života tedy nespatri.

Tak je tomu dodnes. Události, které se zájmem sleduje celé nebe, Boží lid a jeho představitelé vůbec nezaznamenávají. Lidé uznávají Krista jako historickou osobnost, ale zapomínají na to, že Kristus žije. Ve svém slově nás vyzývá k obětem — obrací se na nás prostřednictvím chudých a trpících, kteří prosí o pomoc. Vyzývá nás ke správnému rozhodnutí, které je však spojeno s chudobou, namáhavou prací a opovržením. Lidé jej v dnešní době nepřijímají o nic ochotněji než před devatenácti sty lety.

Marie přemýšlela o hloubce a dosahu Simeonova proroctví. Dívala se na dítě ve své náruči a vybavovala si, co říkali pastýři z Betléma. Její srdce bylo plné vděčnosti, radosti a naděje. Simeonova slova jí připomněla Izajášovo proroctví: “I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. . . Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost.” **Izajáš 11,1-5.** “Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo. . . Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: ‘Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.’” **Izajáš 9,1-5.**

Přesto Marie Kristovo poslání nepochopila. Simeon o něm prorokoval, že přinese světlo pohanům a slávu Izraeli. Andělé hlásali narození Spasitele jako radostnou zvěst pro všechny národy. Bůh chtěl omezenou představu Židů o poslání Mesiáše uvést na pravou míru. Chtěl, aby v něm lidé viděli nejen Vysvoboditele izraelského

národa, ale především Vykupitele celého světa. Muselo však uplynout mnoho let, než sama Ježíšova matka pochopila jeho poslání.

Marie se těšila, že Mesiáš usedne na Davidův trůn a bude vládnout. Nechácala však, že cesta k němu je plná utrpení. Simeon naznačil, že Mesiášův život na zemi nebude snadný. Slovy “i tvou vlastní duší pronikne meč” chtěl Bůh ve své lásce připravit Marii na těžký úděl, který pro něho bude muset snášet.

Simeon řekl: “Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat.” **Lukáš 2,34**. Ten, kdo chce povstat, musí nejdříve padnout. I my musíme padnout na Skálu a rozbít se, teprve potom můžeme být v Kristu pozdvihnuti. Chceme-li poznat slávu duchovního království, musíme se zbavit sobectví a pýchy. Židé nepřijali slávu, která vyžadovala pokoru. Proto nepřijali ani svého Vykupitele. Byl znamením, kterému se vzpírali.

“Aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.” **Lukáš 2,35**
@@@@@ Světlo Spasitelova života odhaluje pravou tvář všech bytostí — od Stvořitele až po knížete tmy. Satan představuje Boha jako sobeckého tyrana, který chce všechno a nedává nic, který vyžaduje, aby mu všichni sloužili a oslavovali ho, a sám není ochoten pro ně něco udělat. Obětování Krista však ukazuje zcela jasně, jaký Otec skutečně je. Svědčí o tom, že Boží úmysly s lidmi jsou “myšlenkami o pokoji, nikoli o zlu”. **Jeremjáš 29,11**.

Boží nenávist k hříchu je silná jako smrt, ale Boží láska k hříšníkovi je silnější. Bůh se rozhodl, že nás vykoupí, a udělá vše proto, aby své dílo dokonal. Nezatajil nám nic z toho, co je pro naše spasení důležité, zahrnuje nás milostí a všemi možnými způsoby se nám snaží pomoci. Sesílá nám jeden dar za druhým. Pro lidi, které chce spasit, jsou otevřeny všechny poklady nebes. Veškeré bohatství vesmíru a všechny zdroje své nekonečné moci předal Kristu a řekl: “To vše je pro člověka. Využij to tak, abys ho přesvědčil, že nikdo na zemi ani v nebi ho nemiluje více než já. I on může v lásce ke mně nalézt své největší štěstí.”

Na kříži stály proti sobě láska a sobectví. Tam se odhalila jejich pravá podstata. Ježíš žil jen proto, aby lidem pomáhal a žehnal. Satan ho zabil, a tím dokázal, jak zhoubná je jeho nenávist vůči Bohu. Zcela jasně vyšlo najevo, že cílem jeho vzpoury bylo svrhnout Boha a zničit Krista, ve kterém se zjevila Boží láska.

Kristus svým životem a smrtí odhaluje i myšlení lidí. Ježíšův život byl od jeslí až po kříž výzvou k sebezapření a soucitu s trpícími. Přišel lidem zjevit nebeskou pravdu a všichni, kdo poslouchali hlas Ducha svatého, šli za ním. Ti, kdo milovali jen sami sebe, se stali součástí satanova království. Svým vztahem ke Kristu každý ukazuje, na čí straně stojí, a tím nad sebou vynáší rozsudek.

V den posledního soudu všichni zatracení pochopí, proč odmítli pravdu. Každý člověk zaslepený hříchem pozná před křížem jeho skutečný význam. Kříž a jeho tajemná Oběť hříšníky usvědčí. Všechny lživé výmluvy se rozplynou. Odpadlictví se ukáže v celé své ohavnosti. Lidé uvidí, pro co se vlastně rozhodli. Odvěký spor pravdy a bludu bude vyřešen. Vesmírný soud vyvrátí obvinění Boha ze zodpovědnosti za vznik a trvání zla. Jasně se ukáže, že Boží nařízení nemají na vzniku hříchu žádný podíl. Boží vláda je dokonalá a nikdy nezavdala příčinu k nepřátelství. Až bude odhaleno myšlení všech lidí, pak věrní i vzpurní společně prohlásí: “Spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, Králi národů. Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu. . . , tvé spravedlivé soudy vyšly najevo.”

[34] **Zjevení 15,3.4.**

6. kapitola — Mudrci z Východu

“Když se narodil Ježíš v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se: ‘Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.’” **Matouš 2,1.2.**

Mudrci z Východu byli filozofové. Ve svém národě patřili k početné a vlivné vrstvě bohatých a vzdělaných lidí urozeného původu, která často zneužívala důvěřivosti lidu. Byli však mezi nimi i spravedliví, kteří zkoumali znamení Boží prozřetelnosti v přírodě, a lidé si jich pro jejich moudrost a poctivost vážili. Právě takoví byli mudrcové, kteří přišli za Ježíšem.

Boží světlo svítilo vždy i ve tmě pohanství. Mudrci zkoumali hvězdy na nebi a snažili se pochopit tajemství jejich drah. Přitom spatřili slávu Stvořitele. Chtěli poznat více, a proto se obrátili k židovským spisům. I v jejich zemi byla vzácná prorocká Písma, která předpovídala příchod Božího učitele. Balám, svého času Boží prorok, také patřil k mágům. Pod vlivem Ducha svatého předpověděl rozkvět Izraele a příchod Mesiáše. Jeho proroctví se tradovala od století ke století. Ve Starém zákoně však byl Spasitelův příchod popsán srozumitelněji. Ke své radosti mágové zjistili, že Mesiáš má přijít již brzy a že celý svět pozná Boží slávu.

V tu noc, kdy Boží sláva zaplavila betlémské pahorky, uviděli mudrci na nebi záhadné světlo. Když se setmělo, objevila se na obloze zářivá hvězda. Nebyla to ani stálice, ani planeta. Mudrce tento neobyčejný úkaz velmi zaujal. Netušili, že je to zář andělů, kteří se shromáždili ve velké dálce. Byli však přesvědčeni, že ona hvězda má pro ně zvláštní význam. Radili se s kněžími a filozofy a zkoumali svitky z dávných dob. V Balámově proroctví četli: “Vyjde hvězda z Jákoba, povstane žezlo z Izraele.” **4. Mojžíšova 24,17.** Zvěstuje snad právě tato zvláštní hvězda příchod Zaslíbeného? Mágové uvítali světlo pravdy seslané z nebes, jehož paprsky byly stále jasnější. Ve snu dostali pokyn, aby se vydali hledat právě narozeného Krále.

[35] Stejně jako Abraham s vírou vyšel na Boží výzvu a “nevěděl, kam jde” (**Židům 11,8**), a stejně jako Izrael s vírou následoval oblakový sloup na cestě do Zaslíbené země, vydali se i pohanští mudrci hledat zaslíbeného Spasitele. Východní země byla bohatá a mudrci nevyšli s prázdnýma rukama. Bylo zvykem projevovat králům i ostatním vysoce postaveným lidem úctu nejrůznějšími dary. Dítěti, v kterém měl být požehnán celý svět, přinesli mudrci ty nejvzácnější dary své země. Na cestě se řídili hvězdou, a proto museli putovat v noci. Čas si krátili opakováním známých výroků a proroctví o králi, kterého hledali. Vždy když se zastavili k odpočinku, zkoumali proroctví a stále více se utvrzovali v tom, že je vede Bůh. Kromě viditelného znamení hvězdy, jež jim ukazovala cestu, pocíťovali na sobě i působení Ducha svatého, a to je naplňovalo nadějí. Cesta byla dlouhá, ale radostná.

Jeruzalémské zastavení

Dorazili do Izraele, sestoupili z Olivetské hory a pohlédli na Jeruzalém. Hvězda, která je po celou dobu namáhavé cesty vedla, se zastavila nad chrámem a po chvíli zmizela z dohledu. Nedočkavě vyrazili do města. Očekávali, že všichni budou s radostí mluvit o Mesiášově narození. Vypyťovali se však marně. Odebrali se do chrámu. Ale zdálo se, že ani tam — k jejich velkému překvapení — nikdo o právě narozeném králi nevěděl. Jejich otázky se neseťkaly s nadšením, ale spíše s překvapením, strachem, a dokonce i s opovržením.

Kněží stále opakovali tradiční výklady. Vychvalovali své náboženství a svou vlastní zbožnost, vyvyšovali se nad Řeky a Římány, které považovali za pohany a hříšníky všech hříšníků. Mudrci nebyli žádnými modláři a Bůh si jich cenil víc než kněží, kteří se k němu okázale hlásili. Pro Židy to však byli pohané. Dokonce ani vyvolení strážci svatých proroctví neměli pro jejich naléhavé otázky porozumění.

O příchodu mudrců se brzy dozvěděl celý Jeruzalém. Zvláštní účel jejich návštěvy vyvolal rozruch a vše se rychle doneslo i ke králi Herodovi. Tento lstivý Edomita byl zprávou o existenci případného soka pobouřen. Jeho cesta k trůnu byla poskvrněna nesčetnými vraždami. Byl cizincem a lid, kterému vládl, ho nenáviděl. Jeho

jedinou záštitou byla přízeň Říma. Nový král měl však na trůn větší nárok. On se pro království narodil.

Herodes podezíral kněze, že se spikli s cizinci, aby podnítili lid ke vzpouře a svrhli jej z trůnu. Nedal na sobě nic znát, ale rozhodl se zkřížit jejich plány dobře promyšlenou lstí. Svolal k sobě přední kněze a zákoníky a vypytał se jich, co se v jejich svatých knihách píše o místě Mesiášova narození.

Židovské učitele dotaz samozvaného vládce, vznesený na popud cizinců, urazil. Lhostejnost, s jakou se obrátili k prorockým spisům, žárlivého tyrana rozzuřila. Myslel si, že mu chtějí něco zatajit. Důrazně jim přikázal, aby celou záležitost důkladně prozkoumali a oznámili mu místo narození jejich očekávaného krále. Neodvážili se neuposlechnout. Odpověděli mu: “V judském Betlémě; neboť tak je psáno u proroka:

‘A ty Betléme v zemi judské,
zdaleka nejsi nejmenší
mezi knížaty judskými,
neboť z tebe vyjde vévoda,
který bude pastýřem
mého lidu, Izraele.’”

[36]

Matouš 2,5.6.

Pak si Herodes pozval mudrce. Zmítal jím hněv a strach, ale nedal na sobě nic znát a cizince zdvořile přijal. Vypytał se jich, kdy se jim zjevila hvězda, a předstíral, že má ze zprávy o Kristově narození radost. Potom jim přikázal: “Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.” **Matouš 2,8.** S tím je propustil a oni se vydali na cestu do Betléma.

Jeruzalémští kněží a starší věděli o Kristově narození více, než byli ochotni přiznat. Zpráva o tom, jak andělé navštívili pastýře, se dostala i do Jeruzaléma. Rabínům však nestála za povšimnutí. Sami mohli Ježíše najít a mudrce k němu zavést. Místo toho je na narození Mesiáše upozornili mudrci. Ptali se: “Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.” **Matouš 2,2.**

Pýcha a nenávisť zavřely dveře před světlem. Kdyby byli lidé uvěřili pastýřům a mudrcům, kněží a rabíni by se dostali do velmi svízelné situace. Ukázalo by se totiž, že se nedrží Boží pravdy. Byli to vzdělaní učitelé, nemohli se přece nechat poučovat od pohanů. Říkali, že není možné, aby je Bůh opomenul a obrátil se k nevzdělaným pastýřům a neobřezaným pohanům. Zprávy, které znepokojovaly Heroda i celý Jeruzalém, s opovržením zavrhli. Nestálo jim za to, jít se podívat do Betléma a o celé záležitosti se přesvědčit. Namlouvali lidu, že zájem o Ježíše je projevem fanatismu. To byl počátek odmítavého postoje kněží a rabínů ke Kristu. V té době začala jejich pýcha a zatvřelost přerůstat v nepřekonatelnou nenávisť ke Spasiteli. Bůh otevíral dveře pohanům a židovští vůdcové si je sami zavírali.

V Betlémě

Mudrci odešli z Jeruzaléma sami. Když opouštěli brány města, byla už noc. K jejich velké radosti se na obloze znovu objevila hvězda a vedla je až do Betléma. Na rozdíl od pastýřů nevěděli, v jak skromných poměrech se Ježíš narodí. Židé je svým nezájmem zklamali. Mágové podnikli dlouhou cestu a nakonec odcházeli z Jeruzaléma s daleko menší nadějí, než s jakou do něho vcházeli. V Betlémě se nesetkali s žádnými strážemi, které by chránily právě narozeného krále. Nebyla tam žádná významná osobnost tehdejšího světa. Ježíš ležel v jeslích. Jeho jedinou stráží byli rodiče, prostí vesničané. Cožpak tohle je ten, o němž četli, že má “pozvednout Jákobovy kmeny a přivést zpátky ty z Izraele, kdo byli ušetřeni,” ten, který má být “světlem pronárodům” a “spásou do končin země”? **Izajáš 49,6.**

“Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu...” **Matouš 2,11.** V chudém dítěti poznali Boží přítomnost. Obrátili se k němu jako ke svému Spasiteli, odevzdali mu svá srdce a zahrnuli jej svými dary — “zlatem, kadidlem a myrhou”. To byla víra! O mudrcích z Východu by bylo možno říci totéž, co později řekl Kristus o římském setníkovi: “Tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho.” **Matouš 8,10.**

Mudrci nepochopili Herodův skutečný záměr s Ježíšem. Když došli k cíli a jejich cesta splnila svůj účel, chtěli se vrátit do Jeruza-

léma a říci mu, jak úspěšně pořídili. Ve snu však dostali poselství, aby k němu už nechodili. Vyhnuli se tedy Jeruzalému a vraceli se do své země jinou cestou.

Útěk do Egypta

Podobné varování dostal i Josef. Měl s Marií a dítětem prchnout do Egypta. Anděl mu sdělil: "... a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil." **Matouš 2,13**. Josef bez váhání uposlechl a pro jistotu se vydali na cestu hned v noci. Bůh prostřednictvím mudrců upozornil židovský národ na narození svého Syna. Jejich návštěva v Jeruzalémě, zájem lidí i Herodova žárlivost, která si vynutila pozornost kněží a rabínů, obracely lidi k proroctvím o Mesiáši a k velké události, která se právě tehdy stala.

Satan chtěl zastínit světu Boží světlo a všechnu svou úskočnost využil k záhubě Spasitele. Bůh však nikdy nespí ani nedřímá a bděl i nad svým milovaným Synem. Sesílal Izraelcům manu z nebe, sytil Elijáše v době hladu a postaral se i o Marii s Ježíšem. Připravil jim útočiště v pohanské zemi. V darech mudrců jim poskytl prostředky na cestu do Egypta i na pobyt v této cizí zemi.

Mudrci přivítali Vykupitele jako jedni z prvních. Položili mu k nohám první dar. Dostalo se jim velké přednosti posloužit Spasiteli světa. Bůh si váží každé oběti, která je přinesena z lásky, a považuje ji za nejlepší službu, kterou mu člověk může prokázat. Pokud jsme Ježíši odevzdali srdce, přineseme mu i své dary. Rádi mu obětujeme své zlato a stříbro, majetek, duševní i duchovní schopnosti. Vždyť on nás tak miloval, že za nás dal sám sebe.

Herodes v Jeruzalémě netrpělivě očekával návrat mudrců. Čas ubíhal, a oni se neobjevovali. Heroda se zmocňovalo podezření. Myslel si, že rabíni pochopili jeho záměr, a proto mu nechtěli prozradit místo Mesiášova narození. Usoudil, že mudrci se jeho paláci záměrně vyhnuli. Toto pomyšlení ho dohánělo k šílenství. Lest se lhala, mohl však ještě použít násilí. Novorozený král bude výstrahou. Alespoň nadutí Židé uvidí, co je čeká, pokusí-li se dosadit na trůn někoho jiného.

Ihned vyslal do Betléma vojáky a nařídil jim zabít všechny děti ve věku do dvou let. Klidné domy Davidova města se staly svědky hrůzných událostí, které byly šest set let předtím odhaleny prorokovi

ve vidění. “V Rámě je slyšet hlasité bédování, přehořký pláč. Ráchel oplakává své syny, odmítá útěchu, protože její synové už nejsou.” **Jeremjáš 31,15.**

Tuto pohromu si Židé na sebe přivolali sami. Kdyby byli pokorní a věrní, byl by je Bůh před královým hněvem obdivuhodně ochránil. Oni se však svými hříchy od Boha odvrátili a odmítli Ducha svatého, který byl jejich jedinou záštitou. Nezkoumali Písmo s odhodláním podřídit se Boží vůli. V proroctvích hledali především to, co zdánlivě opodstatňovalo jejich vyvyšování a co mohli vykládat jako Boží pohrdání ostatními národy. Chvástali se, že Mesiáš přijde jako král, porazí své nepřátele a ve svém hněvu zničí pohany. Tím proti sobě popouzelí vládnoucí vrstvy. Satan chtěl využít jejich zkresleného výkladu Kristova poslání k porážce Spasitele, ale nakonec se všechno obrátilo proti nim.

Vyvráždění nemluvnat bylo jednou z posledních krutostí, které poznamenaly Herodovu vládu. Brzy poté sklidil nevyhnutelnou odplatu. Zemřel strašnou smrtí.

Josef, který stále ještě žil v Egyptě, dostal od Božího anděla pokyn, aby se vrátil do Izraele. Považoval Ježíše za dědice Davidova trůnu, a proto se chtěl usadit v Betlémě. Dozvěděl se však, že v Judeji vládne Herodův syn Archelaos, a bál se, že by mohl uskutečnit to, co s Kristem zamýšlel jeho otec. Archelaos měl totiž téměř stejnou povahu jako Herodes. Podobal se mu nejvíce ze všech jeho synů. Už když nastupoval na trůn, vznikly v Jeruzalémě bouře, při kterých římstí vojáci povraždili tisíce Židů.

Josef znovu dostal pokyn, aby se uchýlil do bezpečí. Vrátil se tedy do svého starého domova v Nazaretě. Tam Ježíš strávil téměř třicet let svého života, “aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků, že bude nazván Nazaretský”. **Matouš 2,23.** Galilea sice spadala pod vládu Herodova syna, ale žilo tam mnohem více cizinců než v Judeji. Židovské záležitosti tedy nebyly hlavním předmětem zájmu a nebylo příliš pravděpodobné, že tam Ježíš svým vystupováním vzbudí žárlivost vládnoucích vrstev.

[39] Tak lidé přijali Spasitele, když přišel na zem. Zdálo se, že se pro narozeného Vykupitele nenajde klidné a bezpečné místo. Bůh nemohl svěřit svého milovaného Syna lidem ani přesto, že dělal vše pro jejich záchranu. Prikázal proto andělům, aby Ježíše provázeli

a chránili, dokud nedokončí své poslání na zemi a dokud ho lidé, které přišel spasit, nezabijí.

[40]

7. kapitola — Ježíšovo dětství

Ježíš prožil dětství a mládí v malé horské vesničce. Pro každé místo na zemi by byl jeho pobyt velkou ctí. Jeho návštěva by byla vyznamenáním i pro královské paláce. Ježíš však pominul domy boháčů, dvory vladařů i vyhlášená střediska vzdělanosti a zvolil si za svůj domov zapadlý a opovrhovaný Nazaret.

Pozoruhodný je stručný záznam o jeho dětství: “Dítě rostlo v síle a moudrosti a milost Boží byla s ním.” **Lukáš 2,40**. “Ježíš prospíval na duchu i na těle a byl milý Bohu i lidem.” **Lukáš 2,52**. Na svůj věk byl mimořádně bystrý, chápavý, přemýšlivý a rozumný. Měl i obdivuhodně vyrovnanou povahu. Jeho tělesné i duševní schopnosti se rozvíjely postupně, úměrně jeho dětskému věku.

Jako dítě byl Ježíš neobyčejně milý, vždy ochotný pomoci druhým, nekonečně trpělivý a věrný, ničím se nedal zviklat. Byl velmi zásadový, a přitom nesobecký, laskavý a ohleduplný.

Marie pozorně sledovala Ježíšův vývoj a viděla v jeho povaze pečeť dokonalosti. S radostí podporovala jeho bystrost a vnímavost. Duch svatý jí dával moudrost, aby při výchově dítěte, jehož Otcem byl jedině Bůh, dokázala spolupracovat s nebesy.

Věrní Izraelci již od nejstarších dob věnovali velkou péči výchově a vzdělání mladých lidí. Bůh jim přikázal, aby děti od nejútlejšího věku učili o jeho dobrotě a velikosti a ukazovali jim, jak se tyto jeho vlastnosti projevovaly v dějinách Izraele, a především v jeho zákoně. Písně, modlitby i čtení Písma měli přizpůsobit schopnostem dětí. Rodiče měli vést děti k tomu, aby Boží zákon chápaly jako výraz Božího charakteru. Měli jim vysvětlit, že přijmou-li zásady Božího zákona do svého srdce, budou se rozvíjet k Božímu obrazu. Většinu naučení přijímaly děti z ústního podání, učily se však také číst hebrejské spisy a z pergamenových svitků se mohly seznamovat se Starým zákonem.

Města nebo obce, které se v době Ježíše Krista náležitě nestaraly o náboženskou výchovu mládeže, byly považovány za zatracené. Učení však postupně začalo klást důraz pouze na formální záleži-

tosti. Písmo bylo do značné míry vytlačeno tradicí. Pravá výchova měla vést mladé lidi k tomu, aby hledali Boha, “zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt”. **Skutky 17,27**. Židovští učitelé se však soustředili především na obřady. Zatěžovali své žáky zbytečnostími, které pro nebe nemají žádný význam. Osobní zkušenost s Božím slovem neměla v tehdejší vzdělávacím systému žádné místo. Žáci byli zahlceni množstvím nepodstatných informací a neměli klid ani čas na osobní společenství s Bohem. Neslyšeli Boží hlas, který promlouval k jejich srdci. Na své cestě za poznáním míjeli Zdroj moudrosti. Židé zapomínali na pravou podstatu bohoslužby i na zásady Božího zákona. Tak se vzdělání, na kterém si tolik zakládali, stalo vlastně největší překážkou skutečného rozvoje. Rabínská škola ubíjela schopnosti žáků, ochromovala jejich mysl a zužovala jim obzor.

[41]

Výchova

Ježíš nezískal vzdělání v židovských školách. Jeho prvním učitelem na zemi byla matka. Z jejích úst a z prorockých spisů poznával nebeské věci. Na jejím klíně se dozvěděl to, co kdysi sám vzkázal Izraeli po Mojžíšovi. Ani v době dospívání nenavštěvoval rabínské školy. Nepotřeboval je, jeho učitelem byl Bůh.

Otázka vznesená v průběhu Spasitelova působení na zemi: “Jak to přijde, že se vyzná v Písmech, když ho tomu nikdo neučil?” (**Jan 7,15**) neznamena, že by Ježíš neuměl číst, ale jen to, že neměl rabínské vzdělání. Učil se stejně, jako se můžeme učit i my. Jeho důkladná znalost Písma ukazuje, jak pečlivě se už v dětství věnoval studiu Božího slova. Otevírala se mu celá knihovna Božího stvoření. Kristus, který všechno stvořil, se nyní učil o tom, čím se jeho ruka zapsala na zemi, na obloze i v moři. Oproštěn od světských zájmů nabýval hlubokého poznání zkoumáním přírody. Věnoval se studiu života rostlin, živočichů i lidí. Od útlého věku sledoval jeden cíl — žít pro druhé. Inspiraci nacházel v přírodě. Když pozoroval život rostlin a živočichů, napadaly ho nové myšlenky. Neustále se snažil použít to, co viděl, k objasnění a přiblížení Božího slova. Podobenství, jejichž prostřednictvím tak rád představoval lidem pravdu, svědčí o tom, jak silně se nechával ovlivnit přírodou a jak dokázal čerpat duchovní naučení z každodenního života.

Snažil se pochopit smysl všeho, s čím se setkal, a tím se učil chápat význam Božího slova i Božího díla. Na zemi ho neustále provázely nebeské bytosti. Rád přemýšlel i hovořil o svatých věcech. Od chvíle, kdy jako dítě začal vnímat svět kolem sebe, neustále duchovně rostl.

Stejně jako Ježíš může získávat poznání každé dítě. Budeme-li chtít poznat nebeského Otce a hledat ho v jeho slovu, přiblíží se k nám andělé. Nalezneme duchovní sílu a získáme lepší povahu. Budeme se více podobat svému Spasiteli. Pochopíme-li krásu a velikost přírody, naše láska k Bohu se prohloubí. Poznání Boha v jeho díle nás naplní bázní a zároveň nám dodá sílu. Modlitební spojení s Bohem podpoří rozvoj našich duševních i mravních schopností a hloubáním o duchovních záležitostech obohatíme svůj duchovní život.

[42]

Ježíš prožil svůj život na zemi v souladu s Bohem. Když byl ještě dítě, myslel a mluvil jako dítě. Boží obraz v něm nebyl narušen ani náznakem hříchu. Přesto musel čelit pokušení. Obyvatelé Nazareta byli známí svou bezbožností. O jejich pověsti svědčí Natanaelova otázka: “Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?” **Jan 1,46.**

V takovém prostředí byl Ježíš vystaven neustálým zkouškám. Musel být pořád ve střehu, aby si uchoval svou čistotu. Prošel všemi nástrahami, kterým musíme čelit my, a proto je pro nás příkladem v dětství, mládí i ve zralém věku.

Satan se vytrvale snažil Dítě z Nazareta přemoci. Ježíše od nejtítlejšího věku chránili nebeští andělé, a přesto byl jeho život neustálým bojem proti mocnostem zla. Jediný život prožitý na zemi bez hříchu by byl pro knížete temnot urážkou a velikou ranou. Využil všechny prostředky k tomu, aby Ježíše svedl. Bůh už od nikoho z lidí nebude žádat, aby žil svatým životem za tak silného pokušení, jakému čelil náš Spasitel.

Ježíšovi rodiče byli chudí a žili z toho, co si vydělali každodenní namáhavou prací. Ježíš dobře znal chudobu, sebezapření i nedostatek. Tato zkušenost mu v mnohém pomáhala. Jeho život byl plný práce. Využíval každé chvíle, a proto mu nezbyval čas na pochybnou společnost a na zahálení, které otevírá dveře pokušení. Chránil se před pokušitelem, jak jen mohl. Žádný zisk, záliba, úspěch či opovržení ho nemohly svést ke špatnému činu. Za všech okolností byl schopen rozpoznat zlo a vždy měl dost síly se mu postavit.

Kristus byl jediný, kdo žil na zemi bez hříchu i přesto, že téměř třicet let strávil mezi bezbožníky v Nazaretě. To by si měli uvědomit zejména ti, kdo si myslí, že bezhříšný život závisí na prostředí, majetku či úspěchu. Právě pokušení, chudoba a protivenství napomáhají rozvoji čistoty a věrnosti.

Ježíš a práce

Ježíš vyrůstal ve venkovské rodině. Spolehlivě a rád plnil všechny své domácí povinnosti. On — vládce nebes, jemuž se s radostí podřizovali andělé, se stal ochotným služebníkem a milujícím a poslušným synem. Vyučil se řemeslu a pracoval s Josefem v tesařské dílně. Do práce i z práce chodil ulicemi města v obyčejném oděvu, jaký tehdy nosili všichni dělníci. Nikdy nepoužil své božské moci, aby si ulehčil svůj úděl nebo usnadnil práci.

Práce v dětství a mládí přispěla k rozvoji jeho tělesných i duševních schopností. Nikdy neplýtvat silami, ale dbal na to, aby si uchoval zdraví a mohl všechno dělat co nejlépe. Nechtěl nic pokazit, a proto ani s nářadím nezacházal ledabyle. Byl stejně dokonalý v povaze jako v práci.

Na svém vlastním životě nám ukázal, že pracovitost je naší povinností a že všechno máme dělat pečlivě a svědomitě, neboť jen důkladná práce si zaslouží uznání. Výchova, jež vede mladé lidi k užitečné práci a učí je nést jejich životní úděl, je posiluje a přispívá k rozvoji jejich schopností. Každý by si měl najít nějakou činnost, která by ho uspokojovala a zároveň prospívala druhým.

[43]

Práce má být pro člověka požehnáním. Skutečnou radost a uspokojení ze života může mít jen ten, kdo pracuje důkladně. Bůh si cení dětí a mladých lidí, kteří rádi plní své domácí povinnosti a pomáhají rodičům. Takové děti budou jednou k prospěchu celé společnosti.

Ježíš po celou dobu svého života na zemi svědomitě a vytrvale pracoval. Očekával mnoho, a proto mnoho podstoupil. Na počátku své služby řekl: “Musím konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat.” **Jan 9,4.** Ježíš se nevyhýbal práci ani odpovědnosti, jako to dělají mnozí křesťané. Nejsou ochotni podrobit se kázni jako on, a proto jsou slabí a neužiteční. Mohou mít spoustu dobrých vlastností, být milí, ale nejsou schopni zvládat problémy a překonávat překážky. Kázni,

které se podrobil Kristus, můžeme i my získat spolehlivou, pevnou a silnou povahu. Milost, které se mu dostalo, je připravena i pro nás.

Za svého pobytu na zemi Ježíš sdílel osud chudých. Z vlastní zkušenosti znal jejich starosti a těžkosti a mohl je tedy utěšovat a povzbuzovat. Ten, kdo správně pochopil poselství Ježíšova života, nikdy nebude mít potřebu rozlišovat lidi podle majetku a dávat bohatým přednost před chudými.

Jeho vliv

Ježíš pracoval s radostí a citem. Žít podle biblických zásad doma i v zaměstnání, nést tíhu světských starostí a neztrácet přitom ze zřetele Boží slávu vyžaduje velkou trpělivost a duchovní sílu. Kristus lidem v tomto směru velmi pomáhal. Nikdy se nenechal zcela pohltit světskými záležitostmi, ale vždy si našel čas na rozjímání o nebeských věcech. Často z radosti zpíval žalmy a jiné duchovní písně. Lidé z Nazareta slýchávali, jak chválí Boha a děkuje mu. Zpěvem udržoval společenství s nebem, a když byli jeho přátelé unaveni prací, potěšil je milou melodií. Jeho chvalozpěvy jako by zaháněly zlé anděly a jako kadidlo kolem sebe šířily příjemnou vůni. Myšlenky posluchačů se odpoutávaly od pozemských starostí a nechávaly se unášet k nebeskému domovu.

Ježíš byl zdrojem uzdravující milosti a jeho život v zapadlém Nazaretu byl plný soucitu a lásky. Staří, trpící, hříchem obtížení lidé, hravé děti, lesní zvěř i tažný dobytek — zkrátka všechno stvoření se v jeho přítomnosti cítilo lépe. Kristus, jehož slovo bylo tak mocné, že udržovalo světy, se skláněl k raněnému ptáčeti. Nebylo nic, co by mu nestálo za povšimnutí, nebyl nikdo, komu by odmítl pomoc.

Ježíš rostl v moudrosti a síle a získával si stále větší přízeň Boha i lidí. Měl pochopení pro každého člověka, a lidé ho proto měli rádi. Pro každý dům, do kterého vešel, byl požehnáním, přinášel naději a povzbuzení. Často býval v sobotu v synagoze vyzván, aby četl z prorockých spisů. Posluchači pak vždy viděli důvěrně známý text z Písma v novém světle a byli dojati.

Ježíš však stále zůstával stranou. Po celou dobu svého pobytu v Nazaretu nevykonal jediný zázrak. Nešlo mu o postavení, neusiloval o tituly. Z jeho tichého a skromného života i z mlčení Písma o jeho dětství si můžeme vzít velké ponaučení. Čím klidnější a skromnější

je život dítěte, čím méně je v něm nepřírodných vzruchů a čím více souladu s přírodou, tím lépe se rozvíjejí jeho tělesné a duševní schopnosti i duchovní síla.

Ježíš je nám příkladem. Velké množství lidí věnuje pozornost jen jeho veřejnému vystupování a zapomíná na poučení, které si můžeme vzít z jeho dětství. Právě Ježíšův život doma v rodině je vzorem pro všechny děti a mladé lidi. Spasitel sestoupil na zem a žil v chudobě, aby nám ukázal, že i v těch nejtěžších životních podmínkách můžeme být spojeni s Bohem. Žil ke cti a radosti svého Otce a oslavoval ho ve všedním běhu každodenního života. Své dílo započal tím, že svědomitě vykonával práci řemeslníka, který si vydělával na živobytí namáhavou prací. V tesařské dílně pracoval stejně na Božím díle, jako když mezi davy konal zázraky. Na každého mladého člověka, který následuje Krista a snaží se být věrný a poslušný, jako byl doma v chudé rodině on, se vztahují Boží slova: “Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení.” *Izajáš 42,1.*

[45]

8. kapitola — Dvanáctiletý

Pro Židy byl dvanáctý rok života hranicí mezi dětstvím a mládím. Když židovský chlapec dovršil tohoto věku, byl nazván synem zákona a synem Božím. Mohl se vzdělávat ve svém náboženství a očekávalo se od něho, že se bude účastnit náboženských slavností a obřadů. Když Ježíš dosáhl dvanácti let, vzali jej rodiče o Velikonocích s sebou do Jeruzaléma, jak to vyžadovala tradice. Josef s Marií, stejně jako ostatní zbožní Izraelci, tam putovali na slavnost každý rok.

Všichni izraelští muži měli třikrát za rok předstoupit v Jeruzalémě před Hospodina — o Velikonocích, letnicích a při slavnosti stánků. Nejvíce lidí se scházelo na Velikonoce. Do Jeruzaléma putovali Židé ze všech zemí, ve kterých byli rozptýleni. Ze všech koutů Palestiny přicházely velké zástupy věřících. Cesta z Galileje trvala několik dní. Lidé putovali ve skupinách, cesta jim tak lépe ubíhala a bylo to bezpečnější. Ženy a starci jeli po strmých skalnatých stezkách na volch či oslech, silnější muži a mladí lidé šli pěšky. Velikonoce připadaly na konec března nebo začátek dubna. Celá země v té době kvetla a všude se ozýval ptačí zpěv. Cestou procházeli poutníci místy, která připomínala velké události z dějin Izraele. Rodiče vždy vyprávěli dětem o zázracích, které Bůh pro svůj lid v minulosti vykonal. Cestu si krátili zpěvem a hudbou, a když se před nimi konečně objevily brány Jeruzaléma, všichni vítězoslavně zazpívali:

“A naše nohy již stojí
ve tvých branách, Jeruzaléme. . .
Kéž je na tvých valech pokoj,
kéž se tvé paláce těší klidu!”

Žalm 122,2-7.

Slavení Velikonoc je spojeno se vznikem svobodného židovského národa. Poslední noc v egyptském zajetí jim Bůh přikázal,

aby se rychle připravili na odchod, přestože jejich osvobození se zdálo být v nedohlednu. Varoval faraona před poslední ranou, která Egypt'any postihne, a nařídil Židům, aby se všichni shromáždili ve svých domech. Měli potřít veřeje dveří krví zabitého beránka, potom jej upéct a sníst s nekvašeným chlebem a hořkými bylinami. Řekl jim: “Budete jej jíst takto: Budete mít přepásaná bedra, opánky na nohou a hůl v ruce. Sníte jej ve chvatu. To bude Hospodinův hod beránka.” 2. Mojžíšova 12,11. O půlnoci byli všichni prvorození Egypt'ané pobiti. Tehdy farao vzkázal Izraelcům: “Seberte se a odejděte z mého lidu. . . Jděte, služte Hospodinu, jak jste žádali.” 2. Mojžíšova 12,31. Židé vyšli z Egypta jako svobodný národ. Hospodin jim přikázal slavit Velikonoce každý rok. Řekl jim: “Až se vás pak vaši synové budou ptát, co pro vás tato služba znamená, odpovíte: ‘Je to velikonoční obětní hod Hospodinův. On v Egyptě pominul domy synů Izraele. Když udeřil na Egypt, naše domy vysvobodil.’” 2. Mojžíšova 12,26.27. Zprávu o podivuhodném vysvobození si měli Izraelci předávat z generace na generaci.

[46]

Po Velikonocích následoval sedmidenní svátek nekvašených chlebů. Druhý den slavnosti předkládali Izraelci Hospodinu první plody sklizně — snop ječmene. Všechny obřady tohoto svátku byly předobrazem Kristova díla. Vysvobození Izraele z Egypta bylo symbolem vykoupení a Velikonoce je měly lidem stále připomínat. Zabitý beránek, nekvašený chléb, snop z první úrody — to vše představovalo Spasitele.

V jeruzalémském chrámu

Pro většinu lidí v Ježíšově době se slavení Velikonoc stalo pouhou formalitou. Pro Božího Syna však měl tento svátek veliký význam.

Ježíš jako dítě poprvé spatřil chrám. Viděl kněze v bílých rouchách, jak vykonávají slavnostní obřady. Viděl krvácející oběť na obětním oltáři. Když vůně kadidla začala stoupat k Bohu, sklonil se spolu s ostatními k modlitbě. Obřady velikonočních svátků byly velmi působivé. Ježíš den ze dne stále více chápal jejich význam. Každý úkon jako by přímo souvisel s jeho životem. Napadaly ho nové myšlenky. Tiše a se zaujetím zkoumal velké tajemství. Začínal rozumět svému poslání Spasitele.

Ježíš tak soustředěně přemýšlel o všem, co viděl, že se odpojil od svých rodičů. Chtěl být sám. Když velikonoční bohoslužby skončily, zůstal v chrámu. Poutníci odešli z Jeruzaléma a na něho zapomněli.

Josef s Marií chtěli, aby se Ježíš při návštěvě Jeruzaléma seznámil s velkými učiteli Izraele. Ježíš se ve všem řídil Božím slovem, ale rabínským ceremoniím a zvykům se nepřizpůsoboval. Rodiče doufali, že si začne hluboce vážit učených rabínů a bude více dbát na jejich požadavky. Ježíše však v chrámu učil sám Bůh. Vše, co poznal, začal hned šířit dál.

V ten den se v jedné chrámové lodi vyučovalo náboženství, jak tomu bývalo v prorockých školách. Shromáždili se tam přední rabíni se svými žáky a přišel tam i Ježíš. Posadil se u nohou vážených učenců a poslouchal jejich výklady. Toužil po poznání, a proto se ptal učitelů na proroctví a na právě probíhající události, které ukazovaly na příchod Mesiáše.

[47] Ježíš se projevil jako žák, který opravdu touží poznat Boha. Jeho otázky směřovaly k pravdám, které byly dlouho zkreslovány, a přece měly zásadní význam pro spasení lidí. Každá otázka odhalovala omezenost a povrchnost znalostí uznávaných učitelů. Zároveň však pro ně byla Božím poučením a ukazovala jim pravdu v novém světle. Rabíni hovořili o tom, že Mesiáš svým příchodem povýší židovský národ. Ježíš je však upozornil na Izajášovo proroctví. Zeptal se jich, co si myslí o významu těch částí Písma, které hovoří o utrpení a smrti Beránka Božího.

Učenci jej zahrnuli otázkami a žasli nad tím, jak jim odpovídal. Ježíš se skromností dítěte opakoval slova Písma a dával jim hluboký význam, o němž učitelé neměli ponětí. Kdyby byli přijali pravdu, kterou jim odhalil, mohl se tehdejší náboženský život zcela změnit. Lidé by začali projevovat opravdový zájem o duchovní věci, a až by Ježíš zahájil svoji službu, mnozí by byli připraveni jej přijmout.

Rabíni věděli, že Ježíš nechodil do jejich škol, a přesto je v chápání proroctví předčil. Viděli v hloubavém galilejském chlapci velkou naději. Chtěli, aby se stal jejich žákem a později učitelem Izraele. Chtěli se podílet na jeho výchově. Domnívali se, že jeho svérázné myšlení musí usměrnit.

Ježíš zapůsobil na jejich srdce tak, jako dosud žádný člověk. Bůh chtěl osvětit izraelské vůdce a použil k tomu jediný způsob, který byli schopni přijmout. Nechat se od někoho poučit by bylo pod

jejich důstojnost, pýcha by jim to nedovolila. Kdyby dal Ježíš najevo svůj záměr, nebyli by ho poslouchali. Namlouvali si, že oni učí jeho nebo jej přinejmenším zkouší ze znalosti Písma. Ježíšova mladická skromnost a zdvořilost je odzbrojila a zbavila předsudků. Jejich mysl se bezděčně otevírala Božímu slovu a Duch svatý promlouval k jejich srdci.

Museli uznat, že jejich představa o příchodu Mesiáše neodpovídá proroctví. Nechtěli se jí však vzdát, protože uspokojovala jejich ctižádost. Osobovali si nárok na výklad Písma, a nemohli tedy připustit, že by je špatně pochopili. Jeden po druhém se ptali: Odkud má takové znalosti, když se nikdy neučil? Světlo svítilo ve tmě, ale “tma je nepohltila”. **Jan 1,5.**

Josef a Marie hledají Ježíše

Josef s Marií zatím prožívali krušné chvíle. Při odchodu z Jeruzaléma ztratili Ježíše z dohledu a nevěděli, že tam zůstal. Země byla v té době hustě osídlena a karavany z Galileje bývaly velmi početné. Když Josef s Marií opouštěli město, byl všude veliký zmatek. Na cestě se věnovali přátelům a známým, a teprve když se stmívalo, si všimli, že s nimi Ježíš není. Zastavili se, aby si odpočinuli, a vtom si uvědomili, že jim chybí pomocná ruka jejich dítěte. Mysleli si, že je někde mezi přáteli a nedělali si starosti. Byl sice ještě malý, ale důvěřovali mu. Domnívali se, že až bude třeba, vytuší, že ho potřebují, a jako vždy jim přijde pomoci. Najednou však dostali strach. Hledali ho v celé karavaně, ale marně. S hrůzou si vzpomněli, jak ho chtěl kdysi Herodes zabít. Naplnily je chmurné předtuchy a trápily je výčitky svědomí.

Vrátili se do Jeruzaléma a znovu ho začali hledat. Druhý den, když byli spolu s ostatními v chrámu, upoutal jejich pozornost známý hlas. Nemohli se splést, nikdo neměl hlas jako on — vážný, upřímný, a přitom tak příjemný. [48]

Význam jeho poslání

Našli Ježíše v rabínské škole. Zaradovali se, ale na strach a obavy nezapomněli. Když byli zase spolu, řekla mu matka trochu vyčítavě:

“Co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.”
Lukáš 2,48.

“Jak to, že jste mě hledali?” odpověděl Ježíš. “Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?” **Lukáš 2,49.** Viděl, že mu nerozumějí, a proto ukázal vzhůru k nebi. Užasli nad světlem, které vycházelo z jeho tváře. Lidstvím probleskovalo božství. Když ho našli v chrámu a slyšeli jeho rozhovor s rabíny, užasli nad jeho otázkami i nad tím, jak odpovídal. Jeho slova na ně zapůsobila nezapomenutelným dojmem.

Otázka, kterou jim položil, byla pro ně poučením. “Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?” Ježíš se plně věnoval dílu, které přišel na svět vykonat. Josef s Marií však na své poslání poněkud zapomněli. Bůh jim svěřil svého Syna, a tím jim prokázal velikou čest. Andělé řídili Josefovy kroky, a chránili tak Ježíšův život. Josef s Marií ho měli střežit jako oko v hlavě, oni jej však na celý den ztratili z dohledu. Když se pak zase shledali a jim se ulevilo, neobviňovali sebe, ale Ježíše.

Bylo zcela přirozené, že Josef s Marií viděli v Ježíšovi své vlastní dítě. Každý den trávili spolu a jeho život se v mnoha ohledech ničím nelišil od života ostatních dětí. Bylo tedy nesmírně těžké si uvědomit, že je Synem Božím. Hrozilo jim nebezpečí, že nedocení požehnání, které jim přítomnost Spasitele světa přinášela. Bolest, kterou prožili, když Ježíše ztratili, a jemná výtky v jeho slovech jim měly připomenout svatost jejich poslání.

V odpovědi matce dal Ježíš poprvé najevo, že si uvědomuje svůj vztah k Bohu. Před jeho narozením řekl anděl Marii: “Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat nad rodem Jákobovým.”**Lukáš 1,32.33.** Marie o těchto slovech přemýšlela a věřila, že její dítě bude Mesiášem Izraele. Nepochopila však jeho poslání. Nyní nerozuměla jeho slovům, ale poznala, že neuznává své příbuzenství s Josefem a prohlašuje se za Syna Božího.

Ježíš neodmítal svůj vztah k pozemským rodičům. Vrátil se s nimi domů a dál jim pomáhal v těžké práci. Tajemství svého poslání si ponechal pro sebe a odevzdaně čekal, až přijde jeho čas. Od chvíle, kdy si uvědomil, že je Božím Synem, ještě osmnáct let uznával pouto, jež ho spojovalo s domovem v Nazaretu a plnil povinnosti syna, bratra, přítele a občana.

Když Ježíš v chrámu pochopil své poslání, vyhnul se davu. Chtěl se vrátit z Jeruzaléma nenápadně ve společnosti lidí, kteří znali tajemství jeho života. Bůh chtěl, aby lidé při velikonoční slavnosti zapomněli na světské starosti a připomněli si, jak podivuhodně je vysvobodil z Egypta. Přál si, aby v tom všem viděli zaslíbené vysvobození z hříchu. Stejně jako krev zabitého beránka zachránila izraelské domy, měla je zachránit Kristova krev. Ovšem za předpokladu, že vírou přijmou Kristův život za svůj. Symbolická bohoslužba měla smysl jen tehdy, pokud přiváděla lidi ke Kristu jako k jejich osobnímu Spasiteli. Bůh chtěl, aby lidé na modlitbách zkoumali Kristovo poslání a uvažovali o něm. Když však zástupy opouštěly Jeruzalém, věnovali lidé tolik pozornosti zážitkům z cesty a rozhovorům s přáteli, že na smysl bohoslužby, které se zúčastnili, často úplně zapomněli. Spasitele proto jejich společnost nelákala.

[49]

Josef s Marií se měli vrátit z Jeruzaléma sami s Ježíšem. Ježíš doufal, že obrátí jejich pozornost k proroctvím o trpícím Spasiteli. Chtěl zmírnit bolest své matky na Golgotě a myslel na ni už nyní. Marie měla být svědkem jeho smrtelného zápasu a Ježíš chtěl, aby správně pochopila jeho poslání a měla sílu vydržet, až její duší pronikne meč. Stejně jako nyní ztratila Ježíše a tři dny ho s bolestí v srdci hledala, ztratí ho znovu na tři dny, až bude obětován za hříchy světa. Když potom vstane z hrobu, její bolest se opět promění v radost. Kdyby byla pochopila Písmo, ke kterému se snažil obrátit její pozornost, mohla snášet utrpení jeho smrti mnohem snadněji.

[50]

Kdyby byli Josef s Marií zůstali v těsném spojení s Bohem, modlili se a přemýšleli o něm, uvědomovali by si posvátnost svého poslání a nebyli by na Ježíše zapomněli. V jednom dni svou nedbalostí Spasitele ztratili a tři dny jim trvalo, než ho plni obav a úzkosti zase našli. Stejně je tomu i s námi. Prázdné řeči, pomluvy či zanedbávání modlitby nás jednoho dne mohou připravit o Spasitelovu přítomnost. Potom se můžeme hodně dlouho trápit, než jej znovu nalezneme a získáme ztracený pokoj.

Ve styku s ostatními lidmi bychom nikdy neměli zapomínat na Ježíše, abychom najednou nezjistili, že s námi není. Pokud se necháme světskými starostmi pohltnout natolik, že už na Krista, který nám dává naději věčného života, nemáme ani pomyslení, oddělujeme se od něho i od nebeských andělů. Svaté bytosti nemohou

zůstat tam, kde lidé o Spasitele nestojí a kde jeho nepřítomnost ani nezaznamenají. Proto bývají Kristovi následovníci tak často sklíčení.

Mnozí lidé odcházejí z bohoslužeb potěšeni a povzbuzeni Božím slovem. Potom ale o něm dál nepřemýšlejí, nejsou bdělí a nemodlí se. Připravují se o požehnání, které přijali, a cítí se mnohem hůře než předtím. Mají dojem, že s nimi Bůh zachází tvrdě. Neuvědomují si, že chyba je v nich. Odešli od Ježíše, a tím se připravili o světlo jeho přítomnosti.

Prospělo by nám, kdybychom každý den hodinu uvažovali o Kristově životě. Měli bychom jej projít krok za krokem a představit si, čím vším musel projít. Zvláštní pozornost bychom měli věnovat posledním událostem jeho života. Když se budeme soustředit na nekonečnou oběť, kterou za nás přinesl, budeme naplněni jeho duchem a naše důvěra a láska k němu poroste. Chceme-li být spaseni, musíme se naučit pokoře a pokání.

Ve styku s ostatními lidmi můžeme být jeden druhému požehnaním. Pokud patříme Kristu, budou mu patřit i naše myšlenky. Budeme o něm rádi mluvit. V rozhovorech o jeho lásce bude na naše srdce působit nebeský vliv a při pohledu na krásu jeho povahy budeme “proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě”. 2.

[51] **Korintským 3,18.**

9. kapitola — Léta dozrávání

Židovské děti se od nejtělejšího věku setkávaly s požadavky rabínů. Každá situace byla do nejmenších podrobností rozebrána a platila pro ni přísná pravidla. Rabíni seznamovali mladé lidi s nesčetnými předpisy, které měli jako pravověrní Izraelci zachovávat. Ježíš se však o ně nezajímal. Od dětství jednal samostatně a nezávisle na rabínských zákonech. Vytrvale studoval starozákonní spisy a vždycky říkal: “Tak praví Hospodin.”

Když začínal chápat, v jakém stavu je lid, uvědomil si, že nároky společnosti a Boží požadavky jsou v neustálém rozporu. Lidé se odchylovali od Božího slova a vyvyšovali nad ně své vlastní názory. Drželi se tradice a vykonávali obřady, které neměly žádný význam. Jejich bohoslužba byla bezduchá. Zatemňovala svaté pravdy, které měla lidem zvěstovat. Ježíš viděl, že tyto prázdné obřady lid neuspokojují. Nepřinášejí mu svobodu ducha, kterou dává pravá bohoslužba. Přišel objasnit její skutečný význam. Směs lidských požadavků a Božích nařízení byla pro něho nepřijatelná. Nenapadal předpisy či zvyky vzdělaných učitelů, ale když mu někdo vytýkal jeho chování, vždy je obhájil Božím slovem.

Ježíš byl velmi laskavý, pokorný a zdrženlivý. Každého, s kým přicházel do styku, se snažil potěšit. Právě proto se zákoníci a starší lidu domnívali, že ho svým učením snadno ovlivní. Snažili se ho přimět k tomu, aby přijal rabínské zásady a tradice z dávných dob, které se v židovském národě předávaly z generace na generaci. On však žádal, aby je podložili Písmem. Byl ochotný uposlechnout každého slova z Božích úst, ale nemohl se řídit lidskými výmysly. Ježíš znal Písmo od začátku do konce a vykládal je v jeho pravém významu. Rabíni se cítili zahanbeni. Nechtěli se nechat poučovat dítětem. Tvrdili, že oni jsou povoláni k výkladu Písma a Ježíš jej má přijmout. Pobuřovalo je, že jim odporuje.

Věděli, že v Písmu žádné opodstatnění pro své tradice nenajdou. Uvědomovali si, že v duchovním chápání je Ježíš mnohem dále než oni. Přesto je však rozčilovalo, že se nechce podřídit jejich příkazům.

[52] Stále se jim nedařilo ho přesvědčit, a proto vyhledali Josefa a Marii a stěžovali si na jeho neposlušnost. Byl tedy pokárán a napomenut.

Ježíš na sobě pracoval už od dětství a od poslušnosti k Božímu slovu jej nemohla odvrátit ani láska a úcta k rodičům. Všechno, co dělal jinak než oni, zdůvodňoval slovy: “Psáno jest.” Rabíni mu však svým vlivem ztrpčovali život. Již od mládí procházel těžkými zkouškami tichosti, trpělivosti a vytrvalosti.

Jeho bratři, jak lidé říkali Josefovým synům, byli na straně rabínů. Tvrdili, že tradice se musí dodržovat — stejně jako Boží požadavky. Dbali dokonce více na lidská nařízení než na Boží slovo a Ježíšovo jasné rozlišování pravdy a bludu je dráždilo. Jeho důsledné zachovávání Božího zákona považovali za tvrdohlavost. Jeho vědomosti a moudrost, s jakou odpovídal rabínům, je ohromovaly. Věděli, že nechodil do rabínské školy, a přesto museli uznat, že je jejich učitelem. Uvědomovali si, že má vyšší vzdělání než oni. Nepochopili však, že má přístup ke stromu života a ke zdroji poznání, který oni sami neznali.

Zájem o všechny bez rozdílu

Kristus se stýkal se všemi lidmi a farizeje nesmírně uráželo, že se v tomto směru neřídil jejich přísnými pravidly. Oni totiž obehnali náboženství vysokou zdí jako svátost, která musí být oddělena od každodenního života. Ježíš tuto zeď bořil. Neptal se lidí, jakého jsou vyznání či k jaké církvi patří. Pomáhal všem, kdo pomoc potřebovali. Neuzavřel se do žádné poustevny, aby dokázal svoji dokonalost, ale usilovně pracoval pro záchranu lidí. Stále opakoval, že náboženství Písma nemá nic společného s umrtvováním těla. Učil, že čisté a neposkvrněné náboženství není náboženstvím jen pro stanovený čas nebo pro slavnostní příležitosti. Ježíš vždy a všude projevoval láskyplný zájem o lidi a šířil kolem sebe světlo radosti a víry. To vše bylo farizejům trnem v oku. Ukazovalo se tak, že náboženství je neslučitelné se sobectvím a že jejich chorobné sledování vlastních zájmů má k pravé zbožnosti hodně daleko. Začali Ježíše nenávidět a pokoušeli se ho donutit, aby se přizpůsobil jejich předpisům.

Ježíš se snažil pomoci každému trpícímu, se kterým se setkal. Neměl peníze na rozdávání, ale často si odepřel jídlo, aby pomohl těm, kdo se mu zdáli být potřebnější. Jeho bratři si uvědomovali,

že Ježíš má na lidi jiný a daleko větší vliv než oni. Nikdo z nich nebyl tak citlivý a ohleduplný jako on, a ani po tom netoužili. Ježíš potěšoval a povzbuzoval chudé a ponížené, zatímco oni se k nim chovali tvrdě a nelítostně. Hladovým dával své vlastní jídlo a žíznivým podával číši studené vody. Zmírňoval jejich utrpení a pravdy, kterým je učil, se jim spojovaly s jeho milosrdenstvím a vrývaly se jim do paměti.

Vztah k bratrům

Bratři to vše nesli velmi nelibě. Byli starší než Ježíš a mysleli si, že by je měl poslouchat. Vytýkali mu, že se nad nimi povyšuje a že se staví nad učitele, kněze a vůdce lidu. Často mu vyhrožovali a snažili se ho zastrašit. On však na to nedbal a řídil se Písmem.

Ježíš měl své bratry rád a vždy se k nim choval laskavě. Oni však na něho žárlili a vyzývavě mu dávali najevo svoji nedůvěru a opovržení. Nemohli pochopit jeho jednání. V Ježíši se střetávaly velké protiklady. Byl Božím Synem, i bezmocným dítětem. Byl Stvořitelem světů, patřila mu země, a přece se na každém kroku svého pozemského života potýkal s chudobou. Jeho velikost a důstojnost byly pravým opakem lidské pýchy a povýšenosti. Spokojil se s tím nejponížejším postavením a nikdy neusiloval o světskou slávu. To jeho bratry rozčilovalo. Nedokázali pochopit, jak může být navzdory všemu strádání a utrpení tak klidný a vyrovnaný. Nevěděli, že se stal chudým pro nás, abychom jeho chudobou zbohatli (2. Korintským 8,9). Nerozuměli tajemství jeho poslání, stejně jako Jóbovi přátelé nerozuměli ponížení a utrpení, které Jóba postihlo.

[53]

Bratři Ježíše nechápali, protože byl jiný než oni. Měl jiné zásady. Vzhlíželi k lidem a odvraceli se od Boha, proto se v jejich životech neprojevovala Boží moc. Formální zbožnost nemohla změnit jejich povahu. Platili “desátky z máty, kopru a kmínu”, a nedbali na to, “co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost”. **Matouš 23,23**. Ježíšův příklad je neustále popouzel. Jediné, co nenáviděl, byl hřích.

Při pohledu na nepravost zjevně trpěl. Ze všeho nejdůležitější pro něho bylo oslavovat Boha. Tím se zásadně lišil od všech, kdo svou formální zbožností maskovali zálibu v hříchu. Ježíš svým životem usvědčoval zlo, a proto narážel doma i mezi lidmi na odpor. Jeho

obětavost a poctivost byly terčem posměchu. Pro trpělivost a dobrotu jej nazývali zbabělcem.

Psáno jest

Kristus zakusil všechnu hořkost a trpkost lidského údělu. Někteří lidé se jej snažili potupit pro jeho původ, a tak již od dětství musel snášet jejich pohrdavé pohledy a zlomyslné pomluvy. Kdyby se byl nechal unést a odpověděl nevlídným slovem či pohledem, kdyby byl jedinkrát podlehl svým bratrům a udělal něco nesprávného, nemohl by už být dokonalým příkladem. Nemohl by uskutečnit plán našeho vykoupění. Kdyby byl jen připustil, že hřích je možno nějak omluvit, satan by zvítězil a svět by byl ztracen. Satan jej chtěl svést k hříchu, a proto mu všemožně znepríjemňoval život.

Ježíš však na každé pokušení odpovídal slovy: “Psáno jest.” Téměř nikdy své bratry nenapomínal, promlouval k nim Božím slovem. Když se k nim odmítal připojit a udělat něco zakázaného, obviňovali ho ze zbabělosti. On jim vždy odpovídal: “Psáno jest: ‘Bát se Panovníka, to je moudrost, vystříhat se zlého, to’ rozumnost.” **Jób 28,28.**

Někteří lidé Ježíše vyhledávali, protože v jeho přítomnosti nacházeli klid. Mnozí se mu však vyhýbali, neboť se cítili zahanbeni jeho čistým životem. Mladí přátelé jej vybízeli, aby dělal to, co oni. Byl chytrý a veselý, měli rádi jeho společnost a přijímali jeho pohotové rady. Jen jeho zásadovost se jim nelíbila. Považovali ho za úzkoprsého a malicherného člověka. Ježíš jim odpovídal: “Psáno jest: ‘Jak si mladík udrží svou stezku čistou? Musí se vždy držet tvého slova... Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit.’”

[54] **Žalm 119,9.11.**

Často se ho ptali, proč je tak zvláštní, proč si vzal do hlavy být jiný než všichni ostatní. On jim zase říkal: “Psáno jest: ‘Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život, těm, kdo žijí tak, jak učí Hospodinův zákon. Blaze těm, kdo zachovávají jeho svědectví, těm, kdo se na jeho vůli dotazují celým srdcem. Ti podlosti nepáchají, jeho cestami se berou.’” **Žalm 119,1-3.**

Na otázku, proč se neúčastní zábav nazaretské mládeže, odpovídal: “Psáno jest: ‘Veselím se z cesty tvých svědectví více než ze všeho jmění. O tvých ustanoveních přemýšlím, na zřeteli mám tvé

stezky. Nařízení tvá jsou pro mne potěšením, nezapomínám na tvé slovo.” **Žalm 119,14-16.**

Ježíš se nedomáhal svých práv. Jeho ochota a trpělivost mu často zbytečně ztěžovaly práci. On se však nenechal odradit a neztrácel odvahu. Díval se na všechny těžkosti jakoby z Božího pohledu a dokázal se nad ně povznést. Nikdy nikomu nic zlého neoplatil. Vždy trpělivě snášel všechny urážky.

Lidé se ho stále znovu a znovu ptali, proč si to všechno nechá líbit, proč trpí urážky i od svých bratrů. Říkal: “Psáno jest: Můj synu, na mé učení nezapomínej, ať tvé srdce příkazy mé dodržuje. Prodlouží ti dny a léta života a přidají ti pokoj. Ať tě neopouští milosrdenství a věrnost! Přivaž si je na hrdlo, napiš je na tabulku svého srdce. Tak najdeš milost a uznání v očích Božích i lidských.” **Příslaví 3,1-4.**

Od chvíle, kdy Josef s Marií našli Ježíše v chrámě, bylo pro ně jeho jednání tajemstvím. Nepouštěl se do sporů, ale vždy a ve všem šel příkladem. Zdálo se, že je oddělený, jiný než ostatní. Nejšťastnější chvíle prožíval, když byl sám v přírodě a s Bohem. Ve volném čase odcházel z místa, kde pracoval, do polí, zelených údolí, na svahy hor či do lesů, a tam přemýšlel o Bohu a rozmlouval s ním. Ráno ho často zastihlo na odlehlém místě při rozjímání, modlitbě nebo četbě Písma. Potom se zase vracel domů ke svým povinnostem a znovu se s příkladnou trpělivostí pouštěl do práce.

Vztah k matce

Kristus si celý život nesmírně vážil své matky a měl ji velmi rád. Marie v hloubi duše věřila, že dítě, které se jí narodilo, je zaslíbeným Mesiášem, ale neodvažovala se o své víře hovořit. Po celou dobu jeho života na zemi trpěla s ním. S bolestí v srdci sledovala všechny zkoušky, které na něho v dětství a mládí doléhaly. Když pochopila, že Ježíš jedná správně, hájila ho, a tím se sama dostávala do těžkých situací. Byla přesvědčena, že vztahy v rodině a matčina láskyplná péče mají zásadní vliv na utváření povahy dítěte. Josefovi synové a dcery to dobře věděli. Upozorňovali Ježíše na její starostlivost a snažili se tak usměrnit jeho jednání podle svých vlastních představ.

Marie s Ježíšem často nesouhlasila a přemlouvala ho, aby se přizpůsobil rabínským zvyklostem. Ježíše však nic nemohlo přimět

[55] k tomu, aby změnil své zvyky, přestal rozjímat o Božích činech a pomáhat trpícím lidem a zvířatům. Když kněží a učitelé žádali Marii, aby jim pomohla Ježíše usměrnit, velmi ji to trápilo. Ježíš jí však na textech z Písma ukázal, že jedná správně. To ji uklidnilo.

Někdy váhala a nemohla se rozhodnout mezi Ježíšem a jeho bratry, kteří nevěřili, že ho poslal Bůh. Důkazů o jeho božské povaze však bylo dost. Marie viděla, jak se obětuje pro druhé. S jeho příchodem vcházela do domu čistota a pokoj, jeho život působil ve společnosti jako kvas. Čistý a nevinný žil mezi bezohlednými, hrubými a nezdvořilými lidmi, mezi nepoctivými publikány, lehkomyšlnými hýřily, hříšnými Samaritány, pohanskými vojáky, nevzdělanými venkovany a další bezpočetnou směsicí lidí. Soucitně se skláněl k unaveným, kteří klesali pod tíhou svého břemene. Pozvedal je, pomáhal jim a znovu a znovu jim vyprávěl o Boží lásce, milosrdenství a dobrotě, které poznal v přírodě.

Umění povzbudit

Učil je, že každý dostal nějaký dar, a bude-li s ním správně zacházet, získá nepomíjitelné bohatství. Vyhýbal se všem marnostem a svým vlastním příkladem ukazoval, že s časem je třeba zacházet jako se vzácným pokladem a věnovat ho svatým věcem. Zdůrazňoval, že každá chvíle má nedozírný význam. Zajímal se o každého člověka a všem chtěl přinést spasení. Vždy a všude se snažil být prospěšný a hledal nejvhodnější způsob, jak přivést lidi k poznání. I těm nejzvrácenějším a nejzoufalejším vléval do srdce naději a ujišťoval je, že se mohou změnit a žít čistě a bezúhonně jako Boží děti. Často se setkával s lidmi, kteří byli pod mocí satana a neměli sílu se z ní vymanit. Se soucitem a pochopením potěšoval tyto malomyslné, nemocné, zkoušené a ztracené. Promlouval k nim slovy, která potřebovali slyšet a kterým rozuměli. Setkával se také s těmi, kdo usilovně bojovali s nepřitelem. Povzbuzoval je, aby vytrvali, a ujišťoval je, že Boží andělé jsou na jejich straně a dovedou je k vítězství. Lidé, kterým takto pomáhal, se přesvědčili, že mu mohou plně důvěřovat, že s nimi cítí a nevyzradí jejich tajemství.

Ježíš uzdravoval tělo i duši. Cítil se všemi trpícími a všem přinášel úlevu. Jeho laskavá slova na ně působila jako hojivý balzám. Nedá se říci, že by tehdy vykonal nějaký zázrak, ale vycházela z

něho uzdravující síla lásky, která pozvedala nemocné a nešťastné. Tímto nenápadným způsobem pomáhal lidem již od dětství. Proto jej mnozí tak rádi poslouchali, když začal veřejně vystupovat.

Ve skutečnosti však byl Ježíš v dětství, mládí i v dospělosti osamělý. Ve své čistotě a věrnosti nesl tíhu zodpovědnosti za spasení světa sám, bez lidské pomoci. Věděl, že pokud lidé od základu nezmění své zásady a způsob myšlení, budou ztraceni. Nikdo si neumí představit, jak těžce na něho toto břemeno doléhalo. Cílevědomě a odhodlaně plnil své poslání a byl světlem lidí.

[56]

10. kapitola — Janovo poselství

Věrným Izraelcům, kteří již dlouho očekávali příchod Mesiáše, se narodil Kristův předchůdce. Starý kněz Zachariáš a jeho žena Alžběta “byli spravedliví před Bohem”. Světlo víry zářilo v jejich klidném a čistém životě jako hvězda ve tmě hříchu. Bůh těmto zbožným manželům slíbil, že se jim narodí syn, který “půjde před Pánem, aby mu připravil cestu”. **Lukáš 1,76.**

Zachariáš žil v judské pahorkatině. Jako každý kněz musel i on dvakrát do roka sloužit v chrámu. Vydal se proto do Jeruzaléma a týden tam před Bohem vykonával svou kněžskou službu. “Když jednou přišla řada na Zachariášův oddíl a on konal před Bohem kněžskou službu, připadlo na něj losem podle kněžského řádu, aby vešel do svatyně Hospodinovy a obětoval kadidlo.” **Lukáš 1,8.9.**

Stál před zlatým oltářem ve svatyni svatostánku. Dým kadidla stoupal spolu s modlitbami Izraele k Bohu. Vtom si Zachariáš uvědomil Boží přítomnost. Na pravé straně oltáře stál anděl Páně. To bylo znamením přízně. Zachariáš si toho však nevšiml. Již mnoho let se modlil za příchod Vykupitele, a teď nebesa vyslala posla, aby oznámil, že modlitby budou vyslyšeny. Bůh byl tak milostivý, že tomu Zachariáš ani nemohl uvěřit. Naplnila ho bázeň, cítil, že si nic takového nezaslouží.

Anděl mu však předal radostné poselství: “Neboj se, Zachariáši, neboť tvá prosba byla vyslyšena; tvá manželka Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. Bude veliký před Pánem, víno a opojný nápoj nebude pít, . . . bude naplněn Duchem svatým. A mnohé ze synů izraelských obrátí k Pánu, jejich Bohu; sám půjde před ním v duchu a moci Elijášově, aby obrátil srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravil Pánu lid pohotový.” Zachariáš řekl andělovi: “Podle čeho to poznám? Vždyť já jsem stařec a moje žena je pokročilého věku.” **Lukáš 1,13-18.**

Zachariáš dobře věděl, že Abrahamovi se narodil syn ve velmi vysokém věku. Abraham totiž věřil, že Bůh splní, co slíbil. Starý

kněz však na chvíli podlehl lidské slabosti. Zapomněl, že Bůh je schopen vykonat vše, co slíbí. Přijal andělovu zvláštní zprávu úplně jinak než Marie, dívka z Nazareta, která upřímně, s dětinskou vírou [57] odpověděla: “Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova.” **Lukáš 1,38.**

Narození Zachariášova, Abrahamova i Mariina syna mělo být významným duchovním poučením. Ukazuje totiž, jak těžko se učíme a jak snadno zapomínáme. Sami od sebe nejsme schopni udělat nic dobrého. Všechno v nás však může vykonat Boží moc, pokud se jí podřídíme a budeme věřit. Zaslíbené dítě se narodilo z víry. Z víry se rodí i duchovní život a schopnost činit dobro.

Na Zachariášovu otázku anděl odpověděl: “Já jsem Gabriel, který stojí před Bohem; byl jsem poslán, abych k tobě promluvil a oznámil ti tuto radostnou zvěst.” **Lukáš 1,19.** Pět set let předtím oznámil Gabriel Danielovi prorocké období, které mělo sahat až do Kristova příchodu. Zachariáš věděl, že konec tohoto období se přiblížil, a proto se modlil za Mesiášův příchod. Posel, který kdysi přinesl prorocké poselství, přišel oznámit i jeho naplnění.

Andělova slova: “Já jsem Gabriel, který stojí před Bohem,” svědčí o tom, že má v nebi vysoké postavení. Když přišel oznámit poselství Danielovi, řekl: “Není nikoho, kdo by mi dodával sílu v těch věcech, kromě vašeho ochránce Míkaela [Krista].” **Daniel 10,21.** O Gabrielovi se hovoří také v knize Zjevení. Čteme, že Spasitel “naznačil to [co se má stát] prostřednictvím anděla svému služebníku Janovi”. **Zjevení 1,1.** Anděl Janovi řekl: “Jsem jen služebník jako ty a tvoji bratří proroci.” **Zjevení 22,9.** Je obdivuhodné, že právě anděl, který stojí v nebi po boku Božího Syna, byl vybrán, aby hříšným lidem oznámil Boží úmysly.

Zachariáš zapochyboval o tom, co mu anděl sdělil, a proto oněměl. Anděl mu řekl: “Hle, oněmíš. . . až do dne, kdy se to stane, poněvadž jsi neuvěřil mým slovům, která se svým časem naplní.” **Lukáš 1,20.** Povinností kněze, který konal před Bohem kněžskou službu, bylo modlit se za odpuštění hříchů všech lidí i celého národa a za příchod Mesiáše. Když to chtěl Zachariáš učinit, nemohl ze sebe vypravit ani slovo.

Vyšel ven a chtěl lidu požehnat, ale “dával jim jen znamení a zůstal němý”. **Lukáš 1,22.** Lidé dlouho čekali a už se začínali bát, že ho zasáhl Boží soud. Když však vycházel ze svatyně, vyzařovala mu

z tváře Boží sláva a oni “poznali, že měl v chrámě vidění”. **Lukáš 1,22**. Zachariáš jim oznámil, co viděl a slyšel, a “jakmile skončily dny jeho služby, odešel domů”. **Lukáš 1,23**.

Zachariášovo proroctví

Brzy po narození zaslíbeného dítěte se otcí rozvázal jazyk “a on mluvil a chválil Boha. Tu padla bázeň na všechny sousedy a všude po judských horách se mluvilo o těchto událostech. Všichni, kteří to uslyšeli, uchovávali to v mysli a říkali: ‘Čím toto dítě bude?’” **Lukáš 1,64-66**. To všechno mělo obrátit pozornost lidí na příchod Mesiáše, kterému měl Jan připravit cestu.

Zachariáš byl naplněn Duchem svatým a v chvalozpěvu předpověděl poslání svého syna:

[58]

“A ty, synu, budeš nazván
 prorokem Nejvyššího,
 neboť půjdeš před Pánem,
 abys mu připravil cestu
 a dal jeho lidu poznat spásu
 v odpuštění hříchů,
 pro slitování a milosrdenství
 našeho Boha,
 jímž nás navštíví
 Vycházející z výsosti,
 aby se zjevil těm,
 kdo jsou ve tmě a stínu smrti,
 a uvedl naše kroky na cestu pokoje.”

Chlapec rostl a sílil na duchu; a žil na poušti až do dne, kdy vystoupil před Izrael.” **Lukáš 1,76-80**.

Janův úkol

Než se Jan narodil, řekl o něm anděl: “Bude veliký před Pánem, víno a opojný nápoj nebude pít, . . . bude naplněn Duchem svatým.” **Lukáš 1,15**. Bůh povolal Zachariášova syna k velikému dílu. Svěřil

mu ten největší úkol, jaký kdy člověk dostal. K jeho splnění potřeboval Boží pomoc. Měl se řídit pokyny anděla a Boží Duch jej měl provázet na každém kroku.

Jan měl být Hospodinovým poslem, přinášet lidem Boží světlo a měnit jejich myšlení. Bylo třeba je přesvědčit o svatosti Božích požadavků a o tom, že potřebují Boží dokonalou spravedlnost. Sám musel žít tak, aby v něm mohl přebývat Boží Duch. Ke splnění tak závažného poslání potřeboval pevné zdraví a duševní i duchovní sílu. Musel se proto ve všech směrech plně ovládat. Jen tak mohl za všech okolností stát mezi lidmi pevně a neochvějně jako hory a skály v poušti.

Lidé v době Jana Křtitele propadali touze po bohatství a přepychu a rádi se předváděli. Vyhledávali smyslné zábavy, hodovali a pili. Důsledkem toho všeho bylo chatrné tělesné zdraví, úpadek, duchovní otupělost a snížená schopnost rozpoznat hřích. Jan se měl stát reformátorem. Jeho střídmy život a jednoduchý oděv měly být výtkou zhýralosti tehdejší doby. Proto přišel k Janovým rodičům anděl z nebe a poučil je, jak mají syna vychovávat.

Povahu lze nejlépe ovlivnit v dětství a mládí. Proto je třeba učit se sebeovládání od nejtělejšího věku. Domov a rodina poznamenávají člověka svým vlivem navěky. Návyky z dětství rozhodují o úspěšnosti v životním boji více než vrozené schopnosti. Mládí je čas setby. V něm se rozhoduje o tom, jaká bude žně v životě časném i věčném.

Jan jako prorok měl “obrátit srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravit Pánu lid pohotový”. **Lukáš 1,17**. Jan připravoval lidi na první Kristův příchod a stal se symbolem těch, kdo mají připravit svět na Kristův druhý příchod. Svět propadl nevázanosti. Všude se rozmáhají bludná učení a klam. Satan staví lidem do cesty stále více nástrah, aby je svedl. Všichni, kdo se chtějí v Boží bázni posvětit, se musí naučit žít střídmy a dokonale se ovládat. Své city a záliby musí podříditi zdravému rozumu. Ukázněnost je nutná pro růst duševních i duchovních schopností, které člověku umožňují pochopit Boží slovo a žít podle něho. Proto má sebeovládání v přípravě na druhý Kristův příchod tak významné místo.

Zachariášův syn se měl podle obyčejů své doby stát knězem. Rabínské školy by ho však nebyly připravily na jeho poslání. Bůh

- [59] ho neposlal k učitelům náboženství, aby se naučil vykládat Písmo. Povolal ho na poušť, aby se vzdělával v přírodě a u Stvořitele.

Na poušti

Našel domov v osamělé krajině, uprostřed pustých pahorků, divokých roklí a skalních jeskyň. Rozhodl se vzdát se radostí a požitků, které mu život mezi lidmi nabízel, a podřídil se tvrdým podmínkám pouště. Tam si mohl snadněji zvyknout na jednoduchý život a stálé odříkání. Nerušen shonem a zmatkem světa mohl zkoumat přírodu, zjevení a Boží prozřetelnost. Zbožní rodiče Janovi často opakovali slova, která anděl řekl Zachariášovi. Od dětství ho seznamovali s jeho svatým posláním a on je přijal. Osamělost pouště pro něho byla vítaným únikem před podezíráním, nevírou a nemravností, která ovládala téměř celou tehdejší společnost. Necítil se dost silný na to, aby odolal všem pokušením. Raději se vyhnul stálému styku s hříchem, jen aby neztratil schopnost rozeznat jeho zhoubnou podstatu.

Od narození byl zasvěcen Bohu jako nazarejec. Své poslání přijal a potvrdil posvěceným životem. Oblékal se stejně jako dávní proroci. Nosil roucho z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás. Jedl “kobylinky a med divokých včel” (**Matouš 3,4**), který našel v poušti. Pil čistou vodu, jež stékala po skalách.

Jan však nebyl sobeckým samotářem, nezahálel a nepropadal asketické stísněnosti. Čas od času chodil mezi lidi a vždy se zájmem sledoval, co se ve světě děje. Z tichého ústraní pozoroval vývoj událostí. S pomocí Ducha svatého zkoumal povahy lidí, aby zjistil, jak jim má předat nebeské poselství. Doléhala na něho tíha jeho poslání. Rozjímáním a modlitbami se o samotě připravoval na své celoživotní dílo.

Ani na poušti se však nevyhnul pokušení. Udělal všechno pro to, aby k němu satan nemohl. Nepřítel však na něho nepřestal útočit. Jan byl duchovně vnímavý a měl pevnou a rozhodnou povahu. S pomocí Ducha svatého dokázal odhalit satanovy nástrahy a čelit jeho moci.

Poušť byla pro něho školou i svatyní. Stejně jako Mojžíš v midjánských horách žil i Jan na poušti v Boží přítomnosti, obklopen důkazy o Boží moci. Nepřebýval v majestátu horské samoty jako izraelský vůdce. Před Janem se tyčily vrcholky moábských pahorků

a za ním tekla Jordán. To vše svědčilo o Stvořiteli, který rozprostřel hory na zemi a propůjčil jim jejich velikost. Stísněná a děsivá tvář přírody na poušti věrně připomínala stav Izraele. Z plodné Boží vinice se stala pustina bez užitku. Nad ní však zářilo krásné a čisté nebe. Nad temnými bouřkovými mraky se klenula duha zaslíbení. Zářila stejně jako předpověděná sláva Mesiášova království nad ponížným Izraelem. Mraky hněvu překlenula Boží smlouva milosti.

V tiché noci Jan o samotě zkoumal zaslíbení, které dal Bůh Abrahamovi — že bude mít tolik potomků, jako je hvězd na nebi. Ranní úsvit ozařoval moábské hory a svědčil o Králi, který bude “jak jitřní světlo při východu slunce, jak bez mráčku jitro”. **2. Samuelova 23,4**. V oslňujícím jasu poledne Jan viděl krásu, která přichází, když “se zjeví Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa”. **Izajáš 40,5**.

[60]

Jan zkoumá proroctví

S posvátnou bázní, ale i s radostí hledal v prorockých spisech svědectví o příchodu Mesiáše — zaslíbeného semene, které rozdrťí hadovi hlavu, o Sílu — “Dárci pokoje”, který přijde dřív, než na Davidově trůnu přestane vládnout král. Doba jeho příchodu nastala. V paláci na hoře Sión seděl římský vládce. Podle Božího slova se už Kristus narodil.

Dnem i nocí studoval Jan Izajášovo působivé líčení Mesiášovy slávy, četl o výhonku z kořene Jišajova; o králi, který bude vládnout spravedlivě a “o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva”; bude jako “skrýše před větrem... a stín mohutné skály v žíznivé zemi”. Četl, že o Izraeli už se nebude říkat “opuštěný” a o jeho zemi “zpuštěná”, ale podle Boží vůle se bude nazývat “oblíbený” a jeho země “vdaná”. **Izajáš 11,4; Izajáš 32,2; Izajáš 62,4**. Srdce osamělého Jana se naplnilo radostnou vidinou.

Vzhlížel ke Králi v jeho kráse a na sebe úplně zapomněl. Hleděl na majestát svatosti a připadal si nehodný a bezvýznamný. Byl připraven vystoupit jako nebeský posel. Nebál se lidí, protože spatřil Boha. Mohl se zpříma a beze strachu postavit před pozemské vládce, protože se hluboce sklonil před Králem králů.

Jan plně nechápal podstatu Mesiášova království. Očekával, že Izrael bude jako národ osvobozen od svých nepřátel. Především

však doufal, že přijde Král spravedlnosti a ustanoví Izrael jako svatý národ. Věřil, že se tím splní proroctví vyřčené při jeho narození, podle něhož se Hospodin

“rozpomenul na svou
svatou smlouvu. . . ,
že nám dá, abychom
vysvobození z rukou nepřátel
a prosti strachu
jej zbožně a spravedlivě ctili po všechny dny svého života”

Lukáš 1,72.74.75.

Viděl, že Izraelci jsou zklamaní, samolibí a otupělí hříchy. Chtěl je vyburcovat k čistějšímu životu. Poselství, které mu Bůh svěřil, je mělo probudit z jejich netečnosti a otřást jimi, aby si uvědomili svoji hříšnost. Dříve než se může začít do lidského srdce zasévat evangelium, je třeba připravit půdu. Lidé musí pochopit, jak nebezpečné jsou rány způsobené hříchy, a teprve potom mohou přijít k Ježíši, aby je uzdravil.

Poselství

Bůh nevysílá posly proto, aby lidem lichotili. Nepřikazuje jim šířit poselství pokoje, aby neposvěcené lidi ukonejšil falešnou jistotou. Zahrnuje hříšníka tvrdými výčitkami svědomí a zraňuje ho vědomím viny. Nebeští andělé mu oznamují strašné Boží soudy, aby se vzpamatoval a ptal se: “Co mám dělat, abych byl zachráněn?” **Skutky 16,30**. Ruka, která ho pokořila a přiměla k pokání, jej zase pozvedne. Hlas, který mu vyčítal hřích, zahanbil jeho pýchu a ctižádost, se ho s láskou a soucitem zeptá: “Co chceš, abych pro tebe učinil?” **Marek 10,51**.

[61]

V době, kdy Jan začal veřejně vystupovat, vládl v židovském národě takový rozruch a nespokojenost, že už se schylovalo k povstání. Po sesazení Archelaa se Judea dostala pod přímou správu Říma. Krutost a vyděračství římských vládců i jejich odhodlaná snaha o zavedení pohanských kultů a zvyků podnítily vzpouru. Byla však krvavě potlačena a zahynuly v ní tisíce nejstatečnějších Izraelců. To

vše stupňovalo nenávisť vůči Římu a probouzelo stále větší touhu po vysvobození z jeho moci.

Uprostřed sporů a bojů se z pouště ozýval naléhavý a burcující hlas plný naděje: “Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.” Poselství zasáhlo lidi novou, neznámou silou. Proroci předpovídali, že Kristus přijde někdy v daleké budoucnosti, a nyní slyšeli, že jeho příchod je už blízko. Janův obyčejný vzhled připomínal proroky z dávných časů. Oděvem i chováním se podobal proroku Elijášovi. Duchem a mocí Elijáše pranýřoval úpadek národa a vytýkal stále se rozmáhající hříchy. Mluvil jasně, výstižně a přesvědčivě. Mnozí uvěřili, že je prorokem, který vstal z mrtvých. Celý národ byl vyburcován. Do pouště proudily zástupy lidí.

Jan hlásal příchod Mesiáše a vyzýval lidi k pokání. Na znamení očištění od hříchů je křtil ve vodách Jordánu. Tím zcela jednoznačně prohlašoval, že i když se Izraelci považují za Bohem vyvolený národ, jsou poskvrněni hříchem, a pokud se neočistí, nemohou vejít do Mesiášova království.

Přicházeli si ho poslechnout králové, rabíni, vojáci, publikáni i venkované. Na nějakou dobu je naléhavé Boží varování vyburcovalo. Mnozí činili pokání a nechávali se křtít. Lidé nejrůznějšího postavení přijímali Křtitelovy požadavky, aby mohli mít podíl v království, které hlásal.

Přicházeli i mnozí zákoníci a farizeové, vyznávali své hříchy a žádali Jana o křest. Vyvyšovali se nad ostatní a snažili se působit dojmem velmi zbožných lidí. Jejich skryté hříchy vycházely při křtu najevo. Duch svatý však upozornil Jana, že mnozí z nich si svoji hříšnost ve skutečnosti neuvědomují. Ke křtu je přivedlo prospěchářství. Doufali, že jako prorokovi přátelé získají přízeň budoucího Krále. Mysleli si, že přijetím křtu z rukou slavného mladého učitele posílí svůj vliv na lid.

Jan je na uvítání zpražil otázkou: “Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. Nemyslete si, že můžete říkat: ‘Náš otec je Abraham!’ Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení.” **Matouš 3,7-9.**

Židé si špatně vykládali zaslíbení o věčné přízni, kterou Bůh zahrnuje Izrael: “Toto praví Hospodin, který dává slunce za světlo ve dne, měsíc a hvězdy za světlo v noci podle svých ustanovení,

[62] který vzdouvá moře, takže jeho vlny hučí, jehož jméno je Hospodin zástupů: ‘Jestliže přestanou tato ustanovení přede mnou platit, je výrok Hospodinův, také potomstvo Izraele nebude přede mnou už ani národem po všechny dny.’ Toto praví Hospodin: ‘Jestliže budou změřena nebesa nahoře a prozkoumány základy země dole, i já zavrhnou všechno potomstvo Izraele kvůli všemu, čeho se dopustili, je výrok Hospodinův.’” **Jeremjáš 31,35-37**. Židé si toto zaslíbení přivlastnili na základě svého původu, který odvozovali od Abrahama. Přehlédli však ustanovení, kterými Bůh zaslíbení podmínil. Než svůj slib vyslovil, řekl: “Svůj zákon jim dám do nitra, vepíše jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. . . Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat.” **Jeremjáš 31,33.34**.

Lidé, kteří mají Boží zákon zapsaný ve svém srdci, si mohou být jisti Boží přízní. Jsou spojeni s Bohem. Židé se však od něho odvrátili. Pro své hříchy museli snášet jeho soudy. Nepravost je přivedla do područí pohanského národa. Přestupování zákona jim zatemnilo rozum a oni ospravedlňovali své hříchy nekonečnou shovívavostí, kterou jim Bůh v minulosti projevoval. Mysleli si, že jsou lepší než ostatní, a osobovali si právo na Boží požehnání.

To vše bylo “napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků”. **1. Korintským 10,11**. Jak často špatně chápeme Boží požehnání a namlouváme si, že nám Bůh projevuje svoji přízeň proto, že si ji zasloužíme! Pán pro nás potom nemůže vykonat vše, co by chtěl. My totiž jeho dary sobecky zneužíváme a zatvrzujeme svá srdce nevěrou a hříchem.

Jan učitelům Izraele otevřeně řekl, že svou pýchou, sobectvím a krutostí dokazují, že jsou spíš zmijím plemenem a kletbou pro svůj lid než dětmi spravedlivého a poslušného Abrahama. Ve světle poznání, které od Boha přijali, byli horší než pohané, nad které se tolik povyšovali. Zapomněli na kámen, z něhož byli vytesáni, na jámu, z níž byli vytaženi. Bůh mohl svůj záměr uskutečnit i bez nich. Stejně jako si kdysi vyvolil Abrahama mezi pohany, mohl i nyní do své služby povolat jiné lidi. Jejich srdce by se snad mohla zdát mrtvá jako kameny v poušti, ale Duch svatý by je mohl oživit a připravit, aby byli schopni plnit Boží vůli a aby se jim splnilo jeho zaslíbení.

Prorok řekl: “Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyt’at a hozen do ohně.” **Lukáš 3,9**.

Hodnota stromu nezávisí na jeho jménu, ale na plodech. Pokud ovoce nemá žádnou cenu, musí být strom vyt'at. Jeho jméno ho nemůže zachránit. Jan hlásal, že to, jak Židé před Bohem obstojí, závisí na jejich povaze a životě, ne na jejich vyznání. Pokud nežijí v souladu s Božím zákonem, nejsou Božím lidem.

Janova slova na posluchače silně zapůsobila a přesvědčila je. Přicházeli k němu s otázkou: “Co jen máme dělat?” On jim odpověděl: “Kdo má dvoje oblečení, dej tomu, kdo nemá žádné, a kdo má co k jídlu, udělej také tak.” **Lukáš 3,10,11**. Publikány varoval před nespravedlností a vojáky před násilím.

Hlásal, že všichni, kdo vejdou do Kristova království, dokáží svoji víru a budou činit pokání. V jejich životě se bude projevovat laskavost, čestnost a věrnost. Budou sloužit potřebným a přinášet Bohu oběti. Zastanou se bezbranných, budou příkladem čistoty a soucitu. Kristovi následovníci se stanou důkazem přetvářející moci Ducha svatého. V jejich každodenním životě se bude projevovat spravedlnost, milosrdenství a Boží láska. Jinak by byli jako pleva, která se hází do ohně.

[63]

Jan říkal: “Já vás křtím vodou k pokání; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já — nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.” **Matouš 3,11**.

Prorok Izajáš ohlásil, že Pán očistí svůj lid od nepravosti “duchem soudu, duchem zhoucím”. Hospodin Izraeli pravil: “Obrátím na tebe svou ruku, vytavím tvou strusku, jako louhem odloučím všechny tvé přimíšeniny.” **Izajáš 4,4; Izajáš 1,25**. Náš Bůh je pro každý hřích “oheň stravující”. **Židům 12,29**. Duch svatý spaluje hřích v každém, kdo se podřizuje jeho moci. Pokud však lidé setrvávají v hříchu, ztotožňují se s ním. Boží sláva, která ničí hřích, zničí i je. Jákob po svém nočním boji s andělem zvolal: “Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl mi zachován život.” **1. Mojžíšova 32,31**. Jákob se těžce provinil proti Ezauovi, spáchal veliký hřích, ale činil pokání. Bůh mu odpustil a smyl jeho hřích, a proto Jákob v Boží přítomnosti nezahynul. Kdykoli však člověk předstoupil před Boha a vědomě činil zlo, byl zahuben. Při druhém Kristově příchodu budou bezbožní stráveni “dechem jeho úst” a zničeni “jeho slavným příchodem”. **2. Tesaloničtým 2,8**. Světlo Boží slávy, které dává spravedlivým život, přinese bezbožným zkázu.

Kristus měl vystoupit v době Jana Křtitele a zjevit lidem Boží povahu. Jeho přítomnost měla lidi upozornit na jejich hříšnost. Pokud se chtěli nechat očistit od hříchu, mohli se stát jeho přáteli. V jeho přítomnosti mohli zůstat jen lidé čistého srdce.

Jan Křtitel oznámil Izraeli Boží poselství. Mnozí je přijali a začali podle něho žít. Poslušnosti často obětovali vše, co měli. Zástupy chodily za novým učitelem z jednoho místa na druhé a někteří doufali, že právě on by mohl být Mesiášem. Když však Jan pochopil, že se lidé upínají k němu, snažil se při každé příležitosti obracet jejich víru ke Spasiteli, který měl přijít.

11. kapitola — Křest

Zprávy o prorokovi z pouště a o jeho poselství se rozšířily po celé Galileji. Dostaly se i k rolníkům v nejzapadlejších horských vesnicích a k rybářům na břehu moře. Právě u těchto obyčejných lidí našly náležitou odezvu. Janovo poselství se doneslo i do Josefovy tesařské dílny v Nazaretě a Ježíš je přijal jako výzvu. Jeho čas nadešel. Zanechal své každodenní práce, rozloučil se s matkou a připojil se k zástupům, které směřovaly k Jordánu.

Ježíš a Jan Křtitel byli bratrance. Spojovaly je zvláštní okolnosti jejich narození, ale osobně se neznali. Žili odděleně, každý v jiném prostředí — Ježíš v galilejském Nazaretě a Jan v judské poušti. Nestýkali se spolu. Boží Prozřetelnost to tak zařídila. Nikdo je nemohl podezírat, že se předem domluvili, a proto jeden druhého podporují.

Jan věděl o událostech, které provázely Ježíšovo narození. Slyšel o tom, jak Ježíš v dětství navštívil Jeruzalém, a také to, co se stalo v rabínské škole. Věděl, že Ježíš se nedopustil hříchu, a věřil, že je Mesiáš. Nikdo mu to však nepotvrdil. Ježíš žil dlouhou dobu v ústraní a nedával nijak zvlášť najevo své poslání. Vznikal tak prostor pro pochybnosti. Je skutečně oním Zaslíbeným? Křtitel s důvěrou čekal a věřil, že Bůh v pravou chvíli všechno objasní. Bylo mu zjeveno, že Mesiáš se bude chtít od něho nechat pokřtít. Tehdy se ukáže znamení o jeho božské povaze a Jan jej bude moci představit lidem.

Když Ježíš přišel ke křtu, Jan pochopil, že má před sebou tak čistou povahu, s jakou se nikdy předtím u nikoho nesetkal. Z Ježíše vyzařovala svatost a vzbuzoval úctu. Mezi zástupy u Jordánu slyšel Křtitel o hrozných zločinech a setkával se s lidmi zatíženými mnoha hříchy. Nikdy však neviděl člověka, z něhož by vyzařovalo božství. Vše odpovídalo tomu, co mu bylo o Mesiáši zjeveno. Přesto se zdráhal vyhovět Ježíšově žádosti. Jak může on, hříšník, křtít Bez-hříšného? Ježíš přece nepotřebuje činit pokání. Proč by se měl tedy podrobovat obřadu, který je spojen s vyznáním viny a očištěním?

[65] Ježíš požádal o křest, Jan ustoupil a zvolal: “Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?” **Matouš 3,14**. Ježíš mu vlídně, ale nesmlouvavě odpověděl: “Připust’ to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá.” **Matouš 3,15**. Jan uposlechl, zavedl Spasitele k Jordánu a ponořil ho do vody. “Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody, a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho.” **Matouš 3,16**.

Význam křtu

Ježíš nepřijal křest jako vyznání své vlastní viny. Ztotožnil se s hříšníky, udělal to, co máme dělat my. Po křtu trpělivě snášel veškeré utrpení, které s sebou život nesl. I v tom je nám příkladem.

Když vystoupil z vody na břeh, sklonil se k modlitbě. Začínalo nové, velmi důležité období jeho života. Čekal ho velký životní boj. Byl knížetem pokoje, ale jeho příchod bude jako tasení meče. Království, které přinášel, bylo úplně jiné, než si Židé přáli. Ježíš dával smysl obřadnímu systému i společenskému uspořádání Izraele, a přesto se na něho Židé budou dívat jako na nepřítele a rozvraceče. Kristus, který vyhlásil zákon na Sínaji, bude považován za přestupníka. Přišel zlomit moc satana, a lidé ho označí za Belzebuba. Nikdo na zemi ho nepochopí a po celou dobu své služby bude muset zůstat sám. Ani matka a bratři za jeho života neporozumí jeho poslání. Dokonce ani u svých učedníků se neseťká s pochopením. Přebýval ve věčném světle, byl jedno s Bohem, ale život na zemi bude muset prožít v osamění.

Jako jeden z nás bude muset nést tíhu naší viny a bídy. Sám bezhříšný pocítí hanbu hříchu. Vždy miloval pokoj, a bude žít uprostřed rozbrojů, pravda bude vedle sebe muset snášet lež, čistota nepravost. Každý hřích, spor, každé poskvrnění, jež je důsledkem přestoupení zákona, jej vždy zraňovaly a budou zraňovat i nadále.

Sám si bude muset vyšlapat cestu, sám nést břemeno. vzdal se své slávy a vzal na sebe podobu slabého člověka. Spása světa závisí jen na něm. Kristus si to vše uvědomoval, ale na jeho odhodlání se nic nezměnilo. Záchrana padlého lidstva spočívá v jeho rukou, a proto je vztahuje k náruči Všemocné lásky a pevně se jí drží.

Znamení

Když se Spasitel modlí, jeho pohled jako by pronikal nebesa. Obrací se k Otci z celé své duše. Dobře ví, jak hřích zatvrdil lidská srdce a jak těžké pro ně bude pochopit jeho poslání a přijmout dar spasení. Prosí Otce o sílu, aby mohl překonat jejich nedůvěru, rozbít pouta, kterými je satan svázal, a dobýt pro ně vítězství nad nepřítelem. Prosí o důkaz toho, že Bůh přijímá lidstvo v osobě svého Syna.

Takovou modlitbu andělé nikdy předtím neslyšeli. Chtěli by okamžitě sestoupit a přinést svému milovanému Veliteli ujištění a povzbuzení. Ale Otec odpovídá na prosbu svého Syna sám. Přímo z trůnu vysílá paprsky své slávy. Nebesa se otevírají a na Spasitelovu hlavu se snáší jasné světlo v podobě holubice, která je výstižným symbolem tichého a pokorného Ježíše.

Kromě Jana postřehlo nebeské zjevení jen několik lidí z obrovského zástupu, který se sešel u Jordánu. Sláva Boží přítomnosti však [66] spočinula na všech shromážděných. Lidé tiše stáli a upřeně hleděli na Krista. Ozařovalo ho světlo Božího trůnu. Jeho tvář obrácená k nebi zářila takovou vznešeností, s jakou se u člověka ještě nikdy nesetkali. Z otevřeného nebe zazněl hlas: “Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.” **Lukáš 3,22.**

Tato slova měla probudit víru v lidech, kteří celou událost sledovali, a zároveň posílit Spasitele v jeho poslání. Kristus vzal na sebe hříchy celého světa, ponížil se a přijal podobu padlého člověka. Hlas z nebe však potvrdil, že je Synem Věčného.

Když Jan viděl Ježíše, jak se pokorně sklání a se slzami v očích prosí Otce, aby se k němu přiznal, byl hluboce dojat. Z nebe se ozval hlas, Ježíše obestřela Boží sláva a Jan pochopil, že zaslíbené znamení se naplnilo. Uvědomil si, že pokřtil Vykupitele světa. Sestoupil na něho Duch svatý, Jan ukázal na Ježíše a zvolal: “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.” **Jan 1,29.**

Nikdo ze shromážděných, a dokonce ani sám Jan, plně nechápal, co slova “beránek Boží” znamenají. Na hoře Mórija se Izák zeptal Abrahama: “Otče! ... Kde však je beránek k zápalné oběti?” Abraham mu odpověděl: “Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné.” **1. Mojžíšova 22,7.8.** V beranovi, kterého Bůh poslal namísto Izáka, viděl Abraham symbol Spasitele, který měl zemřít

za hříchy lidí. Prorok Izajáš použil v proroctví o Spasiteli pod vedením Ducha svatého stejného přirovnání: “jako beránek vedený na porážku”, “Hospodin jej postihl pro nepravost nás všech”. **Izajáš 53,7.6.** Izraelský národ smysl těchto slov nechápal. Mnozí se dívali na oběti stejně jako pohané. Mysleli si, že svými dary mohou Boha sami usmířit. Bůh jim však chtěl ukázat, že to on jim z lásky dává dar, kterým je se sebou smíruje.

Naděje

Slova: “Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil,” která zazněla u Jordánu, se vztahují na celé lidstvo. Bůh promluvil k Ježíši jako k našemu zástupci. Nezavrhl nás pro naše hříchy a slabosti, ale ukázal, že mu na nás záleží. Udělil nám milost ve svém Nejmilejším (**Efezským 1,6**). Sláva, která spočinula na Kristu, je důkazem Boží lásky k nám. Vypovídá o síle modlitby, o tom, jak lidský hlas proniká k Božímu sluchu a jak Bůh přijímá naše prosby. Hřích oddělil zemi od nebe a narušil vztah člověka k Bohu. Kristus však spojení s říší slávy obnovil. Jeho láska objímá člověka a sahá až do nebe.

Budeme-li chtít překonat pokušení a prosit Boha o pomoc, spočine i na nás světlo, které se z otevřených nebeských bran sneslo na Spasitele. Hlas, který oslovil Ježíše, promlouvá ke každému věřícímu: “Ty jsi mé milované dítě, v tobě se mi zalíbilo.”

[67] “Milování, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest.” **1. Janův 3,2.** Náš Vykupitel otevřel i těm nejhříšnějším, nejbídnějším, nejutlačovanějším a nejopovrhovanějším lidem cestu k Otci. Všichni mohou najít domov v příbytcích, které Ježíš připravuje. “Toto prohlašuje ten Svatý a Pravý, který má klíč Davidův; když on otvírá, nikdo nezavře, a když on zavírá, nikdo neotevře: ... Hle, otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít.” **Zjevení 3,7.8.**

[68]

12. kapitola — Zápas v poušti

“Plný Ducha svatého vrátil se Ježíš od Jordánu; Duch ho vodil po poušti.” **Lukáš 4,1**. Z Markova evangelia se dozvídáme více: “A hned ho Duch vyvedl na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a satan ho pokoušel; byl mezi dravou zvěří a andělé ho obsluhovali.” **Marek 1,12.13**. “V těch dnech nic nejedl.” **Lukáš 4,2**.

Ježíše přivedl na poušť Duch Boží. Měl tam být pokoušen. On sám však pokušení nevyhledával. Vydal se na poušť proto, aby tam mohl o samotě rozjímat o svém díle a poslání. Půstem a modlitbami se chtěl připravit na trnitou cestu, kterou bude muset jít. Satan věděl, že Spasitel odešel na poušť, a byl přesvědčen, že je to nejvhodnější příležitost k tomu, aby jej oslovil.

V boji mezi Knížetem světla a knížetem tmy se rozhodovalo o osudu celého světa. Satan svedl člověka k hříchu, prohlásil zemi za své vlastnictví a nazval se knížetem světa. Když jej naši prarodiče uposlechli, myslel si, že zde založí svoji říši. Tvrdil, že si ho lidé zvolili za svého vládce. Ovládal je, a tím vládl nad světem. Kristus přišel satanův nárok vyvrátit. Jako Syn člověka zůstal věrný Bohu. Tím dokázal, že se satanovi nepodařilo lidstvo zcela ovládnout a že jeho nároky na svět jsou neoprávněné. Všichni, kdo se chtějí vymanit z jeho moci, jsou osvobozeni. Vláda, o kterou hřích připravil Adama, je obnovena.

Od chvíle, kdy Bůh v ráji řekl hadovi: “Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její” (**1. Mojžíšova 3,15**), satan věděl, že nemá svět zcela ve své moci. Bylo zřejmé, že v lidech působí síla, která se staví proti jeho vládě. S neobyčejným zájmem sledoval, jak Adam a jeho synové přinášejí oběti. V těchto obřadech spatřoval symbol spojení mezi nebem a zemí a rozhodl se je zničit. Představoval Boha jako tyrana, který si libuje v záhubě lidí, a zkresloval smysl obřadů, jež ukazovaly na Spasitele. Lidé se pak Boha báli. Oběťmi, které měly zjevovat jeho lásku, chtěli usmířit jeho hněv. Ve snaze upevnit svoji vládu satan neustále sváděl lidi k hříchu. Když bylo napsáno Boží slovo, zkoumal nepřítel proroctví o

[69] příchodu Spasitele. Snažil se zaslepit jednu generaci po druhé tak, aby lidé proroctví nepochopili a Krista při jeho příchodu zavrhli.

Když se Ježíš narodil, satan věděl, že je to Kristus, který přišel z Božího pověření zpochybnit jeho vládu. Andělské poselství potvrdilo moc novorozeného krále a satan se třásl. Dobře si uvědomoval, jaké postavení Kristus, milovaný Syn Otce, v nebi zaujímal. Pomyšlení na to, že Boží Syn má přijít na zem jako člověk, ho ohromovalo a děsilo. Nerozuměl tajemství jeho veliké oběti. Ve svém sobectví nebyl schopen takovou lásku k padlému lidstvu vůbec pochopit. Lidé vnímali nebeskou slávu, pokoj a radost ze společenství s Bohem jen mlhavě, strážný cherub Lucifer je však znal velmi dobře. Když ztratil nebe, rozhodl se mstít a svádět k pádu další. Snaží se přimět lidi k tomu, aby podceňovali nebeské věci a soustředili se jen na pozemské.

Bylo zřejmé, že vládce nebes nezíská srdce lidí pro své království snadno. Již od narození v Betlémě jej neustále ohrožoval nepřítel. V Kristu se zjevil Boží obraz a satan byl pevně odhodlán nad ním zvítězit. Jeho zrádné moci dosud nikdo na světě neunikl. Proti Ježíšovi se spojily všechny mocnosti zla a chtěly jej přemoci.

Mezi svědky Spasitelova křtu byl i satan. Viděl, jak Otcova sláva sestoupila na Syna. Slyšel Boží hlas, který potvrdil Ježíšovo božství. Od chvíle, kdy Adam zhřešil, bylo lidstvo připraveno o přímé spojení s Bohem. Společenství nebe a země bylo možné jen prostřednictvím Krista. Když Ježíš přišel “v těle, jako má hříšný člověk” (**Římanům 8,3**), Otec sám promluvil. Dříve hovořil s lidmi prostřednictvím Krista, nyní k nim promluvil v Kristu. Satan doufal, že Boží nenávist vůči zlu bude tak silná, že nebe a země zůstanou navždy odloučeny. Spojení mezi Bohem a člověkem však bylo obnoveno.

Satan pochopil, že když nezvítězí on, zvítězí Bůh. Boj byl příliš důležitý, než aby jej mohl svěřit svým andělům. Musel jej vést sám. Veškerá síla odpadlictví se zaměřila na Božího Syna, stal se terčem všech zbraní pekla.

Význam zápasu

Mnozí lidé se domnívají, že boj mezi Kristem a satanem nemá pro jejich život žádný zvláštní význam, a proto se o něj příliš nezajímají. Tento zápas však stále znovu a znovu probíhá v každém

lidském srdci. Bez boje proti satanovým útokům se člověk z moci zla nevymaní a nemůže sloužit Bohu. Svody, kterým odolával Kristus, známe i my a víme, jak těžké je nad nimi zvítězit. Na Ježíše však doléhaly o to více, oč nás svou povahou převyšuje. Kristus obtížený břemenem hříchů celého lidstva odolal pokušení chuti, nepodleh svodům světa ani touze po okázalosti, jež v lidech probouzí pýchu. Byla to pokušení, která přemohla Adama a Evu a kterým často podléháme i my.

Satan poukazoval na Adamův hřích a používal jej jako důkaz toho, že Boží zákon je nespravedlivý a nelze jej zachovávat. Kristus měl v podobě člověka vykoupit Adamův pád. Adam však v době, kdy byl pokoušen, nebyl ani v nejmenším poznamenán hříchem. Byl tehdy dokonalým člověkem, a to jak po stránce tělesné, tak i duševní. Žil ve slávě ráje a denně se stýkal s nebeskými bytostmi. V úplně jiné situaci byl Ježíš, když odešel na poušť a měl se vypořádat se satanem. Tělesné, duševní i mravní schopnosti lidstva za čtyři tisíce let ochably; Kristus přijal podobu člověka oslabeného působením hříchu. Jen tak mohl vytrhnout lidstvo z nejhlubšího ponížení.

[70]

Mnozí tvrdí, že Kristus nemohl podlehnout pokušení. To by ovšem znamenalo, že by nemohl být v situaci Adama a zvítězit tam, kde Adam selhal. Kdyby snad byl náš boj v něčem těžší než Kristův, nemohl by nás Kristus zachránit. Náš Spasitel přijal lidství se všemi jeho sklony, tedy i s možností podlehnout pokušení. Nemusíme snášet nic, co by předtím nezakusil on.

První zkouška

Nejdříve satan pokoušel Kristovu chuť. Stejně tomu bylo i u prvního nevinného páru v ráji. Právě tam, kde začala zkáza, muselo začít i vykoupení. Adam selhal tím, že útokům na chuť podlehl, a Kristus musel zvítězit tím, že jim odolal. “Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: ‘Jsi-li Syn Boží, řekni, at’ z těchto kamenů jsou chleby.’ On však odpověděl: ‘Je psáno: Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.’” **Matouš 4,2-4.**

Od doby Adama do doby Krista lidé stále více propadali nestřídmosti, až je chuť a vášně téměř zcela ovládly. Lidstvo začalo být zkažené a nemocné a samo už se ze své situace nemohlo vymanit.

Kristus se postavil na jeho místo a zvítězil — obstál v té nejtěžší zkoušce. Jeho sebezapření bylo silnější než hlad a smrt. To vše podstoupil kvůli nám. V jeho prvním vítězství šlo ještě o mnoho dalších věcí, se kterými se v boji proti mocnostem zla potýkáme i my.

Když přišel Ježíš na poušť, obklopovala ho Otcova sláva. Byl povznesen nad lidskou slabost, protože byl zcela ponořen do společenství s Bohem. Sláva však od něho odstoupila a on zůstal v boji s pokušením sám. Doléhalo na něho bez přestání. Jako člověk se děsil zápasu, který jej čekal. Čtyřicet dní se postil a modlil. Byl zesláblý hladem a pohublý, unavený a vyčerpaný duševním utrpením, “jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoben člověku, jeho vzhled takový, že nebyl podoben lidem”. **Izajáš 52,14**. To byla příležitost pro satana. Doufal, že za těchto okolností Krista přemůže.

Jakoby v odpověď na modlitbu přistoupila ke Spasiteli bytost v podobě nebeského anděla. Tvrdila, že ji posílá Bůh, aby Kristu oznámila konec jeho půstu. Jako kdysi poslal Bůh anděla k Abrahamovi, aby zachránil Izáka před obětováním, pověřuje prý i tentokrát svého posla, aby Ježíše osvobodil. Bůh je totiž spokojený s Kristovou ochotou vydat se na cestu plnou utrpení a bolesti. Takové poselství tehdy Ježíš obdržel. Spasitel byl zemdlený půstem, měl veliký hlad. Satan k němu přistoupil, ukázal na kameny roztroušené po poušti, které se podobaly bochníkům chleba, a řekl: “Jsi-li Syn Boží, řekni tomuto kamení, ať je z něho chléb.” **Lukáš 4,3**.

[71] Vypadal sice jako anděl světla, ale už jeho první slova ho prozradila. “Jsi-li Syn Boží.” Je v nich náznak pochybnosti. Kdyby byl Ježíš udělal to, k čemu jej satan nabádal, byl by tím připustil jeho pochybnost. Pokušitel chtěl přemoci Krista stejnými prostředky, jakými na počátku tak úspěšně svedl člověka. Jak chytře tehdy oslovil Evu v ráji! “Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?” **1. Mojžíšova 3,1**. Až potud měl pokušitel pravdu, ale způsob, jakým mluvil, prozrazoval pohrdání Božím slovem. Bylo v něm skryté popření a zpochybnění pravdivosti Božích slov. Satan chtěl přesvědčit Evu, že Bůh neudělá to, co řekl. Vždyť kdyby člověku odepřel tak krásné ovoce, popřel by tím svoji lásku k němu. Podobně se snažil zapůsobit i na Krista. “Jsi-li Syn Boží.” Ta slova ho znepokojovala. Tón jeho hlasu prozrazoval naprostou nevíru. Je možné, že by Bůh takto zacházel se svým Synem? Že by jej nechal v poušti samotného s divokou zvěří, bez jídla, bez pomoci a útěchy? Bůh by přece nikdy

nechtěl, aby se jeho Syn octl v takové situaci. “Jsi-li Syn Boží,” ukaž svoji moc, pomoz si, když máš takový hlad. Přikaz, aby se tyto kameny proměnily v chléb.

Satanovi stále ještě zněla v uších slova z nebe: “Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.” **Matouš 3,17**. Byl však odhodlán přimět Krista k tomu, aby jim přestal věřit. Boží slovo ujišťovalo Krista o jeho božském poslání. Přišel, aby žil mezi lidmi jako člověk, a právě tato slova svědčila o jeho spojení s nebem. Satan v něm chtěl vyvolat pochybnosti. Věděl, že kdyby se mu podařilo otrástit Kristovou důvěrou v Boha, měl by vítězství jisté. Mohl by Ježíše přemoci. Doufal, že sklíčený a nadmíru vyhladovělý Kristus ztratí víru v Otce a zachrání se zázrakem. Kdyby to byl Ježíš udělal, plán spasení by byl zmařen.

Když se satan a Boží Syn poprvé dostali do sporu, byl Kristus velitelem nebeských zástupů a satan byl jako vůdce vzpoury svržen z nebe. Nyní jako by se jejich postavení obrátilo a satan chtěl své zdánlivé výhody patřičně využít. Prohlásil, že jeden z nejmocnějších andělů byl vyhnán z nebe. Z Ježíšova vzhledu potom jako by usoudil, že tím padlým, Bohem zapomenutým a lidmi opuštěným andělem je právě on. Božská bytost by přece byla schopna prokázat se zázrakem: “Jsi-li Syn Boží, řekni, at’ z těchto kamenů jsou chleby.” **Matouš 4,3**. To by bylo podle pokušitele nezvratným důkazem božství. Byl by to [72] konec sporu.

Pro Ježíše nebylo jednoduché tiše naslouchat podvodníkovi. Boží Syn však neměl zapotřebí dokazovat satanovi své božství nebo mu vysvětlovat důvod svého ponížení. Kdyby byl přistoupil na požadavky svého protivníka, lidem ani Boží slávě by tím nijak neprospěl. Satan by byl na něho stejně naléhal dál: Ukaž mi znamení, abych mohl uvěřit, že jsi Boží Syn. Žádný důkaz by však jeho vzpurnost nezlomil.

Kristus neměl používat božskou moc pro svůj vlastní prospěch. Přišel snášet všechny útrapy života, které musíme snášet i my, aby nám byl příkladem víry a poslušnosti. Za celý svůj pozemský život nevykonal jediný zázrak, kterým by si byl nějak pomohl. Všechno dělal pro dobro druhých. Ježíš od začátku věděl, že s ním mluví satan, ale nenechal se strhnout a nepřel se s ním. Vzpomínky na hlas z nebe mu dodávaly sílu a cele se spoléhal na Otcovu lásku. Neměl v úmyslu zabývat se pokušením.

Odpověděl satanovi slovy Písma: “Je psáno.” Nad každým pokušením vítězil Božím slovem. Satan chtěl, aby Kristus dokázal své božství zázrakem. Pevná víra ve slova “je psáno” však byla zcela jednoznačně větším znamením než všechny zázraky. Kristus trval na svém a satan nad ním nemohl získat žádnou převahu.

Nepřítel útočí, když jsme slabí

Nejsilnější pokušení dolehla na Krista v době, kdy byl naprosto vysílený. Tehdy si satan myslel, že jej přemůže. Tak se mu totiž podařilo zvítězit nad člověkem. I zkušeni a odvážní obhájci pravdy často selhali, když jejich tělo opustily síly, když ochabla jejich vůle a když přestali vkládat svoji důvěru v Boha. Mojžíš byl unavený čtyřicetiletým putováním Izraele a jeho víra se na chvíli přestala spoléhat na nekonečnou moc. Selhal na samé hranici zaslíbené země.

Stejně tomu bylo i v případě Elijáše, který neohroženě předstoupil před krále Achaba a postavil se proti celému izraelskému národu, v jehož čele bylo čtyři sta padesát bálových proroků. Po onom hrozném dni na hoře Karmel, kdy byli falešní proroci pobiti a lid se vrátil k Bohu, Elijáš uprchl před hrozbami modloslužebné Jezabel, protože se bál o svůj život.

Tak satan využíval lidských slabostí v minulosti a bude tak činit i v budoucnu. Kdykoliv se člověk ocitne ve svízelné situaci, je zaskočen okolnostmi, trpí bídou či propadá zoufalství, přichází satan, aby ho pokoušel a trápil. Útočí na naše slabá místa. Snaží se otrástit naši vírou v Boha, který dopustil, abychom se dostali do těžké situace. Chce v nás vyvolat nedůvěru k Bohu a zasít v nás pochybnosti o Boží lásce. Často k nám pokušitel přichází stejně jako ke Kristu a upozorňuje nás na naše slabosti a nedostatky. Doufá, že nás zastraší a odloučí od Boha. Tím by měl kořist jistou. Kdybychom mu čelili stejně jako Kristus, vyhnuli bychom se mnohým porážkám. My se však s nepřítelem často dohadujeme, a tím mu dáváme příležitost k vítězství.

[73]

Ne jenom chlebem...

Když Kristus řekl pokušiteli: “Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst,” (**Matouš 4,4**)

zopakoval to, co před více než čtrnácti stoletími řekl Izraeli: “Připomínej si celou tu cestu, kterou tě Hospodin, tvůj Bůh, vodil po čtyřicet let na poušti. . . Pokořoval tě a nechal tě hladovět, potom ti dával jíst manu, kterou jsi neznal a kterou neznali ani tvoji otcové. Tak ti dával poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst.” **5. Mojžíšova 8,2.3.** Když Izraelci na poušti vyčerpali všechny zdroje obživy, posílal jim Bůh z nebe manu, a tak jim zajišťoval pravidelnou a dostatečnou výživu. Hospodin chtěl, aby pochopili, že pokud mu budou důvěřovat a žít podle jeho vůle, nikdy je neopustí. Spasitel se nyní ocitl ve stejné situaci jako kdysi Izrael. Stejně jako tehdy Boží slovo zachránilo Hebreje, pomohlo nyní Ježíšovi. Spasitel trpělivě čekal, až přijde čas a Bůh jej osvobodí. Na poušť se dostal z Boží vůle, proto si nebude opatřovat jídlo podle satanových rad. Před celým vesmírem dokázal, že je lepší vytrpět vše, co na člověka přijde, než se jakýmkoli způsobem odchýlit od Boží vůle.

“Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.” Ten, kdo chce následovat Krista, se nezdá dostávat do situace, kdy nemůže sloužit Bohu a zároveň úspěšně pokračovat ve svém světském zaměstnání. Možná se mu bude zdát, že se věrností jednomu Božímu požadavku připraví o zdroj příjmu. Satan se ho bude snažit přesvědčit, že se musí vzdát svých zásad. Ale to jediné, na co se ve světě můžeme spolehnout, je Boží slovo. “Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.” **Matouš 6,33.** Nejen pro věčnost, ale i pro život v tomto světě je třeba se držet vůle našeho nebeského Otce. Ten, kdo pozná moc Božího slova, nebude jednat podle satanových rad, aby si zajistil obživu či zachránil život. Jediné, na co se máme ptát, je: “Jak zní Boží přikázání a jaké je jeho zaslíbení?” Pokud to víme, budeme se přikázáním řídit a v zaslíbení věřit.

V posledním velkém střetu se satanem bude věrný Boží lid připraven i o základní životní potřeby. Nebude moci kupovat ani prodávat, protože odmítne přestupovat Boží zákon a poslouchat světské mocnosti. Nakonec bude nařízeno, aby byl odsouzen k smrti (**Zjevení 13,11-17**). Pro poslušné však platí zaslíbení: “Ten bude přebývat na výšinách; nepřístupné vrcholky skal mu budou nedobytným hradem, bude mu dán chléb, vody mu potečou neustále.” **Izajáš 33,16.** Boží lid bude žít tímto zaslíbením. Až bude zemi sužovat

hlad, oni budou nasyceni. “V čase zlém nebudou zahanbeni, najedí se dosyta i za dnů hladu.” **Žalm 37,19**. Prorok Abakuk předpověděl, že tato zlá doba nastane, a víru církve vyjádřil slovy: “I kdyby fíkovník nevypučel, réva nedala výnos, selhala plodnost olivy, pole nevydala pokrm, z ohrady zmizel brav, ve chlěvech dobytek nebyl, já budu jásosem oslavovat Hospodina, jásat k chvále Boha, který je [74] má spása.” **Abakuk 3,17.18**.

Zdroj naší síly

Z Ježíšova prvního velkého pokušení pro nás plyne mnoho poučení. Především nám ukazuje, jak je důležité, abychom ovládali své chutě a záliby. Pokušení zaměřená na žádosti těla měla na lidi ve všech dobách ten nejzlobnější a nejpotupnější vliv. Satan využívá nestřídmosti a připravuje člověka o vzácný Boží dar — o duševní a mravní sílu. Lidé potom nejsou schopni vážit si věčných hodnot. Satan se usilovně snaží ovládnout lidské smysly. Chce vymazat z lidské duše všechny stopy Boží podoby.

Naprostá nevázanost mravů, nemoci a všeobecný úpadek, které panovaly v době prvního Kristova příchodu, se budou v ještě větší míře projevat před jeho druhým příchodem. Kristus říká, že svět bude v podobném stavu, v jakém byl před potopou. Lidé budou žít jako tehdejší obyvatelé Sodomy a Gomory. Všechny jejich myšlenky budou zlé. Žijeme na prahu oné strašné doby a měli bychom si plně uvědomit význam Spasitelova půstu. Jen z Kristova nevýslovného utrpení můžeme usuzovat na to, jaké zlo s sebou přináší nevázané požitkářství. Sám na sobě nám ukázal, že naději na věčný život můžeme mít jen tehdy, podřídíme-li své chutě a záliby Boží vůli.

Vlastními silami nemůžeme ovládnout žádosti naší zkažené přirozenosti. Právě na ni satan útočí a pokouší každého z nás. Kristus věděl, že satan bude využívat zděděných lidských slabostí a svým lživým našeptáváním svádět všechny, kdo se nespolehnou na Boha. Kristus žil na zemi jako člověk, a tím nám připravil cestu k vítězství. Nechce, abychom v boji se satanem měli nějakou nevýhodu. Nechce, aby nás útoky hada zastrašily a odradily. Říká nám: “Vzchopte se, já jsem přemohl svět.” **Jan 16,33**.

Každý, kdo bojuje se svou chutí, by si měl vzpomenout na to, jak odolával pokušení na poušti náš Spasitel. Měl by si představit, jak

asi trpěl na kříži, když zvolal: “Žízním.” Trpělivě snášel všechno, co by snad někdy mohlo dolehnout i na nás. Jeho vítězství je i naším vítězstvím.

Ježíš se spoléhal na moudrost a sílu svého nebeského Otce. Řekl: “Panovník Hospodin je moje pomoc, proto nemohu být potupen, ... a vím, že nebudu zahanben. ... Hle, Panovník Hospodin je moje pomoc. ... Kdo z vás se bojí Hospodina. ... Kdo chodí v temnotách, kde není žádná záře, ten ať doufá v Hospodinovo jméno a opře se o svého Boha.” *Izajáš 50,7-10.*

“Přichází vládce tohoto světa,” řekl Ježíš. “Proti mně nic nezmuže.” *Jan 14,30.* Na Spasitele satanova chytrost neplatila. Odmítal hřích. Ani v myšlenkách nepodlehл pokušení. Toho můžeme dosáhnout i my. Kristovo lidství bylo spojeno s božstvím. Na boj jej připravovala neustálá přítomnost Ducha svatého. Přišel, abychom i my mohli mít podíl na božské přirozenosti. Dokud s ním budeme spojeni vírou, hřích nás nepřemůže. Bůh vede ruku naší víry, abychom se drželi Kristova božství a naše povaha mohla dosáhnout dokonalosti.

Kristus nám ukazuje, jak toho lze dosáhnout. Čím zvítězil v boji se satanem?

[75]

Božím slovem. Jedině s jeho pomocí mohl odolat pokušení. “Je psáno,” říkal. Daroval nám “vzácná a převeliká zaslíbení, abychom se tak stali účastnými božské přirozenosti a unikli zhoubě, do níž svět žene jeho zvrácená touha” *2. Petrův 1,4.* Každé zaslíbení v Božím slově se vztahuje na nás. Máme žít “každým slovem, které vychází z Božích úst”. *Matouš 4,4.* V pokušení se nesmíme ohlížet na okolnosti ani na vlastní slabost, musíme hledět jen na moc Božího slova. Veškerá naše síla je v něm. Žalmista říká: “Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit.” “Pokud jde o lidské činy, slovu tvých rtů věren vyvaroval jsem se stezek rozvratníka.” *Žalm 119,11; 17,4.*

[76]

13. kapitola — Další zkoušky a vítězství

Druhá zkouška

“Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: ‘Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť’ je psáno:

Svým andělům dá příkaz
a na ruce tě vezmou,
abys nenarazil nohou
na kámen!’”

Matouš
4,5.6.

Satan předstírá, že tentokrát se setkává s Ježíšem na jeho vlastní půdě. Zákerný nepřítel cituje Boží slova. Stále ještě se představuje jako anděl světla. Ukazuje, že dobře zná Písmo a chápe jeho význam. Stejně jako předtím dokládal Ježíš svoji víru Božím slovem, využívá pokušitel Božího slova k obhajobě svého podvodu. Tvrdí, že jen zkoušel Ježíšovu věrnost, a chválí ho za jeho neochvějnost. Spasitel už dokázal, že se cele spoléhá na Boha, satan však od něho žádá další důkaz víry.

Na samém začátku satanova pokušení je zase náznak pochybnosti: “Jsi-li Syn Boží.” Kristus byl v pokušení odpovědět na ono “jsi-li”, ale ovládl se a ani v nejmenším nepřipustil pochybnost. Neohrozí přece svůj život proto, aby něco dokazoval satanovi.

Pokušitel chtěl využít Kristova lidství a sváděl jej k opovážlivosti. Satan však může k hříchu vždy jen svádět, přimět k němu nikoho nemůže. Ježíšovi řekl: “Vrhni se dolů.” Dobře věděl, že sám jej shodit nemůže, protože Bůh by zasáhl a Ježíše zachránil. Nemůže jej ani donutit, aby se vrhl dolů sám. Pokud Kristus pokušení odmítne, nemá satan naději nad ním zvítězit. Ani kdyby se země spojila s peklem, nemohly by Ježíše přimět k tomu, aby se třeba jen nepatrně odchýlil od vůle svého Otce.

Pokušitel nás nikdy nemůže donutit k hříchu. Nemůže ovládnout naši mysl, pokud mu to sami nedovolíme. Než se nás satan zmocní, musíme mu k tomu dát souhlas a přestat se vírou spoléhat na Krista. Každá hříšná touha, kterou v sobě chováme, dává satanovi naději na úspěch. Jakékoli přestoupení Božích požadavků mu otevírá dveře a vyzývá ho, aby nás pokoušel a nakonec zničil. Každé naše selhání či pád je pro něho příležitostí k tomu, aby hanobil Krista.

Když satan citoval zaslíbení: “On svým andělům vydal o tobě příkaz,” vynechal slova: “aby tě chránili na všech tvých cestách.” **Žalm 91,11**. To znamená na všech cestách podle Boží vůle. Ježíš odmítl sejít z cesty poslušnosti. Plně se spoléhal na Otce, ale nechtěl se sám dostat do situace, kdy by jej Otec musel zachraňovat před smrtí. Nechtěl nutit Boha, aby zasahoval v jeho prospěch. Kdyby se tak stalo, nemohl by být pro lidi příkladem poslušnosti a víry.

Ježíš satanovi odpověděl: “Je také psáno: ‘Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.’” **Matouš 4,7**. Totéž řekl Mojžíš Izraelcům, když na poušti trpěli žízní a dožadovali se, aby jim dal vodu. Tehdy zvolal: “Je mezi námi Hospodin nebo není?” **2. Mojžíšova 17,7**. Bůh se o Izraelce obdivuhodně staral. Když však na ně dolehly těžkosti, přestali mu důvěřovat a chtěli, aby jim dokázal, že je s nimi. Ve své nevěře chtěli Boha zkoušet. Satan naléhal na Krista, aby se zachoval stejně jako oni. Bůh již potvrdil, že Ježíš je jeho Syn. Žádat ještě další důkaz by znamenalo pochybovat o Božím slově a pokoušet Boha. Podobnou nedůvěru projevují lidé i tehdy, když Boha zkoušejí a chtějí od něho něco, co neslíbil. Nikdy bychom se neměli modlit proto, abychom vyzkoušeli, zda Bůh splní své sliby, ale proto, že je splní. Ne proto, abychom zjistili, zda nás miluje, ale proto, že nás miluje. “Bez víry však není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají.” **Židům 11,6**.

Víra nemá nic společného s opovázlivostí. Pravá víra člověka před opovázlivostí chrání. Satan se však snaží víru opovázlivostí nahradit. Víra se spoléhá na Boží zaslíbení, vede k poslušnosti a nese ovoce. Opovázlivost se také dovolává Božích zaslíbení, ale využívá jich jako satan — k ospravedlnění hříchu. Víra měla vést naše prarodiče k tomu, aby se spoléhali na Boží lásku a žili podle Božích přikázání. Opovázlivost je však vedla k přestoupení Božího zákona. Mysleli si, že je nekonečná Boží láska zachrání před ná-

sledky hříchu. Pravá víra si nikdy nečiní nárok na Boží milost, aniž by plnila podmínky, za kterých ji Bůh uděluje. Pravá víra se zakládá na Božích zaslíbeních a ustanoveních.

Když se satanovi nepodaří vzbudit v nás nedůvěru, často slaví úspěch tím, že nás strhne k opovážlivosti. Ví, že když se necháme svést na cestu pokušení, může si být jist vítězstvím. Bůh chrání každého, kdo chodí po cestě poslušnosti. Kdo z ní však sejde, riskuje, neboť se ocitá na satanově půdě a zcela jistě padne. Spasitel nás vyzývá: “Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.” **Marek 14,38**. Rozjímáním a modlitbou si ušetříme mnohou porážku. Chrání nás, abychom se nedostali na scestí.

Avšak ani v pokušení nemáme ztrácet odvahu. Často se stává, že v těžkých situacích pochybujeme o Božím vedení. Ale právě Boží Duch zavedl Ježíše na poušť, aby jej satan pokoušel. Přijde-li na nás z Boží vůle nějaká zkouška, je to jen pro naše dobro. Ježíš nezneužíval Božích zaslíbení. Sám se nikdy nevystavoval pokušení, ale když na něho dolehlo, nepropadal zoufalství. Stejně bychom se měli chovat i my. “Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.” **1. Korintským 10,13**. Říká: “Přines Bohu obět' díků a plň svoje sliby Nejvyššímu! Až mě potom budeš v den soužení volat, já tě ubráním a ty mě budeš oslavovat.” **Žalm 50,14.15**.

Třetí zkouška

Ježíš odolal druhému pokušení a satan se rozhodl odhalit svoji pravou povahu. Nepřichází však jako nějaká příšera s rozdělenými kopyty a netopýřími křídly. Zjevuje se jako mocný, i když padlý, anděl. Přiznává, že je vůdcem vzpoury a bohem tohoto světa.

Zavedl Ježíše na vysokou horu a ukázal mu království světa v celé jejich slávě. Slunce ozařovalo města a jejich chrámy, mramorové paláce, úrodná pole a bohaté vinice. Nikde nebylo ani stopy po hříchu. Před Ježíšovýmá očima, které se dlouho dívaly jen na bezútěšnou poušť, se objevil obraz nebývalého bohatství a krásy. Potom se ozval hlas pokušitele: “Tobě dám všechnu moc i slávu těch království, poněvadž mně je dána, a komu chci, tomu ji dám: Budeš-li se mi klanět, bude to všechno tvé.” **Lukáš 4,6.7**.

Kristus mohl své poslání splnit jen životem v utrpení. Čekala ho cesta plná bolesti, těžkostí, bojů a nakonec potupná smrt. Odloučen od Otcovy lásky bude muset nést tíhu hříchů celého světa. A najednou je tu pokušitel, ochotný vzdát se veškeré moci, kterou kdy uchvátil. Stačilo uznat satanovu svrchovanost a Spasitel se mohl vyhnout všem budoucím útrapám. Znamenalo by to však vzdát se vítězství ve velkém sporu. Satan zhřešil v nebi právě tím, že se chtěl vyvýšit nad Božího Syna. Kdyby se mu to tentokrát podařilo, byl by to triumf jeho vzpoury.

Když satan Kristovi tvrdil, že mu byla dána moc i sláva světa a že ji může dát, komu chce, měl pravdu jen částečně. Říkal to proto, aby Ježíše oklamal. Satan měl ve své moci to, oč připravil Adama. Adam však na zemi zastupoval Stvořitele. Nebyl neomezeným vládcem. Země patří Bohu a Bůh všechno svěřil svému Synu. Adam měl svou vládu podřídit Kristu, ale Adam zradil a předal vládu satanovi. Kristus však byl i nadále právoplatným králem. Hospodin kdysi řekl králi Nebúkadnesarovi: “Nejvyšší má moc nad lidským královstvím a . . . dává je, komu chce.” **Daniel 4,22**. Satan může uplatňovat uchvácenou moc jen tehdy, pokud mu to Hospodin dovolí.

Když pokušitel nabízel Kristovi království a slávu světa, chtěl, aby se Kristus vzdal své skutečné vlády nad světem a kraloval pod satanovým dohledem. Předkládal mu právě takové království, po jakém toužili Židé — království tohoto světa. Kdyby jim je byl Kristus nabídl, s radostí by jej přijali. Na tomto panství však spočívala kletba hříchu se vši jeho bídou. Kristus řekl pokušiteli: “Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: ‘Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.’” **Matouš 4,10**.

Satan, který se vzbouřil v nebi, nabídl Kristovi království tohoto světa a žádal, aby se Boží Syn podřídil jeho zásadám. Kristus se však nedal koupit. Přišel nastolit království spravedlnosti a svého záměru se nehodlal vzdát. Se stejným pokušením přichází satan k lidem. U nich se však setkává s větším úspěchem než u Krista. Nabízí jim království tohoto světa pod podmínkou, že uznají jeho svrchovanost. Chce, aby obětovali čest, neohlíželi se na svědomí a žili, jak se jim zlíbí. Kristus je vybízí, aby nejprve hledali Boží království a jeho spravedlnost. Satan však chodí vedle nich a našeptává jim: At’ už je to s věčným životem tak či onak, chcete-li mít úspěch v tomto světě, musíte sloužit mně. Vaše blaho je v mých rukou. Mohu vám

[79]

dát bohatství, zábavu, pocty i štěstí. Dejte na mou radu. Nenechte se svést nepochopitelnými představami o poctivosti a obětavosti. Já vám připravím cestu. Tímto způsobem už oklamal mnoho lidí. Žijí sami pro sebe tak, jak se jim líbí, a satan je spokojen. Láká je nadějí na ovládnutí světa, přitom však začíná ovládat jejich duši. Připravuje je o právo na dědictví, které jim jako Božím dětem náleží. Za to jim nabízí něco, na co nemá nárok a čeho bude sám brzy zbaven.

Vítězství

Satan vyslovil pochybnost o tom, že Ježíš je Božím Synem. V okamžitém odmítnutí se mu však dostalo nezvratného důkazu. V trpícím člověku zazářilo božství. Satan už se mu nemohl vzepřít. Zahanbený a plný zloby musel od Spasitele světa odejít. Kristovo vítězství bylo stejně nezvratné jako Adamův pád.

I my můžeme odolat pokušení a přimět satana, aby od nás odstoupil. Ježíš zvítězil tím, že se podřídil Bohu a spolehl se na něj. Prostřednictvím apoštola nám říká: “Podříd’te se tedy Bohu. Vzepřete se d’áblu a uteče od vás, přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám.” **Jakubův 4,7**. Sami se z pokušitelovy moci osvobodit nemůžeme. Ovládl lidstvo a každý, kdo by se mu chtěl postavit ve vlastní síle, se stane obětí jeho svodů. Avšak “pevná věž je Hospodinovo jméno, k němu se uteče spravedlivý jak do hradu”. **Příslaví 18,10**. Satan se třese a utíká i před tím nejslabším člověkem, který hledá útočiště v onom mocném jménu.

Když nepřítel odešel, Ježíš zcela vyčerpaný a smrtelně bledý padl na zem. Nebeští andělé celý zápas sledovali. Dívali se, jak jejich milovaný vůdce nevýslovně trpí pro naši záchranu. Obstál ve zkoušce mnohem těžší, než jsou ty, jež doléhají na nás. Ležel na zemi a zdálo se, že umírá.

Andělé k němu přistoupili a pečovali o něho. Dali mu najíst a snažili se ho utěšit a povzbudit. Předali mu poselství, jež ho ujistilo o Otcově lásce, a oznámili mu, že celá nebesa oslavují jeho vítězství. Ježíš znovu získal sílu k životu a jeho srdce plné lásky k člověku se otevřelo. Opět se odhodlal pokračovat v započatém díle a dokončit je, porazit nepřítele a vykoupit padlé lidstvo.

Cenu svého spasení si nedokážeme představit, dokud spolu s ostatními vykopenými a s Vykupitelem nestaneme před Božím

trůnem. Teprve až spatříme slávu a nádheru věčného domova, uvědomíme si, co všechno pro nás Ježíš opustil. Nejenže odešel z nebeského sídla, ale riskoval kvůli nám pád a věčnou porážku. Potom mu položíme k nohám své koruny a zazpíváme: “Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.” **Zjevení 5,12.**

[80]

14. kapitola — První učedníci

Jan Křtitel kázal a křtil v Betabaře za Jordánem. Poblíž tohoto místa Bůh kdysi zastavil tok řeky, aby Izraelci mohli přejít na druhý břeh. Nedaleko odtud dobyla nebeská vojska opevněné Jericho. V lidech ožily vzpomínky na tyto události a probudily v nich obrovský zájem o Křtitelovo poselství. Zástupy, které denně proudily k břehům Jordánu, si kladly otázku, zda Bůh, který v minulosti vykonal tolik zázraků, zase projeví svoji moc a vysvobodí Izrael.

Jan zapůsobil svým kázáním na lid tak silně, že vzbudil i pozornost náboženských vůdců. Římané se na každé shromáždění lidu dívali s nedůvěrou, protože se obávali povstání. Jakýkoliv náznak vzpoury vzbuzoval strach i v židovských vůdcích. Jan neuznával autoritu velerady a nežádal ji o žádné povolení ke svému působení. Káral vladaře i lid, farizeje i saduceje. Lid jej však dál horlivě následoval. Zájem o jeho dílo neustále rostl. Velerada se domnívala, že je jí Jan jako učitel lidu podřízen. On se však její moci nikdy nepodrobil.

Veleradu tvořili vybraní kněží, přední muži a učitelé národa. V čele stál obvykle velekněz. Všichni členové museli být muži pokročilého věku, ne však starci. Museli se dobře vyznat v židovském náboženství a historii a být všeobecně vzdělaní. Nesměli být nijak tělesně postižení, museli být ženatí a mít děti. To dávalo naději, že budou lidštější a ohleduplnější než ostatní. Zasedali v místnosti, která byla spojena s jeruzalémským chrámem. V době, kdy byli Židé nezávislí, plnila velerada úlohu nejvyššího soudu a měla v rukou světskou i církevní moc. I když nyní podléhala římské svrchovanosti, stále měla značný vliv na občanské i náboženské záležitosti.

Velerada nemohla prošetření Janovy činnosti odkládat. Někteří připomínali zjevení, které dostal Zachariáš v chrámě, a proroctví, kterým označil své dítě za předchůdce Mesiáše. Během třiceti let plných různých nepokojů a změn se na tyto věci téměř zapomnělo. Připomněl je až rozruch, který Jan svou činností vyvolal.

Izrael už dlouho neměl žádného proroka a takové volání po nápravě, jakého byl nyní svědkem, už dávno nepamatoval. Výzva k vyznání hříchu zněla nově a překvapivě. Mnozí židovští představitelé nechtěli o Janových výzvách a výtkách ani slyšet. Nechtěli odhalit tajemství vlastního života. Jan otevřeně ohlašoval příchod Mesiáše. Lidé věděli, že sedmdesát týdnů do příchodu Mesiáše, o kterých hovoří Danielovo proroctví, už téměř uplynulo. Všichni se chtěli dožít národní slávy, kterou v té době netrpělivě očekávali. Byli tak nadšení, že veleradě brzy nezbývalo nic jiného, než Janovo dílo buď uznat, nebo zavrhnout. Její moc nad lidem slábla. Stála před vážným problémem, jak si udržet své postavení. V naději, že najde nějaké řešení, vyslala k Jordánu zástupce kněží a levitů, aby s novým učitelem promluvili.

[81]

Když dorazili k řece, byl tam již shromážděn dav lidí a všichni poslouchali Janovo kázání. Nadutí rabíni přišli ve vši vážnosti, aby zapůsobili na lid a vynutili si od proroka uznání. Lidé jim uctivě a snad i trochu ze strachu uvolňovali cestu. Zástupci velerady se ve skvostných oblecích pyšně a sebevědomě postavili před proroka.

“Kdo jsi?” ptali se.

Jan věděl, co mají na mysli, a proto odpověděl: “Já nejsem Kristus.”

“Jak to tedy je? Jsi Elijáš?”

“Nejsem.”

“Jsi ten Prorok?”

“Ne.”

“Kdo jsi? Ať můžeme přinést odpověď těm, kdo nás poslali. Za koho se sám pokládáš?”

“Jsem hlas volajícího na poušti: Urovnejte cestu Páně — jak řekl prorok Izajáš.” **Jan 1,19-23.**

Jan se odvolal na Písmo, na krásné proroctví Izajáše: “‘Potěšte, potěšte můj lid,’ praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, provolejte k němu: Čas jeho služby se naplnil, odpykal si své provinění. . . Hlas volajícího: ‘Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha! Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřbety v pláň. I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa.’” **Izajáš 40,1-5.**

Když v dávných dobách projížděl král zapadlými kouty svého panství, vysílal před královským vozem skupinu mužů, kteří vyrovnávali hrboly a zasypávali výmoly, aby mohl panovník bezpečně a bez překážek pokračovat v cestě. Prorok použil tohoto obrazu k objasnění díla evangelia. “Každé údolí at’ je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy.” Když se Boží Duch dotkne člověka svou zázračnou probouzející silou, pokoří v něm pýchu. Lidé poznají nicotnost světských radovánek, postavení i moci. “Boříme lidské výmysly a všecko, co se v pýše pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do poddanství každou mysl, aby byla poslušna Krista.” **2. Korintským 10,4.5.** Potom pochopíme, že jediné, co má cenu, je pokora a obětavá láska, kterých jsme si tak málo vážili. To je dílo evangelia a Janovo poselství bylo jeho součástí.

[82] Rabíni se dále vyptávali: “Proč tedy křtíš, když nejsi ani Mesiáš ani Elijáš ani ten Prorok?” **Jan 1,25.** Slovy ten Prorok označovali Mojžíše. Židé se přikláněli k víře, že Mojžíš vstane z mrtvých a bude vzat do nebe. Nevěděli, že už byl vzkříšen. Když začal Křtitel veřejně působit, mnozí si mysleli, že by to mohl být Mojžíš, který vstal z mrtvých. Jan totiž velmi dobře znal proroctví i dějiny Izraele.

Židé také věřili, že před příchodem Mesiáše se osobně zjeví Elijáš. Jan tuto naději vyvrátil. Jeho slova však měla ještě hlubší význam. Později Ježíš o Janovi řekl: “A chcete-li to přijmout, on je Elijáš, který má přijít.” **Matouš 11,14.** Jan přišel v duchu a moci Elijáše vykonat to, co kdysi konal dávný prorok. Kdyby jej Židé byli přijali, byl by pro ně toto dílo dokonal. Oni však jeho poselství odmítli. Pro ně nebyl Elijášem. Mezi nimi nemohl své poslání dokončit.

Mnozí z těch, kdo se shromáždili u Jordánu, byli i u Ježíšova křtu, ale znamení, které se tehdy ukázalo, viděli jen někteří. V průběhu několika měsíců Janovy služby mnoho lidí odmítlo jeho výzvu k pokání. Zatvrdili svá srdce a mysl se jim zatemnila. Nepostřehli nebeské svědectví při Ježíšově křtu. Oči, které se nikdy s vírou neobracely k Neviditelnému, neviděly zjevení Boží slávy. Uši, které nikdy nenaslouchaly jeho hlasu, neslyšely slova svědectví. Tak je tomu i dnes.

Ve shromážděních se často projevuje přítomnost Krista a jeho andělů, ale mnoho lidí o tom neví. Nic zvláštního nevidí. Někteří však Kristovu přítomnost poznávají. Je pro ně velkým potěšením,

povzbuzením a požeňáním. Naplňuje jejich srdce pokojem a radostí.

Svědectví Jana Křtitele

Vyslanci z Jeruzaléma se ptali Jana: “Proč tedy křtíš?” a čekali na odpověď. Jan pohlédl na shromážděné zástupy, oči mu náhle vzplanuly, tvář se rozzářila, byl hluboce dojat. Rozpřáhl ruce a zvolal: “Já křtím vodou. Uprostřed vás stojí, koho vy neznáte — ten, který přichází za mnou; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u jeho obuvi.” **Jan 1,26.27.**

Poselství pro veleradu bylo jasné a jednoznačné. Janova slova se nemohla vztahovat na nikoho jiného než na dávno zaslíbeného Spasitele. Mesiáš je mezi nimi! Kněží a představení Izraele se s údivem rozhlíželi kolem sebe a hledali ho. V zástupu jej však nebylo možné rozpoznat.

Při křtu označil Jan Ježíše za Beránka Božího, a tím vrhl na Mesiášovo dílo nové světlo. Prorok měl na paměti Izajášova slova: “Byl. . . jako beránek vedený na porážku.” **Izajáš 53,7.** V následujících týdnech zkoumal Jan s novým zájmem proroctví a učení o obětní službě. Nepodařilo se mu jasně rozlišit dvě fáze Kristova díla — Spasitel jako trpící oběť a jako vítězný král —, ale pochopil, že jeho příchod má hlubší význam, než si kněží a lid myslí.

Když se Ježíš vrátil z pouště, Jan jej zahlédl v zástupu a s důvěrou očekával, že ukáže lidu nějaké znamení, aby poznali, kým vlastně je. Téměř netrpělivě očekával, že Spasitel oznámí své poslání. Ježíš však neřekl ani slovo, nedal žádné znamení. Neodpověděl na to, co o něm Křtitel řekl, ale připojil se k Janovým učedníkům. Nepodal žádný viditelný důkaz o svém zvláštním poslání, neudělal nic, čím by na sebe upoutal pozornost.

Následujícího dne viděl Jan Ježíše, jak k němu přichází. Prorok, ozářený světlem Boží slávy, pozdvihl ruce a zvolal: “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa. To je ten, o němž jsem řekl: Za mnou přichází někdo větší, neboť byl dříve než já. Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem křtít vodou proto, aby ho poznal Izrael. . . Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: ‘Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten,

který křtí Duchem svatým.' Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží." Jan 1,29-34.

Tohle je tedy Kristus? Jan jej právě představil jako Božího Syna. Lidé na něho hleděli s údivem a posvátnou úctou. Janova slova je hluboce zasáhla. Mluvil k nim ve jménu Boha. Každý den poslouchali, jak je kárá za jejich hříchy, a jejich přesvědčení, že ho poslalo nebe, stále sílilo. Ale kdo byl ten muž, větší než Jan Křtitel? Na jeho oděvu ani na jeho chování nebylo nic, co by svědčilo o vysokém postavení. Byl to očividně prostý člověk, oblečený stejně obyčejně jako ostatní chudí.

V zástupu bylo několik lidí, kteří při Kristově křtu viděli Boží slávu a slyšeli Boží hlas. Od té doby se však Spasitelův vzhled velmi změnil. Při křtu zdobila jeho tvář nebeská záře, ale teď byl bledý, unavený a vyhublý. Poznal ho jenom prorok Jan.

Když se však na něho lidé dívali, viděli v něm božský soucit i moc. Každý jeho pohled, každý rys jeho tváře svědčil o pokoře a nevýslovné lásce. Působil na okolí zvláštním duchovním vlivem. Choval se vlídně a skromně, ale lidé si uvědomovali, že je v něm skryta síla, kterou nelze utajit. Je to ten, kterého Izrael tak dlouho očekával?

Ježíš přišel v chudobě a ponížení, aby nám mohl být příkladem i Vykupitelem. Jak by nás mohl učit pokoře, kdyby se byl objevil ve vši královské nádheře? Jak by mohl zvěstovat to, co přednesl v Kázání na hoře? Kde by byla naděje chudých, kdyby Ježíš přišel mezi lidi jako král?

Zástupu však připadalo nemožné, aby ten, kterého Jan označil za Božího Syna, naplnil jejich vznešené naděje. Mnozí byli zklamaní a velmi rozpačití.

Slova o tom, že Ježíš obnoví izraelské království, která by byli kněží a rabíni tak rádi slyšeli, nezazněla. Takového krále čekali a vyhlíželi, takového krále byli ochotni uzнат. Ale toho, kdo chtěl zřídít království spravedlnosti a pokoje v jejich srdcích, přijmout nechtěli.

Ondřej a Jan, první učedníci

Další den, když byl Jan se dvěma ze svých učedníků, opět spatřil Ježíše v zástupu lidí. Prorokovu tvář opět ozářila Boží sláva a zvo-

lal: “Hle, beránek Boží.” Jeho slova učedníky silně zasáhla. Příliš jim nerozuměli. Co to znamená “Beránek Boží”? Jan sám to nijak nevysvětlil.

Opustili Jana a vydali se hledat Ježíše. Jeden z nich byl Ondřej, bratr Šimona, druhý evangelista Jan. Stali se prvními Kristovými učedníky. Za Ježíšem je hnala neodolatelná touha. Chtěli s ním mluvit, ale zmocnila se jich posvátná bázeň a nebyli schopni ze sebe vypravit ani slovo. Stále je trápila otázka: “Je to Mesiáš?”

[84]

Ježíš věděl, že učedníci jdou za ním. Byli prvním ovocem jeho díla a on měl velkou radost, že odpověděli na nabídku jeho milosti. Obrátil se k nim a zeptal se: “Co hledáte?” Chtěl, aby se svobodně rozhodli, zda se vrátí, nebo aby řekli, co chtějí.

Měli jen jediný cíl. Zajímala je jediná osoba. Zvolali: “Rabbi, kde bydlíš?” V krátkém rozhovoru na cestě nemohli získat to, po čem toužili. Chtěli být s Ježíšem sami, sedět u jeho nohou a poslouchat, co jim říká.

“Odpověděl jim: ‘Pojd’te a uvidíte!’ Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali ten den u něho.” Jan 1,39.

Kdyby měli Jan a Ondřej tak malou víru jako kněží a přední muži Izraele, nebyli by se stali Ježíšovými žáky. Byli by za ním přišli kritizovat a odsuzovat jeho výroky. Mnozí lidé se tímto způsobem připravují o nejcennější příležitosti ve svém životě. První dva učedníci však uposlechli výzvu Ducha svatého, kterou slyšeli v kázání Jana Křtitele. Rozpoznali hlas nebeského Učitele. V Ježíšových slovech našli sílu, pravdu a krásu. Ukázala jim učení starozákonních spisů v novém světle.

Pokání, víra a láska umožňují člověku přijmout nebeskou moudrost. Víra, která se projevuje láskou, je klíčem k poznání a každý, kdo miluje, zná Boha (1. Janův 4,7).

Apoštol Jan byl opravdový, citově založený, horlivý, ale i hloubavý člověk. Začínal chápat Kristovu slávu. Uvědomoval si, že nespočívá ve světské okázalosti a moci, jak se domnívali jeho učitelé. Viděl v Ježíši “slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy”. Jan 1,14. Úvahy o tomto podivuhodném tématu ho zcela pohltily.

Šimon Petr, Filip a Natanael

Ondřej měl velikou radost a chtěl se o ni podělit. Vyhledal svého bratra Šimona a řekl mu: “Nalezli jsme Mesiáše.” **Jan 1,41**. Šimon se nenechal dvakrát pobízet. I on slyšel kázání Jana Křtitele. Ihned se vydal za Spasitelem. Kristus se na něho podíval a uviděl před sebou jeho povahu i celý jeho život. Jeho vznětlivost, láskyplné a soucitné srdce, ctižádost i přehnané sebevědomí, jeho budoucí pád, pokání, všechno jeho úsilí i mučednickou smrt. Řekl mu: “Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Kéfas(což se překládá: Petr).” **Jan 1,42**.

“Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. Vyhledal Filipa a řekl mu: ‘Následuj mě!’” **Jan 1,43**. Filip poslechl a hned začal pro Krista pracovat.

Filip přivedl Natanaela. Také on byl tehdy v davu a slyšel, jak Jan Křtitel označil Ježíše za Beránka Božího. Když ho však viděl na vlastní oči, byl zklamán. Cožpak může být tento udřený a zjevně chudý muž Mesiášem? Říkal si, ale neodvážil se Ježíše odmítnout, protože Janovo poselství ho přesvědčilo.

[85] Filip přišel za Natanaelem právě ve chvíli, kdy Natanael mezi stromy rozjímal o Janových slovech a o proroctvích, jež se vztahovala na Mesiáše. Modlil se, aby mu Bůh dal poznat, zda ten, kterého Jan označil za Mesiáše, je skutečně zaslíbeným vysvoboditelem. Duch svatý ho ujistil, že Bůh navštívil svůj lid a seslal mu “roh spásy”. Filip věděl, že Natanael zkoumá proroctví, a našel ho pod fíkovníkem zrovna, když se modlil. Často se totiž na tomto odlehlém místě modlili spolu.

Poselství: “Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci” (**Jan 1,45**), připadalo Natanaelovi jako přímé vyslyšení jeho modlitby. Filipova víra však byla stále ještě slabá. Nejistě dodal: “Ježíše, syna Josefova z Nazareta.” Natanaela se zase zmocnily předsudky. Namítl: “Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?” **Jan 1,46**.

Filip se s ním nepřel. Řekl: “‘Pojd’ a přesvědč se!’ Ježíš spatřil Natanaela, jak k němu přichází, a řekl o něm: ‘Hle, pravý izraelita, v němž není lsti.’” Natanael se překvapeně zeptal: “‘Odkud mě znáš?’ Ježíš mu odpověděl: ‘Dříve, než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem.’” **Jan 1,46-49**.

To stačilo. Duch svatý, který ujišťoval Natanaela při modlitbě pod fíkovníkem, k němu nyní promluvil Ježíšovými slovy. Přes všechny pochybnosti i předsudky Natanael přece jen přišel ke Kristu s upřímnou touhou poznat pravdu, a ta se mu splnila. Měl větší víru než Filip, který ho k Ježíši přivedl. Řekl: “Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele.” Jan 1,49.

Kdyby se byl Natanael řídil radami rabínů, nikdy by nebyl Ježíše našel. On se však šel přesvědčit a sám se rozhodl, že se stane Ježíšovým učedníkem. I dnes předsudky brání mnohým lidem v poznání pravdy. Kdyby byli ochotni jít a přesvědčit se, bylo by všechno jiné. Ti, kdo se spoléhají na lidi a řídí se jejich radami, nedojdou k spásnému poznání pravdy. Stejně jako Natanael potřebuje i každý z nás zkoumat Boží slovo a prosit o osvětlení Duchem svatým. Kristus, který viděl Natanaela pod fíkovníkem, uvidí při soukromé modlitbě i nás. Andělé světla provázejí každého, kdo pokorně prosí o Boží vedení.

Založení církve

Povoláním Jana, Ondřeje, Šimona, Filipa a Natanaela byl položen základ křesťanské církve. Jan přivedl ke Kristu dva další učedníky. Potom jeden z nich, Ondřej, vyhledal svého bratra a pozval ho ke Spasiteli. Pak byl povolán Filip. Ten zase vyhledal Natanaela. Tyto příklady nám ukazují, jak důležité je vydávat osobní svědectví a zvát příbuzné, přátele a sousedy. Někteří lidé se celý život hlásí ke Kristu, ale nikdy se sami nepokusí přivést ke Spasiteli byt' jen jediného člověka. Všechno nechávají na kazateli. Ten sice může být na své povolání dobře připraven, ale nemůže dělat to, čím Bůh pověřil členy církve.

Mnoho lidí potřebuje službu křesťanské lásky. Čekají, až je někdo osloví. Mnozí zahynuli, přestože mohli být zachráněni, kdyby se jim byli jejich sousedé, obyčejní lidé, věnovali. Pro Kristovy služebníky je práce všude — v rodině, v sousedství, ve městě, kde žijí. Pokud jsme opravdovými křesťany, bude pro nás tato práce potěšením. Dokud člověk netouží sdělit druhým, jak vzácného přítele našel v Ježíši, není obrácen. Spásnou a posvěcující pravdu si křesťan nemůže nechat jen pro sebe.

Všichni, kdo se zasvětili Bohu, šíří světlo. Bůh je pověřuje, aby se s ostatními dělili o bohatství jeho milosti. Slibuje: “Obdařím je i okolí svého pahorku požehnáním a v pravý čas sešlu vydatný déšť; budou to deště požehnání.” **Ezechiel 34,26**.

Filip řekl Natanaelovi: “Pojď a přesvědč se!” Nechtěl po něm, aby přijal svědectví někoho jiného, ale aby se sám šel na Krista podívat. Od chvíle, kdy Kristus vystoupil k Otci, je na zemi zastupují jeho učedníci. Jedním z nejučinnějších způsobů, jak přivést lidi ke Kristu, je odrážet jeho charakter v každodenním životě. Vliv, jakým působíme na své okolí, nezávisí ani tak na tom, co říkáme, jako na tom, jací jsme. Lidé mohou odmítat náš způsob myšlení, mohou pohrdat naším přesvědčením a odolávat našim výzvám. Život naplněný nezištnou láskou je však důkazem, který nemohou popřít. Zásadovost a Kristova pokora má ve světě velkou váhu.

Kristovo učení bylo výrazem vnitřního přesvědčení a zkušenosti. Lidé, kteří se učí od Krista, se stávají učiteli podle božského řádu. Boží slovo zvěstované ústy člověka, který je jím sám posvěcen, má životodárnou moc. Přitahuje posluchače a přesvědčuje je, že toto slovo je živé.

Když někdo přijme pravdu s láskou, která je v ní obsažena, projeví se to v jeho chování i řeči. Hlásá to, co sám o Slově života slyšel, co sám viděl a přijal, aby i ostatní mohli spolu s ním poznávat Krista. Ve svědectví z jeho úst, jichž se dotkl žhavý uhlík z oltáře (**Izajáš 6,6**), poznají vnímaví lidé pravdu, která člověka posvěcuje.

Tomu, kdo se snaží předat světlo dál, Bůh žehná. “Budou to deště požehnání.” **Ezechiel 34,26**. “Kdo občerstvuje, bude též občerstven.” **Příslaví 11,25**. Bůh by mohl uskutečnit svůj záměr a zachránit hříšníky i bez našeho přispění. Máme-li se však povahou podobat Kristu, musíme se podílet na jeho díle. Chceme-li s ním prožívat radost z pohledu na lidi vykoupené jeho obětí, musíme s ním spolupracovat na jejich záchraně.

První projev Natanaelovy víry — bezvýhradný, opravdový a upřímný, zněl Ježíšovi jako hudba. “Ježíš mu odpověděl: ‘Ty věříš proto, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkem? Uvidíš věci daleko větší.’” **Jan 1,50**. Spasitel s radostí očekával šíření svého díla. Těšil se, až bude kázat evangelium poníženým, uzdravovat zkroušené a vyhlášovat svobodu zajatcům hříchu. Při pomýšlení na požehnání, která lidem přinesl, Ježíš dodal: “Amen, amen, pravím vám, uzříte

nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka.” Jan 1,51.

Kristus tím ve skutečnosti řekl: Na břehu Jordánu se otevřelo nebe a sestoupil na mě Duch v podobě holubice. Nebylo to nic jiného než znamení, které potvrzovalo, že jsem Boží Syn. Pokud ve mě věříte, vaše víra poroste. Poznáte, že nebe je otevřené a nikdy se nezavře. Otevřel jsem je pro vás. Boží andělé vystupují vzhůru a přinášejí Otci modlitby ubohých a nešťastných lidí. Potom k nim zase sestupují s požehnáním, nadějí, povzbuzením i pomocí a přinášejí jim život.

[87]

Boží andělé neustále proudí z nebe na zem a ze země do nebe. Zázraky, které Kristus vykonal pro zarmoucené a trpící lidi, byly dílem Boží moci a uskutečnily se za přispění andělů. S jejich pomocí k nám skrze Krista přichází veškeré Boží požehnání. Spasitel vzal na sebe lidskou podobu, a tím spojil své zájmy se zájmy padlých Adamových dětí. Svým božstvím však zároveň zůstal spojen s Božím trůnem. Jeho prostřednictvím jsou lidé spojeni s Bohem a Bůh s lidmi.

[88]

15. kapitola — Na svatbě v Káně

Ježíš nezačal své dílo žádným velkým činem před veleradou v Jeruzalémě. Jeho moc se projevila na rodinné slavnosti v jedné malé galilejské vesnici. Chtěl přispět k radosti svatebčanů při hostině. Ukázal, že cítí s lidmi a chce jim pomáhat ke štěstí. Při pokušení na poušti sám vypil kalich utrpení. Přišel, aby lidem přinesl kalich požehnání a posvětil jejich životy.

Vrátil se od Jordánu do Galileje. V malé obci nedaleko Nazareta, v Káně, se měla konat svatba. Ženich a nevěsta byli příbuzní Josefa a Marie. Ježíš o této rodinné slavnosti věděl. Vydal se do Kány a byl spolu se svými učedníky pozván na hostinu.

Po nějakém čase se zase setkal se svou matkou. Marie se dolechla o znamení, které se ukázalo při Ježíšově křtu v Jordánu. Zprávy o tom se donesly i do Nazareta a ona si opět připomněla to, co už tolik let uchovávala ve svém srdci. Jako celý Izrael byla i Marie hluboce zasažena působením Jana Křtitele. Dobře si pamatovala proroctví, které bylo vyřčeno při jeho narození. Janovo přátelství s Ježíšem v ní probudilo nové naděje. Dozvěděla se také o Ježíšově tajemném odchodu na poušť a začaly ji znepokojoval neblahé předtuchy.

Ode dne, kdy k ní doma v Nazaretě promluvil anděl, uchovávala v paměti každý důkaz o tom, že Ježíš je Mesiáš. Jeho čistota a obětavost ji ujišťovaly, že ho skutečně poslal Bůh. Někdy však také pochybovala, prožívala zklamání a přála si, aby už přišel čas, kdy Ježíš odhalí svou slávu. Josef, se kterým sdílela tajemství Ježíšova narození, zemřel. Neměla nikoho, komu by se mohla svěřit se svými nadějemi a obavami. Poslední dva měsíce pro ni byly velmi smutné. Ježíš, u něhož nacházela porozumění a útěchu, byl daleko. Přemýšlela o slovech Simeona: “I tvou vlastní duší pronikne meč.” **Lukáš 2,35**. Vzpomínala na úzkost, kterou prožívala, když o Ježíši tři dny nevěděla. Tehdy se bála, že jej navždy ztratila, a s napětím čekala, až se vrátí.

Nyní se s ním setkává na svatbě. Je to zase on — milující a poslušný syn. A přece je jiný. Jeho tvář se změnila. Je poznamenána zápasem, který prožil na poušti, a zároveň je v ní nový výraz důstojnosti a moci, jenž svědčí o jeho nebeském poslání. Je s ním skupina mladých mužů, kteří ho s úctou pozorují a nazývají ho Mistrem. [89] Vyprávějí Marii, co viděli a slyšeli při křtu i při jiných příležitostech. Dodávají: “Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci.” Jan 1,45.

Hosté se shromáždili a na mnohých z nich bylo vidět, že jsou něčím zaujati. Celou společnost ovládalo vzrušení. Lidé spolu živě, ale tiše hovořili ve skupinkách. Všichni udiveně hleděli na Mariina syna. Když Marie slyšela svědectví učedníků o Ježíši, zaradovala se. Bylo pro ni ujištěním, že její dávné naděje nebyly marné. Musela by však být více než člověk, aby se k její svaté radosti nepřimísila i trocha přirozené mateřské pýchy. Když viděla, jak na něho lidé hledí, zatoužila po tom, aby ukázal, že je skutečně Božím Pomazaným. Myslela si, že se právě naskytla vhodná příležitost k tomu, aby předvedl nějaký zázrak.

Vztah k Marii

V tehdejší době trvala svatba obvykle několik dní. V Káně před koncem oslavy zjistili, že došlo víno. Vyvolalo to velké rozpaky a lítost. Slavnostní příležitosti se většinou neobešly bez vína a jeho nedostatek by svědčil o nedostatku pohostinnosti. Marie byla příbuzná novomanželů a pomáhala při přípravě hostiny. Přišla za Ježíšem a řekla: “Už nemají víno.” Chtěla mu naznačit, aby zasáhl. On však odpověděl: “Ženo, co to ode mne žádáš! Ještě nepřišla má hodina.” Jan 2,3.4.

Jeho odpověď se nám zdá být strohá, ale nevyjadřovala ani chladnou lhostejnost, ani nezdvořilost. Spasitel oslovil matku tak, jak bylo tehdy v Orientě zvykem. Tímto oslovením se běžně vyjadřovala úcta. Všechno, co Kristus ve svém pozemském životě udělal, bylo v souladu se zákonem, který sám vydal: “Cti svého otce i matku.” 2. Mojžíšova 20,12. Když Ježíš na kříži svěřoval matku do péče svého nejmilejšího učedníka, projevil tím naposledy svoji lásku k ní a použil přitom stejného oslovení. Jak při svatební slavnosti, tak i na

kříži byla vysvětlením jeho slov láska, která se projevila v tónu jeho hlasu, v pohledu i chování.

Když Ježíš jako chlapec pochopil v chrámu tajemství svého životního poslání, řekl Marii: “Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?” **Lukáš 2,49**. Tato slova vyjadřují smysl celého jeho života a služby. Všechno podřizoval svému poslání, velkému dílu vykoupení, které přišel na zem vykonat. V Káně to znovu připomněl. Marie byla v nebezpečí, že si pro svůj příbuzenský vztah k Ježíši bude na něho dělat zvláštní nárok a bude se ho snažit v jeho činnosti usměřňovat. Třicet let byl poslušným a milujícím synem a na jeho lásce k ní se nic nezměnilo. Teď však musel konat dílo svého Otce. Byl Synem Nejvyššího, Spasitelem světa, a v plnění jeho poslání mu nemohly zabránit ani jej nijak ovlivnit žádné pozemské svazky. Musel být zcela svobodný, aby mohl konat Boží vůli. To je poučení i pro nás. Boží požadavky jsou důležitější než příbuzenské svazky mezi lidmi. Žádné pozemské zájmy nás nesmějí svést z cesty, kterou nám Bůh ukázal.

[90] Jedinou nadějí na vykoupení padlého lidstva je Kristus. I Marie mohla být spasena jedinečně skrze Božího Beránka. Sama neměla žádné zásluhy. Byla sice Ježíšovou matkou, ale v duchovním vztahu k němu neměla žádnou přednost. Měla stejné možnosti jako ostatní lidé. To chtěl Spasitel také říci. Jasně rozlišoval mezi vztahem, který měl k Marii jako Syn člověka a jako Syn Boží. Jejich příbuzenství v žádném případě neznamenalo, že je mu Marie rovna.

Ze slov “Ještě nepřišla má hodina” je patrné, že každý čin, který Kristus na zemi vykonal, byl součástí odvěkého plánu. Ježíš tento plán dokonale a do nejmenších podrobností znal, dříve než přišel na zem. Jako člověk se však na každém kroku řídil vůlí svého Otce. Bez váhání udělal v určenou chvíli, co bylo třeba. Se stejnou poslušností čekal, až přijde jeho čas.

Když Ježíš řekl Marii, že jeho hodina ještě nepřišla, odpovídal nejen na její nevyslovené přání, ale i na naději, kterou v sobě stejně jako celý izraelský národ chovala. Doufala, že se Ježíš projeví jako Mesiáš a ujme se izraelského trůnu. Ale ještě nepřišel čas. Ježíš přijal lidský úděl ne jako král, ale jako “muž plný bolestí, zkoušený nemocemi” **Izajáš 53,3**.

Marie sice správně nechápala Kristovo poslání, ale plně mu důvěřovala. A právě na její víru Ježíš odpověděl. Svým prvním

zázrakem chtěl poctít Mariinu důvěru a posílit víru svých učedníků. Ti museli čelit mnoha velkým zkouškám své víry. Z proroctví jim bylo nade vší pochybnost jasné, že Ježíš je Mesiáš. Očekávali, že náboženští vůdcové jej přijmou s ještě větší důvěrou než oni sami. Vyprávěli lidem o Kristových obdivuhodných činech i o své víře v něho. Byli však ohromeni a trpce zklamáni nedůvěrou, hluboce zakořeněnými předsudky a nepřátelstvím kněží a rabínů vůči Ježíši. Spasitelovy první zázraky jim dodávaly sílu, aby mohli čelit tomuto odporu.

Ježíšova slova Marii nikterak nevyvedla z míry. Řekla obsluhujícím: “Udělejte, cokoli vám nařídí.” **Jan 2,5**. Tím učinila pro přípravu Kristova díla vše, co bylo v jejích silách.

Voda proměněná ve víno

U vchodu stálo šest velkých kamenných nádob. Ježíš přikázal služebníkům, aby je naplnili vodou, a oni poslechli. Víno bylo zapotřebí hned, proto Ježíš řekl: “Teď z nich naberte a doneste správci hostiny!” **Jan 2,8**. Místo vody, kterou do nádob nalili, nabrali služebníci víno. Ani správce hostiny, ani hosté nezaznamenali, že víno došlo. Když správce ochutnal víno, které služebníci přinesli, podivil se, protože tak dobré víno ještě nikdy nepil. Bylo úplně jiné než to, které se podávalo na začátku hostiny. Obrátil se k ženichovi a řekl: “Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.” **Jan 2,10**.

Stejně jako lidé podávají nejdříve lepší víno a potom horší, nakládá se svými dary i svět. Věci, které nabízí, mohou potěšit oči, okouzlit smysly, ale uspokojení člověku nepřinesou. Víno zhořkne a veselí vystřídá smutek. Na počátku je zpěv a smích, na konci únava a znechucení. Ježíšovy dary se však nikdy nezkazí ani nezastarají. Hostina, kterou nám připravuje, přináší uspokojení a radost. Každý nový dar vede člověka k tomu, aby si ještě více vážil Božích požehnání a radoval se z nich. Bůh nás bez přestání obdarovává svou milostí. Jeho milosrdenství nikdy nekončí. Zůstáváme-li v něm, mohou být pro nás dnešní hojné dary ujištěním, že zítra se nám dostane ještě hojnějších. Ježíšova slova k Natanaelovi vyjadřují princip, podle kterého Bůh jedná s věřícími. Každým novým projevem

své lásky říká vnímavému srdci: “Ty věříš. . . ? Uvidíš věci daleko větší.” **Jan 1,50.**

Symbolický význam vína

Kristův dar pro svatební hostinu byl symbolem. Voda představovala křest, kterým jsme pohřbeni v Kristovu smrt, víno prolití jeho krve za hříchy světa. Vodu nalily do nádob lidské ruce, ale jen Kristovo slovo ji mohlo oživit. Tak je tomu i s obřady, které ukazují na Spasitelovu smrt. Pro člověka mají smysl jedině díky Kristově moci, která působí skrze víru.

Kristovo slovo zabezpečilo hojnost vína na svatební hostině. I nám chce dát hojnost své milosti, aby zahladil naše nepravosti, povzbudil nás a posílil.

Na první hostině, jíž se Ježíš se svými učedníky zúčastnil, jim podal kalich, který byl symbolem jeho díla pro jejich spasení. Znovu jim ho podal při poslední večeři. Tehdy ustanovil posvátný obřad, jenž měl připomínat jeho smrt, “dokud. . . nepřijde”. **1. Korintským 11,26.** Při loučení s Pánem utěšovalo učedníky jeho zaslíbení, že se znovu setkají: “Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.” **Matouš 26,29.**

Víno, které Kristus opatřil pro svatební hostinu, i to, které podával učedníkům jako symbol své krve, byla čistá hroznová šťáva. Zmiňuje se o tom prorok Izajáš. Hovoří o novém víně “v hroznu” a říká: “Nemař jej, je v něm požehnání.” **Izajáš 65,8.**

Kristus varoval Izrael ve Starém zákoně: “Víno je posměvač, opojný nápoj je křikloun; kdo se v něm kochá, ten moudrý není.” **Příslaví 20,1.** On sám takový nápoj nenabízel. Satan svádí člověka k požitkářství, které zatemňuje rozum a otupuje duchovní vnímání. Kristus nás však učí, abychom se plně ovládali. Celý jeho život je příkladem odříkání. Chtěl zlomit moc chuti, a proto pro nás podstoupil tu nejtěžší zkoušku, jakou může člověk snést. Nařídil, aby Jan Křtitel nepil víno ani opojný nápoj. Tutéž zdrženlivost uložil i manželce Manóacha. Zatratil také člověka, který by přiložil láhev k ústům svého bližního. Kristus se nikdy nedostal do rozporu se svým učením. Nekvašené víno, které připravil pro svatebčany, bylo zdravým a osvěžujícím nápojem. Mělo usměrnit jejich chuť.

Zázračné působení a jeho význam

Svatebčané zaznamenali neobyčejnou kvalitu vína a svými dotazy nutili služebníky, aby jim vyprávěli o zázraku. Všichni byli natolik překvapení, že na Ježíše, který zázrak vykonal, ani nepomysleli. Když jej začali hledat, zjistili, že už mezi nimi není. Odešel tiše, aby to nezpozorovali ani jeho učedníci. [92]

Právě na ně se potom obrátila pozornost všech přítomných. Poprvé měli příležitost vyznat svoji víru v Ježíše. Vyprávěli, co viděli a slyšeli u Jordánu, a v mnoha srdcích vzplála naděje, že Bůh poslal svému lidu Vysvoboditele. Zpráva o zázraku se rozšířila po celém kraji a donesla se i do Jeruzaléma. Kněží a starší s novým zájmem zkoumali proroctví, jež se vztahovala na Kristův příchod. Chtěli zjistit, jaké poslání má nový učitel, který se tak nenápadně objevil mezi lidem.

Kristovo působení se výrazně lišilo od činnosti židovských starších. Jejich úcta k tradicím a formalismus ubíjely veškerou svobodu myšlení i jednání. Žili v neustálém strachu z poskvrnění. Ve snaze vyhnout se všemu “nečistému” se stranili nejen pohanů, ale i velké části svého vlastního národa. Nestarali se o jeho potřeby ani neusilovali o jeho přízeň. Stále jen lpěli na svých zásadách, a sami sobě tak bránili v rozvoji myšlení a v rozhledu. Jejich příklad sváděl k samolibosti a nesnášenlivosti ve všech společenských vrstvách.

Ježíš začal své dílo obnovy projevem opravdového zájmu o člověka. Dokázal, že Boží zákon je mu nade vše. Farizeům vytýkal jejich okázalou zbožnost a snažil se osvobodit lid od nesmyslných předpisů, kterými jej svazovali. Bořil zdi mezi jednotlivými společenskými vrstvami, aby je mohl spojit jako děti jedné rodiny. K tomu měla přispět i jeho účast na svatební hostině.

Bůh ukázal Janu Křtiteli, že se má odebrat na poušť. Chtěl ho ochránit před vlivem kněží a rabínů a připravit pro zvláštní poslání. Jeho způsob života a odloučenost od světa však neměly být příkladem k následování. Jan k tomu své posluchače ani nevyžýval. Nabádal je, aby činili pokání a projevovali věrnost Bohu tam, kde k tomu byli povoláni.

Ježíš odsuzoval požitkářství ve všech jeho podobách. Byl však velmi společenský. Přijímal pohostinství všech lidí bez rozdílu. Navštěvoval domy bohatých i chudých, vzdělaných i nevzdělaných.

[93] Vždy se snažil povznést jejich mysl od všedních záležitostí k věcem duchovním a věčným. Ani v nejmenším neschvaloval nevázaný život a v jeho chování nebyl ani náznak světské lehkomyšlnosti. Přesto však měl rád příležitosti, při kterých lidé prožívali ničím neposkrvrněnou radost, a svou přítomností posvěcoval jejich společenství. Židovská svatba byla velmi působivou událostí a její radostné veselí se Synu člověka neprotivilo. Svou účastí na této slavnosti Ježíš potvrdil, že manželství je Božím zřízením.

Jak ve Starém, tak i v Novém zákoně je manželství symbolem posvátného svazku lásky mezi Kristem a jeho lidem. Veselá nálada, která na svatbě panovala, vyvolávala v Ježíšovi představy radosti, která zavládne v den, kdy přivede svou nevěstu do otcovského domu a vykoupení zasednou se svým Vykupitelem ke svatební večeři Beránka. Říká: “Jako se ženich veselí z nevěsty, tak se tvůj Bůh bude veselit z tebe.” “Už nikdy o tobě neřeknou: ‘Opuštěná’... Budou tě nazývat: ‘Oblíbená’..., protože si tě Hospodin oblíbil.” **Izajáš 62,5.4.** “Raduje se z tebe a veselí, láskou umlká a opět nad tebou jása a plesá.” **Sofonjáš 3,17.** Když apoštol Jan ve vidění spatřil nebeské věci, napsal: “A slyšel jsem zpěv jakoby ohromného zástupu, jako hukot množství vod a jako dunění hromu: ‘Halelujah, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí. Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila.’ Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu.” **Zjevení 19,6.7.9.**

Ježíš viděl v každém člověku bytost, kterou je třeba pozvat do nebeského království. Získával si srdce lidí tím, že chodil mezi ně a vždy chtěl jen jejich dobro. Vyhledával je na ulicích, v domech, na lodích, v synagogách, na březích jezera i na svatbě. Setkával se s nimi při jejich každodenní práci a zajímal se o jejich běžné starosti. Přicházel se svým učením do jejich příbytků a celé rodiny mohly ve svých domovech pocítit vliv jeho božské přítomnosti. Pro každého měl velké pochopení, a to mu pomáhalo získat jejich srdce. Často se modlival o samotě v horách. Připravoval se tak na práci mezi lidmi. Potom se vydával uzdravovat nemocné, učit nevzdělané a osvobozovat hříšné ze satanových pout.

Osobní příklad

Ježíš vychovával své učedníky osobním příkladem v životě i v práci na svém díle. Když spolu seděli na horském svahu či na břehu jezera nebo když byli na cestách, učil je a odhaloval jim tajemství Božího království. Nedělal lidem kázání, jako se to dělá dnes. Kdykoli se lidé otevřeli Božímu poselství, ukazoval jim cestu ke spasení. Nenařizoval svým služebníkům, aby udělali to či ono, ale říkal jim: “Následujte mě!” Bral je s sebou na své cesty po vesnicích a městech, aby viděli, jak učí lid. Vzbuzoval v nich zájem o své dílo a oni se k němu připojovali a pomáhali mu.

Kristus se ztotožnil se zájmy lidstva a všichni, kdo zvěstují Boží slovo, i ti, kdo přijali evangelium jeho milosti, by se měli řídit jeho příkladem. Neměli bychom se zříkat společenského styku a vyhýbat se lidem. Chceme-li získat lidi všech vrstev, musíme za nimi jít tam, kde jsou. Těžko nás budou vyhledávat sami. Boží pravda oslovuje lidská srdce nejen z kazatelen. Je zde ještě jiné pole působnosti, možná skromnější, ale stejně nadějně — v domech chudých i v palácích bohatých, u každého pohostinného stolu a všude tam, kde se lidé scházejí, aby se upřímně radovali ze společenství.

[94]

Jako Kristovi učedníci bychom se neměli stýkat se světem jenom z touhy po zábavě a připojovat se k jeho pošetilostem. Takové svazky by byly na škodu. Nikdy bychom neměli schvalovat hřích — ať už slovem či činem, mlčením či svou přítomností. Všude bychom měli chodit s Ježíšem a podávat svědectví o jeho lásce. Lidé, kteří chtějí své náboženství utajit a stavějí kolem něho kamenné zdi, se připravují o příležitost vykonat něco dobrého. Křesťanství se šíří ve světě vzájemným stykem mezi lidmi. Každý, kdo přijal Boží světlo, má svítit na cestu těm, kdo Světlo života ještě nepoznali.

Všichni bychom se měli stát Ježíšovými svědky. Při získávání lidí pro Krista je třeba využít přátelství posvěcené jeho milostí. Ukažme světu, že nejsme sobci a nestaráme se jen o své vlastní zájmy, ale že se o všechna požehnání a přednosti chceme dělit s ostatními. Ať vidí, že náboženství z nás nedělá lidi tvrdé a bezcitné. Každý, kdo našel Krista, by měl usilovat o dobro druhých, jako to dělal Spasitel.

Nikdy bychom neměli ve světě vyvolávat falešný dojem, že křesťané jsou zasmušilí a nešťastní lidé. Když budeme hledět na

Ježíše, uvidíme soucitného Vykupitele a ozáří nás světlo jeho tváře. Tam, kde vládne jeho Duch, přebývá pokoj. A je tam i radost, kterou přináší pokojná a svatá víra v Boha.

Krista těší, když jeho následovníci odrážejí božskou povahu, přestože jsou lidé. Nejsou to sochy, ale živí muži a ženy. Jejich srdce osvěžená rosou Boží milosti se otevírají Slunci spravedlnosti. Světlo, které na ně svítí, předávají dále tím, že pro lidi kolem sebe konají

[95]

skutky Kristovy lásky.

16. kapitola — V chrámu

“Potom odešel Ježíš, jeho matka, bratři i učedníci do Kafarnaum a zůstali tam několik dní. Byly blízko židovské Velikonoce a Ježíš se vydal na cestu do Jeruzaléma.” **Jan 2,12.13.**

Připojil se k jedné z velkých skupin lidí, kteří putovali do hlavního města. Dosud veřejně neohlásil své poslání, a tak ani nikdo nezpozoroval, že se přidal k zástupu. Lidé hovořili o příchodu Mesiáše, na který s velkým důrazem poukazoval ve svých kázáních Jan. Židé byli nadšeni a žili nadějí na obnovu národní velikosti. Ježíš věděl, že se jim jejich očekávání nesplní. Vycházelo totiž ze špatného pochopení Písma. Upřímně se snažil vysvětlit jim proroctví a probudit v nich zájem o hlubší studium Božího slova.

Židovští vůdcové říkali lidem, že se mají v Jeruzalémě učit uctívat Boha. O Velikonocích se tam shromáždily davy lidí ze všech částí Palestiny i ze vzdálených zemí. Chrátová nádvoří byla zaplněna lidmi všeho druhu. Mnozí z nich s sebou nemohli přinést oběti, které měly být předobrazem jediné veliké Oběti. Proto se na vnějším chrátovém nádvoří prodávala a kupovala zvířata. Opatřovaly si je tam všechny vrstvy lidí. Veškeré cizí peníze se směňovaly na peníz svatyně.

Každý Žid musel ročně platit půl šekelu jako “výkupné za svůj život”. Tyto peníze byly určeny na údržbu chrámu (**2. Mojžíšova 30,12-16**). Kromě toho přinášeli lidé do chrátové pokladny velké částky jako dobrovolné oběti. Cizí peníze se musely vyměnit za takzvaný chrátový šekel, kterého se užívalo pro službu ve svatyni. Výměna peněz poskytovala příležitost k podvodům a vydírání a nakonec přerostla v nekalý obchod, na kterém se přižívovali i kněží.

Obchodníci požadovali za prodávaná zvířata přehnané ceny. O zisk se pak dělili s kněžími a předními muži, kteří tak bohatli na úkor lidu. Věřící byli vedeni k přesvědčení, že bez oběti Bůh nepožehná ani jejich dětem, ani polím. Ceny obětních zvířat potom mohly být velmi vysoké. Po dlouhé cestě by se byl nikdo nevrátil domů, aniž by vykonal obřad, kvůli kterému přišel.

[96] V době Velikonoc se obětovalo značné množství zvířat a zisky chrámových obchodníků byly mimořádně velké. Zmatek, který při prodeji vznikal, připomínal spíše hlučný dobytčí trh než svatý Boží chrám. Všude bylo slyšet hlasité smlouvání, bučení dobytka, bečení ovcí, vrkání holubů, cinkot mincí a hádky. Zmatek byl tak veliký, že rušil i věřící při modlitbách a slova určená Nejvyššímu se ztrácela v hluku, který pronikal až do chrámu. Židé byli na svoji zbožnost neobyčejně pyšní. Velmi si vážili svého chrámu, a každého, kdo by se na něj díval s nelibostí, považovali za rouhače. Všechny chrámové obřady vykonávali s velkou přesností. Láska k penězům je však zbavila všech zábran. Už si ani neuvědomovali, jak se vzdálili původnímu smyslu služby, kterou ustanovil sám Bůh.

Když Hospodin sestoupil na horu Sínaj, posvětil ji svou přítomností. Mojžíšovi přikázal, aby horu ohradil jako posvátné místo. Potom Izrael varoval: “Střežte se vystoupit na horu nebo i dotknout se jejího okraje. Kdokoli se hory dotkne, musí zemřít; nedotkne se ho žádná ruka, bude ukamenován nebo zastřelen. Ať je to dobytče nebo člověk, nezůstane naživu.”**2. Mojžíšova 19,12.13.** Bůh je jasně poučil, že místo, na kterém se projeví jeho přítomnost, je svaté. Chrám a jeho okolí měly být pro Židy také svatými místy. Oni však na to při honbě za ziskem zapomněli.

Kněží a vůdcové lidu měli být pro národ Božími zástupci, neměli připustit zneuctívání chrámového nádvoří. Měli být lidu příkladem poctivosti a soucitu s druhými. Místo svých ziskových zájmů měli mít na paměti poměry a potřeby věřících a ochotně pomáhat těm, kdo si obětní zvířata nemohli koupit. To však nečinili. Byli zaslepeni hrabivostí.

Na slavnost přišli také trpící, chudí a nešťastní lidé. Byli tam slepí, chromí a hluchí. Někteří přinášeli na nosítkách. Mnozí byli tak chudí, že si nemohli koupit ani tu nejskromnější oběť pro Hospodina, a dokonce ani jídlo k utišení hladu. Postoj kněží je velmi rmoutil. Kněží byli pyšní na svoji zbožnost, prohlašovali se za vůdce lidu, byli však bezcitní a pro lid neměli žádné pochopení. Chudí, nemocní a umírající je marně prosili o pomoc. Jejich utrpení nevzbuzovalo v srdcích kněží ani trochu lítosti.

Očištění chrámu

Ježíš vešel do chrámu a všechno pochopil. Viděl nepoctivé obchody, zoufalství chudých, kteří si mysleli, že bez prolití krve jim nebudou odpuštěny hříchy, i vnější nádvoří svého chrámu proměněné ve sprosté tržiště. Z posvátného místa se stala obrovská směnárna.

Kristus viděl, že je třeba zasáhnout. Lidé se museli povinně účastnit mnoha obřadů, ale nikdo jim řádně nevysvětlil jejich význam. Věřící přinášeli oběti, ale nevěděli, že to jsou symboly jediné dokonalé Oběti. Uprostřed nich stál nepoznán a bez pocty ten, kterého celý jejich obřad představoval. To on jim dal obětní předpisy. Znal význam jejich symboliky a nyní viděl, jak je všechno převrácené a nepochopené. Duchovní bohoslužba se vytrácela. Kněží a vůdcové nebyli ve spojení s Bohem. Kristovým úkolem bylo zavést úplně jinou bohoslužbu.

Ze schodů chrámového nádvoří Kristus zkoumavým pohledem přehlíží celé prostranství, které se před ním otevírá.

[97]

Prorockým zrakem hledí do budoucna a vidí nejen roky, ale celá staletí a věky. Vidí, jak kněží a vládci připravují chudé o jejich práva a zakazují, aby jim bylo hlášáno evangelium. Vidí, jak bude hříšníkům zatajována Boží láska a jak budou lidé obchodovat s jeho milostí. Z jeho tváře lze vyčíst rozhořčení, vážnost a moc. Pozornost lidí se obrací k němu. Pozvedají se k němu i zraky nepoctivých obchodníků. Nemohou od něho odtrhnout oči. Cítí, že tento muž čte jejich nejnvtřnější myšlenky a zná jejich skryté pohnutky. Někteří si chtějí zakrýt tvář, jako by na ní měli napsané všechno zlo, kterého se kdy dopustili a které by jeho pronikavé oči mohly odhalit.

Ruch utichá. Smlouvání a dohadování ustává. Všude se rozhostilo nepříjemné ticho. Všech se zmocnila bázeň. Cítí se, jako by stáli před Božím soudem a měli se zodpovídat ze svých skutků. Hledí na Krista a vidí, jak z lidského těla vyzařuje božství. Majestát nebe stojí před nimi jako soudce v poslední den. Zatím ještě není obklopen slávou, která jej potom bude provázet, ale má stejnou moc číst v lidském srdci. Očima přehlíží dav a zkoumá každého jednotlivce. Jeho postava jako by je všechny převyšovala nekonečnou důstojností, jeho tvář jako by ozařovalo božské světlo. Náhle promluvil a jeho jasný zvučný hlas — který kdysi na Sínaji vyhlásil zákon, jež

nyní kněží a přední muži přestupují — se s ozvěnou nese chrámem: “Pryč s tím odtud! Nedělejte z domu mého Otce tržiště!” Jan 2,16.

Pomalou sestupuje ze schodů a zvedá dŕtky z provazů, které našel u vchodu do posvátných prostor. Pŕikazuje obchodníkům, aby opustili chrámové nádvoří. S nebyvalou horlivostí a pŕísností převrací stoly penězoměnců. Mince padají a hlasitě cinkají o mramorovou dlažbu. Nikdo se neodvažuje pochybovat o jeho moci. Nikdo si nedovolí sbírat své nepoctivé peníze. Ježíš nikoho neudeřil, ale obyčejné dŕtky v jeho ruce působí na lidi stejně hrozivě jako ohnivý meč. Chrámoví úředníci, vypočítaví kněží, dohazovači a obchodníci s dobytkem utíkají pryč i se svými ovceci a voly, jen aby unikli jeho soudu.

Davu se zmocňuje panika, všichni cítí, že je zastínilo božství. Z vybledlých rtů se ozývají zděšené výkřiky. Dokonce i učedníci se chvějí. Naplnila je posvátná bázeň, protože Ježíš mluvil a jednal úplně jinak, než byli zvyklí. Vzpomněli si, že je o něm psáno: “Horlivost o tvůj dŕm mě strávila.” Žalm 69,10. Za chvíli je hlučný dav i se svým zbožím z chrámu pryč. Hŕišné obchodování na nádvořích ustalo a zmatek vystřídalo hluboké a posvátné ticho. Boží pŕítomnost, která kdysi posvětila horu, posvětila nyní i chrám vybudovaný k Boží poctě.

Význam Ježíšova činu

[98] Vyčištěním chrámu Ježíš vyhlásil své mesiášské poslání a zahájil svoji činnost. Chrám postavený jako pŕíbytek pro Boží pŕítomnost, měl být názorným pŕíkladem pro Izrael i pro celý svět. Bůh si od věčnosti pŕál, aby každá stvořená bytost, od zářícího svatého serafína až po člověka, byla chrámem Stvořitelova pŕebývání. Člověk však zhřešil a lidstvo pŕestalo být Božím chrámem. Lidské srdce znečištěné a otupené hŕíchem už nezjevovalo Boží slávu. Vtělením Božího Syna se však nebeský záměr naplnil. Bůh pŕebývá v lidstvu a jeho spásnou milostí se lidské srdce opět stává jeho chrámem. Bůh chtěl, aby byl jeruzalémský chrám trvalým svědectvím o vznešenosti poslání, jež nabízí každému člověku. Židé však nepochopili význam stavby, na kterou byli pyšní. Nežili tak, aby v nich mohl pŕebývat Boží Duch. Nádvoří jeruzalémského chrámu, plná vřavy nepoctivého obchodování, byla věrným obrazem srdce znesvěceného

smyslností a nečistými myšlenkami. Očištěním chrámu od kupců a prodavačů dal Ježíš jasně najevo, že jeho posláním je očistit srdce poskvrněná hříchem — světskými touhami, sobeckými žádostmi a zlovyky, které je ničí. “I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jak oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro.” **Malachiáš 3,1-3.**

“Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.” **1. Korinským 3,16.17.** Nikdo se nemůže sám zbavit zla, které se zmocnilo jeho srdce. Chrám duše dokáže očistit jen Kristus. Do srdce člověka však nevstupuje bez pozvání, jako tehdy vstoupil do jeruzalémského chrámu. Říká: “Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu.” **Zjevení 3,20.** Nepřijde však jen na jeden den, neboť praví: “Budu přebývat a procházet se mezi nimi. . . a oni budou mým lidem.” **2. Korinským 6,16.** “Rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hříchy.” **Micheáš 7,19.** Jeho přítomnost očistí a posvětit duši, aby mohla být svatým chrámem Hospodina a “duchovním příbytkem Božím”. **Efezským 2,22.**

Vyděšení kněží a přední muži utekli z chrámového nádvoří před pronikavým zrakem, který četl v jejich srdcích. Cestou potkávali ty, kteří šli do chrámu a zapřísahali je, aby se vrátili. Vyprávěli jim, co právě viděli a slyšeli. Kristus se díval za prchajícími a bylo mu jich líto, protože se báli a vůbec nechápali smysl pravé bohoslužby. V této situaci viděl předobraz rozptýlení celého židovského národa pro jeho bezbožnost a zatvrzelost.

Proč vlastně kněží z chrámu utíkali? Proč nezůstali na svém místě? Muž, který je vyhnal, byl synem tesaře, chudým Galilejcem, který neměl ve světě žádné postavení ani moc. Proč se mu nevzepřeli? Proč tam nechali své nepoctivé peníze a utekli před někým, kdo byl na první pohled tak bezvýznamný?

Kristus mluvil se svrchovaností krále, v jeho zjevu i v tónu jeho hlasu byla síla, které nebylo možno odolat. Když je vyháněl, uvědomili si to, co je ještě nikdy nenapadlo — že jsou pokrytci a zloději. Když v Kristově lidském těle zazářilo božství, viděli nejen

[99] rozhořčení v jeho tváři, ale pochopili i význam jeho slov. Měli pocit, že stojí před trůnem věčného Soudce, který nad nimi vyřkl rozsudek pro časnost i věčnost.

Nějakou dobu si mysleli, že Kristus je prorok, a mnozí věřili, že je Mesiáš. Duch svatý jim připomněl prorocké výroky, které se na něho vztahovaly. Nechají se přesvědčit?

Nechtěli činit pokání. Věděli, že Kristus cítí s chudými. Pochopili, že se svým vydíráním provinili proti lidu. Kristus odhalil jejich smýšlení, a proto ho nenáviděli. Veřejně je napomenul a urazil jejich pýchu. Mezi lidem měl stále větší vliv. To v nich vzbuzovalo závist. Rozhodli se, že se ho zeptají, jakou mocí je vyhnal a kdo mu ji dal.

Uprostřed chudých a trpících

Pohroužení do svých myšlenek a s nenávistí v srdci se pomalu vrátili do chrámu. Co se tam však stalo, zatímco byli pryč! Když utekli, zůstali v chrámu chudí. Ti nyní hleděli na Ježíše, z jehož tváře vyzařovala láska a pochopení. Se slzami v očích řekl chvějícím se lidem kolem něho: “Nebojte se, já vás vysvobodím a vy mě budete oslavovat. Proto jsem přišel na svět.”

Lidé se tlačili ke Kristu a úpěnlivě prosili: “Pane, požehnej mi.” Slyšel každého. S nekonečným soucitem se skláněl k trpícím. Na všechny se dostalo. Všichni byli uzdraveni ze svých nemocí. Němým se otevřela ústa a vzdávali mu chválu, slepí hleděli do tváře svého Zachránce. Srdce ztrápených bylo potěšeno.

Když kněží a chrámoví služebníci viděli toto veliké dílo a slyšeli hlasy shromážděných, pochopili. Lidé vyprávěli o bolestech, které prožili, o svých zklamáních, o dnech plných utrpení a bezesných nocích. Když už se zdálo, že vyhasla poslední naděje, Kristus je uzdravil. Jeden z nich řekl: “Břemeno bylo nad mé síly, ale našel jsem pomocníka. Je jím Kristus, Syn Boží, a já mu chci sloužit.” Rodiče říkali dětem: “On vás zachránil. Vzdejte mu chválu.” Hlasy dětí, mladých lidí, rodičů, přátel a ostatních shromážděných vyjadřovaly vděčnost a chválu. Jejich srdce byla naplněna nadějí, radostí a pokojem. Byli uzdraveni na duši i na těle. Vraceli se domů a všude vyprávěli o Ježíšově nevýslovné lásce.

Při Kristově ukřižování se nepřipojili k davu a nekřičeli: “Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!” Cítili s Ježíšem, protože i on cítil s nimi a dal jim

poznat svoji obdivuhodnou moc. Věděli, že je jejich Spasitelem, neboť uzdravil jejich tělo i duši.

[100]

Pozorně poslouchali kázání apoštolů. Boží slovo pronikalo do jejich srdcí a oni pochopili. Stali se nástroji Božího spasení a milosrdenství.

Dav, který prchl z chrámového nádvoří, se pomalu začínal vracet.

Lidé se už částečně vzpamatovali z paniky, která se jich zmocnila, ale byla na nich vidět neschopnost a opatrnost. Udiveně hleděli na Ježíšovy skutky a uvěřili, že se na něm naplnila mesiášská proroctví. Hřích znesvěcení chrámu zůstával především na kněžích. Jejich vinou se nádvoří proměnilo v tržiště. Ve srovnání s nimi byl lid bez viny. Ježíšova božská moc na lid velmi zapůsobila, ale vliv kněží a předních mužů byl silnější. Kristovo poslání pro ně bylo něčím úplně novým a začali pochybovat, zda má právo zasahovat do toho, co představení chrámu povolili. Byli dotčeni, protože se přerušily obchody, a potlačovali v sobě působení Ducha svatého.

Především kněží a představení lidu měli v Ježíši vidět Pomazaného Božího. Právě oni měli v rukou posvátné spisy, v nichž bylo popsáno jeho poslání, a věděli, že při očištění chrámu se projevila moc vyšší než lidská. Ježíše sice nenáviděli, ale nemohli se zbavit přesvědčení, že je prorokem, kterého Bůh poslal, aby vrátil chrámu jeho svatost. Báli se, a proto se ho uctivě zeptali: “Jakým znamením nám prokážeš, že to smíš činit?” **Jan 2,18.**

Ježíšovo znamení

Ježíš už jim ukázal znamení. Pronikl do jejich srdcí a vykonal před nimi skutky, které měl konat Mesiáš. Tehdy jim dal přesvědčivý důkaz o své povaze. Když však žádali znamení, odpověděl jim podobnostvím. Ukázal jim, že ví o jejich zášti a vidí, kam až je zavede. Řekl: “Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.” **Jan 2,19.**

V těchto slovech se skrýval dvojitý smysl. Ježíš mluvil nejen o zničení židovského chrámu a bohoslužby, ale i o své vlastní smrti — o zničení chrámu svého těla. Na to už se Židé připravovali. Když se kněží a přední muži vrátili do chrámu, měli v úmyslu Ježíše zabít, a zbavit se tak nepohodlného výtržníka. Když jim jejich záměr přednesl, nerozuměli mu. Vztáhli jeho slova jen na jeruzalémský chrám a rozhořčeně zvolali: “Čtyřicet šest let byl tento chrám budován, a ty

jej chceš postavit ve třech dnech?" Jan 2,20. Měli pocit, že Ježíšova odpověď jim dává plné oprávnění k nevěře a potvrzuje správnost jejich odmítavého postoje k němu.

Ježíš si nemyslel, že nevěřící Židé pochopí smysl jeho slov. Zatím neměl v úmyslu jej odhalovat ani svým učedníkům. Věděl, že jej nepřátelé překrutí a zneužijí proti němu. Až ho budou soudit, přednesou jeho slova jako obvinění a na Golgotě mu je s výsměchem vmetou do tváře. Kdyby je však nyní vysvětlil, dozvěděli by se učedníci o utrpení, které ho čeká, a velmi by je to zarmoutilo. Na takovou ránu zatím ještě nebyli připraveni. Navíc by vysvětlení příliš brzy odhalilo Židům výsledek jejich zaujatosti a nevěry. Vydali se cestou, po které půjdou stále dál, dokud ho nepovedou jako beránka na porážku.

[101] Slova, která Kristus pronesl, byla určena těm, kdo v něho uvěří. Věděl, že si je budou připomínat. O Velikonocích je měly slyšet tisíce lidí a zvěstovat je dál do všech částí světa. Až vstane z mrtvých, jejich pravý smysl se objasní. Pro mnohé se pak stanou rozhodujícím důkazem jeho božství.

Pro duchovní slepotu často ani Ježíšovi učedníci nerozuměli jeho slovům. Objasňovaly jim je až následující události. V době, kdy už Ježíš nebyl mezi nimi, je jeho slova posilovala.

Výrok o jeruzalémském chrámu: "Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím," měl hlubší význam, než byli posluchači schopni postřehnout. Jen v Kristu měl chrám své opodstatnění. Chrámové bohoslužby byly předobrazem oběti Božího Syna. Kněžská služba měla představovat jeho prostřednickou službu. Celý systém obětní bohoslužby byl symbolem Spasitelovy smrti za vykoupení lidstva. Všechny tyto oběti ztratí význam ve chvíli, kdy se ona velká událost, kterou po věky znázorňovaly, stane skutečností.

Celý obřadní systém symbolizoval Krista a bez něho tedy neměl žádný význam. Když se Židé s konečnou platností rozhodli, že Krista zavrhnou a vydají na smrt, zavrhli s ním i vše, co dávalo smysl chrámu a chrámovým bohoslužbám.

Chrám přestal být svatý, byl odsouzen k zániku. V ten den ztratilo obětování a s ním spojené obřady smysl. Nevyjadřovaly víru ve Spasitele, byly jako Kainova oběť. Odsouzením Krista k smrti vlastně Židé zbořili svůj chrám. Když byl Kristus ukřižován, roz-

trhla se chrámová opona odshora dolů na znamení, že byla přinesena poslední veliká Oběť a obětní systém navždy přestal platit.

“Ve třech dnech jej postavím.” Zdálo se, že Spasitelovou smrtí temné mocnosti dosáhly svého a slavily úspěch. Ježíš však vyšel z pronajatého Josefova hrobu jako vítěz. “Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.” **Koloským 2,15**. Svou smrtí a svým vzkříšením se stal služebníkem “pravé svatyně a stánku, který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk”. **Židům 8,2**. Židovskou svatyni a později i židovský chrám postavili lidé jako symbol nebeské svatyně, kterou však žádný člověk nestavěl. “Hle přijde muž jménem Výhonek; . . . on zbuduje chrám Hospodinův a bude obdařen velebností. Bude sedět na svém trůnu a vládnout a bude na svém trůnu knězem.” **Zacharjáš 6,12.13**.

Obětní služba, která ukazovala na Krista, zanikla. Pozornost lidí se však obrátila k pravé Oběti za hříchy světa. Pozemské kněžství skončilo a my vzhlížíme k Ježíši, prostředníku nové smlouvy, a k “jeho krvi, která nás očistí uje, neboť volá naléhavěji než krev Ábelova”. **Židům 12,24**. Pro nás “ještě nebyla otevřena cesta do nejsvětější svatyně, pokud stála přední část stánku. . . Ale když přišel Kristus, velekněz, který nám přináší skutečné dobro, neprošel stánkem zhotoveným rukama. . . , nýbrž stánkem větším a dokonalejším. . . Jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupění.” **Židům 9,8-12**.

[102]

“Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.” **Židům 7,25**. Kněžská služba se sice přenesla z pozemské svatyně do nebeské a ani svatostánek, ani svého velekněze nemůžeme vidět na vlastní oči, pro Ježíšovy učedníky to však neznamena žádnou ztrátu.

Spasitelova nepřítomnost neměla nijak narušit ani oslabit jejich vzájemné spojení. Ježíš koná službu v nebeské svatyni a zároveň prostřednictvím svého Ducha slouží pozemské církvi. Lidské oko ho sice nevidí, ale slib, kterým se loučil, se plní: “A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” **Matouš 28,20** Služebníkům, které si povolává, uděluje moc a církev stále posiluje svou přítomností.

“Protože máme mocného velekněze. . . Ježíše, Syna Božího, držme se toho, co vyznáváme. Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil

všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. Přístupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas.” **Židům 4,14-16.**

17. kapitola — Nikodém

Nikodém zaujímal v židovském národě vysoké postavení. Byl velmi vzdělaný a mimořádně schopný. Byl váženým členem židovské rady. Ježíšovo učení jej velmi zaujalo. Přestože byl bohatým, učeným a uznávaným člověkem, onen prostý muž z Nazareta jej neobyčejně přitahoval. Spasitelovo poselství na něho hluboce zapůsobilo. Zatoužil ještě lépe poznat jeho obdivuhodné pravdy.

Kristovo rázné vyčištění chrámu vyvolalo u kněží a předních mužů nenávist. Báli se moci neznámého člověka. Takovou opovázlivost nehodlali od obyčejného Galilejce trpět. Byli odhodláni jeho dílo zastavit. Ne všichni s tím však souhlasili. Někteří měli strach postavit se proti muži, ve kterém se tak očividně projevil Boží Duch. Připomínali si proroky, kteří přišli o život proto, že kárali izraelské vůdce. Věděli, že Židé se dostali do otroctví pohanského národa pro tvrdošíjnost, se kterou odmítali Boží napomenutí. Obávali se, že kněží a vůdcové lidu jdou se svými intrikami proti Ježíši ve šlépějích otců a přivedou národ do dalšího neštěstí. Tak uvažoval i Nikodém. Když se ve veleradě projednávalo, jak zakročit proti Ježíši, Nikodém nabádal k opatrnosti a zdrženlivosti. Zdůrazňoval, že kdyby byl Ježíš skutečně obdařen Boží mocí, bylo by velmi nebezpečné odmítat jeho varování. Kněží se neodvažovali Nikodémovu radu zavrhnout a nějakou dobu proti Spasiteli nic nepodnikali.

Od chvíle, kdy Nikodém poprvé slyšel Ježíše, pozorně studoval proroctví o Mesiáši. Čím více zkoumal, tím více se utvrzoval v přesvědčení, že Ježíš je ten, který měl přijít. Stejně jako mnohé Izraelce i Nikodéma velmi trápilo znesvěcování chrámu. Byl při tom, když Ježíš vyhnal kupce a prodavače, viděl obdivuhodný projev Boží moci. Všiml si, jak Spasitel přijímá chudé a uzdravuje nemocné, viděl jejich radostné pohledy a slyšel jejich slova díky a chvály. Nemohl pochybovat o tom, že Ježíše Nazaretského poslal Bůh.

Velmi si přál s Ježíšem promluvit, ale nechtěl ho vyhledat veřejně. Pro vůdce židovského národa by bylo příliš ponižující projevit zájem o téměř neznámého učitele. Kdyby se o jeho návštěvě dozvě-

- [104] děla velerada, sklidil by posměch a opovržení. Své rozhodnutí tajně vyhledat Ježíše obhajoval tím, že veřejným setkáním by mohl dát příklad ostatním. Dal si zjistit, kde Spasitel odpočívá, a když město usnulo, vydal se za ním na Olivetskou horu.

Noční rozhovor

V přítomnosti Krista pocíťoval Nikodém zvláštní bázeň. Snažil se ji zakrýt a navenek působit klidně a důstojně. Řekl: “Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.” **Jan 3,2.**

Vyzdvižením Kristových neobyčejných učitelských schopností a jeho obdivuhodné moci konat zázraky si chtěl Nikodém připravit půdu pro rozhovor. Jeho slova měla vyjádřit i vzbudit důvěru, ve skutečnosti se v nich však odrážela jeho nevěra. Neuznával Ježíše jako Mesiáše, viděl v něm jen učitele poslaného od Boha.

Ježíš na Nikodémovo oslovení neodpověděl. Místo toho se zahleděl do jeho očí a četl v jeho nitru. Ve své nekonečné moudrosti před sebou viděl člověka, který hledá pravdu. Věděl, proč za ním přišel, a chtěl ho utvrdit v přesvědčení, které v něm začínalo klíčit. Proto přešel přímo k věci. Vážně a zároveň laskavě řekl: “Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.” **Jan 3,3.**

Nikodém přišel za Pánem a myslel si, že s ním bude diskutovat. Ježíš mu však hned odhalil základní pravdy. Řekl mu: “Nepotřebuješ ani tak teoretické znalosti jako duchovní znovuzrození. Uspokojení tvé zvědavosti není tak důležité. To, co opravdu potřebuješ, je nové srdce. Dříve než budeš schopen pochopit hodnotu nebeských věcí, musíš přijmout nový život od Boha. Pokud u tebe nenastane tato změna a neuvidíš všechno v novém světle, nemá pro tebe význam hovořit se mnou o mé moci a poslání.”

Nikodém slyšel kázání Jana Křtitele o pokání a křtu a věděl, že Jan odkazoval lidi k tomu, kdo bude křtít Duchem svatým. Nikodém sám cítil, že duchovní život Židů je prázdný a že do značné míry propadli slepému fanatismu a světské ctižádosti. Doufal, že s příchodem Mesiáše se vše změní k lepšímu. Přesto jej však Křtitelovo vyzývavé poselství nepřivedlo k poznání vlastní hříšnosti. Byl přísným farizejem a pyšnil se svými dobrými skutky. Lidé si ho vážili

pro štědrost a velkorysost, s jakou podporoval chrámovou službu, a on si byl jist Boží přízní. Pomyšlení na to, že by mohlo existovat tak čisté království, že by je člověk jako on nemohl spatřit, jej vyděsilo.

Znovuzrození, o němž Ježíš mluvil, nebylo pro Nikodéma neznámým pojmem. Pohané, kteří přijali židovské náboženství, byli často přirovnáváni k novorozencům. Muselo mu tedy být jasné, že Kristova slova nemá chápat doslovně. Jako rozený Izraelec považoval svůj podíl v Božím království za naprosto samozřejmý. Necítil potřebu se nějak měnit. Spasitelova slova jej překvapila. Popudila ho především proto, že se týkala přímo jeho osoby. Střetla se v něm farizejská pýcha s upřímnou touhou poznat pravdu. Udivilo ho, jak s ním Kristus mluvil, i to, že vůbec nebral ohled na jeho postavení v Izraeli.

[105]

Zcela vyveden z rovnováhy odpověděl Kristu ironickou otázkou: “Jak se může člověk narodit, když je už starý?” **Jan 3,4**. Stejně jako mnozí další lidé, jejichž svědomí zasáhne Boží pravda, je i Nikodém důkazem toho, že člověk ve své přirozenosti nepřijímá věci Božího Ducha. Duchovní věci u něho nenalézají ohlas, protože je třeba chápat je duchovně.

Spasitel se s ním nepřel. S důstojným klidem vážně zvedl ruku a s ještě větší jistotou potvrdil pravdu: “Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.” **Jan 3,5**. Nikodém věděl, že Kristus má na mysli křest vodou a obnovu srdce Božím Duchem. Byl přesvědčen, že stojí vedle toho, jehož příchod předpověděl Jan Křtitel.

Ježíš pokračoval: “Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch.” **Jan 3,6**. Srdce je samo o sobě zlé. A “kdo dokáže, aby čisté vzešlo z nečistého? Vůbec nikdo.” **Jób 14,4**. Žádný člověk nedokáže uzdravit hříšnou duši. “Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídit Božímu zákonu.” **Římanům 8,7**. “Ze srdce vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, loupeže, křivá svědectví, urážky.” **Matouš 15,19**. Nejprve je třeba vyčistit pramen srdce, teprve potom z něho může vytékat čistá voda. Člověk, který se snaží dostat do nebe svými vlastními skutky, zachováváním zákona, usiluje o nemožné. Zákonictví či formální zbožnost nikoho nezachrání. Život křesťana není úpravou či vylepšením starého života, je to úplná změna charakteru. Člo-

věk umírá sám sobě a hříchu a zároveň povstává k novému životu. Takovou změnu může přinést jen mocné působení Ducha svatého.

Působení Ducha

Nikodém byl stále ještě zmaten. Ježíš tedy použil pro vysvětlení svých slov tento příklad: “Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.” Jan 3,8.

Vítr poznáme podle šumění větví, listů a květů, vidět ho však nemůžeme. Nikdo neví, kde se vzal a kam se ztrácí. Stejně působí i Duch svatý na lidské srdce. O jeho působení se nedá říci nic víc než o pohybech větru. Člověk není vždy schopen přesně určit čas, místo a okolnosti, za kterých byl obrácen, to však ještě neznamená, že obrácení neprožil. Nenápadně jako vítr Kristus stále působí na lidské srdce. Pomalu a snad i nepozorovaně ovlivňuje člověka síla, která jej přivádí ke Kristu. Může se to dít při rozjímání o Spasiteli, při četbě Písma nebo při poslechu kázání. Najednou se člověk na naléhavou výzvu Ducha s radostí odevzdá Ježíši. Mnozí lidé tomu říkají náhlé obrácení, ale je to výsledek dlouhodobého úsilí Božího Ducha, jeho pozvolné a trpělivé práce.

[106] Vítr je sice sám o sobě neviditelný, ale můžeme vidět a cítit důsledky jeho činnosti. Tak se i působení Ducha projevuje v činech člověka, který pocítil jeho spásnou moc. Když se Boží Duch zmocní srdce, změní celý život. Člověk se zbavuje hříšných myšlenek, zřídá se zlých skutků; na místo hněvu, závisti a hádek nastupuje láska, pokora a pokoj. Smutek se mění v radost a ve tváři se zrcadlí nebeské světlo. Nikdo nevidí ruku, která nadlehčuje břemeno života, ani světlo, které sestupuje z nebeských dvorů. Odevzdá-li se člověk s vírou Bohu, Bůh mu požehná. Síla, kterou lidské oko nevidí, přetváří člověka v novou bytost k Božímu obrazu.

Lidská mysl není schopna pochopit dílo vykoupení. Jeho tajemství přesahuje možnosti lidského chápání. Avšak člověk, který přechází ze smrti do života, si uvědomuje, že jde o božskou skutečnost. Počátek vykoupení můžeme poznat z vlastní zkušenosti už zde na zemi. Jeho výsledky sahají až do věčnosti.

Několik paprsků pravdy z Ježíšovy řeči přece jen proniklo do Nikodémovy mysli. Tichý, ale mocný vliv Ducha svatého zapůsobil

na jeho srdce. Spasitelova slova však ani přesto plně nepochopil. Potřeba znovuzrození ho nezaujala tolik jako způsob, jakým jej lze dosáhnout. Udiveně se ptal: “Jak se to může stát?” **Jan 3,9.**

Ježíš mu položil otázku: “Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?” **Jan 3,10.** Člověk, kterému byla svěřena náboženská výchova lidu, by přece měl tak důležité pravdy znát. Je to pro nás poučení. Nikodém se totiž neměl pozastavovat nad jasnou pravdou, ale měl se pokorně zamyslet sám nad sebou, nad svou duchovní nevzdělaností. Kristus mu všechno sdělil s takovou důstojností a láskou, že se ponížený Nikodém nemohl urazit.

Když však Ježíš vysvětlil, že přišel zříditi na zemi duchovní, a ne pozemské království, velmi Nikodéma zarmoutil. Proto dodal: “Jestliže nevěříte, když jsem k vám mluvil o pozemských věcech, jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských?” **Jan 3,12.** Nikodém nebyl schopen přijmout Kristovo učení o působení milosti na lidské srdce, jak by potom mohl pochopit podstatu nebeského království plného slávy? Když nechápal Kristovo pozemské dílo, nemohl porozumět ani jeho dílu v nebi.

Potřeba změny

Židé, které Ježíš vyhnal z chrámu, tvrdili, že jsou potomky Abrahama. Přitom však utekli před Spasitelem, protože nemohli snést Boží slávu, jež z něho vyzařovala. Dokázali, že na sebe nenechali zapůsobit Boží milost, a nejsou tedy způsobilí pro posvátnou službu v chrámu. Ze všech sil se snažili vypadat svatě, na čistotu srdce však zapomínali. Přísně se drželi litery zákona, ale neustále odporovali jeho duchu. Nutně potřebovali změnu, o které Ježíš mluvil s Nikodémem, totiž mravní znovuzrození, očistění od hříchu, nové poznání a novou svatost.

Zaslepenost, jež Izraeli znemožňovala pochopit nutnost duchovní obnovy, se nedala ničím omluvit. Izajáš pod vlivem Ducha svatého napsal: “Jako nečistí jsme byli všichni, všechna naše spravedlnost jako poskvrněný šat.” **Izajáš 64,5.** David se modlil: “Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha.” **Žalm 51,12.** Prostřednictvím Ezechiela Bůh zaslíbil: “A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha;

učiním, že se budete řídit mými nařízeními.” **Ezechiel 36,26.27.**

Nikodém tyto výroky znal, ale teprve nyní začínal chápat jejich význam. Viděl, že ani to nejpřísnější zachovávání zákona ve vnějších projevech nemůže člověku zajistit vstup do nebeského království. Z lidského pohledu žil spravedlivě a počestně, v přítomnosti Krista však cítil, že nemá čisté srdce a jeho život není ani zdaleka svatý.

Měděný had

Kristus Nikodéma přitahoval. Když mu objasnil znovuzrození, Nikodém zatoužil je prožít. Jak by toho ale mohl dosáhnout? Ježíš mu na nevyšlovenou otázku odpověděl: “Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.” **Jan 3,14.15.**

To už Nikodém znal. Symbol vyvýšeného hada mu pomohl pochopit Spasitelovo poslání. Když Izraelci umírali na uštknutí jedovatých hadů, přikázal Hospodin Mojžíšovi, aby vyrobil měděného hada a vyvýšil ho uprostřed shromážděného lidu. Potom bylo všem oznámeno, že kdo se na hada podívá, bude žít. Lidé dobře věděli, že had sám o sobě jim pomoci nemůže. Byl symbolem Krista. Stejně jako mělo Izraelce zachránit vyvýšení měděného těla jedovatého hada, měl být i Kristus “v těle, jako má hříšný člověk,” jejich Vykupitelem (**Římanům 8,3**). Mnozí Izraelci si mysleli, že obětní služba má v sobě moc očistit je od hříchu. Bůh jim chtěl ukázat, že obřady samy o sobě nemají o nic větší cenu než měděný had. Měly jen obracet jejich pozornost ke Spasiteli. Izraelci nemohli pro uzdravení svých ran ani pro odpuštění svých hříchů udělat nic jiného než projevit víru v Boží dar. Měli se podívat, a potom mohli žít.

Možná, že někteří Izraelci uštknutí hadem zaváhali a hned se nepodívali. Možná, že se ptali, jakou moc může mít měděný symbol. Možná se dožadovali nějakého rozumného vysvětlení. Žádného se však nedočkali. Museli přijmout Boží slovo tak, jak jim je Mojžíš předkládal. Nepodívat se znamenalo zahynout.

Ve sporech a nekonečných diskuzích člověk světlo nenajde. Chceme-li žít, musíme se podívat. Nikodém přijal Ježíšovo poučení a vzal si je k srdci. Začal zkoumat Písmo jinak — ne proto, aby o něm mohl učeně hovořit, ale proto, aby mohl duchovně žít. Nechal se vést Duchem svatým a začal chápat nebeské království.

I dnes jsou tisíce lidí, kteří se potřebují poučit z příkladu vyvýšeného hada stejně jako Nikodém. Doufají, že zachováním Božího zákona si získají Boží přízeň. Když slyší, že se mají podívat na Ježíše a věřit, že jedině jeho milost je může zachránit, ptají se: “Jak se to může stát?”

Tak jako Nikodém musíme být i my ochotni začít nový život. Kromě Krista totiž “není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni” **Skutky 4,12**. Vírou přijímáme Boží milost, ale víra není naším Spasitelem. Sama o sobě nic neznamena. Je jen rukou, jíž se chytáme Krista, když si přivlastňujeme jeho zásluhu — jediný lék proti hříchu. Bez pomoci Božího Ducha nejsme schopni ani činit pokání. Písmo o Kristu říká: “Toho Bůh vyvýšil jako vůdce a spasitele a dal mu místo po své pravici, aby přinesl Izraeli pokání a odpuštění hříchů.” **Skutky 5,31**. Pokání i odpuštění přichází od Krista.

[108]

Jak tedy můžeme být spaseni? “Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti,” tak byl vyvýšen Syn člověka a každý, kdo byl podveden a uštknut hadem, na něho může hledět a žít. “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.” **Jan 1,29**. Světlo kříže zjevuje Boží lásku. Ta nás přitahuje k Bohu. Pokud se jí nevzpíráme, dovede nás ke kříži a my s lítostí v srdci vyznáme hříchy, které ukřižovaly našeho Spasitele. Boží Duch v nás pak skrze víru probudí nový život. Své touhy a myšlenky budeme podřizovat Kristově vůli. Dostaneme nové srdce a novou mysl podle Ježíšova obrazu, neboť on v nás probouzí ochotu cele se mu podřídit. Pak budeme mít Boží zákon zapsaný ve své mysli a ve svém srdci a spolu s Kristem budeme moci říct: “Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.” **Žalm 40,9**.

V rozhovoru s Nikodémem Ježíš odhalil plán spasení i své poslání ve světě. Nikdy jindy už tak podrobně nepopsal to, co se musí stát se srdcem každého, kdo chce být dědicem nebeského království. Hned na počátku svého působení zjevil tuto pravdu velice vnímavému člověku, členovi velerady a učiteli lidu. Vůdce Izraele však jeho světlo nepřijali. Nikodém skryl pravdu ve svém srdci, takže celé tři roky nenesla téměř žádná ovoce.

Ale Ježíš dobře znal půdu, do které zasel semeno pravdy. Slova, která řekl v noci na osamělé hoře jednomu muži, nebyla zbytečná.

Nějakou dobu se Nikodém ke Kristu veřejně nehlásil, sledoval však jeho život a přemýšlel o jeho učení. Ve veleradě opakovaně mařil záměry kněží, kteří Kristu usilovali o život.

Když byl Kristus nakonec přibit na kříž, vzpomněl si Nikodém na slova z Olivetské hory: “Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.” Jan 3,14.15. Světlo onoho tajného rozhovoru ozářilo kříž na Golgotě a Nikodém poznal v Ježíši Vykupitele světa.

Po Kristově nanebevstoupení, když byli učedníci pronásledováni a rozehnáni, Nikodém neohroženě vystoupil do popředí. Využíval svého bohatství na podporu mladé církve, o níž si Židé po Kristově smrti mysleli, že zanikne. V době největšího nebezpečí byl tento kdysi tak opatrný a pochybující muž pevný jako skála. Povzbuzoval učedníky ve víře a svými penězi přispíval na šíření evangelia. Lidé, kteří si ho dříve vážili, jej pronásledovali a vysmívali se mu. Nakonec zchudl, ale jeho víra, která se zrodila při nočním setkání s Ježíšem, neochabla.

Nikodém vyprávěl Janovi obsah rozhovoru s Ježíšem a Jan jej pro poučení milionů dalších lidí zaznamenal. Pravdy, které zazněly v onu noc, kdy se židovský vůdce přišel ptát obyčejného galilejského učitele na cestu života, jsou dnes stejně důležité, jako byly tehdy.

[109]

18. kapitola — Jan Křtitel a Ježíš

Nějakou dobu měl Jan Křtitel na národ větší vliv než přední muži, kněží a vládci. Kdyby se byl prohlásil za Mesiáše a chtěl podnítit vzpouru proti Římu, byli by se kněží i lid přidali na jeho stranu. Satan byl vždy připraven a útočil na Jana Křtitele vším, co lichotí ctižádosti dobyvatelů světa. Jan si byl dobře vědom svého vlivu, ale všechna lákavá pokušení rozhodně odmítal. Pozornost, která se na něho soustředila, obracel k tomu, který měl přijít po něm.

Potom viděl, že jeho obliba klesá a lidé jdou za Spasitelem. Den ze dne zástupy kolem něho řídly. Ježíš přišel z Jeruzaléma do oblasti kolem Jordánu. Lidé se kolem něho shromažďovali a chtěli, aby k nim mluvil. Počet jeho učedníků každým dnem rostl. Mnozí se přišli nechat pokřtít, ale Ježíš sám nekřtil. Svěřil tento obřad učedníkům. Tím potvrdil poslání svého předchůdce. Janovi učedníci však žárlili na Ježíšovu rostoucí oblíbenost. Chtěli kritizovat jeho dílo a brzy se jim k tomu naskytla příležitost. Řešili s židy otázku, zda křest očišťuje člověka od hříchu. Janovi učedníci tvrdili, že Ježíšův křest je úplně jiný než Janův. Brzy se dostali do sporu s Kristovými učedníky. Přeli se o to, jaká slova se mají při křtu používat, a nakonec i o to, zda mají Ježíšovi učedníci vůbec právo křtít.

Janovi žáci přišli za svým učitelem a stěžovali si: “Mistře, ten, který byl s tebou na druhém břehu Jordánu, o němž jsi vydal dobré svědectví, nyní sám křtí a všichni chodí k němu.” **Jan 3,26**. Těmito slovy pokoušel Jana satan. Janovo poslání se sice chýlilo ke konci, ale stále ještě měl možnost Kristovu dílu uškodit. Kdyby si byl zakládal sám na sobě, byl rozčarován či zklamán tím, že jej Kristus předešel, dal by podnět k rozkolu a vyvolal mezi lidem nenávist a žárlivost. Šíření evangelia by tak bylo vážně ohroženo.

Jan měl jako každý člověk své chyby a slabosti, dotek Boží lásky jej však změnil. Bydlel v ovzduší, které neznalo sobectví ani ctižádost, a jakýkoli náznak žárlivosti mu byl zcela cizí. S nespokojeností svých učedníků naprosto nesouhlasil. Naopak ukázal, jak

jasně chápe svůj vztah k Mesiáši a s jakou radostí vítá Spasitele, kterému připravoval cestu.

[110] Řekl: “Člověk si nemůže nic přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas.” Jan 3,27-29. Jan se představil jako přítel, který dělá posla mezi snoubenci a připravuje svatbu. Když ženich dostane svou nevěstu, přítelovo poslání končí. Raduje se ze štěstí lidí, které pomohl spojit. Jan byl povolán k tomu, aby přivedl lidi ke Kristu, a těšilo ho, když viděl úspěch Spasitelova díla. Řekl: “A tak je má radost dovršena. On musí růst, já však se menšit.” Jan 3,29.30.

Věrný svému poslání

Jan s vírou vzhlížel k Vykupiteli a dosáhl vrcholného sebezapření. Nechtěl obracet pozornost lidí na sebe, vždy se snažil pozvedat jejich mysl stále výš a výš, až k Božímu Beránkovi. On sám byl jen hlasem volajícím na poušti. Když přišel čas, rád tiše ustoupil do pozadí, aby všichni mohli obrátit své oči ke Světlu života.

Věrní Boží poslové nikdy neusilují o svoji vlastní slávu. Láska ke Kristu pohlcuje jejich lásku k vlastní osobě. Nesoupeří mezi sebou. Tím by dílu evangelia jen škodili. Uvědomují si, že jejich úkolem je hlásat to, co hlásal Jan Křtitel: “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.” Jan 1,30. Vyvyšují Ježíše a s ním je vyvýšeno i lidstvo. “Toto praví Vznešený a Vyvýšený, jehož přebývání je věčné, jehož jméno je Svätý: ‘Přebývám ve vyvýšenosti a svatosti, ale i s tím, jenž je zdeptaný a poníženého ducha, abych oživil ducha ponížených, abych oživil srdce zdeptaných.’” Izajáš 57,15.

Prorok se oprostil od všeho sobectví a byl naplněn Božím světlem. Když hovořil o Spasitelově slávě, řekl téměř totéž, co Kristus v rozmluvě s Nikodémem: “Kdo přichází shůry, je nade všechny. Kdo pochází ze země, náleží zemi a mluví o pozemských věcech. Kdo přichází z nebe, je nade všechny. . . Ten, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, neboť Bůh udílí svého Ducha v plnosti.” Jan 3,31.34. Kristus mohl říci: “Nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal.” Je o něm psáno: “Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto

pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy” (**Židům 1,9**), protože Otec “udílí svého Ducha v plnosti”.

Tak je tomu i s Kristovými následovníky. Nebeské světlo můžeme přijmout jen tehdy, když jsme ochotni se vzdát svých vlastních zájmů. Nemůžeme poznat Boží povahu a přijmout Ježíše vírou, pokud mu nepodřídíme všechny své myšlenky. Lidem, kteří tak činí, Bůh udílí svého Ducha v plnosti. V Kristu “je přece vtělena všechna plnost božství; v něm jste i vy dosáhli plnosti”. **Koloským 2,9.10**.

Janovi učedníci říkali, že všichni lidé jdou za Kristem; Jan věděl víc a řekl: “Jeho svědectví nikdo nepřijímá.” **Jan 3,32**. Jen málo lidí bylo totiž ochotno uznat Krista jako Spasitele, který osvobozuje od hříchu. “Kdo však jeho svědectví přijal, potvrdil tím, že Bůh je pravdivý.” “Kdo věří v Syna, má život věčný.” **Jan 3,33.36**. Je úplně zbytečné dohadovat se o tom, zda od hříchu očistí uje křest Kristův nebo Janův. Život člověku dává jen Kristova milost. Bez Krista nemá křest ani ostatní obřady žádný význam. “Kdo Syna odmítá, neuzří život.” **Jan 3,36**.

[111]

O úspěchu Kristova díla, z něhož měl Křtitel takovou radost, se doslechli i židovští představitelé v Jeruzalémě. Kněží a rabíni žárlili na Jana, protože lidé opouštěli synagogy a vydávali se za ním na poušť. Ted' se objevil někdo, kdo měl ještě větší vliv a přitahoval lidi ještě větší mocí. Izraelští vůdcové nebyli ochotni říci spolu s Janem: “On musí růst, já však se menšit.” S novým odhodláním se rozhodli zastavit hnutí, které jim odvádělo lidi.

Ježíš věděl, že vynaloží všechny síly na to, aby zaseli rozkol mezi jeho a Janovy učedníky. Věděl, že se schyluje k bouři, která smete jednoho z největších proroků v dějinách lidstva. Nechtěl dát ani jedinou záminku k nedorozumění či neshodě, a proto tiše zanechal svého působení a odebral se do Galileje. I my bychom se při vší věrnosti pravdě měli vyhnout každé situaci, která vede ke sporu a nepochopení. Nesvár totiž lidi odrazuje. Vždy, když hrozí nějaký rozpor, měli bychom se řídit příkladem Ježíše a Jana Křtitele.

Jan byl povolán jako reformátor. Jeho učedníci byli v pokušení upnout se na něho a myslet si, že úspěch díla závisí na něm. Hrozilo jim nebezpečí, že zapomenou na to, že Jan je pouhým nástrojem Božího působení. Janovo dílo však ještě nemohlo položit základy křesťanské církve. Křtitel sice splnil své poslání, ale bylo třeba vykonat i jiné dílo. Na to již jeho svědectví nestačilo. Jeho učedníci

to nedokázali pochopit. Vadilo jim, že dílo přebírá Kristus, a žárlili na něho.

Totéž nebezpečí hrozí i dnes. Bůh povolává člověka k určitému dílu, a ten je dovede tak daleko, jak jen je schopen. Pán potom přivádí jiné lidi, kteří mají dílo dále rozvíjet. Mnozí si však stejně jako Janovi učedníci myslí, že úspěch díla závisí na tom, kdo je zahájil. Středem jejich pozornosti není Bůh, ale člověk. Nastupuje žárlivost a Boží dílo trpí.

Osoba, které jsou neprávem přičítány všechny zásluhy, je v nebezpečí, že podlehne přehnanému sebevědomí. Přestane si uvědomovat svoji závislost na Bohu. Člověk si zvykl spoléhat na člověka a nechat se jím vést. Tak se často dostává na scestí a vzdaluje se Bohu.

Boží dílo nemá odrážet lidskou slávu ani nemá být nadepsáno lidským jménem. Pán Bůh volí různé prostředky, s jejichž pomocí uskutečňuje svůj plán. Šťastní lidé, kteří jsou ochotni se pokořit a spolu s Janem Křtitelem říci: “On musí růst, já však se menšit.”

[112]

19. kapitola — Zastavení v Samařsku

Cestou do Galileje procházel Ježíš Samařskem. V poledne došel do šekemského údolí. Na jeho okraji byla Jákobova studna. Učedníci šli koupit něco k jídlu a Ježíš, unavený cestou, si sedl a odpočíval.

Židé a Samařané byli úhlavními nepřáteli a jedni druhým se zdaleka vyhýbali. Obchodování se Samařany rabíni v nejnnutnějších případech připouštěli, ale společenský styk s nimi byl zcela zapovězen. Žid by si byl od Samařana nikdy nic nevypůjčil, nepřijal by od něho žádnou službu a nevezal by si od něho ani krajíc chleba nebo trochu vody.

Kristovi učedníci se při nákupu chovali přesně podle zvyků svého národa. V ničem nezašli dál, než bylo dovoleno. Požádat Samařana o nějakou službu nebo mu nějak pomoci by je bylo ani nenapadlo.

Ježíš seděl u studny zesláblý hladem a žízní. Od rána urazil velký kus cesty a teď na něho pražilo polední slunce. Při pomyšlení, že má čerstvou studenou vodu na dosah ruky, na něho žízeň doléhala ještě silněji. Nemohl však nic dělat, protože neměl ani lano, ani vědro a studna byla hluboká. Přijal úděl člověka, a proto čekal, až někdo přijde a vodu mu nabere.

Za chvíli dorazila ke studni jedna Samařanka, a jako by Ježíše vůbec neviděla, nabrala si vodu do džbánu. Potom se otočila a chtěla odejít. Vtom ji Ježíš požádal, aby mu dala napít. Takovou prosbu na Východě nikdo neodmítne. Vodu tam nazývají “Božím darem”. Dát napít žíznivému poutníkovi bylo v kraji svatou povinností a Arabové žijící v poušti by neváhali odbočit ze své cesty jen proto, aby ji mohli splnit. Nenávist mezi Židy a Samařany ženě nedovolila nabídnout Ježíšovi vodu. Ježíš se však snažil najít klíč k jejímu srdci. S ohleduplností sobě vlastní jí nenabídl žádnou laskavost, ale naopak o ni sám požádal. Nabídnutou pomoc by žena mohla odmítnout, projev důvěry však budí zase důvěru.

Nebeský král přišel k této zavržené ženě a požádal ji o službu. Kristus, který stvořil oceán, otevřel prameny a koryta řek, který má

[113] v moci všechny vodní hlubiny, seděl unavený u Jákobovy studny a čekal, až mu cizinka laskavě podá trochu vody.

Žena si všimla, že Ježíš je Žid. Byla tak překvapená, že zapomněla, oč ji požádal, a chtěla vědět, proč to udělal.

“Jak ty jako Žid můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?” **Jan 4,9.**

Ježíš odpověděl: “Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou.” **Jan 4,10.** Divíš se, že žádám o tak nepatrnou laskavost, jako je doušek vody ze studny u našich nohou. Kdybys byla požádala ty mě, byl bych ti dal napít vody věčného života.

Žena Ježíšova slova nepochopila, ale cítila, že jsou velmi závažná. Přestala si ho dobírat a zvažněla. Myslela si, že Ježíš mluví o studni, kterou mají před sebou, a řekla: “Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká; kde tedy vezmeš tu živou vodu? Jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal? Sám z ní pil.” **Jan 4,11.12.** Viděla před sebou jen žíznivého, unaveného a zaprášeného poutníka. V duchu ho srovnávala se ctihodným patriarchou Jákobem. Byla samozřejmě přesvědčená o tom, že studni, kterou jim dali otcové, se žádná jiná nevyrovná. Vzpomínala na své předky a přemýšlela o budoucnosti. Těšila se na příchod Mesiáše, a naděje otců, Mesiáš, byl vedle ní. Ona jej však nepoznala. I dnes stojí mnoho žíznivých lidí přímo u studny života, a přitom ji hledají někde jinde! “Nezabývej se myšlenkou: kdo vystoupí na nebe?” — aby Krista přivedl dolů — ‘ani neříkej: kdo sestoupí do propasti?’ — aby Krista vyvedl z říše mrtvých. . . ‘Blízko tebe je slovo, v tvých ústech a ve tvém srdci’ . . . Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.” **Římanům 10,6-9.**

Na otázku, která se týkala jeho osoby, Ježíš hned neodpověděl, ale vážně a důstojně řekl: “Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.” **Jan 4,13.14.** Každý, kdo chce uhasit žízeň u pramenů tohoto světa, bude pít a potom zase žíznit.

Všude jsou lidé, kteří nenalézají uspokojení. Touží po něčem, co by uhasilo žízeň jejich duše. Tuto touhu může splnit jen Jediný. Svět potřebuje to nejvzácnější — to, po čem touží všechny pronárody

(Ageus 2,7) — Krista. Boží milost, kterou může člověku darovat jen on, je jako živá voda, jež očistí uje, občerstvuje a posiluje.

Ježíš neřekl, že člověku stačí jen jeden doušek vody života. Ten, kdo pozná Ježíšovu lásku, bude po ní toužit stále a nebude už hledat nic jiného. Bohatství, světské pocty a radovánky už ho nebudou zajímat. Z jeho srdce se bude stále ozývat: “Jen tebe víc!” Pán člověku ukáže, co potřebuje nejvíc, a rád ukojí jeho hlad a žízeň. Uspokojení těchto potřeb není totiž v lidské moci. Studny se vyprázdňují, jezera vyschnou, náš Vykupitel však zůstává trvalým a nevyčerpatelným zdrojem. Můžeme k němu chodit a pít stále znovu a znovu, jeho voda je stále čerstvá. Člověk, ve kterém přebývá Kristus, má v sobě zdroj požehnání — “pramen, vyvěrající k životu věčnému”. Jan 4,14. [114]

Když Ježíš mluvil o živé vodě, žena na něho překvapeně a se zaujetím hleděla. Vzbudil v ní zájem a ona začala toužit po daru, o němž hovořil. Pochopila, že se nejedná o vodu z Jákobovy studny. Po ní totiž vždy znovu dostala žízeň. Řekla: “Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu.” Jan 4,15.

Ožehavé téma

Ježíš náhle obrátil řeč jinam. Dříve než může žena přijmout dar, který jí chce dát, musí si uvědomit svůj hřích a poznat svého Spasitele. Ježíš jí tedy řekl: “Jdi, zavolej svého muže a přijď sem.” Jan 4,16. Ona mu odpověděla: “Nemám muže.” Doufala, že se tak vyhne dalším otázkám na toto téma. Ale Spasitel pokračoval: “Správně jsi odpověděla, že nemáš muže. Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.” Jan 4,17.18.

Žena se zachvěla. Tajemná ruka obracela stránky jejího života a odkrývala věci, o kterých si myslela, že zůstanou navždy skryty. Kdo je ten muž, který zná tajemství jejího života? Začala přemýšlet o věčnosti a o posledním soudu, kde bude všechno skryté odhaleno. Pod vlivem těchto úvah se v ní pohnulo svědomí.

Nic nemohla zapřít. Jakákoli zmínka o tomto tématu však pro ni byla velmi nepříjemná, a proto se jí snažila vyhnout. S velkou úctou řekla: “Pane, vidím, že jsi prorok.” Jan 4,19. Nechtěla se dočkat odsouzení, a proto obrátila řeč k náboženským sporům. Pokud je ten

muž prorok, jistě jí vysvětlí otázky, o kterých se Židé již tak dlouho přou.

Ježíš ji trpělivě dovolil, aby zavedla hovor jinam. Čekal přitom na vhodnou příležitost, aby jí mohl znovu ukázat pravdu. Žena řekla: “Naši předkové uctívali Boha na této hoře, ale vy říkáte, že místo, na němž má být Bůh uctíván, je v Jeruzalémě!” **Jan 4,20**. Před nimi se tyčila hora Gerizím. Z chrámu, který na ní stával, zbyl jen oltář, všechno ostatní bylo zničeno. Židé a Samařané se dlouho přeli o tom, na kterém místě by se měly konat bohoslužby. Někteří předkové Samařanů kdysi patřili k Izraeli, ale Pán Bůh pro jejich hříchy dopustil, aby je ovládl modlářský národ. Po mnoho generací žili společně s modloslužebníky a postupně přejímali do své víry i jejich náboženské zvyklosti. Modly měli sice jen proto, aby jim připomínaly živého Boha a Vládce vesmíru, ale lidi to přece jen svádělo k jejich uctívání.

Když Židé za Ezdráše znovu budovali jeruzalémský chrám, chtěli jim Samařané se stavbou pomoci. Byli však odmítnuti a mezi oběma národy vzniklo veliké nepřátelství.

Samařané si ze vzdoru postavili svůj vlastní chrám na hoře Gerizím. Tam konali bohoslužby podle mojžíšovského rituálu, i když se zcela nevzdali svých modlářských zvyků. Stihlo je však několik pohrom. Jejich chrám zničili nepřátelé a zdálo se, že jsou prokletí. Přesto však stále lpěli na svých tradicích a obřadech. Neuznávali [115] jeruzalémský chrám jako dům Boží, ani nepřipouštěli, že by židovské náboženství bylo lepší než jejich.

Ježíš ženě odpověděl: “Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy nebudete ctít Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů.” **Jan 4,21.22** Ježíš ukázal, že nemá vůči Samařanům žádné židovské předsudky. Chtěl, aby se i Samařanka zbavila svých předsudků vůči Židům. Poukázal na to, že víra Samařanů byla poskvrněna modlářstvím, a vysvětlil jí, že pravdy o vykoupení byly svěřeny Židům a že právě z nich povstane Mesiáš. Ve svatých Písmech bylo jasně napsáno, jaký je Bůh a na jakých zásadách je založena jeho vláda. Ježíš se zařadil mezi Židy, neboť jim se dal Bůh poznat.

Chtěl, aby se žena povznesla nad formy, obřady a další sporné otázky. Řekl: “Přichází hodina, ano již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje,

aby ho lidé takto ctili. Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.” **Jan 4,23.24.**

Řekl jí vlastně totéž, co před tím Nikodémovi: “Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.” **Jan 3,3.** Společenství s Bohem nespočívá v hledání svaté hory či chrámu. Náboženství se nemá omezovat na vnější formy a obřady. Náboženství, které pochází od Boha, je jediným náboženstvím, které k Bohu vede.

Chceme-li Bohu správně sloužit, musíme se narodit z Božího Ducha. Potom dostaneme čisté srdce a novou mysl a budeme schopni Boha dále poznávat a milovat. Budeme ochotni poslouchat všechna jeho přikázání. To je pravá bohoslužba, ovoce působení Ducha svatého. Boží Duch vede člověka k upřímné modlitbě a právě takovou modlitbu Bůh přijímá. Vždy, když člověk touží po Bohu, znamená to, že na něho působí Duch svatý, a Bůh se mu dává poznat. Takové věřící totiž vyhledává. Chce je přijmout za své děti.

Ježíš odhaluje své poslání

Ježíšova slova na ženu silně zapůsobila. Od svých kněží ani od Židů nikdy nic podobného neslyšela. Když jí Ježíš připomněl její dosavadní život, uvědomila si, že jí něco důležitého chybí. Cítila, že její duše žízní, a věděla, že voda ze studny v Sychar nemůže její žízeň uhasit. Nic v ní nikdy předtím nevzbudilo vyšší touhu. Ježíš jí ukázal, že zná všechna tajemství jejího života, a přesto cítila, že ji má rád, že jí rozumí a je jejím přítelem. Ježíšova přítomnost ji sice usvědčovala z hříchu, ale Ježíš sám ji ani jediným slovem neodsoudil. Řekl jí o své milosti, která může očistit její duši. Začínala si dělat představu o jeho povaze. Napadlo ji: Nemohl by to být tak dlouho očekávaný Mesiáš? Řekla mu: “Vím, že přichází Mesiáš, zvaný Kristus. Ten, až přijde, oznámí nám všechno.” Ježíš odpověděl: “Já jsem to — ten, který k tobě mluví.” (**Jan 4,25.26**)

Když žena slyšela ta slova, zrodila se v jejím srdci víra. Přijala podivuhodnou zvěst z úst nebeského Učitele.

Začala být vnímavější. Byla ochotna uvěřit i tomu největšímu zjevení, protože se zajímala o Písma. Duch svatý ji připravoval na to, aby byla schopna přijmout více světla. Zkoumala starozákonní za-

[116]

slíbení: “Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka, jako jsem já. Jeho budete poslouchat.” **5. Mojžíšova 18,15.**

Snažila se toto proroctví pochopit. V její mysli už zářilo světlo. V jejím srdci proudila voda života, duchovní dar, který Kristus dává každému, kdo po něm touží. Působil v ní Duch svatý.

Skutečnost, kterou Kristus tak jasně odhalil samařské ženě, nemohl předložit pokryteckým Židům. Ve styku s nimi byl mnohem opatrnější. To, co bylo upřeno Židům a co měli později učedníci uchovat v tajnosti, sdělil Kristus obyčejné Samařance. Věděl, že si své poznání nenechá pro sebe a bude je zvěstovat ostatním, aby i oni mohli mít podíl na jeho milosti.

Když se učedníci vrátili z nákupu a viděli Mistra mluvit se Samařankou, byli překvapeni. Nevypil ani doušek čerstvé vody, po níž tak toužil, a nevezal si ani kousek jídla, které učedníci přinesli. Ničím se nenechal vyrušit. Když žena odešla, začali na něho učedníci naléhat, aby se najedl. On však tiše seděl a rozjímal. Z jeho tváře vyzařovalo světlo a učedníci se báli přerušit jeho spojení s nebem. Věděli však, jak je vyčerpaný a unavený, a považovali za svou povinnost připomenout mu, co jeho tělo potřebuje. Ježíš nepřehlédl jejich laskavou péči a řekl: “Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte.” Jan 4,32.

Učedníci se divili, kdo mu mohl přinést něco k jídlu. Na vysvětlenou jim řekl: “Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo.” Jan 4,34. Ježíš měl velkou radost z toho, že jeho slova probudila v samařské ženě svědomí. Viděl, jak pije vodu života, a to utišilo jeho hlad i žízeň. Vědomí, že plní poslání, pro které sestoupil z nebes, ho posilovalo v práci a povznášelo jej nad běžné lidské potřeby. Služba člověku, který hladoví a žízní po pravdě, mu byla milejší než jídlo a pití. Nacházel v ní útěchu a povzbuzení. Skutky milosrdenství byly jeho životem.

Náš Vykupitel touží po přijetí, po lásce a pochopení lidí, které svou krví vykoupil. Přeje si, aby k němu přišli, a on jim mohl dát život. Stejně jako matka čeká na úsměv dítěte jako na důkaz pokroku jeho duševního vývoje, očekává i Kristus projevy vděčnosti a lásky, jež jsou důkazem toho, že člověk začal žít duchovním životem.

Zájem Samařanů

Kristus ženu svými slovy nesmírně potěšil. Byla uchváčena podivuhodným zjevením. Odložila džbán a vrátila se do města, aby zvěstovala poselství ostatním. Ježíš věděl, proč odešla. Zapomenutý

džbán byl neklamným důkazem toho, že na ni jeho slova mocně zapůsobila. Z celé duše toužila po vodě života. Úplně zapoměla na to, proč ke studni přišla, i na to, že chtěla podat Spasiteli vodu, aby uhasil svoji žízeň. Plna radosti spěchala k ostatním. Chtěla se s nimi podělit o světlo, které právě přijala.

“Pojd’te se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem dělala,” řekla lidem ve městě. “Není to snad Mesiáš?” Jan 4,29. Její slova na ně zapůsobila. Její tvář dostala nový výraz a vypadala úplně jinak. Chtěli Ježíše vidět. “Vyšli tedy z města a šli k němu.” Jan 4,30.

[117]

Ježíš stále ještě seděl u studny a rozhlížel se po obilných polích kolem sebe. Zlaté slunce prozařovalo jejich jemnou zeleň. Ježíš na ně ukázal a pak promluvil k učedníkům v podoběnství: “Neříkáte snad: Ještě čtyři měsíce a budou žně? Hle, pravím vám, pozvedněte zraky a pohleďte na pole, že již zbělela ke žni.” Jan 4,35. Než domluvil, viděl, že ke studni přicházejí lidé. Do žni zbývaly ještě čtyři měsíce, ale před nimi byla úroda zralá ke sklizni.

Řekl: “Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozséváč i žnec. Přitom je pravdivé rčení, že jeden rozsévá a druhý žne.” Jan 4,36.37. Kristus tím poukázal na svaté poslání, kterým jsou Bohu zavázáni všichni, kdo přijali evangelium. Mají být jeho živými nástroji. Bůh od nich vyžaduje osobní službu. Ať už zaséváme, nebo sklízíme, pracujeme pro Pána. Jeden rozsévá a druhý žne, oba potom dostávají svoji mzdu a společně se z ní radují.

Ježíš řekl učedníkům: “Já jsem vás poslal, abyste žali tam, kde jste nepracovali. Jiní pracovali a vy v jejich práci pokračujete.” Jan 4,38. Spasitel viděl dopředu a měl na mysli velikou sklizeň o letnicích. Chtěl, aby si učedníci uvědomili, že svým dílem jen navazují na práci jiných, a nepovažovali úspěch za vlastní zásluhu.

Kristus již od Adamova pádu pověřoval vyvolené služebníky, aby zasévali semeno pravdy do lidských srdcí. Neviditelná a všemocná síla na ně nenápadně, ale mocně působila a připravovala sklizeň. Bůh svou milostí zavlažoval a vyživoval semeno pravdy. Kristus byl připraven zalít je svou vlastní krví. Jeho učedníci měli velikou přednost — byli Božími spolupracovníky. Pokračovali v díle Krista i všech svatých mužů minulosti. Vylitím Ducha svatého o letnicích se v jeden den měly obrátit tisíce lidí. Byl to výsledek Kristova úsilí,

[118]

sklizeň jeho setby.

Při rozhovoru se ženou u studny zasel Ježíš semeno, které přineslo okamžitou úrodu. Samařané k němu přišli, naslouchali mu a uvěřili v něho. Shromáždili se kolem něho, vyptávali se na mnoho věcí, kterým nerozuměli, a dychtivě přijímali jeho vysvětlení. Začínalo jim svítat. Byli jako lidé, kteří v úplné tmě objeví paprsek světla a drží se ho, dokud se nevyjasní. Krátká rozmluva jim však nestačila. Chtěli se dozvědět víc a také si přáli, aby si toho podivuhodného učitele poslechli i jejich přátelé. Pozvali Ježíše do svého města a prosili ho, aby u nich zůstal. Ježíš se zdržel v Samaří dva dny a uvěřilo v něho mnoho dalších lidí.

Farizeové opovrhovali Ježíšovou prostotou. Přehlíželi jeho zázraky a žádali, aby jim dokázal, že je Synem Božím. Samařané po něm žádné znamení nechtěli. Ježíš mezi nimi nevykonal ani jediný zázrak kromě toho, že ženě u studny zjevil tajemství jejího života. Přesto jej mnozí přijali. Celí rozradostnění řekli ženě: “Teď už věříme ne proto, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa.” **Jan 4,42.**

Samařané věřili, že Mesiáš přijde nejen jako Vykupitel Židů, ale celého světa. Duch svatý ho prostřednictvím Mojžíše představil jako proroka, kterého poslal Bůh. Jákob prohlásil, že se k Mesiáši shromáždí národy. Abraham předpověděl, že v něm budou požehnány všechny národy země. Na těchto výročíh Písma svatého zakládali Samařané svoji víru v Mesiáše. Skutečnost, že Židé špatně vykládali pozdější proroky a prvnímu Kristovu příchodu připisovali slávu jeho druhého příchodu, způsobila, že Samařané uznávali jen knihy Mojžíšovy a ostatní posvátné spisy přehlíželi. Když však Spasitel nesprávné výklady vyvrátil, mnozí přijali pozdější proroctví i Kristova slova o Božím království.

Ježíš boří hranice

Ježíš začal bořit zeď mezi Židy a pohany a kázal spasení celému světu. Byl sice Žid, ale nedbal farizejských zvyků svého národa a otevřeně se stýkal se Samařany. Navzdory židovským předsudkům přijímal pohostinství opovrhovaného lidu. Spal pod jejich střechami, sedal u jejich stolů a jedl jídlo, které připravily jejich ruce. Učil v jejich ulicích a choval se k nim nanejvýš laskavě a zdvořile.

Vnější nádvoří jeruzalémského chrámu bylo od ostatních prostor posvátné budovy odděleno nízkou zdí. Na ní bylo v různých jazycích napsáno, že její hranice smějí překročit jen Židé. Kdyby se byl nějaký pohan odvážil vstoupit do vnitřního prostoru, byl by takové znesvěcení chrámu zaplatil životem. Ježíš, který dával chrámu a chrámovým obřadům smysl, však zval pohany k sobě, měl pro ně pochopení a ve své božské milosti jim přinášel spasení, které Židé odmítli.

Ježíšův pobyt v Samařsku měl být požehnáním i pro učedníky, kteří se ještě neoprostili od židovského fanatismu. Mysleli si, že jako správní Židé se musejí k Samařanům chovat nepřátelsky. [119]

Ježíšovo počínání nedokázali pochopit. Nemohli však jeho příklad odmítnout, byli jeho věrnými následovníky. Během oněch dvou dnů v Samařsku navenek překonávali své předsudky, vnitřně se jich však nezbavili. Jen těžko uznávali, že jejich pohrdání a nenávisť se musí změnit v pochopení a lásku. Teprve po Kristově nanebevstoupení začali vidět jeho učení v novém světle. Po vylití Ducha svatého si připomínali Spasitelův pohled, jeho slova, úctu a lásku, s jakou se choval k opovrhovaným cizincům. Když Petr kázal v Samařsku, snažil se o totéž. Když byl Jan povolán do Efezu a Smyrny, vzpomněl si na zkušenost ze Šekemu a byl svému Učiteli nesmírně vděčný. Ježíš totiž věděl, jaké těžkosti je potkají, a svým příkladem jim ukázal, jak je mají překonávat.

Spasitel dnes přistupuje k lidem stejně jako tehdy, když u studny podával samařské ženě vodu života. Někteří křesťané snad opovrhují lidmi na okraji společnosti a vyhýbají se jim. Kristus však miluje každého, nehledí na jeho původ, národnost či postavení, jeho láskou k člověku nemůže nic otrást. Každému, i tomu největšímu hříšníkovi, říká: “Kdybys mne požádal, dal bych ti vodu života.”

Pozvání evangelia není možné omezovat a zvěstovat jen několika vybraným lidem, o nichž si myslíme, že když je přijmou, začnou nám prokazovat čest. Poselství se má dostat ke všem lidem. Každému, kdo je ochoten přijmout pravdu, ji Kristus rád předloží. Představí mu Otce, jenž dovede číst v lidském srdci, i bohoslužbu, která se mu líbí. K takovým lidem nemluví v podobenstvích. Stejně jako ženě u studny jim říká: “Já jsem to — ten, který k tobě mluví.” **Jan 4,26.**

Ježíš odpočíval u Jákobovy studny při návratu z Judeje, kde jeho služba přinesla jen málo ovoce. Odmítli jej tam kněží i rabíni a ani

ti, kdo se k němu hlásili jako učedníci, nepochopili jeho božskou povahu. Byl zesláblý a unavený, přesto však neopomenul příležitost promluvit s cizí ženou, která patřila k nepřátelskému národu a očividně žila v hříchu. Spasitel nečekal, až se shromáždí davu lidí. Často začal učit jen několik jednotlivců, kteří se kolem něho sešli. Postupně se k nim přidávali další kolemjdoucí, až se vytvořil celý zástup, a všichni s údivem a posvátnou úctou poslouchali Boží slovo z úst nebeského Učitele.

Kristovi služebníci by si neměli myslet, že k několika málo lidem nemohou promluvit s takovou vážností jako k velkému shromáždění. Možná, že jejich poselství bude chtít slyšet jen jeden člověk. Kdo však může vědět, jak dalekosáhlý bude jeho vliv? Dokonce i učedníkům se zdálo, že rozhovorem se Samařankou Spasitel maří svůj čas. Ježíš s ní však mluvil upřímněji a výmluvněji než s králi, rádci či veleknězi. Slova, která jí tehdy u studny řekl, potom opakovaně zněla v nejzapadlejších koutech země.

Jakmile Samařanka poznala Spasitele, přivedla k němu další. Projevila se jako lepší misionář než Ježíšovi učedníci. Ti v Samařsku neviděli vhodné pole pro misijní práci. Mysleli jen na veliké dílo, které vykonají někdy v budoucnosti. Neviděli, že přímo před nimi leží úroda zralá ke sklizni. Žena, kterou pohrdali, přivedla ke Spasiteli celé město. Okamžitě se vydala za svými krajany a nesla jim světlo.

Samařská žena je příkladem působení skutečné víry v Krista. Každý opravdový učedník se rodí do Božího království jako misionář. Člověk, který pije z vody života, se stává zdrojem života. Kdo dostává, rozdává. Kristova milost v lidském srdci je jako pramen v poušti. Rozlévá se, každého občerstvuje a v těch, kdo hynou, probouzí touhu napít se vody života.

20. kapitola — Opět v Káně

Galilejci se vraceli z velikonočních slavností a vyprávěli o Ježíšových obdivuhodných činech. Postoj jeruzalémských hodnostářů k jeho počínání mu v Galileji otevřel cestu. Mnozí lidé naříkali nad znesvěcováním chrámu a nad hrabivostí a nadutostí kněží. Doufali, že muž, který vyhnal židovské představitele, by mohl být dlouho očekávaným Vysvoboditelem. Nyní se k nim donesly zprávy, které podle všeho potvrzovaly jejich nejodvážnější naděje. Prorok se prý sám prohlásil za Mesiáše.

Obyvatelé Nazareta však v něho neuvěřili. Proto se Ježíš na cestě do Kány v Nazaretě nezastavil. Řekl učedníkům, že prorok nemá úctu ve své vlasti. Lidé posuzují povahu druhého podle toho, čeho si sami váží. Omezení a přízemní lidé posuzovali Krista podle jeho nízkého původu, chudého oblečení a obyčejného zaměstnání. Nedokázali ocenit dokonalou čistotu jeho ducha.

Zpráva o Kristově návratu do Kány se brzy rozšířila po celé Galileji. V srdcích trpících a nešťastných lidí svitla naděje. V Kafarnaum zaujaly zvěsti o Ježíši jednoho židovského šlechtice, který byl královským úředníkem. Jeho syn trpěl nevléčitelnou nemocí. Lékaři se již vzdali všech pokusů o jeho záchranu a nedávali mu žádnou naději na přežití. Když se jeho otec doslechl o Ježíši, rozhodl se hledat pomoc u něho. Dítě už na tom bylo velmi špatně a všichni se obávali, že se otcova návratu ani nedožije. Šlechtic však byl pevně přesvědčen, že musí jít za Ježíšem a osobně jej požádat o pomoc. Doufal, že jeho prosba vzbudí ve velkém Lékaři soucit.

Přišel do Kány a našel Ježíše uprostřed velkého zástupu. Se srdcem plným obav se protlačil až k němu. Když viděl jen zaprášeného a unaveného poutníka v obyčejném šatu, jeho víra zakolísala. Začal pochybovat o tom, že by tento muž mohl splnit jeho prosbu. Přesto chtěl s Ježíšem mluvit. Řekl mu, proč za ním přišel, a prosil ho, aby s ním šel do jeho domu. Ježíš už o jeho trápení věděl. Dříve než se úředník vydal na cestu, Spasitel viděl, co jej tíží.

Věděl však také, že si otec v duchu stanovil podmínku, a pokud ta nebude splněna, neuvěří. Pokud Ježíš nesplní jeho prosbu, šlechtic jej jako Mesiáše nepřijme. Plný úzkosti čekal úředník na odpověď a [122] Ježíš mu řekl: “Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte...” **Jan 4,48.**

Otci nemocného dítěte nestačily všechny dosavadní důkazy o tom, že Ježíš je Kristus. Byl ochoten v něho uvěřit jen tehdy, když splní jeho žádost. Spasitel poukazoval na rozdíl mezi pochybováním a nevírou židovského šlechtice a upřímnou vírou Samařanů, kteří od něho žádný zázrak ani znamení nežádali. Ježíšovo slovo mocně zasáhlo jejich srdce a stalo se pro ně nepomíjícím důkazem jeho božství. Krista velmi mrzelo, že lid, jemuž byla svěřena svatá Písma, neslyší, jak k nim Bůh promlouvá ve svém Synu.

Královský úředník přece jen nějakou víru měl. Jinak by byl nepřišel prosit o nejvzácnější požehnání, jaké znal. Ježíš měl pro něho ještě větší dar. Nejenže chtěl uzdravit jeho dítě, ale přál si, aby úředník i celá jeho rodina měli podíl na spasení. Chtěl, aby v Kafarnaum, kde měl již brzy začít působit, svítilo světlo. Dříve, než šlechtic zatouží po Kristově milosti, si však musí uvědomit, co nejvíc potřebuje. Tento dvořan představoval značnou část svého národa. O Krista se zajímal jen pro vlastní prospěch. Také mnozí další doufali, že z Ježíšovy moci získají nějaké zvláštní výhody, a svou víru zakládali na pomíjivém prospěchu. Nerozpoznali nemoc svého ducha a necítili potřebu Boží milosti.

Když Spasitel promluvil, jeho slova odhalila dvořanovo srdce jako silný záblesk světla. Šlechtic pochopil, že Krista vyhledal jen ze sobeckých pohnutek. Poznal pravou podstatu své kolísavé víry. V zoufalství si uvědomil, že pochybnosti by mohly stát jeho syna život. Viděl, že stojí vedle někoho, kdo dokáže číst myšlenky a pro něhož není nic nemožné. Úpěnlivě zvolal: “Pane, pojd’, než mé dítě umře!” **Jan 4,49.** Vírou se chytil Krista jako kdysi Jákob, který zápasil s andělem a zvolal: “Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.” **1. Mojžíšova 32,27.**

A stejně jako Jákob i on zvítězil. Spasitel se nikdy neodvrací od člověka, který se k němu v nouzi upíná a volá o pomoc. “Vrat’ se domů, tvůj syn je živ!” **Jan 4,50.** Královský služebník odcházel od Krista s pokojem a radostí, jakou dosud nepoznal. Nejenže uvěřil,

že jeho syn bude zdrav, ale získal i pevnou víru v Krista jako svého Vykupitele.

V téže chvíli zpozorovali sluhové u lůžka umírajícího dítěte v Kafarnaum náhlou a nepochopitelnou změnu. Z tváře nemocného zmizel stín smrti. Horečka ustoupila a chlapec se začal uzdravovat. Kalné oči se rozjasnily, zesláblé a vyčerpané tělo zesílilo. Nezůstala na něm ani stopa nemoci. Rozpálené tělo se zklidnilo a chlapec usnul. Horečka ustoupila v době největšího slunečního žáru. Všichni v domě byli ohromeni a velmi se radovali.

Kána nebyla od Kafarnaum daleko a královský úředník se mohl vrátit domů ještě večer. On však nespíchal a domů dorazil až ráno. To byl ale návrat! Když odcházel za Ježíšem, byl zoufalý. I slunce se mu zdálo být kruté a zpěv ptáků na něho působil jako výsměch. Ted' bylo všechno jiné. Celá příroda byla jako proměněná. Díval se na svět jinýma očima. Vracel se brzy ráno. Všude bylo ticho. Zdálo se mu, že celá příroda chválí Boha spolu s ním. Ještě než došel domů, vyšli mu naproti jeho sluhové. Představovali si, jak se asi trápí, a chtěli ho potěšit. Když mu však oznámili radostnou novinu, šlechtic nebyl vůbec překvapen. Z jim nepochopitelného důvodu se naléhavě ptal, kdy přesně se dítě začalo uzdravovat. Odpověděli: "Včera hodinu po poledni mu přestala horečka." **Jan 4,52**. V okamžiku, kdy dvořan uvěřil ujištění: "Tvůj syn žije," dotkla se Boží láska umírajícího dítěte. Rozradostněný otec spěchal, aby objal svého syna. Přivinul ho k sobě jako zmrtevýchvalého a znovu a znovu děkoval Bohu za jeho zázračné uzdravení.

[123]

Královský dvořan se chtěl o Kristu dozvědět více. Když se později seznámil s jeho učením, připojil se s celým svým domem k jeho učedníkům. Utrpení nakonec přispělo k obrácení celé rodiny. Zprávy o zázračném uzdravení se rychle rozšířily a Kafarnaum, kde Ježíš vykonal tolik podivuhodných skutků, bylo připraveno na jeho přímé působení. Ježíš pomohl šlechtici v Kafarnaum a chce pomoci i nám. My se však často chováme stejně jako onen zoufalý otec a obracíme se k Ježíši jen tehdy, když nám jde o nějaký pozemský zájem. Podle toho, jak splní naši žádost, potom důvěřujeme jeho lásce. Spasitel nám chce dát víc, než žádáme. Nevyhovuje našim prosbám hned, aby nám ukázal, jak zvrácené je naše srdce a jak nutně potřebujeme jeho milost. Chce, abychom se zbavili sobectví,

které nás k němu přivádí. Musíme uznat svou bezmocnost a ubohost a cele se spolehnout na jeho lásku.

Dvořan chtěl, aby se jeho žádost splnila dříve, než uvěří. Musel však přijmout Ježíšovo slovo, spolehnout se na to, že jeho prosba byla vyslyšena a že mu požehnal. To je poučením i pro nás. Nemáme věřit proto, že vidíme nebo cítíme, že nás Bůh slyší. Máme věřit jeho zaslíbením. Když k němu přicházíme s vírou, proniká k němu každá naše prosba. Pokud jsme se modlili za požehnání, měli bychom věřit, že nám je dává, a děkovat za ně. Můžeme se věnovat svým povinnostem a být si jisti, že se požehnání projeví, až je budeme nejvíc potřebovat. Dokážeme-li to, získáme jistotu, že naše prosby jsou vyslyšeny. Bůh pro nás učiní “neskonale víc” — “pro bohatství své slávy”, vždyť “je nesmírně veliký ve své moci”. **Efezským**

[124] **3,20.16; Efezským 1,19.**

21. kapitola — Poprvé před veleradou

“V Jeruzalémě je u Ovčí brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, a u něho pět sloupořadí. V nich lehávalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých, čekajících na pohyb vody.” **Jan 5,2.3.**

Čas od času se voda v rybníce zvířila. Všichni byli přesvědčeni, že její pohyb je důsledkem působení nadpřirozené síly. Věřili, že kdo po zvíření vstoupí do vody jako první, bude uzdraven z jakékoli nemoci. K rybníku přicházely stovky trpících. Když se však voda začala pohybovat, hrnulo se k ní tolik lidí, že silnější ve spěchu šlapali po slabších. Mnozí se k rybníku vůbec nemohli dostat. Řada těch, kterým se to podařilo, zemřela na jeho okraji. Na březích rybníka byla postavena přístřeší, která ve dne chránila nemocné před slunečním žářem a v noci před chladem. Někteří pod přístřešky nocovali a ve dne se kousek po kousku plazili k rybníku v marné naději na uzdravení.

Ježíš byl opět v Jeruzalémě. Šel městem, modlil se a rozjímal, až došel k rybníku. Viděl, jak zoufalí trpící čekají, až se voda zavlní, a spatřují v ní jedinou naději na záchranu. Zachtělo se mu použít své moci a všechny nemocné uzdravit. Ale byla sobota. Davy lidí směřovaly do chrámu na bohoslužbu. Ježíš věděl, že takové uzdravení by v Židech vyvolalo nevoli proti jeho dílu a chtěli by je překazit.

Spasitel si všiml jednoho mimořádně ubohého člověka. Byl již třicet osm let úplně chromý. Nemoc si do značné míry přivodil sám svým hříšným životem a lidé ji považovali za Boží trest. Opuštěný a bez přátel žil tento muž dlouhá léta v utrpení a byl přesvědčen, že se Boží milost od něho odvrátila. V době, kdy se měla voda zvířit, zželelo se některým lidem bezmocného muže, a odnesli ho pod přístřešek. Když však nadešla dlouho očekávaná chvíle, nenašel se nikdo, kdo by mu pomohl. Viděl, jak se voda vlní, ale nikdy nebyl schopen se dostat dále než k okraji rybníka. Vždy jej předstihl někdo silnější a ponořil se do vody dříve než on. S bezohledným davem

nemohl soupeřit. Vytrvalá snaha dostat se k vysněnému cíli, neustálý strach a zklamání rychle vyčerpávaly poslední zbytky jeho sil.

[125] Nemocný ležel na rohoži a občas zvedl hlavu, aby se podíval na hladinu rybníka. Vtom se k němu sklonil muž s příjemnou tváří a soucitně řekl: “Chceš být zdrav?” **Jan 5,6**. Chromý zpozorněl. Probudila se v něm naděje. Cítil, že se mu nabízí pomoc. Optimismus však z něho brzy vyprchal. Vzpomněl si, jak často už se pokoušel dostat k rybníku. Nyní už téměř ani nedoufal, že se dožije dalšího zvíření vody. Unaveně se otočil a odpověděl: “Pane, nemám nikoho, kdo by mě donesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.” **Jan 5,7**.

Tentokrát Ježíš od nemocného nežádal, aby v něho uvěřil. Řekl jen: “Vstaň, vezmi své lože a chod’!” **Jan 5,8**. Muž se s vírou spolehl na jeho slova. Do všech jeho nervů a svalů pronikl nový život a do nemocných končetin se vrátilo zdraví. Bez jediné námitky se rozhodl splnit Kristův příkaz a tělo se zcela podřídilo jeho vůli. Vstal a zjistil, že je zdrav.

Ježíš ho nijak neujišťoval o Boží pomoci. Muž mohl pochybovat, a připravit se tím o jedinou příležitost k uzdravení. On však uvěřil Kristovu slovu, uposlechl je a Bůh mu dal sílu.

Stejnou vírou můžeme být duchovně uzdraveni i my. Hřích nás odloučil od Boha. Jsme duchovně chromí. Sami od sebe nejsme schopni žít čistým životem, stejně jako chromý muž nebyl schopen chodit. Mnoho lidí si uvědomuje svoji bezmocnost a touží po duchovním životě, který by je uvedl do souladu s Bohem. Usilují však o něj marně. V zoufalství volají: “Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?” **Římanům 7,24**. Všichni malomyslní a zápasící lidé by měli vzhlednout ke Spasiteli. On je vykoupil svou krví, s nekonečnou láskou a bezmezným soucitem se k nim sklání a říká: “Chceš být zdrav?” Každého z nás nabádá, abychom ve zdraví a pokoji vstali. Nemáme čekat, až se budeme cítit zdraví. Máme věřit jeho slovu a on je splní. Podřizujme mu svoji vůli. Když mu budeme chtít sloužit a jednat podle jeho slova, dá nám sílu. Kristus může a chce osvobodit člověka od všech zlovyků a vášní, kterým tak často a dlouho podléhá a které zotročují jeho tělo i duši. Všem, kdo jsou “mrtvi pro své viny a hříchy” (**Efezským 2,1**), dává Ježíš život.

[126] Osvobozuje otroky spoutané slabostí, neštěstím a okovy hříchu.

Uzdravený chromý se shýbl pro své lůžko, byla to vlastně jen rohož a přikrývka, s radostí se narovnal a rozhlížel se po Spasiteli. Ježíš se však už ztratil v davu. Muž dostal strach, že ho snad ani nepozná, až se s ním zase setká. Kráčel pevným a jistým krokem, chválil Boha a radoval se z nově nabyté síly. Potkal několik farizeů a hned jim vyprávěl o svém uzdravení. Nezájem, s jakým vyslechli jeho příběh, jej zarazil.

Se zachmuřenou tváří jej přerušili a zeptali se, proč nosí lůžko v sobotu. Ostře mu připomněli, že nosit břemena v den Páně zákon zapovídá. Muž samou radostí zapomněl, že je sobota. Přesto necítil žádnou vinu proto, že uposlechl někoho, kdo má od Boha takovou moc. Směle odpověděl: “Ten, který mě uzdravil, mi řekl: ‘Vezmi své lože a chod!’” **Jan 5,11**. Ptali se ho, kdo to byl, ale on jim nedokázal odpovědět. Zákoníci dobře věděli, kdo jediný je schopen vykonat takový zázrak. Chtěli však přímé svědectví o tom, že to byl Ježíš, aby jej mohli obvinít z porušování soboty. Podle jejich mínění přestoupil zákon nejen uzdravením nemocného v sobotu, ale ještě se rouhal tím, že mu přikázal, aby si odnesl lůžko.

Židé natolik překroutili zákon, že se z něho stalo otrocké jho. Jejich nesmyslné požadavky se staly terčem posměchu ostatních národů. Zvláště sobotu zatížili ve všech směrech mnoha naprosto zbytečnými zákazy. Nebyla pro ně potěšením ani slavným a svatým dnem Páně. Zákoníci a farizeové udělali z jejího zachovávání nesnesitelné břemeno. Židé nesměli v sobotu zapálit oheň, ani rozsvítit svíčku. Byli pak v mnoha ohledech závislí na pohanech, kteří za ně vykonávali to, co oni sami měli zakázáno. Neuvědomovali si, že kdyby na zapovězených činnostech bylo něco hříšného, bylo by hříchem i to, že je požadovali od někoho jiného. Byli přesvědčeni, že spasení je pouze pro Židy a ostatní jsou na tom už tak beznadějně špatně, že na tom ani hůře být nemohou. Bůh nevydal žádné přikázání, které by nemohli dodržovat všichni lidé. Jeho zákon nepřipouští žádné nesmyslné či sobecké omezování.

V chrámu se Ježíš setkal s člověkem, kterého uzdravil. Muž přišel, aby přinesl obět' za hříchy a obět' díky za veliké milosrdenství, jehož se mu dostalo. Ježíš jej vyhledal mezi věřícími, dal se mu poznat a varoval ho: “Hle, jsi zdráv. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!” **Jan 5,14**.

Uzdravený měl velikou radost, že vidí svého Zachránce. Nevěděl, že farizeové Ježíše nenávidí, a řekl jim, že to je ten, který jej uzdravil. “A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu.” Jan 5,16.

Před veleradou

[127] Předvedli jej před veleradu a obvinili. Ježíš se měl zodpovídat z přestupování soboty. Kdyby Židé tehdy byli svobodným národem, bylo by jim takové obvinění stačilo k dosažení jejich cíle — byli by jej odsoudili k smrti. Nadvláda Říma jim v tom bránila. Nesměli vynášet rozsudek smrti a jejich obvinění Krista by před římským soudem neobstálo. Doufali však, že se jim podaří obvinít ho ještě z dalších věcí. Přes veškeré úsilí farizeů mařit jeho dílo, měl Kristus dokonce i v Jeruzalémě větší vliv na lid než oni. Zástupy už nezajímaly řeči rabínů, ale pozorně naslouchaly Ježíšovu učení. Jeho slovům rozuměly, hřála je u srdce a utěšovala. Hovořil o Bohu ne jako o pomstychtivém soudci, ale jako o láskyplném otci. Boží obraz se odrážel v jeho životě a lidé jej mohli poznávat. Jeho slova byla balzámem na jejich raněnou duši. Milosrdnými skutky i slovy lámal zotročující moc starých tradic a lidských předpisů a představoval Boží lásku v její nevyčerpatelné plnosti.

V jednom z nejstarších proroctví se o Kristu píše: “Juda nikdy nebude zbaven žezla ani palcátu, jenž u nohou mu leží, dokud nepřijde ten, který z něho vzejde; toho budou poslouchat lidská pokolení.” 1. Mojžíšova 49,10. Lid chodil za Kristem. Souhlasili s ním a jeho učení o lásce a dobrotě přijímali raději než strnulé obřady, jež vyžadovali kněží. Kdyby mu kněží a rabíni nebyli stáli v cestě, mohlo jeho učení přinést takovou nápravu, jakou svět ještě nezažil. Židovští představitelé si však chtěli udržet svoji moc, a proto se rozhodli Ježíšův vliv zlomit. Jeho předvedení před veleradu a veřejné odsouzení jeho učení jim v tom měly pomoci. Lidé totiž stále ještě chovali k náboženským vůdcům velikou úctu. Kdo by se byl odvážil odmítnout rabínské požadavky nebo se pokusil ulehčit břemeno, které na lid naložili, byl by obviněn nejen z rouhání, ale i z velezrady. Rabíni doufali, že právě v tomto ohledu se jim podaří vzbudit nedůvěru vůči Kristu. Říkali o něm, že usiluje o zrušení

ustálených zvyklostí, vnáší tak rozkol mezi lid a připravuje cestu k úplné podřízenosti Římu.

Plány, které se rabíni tak horlivě snažili prosadit, se nezrodily v židovské veleradě, ale někde jinde. Když se satanovi nepodařilo přemoci Krista na poušti, vynakládal veškeré úsilí na to, aby mu škodil v jeho službě, a pokud možno úplně zmařil jeho dílo. To, čeho nemohl dosáhnout přímo, svou vlastní silou, chtěl uskutečnit lstí. Sotva skončil střet na poušti, už osnoval se svými anděly další plány, jak ještě více zaslepit mysl Židů, aby nepoznali svého Vykupitele. Rozhodl se působit prostřednictvím lidí z náboženského světa. Zaséval do nich svoji vlastní nenávist k učiteli pravdy. Chtěl, aby Krista zavrhli a co nejvíce mu ztrpčovali život. Doufal, že jej odradí od jeho poslání. Vůdcové Izraele se v boji proti Spasiteli stali satanovými nástroji.

Ježíš a zákon

Ježíš přišel “vyvýšit a zvelebit zákon”. **Izajáš 42,21**. Neměl v úmyslu snížit jeho důstojnost, ale naopak ji zvýšit. Písmo říká: “Neochabne, nezlomí se, dokud na zemi soud nevykoná.” **Izajáš 42,4**. Přišel osvobodit sobotu od neúnosných požadavků, které z ní činily kletbu místo požehnání.

Proto se rozhodl uzdravit chromého u Bethesdy v sobotu. Mohl si vybrat kterýkoli jiný den v týdnu nebo jej mohl prostě jen uzdravit a nenařizovat mu, aby si odnesl své lůžko. Pak by se mu ovšem nebyla naskytla taková příležitost, jakou potřeboval. Za každým činem Ježíšova pozemského života se skrývá moudrý záměr. Vše, co dělal, bylo důležité samo o sobě i svým výchovným posláním. Ze všech nemocných u rybníka si vybral největšího chudáka, ukázal na něm svoji uzdravující moc a přikázal mu nést lůžko ulicemi města, aby všichni viděli veliké dílo, které se na něm projevilo. To mělo vyvolat otázku, co se smí dělat v sobotu a co ne. Spasitel si chtěl připravit půdu pro odsouzení židovských tradic a předpisů, jež svazovaly den Páně, a prohlásit je za neplatné.

Ježíš jasně řekl, že pomoc trpícím je v souladu s přikázáním o sobotě. Odpovídá činnosti Božích andělů, kteří se neustále pohybují mezi nebem a zemí a slouží trpícímu lidstvu. Řekl: “Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.” **Jan 5,17**. Všechny dny patří

[128]

Bohu a on v nich uskutečňuje plány, které s lidstvem má. Kdyby byl židovský výklad zákona správný, mýlil by se Hospodin, který dává život a udržuje všechno živé od chvíle, kdy položil základy země. Bůh, který označil své dílo za dobré a sobotu ustanovil na památku dokonání svého díla, by musel přerušit své působení a zastavit nepřetržitý běh vesmíru.

Měl by snad Bůh zakázat slunci v sobotu svítit, zahřívát zemi a vyživovat rostlinstvo? Měl by se snad v tento svatý den zastavit pohyb všech vesmírných světů? Měl by Hospodin přikázat vodám, aby přestaly zavlažovat pole a lesy, a mořským vlnám, aby zastavily příliv a odliv? Mělo by obilí v sobotu přestat růst, zrající hrozny zrát a stromy pučet a kvést?

Kdyby tomu tak bylo, přišli by lidé o plody země a o požehnání, která potřebují k životu. Běh přírody se nesmí zastavit. Bůh nemůže přestat pracovat ani na chvíli, jinak by člověk zeslábl a zemřel.

I člověk má v sobotu své povinnosti. Musí se postarat o základní životní potřeby, zabezpečit nemocné, pomáhat chudým. Ten, kdo v sobotu přehlíží potřeby trpících, není bez viny. Boží den odpočinku byl stvořen pro člověka a skutky milosrdenství k němu patří. Bůh nechce, aby jeho stvoření, byť jen jednu hodinu, trpělo, pokud je možné mu v sobotu nebo v kterýkoli jiný den pomoci.

V sobotu jsou na Boha kladeny dokonce ještě větší nároky než v jiné dny. Boží lid upouští od svých každodenních činností a věnuje se rozjímání a bohoslužbě. Vysílá k Bohu více proseb než jindy. Žádá od Hospodina větší pozornost. Prosí jej o zvláštní požehnání. Bůh nečeká, až skončí sobota, aby mohl splnit prosby věřících. V nebesích činnost nikdy neustává a lidé by také nikdy neměli přestat konat dobro.

Sobota nemá být dnem neužitečného zahálení. Zákon zapovídá vykonávat v den Páně světskou práci. Činnost, kterou si člověk vydělává na živobytí, musí v sobotu ustát, stejně jako účast na světských zábavách a práce spojená se ziskem. Bůh ukončil v sobotu své stvořitelské dílo, odpočinul a požehnal ji.

[129]

Stejně tak i člověk by měl v sobotu zanechat každodenní zaměstnání a věnovat čas zdravému odpočinku, bohoslužbě a dobrým skutkům. Kristovo uzdravení nemocného bylo v naprostém souladu se zákonem. V ničem sobotu nenarušovalo.

Ježíš si ve svém díle, které bylo stejně svaté a významné jako Otcovo dílo v nebi, činil nárok na stejná práva, jako má Bůh. To farizeje ještě více popouzelo. V jejich pojetí nejen přestupoval zákon, ale tím, že “nazýval Boha vlastním Otcem” (Jan 5,18), se mu stavěl na roveň.

Celý židovský národ nazýval Boha svým Otcem, a kdyby se byl Kristus přihlásil ke stejnému vztahu k Bohu, jaký měli oni, nebyli by se tak rozčilili. Považovali však Kristova slova o synovství za vrchol opovážlivosti, a proto jej obvinili z rouhání.

Kristovi protivníci neměli jediný důkaz, kterým by dokázali vyvrátit pravdy, jimiž Ježíš působil na jejich svědomí. Mohli se odvolávat jen na své zvyky a tradice. Ty však byly — ve srovnání s Ježíšovými výroky podloženými Božím slovem a zkušenostmi z přírody — slabé a prázdné. Kdyby byli rabíni jen trochu zatoužili po světle, poznali by, že Ježíš má pravdu. Oni se však vyhýbali tomu, co řekl o sobotě, a snažili se proti němu podnítit hněv lidu, protože se prohlásil za rovného s Bohem. Jejich zloba neznala mezí. Kdyby se nebáli lidu, byli by Ježíše na místě zabil. Ale lid si jej velmi oblíbil. Mnozí v něm našli přítele, který je uzdravoval z nemocí a utěšoval v zármutku. Ospravedlňovali jeho uzdravení chromého u Bethesdy. Kněží a rabíni museli tedy nějaký čas krotit svoji nenávisť.

Ježíš vyznává své božství

Ježíš odmítl nařčení z rouhání. “To, z čeho mě obviňujete,” řekl, “činím proto, že jsem Boží Syn a jsem jedno s Bohem v podstatě, vůli i úmyslech. Spolupracuji s Bohem v každém jeho činu.” “Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce.” Jan 5,19. Kněží a rabíni vytýkali Božímu Synu právě dílo, které přišel na zem vykonat. Svými hříchy se odloučili od Boha, byli zaslepení pýchou a jednali nezávisle na Bohu. Mysleli si, že si ve všem vystačí. Neuvědomovali si, že potřebují, aby jejich kroky řídila vyšší moudrost. Boží Syn se však podřizoval vůli Otce a byl zcela závislý na jeho moci. Kristovo sebezapření bylo tak veliké, že nic neplánoval bez Boha. Přijal záměr, který s ním Bůh měl, a uskutečňoval to, co mu Otec den za dnem zjevoval. Stejně bychom se měli Boha držet i my a plnit ve svém životě jeho vůli.

[130]

Když se Mojžíš chystal postavit svatyni jako Boží příbytek, přikázal mu Hospodin, aby vše učinil podle vzoru, který mu zjevil na hoře. Mojžíš byl velmi horlivý pro Boží dílo. Měl k ruce nejnadanější a nejzručnější muže, kteří pracovali podle jeho pokynů. Přesto neměl nechat udělat nic, co mu nebylo ukázáno. Všechno — každý zvonek, granátové jablko, každá ozdoba, třásně či opona — muselo být podle Božího vzoru. Bůh povolal Mojžíše na horu a ukázal mu nebeské věci. Zahalil jej svou slávou, aby mohl pohlédnout na vzor, podle něhož měl vše zhotovit. Bůh si přál, aby mu Izrael připravil příbytek, a při vydání zákona na hoře Sínaj mu zjevil i svoji představu o dokonalém charakteru. Když Pán procházel kolem Mojžíše, volal: “Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích.” **2. Mojžíšova 34,6.7.**

Izraelci si však zvolili svou vlastní cestu. Nestavěli podle zjeveného vzoru. Kristus, pravý chrám, ve kterém přebýval Bůh, budoval svůj pozemský život ve všech maličkostech podle Božího ideálu. Řekl: “Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.” **Žalm 40,9.** I my máme budovat svůj charakter tak, aby byl “duchovním příbytkem Božím”. **Efezským 2,22.** Máme “udělat vše podle vzoru”, “vždyt’ i Kristus trpěl” za nás a “zanechal nám tak příklad, abychom šli v jeho šlépějích” **Židům 8,5; 1. Petřův 2,21.**

Kristus nás učí, abychom viděli sami sebe v nerozlučném spojení s nebeským Otcem. V každé situaci jsme zcela závislí na Bohu. On má celý náš život ve svých rukou. Svěřil nám úkol a vybavil nás potřebnými schopnostmi i prostředky. Pokud se budeme podřizovat jeho vůli a spoléhat na jeho sílu a moudrost, bude nás chránit a práce na jeho velkolepém díle se nám bude dařit. Člověk, který spoléhá na svoji vlastní moudrost a sílu, se však od Boha vzdaluje. Nespolupracuje s Kristem, ale naplňuje záměr nepřítele Boha i člověka.

Spasitel dále řekl: “Co činí Otec, stejně činí i jeho Syn. . . Jako Otec mrtvé křísí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu ty, které chce.” **Jan 5,19-21.** Saduceové nevěřili ve vzkříšení těla, ale Ježíš jim řekl, že právě vzkříšení mrtvých je jedním z největších činů jeho Otce a že on sám má k němu moc. “Přichází hodina, ano, už je tu, kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna, a kteří uslyší, budou žít.” **Jan 5,25.** Farizeové věřili ve vzkříšení mrtvých. Kristus je ujistil, že

moc, která vrací život mrtvým, je již mezi nimi a že sami na vlastní oči uvidí její působení. Tato moc křísit mrtvé oživuje i lidskou duši “mrtvou pro . . . viny a hříchy”. **Efezským 2,1**. Duch života v Ježíši Kristu, “moc jeho vzkříšení”, osvobozuje člověka “od zákona hříchu a smrti”. **Filipským 3,10; Římanům 8,2**. Moc zla je zlomena a víra chrání člověka před hříchem. Kdo otevírá své srdce Kristovu Duchu, získává podíl na oné mocné síle, která vyvede jeho tělo z hrobu.

Skromný muž z Nazareta odhaluje svoji skutečnou vznešenost. Staví se nad všechno lidské, strhává masku hříchu a hanby a zjevuje se jako bytost uctívaná anděly, jako Boží Syn, který je jedno se Stvořitelem vesmíru. Všichni kolem něho jsou ohromeni. Tak ještě nikdy nikdo z lidí nemluvil, s takovým majestátem se ještě nesetkali. Jeho slova jsou jasná a srozumitelná, otevřeně ohlašuje své poslání i to, co má dělat svět. “Otec nikoho nesoudí, ale všechn soud dal do rukou Synovi, aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani Otce, který ho poslal. . . Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě. A dal mu moc konat soud, poněvadž je Syn člověka.” **Jan 5,22-27**.

Kněží a zákoníci se postavili do role soudců a odsuzovali Kristovo dílo. Kristus však o sobě prohlásil, že on bude soudit je i celou zem. Bůh svěřil svět Kristu a jeho prostřednictvím padlému světu žehnal. Kristus byl Vykupitelem před svým vtělením i po něm. Jakmile se objevil hřích, byl tu i Spasitel. Dává všem světlo a život a podle míry uděleného světla bude každý souzen. Kristus, který dává světlo, se s láskou sklání k člověku, snaží se jej vytrhnout z hříchu a přivést k svatému životu, je jeho soudcem i obhájcem. Satan od samého počátku velkého sporu v nebesích založil své dílo na podvodu. Kristus se snaží odhalit jeho úmysly a zlomit jeho moc. Sám se s tímto podvodníkem utkal a celé věky usiluje o to, aby osvobodil lidi z jeho pout. Kristus bude soudit každého člověka.

Bůh mu “dal moc konat soud, poněvadž je Syn člověka”. **Jan 5,27**. Zakusil všechno lidské utrpení a pokušení, zná lidskou slabost a hříšnost, zvítězil za nás nad satanovými pokušeními, pro naši spásu obětoval svůj život, je k nám spravedlivý a laskavý — proto mu byl svěřen soud.

Kristus však nepřišel proto, aby soudil, ale aby lidem přinesl spasení. “Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.” **Jan 3,17**. Před veleradou Ježíš prohlásil:

“Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.” Jan 5,24.

Kristus vyzýval své posluchače, aby se nedivili, a postupně jim odhaloval velká tajemství budoucnosti. Řekl: “Přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení.” Jan 5,28.29.

Na takové ujištění o budoucím životě Izraelci již dlouho čekali. Doufali, že je dostanou při Mesiášově příchodu. Nyní na ně svítilo světlo, které dokáže prosvítit temnotu hrobu. Ale svévole je slepá. Ježíš porušoval tradice rabínů, neuznával jejich autoritu, a proto neuvěřili.

Odmítnutí

Čas, místo, okolnosti a napětí, které ovládlo shromáždění, to vše jen zvyšovalo působivost Ježíšovy promluvy před veleradou. Nejvyšší náboženské osobnosti národa usilovaly o život muže, jenž přinášel Izraeli obnovu. Pán soboty se měl před lidským soudem zodpovídat z porušení sobotního zákona. Když tak neohroženě ohlásil své poslání, hleděli na něho jeho soudci s překvapením i zlostí, ale nezmohli se na odpověď. Nemohli ho odsoudit. Ježíš nepřipouštěl, že by kněží a rabíni měli právo jej vyslýchat nebo nějak zasahovat do jeho díla. Takovou pravomoc jim nikdo nedal. Nároky, které si činili, vyplývaly z jejich pýchy a opovážlivosti. Odmítl jejich obvinění i poučování.

Ježíš se nesnažil ospravedlnit čin, ze kterého byl obžalován, ani nevysvětloval, co jej k němu vedlo. Obrátil se k zákoníkům ne jako obžalovaný, ale jako žalobce. Vytýkal jim tvrdost srdce a neznalost Písma. Prohlásil, že odmítají Písmo, protože odmítají toho, koho poslal Bůh. “Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně.” Jan 5,39.

Z každé stránky starozákonních spisů, at' už historických, naučných či prorockých, vyzařuje sláva Božího Syna. Celý židovský systém pocházel od Boha a byl pevně skloubeným proctvím evangelia. “Všichni proroci vydávají svědectví” o Kristu (Skutky 10,43). Nebeské světlo objasňovalo kroky našeho Vykupitele od chvíle, kdy Adam dostal zaslíbení, přes celé období patriarchů a zákona. Mudrci viděli betlémskou hvězdu přicházejícího Síla a byly jim odhaleny

tajemné budoucí události. Každá oběť představovala Kristovu smrt. V každém oblaku kadidla stoupala vzhůru jeho spravedlnost. V každém slavnostním zatroubení znělo jeho jméno. Ve vznešeném tajemství svatyně svatých přebývala jeho sláva.

Židé měli Písmo a domnívali se, že pouhá povrchní znalost jeho textů jim zaručí věčný život. Ježíš však řekl: “Jeho slovo ve vás nezůstává.” Odmítli Krista v jeho slovu, a tím ho odmítli i ve skutečnosti. “Vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život.” **Jan 5,38.40.**

Židovští představitelé sice zkoumali učení proroků o Mesiášově království, ale nečinili tak s upřímnou touhou poznat pravdu. Chtěli jen najít důkazy, které by podpořily jejich ctižádostivé naděje. Když Kristus přišel jinak, než očekávali, nepřijali ho. Své počínání se snažili ospravedlnit tím, že ho prohlásili za podvodníka. Jakmile se rozhodli jít touto cestou, bylo pro satana snadné posilovat jejich odpor ke Kristu. Slova, která měli přijmout jako důkaz Ježíšova božství, obrátili proti němu. Tak převrátili Boží pravdu v lež. Čím jasněji je Spasitel oslovoval svými milosrdnými skutky, tím odhodlaněji odmítali pravdu.

Ježíš řekl: “Nečekám slávu od lidí.” **Jan 5,41.** Nestál o vliv ani souhlas velerady. Jejich uznání nemohlo být pro něho žádnou poctou. Měl přece moc a slávu z nebe. Kdyby si to byl přál, andělé by sestoupili a vzdali mu poctu, Otec by byl znovu potvrdil jeho božství. Ale kvůli židovským vůdcům a kvůli národu, v jehož čele stáli, chtěl, aby poznali jeho charakter a přijali požehnání, jež jim přinášel.

“Přišel jsem ve jménu svého Otce, a nepřijímáte mne. Kdyby přišel někdo ve svém vlastním jménu, toho přijmete.” **Jan 5,43.** Ježíš přišel z Božího pověření, nesl Boží obraz, naplňoval Boží slovo a hledal Boží slávu. Izraelští vůdcové jej však nepřijali. Kdyby byli přišli jiní ze své vlastní vůle a pro svoji vlastní slávu a vydávali se za Krista, byli by je přijali. Proč? Protože ten, kdo hledá svůj prospěch, povzbuzuje touhu po vlastním vyvýšení i v druhých. Taková výzva by u Židů našla odezvu. Přijali by falešného učitele, který by lichotil jejich samolibosti a schvaloval jejich oblíbené názory a tradice. Ježíšovo učení však neodpovídalo jejich představám. Bylo duchovní a vyžadovalo sebezapření. Proto je nepřijali. Nepoznali Boha. Hlas, který k nim promlouval v Kristu, jim byl cizí.

Neopakuje se to však i dnes? Nejsou i dnes lidé, a dokonce i mezi náboženskými představiteli, kteří zatvrzele odmítají působení Ducha svatého a potom nejsou schopni rozpoznat Boží hlas? Neodmítají [133] Boží slovo jen proto, aby mohli dodržovat své tradice?

Ježíš řekl: “Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům?” Jan 5,46.47.

Mojžíšovými ústy promlouval k Izraeli Kristus. Kdyby byli naslouchali Božímu hlasu, který je oslovoval prostřednictvím jejich vůdce, byli by ho rozpoznali i v Ježíšově učení. Kdyby byli věřili Mojžíšovi, uvěřili by i Kristu, o němž Mojžíš psal.

Ježíš věděl, že kněží a rabíni jsou rozhodnuti připravit jej o život, a přesto jim zcela jasně vysvětlil svoji jednotu s Otcem i svůj vztah ke světu. Poznali, že jejich odpor k Ježíši je naprosto neopodstatněný, ale nedokázali potlačit svoji vražednou nenávist. Děsilo je, když viděli jeho mocné působení. Odolávali jeho výzvam a uzavřeli se v temnotě.

Ani v nejmenším se jim nepodařilo podkopat Ježíšovu autoritu a připravit jej o úctu či pozornost lidí. Mnozí jeho slovům uvěřili. Sami židovští představitelé se cítili velmi provinile, když v nich Ježíš probudil výčitky svědomí. To je však proti němu ještě více popudilo. Byli odhodláni připravit ho o život. Po celé zemi rozeslali posly, kteří měli lidi před Ježíšem varovat jako před podvodníkem. Ježíše sledovali zvědové, kteří informovali radu o všem, co říká a [134] dělá. Spasitel již zcela nepochybně stál ve stínu kříže.

22. kapitola — Uvěznění a smrt Jana Křtitele

Jan Křtitel jako první ohlašoval příchod Kristova království a jako první pro ně trpěl. Byl zbaven volnosti, kterou měl na poušti, a odtržen od zástupů, jež dychtily po jeho slovech. Byl uvězněn v žalární kobce pevnosti Heroda Antipy. Velice často působil v oblasti na východ od Jordánu a toto území spadalo pod Herodovu správu. Sám Herodes poslouchal jeho kázání. Žil velmi nevázaně a při Janových výzvách k pokání se třásl. “Herodes se totiž Jana bál, neboť věděl, že je to muž spravedlivý a svatý. . . , když ho slyšel, byl celý nejistý, a přece mu rád naslouchal.” **Marek 6,20**. Jan s ním jednal zcela otevřeně. Odsuzoval jeho hříšný vztah s Herodiadou, ženou jeho bratra. Herodes se nějakou dobu pokoušel vymanit z otroctví své vášně, ale Herodias vynaložila všechno úsilí na to, aby jej k sobě připoutala ještě silněji. Janovi se pomstila — přiměla Heroda k tomu, aby ho uvěznil.

Janův život byl naplněn prací. Nečinnost a stísněnost vězeňského života na něho těžce doléhaly. Týdny ubíhaly a nic se neměnilo. Jana začínaly přepadat pochybnosti a malomyslnost. Učedníci na něho nezapomněli. Mohli jej ve vězení navštěvovat. Přinášeli mu zprávy o Ježíšových činech a o tom, jak se kolem něho shromažďují zástupy lidí. Necháпали však, proč se nový učitel, je-li Mesiášem, nezasadí o Janovo propuštění. Jak může dovolit, aby byl jeho věrný posel vězněn a snad i připraven o život?

Jejich otázky na Jana zapůsobily a vyvolaly v něm pochybnosti, které by ho nikdy předtím nebyly napadly. Satan se radoval, když slyšel učedníky a viděl, jak jejich slova Božího posla zraňují. Lidé se často považují za přátele někoho pozoruhodného, chtějí mu dokázat svoji věrnost, a přitom mu škodí jako největší nepřátelé. Místo aby jej posílili ve víře, často ho svými slovy ubíjejí a zmalomyslnují.

Jan Křtitel stejně jako Spasitelovi učedníci nepochopil podstatu Kristova království. Čekal, že Kristus usedne na Davidův trůn, ale čas plynul a Kristus si žádný nárok na královskou moc nečinil. Jana to velmi znepokojovalo. Byl zmaten. Hlásal lidu, že se musí

[135]

splnit Izajášovo proroctví, že je třeba připravit cestu pro Pána. Hory a pahorky se musí snížit, křivé cesty vyrovnat a hrbolaté uhladit. Myslel si, že vrcholy lidské pýchy a moci budou strženy. Poukazoval na Mesiáše, který s vějičkou v ruce důkladně vyčistí své humno, shromáždí pšenici do své stodoly a plevy spálí v neuhasitelném ohni. Stejně jako Elijáš, v jehož duchu a moci přišel k Izraeli, očekával, že Pán se zjeví jako Bůh, který odpovídá ohněm.

Jan neohroženě plnil své poslání. Odsuzoval nepravosti urozených i ponížených. Dovolil si zcela otevřeně vytknout hřích i králi Herodovi. Nebál se o svůj život, svěřenému poslání byl ochoten obětovat vše. Ve vězení očekával Lva z pokolení Judy, který pokoří pýchu utlačovatele a vysvobodí ubohého a každého, kdo k němu volá o pomoc. Ale Ježíš jako by byl spokojený s tím, že se k němu přidávají další učedníci, jako by mu stačilo, že uzdravuje a učí lid. Římské jho doléhalo na Izrael stále tíživěji, král Herodes nevázaně hýřil se zvrhlou kurtizánou, křik ubohých a trpících vystupoval až k nebi, a Ježíš sedával u stolu s publikány.

Jan ve vězení

Pro proroka z pouště to vše bylo nepochopitelným tajemstvím. Přicházely chvíle, kdy mu démonské našeptávání působilo nesmírná muka a kdy se ho zmocňovala nesnesitelná úzkost. Je možné, že se dlouho očekávaný Vysvoboditel ještě neobjevil? Jaký význam potom mělo poselství, které mu bylo svěřeno a které sám zvěstoval? Jan byl výsledkem svého poslání hořce zklamán. Myslel si, že Boží poselství bude mít tentýž účinek jako čtení zákona za Jóšijáše a Ezdráše (2. Paralipomenon 34,1; Nehemjáš 8,9), že lid bude z celé duše činit pokání a navrátí se k Hospodinu. Úspěchu svěřeného poslání obětoval celý svůj život. Bylo to snad zbytečné?

Jana mrzelo, že z lásky k němu mají jeho učedníci nedůvěru k Ježíši. Bylo všechno úsilí, jež pro ně vynaložil, marné? Zpronevěřil se snad svému poslání, že už nemůže dále pracovat? Pokud zaslíbený Vysvoboditel přišel a zjistil, že Jan věrně plnil svůj úkol, nesvrhne snad nyní utlačovatele a nevysvobodí svého posla?

Křtitel se však své víry v Krista nevzdával. Vzpomínka na hlas z nebe, na holubici, na Ježíšovu ničím neposkvřněnou čistotu a na moc Ducha svatého, která na něho samotného v Ježíšově přítomnosti

spočinula, i prorocké předpovědi — to vše svědčilo o tom, že Ježíš z Nazareta je oním Zaslíbeným.

O svých pochybnostech a úzkostech Jan s přáteli nehovořil. Rozhodl se zeptat se samotného Ježíše. Poslal mu vzkaz po dvou ze svých učedníků. Doufal, že rozhovor se Spasitelem je utvrdí ve víře a že přesvědčí i své bratry. Navíc toužil po tom, aby Kristus poslal nějakou zprávu jemu samotnému.

Učedníci přišli k Ježíši s otázkou: “Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” **Lukáš 7,19.**

Ještě nedávno ukazoval Křtitel na Ježíše a prohlašoval: “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.” **Jan 1,29.** “Ten, který přichází za mnou; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u jeho obuvi.” **Jan 1,27.** A najednou se ptá: “Jsi ten, který má přijít?” Pro Ježíše to bylo hořké zklamání. Jestliže Jan, Kristův věrný předchůdce, nepochopil jeho poslání, co může očekávat od sobeckých davů? [136]

Spasitel neodpověděl učedníkům hned. Zatímco vedle něho stáli a divili se jeho mlčení, přicházeli k němu nemocní a trpící lidé, aby je uzdravil. Zástupem si razili cestu slepí a nemocní ze všech společenských vrstev. Někteří přicházeli sami, jiné přinášeli jejich přátelé. Všichni se usilovně drali k Ježíši. Hlas velikého Lékaře pronikal do hluchých uší. Slovem a dotekem ruky otevíral oči slepým, aby viděli denní světlo, krásu přírody, přátele i svého Vysvoboditele. Zaháněl nemoci a horečku. Jeho hlas slyšeli i umírající a vstávali ve zdraví a síle. Posedlí d'ábelským duchem jej poslouchali, jejich šílenství ustupovalo a oni chválili Ježíše. Ježíš uzdravoval a zároveň lidi i učil. Chudí venkované a dělníci, kterým se rabíni vyhýbali jako nečistým, se kolem něho shromažďovali a on jim svědčil o věčném životě.

Tak uplynul celý den. Janovi učedníci všechno viděli a slyšeli. Konečně si je Ježíš zavolal. Prikázal jim, aby Janovi řekli všechno, čeho byli svědky, a dodal: “Blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.” **Lukáš 7,23.** Jeho božství bylo zřejmé z toho, jak se přizpůsoboval potřebám trpících lidí. Jeho sláva se projevila v lásce k nám hříšníkům.

Učedníci vyřídili Janovi Ježíšův vzkaz. Víc nebylo třeba. Jan si vzpomněl na proroctví o Mesiáši: “Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění,

vyhlásit léto Hospodinovy přízně.” **Izajáš 61,1.2.** Kristovy skutky prozrazovaly nejen to, že je Mesiáš, ale i způsob, jakým nastolí své království. Janovi byla zjevena stejná pravda jako Elijášovi na poušti, když viděl “před Hospodinem veliký a silný vítr rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl. Po větru zemětřesení, ale Hospodin v tom zemětřesení nebyl. Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl.” Po ohni Bůh promluvil k prorokovi “hlasem tichým, jemným”. **1. Královská 19,11.12.** Tak měl Ježíš uskutečňovat své dílo — ne řinčením zbraní a bořením trnů a království, ale působením na lidská srdce životem plným milosrdenství a obětavé lásky.

Sebezapírání, které projevoval ve svém životě Jan Křtitel, bylo zásadou Mesiášova království. Jan dobře věděl, jak cizí to vše bylo představám a nadějím izraelských vůdců. To, co pro něho bylo přesvědčivým důkazem Kristova božství, pro ně nic neznamenal. Čekali jiného Mesiáše, než byl zaslíben. Jan tušil, že Spasitelovo poslání v nich probudí jen nenávist a odsouzení. Jako Kristův předchůdce upíjel z kalicha, který bude muset Spasitel vypít až do dna.

Ježíš se přiznal k Janu Křtiteli

[137] Ježíšova slova: “Blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží,” byla pro Jana Křtitele jemným napomenutím. Nebyla zbytečná. Jan lépe pochopil podstatu Kristova poslání. Cele se odevzdal Bohu na život i na smrt. Chtěl co nejlépe sloužit dílu, které miloval.

Když poslové odešli, promluvil Ježíš k lidu o Janovi. Spasiteli bylo věrného svědka, který byl nyní umlčen v Herodově žaláři, upřímně líto. Nechtěl, aby si lidé mysleli, že Bůh na Jana zapomněl nebo že Jan v soužení ztratil víru. Řekl: “Na co jste se vyšli na poušť podívat? Na rákos, kterým kývá vítr?” **Lukáš 7,24.**

Vysoké rákosí, které rostlo kolem Jordánu a s každým závanem větru se ohýbalo, představovalo rabíny, kteří rádi kritizovali a odsuzovali Křtitelovo poslání. Zmítali se sem a tam podle toho, jak se měnilo veřejné mínění. Nechtěli se pokořit a přijmout Janovo působivé poselství. Ze strachu před lidem se však neodvážili otevřeně bránit jeho dílu. Boží posel nebyl zbabělý. Zástupy, které se shromáždily kolem Krista, byly přímými svědky Janovy činnosti. Slyšely, jak neohroženě Jan napadal hřích. Naprosto otevřeně se

obracel k pokryteckým farizeům i ke kněžským saduceům, ke králi Herodovi i k jeho dvoru, ke knížatům, vojákům, k publikánům i vesničanům. Nechvěl se jako třtina zmítaná závany lidské chvály a předsudků. Ve vězení byl věrný Bohu a horlil pro spravedlnost úplně stejně, jako když zvěstoval Boží poselství na poušti. Ve své věrnosti byl pevný jako skála.

Ježíš pokračoval: “Nebo co jste vyšli zhlédnout? Člověka oblečeného do drahých šatů? Ti, kdo mají skvělý šat a žijí v přepychu, jsou v královských palácích.” **Lukáš 7,25**. Posláním Jana Křtitele bylo upozorňovat na hříchy a nepravosti své doby. Jeho prostý oděv a život plný odříkání byly v souladu s jeho poselstvím. Drahé šaty a světský přepych nepatří k údělu Božích služebníků. Náleží lidem, kteří bydlí “v královských palácích”, vládcům tohoto světa, patří k jejich moci a bohatství. Ježíš chtěl obrátit pozornost posluchačů k rozdílu mezi oděvem Jana Křtitele a rouchy kněží a zákoníků. Ti nosili drahé bohatě zdobené šaty. Libovali si v okázalosti. Chtěli oslnit lid a získat si větší úctu. Na obdivu lidí jim záleželo více než na čistotě srdce, která se líbí Bohu. Dokazovali tak, že se nepodřizují Bohu, ale království tohoto světa.

“Nebo co jste vyšli zhlédnout?” řekl Ježíš. “Proroka? Ano, pravím vám, a víc než proroka. To je ten, o němž je psáno: ‘Hle, já posílám posla před tvou tvář, aby ti připravil cestu.’”

“Pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší než Jan.” **Lukáš 7,26-28**. Před narozením Jana oznámil anděl Zachariášovi: “Bude veliký před Pánem.” **Lukáš 1,15**. Co vlastně znamená velikost v očích nebe? Něco úplně jiného, než si představuje svět. Nespočívá v bohatství, postavení, urozeném původu či v rozumovém nadání. Pokud by si úctu zasluhovala inteligence sama o sobě, bez vztahu k vyšším hodnotám, pak bychom se mohli klanět satanovi, jemuž se v rozumových schopnostech žádný člověk nevyrovná. Čím větší dar, tím větší kletbou se však stává pro toho, kdo jej užívá jen pro svůj vlastní prospěch. Bůh si cení mravních hodnot. Ze všeho nejvíce si váží lásky a čistoty. V Božích očích byl Jan Křtitelem velkým člověkem. Především — před posly velerady, před lidem i před vlastními učedníky — se vzdal veškerých poct a obracel jejich pozornost k Ježíši jako k zaslíbenému Mesiáši. Jeho nesobecká radost ze služby Kristu je tím nejušlechtlejším rysem, jaký se kdy v člověku projevil.

Po jeho smrti vydali lidé, kteří ho slyšeli hovořit o Ježíši, toto svědectví: “Jan sice neučinil žádné znamení, ale vše, co o něm řekl, je pravda.” **Jan 10,41**. Jan nesvolával oheň z nebe a nekřísil mrtvé jako Eliáš, neměl ani Mojžíšovu zázračnou hůl, kterou by v Božím jménu používal. Jeho posláním bylo ohlašovat Spasitelův příchod a vyzývat lidi, aby se na tuto událost připravili. Svůj úkol plnil tak svědomitě, že když si lidé vzpomněli, co je o Ježíši učil, mohli říci: “Vše, co o něm řekl, je pravda.” Takové svědectví o Kristu by měl vydávat každý jeho učedník.

Jan jako Mesiášův posel byl “víc než prorok”. Proroci viděli Kristův příchod jen zdálky, Jan jej však spatřil na vlastní oči. Slyšel hlas z nebe, který potvrdil Ježíšovo mesiášství. Představoval jej Izraeli jako Poslaného od Boha. Přesto Ježíš řekl: “I ten nejmenší v království Božím jest větší nežli on.” **Lukáš 7,28**.

Prorok Jan spojoval dvě epochy. Jako Boží posel poukazoval na vztah zákona a proroků ke křesťanství. Byl menším světlem, po němž mělo přijít světlo větší. Jan byl osvěcen Duchem svatým, aby mohl přinášet světlo svému lidu. Žádné jiné světlo však neosvítilo a nikdy neosvítí padlé lidstvo tak jako světlo, jež zářilo z Ježíšova učení a života. V symbolické oběti lidé viděli předobraz Krista a jeho poslání jen zastřeně. Ani Jan zcela nechápal, jak lze prostřednictvím Krista získat věčný život.

Nebýt radosti, kterou Jan nacházel ve svém poslání, byl by jeho život plný zármutku a bolesti. Jeho hlas bylo jen zřídka slyšet jinde než v poušti. Jeho údělem byla osamělost. Nebylo mu dopřáno vidět výsledky své práce. Neměl možnost být s Kristem a pozorovat projevy Boží moci, jež provázela ono větší světlo. Neviděl, jak se slepým vrací zrak, jak se nemocní uzdravují a mrtví vstávají k životu. Neviděl světlo, které vyzařovalo z každého Kristova slova a svou slávou osvětlovalo prorocká zaslíbení. I ten nejmenší učedník, který viděl Kristovy mocné činy a slyšel jeho slova, na tom byl v tomto smyslu lépe než Jan Křtitel. Proto je psáno, že byl větší než on.

Obrovské zástupy lidí, které poslouchaly Janova kázání, rozšířily zprávy o něm po celé zemi. Všichni s hlubokým zájmem čekali, jak skončí jeho uvěznění. Jeho čistý život a veliká oblíbenost dávaly lidem naději, že se mu nic zlého nestane.

Janova smrt

Herodes věřil, že Jan je Božím prorokem, a byl odhodlán ho osvobodit. Ze strachu před Herodiadou však svůj záměr odkládal.

Herodias věděla, že přímou cestou Herodův souhlas s popravou Jana nikdy nezíská, a proto se rozhodla pro lest. V den králových narozenin se měla konat oslava za přítomnosti státních úředníků a dvořanů. Na takových hostinách bylo vždy hodně jídla a pití. Herodes tedy nebude ve střehu a bude snazší ho ovlivnit a získat na svou stranu.

Slavný den nadešel. Král hodoval a pil se svými dvořany a Herodias poslala svoji dceru do hodovní síně, aby pobavila hosty tancem. Dospívající Salome svou svůdnou krásou zcela uchvátila smysly stolovníků. Dvorní dámy se takových slavností obvykle neúčastnily a pro Heroda bylo velkou ctí, že dcera izraelských kněží a knížat tančí pro potěšení jeho hostů.

[139]

Král byl omámený vínem. Ovládla ho vášeň a zcela mu zatemnila rozum. Viděl jen hodovní síň, rozjařené hosty, bohatě prostřený stůl, jiskřivé víno, oslňující světla a mladou tanečnici. V této slabé chvíli podlehl a chtěl se předvést, chtěl udělat něco, co by jej v očích hostů vyvýšilo. Slíbil, že dá Herodiadině dceři vše, co si bude přát, i kdyby to měla být polovina království.

Salome spěchala za svou matkou a ptala se, oč má požádat. Okamžitě dostala odpověď — o hlavu Jana Křtitele. Salome nevěděla o pomstychtivosti své matky a zdráhala se něco takového vyslovit, ale Herodiadina odhodlanost nakonec zvítězila. Dívka se vrátila do hodovní síně se strašnou žádostí: “Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele.” **Marek 6,25.**

Herodes byl vyděšen a ohromen. Bouřlivé veselí utichlo. Všude zavládlo zlověstné ticho. Při pomyšlení, že by měl připravit Jana o život, se král zhrozil. Dal však své slovo a nechtěl, aby si hosté mysleli, že je nespolehlivý a ukvapený. Vyslovil svůj slib na jejich počest, a kdyby byl jen jeden z nich vyjádřil nesouhlas s jeho splněním, rád by byl proroka ušetřil. Dal jim příležitost, aby se za vězně přimluví. Mnozí přišli z velké dálky, aby si poslechli Janovo kázání. Znali ho jako Božího služebníka a věděli, že je spravedlivý. Dívčina žádost je sice vyděsila, ale byli příliš otupělí na to, aby zasáhli. Za záchranu života nebeského posla se nikdo z nich nepřimluvil. Hosté

byli vysoce postavení lidé a měli velikou zodpovědnost. Přesto propadli hodování a pití natolik, že jejich smysly byly zcela zatemněny. V uších jim zněla smyslná hudba a hlava se jim točila z víru tance. Jejich svědomí však spalo. Svým mlčením vynesli rozsudek smrti nad Božím prorokem, aby ukojili pomstychtivost jedné zhýralé ženy.

Herodes marně čekal, že ho někdo zprostí vyřčeného slibu. Nakonec přece jen váhavě vyslovil rozkaz k popravě proroka. Krátce poté přinesli Janovu hlavu před krále a jeho hosty. Ústa, která svědomitě nabádala Heroda, aby se odvrátil od hříchu, byla navždy umlčena. Hlas, který vyzýval lid k pokání, se již nikdy neozve. Hýření jedné noci stálo život jednoho z největších proroků světa.

Nestřídmost těch, kdo by měli střežit spravedlnost, již často zavinila smrt nevinných lidí. Člověk, který přikládá k ústům omamný nápoj, na sebe bere zodpovědnost za všechno bezpráví, kterého se může pod vlivem jeho opojné moci dopustit. Otupení smyslů mu brání ve zdravém úsudku a v rozlišování dobra a zla. Umožňuje satanovi, aby jeho prostřednictvím trápil a ničil nevinné. “Vino je posměvač, opojný nápoj je křikloun; kdo se v něm kochá, ten moudrý není.” **Přísl. 20,1**. Tak dochází k tomu, že “právo je úplně potlačeno. . . , a kořistí stane se ten, kdo se varuje zlého”. **Izajáš 59,14.15**.

[140] Lidé, kteří mají moc rozhodovat o osudu svých bližních a přitom podléhají nestřídmosti, by měli být považováni za zločince. Všichni, kdo uvádějí v platnost zákony, by je měli také zachovávat. Měli by se umět ovládat a mít své tělesné, duševní i mravní síly zcela pod kontrolou, aby mohli plně rozvinout své rozumové schopnosti a měli vytríbený smysl pro spravedlnost.

Když Herodiadě přinesli hlavu Jana Křtitele, přijala ji s ďábelským uspokojením. Radovala se ze své pomsty a libovala si, že už nikdo nebude znepokojovat Herodovo svědomí. Tento hřích jí však žádné štěstí nepřinesl. Její jméno se stalo nechvalně známým a všichni jím opovrhovali. Heroda potom trápily výčitky svědomí víc než varovný hlas proroka. Vliv Janova poselství nebyl nikdy umlčen. Šíří se z generace na generaci stále dál a bude se šířit až do konce času.

Herodes musel na svůj hřích stále myslet. Ustavičně se snažil utišit výčitky špatného svědomí. Jeho důvěra v Jana neochabla. Když si vzpomněl na jeho život plný odříkání, na jeho naléhavé výzvy a rozumné rady a když si uvědomil, jak přišel o život, nikde

nenacházel pokoj. Při výkonu státnických povinností a před lidmi, kteří mu vzdávali pocty, se tvářil důstojně a usmíval se, jeho nitro však svíral strach a obavy z prokletí.

Na Heroda silně zapůsobila Janova slova o tom, že před Bohem nelze nic skrýt. Věřil, že Bůh je všudypřítomný a že tedy byl i svědkem zábavy v hodovní síni a slyšel rozkaz k popravě Jana Křtitele, viděl jásot Herodiady i urážky, jimiž zahrnula hlavu muže, který ji napomínal. Prorokova slova, která Herodes dříve slýchal, nyní promlouvala k jeho svědomí srozumitelněji než kázání na poušti.

Když se Herodes doslechl o Kristových činech, byl velmi znepokojen. Domníval se, že Bůh vzkřísil Jana z mrtvých a vyslal jej s ještě větší mocí soudit hřích. Neustále se bál, že se Jan bude chtít za svou smrt pomstít a že na něho i na celý jeho dům dopadne soud. Sklízal ovoce svého hříšného života přesně podle Hospodinova slova: “Hospodin ti... dá chvějící se srdce, pohaslé oči a zoufalou duši. Tvůj život bude viset na vlásku, v noci i ve dne se budeš chvět strachem a nebudeš jist svým životem. Ráno budeš říkat: ‘Kéž by byl večer!’ a večer budeš říkat: ‘Kéž by bylo ráno!’ pro strach svého srdce, kterým se budeš chvět, a pro podívanou, na kterou se budeš muset dívat.” 5. *Mojžíšova 28,65-67*. Pro hříšníka jsou žalobcem jeho vlastní myšlenky a není nic horšího než výčitky provinilého svědomí, které člověka trápí dnem i nocí a nedopřávají mu pokoje.

Jeho úděl

Úděl Jana Křtitele je pro mnoho lidí velkým tajemstvím. Ptají se, proč musel strádat ve vězení a nakonec zemřít. Lidský rozum není schopen toto tajemství pochopit, ale uvědomíme-li si, že Jan měl účast na Kristových utrpeních, nemůže tato skutečnost naší důvěrou v Boha nikdy otrást. Všichni Kristovi následovníci budou mít na hlavě korunu oběti. Budou trpět nepochopením ze strany sobeckých lidí a stanou se terčem nejprudších satanových útoků. Vždyť satan zřídil své království právě proto, aby potlačil obětavost, a kdykoli se někde projeví, bojuje proti ní ze všech sil.

Janův život se v dětství, mládí i v dospělosti vyznačoval neobyčejnou stálostí a mravní silou. Když na poušti zazněl jeho hlas: “Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!” (*Matouš 3,3*), začal mít satan strach o své království. Podstata hříchu byla odhalena

takovým způsobem, že se lidé zalekli. Satanova vláda se otrásla a mnozí se vymanili z jeho moci. Nepřítel se všemožně snažil podlomit Křtitelovu bezvýhradnou oddanost Bohu, ale marně. Nepodařilo se mu zvítězit ani nad Ježíšem. Když jej pokoušel na poušti, byl zcela poražen a zůstal mu jen bezmezný hněv. Rozhodl se tedy ublížit Kristu tím, že zničí Jana. Nepodařilo se mu svést Božího Syna k hříchu, tak jej alespoň trápil.

Ježíš nezasáhl a svého služebníka nevysvobodil. Věděl, že Jan v této zkoušce obstojí. Spasitel by jej byl rád navštívil ve vězení a svou přítomností rozptýlil žalární temnotu. Nemohl se však sám vydat do rukou nepřátel, a ohrozit své poslání. Jan se měl stát mučedníkem, aby mohl být příkladem pro tisíce dalších lidí, kteří přijdou po něm a budou muset jít z vězení na smrt. Až budou Ježíšovi následovníci, zdánlivě opuštění Bohem i lidmi, trpět v osamělých vězeňských celách, umírat mečem nebo na mučidlech či na hranicích, bude je posilovat vědomí, že podobnou zkouškou prošel i Jan Křtitel, o jehož věrnosti vydal svědectví sám Kristus.

Pán Bůh dopustil, aby satan zkrátil pozemský život Božího posla, ale na život, který “je skryt spolu s Kristem v Bohu” (**Koloským 3,3**), nepřítel sáhnout nemůže. Satan se radoval, že ranil Krista, ale zvítězit nad Janem se mu nepodařilo. Smrt navždy zbavila Jana Křtitele pokušení. Satan v tomto boji ukázal svoji pravou tvář — před celým vesmírem odhalil své nepřátelství vůči Bohu i člověku.

Jan sice nebyl zázračně vysvobozen, ale nezůstal sám. Vždy měl kolem sebe nebeské anděly, kteří mu připomínali proroctví o Kristu a vzácná zaslíbení Písma. Byli pro Jana stejnou oporou, jakou jsou pro Boží lid v každé době. Janovi i všem, kdo přijdou po něm, patří ujištění: “A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” **Matouš 28,20**.

Bůh vždycky vede své děti tak, jak by si samy přály, kdyby od počátku viděly konec a chápaly velikost záměru, který jako Boží spolupracovníci uskutečňují. Enoch byl vzat do nebe a Eliáš vystoupil vzhůru v ohnivém voze. Ani jeden z nich však nebyl větší či váženější než Jan Křtitel, který opuštěn zahynul ve vězení. “Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět.” **Filipským 1,29**. Ze všech darů, které může nebe lidem svěřit, je účast na Kristových utrpeních tím nejvznešenějším posláním a největší poctou.

23. kapitola — Působení v Galileji

“Ježíš přišel do Galileje a kázal Boží evangelium: ‘Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu.’”
Marek 1,14.15.

Mesiášův příchod byl poprvé předpověděn v Judsku. V jeruzalémském chrámu sloužil právě před oltářem kněz Zachariáš, když mu bylo oznámeno, že se narodí Mesiášův předchůdce. Na betlémských pahorcích andělé zvěstovali Ježíšovo narození. Do Jeruzaléma jej přišli hledat mudrci. Simeon a Anna v chrámu potvrdili jeho božství. “Celý Jeruzalém i Judsko” poslouchaly kázání Jana Křtitele. Vyslaní členové velerady spolu s velikým zástupem lidí slyšeli svědectví o Ježíši. V Judeji Kristus získal první učedníky a na počátku své služby tam trávil většinu času. Záblesk jeho božství při vyčištění chrámu, zázračná uzdravení, poselství Boží pravdy vycházející z jeho úst — to všechno potvrzovalo slova, která po uzdravení u Bethesdy pronesl před veleradou — že je Synem Věčného.

Kdyby byli izraelští vůdci Krista přijali, mohli se stát jeho posly a přinášet evangelium světu. Jako první měli příležitost zvěstovat Boží království a milost. Izrael však nepoznal čas svého navštívení. Žárlivost a nedůvěra židovských vůdců přerostla v otevřenou nenávisť a lid se odvrátil od Ježíše.

Velerada odmítla Kristovo poselství a rozhodla se, že ho zničí. Ježíš proto opustil Jeruzalém, kněze, chrám, náboženské vůdce i lid, který již byl se zákonem seznámen. Obrátil se k jiným, zvěstoval jim své poselství a vybíral z nich ty, kdo měli šířit evangelium mezi všemi národy.

Stejně jako zavrhli světlo a život církevní představitelé v době Krista, bylo zavrhováno v každé další generaci. Příběh Kristova odchodu z Judeje se stále opakoval. Když reformátoři kázali Boží slovo, neměli vůbec v úmyslu oddělit se od tradiční církve. Náboženští představitelé však nechtěli přijmout světlo a ti, kdo je přinášeli, byli nuceni obrátit se jinam, k lidem, kteří toužili po pravdě. Křesťané, již se hlásí k odkazu reformátorů v dnešní době, jsou však jen

[143]

zřídka kdy vedeni jejich duchem. Málokdo naslouchá Božímu hlasu a je ochoten přijmout pravdu v jakékoli podobě. Lidé, kteří kráčejí ve šlépějích reformátorů, jsou často nuceni opustit církev, kterou milují, aby mohli hlásat jasnou zvěst Božího slova. Ti, kdo hledají světlo, musejí mnohdy odejít z církve svých předků, aby mohli podle této zvěsti žít.

Jeruzalémští rabíni považovali Galilejce za hrubé a nevzdělané a opovrhovali jimi. Přesto tito lidé představovali úrodnější půdu pro Spasitelovo dílo. Nebyli tak fanatičtí, byli opravdovější, upřímnější a také ochotnější přijmout pravdu. Ježíš neodešel do Galileje proto, aby hledal samotu a ústraní. Provincie byla v té době přelidněná a žilo v ní mnohem více různých národností než v Judsku.

Když Ježíš procházel Galilejí, uzdravoval a učil. Shromažďovaly se kolem něho zástupy z měst i vesnic. Mnozí přicházeli i z Judska a okolí. Ježíš byl často nucen se před lidmi ukrýt. Jejich nadšení bylo tak veliké, že musel být opatrný, aby se římské úřady nezačaly obávat povstání. Nikdy předtím svět nic takového nezažil. Nebe se sklánělo k zemi. Hladovějící a žíznící, kteří tak dlouho očekávali vykoupění Izraele, se nyní radovali z milosti laskavého Spasitele.

Aktuální poselství

Jádrem Kristova kázání byla zvěst: “Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu.” **Marek 1,15**. Poselství evangelia, které zvěstoval sám Spasitel, vycházelo z proroctví. “Časem”, který se podle jeho slov naplnil, bylo období, na které upozornil anděl Gabriel Daniela. Řekl mu: “Sedmdesát týdnů let je stanoveno tvému lidu a tvému svatému městu, než bude skoncováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, k uvedení věčné spravedlnosti, k zapečetění vidění a proroctví, k pomazání svatyně svatých.” **Daniel 9,24**. Prorocký den znamená jeden rok (**4. Mojžíšova 14,34; Ezechiel 4,6**). Sedmdesát týdnů neboli čtyři sta devadesát dní představuje čtyři sta devadesát let. Počátek tohoto období byl stanoven: “Věz a pochop! Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma až k pomazanému vévodovi uplyne sedm týdnů. Za šedesát dva týdny bude opět vybudováno prostranství a příkop,” tedy za šedesát devět týdnů neboli čtyři sta osmdesát tři let (**Daniel 9,25**). Rozkaz k navrácení a vybudování Jeruzaléma

doplněný dekretem Artaxerxa Longimana (viz **Ezdráš 6,14; 7,1.9**) vstoupil v platnost na podzim roku 457 před Kr. Připočteme-li k tomuto datu čtyři sta osmdesát tři let, dojdeme k podzimu roku 27 po Kr. Podle proroctví mělo toto období sahat až k Mesiáši, Pomazanému. V roce 27 po Kr. byl Ježíš při křtu pomazán Duchem svatým a brzy poté začal veřejně působit. Tehdy bylo zvěstováno: “Naplnil se čas.”

Potom anděl řekl: “Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu” (**Daniel 9,27**), to znamená v sedmi letech. Od chvíle, kdy Spasitel započal své dílo, mělo být evangelium po dobu sedmi let kázáno především Židům. Tři a půl roku je měl hlásat sám Kristus a potom jeho apoštolové. “V polovině toho týdne zastaví obětní hod i oběť přídavnou.” **Daniel 9,27**. Na jaře roku 31 po Kr. byl Kristus, jediná pravá oběť, obětován na kříži. Chrámová opona se tehdy roztrhla vedví na znamení, že obětní služby ztratily svoji svatost i smysl. Nadešla chvíle, kdy mělo pozemské obětování ustát. [144]

Onen jeden týden, sedm let, skončil v roce 34 po Kr. Ukamenováním Štěpána Židé s konečnou platností potvrdili své odmítnutí Ježíše a jeho poselství. Učedníci byli pronásledováni a rozehnáni do různých koutů země a “začali kázat evangelium všude”. **Skutky 8,4**. Brzy poté byl obrácen pronásledovatel křesťanů Saul a stal se z něho Pavel, apoštol pohanů.

Doba Kristova příchodu, jeho pomazání Duchem svatým, smrt a kázání evangelia pohanům, to vše bylo přesně předpověděno. Židé jako vyvolený národ měli tato proroctví pochopit a v Ježíšově poslání rozpoznat jejich naplnění. Kristus zdůraznil učedníkům, jak je důležité studovat proroctví. Když hovořil o proroctví Daniela ve vztahu ke své době, řekl: “Kdo čteš, rozuměj.” **Matouš 24,15**. Po svém zmrtvýchvstání vysvětloval učedníkům, “co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma” **Lukáš 24,27**. Spasitel mluvil prostřednictvím všech proroků. “Duch Kristův v nich přítomný... předem svědčí o utrpeních, jež má Kristus vytrpět, i o veliké slávě, která potom přijde.” **1. Petrův 1,11**.

Boží poselství přinesl Danielovi Gabriel, anděl, který měl po Božím Synu nejvyšší postavení. Gabriela, “svého anděla”, poslal Kristus k milovanému Janovi, aby mu odhalil budoucnost. “Tomu, kdo předčítá slova tohoto proroctví... , kdo slyší a zachovávají, co je tu napsáno,” je zaslíbeno požehnání (**Zjevení 1,3**).

“Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům.” **Ámos 3,7**. “Skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům.” **5. Mojžíšova 29,28**. Pán Bůh nám toto všechno dal a každému, kdo s úctou a na modlitbách studuje prorocké knihy, požehná.

Poselství o Kristovu prvním příchodu ohlašovalo království jeho milosti a zvěst o jeho druhém příchodu hlásá království jeho slávy. Druhé poselství je stejně jako první založeno na proroctvích. To, co anděl oznámil Danielovi o posledních dnech, má být pochopeno v době konce. Tehdy “mnozí budou zmateně pobíhat, ale poznání se rozmnoží”. “Svévolníci budou jednat svévolně; žádný svévolník se nepoučí, ale prozíraví se poučí.” **Daniel 12,4.10**. Spasitel sám oznámil znamení svého příchodu. Řekl: “Až uvidíte, že se toto děje, vězte, že je blízko království Boží.” “Mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobytí a aby vás onen den nepřekvapil jako past.” “Bud’te bdělí a prostě v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se bude dít, a mohli stanout před Synem člověka.” **Lukáš 21,31.34.36**.

[145] Žijeme v období, o němž tyto texty Písma hovoří. Doba konce nadešla, prorocká vidění jsou odpečetěna a jejich varovné poselství nás upozorňuje na blízkost slavného příchodu našeho Pána.

Židé nesprávně vykládali Boží slovo a zneužívali je. Nerozpoznali čas svého navštívení. Poslední vzácná léta milosti pro vyvolený lid, to znamená dobu působení Krista a apoštolů, strávili přemýšlením o tom, jak zničit Boží posly. Světská ctižádost je pohltila natolik, že nabídkou duchovního království pohrdli. I v dnešní době lidé propadají království tohoto světa a nevidí, jak rychle se naplňují proroctví a znamení blízkého příchodu Božího království.

[146] “Vy však, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den mohl překvapit jako zloděj. Vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani temnotě.” Není nám sice dáno znát hodinu příchodu našeho Pána, ale můžeme poznat, že se přibližuje. “Nespěme tedy jako ostatní, nýbrž bděme a bud’me střízliví.” **1. Tesalonickým 5,4-6**.

24. kapitola — Odmítnutí v Nazaretu

Radostné dny Kristovy služby v Galileji byly přece jen poznamenány jedním stínem. Obyvatelé Nazareta jej odmítli. “Což to není syn tesaře?” (**Matouš 13,55**), říkali.

V dětství a mládí se Ježíš spolu se svými bratry účastnil bohoslužeb v nazaretské synagoze. Od chvíle, kdy začal veřejně působit, se s nimi již nestýkal. Bratři však o něm věděli. Když mezi ně zase přišel, překypovali zájmem a očekáváním. Ježíš opět viděl známé tváře, které znal od dětství. Shledal se s matkou, bratry a sestrami. Když v sobotu vešel do synagogy a zařadil se mezi ostatní přítomné, všechny zraky se upřely na něho.

Při bohoslužbě bylo zvykem, že starší předčítal nějaký text z proroků a nabádal lid, aby neochaboval v naději na příchod Mesiáše, který nastolí slavné království a zbaví národ veškerého útlaku. Starší se snažil povzbudit své posluchače a podtrhoval ta slova Písma, která svědčila o blízkosti slavného Spasitelova příchodu. Zvláště zdůrazňoval myšlenku, že se zjeví v čele vojsk a osvobodí Izrael.

Pokud byl v synagoze rabín, očekávalo se, že přednese kázání, a někdo z Izraelců potom mohl předčítat proroky. Tu sobotu byl o čtení požádán Ježíš. “Povstal, aby četl z Písma. Podali mu knihu proroka Izajáše.” **Lukáš 4,16.17**. Text, který četl, byl chápán jako proroctví o Mesiáši:

“Duch Hospodinův
jest nade mnou;
proto mne pomazal,
abych přinesl chudým
radostnou zvěst;
poslal mne,
abych vyhlásil
zajalcům propuštění
a slepým navrácení zraku,
abych propustil

zdeptané na svobodu,
abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.’

Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v sy-
nagoze byly na něj upřeny. . . Všichni mu přisvědčovali a divili se
slovům milosti, vycházejícím z jeho úst.” **Lukáš 4,18-22.**

[147] Ježíš stál před lidem jako živý vykladač proroctví, které se vzta-
hovalo na něho samého. Když vysvětloval přečtená slova, mluvil o
Mesiáši jako o tom, kdo osvobozuje utlačované a zajaté, uzdravuje
nemocné, vrací zrak slepým a zjevuje světu světlo pravdy. Způsob,
jakým mluvil, a dalekosáhlý význam jeho slov zapůsobily na poslu-
chače takovou silou, jakou nikdy předtím nepocítili. Příliv božské
moci strhl všechny přehradu a stejně jako kdysi Mojžíš i oni spat-
řili Neviditelného. Pod vlivem Ducha svatého nadšeně odpovídali
“amen” a chválili Boha.

Když však Ježíš prohlásil: “Dnes se splnilo toto Písmo, které jste
právě slyšeli” (**Lukáš 4,21**), byli najednou nuceni přemýšlet o sobě i
o tom, co řekl. Hovořil o nich, Izraelcích, potomcích Abrahamových,
jako o zajatcích. Oslovil je jako vězně, kteří mají být osvobozeni
z moci zla; jako kdyby byli ve tmě a potřebovali světlo pravdy.
Dotkl se jejich pýchy a vzbudil v nich strach. Naznačil, že dílo, které
pro ně přišel vykonat, bude úplně jiné, než si představovali. Jejich
skutky by se mohly dostat do příliš jasného světla. Obřady sice
vykonávali přesně podle předpisů, přesto se však jeho zkoumavého
a pronikavého pohledu báli.

“Kdo vlastně je ten Ježíš?” ptali se. Muž, který si přivlastnil
slávu Mesiáše, byl synem tesaře a pracoval v dílně se svým otcem
Josefem. Vídali ho, jak se trmácí po stráních, znali jeho bratry a
sestry a věděli, jak žije a co dělá. Vyrůstal mezi nimi od dětství až
do dospělosti. Celý život byl bezúhonný, přesto však nechtěli věřit,
že je oním Zaslíbeným.

Mezi jeho učením o novém království a tím, co znali od starších,
byl propastný rozdíl. Ježíš se ani slovem nezmínil o tom, že by je
vysvobodil z područí Římanů. Slyšeli o jeho zázracích a doufali,
že použije své moci v jejich prospěch. Ježíš však nic takového ani
nenaznačil.

Začali pochybovat. Jejich srdce, která se na chvíli obměkčila, se
nyní ještě více zatvrdila. Satan se rozhodl, že zaslepené oči v ten

den neprohlédnou a zotročení nebudou vysvobozeni. Všemi silami se je snažil utvrdit v jejich nevěře. Nedbali na znamení, které je přesvědčovalo o tom, že k nim promlouvá jejich Vykupitel.

Ježíš však dokázal své božství tím, že jim odhalil jejich skryté myšlenky. “On jim odpověděl: ‘Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učíš i zde, kde jsi doma.’ Řekl: ‘Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti. Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Elijášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Náman.’” **Lukáš 4,23-27.**

Na otázky svých posluchačů Ježíš odpovídal příklady ze života proroků. Zatvrzelost a nevěra lidí mařily dílo vyvolených Božích služebníků. Avšak ti, kdo měli citlivé srdce a pevnou víru, dostali prostřednictvím proroků zvláštní důkazy Boží moci. V době Elijáše se Izrael odvrátil od Boha. Setrval v hříchu a odmítal varování Ducha, se kterým k němu přicházeli Hospodinovi poslové. Připravoval se tak o Boží požehnání. Bůh pominul izraelské domy a našel svému služebníkovu útočiště v pohanské zemi u ženy, která k vyvolenému lidu nepatřila. Tato žena získala Hospodinovu přízeň. Žila totiž podle poznání, kterého se jí dostalo, a byla připravena přijmout další světlo, jež jí Bůh prostřednictvím svého proroka posílal.

[148]

Ze stejného důvodu pominul Bůh v době Elíši malomocné v Izraeli. Pohanský šlechtic Náman však žil věrně podle svého přesvědčení o tom, co je správné, a cítil, že nutně potřebuje pomoc. Byl připraven přijmout dary Boží milosti. Byl uzdraven ze svého malomocenství, a navíc se mu dostalo i poznání pravého Boha.

Nezáleží na tom, kolik světla jsme přijali, ale jak je využíváme. Pohané, kteří žijí tak spravedlivě, jak jen jim to jejich poznání dobrého a zlého dovoluje, jsou na tom lépe než ti, kdo poznali světlo, hlásí se k Bohu, ale podle světla nejednají a to, co vyznávají, svým životem popírají.

Odmítnutí

Ježíš se v synagoze svými slovy dotkl samotných kořenů jejich pokrytectví a vyjádřil trpkou pravdu, že se odvrátili od Boha, a připravili se tak o přednost být jeho lidem. Ukázal jim, jaký je jejich skutečný stav. Každé jeho slovo se jim zarývalo do svědomí jako ostrý nůž. Začali pohrdat vírou, kterou v nich předtím vzbudil. Nechtěli připustit, že by někdo tak nízkého původu a z tak chudé rodiny mohl být něčím víc než obyčejným člověkem. Jejich nevěra přerostla v zášť. Ovládl je satan a oni se ve svém hněvu zcela otevřeně postavili proti Spasiteli. Odvrátili se od Ježíše, jehož posláním bylo uzdravovat a obnovovat. Projevily se u nich vlastnosti nepřítel.

Když se Ježíš zmínil o požehnání, které Bůh udělil pohanům, ozvala se v jeho posluchačích národní pýcha a jeho slova přehlušil hlasitý rozruch. Izraelský lid se pyšnil zachováváním zákona, ale když se Ježíš dotkl jejich předsudků, byli ochotni vraždit. Shromáždění povstali, vrhli se na Ježíše a vyhnali ho ze synagogy i z města. Zdálo se, že si všichni přejí jeho smrt. Zahnali jej až na okraj propasti a chtěli ho svrhnout dolů. Všude se ozývaly výkřiky a kletby. Někteří po něm házeli kameny. Ježíš se jim však náhle ztratil. Nebeští poslové, kteří mu stáli po boku v synagoze, jej ochránili i uprostřed rozvášněného davu. Skryli jej před zraky nepřátel a odvedli do bezpečí.

Stejně zachránili nebeští andělé Lota, když jej vyvedli ze Sodomu. Ochránili i Elišu v malém horském městečku. Když byly okolní stráně plné koní, vozů a ozbrojených vojsk syrského krále, viděl Eliša na svazích blízkého pahorku Boží vojsko — Hospodinův služebník byl obklopen koňmi a ohnivými vozy.

Tak provázeli andělé věrné Kristovy následovníky ve všech dobách. Všechny mocnosti zla se soustředí na ty, kdo chtějí zvítězit. Kristus však chce, abychom vzhlíželi k věcem neviditelným, k nebeským vojskům, která obklopují a vysvobozují každého, kdo miluje

[149] Boha.

O viditelných i neviditelných nebezpečích, ze kterých nás Boží andělé vyvedli, se však dozvíme až ve světle věčnosti. Potom pochopíme záměry Boží prozřetelnosti a poznáme, že celá nebeská rodina se živě zajímala o rodinu pozemskou. Zjistíme, že Boží poslové každý den provázeli naše kroky.

Když Ježíš v synagoze četl proroctví, zkrátil poslední část týkající se Mesiášova díla. Po slovech “vyhlásit léto Hospodinovy přízně” vynechal “den pomsty našeho Boha”. **Izajáš 61,2**. Tato část proroctví byla stejně pravdivá jako část předchozí a Ježíš svým mlčením pravdu nepopřel. Jeho posluchači však lpěli právě na těchto posledních slovech a dychtivě očekávali jejich naplnění. Svolávali soudy na pohany, a přitom si neuvědomovali, že sami jsou ještě hříšnější. Právě oni nutně potřebovali milost, kterou pohanům tak rádi upírali. V den, kdy byl Ježíš mezi nimi v synagoze, měli příležitost přijmout výzvu nebes. Ten, který “si oblíbil milosrdenství” (**Micheáš 7,18**), je chtěl zachránit před zkázou, již na sebe svými nepravostmi přivolávali.

Ježíš se jich jen tak nevzdal a ještě jednou je vyzval k pokání. Na konci svého působení v Galileji znovu navštívil domov svého dětství. Od chvíle, kdy jej odmítli, se zpráva o jeho učení a zázracích roznesla po celé zemi. Jeho nadlidskou moc už nikdo nemohl popřít. Obyvatelé Nazareta věděli, že všude konal dobro a uzdravoval každého, koho sužoval satan. V okolních vesnicích nebyl jediný dům, kde by se ještě vyskytovala nějaká nemoc. Ježíš tudy prošel a uzdravil všechny nemocné. Milosrdenství, které se projevovalo v každém činu jeho života, svědčilo o jeho božském pomazání.

Když obyvatelé Nazareta naslouchali Ježíšovým slovům, působil na ně opět Boží Duch. Ani tentokrát však nechtěli připustit, že by muž, který vyrostl mezi nimi, mohl být jiný, nebo dokonce větší než oni. Stále je znepokojovaly vzpomínky na to, jak se prohlásil za Zaslíbeného a upíral jim příslušnost k Izraeli. Oznamoval jim totiž, že si Boží přízeň zasluhují ještě méně než pohané. Ptali se sice: “Odkud to ten člověk má? Jaká je to moudrost, jež mu byla dána? A jak mocné činy se dějí jeho rukama!” (**Marek 6,2**), ale nechtěli jej přijmout jako Krista, Božího Syna. Pro jejich nevěru nemohl Spasitel mezi nimi vykonat mnoho zázraků. Jen několik málo lidí přijalo jeho požehnání. Ježíš, ač nerad, odešel a již nikdy se tam nevrátil.

Nevěra, kterou v sobě obyvatelé Nazareta chovali, je postupně zcela ovládla. Zmocnila se i velerady a celého národa. Odmítnutí projevu moci Ducha svatého bylo pro kněze i lid počátkem konce. Snažili se dokázat, že když Krista poprvé zavrhli, byli v právu, a nadále malicherně pitvali jeho slova. Jejich odmítání Ducha vy-

vrcholilo ukřižováním Ježíše na Golgatě, zničením jejich města a rozehnáním národa do všech končin země.

Kristus by byl velmi rád otevřel Izraeli vzácné poklady pravdy. Jejich duchovní zaslepenost mu však nedovolila zjevit jim pravdu o svém království. Nabízelo se jim nebeské světlo, ale oni stále lpěli na svém vyznání a na zbytečných obřadech. Utráceli peníze za plevy a slupky, a chléb života měli na dosah ruky. Proč se neobrátili k Božímu slovu a pečlivě je nezkoumali, aby poznali, zda mají pravdu, nebo se mýlí? Starozákonní spisy podrobně a jasně popisovaly Kristovu službu. On sám stále znovu a znovu citoval proroky. Prohlásil: “Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.” **Lukáš 4,21.** Kdyby byli upřímně zkoumali Písmo a své názory porovnávali s Božím slovem, nebyl by Ježíš musel plakat nad jejich zatvrzelostí. Nemusel by říci: “Hle, ve svém domě zůstanete sami.” **Lukáš 13,35.** Měli možnost poznat důkazy jeho mesiášství a zabránit zkáze, která dolehla na jejich pyšné město. Židé se však nechali zaslepit nesmyslným fanatismem. Kristovo učení jim odhalovalo jejich nedostatky a vyzývalo je k pokání. Kdyby je byli přijali, museli by změnit své chování a vzdát se nadějí, k nimž se upínali. Pro získání nebeské slávy by se museli zříci slávy pozemské. Pokud by se řídili slovy nového učitele, museli by zavrhnout názory velkých myslitelů a učitelů své doby.

V Kristově době lidé neměli rádi pravdu a nemají ji rádi ani dnes. Nelíbí se jim od chvíle, kdy ji satan znevážil a nabídl člověku lži, které vedou k vyvyšování sebe sama. Nesetkáváme se snad i dnes s myšlenkami a naukami, které nemají v Božím slově žádné opodstatnění? Lidé na nich lpějí stejně neústupně, jako tehdy Židé lpěli na svých tradicích.

Židovské vůdce ovládala duchovní pýcha. Jejich touha po vlastní slávě se projevovala dokonce i při službě ve svatyni. Rádi sedávali na předních místech v synagogách. S potěšením se nechávali zdravít na tržištích, dělalo jim dobře, když je lidé oslovovali jejich tituly. Čím více se vzdalovali pravé zbožnosti, tím žárlivěji střežili své tradice a obřady.

Sobecké předsudky jim natolik zatemnily rozum, že nedokázali pochopit, jak se může síla a působivost Kristových slov slučovat se skromností jeho života. Neuvědomovali si, že pravá velikost nepotřebuje vnější okázalost. Ježíšova chudoba se podle nich neshodovala

s tím, co o sobě prohlašoval — že je Mesiáš. Vypτάvali se: “Je-li opravdu tím, za koho se vydává, proč je tak skromný? Obejde-li se bez zbraní, co se stane s naším národem? Jak jinak by mohla tak dlouho očekávaná moc a sláva podřídít národy židovskému městu? Nehlásali snad proroci, že Izrael ovládne celou zem? Nebo se snad tito velcí náboženští učitelé mýlili?” [151]

Židé nezavrhovali Ježíše jen proto, že se v jeho životě neprojevovala vnější sláva. Byl ztělesněním čistoty, a oni byli nečistí. Žil mezi lidmi jako vzor naprosté neposkvrněnosti. Jeho bezúhonný život odhaloval jejich srdce. Jeho upřímnost dávala vyniknout jejich neupřímnosti. Odkrývala prázdnotu jejich okázalé zbožnosti a odhalovala nepravosti v jejich skutečné podobě. Po takovém světle netoužili.

Kdyby byl Ježíš obracel pozornost k farizeům a vychvaloval jejich zbožnost a učenost, s radostí by jej uvítali. On však hovořil o nebeském království jako o daru milosti pro všechny lidi. S takovým náboženstvím se nemohli smířit. Svým vlastním příkladem a učením bohoslužbu jen znevažovali. Ježíšův zájem o lidi, které sami nenáviděli a zavrhovali, probouzel v jejich pyšných srdcích ty nejhorší vášně. Chvástali se, že Izrael bude pod vedením “Iva z pokolení Judova” (**Zjevení 5,5**) vyvýšen nad všechny národy, ale spíše by byli snesli zklamání svých ctižádostivých nadějí než Kristovo kárání jejich hříchů a výtku, kterou cítili v pouhé přítomnosti jeho čistoty. [152]

25. kapitola — Povolání dalších učedníků

Nad Galilejským jezerem svítalo. Učedníci byli po neúspěšném nočním lovu unaveni a seděli v rybářských člunech na jezeře. Ježíš si přišel k vodě odpočinout. Doufal, že časně ráno tam najde chvíli klidu. Každý den za ním totiž chodily velké zástupy. Brzy se kolem něho opět začali shromažďovat lidé. Jejich počet rychle rostl a tlačili se na něho ze všech stran. Učedníci mezitím připluli ke břehu. Ježíš se chtěl vyhnout velikému návalu, nastoupil proto do Petrova člunu a přikázal mu, aby odrazil loď od břehu. Tak jej bylo lépe vidět i slyšet a mohl učit všechny, kdo tam přišli.

Andělé s obdivem pozorovali, jak jejich slavný velitel sedí v rybářském člunu pohupujícím se na zvlněném jezeře a zvěstuje obrovskému zástupu na břehu radostné poselství o spasení. Patřily mu všechny pocty nebes. On se však sklonil k prostým lidem a pod širým nebem jim hlásal veliké pravdy o svém království. Lepší místo by pro své působení asi nenašel. Jezero, hory, širá pole a slunce zaplavující krajinu svou září mu sloužily jako příklady, na kterých vysvětloval své poselství a které lidem usnadňovaly zapamatovat si jeho učení. Kristova podobenství nikdy nevyzněla naprázdno. Všechno, co řekl, vždy někoho zasáhlo jako slovo věčného života.

Zástup na břehu se stále rozrůstal. Starci opírající se o hole, udatní muži z horských vesnic, rybáři, kteří se právě vrátili z lovu na jezeře, obchodníci, rabíni, bohatí, vzdělaní, staří i mladí přiváděli své nemocné a trpící a tísnili se, jen aby mohli slyšet slova božského Učitele. Na tyto události se těšili proroci. Napsali:

“Země Zabulón a Neftalím,
směrem k moři, za Jordánem,
Galilea pohanů —
lid bydlící v temnotách
uvidí veliké světlo;

světlo vzejde těm,
kdo seděli v krajině stínu smrti.”

Matouš 4,15.16.

Kromě zástupu na březích Genezaretského jezera mluvil Ježíš při svém kázání i k jiným posluchačům. Myslel na budoucnost a viděl své věrné ve vězeních, v soudních síních, v pokušení, opuštěné a ztrápené. Viděl jejich radosti i boje a problémy. Slova, která pronesl k shromážděnému davu, patřila i dalším jeho následovníkům. Měla pro ně být poselstvím naděje v utrpení, útěchou v zármutku a nebeským světlem ve tmě. Hlas, který zněl z rybářského člunu na Galilejském jezeře, měl prostřednictvím Ducha svatého přinášet pokoj lidem až do konce času.

[153]

Když Ježíš dokončil své kázání, obrátil se k Petrovi a řekl mu, aby se vydal dále na jezero a spustil sítě. Petr byl však sklíčený. Celou noc nic nechytíl. Dlouhé hodiny přemýšlel o osudu Jana Křtitele, který se trápil opuštěný ve vězení. Myslel na to, co čeká Ježíše a jeho následovníky, na neúspěch v Judeji a nepřátelství kněží a rabínů. Dokonce ani v práci se mu nedařilo. Díval se na prázdné sítě a budoucnost se mu zdála být temná a beznadějná. Řekl: “Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytily. Ale na tvé slovo spustím sítě.” **Lukáš 5,5.**

V čistých vodách jezera se dalo lovit do sítí jedině v noci. Poté, co se učedníci celou noc bezvýsledně namáhali, se jim zdálo zbytečné vrhat sítě ve dne, ale Ježíš přikázal a oni z lásky k němu poslechli. Šimon a jeho bratr spustili síť. Když ji chtěli vytáhnout, začala se trhat pod tíhou obrovského množství ryb. Museli přivolat na pomoc Jakuba a Jana. Když úlovek společně vytáhli, byly oba čluny tak plné, že jim hrozilo potopení.

Petr však nemyslel ani na čluny, ani na náklad. V nevídaném zázraku viděl projev Boží moci. Pochopil, že Ježíš vládne nad celou přírodou. V Boží přítomnosti cítil svoji vlastní hříšnost. Styděl se za svoji nedůvěru. Láska k Mistrovi, vděčnost za jeho milost a především vědomí vlastní hříšnosti v přítomnosti nekonečné čistoty jej přemohly. Zatímco se ostatní starali o úlovek, Petr padl k Spasitelovým nohám a volal: “Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.” **Lukáš 5,8.**

Také proroka Daniela přiměla Boží svatost k tomu, že padl před Božího anděla jako mrtvý a řekl: “Velebnost mé tváře se změnila a byla zcela porušena; nezachoval jsem si sílu.” **Daniel 10,8**. Izajáš při pohledu na Boží slávu prohlásil: “Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.” **Izajáš 6,5**. Lidská podstata se vši slabostí a hříšností stála tváří v tvář dokonalosti božství a člověk si uvědomoval svoji naprostou nedostatečnost a zvrácenost. Tento pocit ovládl každého, kdo směl pohlédnout na Boží velikost a slávu.

Povolání Petra

Petr zvolal: “Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný,” ale přitom se držel Ježíšových nohou a cítil, že jej od něho nemůže nic odloučit. Spasitel odpověděl: “Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.” **Lukáš 5,8.10**. Když Izajáš spatřil Boží svatost a uvědomil si svoji hříšnost, svěřil mu Bůh nebeské poselství. Když Petr uznal, že se nemůže spoléhat sám na sebe, ale jedině na Boží moc, povolal ho Kristus do svého díla.

[154] Až dosud se nikdo z učedníků plně nevěnoval službě Kristovu dílu. Byli svědky mnoha zázraků a naslouchali jeho učení, ale neopustili ještě svá původní zaměstnání. Uvěznění Jana Křtitele pro ně bylo hořkým zklamáním. Pokud bylo výsledkem Janova poslání, pak měl jejich Mistr, proti němuž se spojili všichni náboženští vůdcové, jen chmurné vyhlídky do budoucna. Za těchto okolností byl pro ně krátkodobý návrat k rybaření úlevou. Nyní je však Ježíš vyzval, aby zanechali svého způsobu života a připojili se k němu. Petr vyzvání přijal. Na břehu oslovil Ježíš další tři učedníky: “Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.” **Matouš 4,19**. Ihned všeho nechali a šli za ním.

Dříve než Ježíš požádal učedníky, aby opustili své sítě a rybářské čluny, ujistil je, že Bůh se o ně postará. Využití Petrova člunu pro dílo evangelia bylo bohatě zapláceno. Pán, který je “štědrý ke všem, kdo ho vzývají,” řekl: “Dávejte, a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá” **Římanům 10,12; Lukáš 6,38**. Takovou měrou odměnil Kristus službu učedníka a podle “nesmírného

bohatství milosti” (Efezským 2,7; Efezským 3,20) odmění každou obět’, kterou člověk přinese jeho dílu.

Onu smutnou noc byli učedníci na jezeře bez Krista a dolehly na ně pochybnosti a únava z bezvýsledné námahy. Jeho přítomnost v nich však znovu probudila víru a přinesla jim radost a úspěch. My jsme na tom stejně — bez Krista je naše úsilí marné, snadno podléháme zoufalství a reptáme. Ale když je nám nablízku a pracujeme pod jeho vedením, těšíme se z důkazů jeho moci. Satan se snaží člověka zmalomyslnit, Kristus v něm probouzí víru a naději.

Zázrak na jezeře měl pro učedníky dalekosáhlý význam a je poučením i pro nás. Kristus, jehož slovo dokáže shromáždit ryby z jezera, má moc působit na lidská srdce a získávat je svou láskou tak, aby se z jeho služebníků mohli stát “rybáři lidí”.

Prostí, nevzdělaní lidé

Galilejští rybáři byli prostí nevzdělaní lidé. Kristus, Světlo světa, je povolal do svého díla a bylo v jeho moci je na ně důkladně připravit. Spasitel nepohrdal vzděláním. Vždyť vzdělání, které se řídí láskou k Bohu a které je zasvěceno jeho službě, je požehnáním. Ježíš však pominul učence své doby, protože byli natolik sebejistí, že neměli pochopení pro trpící a nemohli tedy s Mužem z Nazareta spolupracovat. Propadli fanatismu a bylo pod jejich důstojnost nechat se poučovat od Krista. Ježíš hledá spolupracovníky, kteří jsou ochotní zprostředkovávat ostatním lidem jeho milost. Každý, kdo chce pro něho pracovat, se musí především naučit přestat spoléhat sám na sebe. Jen tak bude schopen přijmout Kristovu povahu. To se však nenaučí ani v nejlepších školách. Je to ovoce moudrosti, které může získat pouze od nebeského Učitele.

Ježíš si vybral nevzdělané rybáře, protože nebyli zatíženi tradicemi a mylnými zvyky své doby. Byli přirozeně schopní a přitom skromní a učenliví. Byli to muži, které mohl vychovat pro své dílo. Mnozí lidé v běžném životě trpělivě vykonávají svoji každodenní práci a ani netuší, že kdyby využili svých skrytých schopností, mohli by se zařadit mezi nejvýznamnější osobnosti světa. Je třeba, aby v nich nevyužité schopnosti probudila zkušená ruka. Právě tyto lidi Ježíš povolával ke spolupráci a nabízel jim svoji společnost. Ani nejslavnější lidé světa neměli takového učitele. Když učedníci vyšli

ze Spasitelovy školy, byli z nich vzdělaní a informovaní muži. Podobali se mu myšlením i povahou a ostatní na nich poznali, že byli s Ježíšem.

Rozšiřování vědomostí není ve výchově a vzdělávání to nejdůležitější. Mnohem podstatnější je předávání životodárné síly, která pramení ze vzájemného společenství člověka s člověkem. Život vzniká vždy zase jen ze života. Učedníci měli jedinečnou příležitost být po tři roky denně v bezprostřední blízkosti božského života, z něhož pramení všechno požehnání, kterého se světu dostává. Zejména milovaný učedník Jan se více než ostatní podřizoval moci Ježíšova obdivuhodného života. Řekl: “Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven.” “Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí.” **1. Janův 1,2; Jan 1,16.**

Ježíšovi učedníci neměli žádné předpoklady k získání slávy. Bylo zcela zřejmé, že za zdárné výsledky svého úsilí vděčili jen Bohu. Jejich životy, změny jejich povahových vlastností a neobyčejné dílo, které Bůh jejich prostřednictvím uskutečnil, svědčí o tom, co chce Pán vykonat pro všechny vnímavé a poslušné lidi.

Nejvíce dobra vykoná ten, kdo nade vše miluje Krista. Nemyslí na sebe, nechává se vést Duchem svatým, žije život cele zasvěcený Bohu a jeho prospěšnost je potom nekonečná. Pokud budou lidé bez reptání a pochybování vytrvale zachovávat nezbytná pravidla, Bůh je bude učit hodinu co hodinu, den co den. Chce jim projevit svoji milost. Nebudou-li mu klást překážky, vylije jejich prostřednictvím na zem obrovské proudy vody spasení. Kdybychom povzbuzovali prosté lidi v tom, co mohou vykonat, a nebránili jim v jejich horlivosti, bylo by sto Kristových služebníků tam, kde je dnes jeden jediný.

Bůh přijímá lidi takové, jací jsou, a pokud se mu podřizují, připravuje je pro svoji službu. Duch svatý probouzí schopnosti v každém, kdo jej přijímá. Člověk bezvýhradně oddaný Bohu se pod vedením Ducha svatého harmonicky rozvíjí a získává sílu k pochopení i zachovávání Božích požadavků. Slabá a nestálá povaha se mění v silnou a pevnou. Trvalá oddanost vytváří mezi Ježíšem a jeho učedníkem tak těsný vztah, že se křesťan začne Kristu svou povahou i myšlením podobat. Ve spojení s Ježíšem získává jasnější vidění a širší rozhled. Je bystřejší a rozvážnější. Slunce spravedlnosti po-

vzbuzuje každého, kdo chce sloužit Kristu, a dává mu sílu, aby mohl nést hojné ovoce k Boží slávě.

Lidé s nejvyšším vzděláním ve vědách či umění se mnohému naučili od obyčejných křesťanů, které svět považuje za nevzdělané. Tito nenápadní učedníci však získali vzdělání v té nejvyšší ze všech škol. Seděli u nohou muže, který hovořil tak, jak “nikdo nikdy... nemluvil”. *Jan 7,46.*

[156]

26. kapitola — V Kafarnaum

Ježíš se na svých cestách často zastavoval v Kafarnaum, a proto se začalo říkat, že je to “jeho město”. Leželo na břehu Galilejského jezera, poblíž Genezaretské roviny nebo přímo na ní.

Jezero leží v hluboké proláclině a způsobuje, že okolní rovina má teplé jižní podnebí. V Kristově době tam rostly palmy, olivy a nejrůznější směsice pestrobarevných květin. Lidé tam založili zahrady, vinice a pole. Vše zavlažovaly bystřiny z nedalekých hor. Na březích jezera a na okolních pahorcích se rozprostírala města a vesnice. Jezero bylo plné rybářských člunů. Všude proudil čilý, rušný život.

Kafarnaum mělo výhodnou polohu a stalo se centrem Spasitele působení. Leželo na hlavní cestě, která vedla z Damašku do Jeruzaléma, Egypta a ke Středozemnímu moři, a proto bylo významným střediskem cestovního ruchu. Městem procházeli nebo se v něm zastavovali na svých cestách lidé z mnoha zemí. Ježíš se tam mohl setkat s příslušníky všech národů a společenských vrstev, s lidmi bohatými a významnými i s chudými a obyčejnými. Jeho učení se odtud mohlo šířit do mnoha zemí a domácností. Lidé tak mohli začít zkoumat proroctví a přemýšlet o Spasiteli. Svět se měl seznámit s jeho posláním.

Navzdory veškerému úsilí velerady namířenému proti Ježíši lid s nadšením očekával rozmach jeho díla. Celé nebe jej se zájmem sledovalo. Andělé působili na lidská srdce, přitahovali je ke Spasiteli, a připravovali tak cestu jeho dílu.

V Kafarnaum svědčil o Kristově moci syn královského služebníka, kterého Ježíš uzdravil. Dvořan s celou svojí rodinou nadšeně vyprávěl o své víře. Když se roznesla zpráva, že Učitel je mezi nimi, celé město ožilo. Proudily k němu davy lidí. V sobotu byla synagoga tak přeplněná, že se mnozí museli vrátit, protože už se pro ně nenašlo místo.

Všichni, kdo slyšeli Spasitele, “žasli nad jeho učením, poněvadž jeho slovo mělo moc”(Lukáš 4,32). “Učil je jako ten, kdo má moc,

a ne jako jejich zákoníci.” **Matouš 7,29**. Učení zákoníků a starších bylo formální, chladné a bezduché. Boží slovo pro ně nemělo živou moc. Jeho poselství nahrazovali vlastními představami a tradicemi. Zaběhnutým způsobem stále dokola vykládali při bohoslužbách zákon. Boží Duch však jejich srdcem ani srdcem jejich posluchačů nepohnul.

[157]

Ježíš se nezabýval spornými otázkami, které mezi sebou Židé řešili. Jeho posláním bylo zvěstovat pravdu. Jeho slova osvětlovala učení patriarchů a proroků a Písmo se pro lidi stávalo novým zjevením. Nikdy předtím nechápali, jak hluboký význam Boží slovo má.

Ježíš přistupoval k lidem s pochopením, protože znal jejich problémy. Pravdu jim představoval přímo a jednoduše, aby mohli vidět její krásu. Mluvil čistě, jasně a srozumitelně. Jeho hlas zněl lidem zvyklým poslouchat jednotvárné proslovy rabínů jako hudba. Jeho učení bylo sice prosté, ale také úplně jiné než všechna ostatní, protože Ježíš mluvil jako “ten, kdo má moc”. Rabíni se vyjadřovali neurčitě a váhavě, jako by se Písmo dalo chápat tak, anebo právě naopak. Jejich posluchači propadali stále větší nejistotě. Ježíš však vykládal Písmo jako zcela nepochybné svědectví. Všechno vysvětloval s takovou mocí, že mu nikdo nemohl odporovat.

Mluvil spíše vážně než vzrušeně a vždy si byl vědom svého cíle. Obracel pozornost lidí k věčným hodnotám. Při každé příležitosti jim zjevoval Boha. Chtěl, aby se lidé vymanili z moci pozemských zájmů, jež je svazovaly. Ukazoval jim správný žebříček hodnot. Věci tohoto světa podřizoval věcem nebeským, ale nikdy nepodceňoval jejich význam. Učil, že nebe a země patří k sobě a že poznání Boží pravdy pomáhá lidem lépe plnit povinnosti každodenního života. Mluvil jako ten, kdo dobře zná nebe, je si vědom svého vztahu k Bohu, a přesto uznává své spojení s každým člověkem.

Poselství milosti vždy přizpůsoboval svým posluchačům. “Uměl zemdleného podpírat slovem.” (**Izajáš 50,4**) Mluvil laskavě, vždy se snažil přiblížit poklady pravdy tím nejpřitažlivějším způsobem. K lidem zatíženým předsudky přistupoval taktně a získával jejich pozornost překvapivými příklady. Jeho podobenství působila na lidská srdce. Vybíral si jednoduché příběhy z každodenního života, jež v sobě skrývaly hluboký význam. Představoval nesmrtelné pravdy na příkladech nebeského ptactva, polních lilií, obyčejného semena,

pastýře a jeho ovcí. Když se potom lidé s těmito jevy v přírodě setkali, vzpomněli si na jeho slova. Kristova podobenství jim neustále připomínala jeho učení.

Kristus lidem nikdy nelichotil. Nikdy nevyzdvihoval jejich domněnky a představy, nechválil nápadité myšlenky. Ti, kdo nezaujatě a do hloubky přemýšleli, přijímali jeho učení a zjistili, že je zkušebním kamenem jejich moudrosti. Žasli nad tím, jak jednoduchým jazykem vyjadřoval duchovní pravdu. I ti nejněvdělanější byli jeho slovy uneseni, užitek však vždy přinášela i nevzdělaným. Ježíš měl poselství i pro lidi, kteří neuměli číst ani psát, a dokonce i pohanům dával najevo, že jim má co říci.

[158] Jeho láska a soucit byly pro unavené a zarmoucené jako balzám. I uprostřed rozhněvaných nepřátel z něho vyzařoval pokoj. Jeho vnitřní klid, příjemná povaha a především láska, která se odrážela v jeho pohledu i slovech, přitahovaly každého, kdo se nezavrdil v nevěře. Kdyby nebyl stále laskavý a nepřístupoval k lidem s pochopením, nebyly by za ním chodily tak veliké zástupy. Trpící, kteří za ním přicházeli, cítili, že o ně má zájem jako jejich věrný přítel, a chtěli lépe poznat jeho učení. Přiblížilo se k nim nebe. Toužili být stále s ním, aby se mohli bez přestání těšit z jeho lásky.

Ježíš velmi pozorně a s uspokojením sledoval, jak se mění výraz tváře jeho posluchačů. Vyzařoval z nich zájem a radost. Těšilo ho, když pravda pronikala do jejich srdcí, bořila zdi sobectví, vedla je k pokání a nakonec i k vděčnosti. Někdy zahlédl mezi zástupy známé tváře a rozzářil se radostí. Viděl v nich nadějně obyvatele svého království. Když se jasně vyslovená pravda dotkla některé z uctívaných model, zaznamenal změnu. Chladný a odmítavý pohled svědčil o neochotě přijmout světlo. Takové zavrhování poselství pokoje Ježíše vždy velmi zraňovalo.

Vyléčení posedlého

V synagoze hovořil o tom, jaké království přišel nastolit, a o svém poslání vysvobodit lidi ze satanova zajetí. Přerušil jej strašlivý výkřik. Zástupem se prodíral posedlý muž a křičel: “Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Vím, kdo jsi. Jsi Svatý Boží.” **Marek 1,24.**

Všude nastal zmatek a rozruch. Kristu už nikdo nevěnoval pozornost, jeho slova nikdo neposlouchal. Satan záměrně přivedl svoji oběť do synagogy. Ježíš však démonovi pohrozil: “‘Umlkni a vyjdi z něho!’ Nečistý duch jím zalomcoval a s velikým křikem z něho vyšel.” **Marek 1,25.26.**

Satan zatemnil mysl ubohého chudáka, ale v přítomnosti Spasitele k nemocnému přece jen pronikl paprsek světla. Zatoužil po vysvobození ze satanova zajetí. Démon však Kristově moci odolával. Když se muž pokusil požádat Ježíše o pomoc, promluvil jeho ústy zlý duch a muž křičel hrůzou. Posedlý do jisté míry chápal, že ho Ježíš může vysvobodit, ale když se chtěl přiblížit k jeho mocné ruce, někdo ho zadržel a promluvil jeho ústy. Boj mezi satanem a touhou nemocného po svobodě byl děsivý.

Ježíš, který zvítězil nad satanem při pokušení na poušti, se znovu tváří v tvář setkává se svým nepřítelem. Satan se ze všech sil snažil udržet si moc nad svou obětí. Propustit ji by znamenalo přenechat Kristu vítězství. Zdálo se, že ubohý muž ztratí v boji s nepřítelem, který jej připravil o rozum, i život. Spasitel však zajatce svým mocným slovem vysvobodil. Posedlý muž stál před udiveným davem a radoval se ze svobody, z toho, že se může ovládat. I démon tedy potvrdil božskou moc Spasitele.

Uzdravený muž chválil Boha za své vysvobození. Oči, ze kterých jen chvíli předtím plálo šílenství, pozorovaly okolí rozumným a chápavým pohledem. Po tváři mu stékaly slzy vděčnosti. Lidé oněměli úžasem. Když se vzpamatovali, říkali si mezi sebou: “Co to je? Nové učení plné moci — i nečistým duchům přikáže, a poslechnou ho.” **Marek 1,27.**

[159]

Skrytou příčinou utrpení muže, jenž skýtal svým přátelům tak hroznou podívanou a sám sobě se stal břemenem, bylo jeho dřívější chování. Nechal se okouzlit hříchem a chtěl svůj život proměnit v jedno velké ničím nespoutané veselí. Ani ho nenapadlo, že by se mohl stát postrachem pro okolní svět a ostudou vlastní rodiny. Myslel si, že si bude krátit čas nevinnými pošetilostmi. Jakmile se však jednou ocitl na šikmé ploše, začal klesat stále hlouběji. Nestřídmost a lehkomyšlnost v něm potlačily dobré vlastnosti a satan ho zcela ovládl.

Muž začal všeho litovat, ale bylo už příliš pozdě. I kdyby byl za ztracený rozum obětoval bohatství a veškeré radovánky, nebylo by

mu to pomohlo. Ve spárech zla byl zcela bezmocný. Sám se vydal do rukou nepřítele a satan ovládl všechny jeho schopnosti. Pokušitel jej omámil svými svody, zmocnil se ho a potom s ním zacházel nelítostně a krutě. Tak dopadají všichni, kdo si zahrávají se zlem. Rozkoš zpočátku okouzluje, ale nakonec člověka ničí a přivádí ho k zoufalství a šílenství.

Zlý duch, který pokoušel Krista na poušti a týral posedlého v Kafarnaum, ovládal i nevěřící Židy. Vedl je k tomu, že předstírali zbožnost, a usilovně na ně působil svými klamy, aby zavrhli Spasitele. Židé byli v horší situaci než posedlý muž, protože necítili potřebu Krista, a satan je tak měl zcela ve své moci.

V době Kristova pozemského života vystupňovaly mocnosti zla své úsilí na nejvyšší míru. Satan se svými padlými anděly se od věků snaží ovládnout tělo i duši člověka, strhnout ho do hříchu a utrpení, a potom ze vší bídý obvinít Boha. Ježíš zjevoval lidem Boží povahu. Přemáhal satana a osvobozoval lidi z jeho zajetí. Nový život, láska a moc z nebe vstoupily do lidských srdcí a kníže zla povstal k boji za svrchovanost svého království. Satan shromáždil všechny své síly a bojoval proti Kristovu dílu na každém kroku.

Působení zla

Tak tomu bude i v závěrečné fázi boje mezi spravedlností a hříchem. Na Kristovy učedníky sestupuje z nebes nový život, světlo a moc. Zároveň však vystupuje nový život i z temnot a znásobuje satanovy síly. Na zemi se stupňuje napětí. Kníže zla je po zkušenostech z dlouhého boje proti Bohu opatrný a pracuje v přestrojení. Přichází jako anděl světla a celé zástupy lidí "se přidrží těch, kteří svádějí démonskými naukami". **1. Timoteovi 4,1.**

V Kristově době byli vůdcové a učitelé Izraele proti působení satana bezmocní. To jediné, co jim mohlo v boji proti démonským silám pomoci, opomíjeli. Kristus zvítězil nad nepřítelem Božím slovem. Vůdcové Izraele se považovali za vykladače Božího slova, ale zkoumali je jen proto, aby potvrdili své tradice a podpořili ustanovení, která sami zavedli. Svými výklady připisovali Písmu myšlenky, jež byly Bohu cizí. Zatemňovali skutečnosti, které Bůh objasnil. Přeli se o bezvýznamné podrobnosti, a přitom popírali to nejdůležitější.

[160] Tak se šířila nevěra. Boží slovo pro ně přestalo mít svoji moc a zlí

duchové měli volné pole působnosti.

Dějiny se opakují. I v dnešní době mnozí náboženští vůdcové otevírají Bibli, předstírají, že si váží jejího učení, ale ve skutečnosti ji nepřijímají jako Boží slovo. Všemožně ji rozpitvávají a jasná stanoviska Písma nahrazují vlastními představami. Boží slovo v jejich rukou ztrácí životodárnou sílu. Proto se rozmáhá nevěra a bují nepravost.

Když se satanovi podaří podkopat víru v Písmo, obrací lidi k jiným zdrojům světla a moci. Nenápadně prosazuje sám sebe. Ten, kdo opouští jasné učení Božího slova a přesvědčující moc Ducha svatého, otevírá dveře satanským silám. Kritika Písma a spekulování o jeho učení vytvářejí prostor pro nové formy starého pohanství — spiritismus a teosofii, které pronikají i do různých křesťanských církví.

Spolu s kázáním evangelia se probouzejí k činnosti i síly, jejichž prostřednictvím se projevují lživí duchové. Mnozí lidé si s nimi z pouhé zvědavosti zahrávají, ale když v nich objeví projevy nadpřirozené moci, jsou natolik okouzleni, že se jimi nechají ovládnout. Potom se už z jejich tajemné moci nemohou vymanit.

Nejsou schopni se chránit. Nemají žádné zábrany proti hříchu. Člověk, který jednou zavrhně přikázání Božího slova a Ducha svatého, nikdy neví, jak hluboko může klesnout. Skrytý hřích či silná vášeň jej mohou zotročit stejně jako posedlého v Kafarnaum. Stále mu však ještě zbývá naděje.

Stejně jako Kristus můžeme i my zvítězit nad nepřítelem mocí Božího slova. Bůh neovládá naši mysl bez našeho souhlasu. Pokud však chceme poznat jeho vůli a řídit se jí, patří nám jeho zaslíbení: “Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.” “Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha, nebo mluvím-li sám za sebe.” Jan 8,32; Jan 7,17. Víra v tato zaslíbení může každého člověka vysvobodit z pasti bludu a hříchu.

Každý se může rozhodnout, které moci se podřídí. Nikdo nemůže padnout tak hluboko a být tak hříšný, aby nemohl najít vysvobození v Kristu. Z úst ďáblem posedlého muže vycházela místo modlitby jen satanova slova. Nevyslovená prosba jeho srdce však byla i přesto vyslyšena. Volání člověka v nouzi, třeba i beze slov, nezůstane nikdy bez povšimnutí. Lidé, kteří chtějí uzavřít s Bohem smlouvu, nebudou ponecháni v moci satana či vlastní slabosti. Spasitel je vyzývá:

“At’ se chopí mé záštity a uzavře se mnou pokoj, at’ se mnou uzavře pokoj.” **Izajáš 27,5**. Duchové temnoty budou sice bojovat o každého, nad kým jednou zvítězili, ale Boží andělé je přemohou. Pán praví: “Lze vzít bohatýru to, co pobral? Může uniknout zajatý lid Spravedlivého? Ale Hospodin praví toto: ‘I bohatýru je možno vzít zajatce, co pobral ukrutník, může uniknout. Já s tvými odpůrci povedu spor, já spásu dám tvým synům.’” **Izajáš 49,24.25**.

Na návštěvě v Petrově domě

Shromáždění v synagoze stále ještě žasli nad tím, co viděli. Ježíš si zatím odešel trochu odpočinout do Petrova domu. I tam však byl smutek. Matka Petrovy ženy byla nemocná, “ležela v horečce”. Ježíš ji uzdravil, ona vstala a obsluhovala jej i jeho učedníky.

Zprávy o Kristově působení se rychle rozšířily po celém Kafarnaum. Lidé se báli rabínů, a proto si nedovolili žádat Ježíše o uzdravení v sobotu. Jakmile však zapadlo slunce, nastal rozruch. Obyvatelé města vyšli z domů, obchodů a tržišť a hrnuli se do skromného příbytku za Ježíšem. Některé nemocné přinášeli na nosítkách, jiní se opírali o své hole či přátele a z posledních sil se snažili dostat ke Spasiteli.

Nemocní stále přicházeli a odcházeli. Nikdo totiž nevěděl, jak dlouho u nich Lékař zůstane. Takový den Kafarnaum ještě nezažilo. Všude se ozývaly jásavé výkřiky uzdravených. Spasitel se radoval s nimi. Když viděl utrpení těch, kdo za ním přicházeli, bylo mu jich líto a byl velmi rád, že jim může vrátit zdraví a štěstí.

Ježíš neskončil, dokud neuzdravil posledního nemocného. Zástup lidí se rozešel až pozdě v noci a v Šimonově domě zavládl klid. Skončil dlouhý, rušný den a Ježíš si šel odpočinout. Město ještě spalo, když Spasitel “časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel z domu; odešel na pusté místo a tam se modlil”. **Marek 1,35**.

Takový byl Ježíšův život na zemi. Často posílal učedníky, aby si šli domů odpočinout, ale sám se nenechal odtrhnout od práce. Celé dny učil nevzdělané, uzdravoval nemocné, vracel zrak slepým, sytil zástupy a večer nebo brzy ráno odcházel do svatyně hor rozmlouvat se svým Otcem. Často se celou noc modlil a rozjímal a za svítání se vracel mezi lidi ke své práci.

Časně zrána přišel Petr s ostatními učedníky za Ježíšem a řekli mu, že v Kafarnaum už ho hledají. Učedníci byli velmi zklamaní tím, jak dosud lidé Ježíše přijímali. Židovští představitelé v Jeruzalémě jej chtěli zabít, dokonce i jeho krajané mu usilovali o život. V Kafarnaum jej však vítali s radostí a nadšením. Naděje učedníků zase ožily. Možná, že mezi svobodomyšlnými Galilejci najde podporu pro nové království. S údivem pak vyslechli Kristova slova: “Také ostatním městům musím zvěstovat Boží království, vždyť k tomu jsem byl poslán.” **Lukáš 4,43.**

[162]

Povaha Ježíšovy činnosti

Při rozruchu, který tehdy panoval v Kafarnaum, hrozilo nebezpečí, že lidé zapomenou na cíl Kristova poslání. Ježíš na sebe nechtěl upozorňovat jen svými zázraky a uzdravováním tělesných nemocí.

Chtěl, aby k němu lidé přicházeli jako ke svému Spasiteli. Lidé by byli rádi věřili, že přišel jako král a že nastolí svoji vládu na zemi. Ježíš však chtěl obrátit jejich mysl od záležitostí světských k duchovním. Pouhý pozemský úspěch by byl překážkou jeho dílu.

Obdiv bezstarostného davu Ježíše vůbec netěšil. Nikdy v životě nestál o vlastní slávu. Hold, který svět vzdává postavení, bohatství či nadání, byl Synu člověka zcela cizí. Ježíš si nikdy nevynucoval přízeň či poctu, jak to dělávají lidé. Staletí před jeho narozením o něm bylo prorokováno: “Nekřičí a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy. Neochabne, nezlomí se, dokud na zemi soud nevykoná.” **Izajáš 42,2-4.**

Farizeové chtěli vynikat úzkostlivým dodržováním obřadních předpisů, okázalou zbožností a dobročinností. Svoji horlivost dokazovali neustálými rozhovory o náboženství. Jednotlivé sekty se mezi sebou hlučně a dlouze přely a často byly na ulicích slyšet rozhněvané hlasy vzdělaných učitelů zákona.

Ježíšův život byl úplně jiný. Žádné hlučné spory, okázalá bohoslužba či snaha o uznání. Kristus byl skrytý v Bohu a Bůh se zjevil v povaze svého Syna. K tomuto zjevení chtěl Ježíš obrátit pozornost lidí i jejich úctu.

Slunce spravedlnosti nevychází světu ve své kráse proto, aby jej oslnilo svou slávou. O Kristu je psáno: “Jako jitřenka, tak jistě on

vyjde.” **Ozeáš 6,3**. Úsvit přichází tiše a nepozorovaně, zahání noční tmu a probouzí svět k životu. Tak vzešlo i “slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích” **Malachiáš 3,18**.

27. kapitola — Zázračná uzdravení

Malomocenství bylo na Východě nejobávanější nemocí. Jeho nevyлéčitelnost, nakažlivost a strašlivé stopy, jimiž poznamenávalo své oběti, děsily i ty nejstatečnější. Židé v něm viděli trest za hřích, a proto je nazývali “ranou” nebo “Božím prstem”. Malomocenství bylo smrtelnou nemocí, pronikalo do celého těla a nedalo se vyléčit. Bylo symbolem hřichu. Podle obřadního zákona byl malomocný prohlášen za nečistého a potom vykázán z vesnice či města, jako kdyby už byl mrtvý. Všechno, čeho se dotkl, bylo nečisté. Svým dechem znečišťoval vzduch. Každý, u něhož vzniklo podezření, že je malomocný, se musel ukázat kněžím. Ti jej prohlédli a rozhodli. Pokud jej označili za malomocného, byl odtržen od rodiny a vyloučen z izraelského společenství. Mohl se stýkat jen s těmi, kdo byli stejně postižení jako on. Předpisy zákona byly neúprosné. Vztahovaly se i na krále a vladaře. Panovník postižený touto hroznou nemocí se musel vzdát trůnu a odejít ze společnosti.

Malomocný musel snášet svůj těžký úděl daleko od přátel a příbuzných. Musel upozorňovat na své neštěstí, roztrhnout své roucho a každého hlasitým voláním varovat, aby se mu vyhnul. Žalostné výkřiky: “Nečistý! Nečistý!” které se ozývaly z osamělého vyhnanství, naháněly strach a hrůzu.

V oblasti, kde Kristus působil, trpělo touto nemocí mnoho lidí. Když se k nim donesly zprávy o jeho činech, svitla jim naděje. Od dob proroka Elíši však ještě žádný malomocný uzdraven nebyl. Neodvažovali se očekávat od Ježíše něco, co dosud pro nikoho nevykonal. Byl mezi nimi jeden muž, v jehož srdci začala klíčit víra. Nevěděl však, jak se má k Ježíši dostat. Jak se mohl ukázat tomuto Lékaři, když se nesměl stýkat ani se svými bližními? Přemýšlel, zda by ho Kristus vůbec uzdravil. Sklonil by se k člověku, kterého podle názoru všech ostatních stihl Boží soud? Nezatratil by jej stejně jako farizeové, a dokonce i lékaři, a nepřikázal by mu, aby se vzdálil od lidí? Myslel na všechno, co o Ježíši slyšel. Nikoho, kdo jej požádal o pomoc, prý dosud neodmítl. Ubohý muž se rozhodl Spasitele vy-

[164] hledat. Do města nesměl, a tak doufal, že se s ním setká na nějaké vedlejší stezce v horách, nebo až bude Ježíš učit někde za městem. Bylo to velmi obtížné, ale jinou naději neměl.

Malomocný je veden ke Spasiteli. Ježíš učí u jezera lid, který se tam kolem něho shromáždil. Postižený muž stojí opodál. Zaslechl několik Spasitelových slov a vidí, jak vzkládá ruce na nemocného. Sleduje, jak chromí, slepí, ochrnutí a různými smrtelnými nemocemi postižení lidé vstávají a chválí Boha za své uzdravení. Víra v jeho srdci sílí. Stále více se přibližuje ke shromážděnému zástupu. Zapomíná na zákazy, na bezpečnost lidí i na hrůzu, kterou jim svým zjevem nahání. Vidí jen naději na uzdravení.

Je na něho ošklivý pohled. Nemoc ho zohavila a jeho rozkládající se tělo vzbuzuje odpor. Lidé před ním s hrůzou ustupují. Tlačí se jeden přes druhého a snaží se utéci, jen aby s ním nepřišli do styku. Někteří se ho snaží zastavit, aby se nedostal k Ježíši, ale marně. Malomocný nevidí ani neslyší. Nevšímá si jich. Vidí jen Božího Syna. Slyší jen hlas, který dává umírajícímu život. Konečně se dostává k Ježíši, vrhá se mu k nohám a volá: “Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.”

Vyléčení malomocného

Ježíš na něho vzkládá ruce a říká: “Chci, buď čist.” **Matouš 8,2.3.**

S malomocným se ihned stala změna. Tělo se uzdravilo, nervům se vrátila citlivost, svalům síla. Rozpraskaná šupinatá pokožka, typický příznak malomocenství, zmizela a místo ní se objevila jemná hladká pleť.

Ježíš uzdravenému přikázal, aby nikomu neříkal, co se mu přihodilo, ale aby se šel okamžitě ukázat do chrámu a přinesl obětní dar. Taková oběť nemohla být přijata, dokud kněží obětujícího neprohlédli a neuznali za zcela zdravého. Kněží tuto povinnost vykonávali jen neradi, ale vyhnout se jí nemohli.

Písmo ukazuje, jak naléhavě Kristus muže žádal, aby o uzdravení pomlčel a šel rovnou do chrámu. “Ježíš mu pohrozil, poslal jej ihned pryč a nařídil mu: ‘Ne abys někomu něco říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, co Mojžíš přikázal — jim na svědectví.’” **Marek 1,43.44.** Kdyby byli kněží věděli, jak byl malo-

mocný uzdraven, mohli by z nenávisti ke Kristu vydat nepravdivé prohlášení. Ježíš chtěl, aby se uzdravený ukázal v chrámu dříve, než se k nim zprávy o zázraku dostanou. Jedině tak mohli vydat nezaujaté rozhodnutí a dovolit uzdravenému malomocnému, aby se zase vrátil k rodině a přátelům.

Když Ježíš muži přikázal, aby o uzdravení mlčel, měl k tomu ještě další důvody. Spasitel věděl, že se nepřátelé snaží překazit jeho dílo a odvrátit od něho lid. Uvědomoval si, že po rozšíření zprávy o uzdravení malomocného by se k němu hrnuly davy dalších lidí postižených touto hroznou nemocí a strach z nákazy by vyvolal veliký rozruch. Mnozí malomocní by dar zdraví nevyužili ke svému požehnání ani k požehnání druhých. Kdyby kolem sebe shromáždil oval zástupy malomocných, dával by záminku k obvinění, že porušuje předpisy obřadního zákona. A to by mohlo ohrozit hlásání evangelia. [165]

Následující události ukázaly, že Ježíšova výzva k mlčení byla správná. Uzdravení malomocného vidělo mnoho lidí a všichni byli zvědaví na rozhodnutí kněží. Když se uzdravený vrátil ke svým přátelům, nastal velký rozruch. Muž nedbal na Ježíšovo varování a nesnažil se utajit, jak byl uzdraven. Zcela zamlčet se uzdravení samozřejmě nedalo, ale muž o něm hovořil, kudy chodil. Myslel si, že Ježíš mu přikázal mlčet jen ze skromnosti, a všude vyprávěl o moci velkého Lékaře. Neuvědomoval si, že tak přispívá k ještě větší odhodlanosti kněží a starších Ježíše zničit. Cítil, že zdraví je vzácný dar. Radoval se, že má zase sílu a že se mohl vrátit ke své rodině i mezi ostatní lidi. Připadalo mu, že není možné nechválit Lékaře, který ho uzdravil. Rozšiřování jeho zkušenosti však brzdilo Spasitelovo dílo. Lidé se k němu začali hrnout v takovém množství, že musel své působení na čas přerušit.

Každý Kristův čin měl dalekosáhlý význam. Mnohem větší než se na první pohled zdálo. Tak tomu bylo i v případě malomocného. Ježíš sloužil všem lidem, kteří k němu přišli, ale chtěl požehnat i těm, kdo ještě nepřišli. Získával publikány, pohany, Samařany, ale přál si oslovit i kněze a učitele, kteří byli v zajetí předsudků a tradic. Nevynechal jedinou příležitost, stále se snažil na ně zapůsobit. Ke kněžím poslal uzdraveného malomocného, aby jim vydal svědectví a vyvrátil jejich předsudky.

Farizeové tvrdili, že Kristovo učení je v rozporu se zákonem, který Bůh vyhlásil prostřednictvím Mojžíše. Ale Ježíšův příkaz,

aby očištěný malomocný přinesl oběť podle zákona, toto obvinění popíral. Pro každého, kdo byl ochotný se nechat přesvědčit, to byl dostatečný důkaz.

Představitelé Jeruzaléma vyslali zvědy, aby našli nějakou záminku ke Kristově popravě. Kristus jim však předkládal důkazy o své lásce k lidem, úctě k zákonu a o své moci vysvobozovat z hříchu a smrti. O předních mužích Jeruzaléma vydal svědectví: “Za dobro mě zavalují zlobou, za mou lásku nenávisť.” **Žalm 109,5**. Kristus, který kdysi na hoře vydal přikázání “milujte své nepřátele”, podle něho také sám žil. Neodplácel “zlým za zlé ani urážkou za urážku”, ale naopak žehnal (**Matouš 5,44; 1. Petrův 3,9**).

Kněží, kteří malomocného vyloučili ze společnosti, potvrdili jeho uzdravení. Jejich prohlášení bylo zveřejněno a zaznamenáno a stalo se trvalým svědectvím o Kristu. Když se uzdravený vrátil do společenství Izraele s kněžským potvrzením, že na sobě nemá žádné známky nemoci, byl sám živým svědectvím o svém Zachránci. S radostí přinesl oběť a velebil Ježíšovo jméno. Kněží tak dostali přesvědčující důkaz o božské moci Spasitele. Naskytla se jim příležitost poznat pravdu a přijmout požehnání světla. Zavrhnou-li ji, už se jim nikdy znovu nenabídne. Mnozí světlo skutečně odmítli, ale nesvítilo zbytečně. Někteří lidé byli přece jen osloveni, přestože to na nich zpočátku nebylo poznat. Za Spasitelova života se zdálo, že jeho poselství vyvolává u kněží a učitelů jen nepatrně příznivou odezvu, ale po jeho nanebevstoupení “také mnoho kněží přijalo víru”. **Skutky 6,7**.

[166]

Symbolický význam uzdravení

Kristovo očištění malomocného od strašné nemoci nám přibližuje, jak Spasitel očišťoval lidi od hříchu. Muž, který přišel za Ježíšem, byl “plný malomocenství”. Smrtný jed nemoci se rozšířil po celém jeho těle. Učedníci se snažili zabránit Mistrovi v tom, aby na něho vložil ruku, protože ten, kdo se dotkl malomocného, byl také nečistý. Ježíš se však položením ruky na nemocného neznečistil. Jeho dotek měl životodárnou moc. Očistil muže od strašné choroby. Malomocenství hříchu je stejné — hluboce zakořeněné, smrtelné a lidskými silami nevyléčitelné. “Hlava je celá chorá a celé srdce zemdlené. Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a

jizva i čerstvá rána.” **Izajáš 1,5.6.** Ježíš žil mezi lidmi a zůstal bez poskvrny. Jeho přítomnost má pro hříšníka léčivou moc. Každý, kdo mu padne k nohám a ve víře řekne: “Pane, chceš-li, můžeš mě očistit,” uslyší odpověď: “Chci, buď čist.” **Matouš 8,2.3.**

Někdy Ježíš na prosbu o uzdravení neodpověděl okamžitě. V případě malomocného však zasáhl hned. Když prosíme o pozemská požehnání, naše modlitby nebývají vždy vzápětí vyslyšeny, někdy nám Bůh dá dokonce něco jiného, než jsme chtěli. S prosbou o vysvobození z hříchu je tomu však jinak. Bůh nás chce očistit od hříchu, chce, abychom byli jeho dětmi, a chce nám pomoci žít svatým životem. Kristus “sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce” **Galatským 1,4.** “Máme v něho pevnou důvěru, že nás slyší, kdykoliv o něco požádáme ve shodě s jeho vůlí. A víme-li, že nás slyší, kdykoliv o něco žádáme, pak také víme, že to, co máme, jsme dostali od něho.” **1. Janův 5,14.15.** “Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očistí uje nás od každé nepravosti.” **1. Janův 1,9.**

Ochrnutý

Tuto skutečnost Ježíš potvrdil i uzdravením ochrnutého v Kafarnaum. Vykonal zázrak proto, aby ukázal, že má moc odpouštět hříchy. Uzdravení ochrnutého osvětluje ještě další důležité pravdy. Je v něm naděje a povzbuzení. Z jednání lstivých farizeů pro nás vyplývá i varovné poučení.

Ochrnutý muž stejně jako malomocný ztratil poslední naději na uzdravení. Jeho nemoc byla důsledkem hříšného života a jeho utrpení umocňovaly výčitky svědomí. Dávno předtím se obrátil na farizeje a lékaře a doufal, že ho osvobodí od duševních útrap i tělesné bolesti. Ti jej však bezcitně prohlásili za nevléčitelného a propustili ho s tím, že propadl Božímu hněvu. Farizeové viděli v utrpení projev Boží nelibosti, a proto se nemocných a chudých stranili. Sami se považovali za svaté. Mnohdy však byli sami hříšnější než trpící, které odsuzovali.

Ochrnutý muž už byl zcela bezmocný, nikde neviděl naději a propadal zoufalství. Potom se doslechl o Ježíšových zázracích. Dozvěděl se, že Kristus uzdravil i tak hříšné a bezmocné lidi, jako byl

[167] on, a že očistil dokonce i malomocné. Přátelé, kteří mu o všem vyprávěli, jej povzbuzovali a přesvědčovali, že i on by mohl být uzdraven, kdyby jej k Ježíši přinesli. Ale když si muž uvědomil příčinu své nemoci, jeho naděje pohasla. Báł se, že tak čistý a bezúhonný Lékař by ho ve své přítomnosti nestrpěl.

Umírající muž už ani tak netoužil po tělesném uzdravení jako po osvobození od břemene hříchu. Kdyby se mohl setkat s Ježíšem a získat jistotu odpuštění a smíření s nebem, byl by spokojený, ať už by měl z Boží vůle žít nebo zemřít. Zvolal: “Kdybych se tak k němu mohl dostat!” Mnoho času už mu nezbyvalo. Na nemocném těle se objevovaly známky rozkladu. Prosil přátele, aby ho i s lůžkem odnesli k Ježíši. Ochotně mu vyhověli. Ale zástup, který se shromáždil kolem Spasitele uvnitř domu i v jeho okolí, byl tak veliký, že nebylo možné se k němu přiblížit ani tak, aby slyšeli jeho hlas.

Ježíš učil v Petrově domě. Učedníci si ze zvyku sedli k němu a “kolem seděli farizeové a učitelé Zákona, kteří se sešli ze všech galilejských a judských vesnic i z Jeruzaléma”. **Lukáš 5,17**. Přišli na výzvědy a hledali, z čeho by mohli Ježíše obvinít. Kromě nich se tam shromáždil různorodý dav nadšených obdivovatelů, zvědavců i nevěřících lidí. Byly tam zastoupeny různé národnosti a všechny společenské vrstvy. S Ježíšem byla “moc Páně, aby uzdravoval” (**Lukáš 5,17**). Duch života se vznášel nad shromážděním, ale farizeové a učitelé zákona nerozpoznali jeho přítomnost. Necítili žádnou potřebu, nepotřebovali uzdravení. Ježíš “hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou”. **Lukáš 1,53**.

Přátelé ochrnutého se stále znovu a znovu pokoušeli protlačit davem, ale marně. Nemocný se v nevýslovné úzkosti rozhlížel kolem sebe. Mohl se snad vzdát naděje, když dlouho očekávaná pomoc byla tak blízko? Přátelé ho na jeho žádost vynesli na střechnu domu, odkryli ji a spustili nemocného k Ježíšovým nohám. Spasitel přerušil kázání. Pohlédl na jeho tvář a v očích, které se k němu upíraly, vyčetl prosbu. Rozuměl mu, vždyť k sobě tohoto zmateného a pochybujícího muže sám přivolal. Ještě když ochrnutý ležel ve svém domě, Spasitel působil na jeho svědomí. Když litoval svých hříchů a uvěřil, že Ježíš má moc ho uzdravit, když jeho srdce zatoužilo po Kristu, Spasitel mu svou životodárnou milostí požehnal. Ježíš sledoval, jak první záblesk víry přerostl v opravdové přesvědčení, že on jediný

může hříšníkovi pomoci. Viděl, že s každým pokusem dostat se do jeho blízkosti, víra postiženého sílila.

Spasitelova slova: “Tvé hříchy jsou ti odpuštěny” zněla nemocnému jako hudba **Lukáš 5,20**. Jeho zoufalství se rozplynulo, z tváře mu začal vyzařovat pokoj, který po odpuštění hříchů zavládl v celé jeho duši. Tělo už ho nebolí a celá jeho bytost se mění. Bezmocný ochrnutý muž je uzdraven! Provinilému hříšníkovi bylo odpuštěno!

Vírou přijal Ježíšova slova jako dar nového života. Nežádal už nic jiného, jen tiše a spokojeně ležel. Byl tak št’astný, že ani nemohl mluvit. Z jeho tváře vyzařovalo nebeské světlo a lidé, kteří vše viděli, užasli.

Rabíni s napětím čekali, jak se Ježíš zachová. Vzpomínali, jak je nemocný muž žádal o pomoc, a oni jej odmítli, nedávali mu žádnou naději a neměli s ním soucit. Navíc ještě prohlásili, že jeho utrpení je Božím trestem za hříšný život. To se jim nyní vybavilo v mysli, když měli nemocného před sebou. Viděli, s jakým zájmem lidé vše sledují, a začali se bát, že ztratí svůj vliv.

[168]

Neřekli si mezi sebou ani slovo, ale vyměnili si pohledy, které jasně říkaly, že tak už to dál nepůjde, že s tím musí skoncovat. Ježíš prohlásil, že jsou ochrnutému odpuštěny hříchy. Farizeové pokládali tato slova za rouhání a došli k závěru, že je mohou považovat za hřích hodný trestu smrti. V duchu si říkali: “Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?” **Marek 2,7**.

Ježíš se na ně upřeně zadíval. Farizeové sklopili hlavy a ustoupili. Řekl jim: “Jak to, že tak uvažujete? Je snadnější říci ochrnutému: Odpouštějí se ti hříchy, anebo říci: Vstaň, vezmi své lože a chod’? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy — řekne ochrnutému: ‘Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!’” **Marek 2,9-11**.

Ochrnutý, kterého přinesli na nosítkách, se bez nejmenších potíží rychle postavil na nohy. V žilách mu proudila krev plná života. Do všech částí jeho těla náhle vstoupila síla. Mrtvolně bledá tvář získala zdravou barvu. “On vstal, vzal hned své lože a vyšel před očima všech, takže všichni žasli a chválili Boha: ‘Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.’” **Marek 2,12**.

Kristova láska je vskutku obdivuhodná — sklání se k hříšným a trpícím lidem a uzdravuje je. Bůh se trápí bolestmi nemocného lidstva a utiňuje je. Lidem se zjevila zázračná moc. Mohou snad

ještě pochybovat o poselství spásy? Mohou přehlížet milosrdenství soucitného Vykupitele?

Rozpadávající se tělo nemocného mohla uzdravit jen stvořitelská moc. Hlas, který oživil člověka vytvořeného z prachu země, dal život i umírajícímu tělu ochrnutého. Moc, která dala život tělu, obnovila i srdce. Co Bůh při stvoření “řekl, to se stalo, jak přikázal, tak vše stojí”. **Žalm 33,9**. Tentýž Bůh dal život člověku, který byl mrtvý pro své viny a hříchy. Uzdravení těla bylo důkazem moci, jež obnovila srdce. Kristus přikázal ochrnutému vstát a jít, aby všichni viděli, “že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy”. **Marek 2,10**.

Kristus uzdravil duši i tělo ochrnutého. Po duchovním uzdravení přišlo uzdravení tělesné. Na to nesmíme zapomínat. I v dnešní době jsou tisíce tělesně nemocných lidí, kteří stejně jako ochrnutý muž touží po slovech: “Odpouštějí se ti hříchy.” **Marek 2,9**. Příčinou jejich strádání je břemeno hříchu, vnitřního neklidu a neuspokojené touhy. Nikde jinde než u nebeského Lékaře duše pomoc nenajdou. Pokoj, který posiluje mysl a uzdravuje tělo, dává jedině on.

[169] Ježíš přišel, “aby zmařil činy d’áblovy”. **1. Janův 3,8**. V něm byl život. (**Jan 1,4**) Řekl: “Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.” **Jan 10,10**. Ježíš “je Duchem oživujícím” (**1. Korinským 15,45**) a má stále stejnou životodárnou moc, jako když na zemi uzdravoval nemocné a odpouštěl viny hříšníkům. “On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje.” **Žalm 103,3**.

Uzdravení ochrnutého na lidi silně zapůsobilo. Bylo to jako by se otevřelo nebe a zjevila se sláva lepšího světa. Když uzdravený procházel zástupem, chválil Boha na každém kroku a nesl své lůžko, jako by to bylo pírko. Lidé ustupovali a uvolňovali mu cestu, s úžasem a bázní na něho hleděli a šeptali si mezi sebou: “Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.” **Marek 2,12**.

Farizeové byli ohromeni. Cítili, že jsou poraženi, a nebyli schopni slova. Pochopili, že se jim nepodaří nakazit dav svou žárlivostí. Obdivuhodné uzdravení člověka, kterého oni sami ponechali napospas Božímu hněvu, pohnulo lidmi tak silně, že na rabíny v té chvíli zapomněli. Židovští učitelé viděli, že Kristus má moc, kterou oni připisují jedině Bohu, a přesto se na rozdíl od nich nechová povýšeně, ale laskavě a důstojně. Byli zmateni a vyvedeni z míry. Poznali přítomnost vyšší moci, ale neuznali ji. Čím zřetelnější byl důkaz, že Ježíš má moc odpouštět na zemi hříchy, tím zatvrzeleji

setrvali ve své nevěře. Odešli z Petrova domu, kde byli svědky toho, jak Ježíš svým slovem uzdravil ochrnutého, a vymýšleli nové plány, jak Božího Syna umlčet.

Kristova moc uzdravovala i ty nejzhoubnější a nejtěžší tělesné nemoci. Avšak ti, kdo zavírali oči před světlem, propadali stále se zhoršujícím nemocem duše. Malomocenství a ochrnutí nebyly tak strašné jako slepý fanatismus a nevěra.

Když se uzdravený muž vrátil ke své rodině a sám si nesl lůžko, na kterém ho před chvílí vynášeli z domu, všichni se velmi radovali. Seběhli se k němu, plakali radostí a téměř nemohli věřit vlastním očím. Stál před nimi v plném zdraví a síle. Paže, které dříve bezvládně visely podél těla, se pohybovaly tak, jak chtěl. Svraštělá a bledá plet' byla svěží a měla zdravou barvu. Kráčel pevným a přirozeným krokem. Z tváře mu vyzařovala radost a naděje; známky hříchu a utrpení vystřídal výraz čistoty a pokoje. Celý dům s radostí chválil Hospodina. Bůh byl oslaven ve svém Synu, který vrátil naději zoufalému a sílu zesláblému. Uzdravený muž i jeho rodina byli ochotni položit za Ježíše i život. V jejich víře nebyl ani stín pochybnosti, bezmezně důvěřovali Ježíši, který přinesl světlo do temnoty jejich domova, a cele se mu oddali.

[170]

28. kapitola — Lévi Matouš

Ze všech římských úředníků v Palestině lidé nejvíce nenáviděli publikány. Daně Židům ukládala cizí vláda, a to je ustavičně dráždilo, protože jim to připomínalo ztrátu samostatnosti. Výběřčí daní nebyli jen nástroji římského útlaku, ale také vyděrači, kteří se svévolně obohacovali na úkor lidu. Žid, který tento úřad od Římanů přijal, byl považován za zrádce vlastního národa. Ostatní jím opovrhovali jako odpadlíkem a dívali se na něho jako na vyvrhele společnosti.

K publikánům patřil i Lévi Matouš. Po čtyřech mužích, které Kristus povolal do svého díla u Genezaretského jezera, se stal Lévi jeho pátým učedníkem. Farizeové soudili Matouše podle jeho zaměstnání, ale Ježíš v něm viděl člověka ochotného přijmout pravdu. Matouš poslouchal Spasitelovy výklady. Když jej Boží Duch přesvědčil o jeho hříšnosti, chtěl hledat pomoc u Krista. Byl však zvyklý na to, že rabíni lidi kolem sebe přehlíželi, a ani jej nenapadlo, že by si ho velký Učitel mohl všimnout.

Jednoho dne seděl v celnici a viděl, jak se k němu blíží Ježíš. Když mu Učitel řekl: “Pojď za mnou!” byl velmi překvapen.

“Nechal všeho, vstal a šel za ním.” **Lukáš 5,27.28.** Neváhal, nepochyboval, nemyslel na výnosné zaměstnání, které má zaměnit za chudobu a strádání. Stačilo mu, že bude moci být s Ježíšem, poslouchat ho a podílet se na jeho díle.

Tak tomu bylo i s učedníky, které Ježíš povolal před ním. Petr a jeho přátelé na Ježíšovu výzvu také okamžitě opustili své čluny a sítě. Někteří z nich podporovali své blízké, kteří na nich byli závislí. Když však přijali Spasitelovo pozvání, neváhali a neptali se, z čeho budou žít a jak uživí rodinu. Uposlechli výzvy, a když se jich pak Ježíš ptal: “Když jsem vás vyslal bez měšce, mošny a obuvi, měli jste v něčem nedostatek?” Oni mu odpověděli: “Neměli.” **Lukáš 22,35.**

Matouš byl bohatý, zatímco Ondřej a Petr žili v chudobě. Všichni však prošli stejnou zkouškou a zasvětili se témuž dílu. Právě ve

chvíli, kdy se jim dařilo, kdy sítě byly plné ryb a starý způsob života se zdál být nejlákavější, je Ježíš u jezera vyzval, aby všechno opustili a věnovali se hlásání evangelia. Taková zkouška přichází na každého člověka, aby se ukázalo, zda v něm vítězí touha po pozemských věcech nebo po společenství s Kristem. [171]

Zůstat vždy věrný není snadné. Člověk, který Božímu dílu neodevzdá celé své srdce a nestaví poznání Krista nade vše ostatní, nemůže v Boží službě uspět. Ten, kdo má nějaké výhrady, nemůže být Kristovým učedníkem, a už vůbec ne jeho spolupracovníkem. V životě lidí, kteří si váží spasení, se projevuje stejná obětavost jako v životě Krista. Radostně jej následují kamkoliv je vede.

Povolání Matouše za Kristova učedníka vyvolalo velké pobouření. Volba publikána za jednoho z nejbližších spolupracovníků náboženského učitele byla považována za urážku náboženských, společenských a národních zvyklostí. Farizeové se dovolávali vžitých předsudků a doufali, že se jim podaří obrátit lid proti Ježíšovi.

Slavnost v Matoušově domě

U celníků vzbudila událost neobyčejný zájem. Zatoužili po setkání s nebeským Učitelem. Matouš měl ze svého povolání takovou radost, že chtěl k Ježíši přivést i ty, s kterými se dříve stýkal. Uspořádal proto ve svém domě hostinu a pozval na ni všechny své příbuzné a přátele. Byli tam nejen celníci, ale i další lidé pochybné pověsti, kterým se jejich úzkostliví sousedé vyhýbali.

Slavnost byla připravena na Ježíšovu počest a Ježíš pozvání bez váhání přijal. Dobře věděl, že tím urazí farizeje a poškodí svou pověst mezi lidem. Žádné zdvořilostní ohledy však nemohly jeho jednání ovlivnit. Společenské postavení pro něho nic neznamovalo. Viděl člověka žíznícího po vodě života. Ježíš seděl u stolu publikánů na čestném místě. Svou účastí a laskavostí ukázal, že uznává lidskou důstojnost, a lidé chtěli být hodni jeho důvěry. Jeho slova na ně působila životodárnou mocí a byla pro ně požehnáním. Probudila v těchto vyvržencích společnosti nové pohnutky a otevřela jim možnost nového života.

Při podobných setkáních oslovovalo Spasitelovo poselství i lidi, kteří se k němu přiznali až po jeho nanebevstoupení. Když se při vylití Ducha svatého obrátily tři tisíce lidí za jediný den, byli mezi nimi

mnozí z těch, kdo poprvé slyšeli poselství pravdy u stolu publikánů. Někteří potom začali hlásat evangelium. Pro Matouše samotného byla Ježíšova účast na hostině trvalým příkladem a poučením. Opo-
vrhovaný publikán se stal jedním z nejoddanějších evangelistů a svou službou krácel věrně ve stopách svého Mistra.

Když se rabíni dozvěděli o Ježíšově návštěvě u Matouše, chopili se příležitosti, aby Ježíše obvinili. Chtěli však k tomu využít učedníky. Snažili se v nich vzbudit předsudky a doufali, že je Mistru odcizí. Měli v úmyslu očernit Krista před učedníky a učedníky před Kristem, a zasáhnout tak jejich nejzranitelnější místo. Tímto způsobem pracuje satan již od své vzpoury v nebi. Všichni, kdo vyvolávají nesváry a odcizení, jsou ovládáni jeho mocí.

Závistiví rabíni se ptali učedníků: “Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?” Ježíš nečekal, až učedníci odpovědí, ale sám řekl: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a uče se, co to je: ‘Milosrdenství chci, a ne oběť.’” Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.” **Matouš 9,11.12.** Farizeové si mysleli, že jsou duchovně zdraví a žádného lékaře nepotřebují. Duchovní nemoci, které vedou člověka do záhuby, viděli jen na publikánech a pohanech. Nebylo snad tedy posláním Lékaře vyhledat právě ty, kdo potřebovali jeho pomoc?

Farizeové viděli sami sebe v tom nejlepším světle, ale ve skutečnosti na tom byli hůře než ti, kterými pohrdali. Publikáni nebyli tak zaslepení a sebevědomí, a byli proto přístupnější působení pravdy.

Ježíš řekl rabínům: “Jděte a uče se, co to je: ‘Milosrdenství chci, a ne oběť.’” Ukázal, že i když si rabíni činí nárok na výklad Božího slova, jeho duch je jim úplně cizí.

Farizeové byli na nějakou dobu umlčeni, ale to je jen utvrdilo v jejich nepřátelství. Vyhledali učedníky Jana Křtitele a snažili se je popudit proti Spasiteli. Sami poselství Jana nepřijali. S pohrdáním ukazovali na jeho odříkavý život, prosté chování a obyčejný oděv. Posmívali se mu a prohlašovali ho za fanatika. Jan napadal jejich pokrytectví, oni proto odmítali jeho poselství a snažili se proti němu pobouřit i lid. Boží Duch působil na jejich srdce a usvědčoval je z hříchu, ale oni zavrhli Boží radu a prohlásili Jana za posedlého d’áblem.

Když se Ježíš přátelil s lidmi, jedl a pil u jejich stolů, obvinili jej, že je milovníkem hodů a pitek. To však platilo o nich. Stejně

jako satan zkresloval Boží povahu a připisoval Bohu své vlastnosti, překrucují bezbožní lidé pravdu o Božích poslech.

Farizeové nechtěli uznat, že Ježíš jí s publikány a hříšníky proto, aby do tmy jejich životů vnesl nebeské světlo. Nechtěli připustit, že každé slovo z úst nebeského Učitele je živým semenem, které jednou vyklíčí a ponese ovoce k Boží slávě. Rozhodli se, že světlo odmítnou. Poslání Jana Křtitele sice neuznávali, ale byli ochotni se spřátelit s jeho učedníky, aby je získali pro společný postup proti Ježíši. Tvrdili, že Ježíš pošlapává staré tradice, a srovnávali přísnou zbožnost Jana Křtitele s Ježíšovým hodováním u publikánů a hříšníků.

Pravý půst

Janovi učedníci prožívali v té době velký zármutek. Bylo to předtím, než přišli k Ježíši s Janovým poselstvím. Celé dny truchlili pro svého milovaného učitele, který byl ve vězení. Ježíš navíc neprojevil žádnou snahu Jana vysvobodit, a dokonce se zdálo, že jeho učení znevažuje. Poslal-li Jana Bůh, proč se Ježíš a jeho učedníci chovají úplně jinak?

Janovi učedníci plně nechápali Kristovo dílo. Mysleli si, že obvinění farizeů mohou být opodstatněná. Sami zachovávali mnoho rabínských příkazů a doufali, že budou ospravedlněni ze skutků zákona. Židé se postili, aby měli nějakou zásluhu. Ti nejprísrnější z nich se postili i dva dny v týdnu. Farizeové a Janovi učedníci se právě postili, když přišli za Ježíšem a ptali se: “Jak to, že my a farizeové se postíme, ale tvoji učedníci se nepostí?” **Matouš 9,14.**

Ježíš jim odpověděl velmi ohleduplně. Nesnažil se jim vyvrátit mylnou představu o půstu, chtěl jim jen objasnit smysl svého poslání. Použil přitom stejného přirovnání, jakým kdysi Jan vydával svědectví o něm. Jan řekl: “Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena.” **Jan 3,29.** Při Ježíšově odpovědi si Janovi učedníci vzpomněli na obrazná slova svého učitele. Ježíš jim řekl: “Mohou hosté na svatbě truchlit, dokud je ženich s nimi?” **Matouš 9,15.**

Nebeský král byl mezi svým lidem. Bůh dal světu největší ze svých darů. Byla to radost pro chudé, protože Kristus z nich přišel učinit dědice svého království. Radost pro bohaté, neboť učil,

jak získat věčné bohatství. Radost pro nevzdělané, protože Kristus jim dával moudrost pro spasení. Radost pro vzdělané, protože jim otevíral mnohem hlubší tajemství, než si kdy dokázali představit. Spasitelovo poslání odhalovalo lidem pravdy skryté od stvoření světa.

Jan Křtitel se radoval, že mohl vidět Spasitele. Učedníci, kteří měli možnost chodit a hovořit s Majestátem nebes, měli ještě větší důvod k radosti. Tehdy nebylo vhodné truchlit a postit se. Museli otevřít svá srdce a přijmout světlo jeho slávy, aby je potom mohli šířit mezi lidmi, kteří žili ve tmě a stínu smrti.

Kristova slova vyvolávala v lidech radostné představy, ale jen on sám věděl o temném stínu, který se za nimi skrýval. Řekl: “Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat; potom se budou postit.” **Matouš 9,15**. Až uvidí svého Pána zrazeného a ukřižovaného, budou učedníci truchlit a postit se. Když se Ježíš loučil s učedníky v horní místnosti, řekl: “Zanedlouho mě nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte. Amen, amen, pravím vám, vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; budete se rmoutit, ale váš zármutek se promění v radost.” **Jan 16,19.20**.

Po Kristově zmrtvýchvstání se měl jejich smutek změnit v radost. Po nanebevstoupení už Spasitel neměl být na zemi osobně přítomen, ale prostřednictvím Utěšitele měl být s nimi i nadále. Učedníci tedy neměli marnit čas truchlením. To by se líbilo jen satanovi. Ten chtěl, aby si svět myslel, že byli podvedeni a oklamáni. Oni však měli vírou vzhlížet k nebeské svatyni, kde za ně slouží Ježíš. Měli otevřít srdce jeho Zástupci, Duchu svatému, a radovat se ve světle jeho přítomnosti. Přijdou však na ně i dny pokušení a soužení. Dostanou se do sporu s vládci tohoto světa a s představiteli království temnoty. Až s nimi Kristus osobně nebude a oni nerozpoznají přítomnost Utěšitele, potom bude vhodné se postit.

Farizeové byli pyšní na to, jak přísně dodržovali předpisy, ale jejich srdce byla plná nenávisti a nesvárů. Písmo říká: “Postíte se jenom pro spory a hádky, abyste mohli svévolně udeřit pěstí. Nepostíte se tak, aby bylo slyšet váš hlas na výšině. Což to je púst, který si přeji? Den, kdy se člověk pokořuje, kdy hlavu sklání jako rákos, žínici obléká a popelem si podestýlá? Dá se toto nazvat postem, dnem, v němž má Hospodin zalíbení?” **Izajáš 58,4.5**.

Skutečný půst není žádnou formalitou. Písmo popisuje, že půst, který se Bohu líbí, znamená “rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným volnost, každé jho rozbít,” být “štedrý k hladovému a nasytit ztrápeného”. **Izajáš 58,6.10**. Tento text přesně ukazuje ducha a povahu Kristova díla. Celý jeho život byl obětí pro záchranu světa. Když se postil na poušti nebo když hodoval s publikány na hostině u Matouše, vždy dával svůj život jako výkupné za ztracené lidstvo. Pravá zbožnost se neprojevuje nečinným truchlením, pokořováním těla či množstvím obětí, ale obětavostí a ochotou sloužit Bohu a lidem.

[174]

“Nové víno”

Potom Ježíš vyprávěl Janovým učedníkům podobenství: “Nikdo nezalátá starý šat záplatou z neseprané látky; nebo se ten příšitý kus ze šatu vytrhne a díra bude ještě větší.” **Matouš 9,16**. Poselství Jana Křtitele se nemělo mísit s tradicemi a pověrami. Při pokusu o spojení farizejské povrchnosti s Janovou opravdovostí by jen vynikla nepřekonatelná propast, která mezi nimi zela.

Stejně tak nebylo možné spojit s farizejskými zvyklostmi Kristovo učení. Kristus nepřišel překlenout propast, kterou Jan svým učením odhalil. Chtěl rozdíl mezi starým a novým ještě více prohloubit. Vyjádřil to dalším příkladem: “A mladé víno se nedává do starých měchů, jinak se měchy roztrhnou, víno vyteče a měchy přijdou nazmar.” **Matouš 9,17**. Kožené měchy, které se používaly jako nádoby na čerstvé víno, časem seschly, popraskaly a ke svému původnímu účelu se už nedaly použít. Tímto všeobecně známým obrazem chtěl Ježíš ukázat, jak na tom jsou židovští vůdcové. Kněží, zákoníci a přední muži ustrnuli v zaběhnutých kolejích tradic a obřadů. Srdce jim ztvrdla jako seschlé měchy na víno, ke kterým je Ježíš přirovnal. Byli naprosto spokojeni se zákonickým náboženstvím, a nemohli se proto stát posly živé nebeské pravdy. Mysleli si, že jim jejich vlastní spravedlnost úplně stačí, a nechtěli, aby do jejich náboženství proniklo něco nového. Boží dobrodiní nepřijímali jako něco nezaslouženého, viděli v něm odměnu za své dobré skutky. Víra, která se projevuje láskou a očišťuje duši, neměla s náboženstvím farizeů, založeném na obřadech a lidských nařízeních, nic společného. Snaha spojit Ježíšovo učení s tradičním náboženstvím

by byla marná. Živá Boží pravda by stejně jako kvasící víno roztrhla staré, rozpadající se měchy farizejské tradice.

Farizeové si mysleli, že jsou dost moudří na to, aby potřebovali nějaké poučení, dost spravedliví na to, aby potřebovali spasení, a dost uznávaní na to, aby stáli o poctu, kterou jim může dát Kristus. Spasitel od nich odešel a obrátil se k lidem, kteří byli ochotni přijmout nebeské poselství. Ježíš našel nové nádoby na čerstvé víno v nevzdělaných rybářích, v publikánech na tržišti, v Samařance a v dalších obyčejných lidech, kteří mu s radostí naslouchali. Právě ty, kdo ochotně přijímají nebeské světlo, Bůh používá pro dílo evangelia. Jejich prostřednictvím předává světu pravdu. Pokud se Boží děti z Kristovy milosti stanou novými nádobami, naplní je Spasitel novým vínem.

[175] Kristus sice přirovnal své učení k novému vínu, ale ono ve skutečnosti nové nebylo. Zjevovalo jen to, co bylo zvěstováno od počátku. Pro farizeje však Boží pravda ztratila svůj původní význam i krásu. Kristovo učení pro ně bylo téměř ve všech směrech nové, ale oni je neuznali.

Ježíš poukazoval na zhoubnou moc falešného učení, které otupuje smysl pro pravdu a touhu po ní. Řekl: “Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: ‘Staré je lepší.’” **Lukáš 5,39**. Pravda, kterou světu zvěstovali patriarchové a proroci, zazářila v Kristových slovech v novém světle. Zákoníci a farizeové však netoužili po vzácném novém víně. Nedokázali se vzdát starých tradic, zvyků a obřadů, pro Kristovo učení už jim v srdci ani v mysli nezbylo místo. Lpěli na mrtvých formách a odvraceli se od živé pravdy a Boží moci.

To se stalo Židům osudným a bude to kamenem úrazu i pro mnoho lidí v dnešní době. Tisíce lidí se dopouštějí stejné chyby jako farizeové, které Kristus kritizoval na hostině u Matouše. Mnozí raději odmítají pravdu, která přichází od Otce světla, než by se vzdali některé své představy či oblíbeného názoru. Věří sami sobě, spoléhají na vlastní moudrost a neuvědomují si svoji duchovní chudobu. Jsou přesvědčeni, že se na svém spasení mohou nějak významně podílet. Když však vidí, že jejich vlastní “já” se v tomto díle neuplatní, nabízené spasení odmítají.

Zákonické náboženství nemůže přivést lidi ke Kristu, protože je to náboženství bez lásky a bez Krista. Půst a modlitby, kterými se chce člověk ospravedlnit, vzbuzují u Boha nelibost. Slavnostní

bohoslužby, náboženské obřady, okázalá pokora a velkolepé oběti mohou nasvědčovat, že člověk, který se toho všeho účastní, se považuje za spravedlivého a myslí si, že má nárok na vstup do nebe. Ale to je veliký omyl. Naše skutky nás nikdy nemohou spasit.

Farizeové si dnes neuvědomují svoji duchovní bídu, stejně jako si ji neuvědomovali v Kristově době. Právě jim je určeno poselství: “Vždyť říkáš: ‘Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji! ‘A nevíš, že jsi ubohý, bědný a nuzný, slepý a nahý. Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přečištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu.” **Zjevení 3,17.18**. Víra a láska jsou ohněm přečištěné zlato. Pro mnohé však zlato ztratilo svůj lesk a přišli o velký poklad. Kristova spravedlnost je rouchem, které nikdy nenosili, studnou, ze které se nikdy nenapili. Boží slovo jim říká: “Mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jednej jako dřív. Ne-li, přijdu na tebe a pohnu tvým svícem z jeho místa, jestliže se neobrátíš.” **Zjevení 2,4.5**.

“Zkroušený duch, to je oběť Bohu. Srdcem zkroušeným a zdeptaným ty, Bože, nepohrdáš!” **Žalm 51,19**. Dříve než člověk může plně uvěřit v Ježíše Krista, musí se vzdát vlastního “já”. Teprve potom z něho Pán může udělat novou bytost. Nové měchy mohou být naplněny novým vínem. Kristova láska naplňuje věřícího novým životem. V člověku, který vzhlíží k Původci a Dokonavateli naší víry, se odráží Kristova povaha.

29. kapitola — Sobota

Sobota byla posvěcena při stvoření. Byla ustanovena pro člověka již v době, kdy “jitřní hvězdy společně plesaly a všichni synové Boží propukli v hláhol”. **Jób 38,7**. Na světě vládl pokoj, protože země žila v souladu s nebem. “Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré” (**1. Mojžíšova 1,31**) a s radostí z dokončeného díla odpočinul.

Hospodin v sobotu odpočinul, a proto “sedmý den požehnal a posvětil” — oddělil jej pro svaté účely (**1. Mojžíšova 2,3**). Dal ho Adamovi jako den odpočinku. Tento den byl památkou stvořitelského díla, a tedy i znamením Boží moci a lásky. Písmo říká: “On zajistil památku svým divům.” (**Žalm 111,4**) “Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle.” **Římanům 1,20**.

Všechno bylo stvořeno skrze Božího Syna. “Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha. . . Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.” **Jan 1,1-3**. Sobota, která je památkou stvořitelského díla, je i znamením Kristovy lásky a moci.

Sobota nám připomíná přírodu a uvádí nás do společenství se Stvořitelem. V ptačím zpěvu, v šumění stromů a hudbě mořských vln můžeme slyšet hlas, který kdysi v klidu ráje rozmlouval s Adamem. Když pozorujeme projevy Boží moci v přírodě, můžeme v ní nalézt útěchu. Slovo, které kdysi stvořilo svět, dává i dnes člověku život. “Bůh, který řekl ‘ze tmy at’ zazáří světlo’, osvítil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.” **2. Korintským 4,6**.

Tato myšlenka dala podnět ke vzniku písně:

“Hospodine, svými skutky
působíš mi radost,
plesám nad činy tvých rukou:
Tvoje činy, Hospodine,

jsou tak velkolepé,
tvoje záměry jsou přehluboké!”

Žalm 92,5.6.

Duch svatý prostřednictvím proroka Izajáše prohlásil: “Ke komu připodobníte Boha? Jakou podobu mu přisoudíte? . . . Což o tom nevíte? Což jste neslyšeli? Neoznámili vám to už na počátku? Což nechápete, kdo položil základy zemi? Ten, který sídlí nad obzorem země, jejíž obyvatelé jsou jako kobylinky, ten, který nebesa jako závoj roztahuje a napíná je jako stan k obývání. . . ‘Ke komu mě chcete připodobnit, aby mi byl roven?’ praví Svatý. ‘K výšině zvedněte zraky a hled’te: Kdo stvořil toto všechno?’ Ten, který v plném počtu vyvádí zástupy hvězd a všechny volá jménem; má obrovskou sílu a úžasnou moc, nechybí mu ani jedna. Proč říkáš, Jákobe, proč, Izraeli, mluvíš takto: ‘Má cesta je Hospodinu skryta, můj Bůh přehlíží mé právo’? Cožpak nevíš? Cožpak jsi neslyšel? Hospodin, Bůh věčný, stvořitel končin země, není zemdlený, není znavený. . . On dává zemdlenému sílu a dostatek odvahy bezmocnému.” “Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížeš se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravicí své spravedlnosti.” “Obrat’te se ke mně a dojdete spásy, veškeré dálavy země. Já jsem Bůh a jiného už není.” *Izajáš 40,18-29; Izajáš 41,10; Izajáš 45,22.* Toto poselství je zaznamenané v přírodě a sobota je má stále připomínat. Když Hospodin přikazoval Izraelcům, aby světili jeho soboty, řekl: “Svět’te mé dny odpočinku a budou znamením mezi mnou a vámi, abyste věděli, že já jsem Hospodin, váš Bůh.” *Ezechiel 20,20.*

[177]

Sobota byla součástí zákona vyhlášeného na Sínaji. Jako den odpočinku však byla označena už mnohem dříve. Izraelci o ní věděli dávno předtím, než se k Sínaji dostali. Již cestou k této hoře ji totiž zachovávali. Když ji někteří znesvěcovali, Hospodin je napomínal: “Jak dlouho se budete zpěčovat a nebudete dbát mých příkazů a řádů?” *2. Mojžíšova 16,28.*

Sobota nebyla určena jen pro Izrael, ale pro celý svět. Člověk s ní byl seznámen již v ráji a stejně jako ostatní přikázání Desatera platí až navěky. Čtvrté přikázání je součástí zákona, o němž Kristus řekl: “Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani

jediná čárka ze Zákona.” **Matouš 5,18**. Pokud bude existovat nebe a země, bude sobota stálým znamením Stvořitelovy moci. A až na zemi opět rozkvete ráj, budou všichni pod sluncem ctít svatý den Božího odpočinku. “V každý den odpočinku” se všichni obyvatelé oslavené nové země přijdou “sklonit přede mnou, praví Hospodin”. **Izajáš 66,23**.

Žádné jiné ustanovení, které bylo Židům svěřeno, je neodlišovalo od ostatních národů tolik jako svěcení soboty. Bůh si přál, aby zachovávání soboty bylo znamením toho, že jsou jeho lidem, že se odvrátili od modloslužby a jsou spojeni s ním. Pokud však lidé chtějí zachovávat svatou sobotu, musí být sami svatí. Prostřednictvím víry musí mít účast na Kristově spravedlnosti. Když Bůh Izraelcům přikázal: “Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý,” řekl jim také: “Bud’te mými muži svatými.” **2. Mojžíšova 20,8; 2. Mojžíšova 22, 30**. Jen tak mohla sobota označovat Izrael jako lid, který slouží pravému Bohu.

Ježíš a sobotní odpočinek

[178] Když se Židé odvrátili od Boha a přestali si vírou přivlastňovat Kristovu spravedlnost, ztratila pro ně sobota svůj význam. Satan se chtěl vyvýšit a odvrátit lidi od Krista. Snažil se překroutit smysl soboty, protože byla znamením Kristovy moci. Židovští představitelé satanovi pomohli, zatížili Boží den odpočinku břemenem svých nařízení. V Kristově době bylo zachovávání soboty tak převrácené, že svědčilo spíš o lidském sobectví a svévoli než o Boží lásce. Rabíni představovali Boha jako zákonodárce, jehož nařízení lidé nejsou schopni dodržovat. Vzbuzovali v lidu představu, že Bůh je tyran, a utvrzovali ho v tom, že zachovávání soboty podle Božích požadavků vyžaduje tvrdost a krutost. Kristovým posláním bylo tyto falešné představy vyvrátit. Rabíni jej nemilosrdně a nenávislně pronásledovali. On se však ani v nejmenším nepodřídil jejich požadavkům a dodržoval sobotu podle Božího zákona.

Jednou v sobotu se Ježíš vracel se svými učedníky z pobožnosti. Šli přes pole s dozrávajícím obilím. Ježíš se věnoval svému dílu do pozdních hodin, a když procházeli obilím, začali učedníci trhat klasy a jíst zrní, které z nich v dlaních vymnuli. V kterýkoli jiný den by si toho byl nikdo ani nevšiml, protože každý, kdo procházel

pozem, sadem nebo vinicí, si mohl utrhnout a sníst, co chtěl (viz **5. Mojžíšova 23,25.26**). V sobotu to však bylo pokládáno za znesvěcení dne odpočinku. Trhání klasů se považovalo za sklizeň a vymnutí zrn v dlani za mlácení. Podle rabínů se tedy jednalo o dvojí přestoupení.

Farizejští zvědové si hned stěžovali Ježíši: “Hle, tvoji učedníci dělají, co se nesmí dělat v sobotu!” **Matouš 12,2**.

Když Ježíše obvinili z porušování soboty u Bethesdy, obhajoval se tím, že je Božím Synem a jedná v souladu s vůlí svého Otce. Tentokrát farizeové napadli jeho učedníky. Ježíš je odkázal ke Starému zákonu a připomněl jim několik skutků, které Boží služebníci také vykonali v sobotu.

Židovští učitelé byli pyšní na svoji znalost Písma, ale Spasitel jim svou odpovědí vytkl jeho neznalost. Řekl: “Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad on i ti, kdo byli s ním? Jak vešel do domu Božího a vzal posvátné chleby, jedl je... A to byly chleby, které nesmí jíst nikdo, jen kněží.” “Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.” “A nečetli jste v Zákoně, že kněží službou v chrámě porušují sobotu, a přesto jsou bez viny? Pravím vám, že zde je víc než chrám.” “Syn člověka je pánem i nad sobotou.” **Lukáš 6,3.4; Marek 2,27; Matouš 12,5.6; Marek 2,28**.

Pokud bylo správné, že David zahnal svůj hlad tím, že jedl chléb určený pro svatou službu, pak bylo v pořádku i to, že si učedníci ve svatý sobotní den utrhlí obilné klasy, aby se nasýtli. Kněží vykonávali v sobotu v chrámu mnohem víc práce než v jiné dny. Kdyby byli totéž dělali ve světském zaměstnání, byl by to hřích; oni však svou prací sloužili Bohu. Vykonávali obřady, které ukazovaly na Kristovu vykupitelskou moc, a jejich činnost byla v souladu s cílem soboty. Nyní však přišel sám Kristus. Učedníci se jako jeho spolupracovníci zapojili do Boží služby a vše, co bylo třeba vykonat v zájmu Božího díla, se mohlo konat i v sobotu.

Kristus chtěl poučit své učedníky i své nepřátele o tom, že služba Bohu je vždy na prvním místě. Cílem Božího díla ve světě je vykoupení člověka a vše, co se v zájmu tohoto díla musí udělat v sobotu, je v souladu s příkázáním o sobotě. Svě vysvětlení Ježíš ukončil tím, že se prohlásil svrchovaným “pánem nad sobotou” — pánem nad všemi spornými otázkami a nad celým zákonem. Věčný soudce zprostil učedníky viny. Odvolal se právě na ta ustanovení, z jejichž přestupování byli obviněni.

Ježíš nejenže vytkl svým nepřátelům neznalost Písma, ale prohlásil, že ve své slepotě nepochopili smysl soboty. Řekl: “Kdybyste věděli, co znamená ‘milosrdenství chci, a ne obět’”, neodsuzovali byste nevinné.” **Matouš 12,7**. Množství bezduchých obřadů nemohlo nahradit opravdovost a lásku, které provázejí pravou víru v Boha.

Ježíš znovu zopakoval, že oběti samy o sobě nemají žádný význam. Jsou jen prostředkem, nikoli cílem. Jejich posláním je naměřovat člověka ke Spasiteli, a uvádět jej do souladu s Bohem. Bůh oceňuje službu lásky. Obřady, ve kterých láska chybí, jej urážejí. Tak je tomu i se sobotou. Jejím cílem bylo přivádět člověka do společenství s Bohem. Když však lidskou mysl pohltily únavné obřady, smysl soboty byl převrácen. Pouhé vnější zachovávání dne odpočinku bylo výsměchem Božímu přikázání.

Uzdravení člověka s odumřelou rukou

Jindy přišel Ježíš v sobotu do synagogy a viděl tam člověka s odumřelou rukou. Farizeové ho sledovali, byli zvědaví, co udělá. Spasitel dobře věděl, že když uzdraví nemocného v sobotu, budou jej pokládat za přestupníka zákona. Ani tentokrát však nezaváhal a rozhodl se zbořit přehradu požadavků a tradic, která bránila správnému zachovávání soboty. Ježíš vyzval postiženého, aby k němu přistoupil a zeptal se: “Je dovoleno v sobotu jednat dobře, či zle, život zachránit, či utratit?” Nevykonat dobrý skutek, když se k němu naskytla příležitost, totiž podle židovské tradice znamenalo spáchat zlo, nezachránit život znamenalo zabít. Ježíš použil proti rabínům jejich vlastní učení. “Ale oni mlčeli. Tu se po nich rozhlédl s hněvem, zarmoucen tvrdostí jejich srdce, a řekl tomu člověku: ‘Zvedni ruku!’ Zvedl ji, a jeho ruka byla zase zdravá.” **Marek 3,4.5**.

Když se Ježíše ptali: “Je dovoleno v sobotu uzdravovat?” odpověděl: “Kdyby někdo z vás měl jedinou ovečku, a ona by mu v sobotu spadla do jámy, neuchopil by ji a nevytáhl? A oč je člověk cennější než ovce! Proto je dovoleno v sobotu činit dobře.” **Matouš 12,10-12**.

Zvědové se neodvážili Ježíši odpovědět v přítomnosti tolika lidí. Báli se, aby se nedostali do těžkostí. Věděli, že Ježíš mluví pravdu. Raději by nechali člověka trpět, než by porušili své zvyky. Zvíře by však zachránili, protože jinak by jeho majitel utrpěl škodu.

Měli větší péči o němou tvář než o člověka stvořeného k Božímu obrazu. Tak se projevuje každé falešné náboženství. Začíná jako lidská touha vyvýšit se nad Boha, a potom člověka ponižuje hůře než zvíře. Každé náboženství, jež bojuje proti Boží svrchovanosti, připravuje člověka o slávu, kterou měl při stvoření a kterou mu chce Kristus vrátit. Falešná náboženství vedou své stoupence k tomu, že přehlížejí potřeby, utrpení a práva lidí kolem sebe. Evangelium staví člověka velmi vysoko, stále má na paměti, že byl vykoupen Kristovou krví, a proto učí citlivému přístupu ke všem potřebným a trpícím. Pán Bůh řekl: “Způsobím, že člověk bude vzácnější než ryzí zlato, člověk bude nad zlato z Ofíru.” **Izajáš 13,12.**

[180]

Když se Ježíš zeptal farizeů, zda je správné konat v sobotu dobré skutky, nebo zlé, zachránit život, nebo jej zmařit, nastavil tím zrcadlo jejich bezbožným úmyslům. S nenávistí v srdci usilovali o jeho smrt, zatímco on zachraňoval život a přinášel radost celým zástupům. Bylo lepší v sobotu zabít, jak měli v plánu, nebo uzdravit nemocného, jako to udělal on? Bylo správnější uvažovat v svatý Boží den o vraždě, nebo mít v srdci lásku ke všem lidem a projevovat ji skutky milosrdenství?

Uzdravením odumřelé ruky Ježíš zavrhl židovskou tradici, přitom však nijak nenarušil čtvrté přikázání Božího zákona. Prohlásil: “Je dovoleno v sobotu činit dobře.” **Matouš 12,12.** Zrušením nesmyslných židovských předpisů Ježíš sobotu vyvýšil. Jeho žalobci svatý Boží den naopak znesvěcovali.

Trvalá platnost

Lidé, kteří věří, že Kristus zrušil zákon, tvrdí, že přestoupil přikázání o sobotě a totéž schválil i učedníkům. Je to vlastně stejný názor, jaký tehdy zastávali malicherní Židé. Popírá svědectví samého Krista, který řekl: “Já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.” **Jan 15,10.** Ani Spasitel, ani jeho učedníci nepřestoupili přikázání o sobotě. Vždyť Kristus byl živým představitelem zákona. Nikdy nepřestoupil ani jedno svaté přikázání. Když viděl zástup, který čekal, až se naskytne příležitost, aby jej mohl odsoudit, řekl: “Kdo z vás mě usvědčí z hříchu?” **Jan 8,46.**

Spasitel nepřišel zrušit to, co lidem oznámili patriarchové a proroci. Vždyť jejich ústy hovořil on sám. Všechny pravdy Božího

slova pocházejí od něho. Tyto vzácné drahokamy se však dostaly do špatného prostředí. Jejich světlo bylo zneužito pro podporu bludu. Bůh si přál, aby byly vyňaty ze lži, která je obklopovala, a zasazeny do pravdy. To však mohl udělat jen on. Pravda smíšená s bludem sloužila nepříteli Boha i člověka. Kristus přišel a představil pravdu tak, aby co nejlépe oslavovala Boha a pomáhala při záchraně lidstva.

Ježíš řekl: “Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.” **Marek 2,27**. Boží přikázání byla ustanovena pro dobro lidstva. “To všechno je kvůli vám.” “At’ Pavel nebo Apollos nebo Petr, at’ svět nebo život nebo smrt, přítomnost nebo budoucnost, všechno je vaše, vy však jste Kristovi a Kristus je Boží.” **2. Korintským 4,15; 1. Korintským 3,22.23**.

Bůh dal lidem Desatero jako požehnání a jeho součástí je i přikázání o sobotě. Mojžíš prohlásil: “Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě.” **5. Mojžíšova 6,24**. Prostřednictvím žalmisty dostal Izrael poselství: “Radostně služ Hospodinu! Vstupte před jeho tvář s plesem! Vězte, Hospodin je Bůh, on nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase. Vstupte do jeho bran s díkůvzdáním, do nádvoří jeho s chvalozpěvem!” **Žalm 100,2-4**. Hospodin vyhlašuje, že “všechny, kdo dbají na to, aby neznescověovali den odpočinku,” přivede “na svou svatou horu a ve svém domě modlitby je oblaží radostí”. **Izajáš 56,6.7**.

[181]

“Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.” **Marek 2,28**. V těchto slovech je skryto poučení i útěcha. Sobota byla ustanovena pro člověka, a proto je dnem Páně. Patří Kristu. Vždyť “všechno povstalo skrze” něho “a bez něho nepovstalo nic”. **Jan 1,3**. Protože stvořil všechno, stvořil i sobotu. Oddělil ji na památku stvořitelského díla. Sobota nám ho připomíná jako Stvořitele a ukazuje i na jeho posvěcující moc. Zvěstuje, že Kristus, který stvořil všechny věci na nebi i na zemi a který všechno udržuje, je hlavou církve a svou mocí nás smířil s Bohem. Když Bůh mluvil o Izraeli, řekl: “Dal jsem jim také své dny odpočinku, aby byly znamením mezi mnou a jimi, aby věděli, že já Hospodin je posvěcuji.” **Ezechiel 20,12**. Sobota je tedy znamením Kristovy posvěcující moci. Je určena každému, koho Kristus posvěcuje. Patří všem, kdo se skrze něho stávají součástí Božího Izraele.

Hospodin říká: “Jestliže v den odpočinku upustíš od svých pochůzek, od prosazování svých zálib v můj svatý den, nazveš-li den odpočinku rozkošným, svatý den Hospodinův přeslavným... Tu nalezněš rozkoš v Hospodinu.” **Izajáš 58,13.14**. Sobota bude radostí pro každého, kdo ji přijímá jako svědectví Kristovy stvořitelské a vykupitelské moci. Ten, kdo v ní vidí Krista, raduje se v něm. Sobota poukazuje na dílo stvoření jako na důkaz Kristovy vykupitelské moci. Připomíná ztracený pokoj ráje a vypráví o obnoveném pokoji, který se k lidem vrací skrze Spasitele. Celá příroda opakuje jeho pozvání: “Pojd’te ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.” **Matouš 11,28**.

[182]

30. kapitola — Dvanáct apoštolů

“Vystoupil na horu a zavolał k sobě ty, které si vyvolil; i přišli k němu. Ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, aby je posílal kázat.”
Marek 3,13.14.

Ve stínu stromů na horském svahu nedaleko Galilejského jezera povolal Kristus dvanáct apoštolů a pronesl známé Kázání na hoře. Ježíš měl rád pole a hory a častěji učil pod širým nebem než v chrámu či v synagogách. Zástupy, které za ním přicházely, by se ani do žádné synagogy nebyly vešly. To ale nebyl jediný důvod, proč se Ježíš rozhodl učit v polích a lesích. Ježíš měl rád přírodu. Každé tiché zákoutí pro něho bylo posvátným chrámem.

První obyvatelé země měli svoji svatyni pod stromy ráje. Tam Kristus rozmlouval s praotcem lidstva. Když byli Adam s Evou vyhnáni z ráje, uctívali Boha v lesích a polích, kde je Kristus seznamoval s evangeliem své milosti. S Abrahamem hovořil Kristus pod duby v Mamre, s Izákem při večerní modlitbě na poli, s Jákobem na pahorku v Bét-el, s Mojžíšem v midjánských horách a s Davidem na pastvinách, kde jako mladík hlídal stáda. Na Kristův příkaz Židé po patnáct století každoročně na týden opouštěli své příbytky a bydleli ve stanech postavených ze zelených větví “ušlechtilých stromů, palmových ratolestí, větví myrtových keřů a potočních topolů”. *3. Mojžíšova 23,40.*

Když chtěl Ježíš promluvit ke svým učedníkům, odešel s nimi do ticha polí a hor. Učil je sebezapření a tato klidná místa byla pro jeho ponaučení vhodnější než rušné město. Rád shromažďoval lidi pod modrou oblohou na travnatých svazích nebo na březích jezera. Uprostřed díla svých rukou mohl obracet pozornost posluchačů od umělého k přirozenému. V životě přírody se projevovaly zásady jeho království. Když se lidé rozhlédli a viděli obdivuhodné dílo jeho rukou, lépe chápali vzácnou Boží pravdu. Příroda jim připomínala Kristovo učení a připomíná je i dnes všem, kdo do ní chodí s Kristem v srdci. Cítí v ní Boží přítomnost. Příroda obrací pozornost ke

Kristovým podobenstvím a poučením. Společenství s Bohem v přírodě povznáší mysl a naplňuje srdce pokojem.

Nejdůležitější tehdy bylo položit základ církvi, která by Krista po jeho odchodu zastupovala na zemi. Spasitel vodil učedníky na místa, která měl rád.

[183]

Neměli žádnou nákladnou svatyni. Duchovní poznání, jež tehdy načerpali, se jim navždy spojilo s krásou hor, údolí a jezer.

Rozdílnost učedníků

Ježíš povolal své učedníky, aby svědčili světu o tom, co viděli a co od něho slyšeli. Bylo to nejvýznamnější poslání, k jakému byl kdy člověk povolán, po Kristově poslání to úplně nejdůležitější. Měli spolupracovat s Bohem při záchraně lidstva. Stejně jako ve Starém zákoně zastupovalo dvanáct patriarchů Izrael, mělo dvanáct apoštolů představovat Boží církev.

Spasitel znal povahy mužů, které povolal. Věděl o jejich chybách a slabostech i o nebezpečích, jimiž budou muset projít. Uvědomoval si, jaká na nich bude ležet zodpovědnost, a s láskou v srdci se za ně modlil. Když učedníci spali na úpatí hory u Galilejského jezera, Ježíš vystoupil na vrcholek a celou noc za ně prosil. Za úsvitu je opět svolal, protože jim chtěl něco důležitého říci.

Učedníci již s Ježíšem nějakou dobu spolupracovali. Jan, Jakub, Ondřej, Petr, Filip, Natanael a Matouš s ním byli v těsnějším spojení než ostatní a stali se svědky většiny jeho zázraků. K nejužšímu kruhu Ježíšových učedníků potom patřili Petr, Jakub a Jan. Chodili s ním téměř všude, viděli jeho obdivuhodné skutky a naslouchali jeho slovům. Nejbližší ze všech však byl Ježíši Jan, proto je o něm psáno, že ho Ježíš miloval. Spasitel je měl všechny rád, ale Jan byl ze všech nejvnímavější. Byl mladší než ostatní a s dětskou důvěřivostí otevíral Ježíši své srdce. Jeho spojení s Kristem bylo nejtěsnější. Právě prostřednictvím Jana oznámil Ježíš svému lidu nejhlubší duchovní poselství.

V čele jedné ze skupin, do nichž byli apoštolové rozděleni, stál Filip. Byl prvním učedníkem, kterého Ježíš vyzval: “Následuj mě!” **Jan 1,43.** Filip stejně jako Ondřej a Petr pocházel z Betsaidy. Poslouchal kázání Jana Křtitele a slyšel, jak Jan prohlásil, že Kristus je Beránek Boží. Filip upřímně hledal pravdu, ale nebyl příliš ochotný

uvěřit. Sám se sice ke Kristu připojil, ale to, co řekl Natanaelovi, prozrazuje, že nebyl zcela přesvědčen o Ježíšově božství. Přestože hlas z nebe oznámil, že Kristus je Božím Synem, Filip jej pokládal za “Ježíše, syna Josefova z Nazareta”. **Jan 1,45**. Jeho nedůvěra se projevila i při nasycení pětistícového zástupu. Ježíš ho zkoušel otázkou: “Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?” Filip nedůvěřivě odpověděl: “Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.” **Jan 6,5.7**. Ježíše jeho slova zarmoutila. Filip viděl jeho činy, poznal jeho moc, a přesto nevěřil. Když se ho Řekové vyptávali na Ježíše, nevyužil příležitosti a nepřivedl je ke Spasiteli, ale šel o tom povědět Ondřejovi. Nedostatek víry se u Filipa projevil i v posledních chvílích před ukřižováním. Když Tomáš řekl Ježíši: “Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?” Spasitel odpověděl: “Já jsem ta cesta, pravda i život. . . Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce.” A Filip nedůvěřivě řekl: “Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!” **Jan 14,5-8**. Tak nechápavý a malověrný byl učedník, který tři roky chodil s Ježíšem.

[184]

Pravým opakem Filipovy nedůvěry byla dětinská víra Natanaela. Natanael byl neobyčejně opravdový a upřímný a všechno přijímal vírou. I přes své nedostatky byl Filip Ježíšovým žákem a nebeský Učitel trpělivě snášel jeho nedůvěřivost a nechápavost. Když na učedníky sestoupil Duch svatý, stal se Filip učitelem podle Boží vůle. Věděl, o čem mluví, a učil posluchače s přesvědčivou jistotou.

Jidáš Iškariotský

Když Ježíš připravoval učedníky na jejich poslání, vetřel se mezi ně i někdo, kdo nebyl přizván. Byl to Jidáš Iškariotský, muž, jenž předstíral, že následuje Krista. Dožadoval se přijetí do úzkého kruhu učedníků. S neobyčejnou vážností a předstíranou upřímností řekl: “Mistře, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.” **Matouš 8,19**. Ježíš ho neodmítl ani nepřivítal, jen smutně poznamenal: “Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.” **Matouš 8,20**. Jidáš věřil, že Ježíš je Mesiáš, a doufal, že když se připojí k apoštolům, zajistí si vyšší postavení v novém království. Ježíš mu chtěl tuto naději vyvrátit, a proto poukázal na svoji chudobu. Jidáš působil dojmem rozhodného, inteligentního a schopného člověka. Učedníci si přáli, aby se stal jedním z nich, a přesvědčovali Ježíše,

že by mohl být velmi užitečný jeho dílu. Překvapilo je, že Ježíš přijal Jidáše tak chladně.

Mrzelo je také, že Ježíš neměl zájem o spolupráci s izraelskými vůdci. Mysleli si, že tito vlivní muži by mohli prospět jeho dílu a že není dobré zříkat se jejich podpory. Kdyby byl Ježíš Jidáše odmítl, byli by pochybovali o moudrosti svého Učitele. Teprve další Jidášův život jim měl ukázat, jak nebezpečné je řídit se při volbě Božích služebníků světskými ohledy. Spolupráce s takovými lidmi, které chtěli učedníci získat, by vydala Boží dílo do rukou jeho největších nepřátel.

Když se Jidáš připojil k učedníkům, nemohl přehlédnout čistotu Kristovy povahy. Cítil vliv Boží moci, která přitahuje lidi ke Spasiteli. Kristus nepřišel proto, aby dolomil nalomenou třtinu či uhasil doutnající knot, a nezavrhl by tohoto muže, kdyby byl jen jedinou myšlenkou zatoužil po světle. Spasitel četl v Jidášově srdci a znal hloubku nepravosti, do níž Jidáš upadne, pokud nebude zachráněn Boží milostí. Přijal jej za svého učedníka. Jidáš dostal příležitost být den co den ve styku se Spasitelem a poznávat jeho nesobeckou lásku. Kdyby byl otevřel Kristu své srdce, Boží milost by jej osvobodila od démona sobectví a on se mohl stát dědicem Božího království.

Bůh přijímá lidi takové, jací jsou, se všemi jejich lidskými vlastnostmi. Pokud ho chtějí poslouchat a učit se od něho, připravuje je pro svoji službu. Nevyvolil si je proto, že by byli dokonalí, ale proto, aby i přes své nedostatky mohli poznávat pravdu, žít podle ní a být Kristovou milostí proměněni k jeho obrazu.

Jidáš měl stejné možnosti jako všichni ostatní učedníci. Poslouchal stejná naučení. Život v pravdě, který vyžadoval Kristus, však odporoval jeho touhám a cílům. Jidáš se nechtěl vzdát svých představ a přijmout nebeskou moudrost. [185]

Ježíš věděl, že ho Jidáš zradí, a přesto se k němu choval velmi ohleduplně. Spasitel často učil o podstatě dobroty a laskavosti a dotýkal se přitom samotných kořenů chamtivosti. Představil Jidášovi lakotu ve vší její odpudivosti a Jidáš si mnohokrát uvědomil, že hovoří o jeho povaze a hříchu. Nechtěl však svoji nepravost vyznat a vzdát se jí. Byl samolibý. Místo aby bojoval proti pokušení, dál pokračoval ve svých podvodech. Kristus mu byl živým příkladem toho, jaký by měl být, pokud chce mít užitek z jeho božského prostřednictví a služby. Ale Jidáš jako by jeho ponaučení neslyšel.

Spasitel Jidášovi jeho lakotu nijak ostře nevytýkal. Dal mu sice najevo, že čte v jeho hříšném srdci jako v otevřené knize, ale měl s ním božskou trpělivost. Ukázal mu ty nejušlechtilejší pohnutky správného jednání. Jidáš však odmítl nebeské světlo, a proto jej nelze omluvit.

Nechtěl chodit ve světle a vzdát se svých nedostatků. Tak dlouho v sobě pěstoval pomstychtivost, zlobu a nekalé myšlenky, až ho satan zcela ovládl. Jidáš se stal představitelem Kristova nepřítele.

Když se připojil ke Kristu, měl i dobré povahové vlastnosti, kterými mohl být církvi užitečný. Kdyby byl ochotný nést Kristovo jho, mohl se stát jedním z předních apoštolů. Když však Ježíš poukázal na jeho nedostatky, zatvrdil se ve své pýše a zpupnosti a dal přednost vlastním sobeckým zájmům. Tím dokázal, že se pro práci v Božím díle nehodí.

Lidství učedníků

Všichni učedníci měli v době, kdy je Ježíš povolal do své služby, mnoho chyb. Ani Jan, který byl tichému a pokornému Učiteli nejbliže, nebyl sám od sebe mírný a poddajný. On a jeho bratr dostali přezdívku “synové hromu”. Jakmile se někdo jen náznakem dotkl jejich Mistra, hned dali najevo svoji nevoli a bojovnost. Milovaný učedník byl prchlivý, mstivý a velmi kritický. Byl pyšný a chtěl být v království Božím na prvním místě. Denně však pozoroval úplně opačnou, vlídnou a shovívavou povahu Ježíše a poslouchal jeho naučení o pokoře a trpělivosti. Jan otevíral své srdce Božímu vlivu a Spasitelova slova nejen poslouchal, ale také podle nich jednal. Jeho “já” se skrylo v Kristu. Naučil se nést Ježíšovo jho.

Ježíš učedníky napomínal a varoval. Jan a jeho bratři však od něho neodešli, rozhodli se s ním zůstat i přes všechny jeho výtky. Ani Spasitel je pro jejich slabosti a chyby neopustil. Učedníci s ním zůstali v jeho zkouškách až do konce a učili se z jeho života. Hleděli na Krista a jejich povahy se měnily.

Apoštolové se svými zvyky a vlastnostmi od sebe navzájem lišili. Byl mezi nimi publikán Lévi Matouš i nadšený a horlivý Šimon, který z duše nenáviděl římskou vládu; velkorysý a prchlivý Petr i lakotný Jidáš; opravdový, ale váhavý a bojácný Tomáš i nechápavý a pochybovačný Filip, patřili k nim i ctižádostiví a přímí synové

Zebedeovi se svými bratry. Tito nedokonalí lidé s nejrůznějšími chybami, se zděděnými i vypěstovanými sklony ke zlému byli povoláni k následování Krista. Skrze něho a v něm se měli stát členy Boží rodiny a naučit se být jednomyslní ve víře, učení i duchu. Čekaly je zkoušky, zklamání i názorové neshody. S Kristem v srdci se však nemohli rozejít. Jeho láska k nim měla probouzet vzájemnou lásku mezi nimi. Jeho naučení měla urovnávat všechny jejich neshody a sjednocovat je. Kristus je středem všeho, a čím více se lidé přibližují středu, tím bližší jsou jeden druhému.

Když Ježíš předal učedníkům své rady, shromáždil je kolem sebe, poklekl, vložil ruce na jejich hlavy a modlitbou je oddělil pro práci ve svém svatém díle. Tak byli učedníci ustanoveni pro službu evangeliu.

Kristus si za své zástupce mezi lidmi nevybírání nepadlé anděly, ale lidi, kteří mají stejné slabosti jako ti, jimž mají přinášet spasení. Kristus se stal člověkem, aby se mohl člověku přiblížit. Božství se muselo spojit s lidstvím, neboť záchrana světa vyžadovala obojí. Jen spojením božského a lidského mohlo být zprostředkováno spojení mezi Bohem a člověkem. Tak je tomu i s Kristovými služebníky a posly. Člověk potřebuje moc, která je mimo něj a nad ním, aby v něm mohla být obnovena Boží podoba a aby mohl konat Boží dílo. To však neznamená, že lidská síla je zbytečná. Když se člověk spoléhá na Boží moc, Kristus vírou přebývá v jeho srdci. Ve spolupráci s božstvím je potom člověk schopen konat dobro.

Kristus, který povolal galilejské rybáře, zve i dnes lidi do své služby. Je ochoten projevit skrze nás svoji moc, stejně jako ji projevil skrze své první učedníky. I když jsme nedokonalí a hříšní, Hospodin nám nabízí, abychom se stali jeho spolupracovníky a Kristovými učedníky. Nabízí nám své vedení, abychom ve spojení s Kristem mohli konat Boží skutky.

“Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás.” **2. Korintským 4,7**. Proto bylo hlásání evangelia svěřeno chybným lidem, a ne andělům. Je zřejmé, že moc, která se projevuje v lidské slabosti, je mocí Boží. To nás povzbuzuje ve víře, neboť pomohla-li Boží moc lidem stejně slabým, jako jsme my, může pomoci i nám. A ti, kdo sami “podléhají slabosti”, by měli mít “soucit s těmi, kdo chybují a bloudí” **Židům 5,2**. Sami už byli v ohrožení, znají úskalí a překážky

na cestě, proto jsou povoláni pomáhat těm, kdo se ocitají v podobném nebezpečí. Lidé jsou zmítáni pochybnostmi, zatíženi hříchem, mají malou víru a nejsou schopni se spolehnout na Neviditelného. Avšak přítel, kterého vidí a který k nim přichází místo Krista, jim může pomoci nalézt spojení se Spasitelem a upevnit jejich slabou víru.

Musíme spolupracovat s nebeskými anděly a s jejich pomocí představovat světu Krista. Andělé na to téměř netrpělivě čekají, protože nejlepším nástrojem pro zvěstování Božího poselství lidem je člověk. Radují se, když se cele odevzdáváme Kristu a oni mohou naším prostřednictvím mluvit a zjevovat Boží lásku.

[187]

31. kapitola — Kázání na hoře

Kristus jen zřídka mluvil pouze k učedníkům. Nevybíral si za posluchače jen ty, kdo znali cestu života. Jeho posláním bylo oslovovat zástupy, které žily bez poznání a v bludu. Zvěstoval pravdu všude, kde mohla proniknout duchovní tmou. On sám byl Pravda. Jeho ruce byly stále připravené k požehnání. Svými slovy varoval, napomínal i povzbuzoval a snažil se pozvednout každého, kdo k němu přišel.

Kázání na hoře bylo určeno především učedníkům, ale Ježíš je pronesl v přítomnosti zástupů. Když ustanovil apoštoly, sešli všichni společně dolů ke břehu jezera. Tam se již časně zrána začali shromažďovat lidé. Kromě obyvatel galilejských měst, kteří se tam obvykle scházeli, přišli i lidé z Judeje, a dokonce i z Jeruzaléma; byli tam i návštěvníci z Pereje, Desetiměstí, z Idumeje, která leží na jih od Judeje, a z fénických měst na pobřeží Středozemního moře — Týru a Sidónu.

“Když slyšeli, co všechno činí,” “přišli, aby ho slyšeli a byli uzdraveni ze svých nemocí. . . Z něho vycházela moc a uzdravovala všechny.” **Marek 3,8; Lukáš 6,18.19.**

Ani kdyby lidé stáli, nebylo by na úzkém břehu dost místa pro všechny, kdo chtěli Ježíše slyšet. Spasitel je proto zavedl zpátky na úbočí hory. Když našel dostatečně velké prostranství, posadil se do trávy a učedníci i zástup jej následovali.

Učedníci byli vždy těsně u Ježíše. Lidé se na něho neustále tlačili, ale učedníci věděli, že se nemohou nechat z jeho přítomnosti vytlačit. Seděli těsně u něho, aby jim neuniklo ani jediné slovo z jeho kázání. Pozorně poslouchali a usilovně se snažili pochopit pravdy, které měli šířit do všech zemí a které měly být zvěstovány ve všech dobách.

Očekávali něco zvláštního, a proto se tísnili nezvykle blízko svého Mistra. Byli přesvědčeni, že již brzy nastolí nové království, a z toho, co se odehrálo ráno, usoudili, že jim o tom něco řekne. Pocit očekávání ovládl i ostatní a z jejich tváří vyzařoval neobyčejný

[188]

zájem. Lidé se usadili na zeleném úbočí a čekali, až nebeský Učitel promluví. Snili o budoucí slávě. Byli tam zákoníci a farizeové, kteří se těšili na den, kdy ovládnou nenáviděné Římany a bude jim patřit bohatství i sláva velké světové říše. Chudí rolníci a rybáři chtěli slyšet, že místo ubohých chatrčí, skrovné stravy, dřiny a strachu z nouze budou mít domy hojnosti a bezstarostný život. Doufali, že Kristus jim místo jediného obyčejného oděvu, kterým se ve dne odívali a v noci přikrývali, dá bohatá a drahá roucha jejich vládců. S hrdostí v srdci očekávali, že už brzy bude Izrael vyvýšen přede všemi národy jako Bohem vyvolený a Jeruzalém se stane hlavním městem světového království.

Kristus zklamal jejich naděje na světskou slávu. Kázáním na hoře se snažil napravit důsledky nesprávné výchovy a podat posluchačům pravdivý obraz o svém království i o sobě samém. Mylné představy lidu však přímo nenapadal. Viděl bídu světa způsobenou hříchem, ale nepředkládal jim jejich ubohost ve všech podrobnostech. Učil je o věcech nekonečně lepších než vše, co dosud znali. Nevyvracel jejich názory na Boží království. Seznamoval je s podmínkami, za kterých se do něho mohou dostat, a nechal je, aby si udělali svůj vlastní závěr. Pravdy, které zvěstoval, jsou pro nás dnes stejně důležité jako tehdy pro zástup, který Ježíše poslouchal. I my si potřebujeme osvojit zásady Božího království.

Blaze chudým v duchu

Kristus začal své Kázání na hoře požehnáním. Blahoslavení jsou ti, kdo si uvědomují svoji duchovní bídu a cítí potřebu vykoupení, řekl. Evangelium má být kázáno chudým, ne pyšným, kteří si myslí, že jsou duchovně bohatí a nic nepotřebují. Je určeno pokorným a zkroušeným. Jen jeden pramen pomáhá proti hříchu, a to je pramen pro chudé duchem.

Pyšný člověk si chce spasení zasloužit. Ale právo na vstup do nebe a způsobilost pro život v něm nám dává jedině Kristova spravedlnost. Dokud člověk neuzná svoji vlastní slabost, nezbaví se pocitu soběstačnosti a nepodřídí se Bohu, nemůže Pán pro jeho záchranu nic udělat. Jen za těchto podmínek může člověk přijmout dar, který mu Bůh chce udělit. Tomu, kdo si uvědomuje svoji bídu, není nic odepřeno. Má neomezený přístup k všemohoucímu Bohu. “Toto

praví Vznešený a Vyvýšený, jehož přebývání je věčné, jehož jméno je Svatý: ‘Přebývám ve vyvýšenosti a svatosti, ale i s tím, jenž je zdeptaný a poníženého ducha, abych oživil ducha ponížených, abych oživil srdce zdeptaných.’” **Izajáš 57,15.**

Blaze plačícím

“Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni,” (**Matouš 5,4**) řekl Kristus. Neučí však, že by pláč sám o sobě mohl člověka zbavit viny. Žádnou předstíranou či záměrnou pokoru neuznává. Pláč, o kterém hovoří, nemá nic společného s trudnomyslností a naříkáním. Pokud nás trápí hřích, máme se radovat ze vzácné přednosti, že jsme Božími dětmi.

Často se trápíme tím, že jsme si špatným jednáním způsobili nějaké nepříjemnosti. To však není pokání. Skutečná lítost nad hříchem je výsledkem působení Ducha svatého. On nám odhaluje naši nevděčnost, kterou znevažujeme a zarmucujeme Spasitele, vede nás k pokání a ke kříži. Každý hřích Ježíše znovu zraňuje. Vzhledneme-li ke Spasiteli, kterému jsme způsobili bolest, budeme litovat hříchů, pro které trpěl. Taková lítost potom vede k odmítnutí hříchu.

Pro svět může být tento zármutek slabostí, ve skutečnosti je však silou, která kajícíka nerozlučně spojuje s nekonečným Bohem. Svědčí o tom, že Boží andělé vracejí člověku to, oč se hříchem a zatvrzelostí připravil. Slzy hříšníka, který činí pokání, jsou jen kapkami deště, po nichž vysvitne slunce svatosti. Lítost předchází radosti, která je pro duši člověka živou vodou. “Poznej však svou nepravost, dopustila ses nevěry vůči Hospodinu, svému Bohu,” “já se na vás neosopím, neboť jsem milosrdný, je výrok Hospodinův”. **Jeremjáš 3,13.12.** Truchlícím na Sijónu Hospodin zaslíbil dát “místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje” **Izajáš 61,3.**

Bůh má útěchu i pro ty, kdo pláčou v soužení a zármutku. Hořkost žalu a ponížení je však lepší než hříšná radost. V utrpení nám Bůh odhaluje špatné stránky naší povahy, abychom jeho milostí mohli své nedostatky překonat. Vede nás k lepšímu poznání sebe samých a my se musíme rozhodnout, zda jeho napomenutí a rady přijmeme. Když na nás přijde zkouška, neměli bychom se rozčilovat a naříkat, vzpírat se a odvracet se od Krista. Měli bychom se pokořit

před Bohem. Pro ty, kdo chtějí, aby vše bylo jen příjemné, jsou Boží cesty záhadou. Naší lidské přirozenosti se jeví jako temné a neradostné. Jsou však cestami milosrdenství, které vedou ke spasení. Když Elijáš na poušti říkal, že má již dost života, a modlil se, aby zemřel, nevěděl, co dělá. Bůh jej ve svém milosrdenství nevzal za slovo. Elijáš měl ještě vykonat veliké dílo, ale ani po jeho dokončení neměl zahynout v zoufalství a samotě na poušti. Proto nesestoupil do prachu země, ale na ohnivém voze slavně vystoupil k nebeskému trůnu.

Zarmouceným Boží slovo říká: “Viděl jsem jeho cesty; vyléčím jej však a povedu, vrátím potěšení jemu a těm, kdo s ním truchlí.” “Jejich truchlení změním ve veselí, místo strasti jim dám útěchu a radost.” *Izajáš 57,18; Jeremjáš 31,13.*

Blaze tichým

“Blaze tichým.” *Matouš 5,5.* Kdybychom si přivlastnili Kristovu tichost, měli bychom mnohem méně problémů. S Kristovou pokorou bychom se dokázali povznést nad urážky, překážky a nepříjemnosti, se kterými se denně setkáváme. Přestaly by nás zmalomyslnovat. Nejpersvědčivějším důkazem ušlechtilosti křesťana je sebeovládání. Člověk, který pod tlakem nadávek a hrubosti nedokáže zachovat klid a spoléhat se na Boha, připravuje Boha o možnost zjevit v něm svoji dokonalou povahu. Pokorné srdce je silou, která Kristovým následovníkům pomáhá vítězit a svědčí o jejich spojení s nebesy.

[190] “Hospodin je vyvýšený, ale hledí na poníženého.” *Žalm 138,6.* Bůh s láskou hledí na lidi, kteří ve svém životě projevují Kristovu tichost a pokoru. Svět jimi může pohrdat, ale v Božích očích mají velikou cenu. Do nebeského království nevejdou jen moudří, významní, štedří, činorodí, horliví a neúnavní lidé. Nebeské brány budou do široka otevřeny chudým v duchu, kteří touží být stále s Kristem, a pokorným, jejichž nejvyšším cílem je konat Boží vůli. Oni budou mezi zástupy těch, kteří umyli a vybělili svá roucha v krvi Beránka. “Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou.” *Zjevení 7,15.*

Blaze těm, kdo touží po spravedlnosti

“Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti.” **Matouš 5,6.** Pocit nehodnosti probouzí v člověku hlad a žízeň po spravedlnosti a taková touha nezůstane nenaplněná. Kdo přijme Ježíše do svého srdce, pozná jeho lásku. Všichni, kdo se svou povahou chtějí podobat Bohu, budou uspokojeni. Duch svatý nikdy nenechává bez pomoci člověka, který vzhlíží ke Kristu. Seznamuje jej s jednotlivými stránkami Kristovy povahy. A pokud člověk stále upírá svůj zrak na Ježíše, Duch svatý nepřestane ve svém díle, dokud jej nepřetvoří k Božímu obrazu. Láska pronikne celou lidskou duší a umožní člověku dosáhnout vyšších cílů a většího poznání nebeských věcí. Nic mu nebude odepřeno. “Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.” **Matouš 5,6.**

Blaze milosrdným a čistého srdce

Milosrdní dojdou milosrdenství a ti, kdo mají čisté srdce, uvidí Boha. Každá nečistá myšlenka člověku škodí, narušuje jeho smysl pro mravnost a maří vliv Ducha svatého. Zatemňuje duchovní zrak, a člověk potom není schopen vidět Boha. Hospodin může kajícímu se hříšníkovi odpustit, a také mu odpouští. Skvrna na duši tím však nezmezí. Kdo chce jasně chápat duchovní pravdy, musí se vyhnout všem nečistým řečem i myšlenkám.

Kristova slova ale znamenají víc než jen osvobození od smyslnosti a obřadní nečistoty, které se Židé tak bránili. Sobectví nám nedovoluje vidět Boha. Člověk, který hledá pouze svůj vlastní zájem, posuzuje Boha podle sebe. Dokud se nezbavíme takových představ o Bohu, nemůžeme jej poznat. On je láska. Jen nesobecké, pokorné a důvěřivé srdce uvidí, že Bůh je “Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný.” **2. Mojžíšova 34,6.**

Blaze těm, kdo působí pokoj

“Blaze těm, kdo působí pokoj.” **Matouš 5,9.** Kristův pokoj se rodí z pravdy. Spočívá v souladu s Bohem. Svět je nepřitelem Božího zákona, hříšníci se stavějí nepřátelsky ke svému Stvořiteli, a proto žijí v nepřátelství mezi sebou navzájem. Žalmista říká: “Hojný pokoj mají ti, kdo milují tvůj Zákon, o nic neklopýtnou.” **Žalm 119,165.**

[191]

Lidé sami nedokážou vytvořit pokoj. Jejich plány na očištění a povznesení jednotlivců nebo celé společnosti nepřinášejí pokoj, protože se nedotýkají srdce. Pokoj může vytvářet a udržovat jediné moc Kristovy milosti. Když se tato milost dostane do srdce, vypudí zlobu, která vede k hádkám a rozbrojům. “Místo trní vyroste cypřiš, místo plevelu vzejde myrta.” **Izajáš 55,13**. Rozjásá se pustina života “a rozkvete kvítím”. **Izajáš 35,1**.

Zástupy žasly nad Ježíšovým učením, které bylo úplně jiné než nařízení a příklady farizeů. Lidé si už začali myslet, že štěstí spočívá v hromadění hmotných statků a že je třeba usilovat o světskou slávu a uznání. Dávat na odiv své ctnosti, být oslovován “rabi” a vychvalován jako moudrý a zbožný mnohým velmi lichotilo. Považovali to za vrchol štěstí.

Ježíš však o takových lidech v přítomnosti zástupu prohlásil, že pozemský zisk a sláva jsou jejich jedinou odměnou. Mluvil jistě a přesvědčivě. Lidé zmlkli a zmocnila se jich bázeň. Nejistě se ohlíželi jeden po druhém. Je-li učení toho muže pravdivé, kdo z nich může být spasen? Mnozí byli přesvědčeni, že jejich obdivuhodný Učitel je veden Duchem svatým a jeho ústy k nim promlouvá Bůh.

Ježíš vysvětlil lidem podstatu pravého štěstí a ukázal jim, jak ho mohou dosáhnout. Zdůraznil přitom úlohu učedníků, kteří jsou Bohem vyvolenými učiteli a mají ostatní přivádět na cestu spravedlnosti a věčného života. Věděl, že budou často zklamáni a zmalomyslněni, že se setkají s tvrdým odporem a urážkami a že lidé budou jejich svědectví odmítat. Uvědomoval si, že tito obyčejní lidé, kteří tak pozorně naslouchají jeho slovům, budou muset při plnění svého poslání snášet falešná obvinění a často je bude čekat i mučení, věznění a smrt.

Blaze pronásledovaným pro spravedlnost

Řekl: “Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské. Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.” **Matouš 5,10-12**.

Svět si libuje v hříchu a nenávidí spravedlnost, proto nenávidí i Ježíše. Lidem, kteří odmítají jeho nekonečnou lásku, křesťanství

vadí. Kristovo světlo rozptyluje tmu, která příkrývá jejich hříchy a odhaluje potřebu nápravy. Ti, kdo se podřizují působení Ducha svatého, začínají sami se sebou bojovat. Kdo se však nechce vzdát hříchu, brojí proti pravdě a jejím zastáncům.

Tak vzniká napětí a Kristovi následovníci jsou obviňováni jako nepřátelé lidu. Ve skutečnosti je však svět nenávidí pro jejich vztah k Bohu. Nesou Kristovo pohanění. Jdou cestou, kterou šli nejšlechetnější osobnosti světa. Při pronásledování by se tedy neměli poddávat zármutku. Měli by mu čelit s radostí. Každá zkouška ohněm je očisťuje a připravuje na službu v Božím díle. Každý zápas má své místo v boji za spravedlnost a přispívá k radosti z konečného vítězství. To by měli mít Boží služebníci stále na paměti a ze zkoušek víry a trpělivosti by se měli spíš těšit než se jim s hrůzou vyhýbat. Měli by se snažit dostát své povinnosti vůči světu, vždy jednat podle Boží vůle a splnit každý úkol nehledě na to, zda jim hrozí nějaké nebezpečí nebo zda jim jsou lidé příznivě nakloněni.

[192]

Sůl a světlo

Ježíš řekl: “Vy jste sůl země.” **Matouš 5,13**. Neutíkejte ze světa, abyste se vyhnuli pronásledování. Zůstaňte mezi lidmi, aby vůně Boží lásky mohla být jako sůl, která chrání svět před zkázou.

Prostřednictvím lidí, kteří se nechávají vést Duchem svatým, se šíří Boží požehnání. Kdyby byli Boží služebníci na zemi vyhlazeni a Duch svatý odstoupil od lidí, propadl by svět úplnému zrušení a zkáze, které přináší satanova vláda. Bezbožní si to sice neuvědomují, ale za všechna požehnání ve svém životě vděčí přítomnosti Božího lidu, kterým pohrdají a který utlačují. Pokud jsou však křesťané křesťany jen podle jména, podobají se soli, která ztratila chuť. Nemají na svět dobrý vliv. Vzbuzují mylné představy o Bohu, a působí tak více škody než nevěřící.

“Vy jste světlo světa.” **Matouš 5,14**. Židé si mysleli, že spasení je určeno jen pro jejich národ. Kristus jim však ukázal, že spása je jako sluneční světlo. Patří celému světu. Náboženství Bible nemá být uzavřeno v deskách knihy či mezi chrámovými zdmi. Nemáme je používat jen příležitostně k vlastnímu prospěchu a potom je zase opatrně odkládat. Biblické náboženství má posvěcovat náš každo-

denní život, mělo by se projevovat v práci i ve všech našich vztazích k ostatním lidem.

Povaha není vnější záležitostí, člověk si ji nemůže nasadit jako masku. Vyzařuje zevnitř. Pokud chceme druhé lidi přivést na cestu spravedlnosti, musíme mít zásady spravedlnosti zakořeněné ve svém vlastním srdci. Naše vyznání víry může svědčit o jisté náboženské teorii, pravdu však zvěstuje jen zbožnost, která se projevuje v každodenním životě. Zásadovost, posvěcené chování, neochvějná poctivost, čínorodost, ochota a dobrý příklad, to vše napomáhá šíření světla ve světě.

Platnost zákona

Ježíš se sice nezabýval podrobným popisem všech přikázání zákona, ale ani v nejmenším nenaznačil, že přišel zrušit jeho požadavky. Dobře věděl, že špehové čekají na každé slovo, které by mohli překroutit a použít pro svůj záměr. Znal předsudky svých posluchačů, proto se ani slovem nedotkl jejich víry v obřady a nařízení, která jim předal Mojžíš. Vždyť Kristus sám ustanovil mravní i obřadní zákon. Nepřišel podkopávat důvěru v to, co sám nařídil. Měl k zákonu i prorokům nesmírnou úctu, a proto se snažil prolomit přehradu tradičních židovských požadavků. Vyvracel jejich falešné výklady zákona. Úzkostlivě však chránil učedníky před tím, aby se vzdávali životně důležitých pravd, které byly Židům svěřeny.

Farizeové se chlubili tím, jak zachovávají zákon, ale o uplatňování jeho zásad v každodenním životě věděli tak málo, že jim Kristova slova připadala jako rouhání. Když Ježíš odstraňoval nánosy nesmyslů, pod kterými byla pravda pohřbena, mysleli si, že sahá i na samou pravdu. Šeptali si, že zlehčuje zákon. Ježíš četl jejich myšlenky a odmítl jejich obvinění slovy:

“Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.” **Matouš 5,17**. Jeho posláním bylo obhájit svaté požadavky zákona, a oni jej obvinili z jejich přestupování. Pokud by bylo možné Boží zákon změnit nebo zrušit, nebyl by Kristus musel trpět za naše přestoupení. Přišel objasnit vztah zákona k člověku a představit jeho požadavky poslušností ve svém vlastním životě.

Bůh nám dal svá svatá přikázání z lásky. Chce nás ochránit před následky přestoupení, a proto nám zjevuje zásady spravedlnosti. Zákon je vyjádřením Božího myšlení, a přijmeme-li jej v Kristu, stane se součástí našeho myšlení. Bude nás povznášet nad naše přirozené touhy a sklony i nad pokušení, která nás svádějí k hříchu. Bůh si přeje, abychom byli št'astní. Proto nám dává přikázání zákona. Budeme-li je zachovávat, můžeme žít v radosti. Při Ježíšově narození andělé zpívali: "Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi." **Lukáš 2,14**. Vyhlašovali tak zásady zákona, který Ježíš přišel vyvýšit a oslavit.

Vyhlášením zákona na Sínaji Bůh lidem zjevil svoji svatost a chtěl, aby si ve srovnání s ní uvědomili svoji hříšnost. Zákon je měl usvědčovat z hříchu a ukazovat jim, že potřebují Spasitele. To bylo možné jedině tehdy, když Duch svatý vepsal zásady zákona do jejich srdcí. Stejně je tomu i dnes. Kristův život objasňuje zásady zákona. Duch svatý se dotýká lidského srdce a Kristovo světlo zjevuje lidem, že potřebují jeho očišť'ující krev a spravedlnost. Zákon i nadále zůstává prostředkem, který nás přivádí ke Kristu, abychom mohli být ospravedlněni vírou. "Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě." **Žalm 19,8**.

Ježíš řekl: "Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane." **Matouš 5,18**. Slunce na obloze i země, kterou obýváme, svědčí o tom, že Boží zákon je neměnný a věčný. Slunce a země snad mohou pominout, Boží zásady však přetrvají. "Spíše pomine nebe a země, než aby padla jediná čárka Zákona." **Lukáš 16,17**. Systém předobrazů, které představovaly Krista jako Beránka Božího, měl být zrušen Kristovou smrtí. Přikázání Desatera jsou však stejně neměnná jako Boží trůn.

"Hospodinův zákon je dokonalý" a každé odchýlení se od něho je špatné. Kristus odsuzuje lidi, kteří neposlouchají Boží přikázání a svádí k tomu i druhé. Spasitel svou poslušností obhájil požadavky zákona. Dokázal, že člověk je schopen Boží zákon zachovávat a ukázal, že poslušností se zdokonaluje povaha. Lidé, kteří žijí podle zákona jako Kristus, potvrzují, že přikázání je "svaté, spravedlivé a dobré". **Římanům 7,12**. Na druhé straně všichni, kdo přestupují Boží přikázání, potvrzují satanovo obvinění, že zákon je nespravedlivý a není možné jej dodržovat. Tím přizvukují podvodům nepřítelů a

[194] znevažují Boha. Stávají se dětmi satana, který se jako první vzbouřil proti Božímu zákonu. Kdyby se dostali do nebe, znovu by tam zasévali neshodu a vzpouru, a ohrožovali tak pokoj ve vesmíru. Člověk, který vědomě nedbá být jen jedině zásady zákona, nevejde do nebeského království.

Pravá spravedlnost

Rabíni považovali svoji spravedlnost za vstupenku do nebe. Ježíš ji však prohlásil za nedostatečnou a neplatnou. Farizejská spravedlnost byla založena na vnější obřadnosti a teoretické znalosti pravdy. Rabíni se usilovně snažili zachovávat zákon a tvrdili, že se tak stávají svatými. Jejich činy však oddělovaly spravedlnost od zbožnosti. Důsledně zachovávali obřadní předpisy, ale žili nemravně a zkaženě. Jejich takzvaná spravedlnost se do nebeského království nikdy nemohla dostat.

Největším klamem v Kristově době bylo tvrzení, že ke spravedlnosti stačí jen souhlasit s pravdou. Dějiny lidstva však ukazují, že teoretická znalost pravdy člověka nezachrání. Nenese ovoce spravedlnosti. Žárlivé střežení teologické pravdy je často provázeno nenávisí ke skutečné pravdě, která se projevuje v životě. Nejtemnější stránky lidských dějin jsou popsány záznamy o zločinech, které spáchali náboženští fanatici. Farizeové se chlubili tím, že jsou potomky Abrahama a že jim patří Boží zjevení. Přesto je tyto přednosti neochránily před sobectvím, záští, ziskuchtivostí a hanebným pokrytectvím. Mysleli si, že jsou nejzbožnějšími lidmi na světě, ale jejich takzvaná pravověrnost je vedla k ukřižování Pána slávy.

I v dnešní době hrozí lidem stejné nebezpečí. Mnozí se s naprostou samozřejmostí považují za křesťany jen proto, že souhlasí s určitými náboženskými názory. Neuvádějí však pravdu do svého života. Neuvěřili jí a nemilují ji. Nepřijali moc ani milost, kterou přijímají ti, kdo se nechávají pravdou posvětit. Lidé mohou vyznávat, že věří pravdě, ale pokud je jejich víra nevede k upřímnosti, laskavosti, trpělivosti, snášenlivosti a zbožnosti, je pravda pro ně a prostřednictvím jejich vlivu i pro svět prokletím.

Spravedlnost, o které učil Kristus, je podřízená srdce i života zjevené Boží vůli. Hříšný člověk se může stát spravedlivým jedině vírou v Boha a živým spojením s ním. Pravá zbožnost povznáší

mysl a zušlechtí uje život. Vnější projevy zbožnosti potom vyvěrají z křesťanova vnitřní čistoty. Bohoslužebné úkony nejsou prázdné a nesmyslné jako obřady pokryteckých farizeů.

Ježíš probírá jedno přikázání po druhém a vysvětluje hloubku a dosah jejich požadavků. Neubírá z nich ani jediné písmenko, ale poukazuje na jejich dalekosáhlý význam. Odhaluje vnější okázalou poslušnost Židů jako osudný omyl. Prohlašuje, že přestoupením Božího zákona je i zlá myšlenka či chtivý pohled. Člověk, který se podílí na sebemenší nespravedlnosti, porušuje zákon a podlamuje svoji mravní sílu. Vražda začíná myšlenkou. Ten, kdo ve svém srdci chová nenávisť, sestupuje na cestu vraha a jeho oběti urážejí Boha.

Židé v sobě pěstovali touhu po odvetě. Nenáviděli Římany a hrubě jim spílali. Satan se radoval, když viděl, jak se v nich projevují jeho vlastnosti. Byla to příprava na strašné činy, ke kterým je potom svedl. Náboženský život farizeů nemohl pohany nadchnout pro zbožnost. Ježíš farizeje varoval, aby neklamali sami sebe a nemysleli si, že v srdci se mohou proti svým utiskovatelům bouřit a toužit po pomstě. [195]

Je pravda, že i Kristovi následovníci mohou být oprávněně rozhořčeni. Když vidí, že lidé urážejí Boha, znevažují jeho službu či utlačují nevinného, zmocňuje se jich spravedlivý hněv. Rozhořčení, které vyvěrá z citlivosti vůči porušování mravních zásad, není hříchem. Avšak lidé, kteří se rozčilují při každé příležitosti, otevírají svá srdce satanovi. Chceme-li žít v souladu s nebem, musíme se zbavit veškeré zloby a nepřátelství.

Spasitel zachází ještě dále. Říká: “Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.” **Matouš 5,23.24**. Mnozí lidé jsou nábožensky velmi horliví, a přitom mají se svými bratry nesrovnalosti, které by mohli dát do pořádku. Bůh vyžaduje, aby pro obnovení dobrých vztahů udělali vše, co je v jejich silách. Dokud tak neučiní, nemůže jejich službu přijmout. Povinnost křesťana v tomto ohledu je zcela zřejmá.

Bůh žehná všem. “Dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.” **Matouš 5,45**. “On je dobrý k nevděčným i zlým.” **Lukáš 6,35**. Vyzývá nás, abychom byli stejní jako on. “Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás

pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce.” **Matouš 5,44.45**. To jsou zásady zákona, ze kterých vyvěrá život.

Bůh vede svůj lid k cíli, jenž přesahuje všechny naše představy. “Bud’te tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.” **Matouš 5,48**. Tato výzva je zaslíbením. Plán vykoupení předpokládá naše úplné vysvobození ze satanovy moci. Kristus chrání před hříchem všechny zkroušené. Přišel zmařit d’áblovy činy a ustanovil Ducha svatého, aby každému, kdo činí pokání, pomáhal nehřešit.

Satanovo působení není omluvou pro žádný špatný čin. Pokušitel jásá, když slyší, jak se Kristovi následovníci vymlouvají na své povahové nedostatky. Výmluvy totiž vedou k hříchu. Hřích však nemůže být ničím ospravedlněn. Každý, kdo věří v Boha a činí pokání, může získat čistou povahu a žít podle Kristova vzoru.

Ideálem křesťanské povahy je podobat se Kristu. Syn člověka byl ve svém životě dokonalý a stejně dokonalí mají být ve svých životech i jeho následovníci. Ježíš se ve všem podobal svým bratrům. Měl stejné tělo jako my. Pociť oval hlad, žízeň i únavu. Sytil se jídlem a osvěžoval spánkem. Nesl úděl člověka, a přece byl neposkrvněným Božím Synem. Byl Bohem v těle. My bychom si měli přivlastnit jeho povahu. O lidech, kteří v něho věří, Pán říká: “Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.” **2. Korinským 6,16**.

Kristus je žebříkem z Jákobova snu. Jeho spodní část se opírá o zem a vrchol dosahuje až k nebeské bráně, na samý práh slávy. Kdyby byl žebřík jen o jedinou příčku kratší a nedotýkal se země, byli bychom ztraceni.

Kristus však za námi přichází, ať jsme kdekoli. Vzal na sebe naši podobu a zvítězil, abychom se my mohli podobat jemu a zvítězit. “V těle jako má hříšný člověk” (**Římanům 8,3**) žil bezhříšným životem. Nyní se svým božstvím drží nebeského trůnu a svým lidstvím je s námi. Vybízí nás, abychom vírou v něho dosahovali slávy Boží povahy. Proto máme být dokonalí, jako je dokonalý náš nebeský Otec.

Ježíš ukázal, v čem spočívá spravedlnost, a zdůraznil, že její zdroj je v Bohu. Potom se věnoval běžným záležitostem. Řekl, že dobročinnost, modlitby či půst nemají být okázalé a lidé je nemají konat pro vlastní chválu. Mají z upřímného soucitu přispívat na pomoc pro trpící chudé. V modlitbách mají rozmlouvat s Bohem.

Když se postí, nemají chodit se svěřenými hlavami a myslet jen na sebe. Srdce farizeje je suchá a neúrodná půda, ve které nemůže vzklíčit ani jediné semínko nebeského života. Nejlépe slouží Bohu ten, kdo se mu cele poddává. Lidé, kteří žijí ve společenství s Bohem, odrážejí jeho povahu, a stávají se tak jeho spolupracovníky.

Upřímná služba bývá bohatě odměněna. “Tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.” **Matouš 6,4**. Životem podřízeným Kristově milosti se přetváří lidská povaha. Člověku se postupně vrací původní krása, získává vlastnosti Kristovy povahy a začíná odrážet Boží obraz. Z tváří lidí, kteří chodí s Bohem a pracují pro něho, vyzařuje pokoj. Šíří kolem sebe atmosféru nebes. Pro ně už Boží království nastalo. Sdílejí Kristovu radost z toho, že mohou být pro svět požehnáním. Mají velkou přednost, protože Mistr je přijal do své služby a svěřil jim své dílo.

Nelze sloužit dvěma pánům

“Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům.” **Matouš 6,24**. Nemůžeme sloužit Bohu s rozděleným srdcem. Biblické náboženství není jen jedním z mnoha vlivů, které na nás působí. Jeho vliv má být rozhodující, má převyšovat a přesahovat všechny ostatní. Nemá být jako kapka barvy, která tu a tam zbarví látku. Musí prostoupit celým životem, jako když se látka ponoří do barevného roztoku a všechna její vlákna se sytí a natrvalo obarví.

“Je-li tedy tvé oko čisté, celé tvé tělo bude mít světlo. Je-li však tvé oko špatné, celé tvé tělo bude ve tmě.” **Matouš 6,22.23**. Čistota a cílevědomost jsou předpoklady pro získání Božího světla. Kdo chce poznat pravdu, musí být ochoten přijmout vše, co zjevuje. Nesmí v ničem slevit a ustoupit nesprávným názorům. Váhat a být polovičatý ve vztahu k pravdě znamená volit tmu bludu a satanského klamu. [197]

Světské způsoby a zásady spravedlnosti nepřecházejí jedno do druhého tak plynule jako barvy duhy. Odděluje je silná a zřetelná čára, kterou tam nakreslil věčný Bůh. Kristova podoba se od podoby satana liší jako polední slunce od půlnoční tmy. Kristovými služebníky jsou jen ti, kdo žijí jeho životem. Pokud člověk setrvává v jediném hříchu nebo ve svém životě povoluje jednomu zlozvyku, je zasažena celá jeho bytost a stává se nástrojem nepravosti.

Všichni, kdo se rozhodli sloužit Bohu, se mají odevzdat do jeho péče. Kristus ukázal na nebeské ptactvo a polní květiny, které Bůh stvořil, a vyzval své posluchače, aby se nad nimi zamysleli. Řekl: “Což vy nejste o mnoho cennější?” **Matouš 6,26**. Míra pozornosti, kterou Bůh věnuje svému výtvoru, odpovídá jeho postavení mezi ostatním stvořením. Bůh se stará o malého vrabce i o polní květiny či trávu na zemi. Liliím dal takovou krásu, že zastíňují i slávu krále Šalomouna. Oč více se potom stará o člověka, kterého stvořil ke svému obrazu a ke své slávě! Chce, aby se v jeho dětech odrážela jeho povaha. Stejně jako sluneční paprsky dávají květům rozmanité a jemné odstíny barev, propůjčuje Bůh člověku krásu své povahy.

Každý, kdo se rozhodne pro Kristovo království lásky, spravedlnosti a pokoje a všechno mu podřídí, je spojen s nebesy. Patří mu všechna požehnání, která v tomto životě potřebuje. V knize Boží prozřetelnosti má každý z nás svoji stránku. Je na ní podrobný záznam našeho života, dokonce i vlasy na hlavě máme sečteny. Bůh má své děti stále na paměti.

Základní pravidla života

“Nedělejte si tedy starost o zítřek.” **Matouš 6,34**. Každý den máme následovat Krista. Bůh nám nenabízí pomoc pro zítřek. Nedává svým dětem všechny rady pro jejich cestu životem najednou, byly by z toho zmatené. Říká jim jen to, co jsou schopny si zapamatovat a uskutečnit. Síla a moudrost, kterou od něho dostáváme, jsou určeny pro naše současné potřeby. “Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti,” — pro dnešní den — “ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána.” **Jakubův 1,5**.

“Nesud’te, abyste nebyli souzeni.” **Matouš 7,1**. Nemyslete si, že jste lepší než ostatní, a nesud’te je. Neznáte pohnutky jejich jednání, a proto je nemůžete posuzovat. Kritikou vynášíte rozsudek sami nad sebou. Dáváte najevo, že jste na straně satana, žalobce svých bratrů. Pán říká: “Sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte.” **2. Korintským 13,5**. To je naším úkolem. “Kdybychom soudili sami sebe, nebyli bychom souzeni.” **1. Korintským 11,31**.

Dobrý strom nese dobré ovoce. Když je ovoce nechutné a k ničemu, je strom špatný. Plody života svědčí o stavu srdce i o povahových vlastnostech. Dobré skutky nás sice nikdy nemohou spasit,

jsou však důkazem víry, která se projevuje láskou a očišťuje duši. Věčnou odměnu nedostaneme za své zásluhy, ale přesto bude úměrná dílu, které jsme z Kristovy milosti vykonali.

Kristus vysvětlil zásady svého království a prohlásil je za základní pravidla života. Pro zdůraznění ještě uvedl příklad. Řekl: Nestačí, že má slova slyšíte. [198]

Musíte je poslouchat a vybudovat na nich svoji povahu. Vaše “já” je jen sypkým pískem. Stavíte-li na lidských teoriích a vynálezech, váš dům se zřítí. Smetou jej větry pokušení a bouře zkoušek. Avšak zásady, které jsem vám představil, přetrvají. Přijměte mě a stavte na mých slovech. “A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozvážnému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nepadl, neboť měl základy na skále.” **Matouš 7,24.25.** [199]

32. kapitola — Setník

“Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte,” Jan 4,48. řekl Ježíš královskému služebníkovvi, který ho prosil o uzdravení svého syna. Ježíše mrzelo, že jeho vlastní národ žádá vnější znamení jeho mesiášství. Znovu a znovu žasl nad jejich nedůvěrou. Obdivoval však víru setníka, který za ním přišel. Ten o Spasitelově moci nepochyboval. Dokonce ho ani nežádal, aby přišel učinit zázrak osobně. Prosil: “Řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.” Matouš 8,8.

Setníkův sluha ochrnl a umíral. Sluhové Římanů byli otroci. Jejich páni je kupovali a prodávali na tržištích. Ponižovali je a krutě s nimi zacházeli. Setník byl však ke svému sluhovi laskavý a velmi si přál, aby se uzdravil. Věřil, že Ježíš mu může pomoci. Sám Spasitele nikdy neviděl, ale to, co o něm slyšel, v něm probudilo víru. Tento Říman byl přesvědčen, že náboženství Židů je i přes svůj formalismus lepší než jeho. Překonal přehradu národnostních předsudků a nenávisti, která oddělovala vládnoucí národ od podrobeného. Projev il úctu k židovské bohoslužbě a k Židům se choval laskavě jako k Božímu lidu. Slyšel o Kristově učení a našel v něm to, co uspokojilo jeho duchovní potřeby. Celou svou duší přijímal Spasitelova slova. Sám se však k Ježíši neodvážil přiblížit. Obrátil se na židovské starší, aby požádali o uzdravení jeho služebníka. Ti přece velkého Učitele znali a setník si myslel, že budou vědět, jak získat jeho přízeň.

Když Ježíš vstoupil do Kafarnaum, přišli k němu starší, řekli mu o setníkovi a “snažně ho prosili: ‘Je hoden, abys mu to udělal; neboť miluje náš národ, i synagogu nám vystavěl.’” Lukáš 7,4.5.

Ježíš se okamžitě vydal do setníkova domu. Mohl však jít jen pomalu, protože se na něho tlačil zástup. Zpráva o tom, že je na cestě, byla rychlejší. Setník se necítil být hoden setkání s Ježíšem, a proto mu poslal vzkaz: “Pane, neobtěžuj se; vždyť nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu.” Lukáš 7,6. Spasitel však pokračoval v cestě. Setník se nakonec odhodlal k němu přiblížit a vzkaz doplnil: “Proto jsem se ani neodvážil k tobě přijít. Ale dej rozkaz, a můj sluha bude zdráv. Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují;

řeknu-li některému 'jdi', pak jde; jinému 'pojď sem', pak přijde; a svému otroku 'udělej to', pak to udělá." **Lukáš 7,7.8.** Stejně jako já představuji moc Říma a vojáci uznávají moji nadřazenost, představuješ ty moc nekonečného Boha a všechno stvoření tě poslouchá. Můžeš přikázat nemoci, aby ustoupila, a ona ustoupí. Můžeš svolat své nebeské posly a oni vrátí nemocnému zdraví a sílu. Řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.

"Když to Ježíš uslyšel, podivil se, obrátil se k zástupu, který ho následoval, a řekl: 'Pravím vám, že tak velikou víru jsem nenalezl ani v Izraeli.'" **Lukáš 7,9.** Setníkovi potom přikázal: "'Jdi, a jak jsi uvěřil, tak se ti staň.' A v tu hodinu se sluha uzdravil." **Matouš 8,13.**

Ukázalo se, že židovští starší, kteří se u Ježíše za setníka přimlouvali, byli duchu evangelia velmi vzdáleni. Necháпали, že na Boží milost si nemůžeme dělat žádný nárok a že nám jim Pán udělí pouze tehdy, když uznáme, že ji nutně potřebujeme. Ve svém pokrytectví doporučili setníka proto, že projevil přízeň "jejich národu". Setník však sám o sobě řekl: "Nejsem hoden." Kristova milost se dotkla jeho srdce. Uvědomoval si svoji nedostatečnost, a přesto se odvážil požádat o pomoc. Nespolehal na vlastní dobrotu. Svoji prosbu odůvodnil jen tím, že nutně potřebuje pomoc. Vírou se upnul ke Kristu. Kristus pro něho nebyl jen mužem, který koná zázraky, ale přítelem a Spasitelem lidstva.

Tak může přijít ke Kristu každý hříšník. "On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování." **Titovi 3,5.** Až ti satan bude říkat, že jsi hříšný a nemůžeš doufat v Boží požehnání, řekni mu, že Kristus přišel na svět proto, aby hříšné zachránil. Nemáme nic, čím bychom si mohli zasloužit Boží milost. Vždy se však můžeme odvolat na svoji naprostou bezmocnost a na naléhavou potřebu jeho vykupitelské moci. Až se přestaneme spoléhat sami na sebe, můžeme pohlédnout na golgotský kříž a říci: "Co ti mohu, Pane, dát? Jen u tvého kříže lkát."

Židé se od dětství učili o poslání Mesiáše. Znali inspirované výroky patriarchů a proroků i symboliku obětní služby. Nedbali však na poznané světlo, a proto neviděli v Ježíši nic, po čem by měli toužit. Setník se narodil jako pohan, byl vychován v modlářském prostředí císařského Říma a vycvičen jako voják. Zdálo by se, že vlivem výchovy a okolí mu bude duchovní život naprosto cizí. Židé navíc odrazovali od náboženství svým fanatismem a Římané jimi hluboce

pohrdali. Přesto tento muž pochopil pravdu, kterou Abrahamovi potomci ve své zaslepenosti nepoznali. Nečekal, až Židé přijmou Ježíše, který se prohlašoval za jejich Mesiáše. Když ho osvítilo “světlo, které osvěcuje každého člověka” (Jan 1,9), spatřil, i když jen zastřeně, slávu Božího Syna.

[201] Pro Ježíše to bylo první ovoce díla, které mělo evangelium vykonat mezi pohany. S radostí si představoval, jak se lidé všech národů shromáždí v jeho království. S hlubokým zármutkem vylíčil Židům důsledky odmítnutí jeho milosti: “Pravím vám, že mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském; ale synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.” **Matouš 8,11.12.** Žel, že i v dnešní době si mnoho lidí připravuje stejné zklamání. Mnozí žijí v křesťanských zemích a pohrdají světlem, které na ně svítí, zatímco lidé z pohanských oblastí přijímají Boží milost.

Vzkříšení syna vdovy z Naim

Na náhorní planině, asi třicet kilometrů od Kafarnaum, leží městečko Naim. Má krásný výhled na rozlehlou Jezreelskou pláň. Právě tam Ježíš směřoval. Šli s ním i učedníci a další lidé. Celou cestu za ním přicházeli ti, kdo toužili po jeho laskavých a soucitných slovech, a přinášeli nemocné, aby je uzdravil. Všichni doufali, že se Ježíš, který má tak obdivuhodnou moc, prohlásí za izraelského krále. Tlačily se na něho zástupy lidí a s radostí a očekáváním ho následovaly po kamenité stezce až k branám náhorního městečka.

Když přišli blíže, viděli, jak z městských bran vychází pohřební průvod. Pomalu a smutně se ubíral k připravenému hrobu. Vpředu nesli na odkrytých márách mrtvého a kolem něho šel zástup truchlících. Hlasitě naříkali. Zdálo se, že mrtvého přišlo vyprovodit celé město. Jako by mu všichni chtěli vyjádřit úctu a projevit pozůstalým soustrast.

Pohled na ně vzbuzoval soucit. Zesnulý byl jediným synem vdovy. Opuštěná truchlící matka doprovázela k hrobu syna, který byl její jedinou pozemskou oporou a útěchou. “Když ji Pán uviděl, bylo mu jí líto.” **Lukáš 7,13.** Žena pro slzy ani neviděla, a proto si Ježíše nevšimla. On k ní však přistoupil a tiše řekl: “Neplač!” Ježíš

se chystal proměnit její zármutek v radost, přesto však cítil potřebu vyjádřit jí svůj soucit.

“Přistoupil k márám a dotkl se jich.” **Lukáš 7,14**. Ježíš se nemohl poskrbnit ani dotykem mrtvého. Nosiči se zastavili, nářek truchlících ustal. Oba zástupy se shromáždily okolo mrtvého a doufaly v nemožné. Byl mezi nimi ten, který uzdravoval z nemocí a vyháněl demony. Má však moc i nad smrtí?

Ježíš zvučným a rozhodným hlasem řekl: “Chlapče, pravím ti, vstaň!” **Lukáš 7,14**. Jeho hlas pronikl k sluchu mrtvého. Mladík otevřel oči. Ježíš ho vzal za ruku a zvedl ho. Chlapec pohlédl na uplakanou matku a pak se dlouze a radostně objímali. Zástup oněměl úžasem. “Všech se zmocnila bázeň.” **Lukáš 7,16**. Strnuli a chvíli tiše stáli, jako by byli v přítomnosti samého Boha. Potom “oslavovali Boha a říkali: ‘Veliký prorok povstal mezi námi’ a ‘Bůh navštívil svůj lid’” **Lukáš 7,16**. Pohřební průvod se vrátil do Naim jako vítězoslavný zástup. “A tato zvěst se o něm rozšířila po celém Judsku a po všem okolí.” **Lukáš 7,17**.

[202]

Ježíš stál při truchlící matce u brány města Naim a je i dnes s každým, kdo pláče nad hrobem svých blízkých. Cítí s námi v našem žalu. Jeho srdce se nemění, je stále plné lásky a soucitu. Jeho slovo, které povolalo k životu mrtvého mládence z Naim, má v dnešní době stejnou moc jako tehdy. Říká: “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.” **Matouš 28,18**. Čas tuto moc nijak neoslabil a nepřetržité působení Kristovy milosti ji nevyčerpalo. Pro každého, kdo v něho věří, je stále živým Spasitelem.

Ježíš vrátil matce syna, a tak proměnil její zármutek v radost. Probudil ho však jen do pozemského života, ve kterém musel znovu snášet bolesti, tvrdě pracovat, čelit různým nebezpečím a nakonec stejně podlehnout smrti. Ježíš však utěšuje náš smutek nad ztrátou blízkých poselstvím o nekonečné naději: “Já jsem. . . ten živý; byl jsem mrtev — a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.” “Protože sourozence spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d’ábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví.” **Zjevení 1,18; Židům 2,14.15**.

Satan nemůže držet ve své moci mrtvé, které Boží Syn probouzí k životu. Nemůže udržet v duchovní smrti nikoho, kdo vírou přijímá Kristovo mocné slovo. Všem hříšníkům Bůh říká: “Probud’ se, kdo

spíš, vstaň z mrtvých.” **Efezským 5,14**. Jeho slovo je věčný život. Jako kdysi dalo Boží slovo prvnímu člověku život, dává jej i dnes nám. Jako Kristova slova: “Chlapče, pravím ti, vstaň!” vzkřísila mládence z Naim, tak slova: “Vstaň z mrtvých” (**Lukáš 7,14**; **Efezským 5,14**) znamenají život pro každého, kdo je přijímá. Bůh “nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna”. **Koloským 1,13**. To vše nám nabízí ve svém slově. Přijmeme-li je, jsme vysvobozeni.

“Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá.” “Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem.” **Římanům 8,11**; **1.**

[203] **Tesalonickým 4,16.17**. Těmito slovy se máme navzájem potěšovat.

33. kapitola — Ježíšovi bratři

Josefovi synové neměli pro Ježíšovo dílo příliš velké pochopení. Zprávy o jeho životě a působení, které se k nim donesly, je ohromovaly a děsily. Slyšeli, že se celé noci modlí. Přes den je prý obklopen velkými zástupy lidí a neudělá si čas ani na jídlo. Jeho přátelům se zdálo, že se neustálou prací vyčerpává. Nedokázali pochopit jeho postoj k farizeům, a někteří se dokonce obávali o jeho duševní zdraví.

To vše se doneslo jeho bratrům. Doslechli se také, že farizeové obviňují Ježíše z toho, že vyhání demony mocí satana. Cítili, že tyto výtky dopadají i na ně, protože jsou Ježíšovi příbuzní. Věděli, jaký rozruch jeho slova i činy vyvolaly. Znepokojovala je nejen jeho smělá tvrzení, ale pobuřovalo je i jeho veřejné odsuzování farizeů a zákoníků. Rozhodli se, že ho musí přesvědčit nebo nějak přinutit, aby s tím přestal. Přemluvili Marii, aby se k nim připojila. Mysleli si totiž, že pro lásku k matce si snad dá říct a bude opatrnější.

Krátce předtím Ježíš již podruhé zázračně uzdravil posedlého člověka, který byl navíc ještě slepý a hluchý. Farizeové ho znovu obvinili: “Ve jménu knížete démonů vyhání demony.” **Matouš 9,34.** Kristus jim otevřeně řekl, že přisuzují-li dílo Ducha svatého satanovi, odvracejí se od zdroje požehnání. Lidem, kteří nerozpoznali Ježíšovo božství a mluvili proti němu, může být odpuštěno. Pod vedením Ducha svatého totiž mohou poznat svůj omyl a činit pokání. Pokud člověk lituje svého hříchu a věří, může Ježíšova krev smýt všechna jeho přestoupení. Avšak ten, kdo odmítá působení Ducha svatého, nemůže dojít ani k pokání, ani k víře. Právě prostřednictvím Ducha ovlivňuje Bůh lidské srdce. Člověk, který Ducha vědomě odmítá a tvrdí o něm, že pochází od satana, připravuje se o spojení s Bohem. Když potom Ducha svatého s konečnou platností zavrhne, nemůže pro něho Bůh už nic udělat.

Farizeové, k nimž se Ježíš s varováním obrátil, sami nevěřili obviněním, která proti němu vznesli. Všichni tito hodnostáři cítili, že je ke Spasiteli něco přitahuje. Slyšeli ve svém srdci hlas Ducha, který

[204]

jej označoval za Pomazaného Izraele a vybízel je, aby se stali jeho učedníky. Ve světle jeho přítomnosti si uvědomili vlastní hříšnost a zatoužili po spravedlnosti, které sami nemohli dosáhnout. Ale když už Ježíše jednou zavrhli, bylo by pro ně nadmíru ponižující uznat jej jako Mesiáše. Byli příliš pyšní na to, aby přiznali svůj omyl. Dali se cestou nevěry. Zoufale se snažili zpochybnit Spasitelovo učení, jen aby nemuseli uznat pravdu. Důkazy jeho moci a milosrdenství je dráždily. Nemohli mu zabránit v činění zázraků, nemohli umlčet jeho učení. Ze všech sil se však snažili zkreslovat jeho povahu a překrucovat jeho slova. Boží Duch je stále ještě přesvědčoval a oni museli vyvinout značné úsilí na to, aby odolali jeho moci. Stavěli se proti nejmocnější síle, která může na lidské srdce působit. Nechtěli se jí poddat.

Bůh nezaslepuje lidem oči a nezatvrzuje jejich srdce. Posílá jim světlo, aby mohli napravovat své chyby a nechali se vést po bezpečné cestě. Odmítnutí tohoto světla připravuje lidi o zrak a utvrzuje je v omylu. Často se tak děje postupně a téměř nepozorovaně. Světlo k člověku přichází prostřednictvím Božího slova, Božích služebníků nebo přímým působením Božího Ducha. Když však člověk přehlíží první záblesky světla, jeho duchovní vnímání se částečně otupuje a další příliv světla už rozpoznává hůře.

Temnota narůstá, dokud duši člověka zcela nepohltí. Tak tomu bylo i s židovskými vůdci. Byli přesvědčeni, že Krista provází Boží moc. Chtěli se však vzepřít pravdě, a proto přisoudili dílo Ducha svatého satanovi. Dobrovolně se rozhodli pro klam a podřídili se nepříteli. Od té doby byli pod jeho mocí.

Vliv slov

Kristovo varování před hříchem proti Duchu svatému úzce souvisí s varováním před prázdnými řečmi a pomluvami. Slova naznačují, co je v srdci. “Čím srdce přetéká, to ústa mluví.” **Matouš 12,34.** Slova však na povahu nejen ukazují, ale také na ni působí. Člověk je ovlivňován tím, co sám říká. Satan ho často vede k tomu, aby dal z náhlého popudu průchod žárlivosti nebo ošklivému podezření a řekl něco, čemu ve skutečnosti ani sám nevěří. Slova však zpětně působí na jeho myšlení. Člověk se klame svými vlastními slovy a začíná věřit, že to, co na satanův podnět vyslovil, je pravda. Lidé

bývají pyšní, a když už jednou vyjádří určitý názor nebo rozhodnutí, nechtějí je odvolat. Snaží se přesvědčit sami sebe, že mají pravdu, až tomu nakonec uvěří. Vyslovovat pochybnosti o Božím světle, kritizovat je a nedůvěřovat mu je velmi nebezpečné. Časté neuvážené a neuctivé kritizování má vliv na povahu, podporuje neúctu a nevěru. Mnozí lidé si ani neuvědomují, jaké jim hrozí nebezpečí, a podléhají tomuto zlozvyku tak dlouho, až začnou odsuzovat a odmítat dílo Ducha svatého. Ježíš řekl: “Z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu. Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen.” **Matouš 12,36.37.**

Ochrana před zlem

Potom ještě varoval lidi, kteří nebyli ochotni přijmout Ducha svatého do svého srdce, přestože na ně jeho slova zapůsobila a s radostí je poslouchali. Duši člověka neničí jen odmítání, ale i lhostejnost. Ježíš řekl: “Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočinutí, ale nenalézá. Tu řekne: ‘Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.’ Přijde a nalezne jej prázdný, vyčištěný a uklizený. Tu jde a přivede s sebou sedm jiných duchů, horších než je sám, vejdou a bydlí tam.” **Matouš 12,43-45.**

[205]

V Kristově době bylo mnoho lidí, nad kterými satan na čas ztratil svoji moc. Z Boží milosti byli vysvobozeni z moci démonů, kteří je ovládali. Radovali se z Boží lásky, ale nezůstali v ní stejně jako ti, o kterých vypráví podobenství o zrně zasetém do kamenité půdy. Nepodřizovali se každý den Bohu, a proto v nich Kristus nemohl přebývat. Když se potom zlý duch vrátil a přivedl s sebou “sedm jiných duchů, horších než on sám”, moc zla je zcela ovládla. Stejně je tomu i dnes.

Když se člověk odevzdá Kristu, ovládne jeho nové srdce nová moc. Jeho život se změní tak, jak by jej on sám nikdy změnit nedokázal. Nadpřirozeným zásahem se do něho dostává nadpřirozená moc. Stává se Kristovou pevností v rozbouřeném světě a Kristus si přeje, aby byl pro něho jedinou svrchovanou autoritou. Člověk vedený nebeskými silami je schopen odolávat satanovým útokům. Pokud se však neodevzdáme Kristu, ovládne nás nepřítel. Každý z nás je pod vládou jedné nebo druhé mocnosti, které bojují o svrchovanost v tomto světě. Jiná možnost není. Pod vládu království temnosti

se dostaneme snadno, ani nemusíme mít v úmyslu jí sloužit. Stačí, abychom zanedbávali spojení s královstvím světla. Nebudeme-li spolupracovat s nebeskými silami, zmocní se našeho srdce satan a zabydlí se v něm. Jedinou obranou proti zlu je přijmout Krista do svého srdce vírou v jeho spravedlnost. Pokud nebudeme mít živé spojení s Bohem, neodoláme hříšnému vlivu sebelásky, nestřídmosti a pokušení. Můžeme se zbavit mnoha zlovyků, na nějakou dobu se můžeme od satana odtrhnout, ale bez živého spojení s Bohem a bez naprosté odevzdanosti Kristu budeme přemoženi. Bez osobního poznání Spasitele a bez neustálého společenství s ním se vydáváme na milost a nemilost nepříteli a nakonec se mu poddáme.

“A konce toho člověka jsou horší než začátky. Tak bude i s tímto zlým pokolením,” řekl Ježíš (**Matouš 12,45**). Nejzatvrzelejší jsou lidé, kteří nedbali na nabídku milosti a pohrdli jeho Duchem. Nejběžnějším projevem hříchu proti Duchu svatému je neustálé přehlížení nebeské výzvy k pokání. Každý odmítavý krok ve vztahu ke Kristu je krokem k odmítnutí spasení a k hříchu proti Duchu svatému.

[206]

Odmítnutím Krista se Židé dopustili nenapravitelné chyby. Odmítneme-li nabídku milosti, dopustíme se téhož omylu. Když nechceme poslouchat Kristovy posly a místo nich nasloucháme služebníkům satana, kteří nás od Krista odvádějí, urážíme Knížete života před satanovým chrámem i před celými nebesy. Připravujeme se tak o naději i odpuštění a nakonec můžeme ztratit i touhu po smíření s Bohem.

Bratři

Když Ježíš učil lid, přišli za ním učedníci a oznámili mu, že venku na něho čeká jeho matka a bratři a chtějí s ním mluvit. Ježíš věděl, co mají na srdci, a “odpověděl tomu, kdo mu to řekl: ‘Kdo je má matka a kdo jsou moji bratři?’ Ukázal na své učedníky a řekl: ‘Hle, moje matka a moji bratři. Neboť, kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka.’” **Matouš 12,48-50**.

Každý, kdo vírou přijal Krista, byl se Spasitelem spojen těsněji než se svými příbuznými. Vstoupil v jednotu s Kristem, jako byl Kristus jedno se svým Otcem. Ježíšova matka byla jako věřící, která jedná podle Kristových slov, svému Synu blíže než jako jeho

příbuzná. Rovněž jeho bratři neměli žádný užitek z příbuzenského vztahu s Ježíšem, dokud ho nepřijali za svého osobního Spasitele.

Kristus mohl mít ve svých příbuzných nesmírnou oporu, kdyby byli uvěřili, že ho poslalo nebe, a spolupracovali s ním na Božím díle. Jejich nedůvěra Ježíše zraňovala. Byla to část kalichu hořkosti, který za nás vypil.

Nepřátelství vůči evangeliu nesl Boží Syn velice těžce a zvláště bolestné pro něho bylo v jeho vlastním domově. Jeho srdce bylo plné milosrdenství a lásky. Velmi si vážil dobrých rodinných vztahů. Jeho bratři si přáli, aby uznal jejich názory, i když by to bylo v rozporu s jeho božským posláním. Mysleli si, že potřebuje jejich radu. Dívali se na něho ze svého lidského pohledu a domnívali se, že kdyby říkal jen to, s čím by farizeové a zákoníci souhlasili, vyhnul by se nepříjemným sporům, které svými výroky vyvolával. Když si přivlastňoval Boží moc a káral rabíny za jejich hříchy, mysleli si, že se pomátl. Věděli, že farizeové hledají vhodnou příležitost, aby ho mohli obvinít, a uvědomovali si, že jim ji často poskytuje.

V zajetí svých omezených názorů nedokázali pochopit jeho poslání ani s ním nemohli cítit v jeho utrpení. Nevybíravými a nechápavými poznámkami dávali najevo, že mají zkreslenou představu o jeho povaze a nevidí, jak se v ní božské spojuje s lidským. Často ho viděli zarmouceného, ale místo aby ho utěšili, ještě více jej svými slovy zraňovali. Ježíš trpěl a lidé nechápali jeho pohnutky ani dílo.

Ježíšovi bratři se často odvolávali na ubohé a otřepané farizejské moudrosti. Chtěli poučovat Krista, který zná veškerou pravdu i všechna tajemství. To, čemu nerozuměli, klidně zavrhovali. Jejich urážky se Spasitele hluboce dotýkaly, býval vyčerpaný a smutný. Zakládali si na své víře v Boha a mysleli si, že ho obhajují. Bůh byl přítom v těle mezi nimi, a oni ho nepoznali.

Život na zemi byl tak pro Ježíše trnitou cestou. Nepochopení ve vlastním domě jej nesmírně trápilo. Vždy se mu ulevilo, když odešel někam, kde se s ním nesetkával. Jeden dům navštěvoval obzvláště rád — dům Lazara, Marie a Marty.

Panovalo tam ovzduší víry a lásky a Ježíš si tam vždy odpočinul a načerpal síly. Přesto se na zemi nenašel nikdo, kdo by plně chápal jeho božské poslání a věděl o břemenu, které nesl za celé lidstvo. Často nalézal úlevu jen v samotě a v rozhovoru se svým nebeským Otcem.

Lidé, kteří jsou povoláni trpět pro Krista a narážejí na nepochopení a nedůvěru i ve vlastní rodině, se mohou utěšovat tím, že Ježíš prožíval stejné těžkosti. On jim rozumí. Vyzývá je, aby přátele hledali v něm a útěchu tam, kde ji nalézal i on — ve společenství s Otcem.

Kristus neopouští lidi, kteří jej přijali za svého osobního Spasitele, aby museli v osamění jako sirotci snášet životní zkoušky. Přijímá je do nebeské rodiny a vyzývá je, aby jeho Otce nazývali svým Otcem. Jsou jeho “dětmi” a Bůh je miluje. Spojuje je s ním pouto nejhlubší a nejstálejší lásky. Zahrnuje je nekonečnou přízní. Jeho vztah k nim převyšuje lásku rodičů k jejich bezbranným potomkům tak, jako božské převyšuje lidské.

Zákony, které dostali Izraelci, vypovídají o Kristově vztahu k jeho lidu. Když se Žid pro chudobu musel vzdát svého dědictví a prodat se do otroctví, bylo povinností jeho nejbližšího příbuzného, aby ho i s dědictvím vykoupil (3. Mojžíšova 25,25; 3. Mojžíšova 25,47-49; Rút 2,20). Naše vykoupení i vykoupení dědictví, o které nás připravil hřích, připadlo na toho, kdo je nám “nejbližší”. A Kristus se stal naším nejbližším proto, aby nás mohl vykoupit. Spasitel je nám blíže než otec, matka, bratr, přítel nebo milý. Říká: “Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. . . Protože jsi v očích mých tak drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval, dám za tebe mnohé lidi a národy za tvůj život.”(Izajáš 43,1.4)

Kristus miluje nebeské bytosti, které obklopují jeho trůn. Jak si však můžeme vysvětlit lásku, kterou miluje nás? Nejsme schopni ji pochopit, ale můžeme ji poznat z vlastní zkušenosti. Pokud jsme přijali Krista za svého nejbližšího, měli bychom s láskou přistupovat i k jeho bratrům a sestrám. Měli bychom ochotně plnit povinnosti, které vyplývají z našeho vztahu k Bohu. Jako členové Boží rodiny bychom měli ctít svého Otce i ostatní duchovní příbuzné.

34. kapitola — Pozvání

“Pojd’te ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.” **Matouš 11,28.**

Těmito slovy těšil Ježíš zástupy, které ho následovaly. Říkal, že jedině jeho prostřednictvím mohou lidé poznat Boha. Hovořil o tom, že učedníkům bylo dovoleno poznat nebeské věci. Nechtěl však, aby se někdo cítil odstrčený. Svou péči a lásku nabízel všem. Každý, kdo pracuje a je obtížen břemeny, k němu může přijít.

Zákoníci a rabíni dbali na přesné dodržování náboženských forem, ale cítili potřebu, kterou obětní obřady nikdy nemohly uspokojit. Publikáni a hříšníci sice mohli předstírat, že smyslnost a pozemské požitky jim zcela stačí ke spokojenosti, ale v jejich srdcích byl strach a nedůvěra. Ježíš pohlédl na všechny vyčerpané a sklíčené, na ty, kdo před sebou neměli žádnou naději, i na ty, kdo se snažili nalézt uspokojení duše ve světských radovánkách. Všechny je pozval k sobě, aby u něho našli odpočinutí.

S láskou vyzývá každého, kdo pracuje a je unavený: “Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.” **Matouš 11,29.**

Takto oslovuje Kristus každého člověka. Ať už si to lidé uvědomují nebo ne, všichni jsou obtíženi a unavení. Všichni klesají pod tíhou břemen, která z nich může sejmout jedině Ježíš. Nejtěžší z nich je břemeno hříchu. Kdybychom je museli nést sami, rozdrtilo by nás. Bezhrášný Ježíš se však staví na naše místo. “Jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech.” **Izajáš 53,6.** Nese břemeno našich vin. Chce sejmout tíhu z našich ramen a dát nám odpočinutí. Chce na sebe vzít i tíhu našich starostí a bolestí. Nabízí nám, abychom na něho vložili vše, co nás trápí, protože on nás nosí ve svém srdci.

Ježíš, náš starší bratr, je u trůnu věčnosti a vidí každého, kdo se k němu obrací jako ke svému Spasiteli. Z vlastní zkušenosti zná naši slabost i naše potřeby a ví, s jakou silou na nás doléhají pokušení. Ve všem byl totiž zkoušen jako my, ale nezhřešil. Bdí nad každým z nás. Jsi v pokušení? On tě vysvobodí. Jsi slabý? On tě posilní. Chybí ti

[209]

poznání? On tě osvítí. Jsi raněný? On tě uzdraví. Pán, který “určuje počet hvězd”, se sklání k lidem a “uzdravuje ty, kdo jsou zkrúšeni v srdci, jejich rány obvazuje”. **Žalm 147,4.3**. Zve nás: “Pojď te ke mně!” Předložte Pánu všechny své starosti a trápení. On vám dá sílu, abyste je unesli. Ukáže vám východisko ze zmatků a těžkostí. Čím slabší a bezmocnější se cítíte, tím větší sílu u něho naleznete. Čím těžší je vaše břemeno, tím příjemnější bude pro vás odpočinek, až je vložíte na nebeského Pomocníka. Kristus nabízí odpočinutí za určitých podmínek. Tyto podmínky jsou však zcela jasné a každý je schopen je splnit. Spasitel nám říká, jak máme jeho odpočinutí hledat.

“Vezměte na sebe mé jho,” říká. Jho je pracovní výstrojí tažného dobytka. Umožňuje mu sloužit a jedině s jeho pomocí může dobytek podávat dobrý výkon. Na tomto příkladu Ježíš ukazuje, že jsme povoláni ke službě do konce života. Máme na sebe vzít jeho jho, a stát se tak jeho spolupracovníky.

Jhem, které zavazuje k službě, je Boží zákon. Zákon lásky zjevený v ráji, vyhlášený na Sínaji a novou smlouvou vepsaný do srdce spojuje člověka s Boží vůlí. Kdybychom byli ponecháni sami sobě, svým vlastním sklonům a své vůli, přešli bychom na satanovu stranu a začali bychom se mu podobat. Proto nás Bůh omezuje svou svrchovanou, ušlechtilou a povznášející vůlí. Chce, abychom mu trpělivě a moudře sloužili. Kristus jako člověk také nesl jho služby. Řekl: “Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.” **Žalm 40,9**. “Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal.” (**Jan 6,38**) Láska k Bohu, horlivost pro jeho slávu a láska k lidem přivedla Ježíše na zem, aby zde trpěl a nakonec zemřel. Láska byla rozhodující silou v celém jeho životě. Vyzývá nás, abychom se jí řídili i my.

Mnozí lidé si přidělávají mnoho starostí, protože se chtějí vyrovnat světu. Rozhodli se mu sloužit, nechali se vtáhnout do jeho zmatku a přizpůsobili se jeho zvyklostem. Jejich povaha tím upadá a život se pro ně stal únavným břemenem. Pro uspokojení vlastní ctižádosti a světských přání znásilňují své svědomí a ještě se zatěžují břemenem výčitek. Neustálé starosti vyčerpávají jejich životní síly. Bůh si přeje, aby toto zotročující břemeno odložili. Vybízí je, aby na sebe vzali jeho jho. Říká: “Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.” **Matouš 11,30**. Nabádá je, aby nejprve hledali Boží království a jeho

spravedlnost, a slibuje, že všechno ostatní, co v tomto životě potřebují, jim bude přidáno. Ale strach je slepý a nevidí do budoucna. Ježíš však zná konec již od počátku. Z každé těžkosti má připravené východisko. Nebeský Otec zná tisíce způsobů, jak se o nás postarat, a my o nich vůbec nic nevíme. Lidé, kteří na první místo ve svém životě stavějí službu Bohu a jeho oslavení, zjistí, že problémy se rozplývají a cesta se před nimi narovná.

“Učte se ode mne”

Ježíš řekl: “Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočnutí svým duším.” **Matouš 11,29**. Kristus nás vybízí, abychom si vzali příklad z jeho tichosti a pokory. Vykoupení je proces, kterým se člověk připravuje pro život v nebi. [210] Zahrnuje poznání Krista a osvobození se od představ, zvyků a způsobů, které jsme přejali od knížete temnoty. Člověk se musí zbavit všeho, co mu brání ve věrnosti Bohu.

Kristus žil v naprostém souladu s Bohem a v jeho srdci vládl dokonalý pokoj. Chvála v něm nikdy nezbuzovala pýchu a kritika či zklamání ho nezmalomyslňovaly. Ani když musel čelit tomu největšímu protiventství a snášet nejkrutější zacházení, neztrácel odvahu. Mnozí z jeho následovníků jsou však vystrašení a ustaraní, protože se bojí spolehnout se na Boha. Ještě se mu cele neodevzdali. Obávají se důsledků, které by taková oddanost mohla mít. Ale dokud se mu plně nepodřídí, nenaleznou pokoj.

Láska k vlastní osobě je zdrojem vnitřního neklidu. Pokud jsme znovuzrozeni, smýšlíme stejně jako Ježíš, který se pokořil pro naši záchranu. Neusilujeme o vyšší postavení. Chceme sedět u Ježíšových nohou a učit se od něho. Chápeme, že smysl naší práce nespočívá v okázalosti a slávě, kterou přinese, ani v horlivé činnosti, již ve vlastní síle vyvíjíme. Hodnota našeho úsilí odpovídá míře přijetí Ducha svatého. Důvěra v Boha posvěcuje mysl, vede člověka k trpělivosti a sebeovládání.

Jho pomáhá dobytku táhnout náklad a ulehčuje mu břemeno. Podobně je tomu i s Kristovým jhem. Pokud se podřídíme Boží vůli a budeme jeho dary využívat pro dobro druhých, bude pro nás břemeno života lehké. Kdo chodí cestou Božích přikázání, chodí s Kristem a jeho srdce nalézá odpočnutí v Kristově lásce. Když se

Mojžíš modlil: “Dej mi poznat svou cestu, abych poznal tebe,” odpověděl mu Hospodin: “Já sám půjdu s vámi a dám vám odpočínutí.”

2. **Mojžíšova 33,13,14.** Z úst proroků zaznělo poselství: “Toto praví Hospodin: ‘Stůjte na cestách a vyhlížejte, ptejte se na stezky věčnosti: Kde je ta dobrá cesta? Vydejte se po ní a vaše duše naleznou klid.’” **Jeremjáš 6,16.** “Jen kdybys dal pozor na má přikázání, byl by tvůj pokoj jako řeka a tvá spravedlnost jako mořské vlny.” **Izajáš 48,18.**

Lidé, kteří se spoléhají na Kristova slova, podřizují se jeho vedení a žijí podle jeho přikázání, nalézají pokoj a klid. Když je Ježíš s nimi, jsou šťastní a nic na světě je nemůže zarmoutit. Pán říká: “Stvoření opírající se o tebe chráníš pokojem, pokojem, neboť v tebe doufá.” **Izajáš 26,3.** Možná se nám zdá, že žijeme v neustálém zmatku. Svěříme-li se však do Božích rukou, promění náš život i naši povahu ke své slávě. Člověk, který odráží slávu Kristovy povahy, bude přijat do Božího ráje. Znovuzrození lidé budou chodit s Kristem v bílém rouchu, protože jsou toho hodni (**Zjevení 3,4**).

[211] Pokud nalézáme pokoj v Kristu, začalo pro nás nebe již zde na zemi. Přijímáme-li jeho pozvání, abychom přišli a učili se od něho, začíná pro nás věčný život. Nebe znamená neustálé spojení s Bohem prostřednictvím Krista. Čím déle budeme v nebi, tím větší sláva se nám bude odhalovat. Čím lépe budeme znát Boha, tím budeme šťastnější. Chodíme-li s Ježíšem, můžeme být naplněni jeho láskou a radovat se z jeho přítomnosti. Již zde na zemi od něho můžeme dostat vše, co jsme jako lidé schopni unést. Co to však znamená ve srovnání s věčnou budoucností? Tam “jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou. Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce nebo jiný žár jim neublíží, neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou [212] slzu z očí.” **Zjevení 7,15-17.**

35. kapitola — Bouře

Skončil jeden den Ježíšova rušného života. Na břehu Galilejského jezera vyprávěl lidem svá první podobenství. Na příkladech, se kterými se v životě běžně setkávali, jim vysvětlil podstatu svého království i způsob jeho nastolení. Své dílo přirovnal k práci rozsevače a růst svého království k růstu hořčičného zrna a k působení kvasu v těstu. Konečné oddělení spravedlivých od bezbožných vylíčil v podobenstvích o plevelu a pšenici a o rybářské síti. Nedozírný význam svého učení naznačil vyprávěním o ukrytém pokladu a drahocenné perle. V podobenství o hospodáři ukázal učedníkům, jak si mají počínat jako jeho zástupci.

Ježíš celý den učil a uzdravoval a zástupy se kolem něho tísnily dlouho do večera. Den co den jim sloužil, sotva se přitom stihl najíst a odpočinout si. Zlomyslné výtky farizeů a neustálé překrucování jeho slov mu práci ještě více ztěžovaly. Na sklonku dne byl už tak unavený a vyčerpaný, že se rozhodl vyhledat nějaké osamělé místo na druhém břehu jezera a oddechnout si.

Východní břeh Galilejského jezera nebyl neobydlený, tu a tam se rozprostírala menší města a vesnice. Ve srovnání se západním břehem to však byl pustý kraj. Žilo tam daleko více pohanů než Židů a styk s Galilejí byl velmi omezený. Ježíšovi se tam nabízelo ústraní, jaké hledal. Vybídl učedníky, aby šli s ním.

Když Spasitel opustil zástup, vzali jej učedníci na loď a rychle odrazili od břehu. Neodpluli však sami. Na břehu kotvily další rybářské čluny. Ty se rychle zaplnily lidmi, kteří přišli za Ježíšem a chtěli ho ještě vidět a slyšet.

Konečně se Spasiteli ulevilo, nikdo se na něho netlačil. Vyčerpaný a vyhladovělý si lehl na zád' lodi a brzy usnul. Byl tichý a příjemný večer a jezero bylo klidné. Náhle se však obloha zatáhla a z horských roklín na východním břehu se zvedl silný vítr. Na jezeře se strhla prudká bouře.

Slunce zapadlo a na rozbouřené jezero se snesla noční tma. Hučící vítr zvedal rozběsněné vlny a bičoval jimi do lodi. Hrozilo,

[213] že se potopí. Rybáři, kteří se plavili s Ježíšem, byli silní a zkušení. Strávili na jezeře téměř celý život a plavbu na rozbouřených vlnách již mnohokrát úspěšně zvládli. Tentokrát však jejich zkušenosti a síly nestačily. Byli naprosto bezmocní. Když viděli, jak voda v lodi stoupá, opustily je všechny naděje.

V boji o záchranu úplně zapomněli, že je s nimi na lodi Ježíš. Až když viděli, že jejich úsilí je marné a že je nečeká nic jiného než smrt, vzpomněli si, na čí příkaz vypluli. Ježíš byl jejich jedinou nadějí. Ve svém zoufalství a bezmoci volali: “Mistře! Mistře!” Byla taková tma, že ho ani neviděli.

Utišení bouře

Burácející voda však jejich volání přehlušila a Ježíš jim neodpověděl. Zmocnil se jich strach a pochybnosti. Je možné, že na ně Ježíš zapomněl? Přemáhal nemoci, démony, a dokonce i smrt, a nyní nemůže pomoci svým učedníkům? Je mu snad jedno, že jsou v takovém nebezpečí?

Znovu zavolali, ale odpovědi se nedočkali. Slyšeli jen hukot zuřivého větru. Člun už se začínal potápět. Bylo jim jasné, že hladové vlny je každou chvíli pohltní.

Najednou se zablesklo a oni uviděli Ježíše, jak leží na zádi a nerušeně spí. Užasli a zoufale zvolali: “Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?” **Marek 4,38**. Jak může klidně spát, když jim hrozí takové nebezpečí a bojují o život?

Ježíše jejich volání probudilo. Zahlédli ho ve světle blesku. Z jeho tváře vyzařoval nebeský klid, v jeho pohledu se zračila nesobecká láska a pochopení. Učedníci se k němu obrátili a z celé své duše volali: “Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!” **Matouš 8,25**.

Taková prosba ještě nikdy nezazněla marně. Když se učedníci znovu chopili vesel, aby se naposledy pokusili o záchranu, Ježíš vstal. Kolem zuří bouře, vlny prudce narážejí do lodi. Ježíš stojí uprostřed svých učedníků a blesky osvěcují jeho tvář. Zvedá ruku, která už tolikrát lidem pomohla, a přikazuje rozbouřenému moři: “Zmlkni, utiš se!” **Marek 4,39**.

Bouře utichá. Vlny opadávají, mraky mizí a na obloze se objevují hvězdy. Člun pluje po klidné vodě. Ježíš se obrací k učedníkům a

zarmouceně se ptá: “Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?” **Marek 4,40.**

Učedníci se nezmohli ani na slovo. Dokonce ani Petr se neodvážil vyjádřit, jakou bázeň cítil. Lodě, které Ježíše provázely, byly ve stejném nebezpečí jako učedníci. Lidé na nich byli vyděšení a zoufalí. Ježíšův příkaz všechno utišil. Zuřivá bouře přihnala čluny k sobě, takže všichni viděli zázrak na vlastní oči. Když se voda zklidnila, strach se rozplynul. Lidé si mezi sebou šeptali: “Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?” **Marek 4,41.**

Když se Ježíš probudil a viděl bouři, zůstal naprosto klidný. V jeho slovech ani v jeho pohledu nebyl náznak strachu, protože žádný nepocíťoval. Jeho klid však nevyplýval z vědomí, že má v ruce všechnu moc. Neodpočíval jako “Pán nebe, země i moře”. Této moci se vzdal. Vždyť řekl: “Sám od sebe nemohu dělat nic.” **Jan 5,30.** Spoléhal se na moc svého Otce. Ježíš byl pevně zakotven ve víře v Boží lásku a cele se odevzdal do Otcovy péče. Moc slov, která utišila bouři, byla mocí Boží.

[214]

Stejně jako se Ježíš vírou spoléhal na svého Otce, máme i my plně důvěřovat svému Spasiteli. Kdyby byli učedníci pevně věřili v Krista, mohli zůstat v klidu. Strach, kterému v nebezpečí propadli, odhalil jejich nevíru. V boji o záchranu na Ježíše úplně zapomněli. On jim však mohl pomoci jen tehdy, když se v zoufalství přestali spoléhat na vlastní síly a obrátili se k němu.

Tuto zkušenost často prožíváme i my. Když na nás útočí bouře pokušení, šlehají kolem nás blesky a valí se na nás vlny, pouštíme se do boje s bouří sami. Zapomínáme, že je tu někdo, kdo nám může pomoci. Spoléháme na vlastní síly, dokud tváří v tvář smrti neztratíme poslední naději. Teprve potom si vzpomeneme na Ježíše. Poprosíme-li jej o záchranu, vždy nás vyslyší. S lítostí v srdci sice kárá naši nedůvěru a přehnané sebevědomí, ale nikdy nám neodmítne potřebnou pomoc. Máme-li Spasitele ve svém srdci, nemusíme se bát na zemi ani na moři. Živá víra ve Vykupitele zklidní vody našeho života a vysvobodí nás z nebezpečí tak, jak je to pro nás nejlepší.

V zázračném utišení bouře se skrývá ještě další duchovní ponaučení. Životní zkušenost každého člověka potvrzuje pravdivost Písma: “Svévolní budou jak vzedmuté moře, které se nemůže uklidnit... Nemají pokoj svévolníci, praví můj Bůh.” **Izajáš 57,20.21.** Hřích nás připravil o pokoj. Dokud nezvítězíme nad svým “já”, nenajdeme

klid. Síla vášní, které ovládají naše srdce, se nedá přemoci lidskou silou. V tomto případě jsme stejně bezmocní jako učedníci v zuřivé bouři. Avšak Ježíš, který utišil vlny Galilejského jezera, má slovo pokoje pro každého člověka. Nezáleží na tom, jak je bouře silná. Lidé, kteří se obrátí ke Kristu se slovy “Pane, zachraň nás,” budou zachráněni. Jeho milost smiřuje člověka s Bohem a utišuje bouři lidských vášní. Jeho láska přináší člověku pokoj. “Utišil tu bouři, ztichlo vlnobití. Zaradovali se, když se uklidnilo, on je pak dovedl do přístavu, jak si přáli.” **Žalm 107,29.30.** “Když jsme tedy ospravedlnění z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista.” **Římanům 5,1.** “Spravedlnost vytvoří pokoj, spravedlnost zajistí klid a bezpečí navěky.” **Izajáš 32,17.**

Uzdravení posedlých

Časně zrána dorazil Spasitel se svým doprovodem ke břehu. Vycházející slunce se rozlévalo po krajině i po jezeře jako požehnání pokoje. Ještě než vystoupili z lodi, uvítal je výjev děsivější než noční bouře. Z úkrytu mezi hroby proti nim vyrazili dva posedlí muži, jako by je chtěli roztrhat na kusy. Visely na nich ještě zbytky řetězů, které přetrhli při útěku z vězení. Na těle měli krvácející rány od ostrých kamenů. Zpod dlouhých rozcuchaných vlasů zíraly vytřeštěné oči. Zdálo se, že démoni, kteří je ovládli, v nich potlačili všechno lidské. Vypadali spíš jako divoká zvířata než jako lidé.

Učedníci i všichni ostatní se vyděsili a dali se na útěk. Za chvíli si však uvědomili, že Ježíš s nimi není. Otočili se a dívali se po něm. Stál stále tam, kde ho zanechali. Kristus, který utišil bouři a již dříve se vítězně utkal se satanem, před demony neutekl. Když se k němu posedlí muži blížili, skřípali zuby a z úst jim vytékala pěna, zvedl ruku, kterou utišil vlny na jezeře, a muži nemohli jít dál. Zuřili, ale nemohli nic dělat, museli zůstat stát.

Ježíš mocně přikázal nečistým duchům, aby z nich vyšli. Jeho slova pronikla zatemnělou myslí nešťastných mužů. Matně si uvědomili, že vedle nich stojí někdo, kdo je může zbavit mučivých démonů. Padli ke Spasitelovým nohám a chtěli se mu poklonit. Když však otevřeli ústa, aby jej poprosili o slitování, promluvili z nich démoni a křičeli: “Co je ti po mně, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Žádám tě, abys mne netrápil.” **Lukáš 8,28.**

Ježíš se zeptal: “Jaké je tvé jméno?” Odpověď zněla: “‘Legie’, protože do něho vešlo mnoho zlých duchů.” **Lukáš 8,30** Využili postižených mužů jako prostředníků a prosili Ježíše, aby je neposílal pryč ze země. Na nedalekém svahu se páslo velké stádo prasat. Démoni žádali, aby do nich směli vejít, a Ježíš svolil. Stádo se okamžitě splašilo. Řítilo se po příkrém horském srázu dolů a nemohlo se zastavit. Vrhlo se do jezera a utopilo se.

Posedlí se úplně změnili. Do jejich mysli proniklo světlo a vrátil se jim rozum. Satanem znetvořená podoba zmizela a na tvářích obou mužů byl vidět klid. Zkrvavené ruce se zklidnily a uzdravení radostně chválili Boha za své vysvobození.

Pasáci ze svahu viděli, co se stalo, a běželi to oznámit svým pánům i všem ostatním lidem. S hrůzou a úžasem se obyvatelé okolních měst a vesnic sešli kolem Ježíše. Oba posedlí muži byli postrachem celého kraje. Všichni, kdo procházeli kolem místa, kde se zdržovali, byli v nebezpečí. Posedlí muži s ďábelskou zuřivostí napadali každého. Nyní byli oblečení a chovali se rozumně. Seděli u Ježíšových nohou, poslouchali, co říká, a chválili jeho jméno, protože je uzdravil. Lidé, kteří to vše viděli, se však neradovali. Ztráta prasat pro ně znamenala víc než vysvobození těchto mužů ze satanova zajetí.

Škoda, která majitelům sviní vznikla, jim vlastně měla pomoci. Zabývali se jen světskými záležitostmi a duchovní věci je vůbec nezajímaly. Ježíš je chtěl vytrhnout z jejich sobecké lhostejnosti, aby mohli přijmout jeho milost. Lítost a rozhořčení nad pozemskou ztrátou jim však zaslepily oči, takže Spasitelovu milost nepoznali. [216]

Lidé byli pověřiví a projev nadpřirozené moci v nich vyvolal strach. Mysleli si, že kdyby u nich cizinec zůstal, mohlo by je postihnout další neštěstí. Báli se o svůj majetek a chtěli se Ježíše zbavit. Ti, kdo se s ním přeplavili na druhý břeh jezera, vyprávěli o všem, co se v noci stalo, o nebezpečné bouři i o tom, jak se vítr i voda utišily. Jejich slova však nenalezla žádnou odezvu. Lidé se s hrůzou hrnuli ke Spasiteli a žádali ho, aby od nich odešel. Ježíš jim vyhověl, vstoupil na loď a okamžitě vyplul na protější břeh.

Obyvatelé Gerasy měli před sebou živý důkaz Kristovy moci a lásky. Viděli muže, kterým Ježíš vrátil rozum. Tolik se však báli o svůj majetek, že Spasitel, který před jejich zraky přemohl knížete temnot, pro ně byl nevítaným hostem. Dar nebes od nich tedy odešel.

My nemáme možnost odvrátit se od Krista v těle jako obyvatelé Gerasy. Mnozí lidé se však odmítají podřídít jeho slovu, protože být poslušný znamená i obětovat některý ze svých světských zájmů. Z obavy před hmotnou ztrátou odmítají jeho milost a odhánějí od sebe jeho Ducha.

Vyslání uzdravených

Uzdravení posedlí však k němu měli úplně jiný vztah. Chtěli být blízko svého vysvoboditele. V jeho přítomnosti se cítili bezpečni před démony, kteří je trýznili a připravili o lidskou důstojnost. Když se Ježíš chystal vstoupit do lodi, drželi se těsně u něho, poklekli před ním a prosili ho, aby směli být s ním a mohli mu stále naslouchat. Ježíš jim však přikázal, aby šli domů a vyprávěli, jak veliké věci pro ně Bůh vykonal.

Jejich posláním bylo jít do svých pohanských domovů a zvěstovat požehnání, které od Ježíše přijali. Těžko se se Spasitelem loučili. Mezi pohanskými krajany je jistě čekaly veliké nesnáze. Dlouho byli vyřazeni z jejich společnosti a zdálo se, že pro dílo, které jim Ježíš určil, nemají žádné předpoklady. Jakmile však Spasitel vyslovil, co od nich žádá, ochotně poslechli. Vyprávěli o Ježíši nejen ve svých domovech a v sousedství, ale chodili po celém Desetiměstí a všude svědčili o jeho záchranné moci a líčili, jak je zbavil démonů. Díky svému působení mohli přijmout ještě větší požehnání, než kdyby byli jen pro svůj vlastní užitek zůstali s Ježíšem. Šířením dobré zprávy o spasení se člověk přibližuje ke Spasiteli.

Dva uzdravení posedlí byli prvními misionáři, které Ježíš vyslal zvěstovat evangelium do Desetiměstí. Jen chvíli měli možnost seznámit se s Kristovým učením. Nikdy neslyšeli žádné jeho kázání. Nemohli učit lidi tak jako učedníci, kteří byli s Kristem každý den. Sami však byli živým důkazem toho, že Ježíš je Mesiáš. Mohli svědčit o tom, co poznali, co sami viděli a slyšeli, o tom jak sami na sobě pocítili jeho moc. To může činit každý, koho se dotkla Boží milost. Ježíšův milovaný učedník Jan napsal: “Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. . . Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme vám.” **1. Janův 1,1-3**. Jako Kristovi svědkové máme mluvit o tom, co jsme poznali, co jsme viděli, slyšeli

a o čem jsme se přesvědčili. Pokud krok za krokem následujeme Krista, budeme mít co říci o cestě, kterou nás vede. Můžeme svědčit o pravdivosti jeho zaslíbení. Můžeme lidem vyprávět o Kristově milosti, kterou jsme ve svém životě poznali. Právě takové svědectví svět potřebuje pro svou záchranu a k takovému svědectví nás Pán povolává.

Lidé z Gerasy Krista nepřijali. On je však ani přesto neponechal v temnotě, kterou si sami zvolili. Když ho prosili, aby od nich odešel, nevěděli nic o jeho učení. Neuvědomovali si, co odmítají. Proto k nim znovu poslal světlo prostřednictvím lidí, kterým byli ochotni naslouchat.

Vláda zla a Ježíšova moc

Zničením stáda vepřů chtěl satan odvrátit lidi od Spasitele a zabránit šíření evangelia v Desetiměstí. Tato událost však celým krajem velmi silně pohnula a obrátila pozornost k Ježíši. Spasitel sice odešel, ale lidé, které uzdravil, tam zůstali jako živý důkaz jeho moci. Muži, kteří byli nástrojem knížete temnot, se stali posly Božího Syna a přinášeli svým krajanům světlo. Všichni, kdo slyšeli onu obdivuhodnou zvěst, se velmi divili. Evangelium mělo v celém kraji otevřené dveře. Když se Ježíš do Desetiměstí vrátil, lidé se k němu seběhli a tři dny poslouchali jeho zvěst o spasení. Přišli k němu nejen obyvatelé jednoho města, ale i tisíce lidí z okolí. Spasitel má moc i nad démony a zlo obrací v dobro.

Setkání s posedlými v Gerase bylo pro učedníky poučením. Svědčilo o tom, jak hluboko chce satan stáhnout celé lidstvo, a ukazovalo také na poslání Krista jako vysvoboditele. Ubozí muži byli pod úplnou vládou démonů, bydleli v hrobech a stali se otroky svých nespoutaných vášní a zvrhlých žádostí. Jejich příklad ukazuje, kam až by se lidstvo pod vládou satana dostalo. Satan působí na člověka bez přestání. Snaží se upoutat jeho smysly, ovládnout jeho myšlení, svádí ho k násilí a zločinu. Oslabuje tělo, zatemňuje rozum a ničí duši. Vždy, když člověk odmítá Spasitelovo pozvání, podrobuje se satanovi. V dnešní době se tak chová mnoho lidí ať už doma, v zaměstnání nebo dokonce i v církvi. Proto je na světě tolik násilí a zločinů. Mravní temnota zahaluje lidská obydlí jako příkrov smrti. Satan vymýšlí stále důmyslnější pokušení a svádí lidi k čím dál vět-

šímu zlu, dokud je úplně neponíží a nezničí. Jedinou obranou proti jeho moci je život s Ježíšem. Satan byl lidem i andělům odhalen jako nepřítel a vrah člověka, Kristus naopak jako přítel lidí a jejich vysvoboditel. Spasitel rozvíjí v lidech vše, co je zušlecht'uje a pozvedá. K Boží slávě vzdělává člověka tělesně, duševně i duchovně. “Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy.” **2. Timoteovi 1,7**. Povolal nás, abychom “měli účast na slávě” — povaze — “našeho Pána Ježíše Krista”. **2. Tesalonickým 2,14**. Povolal nás, abychom “přijali podobu jeho Syna”. **Římanům 8,29**.

[218] Kristova moc mění i dnes lidi, kteří se stali satanovými nástroji, v posly spravedlnosti. Boží Syn je vysílá, aby zvěstovali, “jak veliké věci ti učinil Pán, když se nad tebou smiloval”. **Marek 5,19**.

36. kapitola — Dotek důvěry

Když se Ježíš vrátil z Gerasy na západní břeh, očekával jej tam velký zástup lidí a všichni ho s radostí vítali. Nějaký čas s nimi zůstal, učil je a uzdravoval a potom se odebral do domu Léviho Matouše, kde se zúčastnil hostiny s publikány. Právě tam ho vyhledal představený synagogy Jairos.

Židovský starší byl v zoufalé situaci. Přišel za Ježíšem, vrhl se mu k nohám a zvolal: “Má dcerka umírá. Pojd’, vlož na ni ruce, aby byla zachráněna a žila!” **Marek 5,23.**

Ježíš se okamžitě odebral do jeho domu. Učedníci viděli již mnoho Ježíšových milosrdných skutků, ale překvapilo je, že chce vyhovět prosbě nadutého rabína. Šli za ním spolu s dalšími lidmi, kteří byli zvědaví a plní očekávání.

Dům představeného synagogy nebyl daleko, ale na Ježíše se ze všech stran tlačil zástup lidí, takže postupoval velmi pomalu. Starostlivý otec při každém zdržení znervózněl. Ježíši však bylo líto lidu, a proto se tu a tam zastavil, aby pomohl trpícímu nebo potěšil zarmouceného.

Ještě než dorazili k domu, prodral se k Jairovi služebník se zprávou, že jeho dcera je už mrtvá a že je zbytečné Mistra dále obtěžovat. Ježíš to zaslechl a řekl: “Neboj se, jen věř a bude zachráněna.” **Lukáš 8,50.**

Jairos se přimkl ke Spasiteli a společně spěchali k dívce. V celém domě už se rozléhal zvuk fléten a nárek najatých oplakávačů. Přítomnost davu a nesmírný hluk Ježíše rušily. Pokusil se je utiшит.

Řekl: “Proč ten rozruch a pláč? Dítě neumřelo, ale spí.” **Marek 5,38.** Slova cizince přítomné pobouřila. Vysmáli se mu. Viděli přece, že je dítě mrtvé. Ježíš je požádal, aby odešli. Potom se spolu s rodiči dítěte a třemi učedníky, Petrem, Jakubem a Janem, odebral do pokoje k mrtvé dívce.

Přistoupil k lůžku, vzal dítě za ruku a tiše promluvil v jazyce, který dobře znalo: “Děvče, pravím ti, vstaň!” **Marek 5,41.**

[219]

Bezvládné tělo se náhle zachvělo a znovu se v něm rozproudil život. Na ústech se objevil úsměv. Oči se doširoka otevřely, jako by se dívka právě probírala ze spánku. Udiveně hleděla na všechny přítomné. Vstala, rodiče ji objali a rozplakali se radostí.

Setkání s nemocnou ženou

Cestou do Jairova domu se Ježíš setkal s ubohou ženou, která byla již dvanáct let nemocná. Nemoc jí velmi ztěžovala život. Všechno, co měla, vynaložila na léky a návštěvy lékařů. Ti však prohlásili její nemoc za nevléčitelnou. Když se doslechla o Ježíšově uzdravování, svitla jí nová naděje. Byla přesvědčena, že kdyby k němu mohla jen přijít, byla by uzdravena. Zesláblá nemocí a bolestí přišla ke břehu, kde Ježíš učil. Pokoušela se prodrat davem, ale marně. Znovu se za ním vydala, když vyšel z domu Léviho Matouše, ale stále se k němu nemohla dostat. Začínala propadat zoufalství. Najednou si všimla, že Ježíš prochází zástupem a blíží se k místu, kde stála.

Byla to jedinečná příležitost. Dostala se do blízkosti velkého Lékaře. V zástupu byl však takový zmatek, že s ním nemohla hovořit. Vždyť sotva zahlédla jeho postavu. Dostala strach, že přijde o poslední naději na uzdravení. Protlačila se dopředu a řekla si: “Dotknu-li se aspoň jeho šatu, budu zachráněna!” **Marek 5,28**. Když procházel kolem ní, natáhla ruku a podařilo se jí dotknout se alespoň okraje jeho šatu. Okamžitě poznala, že byla uzdravena. Všechnu svoji víru vložila do onoho jediného dotyku a bolest i slabost okamžitě ustoupily. Ženě se vrátila síla a zdraví. S vděčností v srdci chtěla odejít, ale Ježíš se náhle zastavil a celý zástup s ním. Obrátil se, rozhlédl se kolem sebe a přerušil hluk davu otázkou: “Kdo se mne to dotkl?” **Lukáš 8,45**. Lidé byli jeho dotazem překvapeni. Nerozuměli mu. Vždyť dav se na něho tlačil ze všech stran a každou chvíli do něho někdo strčil.

Petr, vždy pohotový k slovu, řekl: “Vidíš, jak se na tebe zástup tlačí, a ptáš se: ‘Kdo se mne to dotkl?’” **Marek 5,31**. Ježíš odpověděl: “Někdo se mne dotkl. Já jsem poznal, že ze mne vyšla síla.” **Lukáš 8,46**. Spasitel rozeznal dotek víry od náhodných dotyků neopatrného davu. Takovou víru nemohl nechat bez povšimnutí. Chtěl ubohou

ženu potěšit slovy, která by se pro ni stala zdrojem radosti a byla požehnáním pro všechny jeho následovníky do konce času.

Ježíš se díval na ženu a trval na tom, že chce vědět, kdo se ho dotkl. Když žena viděla, že se jí dotyk nepodaří utajit, přišla, celá se chvěla, a vrhla se mu k nohám. Se slzami vděčnosti v očích vyprávěla o svém utrpení i o tom, jak byla uzdravena. Ježíš jí s láskou řekl: “Dcero, tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji.” **Lukáš 8,48.** Nenechal žádný prostor pro vznik pověry, že pouhým dotykem jeho oděvu se někdo může uzdravit. Ženu uzdravila víra v jeho božskou moc, a ne vnější dotyk.

Uzdravující moc

Překvapený zástup se tísnil kolem Ježíše, ale jeho životodárnou moc si vůbec neuvědomoval. Trpící žena, která se ho s vírou v uzdravení dotkla, však tuto moc pocítila. Podobně je tomu i v duchovních věcech. Nezúčastněné hovory o náboženství, modlitby bez vnitřní touhy po naplnění a bez živé víry nemají žádný význam. Formální víra v Krista, která ho uznává pouze jako Spasitele světa, nikdy nemůže člověka uzdravit. Víra, která vede ke spasení, není pouhým souhlasem rozumu s pravdou. Ten, kdo chce dosáhnout plného poznání dříve, než uvěří, nemůže obdržet Boží požehnání. Nestačí věřit zprávám o Kristu, musíme věřit v Krista. Pomoci nám může jedině víra v Krista jako osobního Spasitele, víra, kterou si přivlastníme jeho zásluhy. Mnozí si myslí, že víra je názor. Spasitelná víra je rozhodnutí, jímž se lidé, kteří přijímají Krista, smluvně spojují s Bohem. Pravá víra je život a dodává sílu. Je to naprostá důvěra, která přináší člověku vítězství.

[220]

Když Ježíš uzdravil nemocnou ženu, chtěl, aby přijaté požehnání potvrdila vyznáním. Dary, které evangelium nabízí, nemáme získávat pokradmu ani se z nich radovat v tajnosti. Pán nás vyzývá, abychom svědčili o jeho dobrotě: “Jste moji svědkové, je výrok Hospodinův, a já jsem Bůh!” **Izajáš 43,12.**

Povolává nás, abychom vyznávali jeho věrnost, a tím zjevovali světu Krista. Máme svědčit o jeho milosti, kterou zvěstovali Boží poslové v dávných dobách. Nejúčinnějším svědectvím je pak naše osobní zkušenost. Božími svědky se stáváme tehdy, když se na nás projevuje působení Boží moci. Každý člověk žije jiný život a

prožívá jiné zkušenosti než ostatní. Bůh si přeje, aby chvála, kterou mu vzdáváme, vyvěrala z našich srdcí. Osobní projev vděčnosti za jeho milost spolu s křesťanským životem má obrovský význam pro záchranu dalších lidí.

Když za Ježíšem přišlo deset malomocných a prosili ho o uzdravení, přikázal jim, aby se šli ukázat knězi. Cestou je zbavil nemoci, ale jen jeden z nich se vrátil a poděkoval. Ostatní odešli a na Ježíše, který je uzdravil, úplně zapomněli. Kolik lidí se dnes chová naprosto stejně! Bůh se bez přestání stará o dobro lidstva. Stále mu žehná svými dary. Uzdravuje nemocné. Vysvobozuje nás z nebezpečí, která nevidíme. Sesílá k nám nebeské anděly, aby nás chránili před neštěstím, před morem, “jenž se plíží temnotami,” před nákazou, “jež šíří zhoubu za poledne”. **Žalm 91,6**. Lidská srdce však zůstávají nedotčena. Bůh vydal všechny nebeské poklady pro jejich záchranu, a lidé jsou k jeho nekonečné lásce lhostejní. Nevděčně zavírají svá srdce před Boží milostí. Jsou jako “jalovec v pustině, který neokusí přicházející dobro”. Přebývají “ve vyprahlém kraji, v poušti”. **Jeremjáš 17,6**.

Každý z nás by pro své vlastní dobro měl mít všechny Boží dary stále na paměti. To ho posílí ve víře a bude schopen přijmout ještě více požehnání. I nejmenší požehnání, které nám Pán udělí, je pro nás větším povzbuzením než všechny zprávy o víře a zkušenostech druhých.

Člověk, který spoléhá na Boží milost, je jako zavlažovaná zahrada. Prospívá na těle i na duchu. Jeho světlo září v temnotě a zjevuje se na něm Boží sláva. Nezapomínejme tedy na Hospodinovu laskavost a na jeho nekonečné milosrdenství. Postavme, stejně jako Izraelci, kameny svědectví a napišme na ně, co vše pro nás Bůh vykonal. Připomínejme si, jak se o nás po celý život staral a vzdejme mu díky. “Jak se mám odvděčit Hospodinu, že se mne tolikrát zastal? Zvednu kalich spásy a budu vzývat Hospodinovo jméno. Svoje sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem.” **Žalm 116,12-14**.

37. kapitola — Vyslání učedníků

Apoštolové patřili do Ježíšovy rodiny a doprovázeli ho na jeho cestách po Galileji. Snášeli s ním všechny útrapy a těžkosti, které život přinášel. Putovali s Božím Synem, poslouchali jeho kázání a rozmlouvali s ním. Ježíš je každý den učil, jak mají pracovat pro povznesení lidstva, a oni jeho rady přijímali. Když sloužil velkým zástupům, které se kolem něho shromažďovaly, byli učedníci s ním a ochotně mu pomáhali. Řadili příchozí, přiváděli k němu trpící a starali se o to, aby se všichni cítili dobře. Věnovali se posluchačům, které Ježíšova slova zaujala, vysvětlovali jim Písmo a všemožně se snažili pomoci jejich duchovnímu rozvoji. Zvěštovali lidem to, co se sami naučili od Ježíše, a každý den získávali cenné zkušenosti. Museli se však také naučit pracovat samostatně. Stále ještě potřebovali Ježíšovy rady, trpělivost a lásku. Proto je vyslal jako své zástupce v době, kdy s nimi osobně byl a mohl je upozorňovat na jejich omyly, radit jim a usměrňovat je.

Učedníci byli často zmateni učením kněží a farizeů. Když byl Ježíš s nimi, předkládali mu všechny své těžkosti. On jim pak vysvětloval Písmo a srovnával je s tradicí. Posiloval jejich důvěru v Boží slovo a do značné míry je zbavoval strachu z rabínů a osvobozoval je od závislosti na tradici. Příklad Spasitelova života měl pro výchovu a vzdělání učedníků mnohem větší význam než pouhé věroučné pokyny. Když už potom nebyl mezi nimi, připomínali si každý jeho pohled, každé jeho slovo i tón jeho hlasu. Ve sporech s nepřáteli evangelia často opakovali jeho výroky a radovali se z toho, jak na lidi působí.

Ježíš si k sobě zavolal svých dvanáct učedníků a po dvou je posílal do měst a vesnic. Nikdo z nich neměl jít sám, šel vždy bratr s bratrem, přítel s přítelem. Mohli si pomáhat, doplňovat se, vzájemně se povzbuzovat, radit se a společně se modlit. Silnější mohl podporovat slabšího. Podobně potom Spasitel vyslal i dalších sedmdesát učedníků. Chtěl, aby jeho poslové pracovali společně. I v dnešní

době by bylo dílo evangelia mnohem úspěšnější, kdybychom se důsledně drželi tohoto vzoru.

[222] Učedníci hlásali stejné poselství jako Jan Křtitel i jako sám Kristus: “Přiblížilo se království nebeské.” Neměli se přít s lidmi o tom, zda Ježíš Nazaretský je či není Mesiáš, ale v jeho jménu měli konat tytéž skutky milosrdenství, jaké konal on. Přikázal jim: “Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist’ujte, demony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte.” **Matouš 10,8.**

Ježíš během své služby na zemi věnoval více času uzdravování nemocných než kázání. Zázraky potvrzoval pravdivost svých slov, že nepřišel zahubit, ale zachránit. Předcházela jej jeho spravedlnost a za sebou měl Boží slávu. Dříve než někam přišel, donesly se tam zprávy o jeho milosrdenství. Ve všech místech, která navštívil, se lidé, nad nimiž se smiloval, radovali ze zdraví a navrácené síly. Kolem nich se shromažďovaly davy. Chtěly z jejich úst slyšet, co Pán vykonal. Jeho hlas byl často prvním zvukem, který uzdravení slyšeli, jeho jméno prvním slovem, které vyslovili a jeho tvář tím prvním, co viděli. Proč by jej neměli mít rádi? Proč by mu neměli vzdávat chválu? Ježíš procházel vesnicemi a městy jako živá voda, všude rozdával život a radost.

Kristovi následovníci mají pracovat jako on. Máme sytit hladové, oblékat nahé, potěšovat zarmoucené a trpící, pomáhat zoufalým a dodávat jim naději. Potom se i na nás naplní zaslíbení: “Před tebou půjde tvá spravedlnost, za tebou se bude ubírat Hospodinova sláva.” **Izajáš 58,8.** Kristova láska, která se projevuje nesobeckou službou, působí na zločince účinněji než meč nebo soudní dvůr. Tyto prostředky jsou sice nutné, aby zastrašily lidi, kteří přestupují zákon, ale láskyplný misionář může dokázat víc. Pod tíhou výtek se člověk často zatvrdí, Kristova láska jej však obměkčí. Misionář může lidem pomoci nejen od tělesných neduhů, ale může hříšníka přivést k velkému Lékaři, který dokáže očistit jeho duši od malomocenství hříchu. Boží hlas má prostřednictvím Božích služebníků pronikat k nemocným, nešťastným i k těm, které ovládají zlí duchové. Bůh jim tak chce dát útěchu, jakou svět nezná.

Na své první misijní cestě měli jít učedníci nejprve “ke ztraceným ovcím z lidu izraelského”. **Matouš 10,6.** Kdyby byli hned od počátku hlásali evangelium pohanům a Samařanům, připravili by se o možnost působit na Židy. Dotkli by se jejich předsudků, dostali by

se do sporu s farizeji, a to by je hned na počátku odradilo od další práce. Dokonce i apoštolové jen těžko chápali, že evangelium má být zvěstováno všem národům. Dokud tuto skutečnost sami plně nepochopili, nebyli připraveni na práci mezi pohany. Kdyby Židé byli přijali evangelium, Bůh by je byl poslal jako své zástupce k pohanům. Proto měli slyšet jeho zvěst jako první.

Všude, kde Kristus působil, si lidé uvědomili, co skutečně potřebují. Hladověli a žíznilo po pravdě. Nadešel čas, aby se seznámili s poselstvím o Kristově lásce. Učedníci k nim měli přicházet jako Ježíšovi zástupci. Věřící je měli přijímat jako Bohem vyvolené učitele a po Spasitelově odchodu jako své duchovní vůdce.

Učedníci se měli nejprve vydat jen do míst, kde už před nimi působil Ježíš a kde získal nějaké přátele. Na cestu se nemuseli nijak zvlášť připravovat. Neměli si brát nic, co by je rozptylovalo a odvádělo od svěřeného díla, nic co by pobuřovalo lidi a bránilo další práci. Neměli se oblékat jako náboženští učitelé a ani jinak se zevnějškem odlišovat od obyčejných venkovanů. Neměli chodit do synagog a svolávat lidi k veřejným bohoslužbám, měli se zaměřit na práci po domech. Neměli ztrácet čas zbytečnými pozdravy či vybavováním. Všude však směli přijmout pohostinství lidí, kteří je vítali tak srdečně, jako by vítali samého Krista. Do každého domu měli vstupovat se slovy: "Pokoj tomuto domu!" **Lukáš 10,5**. Jejich modlitby, chvalozpěvy a studium Písma v rodinném kruhu pak skutečně přinášely do domu pokoj a požehnání.

[223]

Učedníci měli zvěstovat pravdu a připravovat cestu svému Pánu. Poselství, které přinášeli, bylo slovem věčného života. Jeho přijetím či odmítnutím rozhodovali lidé o svém osudu. Důležitost zvěsti podtrhl Ježíš slovy: "A když vás někdo nepřijme a nebude chtít slyšet vaše slova, vyjděte ven z toho domu nebo města a setřeste prach svých nohou. Amen, pravím vám, lehčeji bude zemi sodomské a gomorské v den soudu než tomu městu." (**Matouš 10,14.15**)

Obtíže následovníků

Spasitel se zahleděl do budoucnosti. Vidí, jak budou učedníci po jeho smrti vydávat světu svědectví v daleko širším rozsahu. Pro-rockým zrakem sleduje práci svých služebníků všech dob až do svého druhého příchodu. Odhaluje svým následovníkům boje, kte-

rými budou muset projít, zjevuje jim podstatu i plán celého zápasu. Upozorňuje je na nebezpečí, kterým budou muset čelit, i na nutnost sebezapření. Chce, aby vše dobře zvážili a nenechali se zaskočit nepřitelem. Nebudou bojovat proti tělu, ale “proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla”. **Efezským 6,12.** Utkají se s nadpřirozenými silami, ale mají jistou i nadpřirozenou pomoc. Pomoc armády všech nebeských bytostí. Duch svatý, zástupce Vůdce Hospodinova vojska, sestoupí na zem a ujme se velení. Nezáleží na tom, kolika hříchů a omylů jsme se dopustili ani jaké máme chyby. Boží milost je určena všem, kdo ji s lítostí v srdci hledají. Všemohoucí Bůh pomáhá každému, kdo mu důvěřuje.

Ježíš řekl: “Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice.” **Matouš 10,16.** Kristus nikdy nezamlčoval pravdu. Vždy však mluvil s láskou. Ve styku s lidmi byl velmi ohleduplný, uvážlivý a pozorný. Nikdy se neprojevoval hrubě, nemluvil zbytečně přísně a nezraňoval citlivé lidi. Neodsuzoval lidskou slabost. Neohroženě napadal pokrytectví, nevěru a nepravost. Činil to však s nesmírnou lítostí. Plakal nad svým milovaným městem Jeruzalémem, které jej odmítlo přijmout jako cestu, pravdu a život. Zavrhli Spasitele, který je miloval tak, že mu lítost zlomila srdce. Cenil si každého člověka. Vyzařovala z něho nebeská důstojnost, a přesto se s láskou skláněl ke každému členu Boží rodiny. V každém člověku viděl padlou bytost, kterou přišel zachránit.

[224] Kristovi služebníci nemají jednat na základě vlastního popudu. Potřebují být v úzkém spojení s Bohem, jinak se nechají unést hněvem, dají volný průchod svému “já” a řeknou mnoho nevhodných slov. Jejich projev pak bude něčím úplně jiným než rosou či tichým deštěm, který svlažuje vadnoucí rostliny. Budou dělat přesně to, co chce satan, vždyť to jsou jeho způsoby. V hněvu a obviňování se projevuje jeho duch. Boží služebníci však mají představovat Boha. Bůh si přeje, aby používali jen nebeskou měnu, pravdu, která nese jeho podobu. Zlo mají přemáhat Kristovou mocí. Jejich síla je v Kristově slávě. Stále mají mít na paměti jeho lásku. Potom mohou hlásat evangelium s nebeským taktem a vlídností. Pokud se vždy ovládnou, bude jejich jednání svědčit o pravdě daleko působivěji než ten nejpádňější důkaz.

Věřící, kteří se dostávají do sporu s nepřáteli pravdy, se nestřetávají jen s lidmi, ale se satanem a jeho služebníky. Měli by mít stále na zřeteli Spasitelova slova: “Jděte! Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky.” **Lukáš 10,3**. Měli by se cele spolehnout na Boží lásku a zachovat klid, i když je lidé budou tupit a urážet. Pán je vyzbrojí. Duch svatý na ně bude působit svým vlivem, aby obstáli.

Dále Ježíš učedníkům radil: “Mějte se na pozoru před lidmi.” **Matouš 10,17**. Neměli slepě důvěřovat lidem, kteří neznají Boha, a svěřovat jim všechny své úmysly. Satan by toho mohl využít. Lidské myšlení je často v rozporu s Božími plány. Lidé, kteří budují Hospodinův chrám, jej mají stavět podle Božího vzoru zjeveného na hoře. Když se Boží služebníci řídí radami lidí, kteří se nenechávají vést Duchem svatým, znevažují Boha a zrazují evangelium. Světská moudrost je před Bohem bláznovstvím. Člověka, který se na ni spoléhá, zavede na scestí.

“Vás budou vydávat soudům. . . , budou vás vodit před vládců a krále kvůli mně, abyste vydali svědectví jim i národům.” **Matouš 10,17.18**. Pronásledování pomůže šíření světla. Kristovi služebníci budou vyslýcháni před mocnými tohoto světa, kteří by se jinak s pravdou evangelia neměli možnost seznámit. Pravda jim byla předána ve zkreslené podobě. Donesla se k nim lživá obvinění proti víře Kristových učedníků. Jejich skutečnou podstatu mohou často poznat jen ze svědectví lidí, kteří jsou pro své přesvědčení souzeni. Obžalovaní musí při výslechu odpovídat na otázky a soudcové musí jejich výpovědi vyslechnout. Bůh v těchto krajních situacích udílí svým služebníkům zvláštní požehnání, aby mohli obstát. Ježíš říká: “V tu hodinu vám bude dáno, co máte mluvit. Nejste to vy, kdo mluvíte, ale mluví ve vás Duch vašeho Otce.” **Matouš 10,19**. Boží Duch působí na mysl Božích služebníků, a ti představují pravdu v jejím skutečném světle a moci. Nepřátelé pravdy budou učedníky dál obviňovat a pronásledovat. Boží děti však mají i v utrpení, a dokonce i pod hrozbou smrti, projevovat trpělivost a pokoru svého božského Vzoru. Rozdíl mezi satanovými služebníky a Kristovými následovníky tak bude ještě patrnější. Spasitel bude vyvýšen před vládci i lidem.

Bůh dal učedníkům odvahu a statečnost mučedníků až ve chvíli, kdy ji opravdu potřebovali. Potom se naplnilo Spasitelovo zaslíbení. Když Petr a Jan svědčili před veleradou, lidé “žasli; poznávali, že

jsou to ti, kteří bývali s Ježíšem” **Skutky 4,13**. O Štěpánovi je napsáno: “Všichni, kteří v radě zasedali, pohlédli na Štěpána a viděli, že jeho tvář je jako tvář anděla.” Lidé nebyli “schopni čelit Duchu moudrosti, v jehož moci Štěpán mluvil”. **Skutky 6,15.10**. I Pavel píše o svém výslechu na císařském dvoře: “Při mé první obhajobě nikdo při mně nebyl, všichni mě opustili. . . Pán však při mně stál a dal mi sílu, abych mohl dovršit zvěstování evangelia, a slyšeli je všichni pohané; a byl jsem vysvobozen ze lví tlamy.” **2. Timoteovi 4,16.17**.

Kristovi služebníci si neměli připravovat projevy, které by jednou při výslechu přednesli. Měli každý den zkoumat vzácné pravdy Božího slova a na modlitbách posilovat svoji víru. Duch svatý jim pak před soudem připomene právě to, co je třeba říci.

Každodenní upřímná snaha poznat Boha a Ježíše Krista člověka posiluje a povznáší. Znalosti získané usilovným studiem Písma se mu vybaví v pravý čas. Lidé, kteří jsou k poznání Kristových slov lhostejní a nikdy v těžkostech nevyzkoušeli moc jeho milosti, nemohou očekávat, že jim Duch svatý Kristova slova připomene. Měli Bohu denně z celého srdce sloužit a potom se na něho spolehnout.

Kristus věděl, že nenávisť k evangeliu bude tak veliká, že nebude brát ohled ani na nejtěsnější pozemské svazky. Učedníky zradí i jejich vlastní rodiny a vydají je na smrt. Ježíš jim řekl: “Budou vás všichni nenávidět pro mé jméno; ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen.” **Marek 13,13**. Přikázal jim však, aby se pronásledování zbytečně nevystavovali. On sám často odešel z jednoho místa na druhé, aby unikl těm, kdo mu usilovali o život. Když jej lidé v Nazaretu — jeho vlastní krajané — odmítli a chtěli zabít, odešel do Kafarnaum. Tam lidé žasli nad jeho učením, “poněvadž jeho slovo mělo moc”. **Lukáš 4,32**. Ani Ježíšovi učedníci neměli v pronásledování ztráct odvahu. Měli si najít místo, kde by mohli v klidu dále pracovat pro záchranu lidí.

Služebník není větší nad svého pána. Kníže nebes byl nazván Belzebubem a o učednících budou lidé mluvit také tak. Kristovi následovníci se však za všech okolností mají hlásit ke svým zásadám. Zapírání by mělo být vždy pod jejich důstojnost. Nemohou mlčet, stát stranou a s vyznáním pravdy čekat až na chvíli, kdy si budou jisti bezpečím. Jsou vysláni jako strážci, aby varovali lidi před nebezpečím, které jim hrozí. Kristovu pravdu je třeba otevřeně a

upřímně předávat všem. Ježíš řekl: “Co vám říkám ve tmě, povězte na světle; a co slyšíte v soukromí, hlásejte se střech.” **Matouš 10,27.**

Ježíšovi nikdy nešlo o pokoj za každou cenu. Miloval všechny lidi, ale nikdy nebyl shovívavý k jejich hříchům. Byl jejich přítelem a nedokázal mlčet, když viděl, že jdou po cestě, která vede do záhuby. Vždyť je vykoupil svou vlastní krví. Usiloval o to, aby byl člověk upřímný sám k sobě a žil v souladu se svým vyšším a věčným zájmem. Kristovi učedníci jsou povoláni k témuž dílu. Měli by dávat pozor, aby ve snaze zabránit sporu neustoupili od pravdy. Mají sice usilovat “o to, co slouží pokoji” (**Římanům 14,19**), ale skutečného pokoje nelze dosáhnout obětováním zásad. Kdo chce zůstat věrný zásadám, narazí na odpor. Křesťanství je duchovní záležitostí a je vždy terčem útoku pro ty, kdo žijí v neposlušnosti. Ježíš však nabádá své učedníky: “A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou.” **Matouš 10,28.** Člověk, který je věrný Bohu, se nemusí bát žádné lidské moci ani nepřátelství satana. V Kristu má jistotu věčného života. Zbývá mu už jen dbát na to, aby se neodchýlil od pravdy a nezklamal důvěru, kterou jej Bůh poctil.

[226]

Satan se snaží vyvolat v lidech pochybnosti. Chce, aby se na Boha dívali jako na tvrdého soudce. Pokouší je k hříchu a potom jim našeptává, že jsou příliš špatní na to, aby mohli přijít k nebeskému Otci a vzbudit jeho soucit. Pán to všechno ví. Ježíš ujišťuje své učedníky o tom, že Bůh je má rád a zná všechny jejich potřeby i slabosti. Nebeskému Otci neunikne žádná naše bolest, vzdech či zármutek.

Bible nepředstavuje Boha na výsostech jako nečinného, mlčícího a osamělého vládce. Naopak, čteme, že je obklopen nesčetnými zástupy svatých bytostí, které ochotně plní jeho vůli. Bůh je v živém, pro nás však neviditelném, spojení s každou částí svého panství. Jeho zájem a zájem celého nebe se ale soustředí uje především na nepatrný svět nás lidí, za které dal svého jediného Syna.

Bůh shlíží ze svého trůnu a vyslýchá volání utlačovaných. Na všechny upřímné modlitby odpovídá: “Zde jsem.” Povzbuzuje nešťastné a pozvedá ponížené. Dotýká se ho každé naše trápení. V každém pokušení a v každém soužení nám posílá na pomoc svého anděla.

Ani vrabec nepadne na zem bez jeho vědomí. Satan nenávidí Boha, a proto nenávidí každého, koho má Spasitel ve své péči. Snaží

se zničit Boží dílo a s potěšením ničí i němou tvář. Jen díky Boží ochraně nám ještě ptáci zpívají pro radost. Bůh nezapomíná ani na vrabce. “Nebojte se tedy; máte větší cenu než mnoho vrabců.”

Matouš 10,31.

Dále Ježíš říká: Vyznáte-li mne před lidmi, i já vás vyznám před Bohem a svatými anděly. Budete na zemi mými svědky a budete zvěstovat moji milost pro záchranu světa. Já budu vaším zástupcem v nebi. Otec nebude hledět na vaši zvrácenou hříšnou povahu, uvidí, že máte na sobě roucho mé dokonalosti. Já vám přináším požehnání nebes. Každý, kdo mě vyznává tím, že se obětuje pro záchranu ztracených, bude mít podíl na slávě a radosti vykoupených.

Člověk, který chce vyznávat Krista, ho musí mít ve svém srdci. Nemůže se dělit s druhými o něco, co sám nemá. Učedníci mohli zasvěceně mluvit o otázkách víry a opakovat Kristova slova, pokud by však neměli jeho pokoru a lásku, nebylo by to pravé vyznání. Duch, který je opakem Kristova Ducha, by bez ohledu na vyřčená slova Krista popíral.

[227] Lidé mohou Krista zapírat pomluvami, nerozumnými, nepravdivými a nevlídnými slovy. Mohou ho zapírat i tím, že nechtějí nést břemena, která život přináší, nebo si libují v hříšných zábavách. Zrazují jej i tím, že se přizpůsobují světu, chovají se nezdvořile, příliš si zakládají na vlastních názorech a vlastní spravedlnosti, rádi pochybují, dělají si zbytečné starosti a zůstávají v temnotě. Tím vším dokazují, že nemají Krista ve svém srdci. Ježíš říká: “Kdo mě však zapře před lidmi, toho i já zapřu před svým Otcem v nebi.” **Matouš 10,33.**

Spasitel varoval své učedníky, aby si nemysleli, že nad nepřátelstvím světa vůči evangeliu zvítězí a že odpor po nějaké době pomine. Řekl: “Nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč.” **Matouš 10,34.** Vznik sporu není důsledkem působení evangelia, ale odporu proti němu. Ze všeho nejhůře člověk snáší neshody v rodině a odcizení nejbližších přátel. Ježíš však prohlásil: “Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden. Kdo nenese svůj kříž a nenásleduje mne, není mne hoden.” **Matouš 10,37.38.**

Pro Kristovy služebníky je svěření poslání velikou poctou i svatou povinností. Ježíš jim řekl: “Kdo přijímá vás, přijímá mne; a kdo přijímá mne, přijímá toho, který mne poslal.” **Matouš 10,40.** Každá

laskavost, kterou lidé v Ježíšově jménu prokážou jeho učedníkům, bude odměněna. Stejnou láskou a péčí zahrnuje i nejslabší a nejponíženější z Boží rodiny: “A kdo by napojil třebas jen číší studené vody jednoho z těchto nepatrných,” kteří jsou ve své víře a poznání Krista jako děti, “protože je to učedník, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu.” **Matouš 10,42.**

Tím Spasitel zakončil svoji řeč. A dvanáct vyvolených učedníků vyšlo v jeho jménu a v jeho stopách oznámit chudým radostnou zvěst, vyhlásit zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, propustit zdeptané na svobodu a vyhlásit léto milosti Hospodinovy (viz **Lukáš 4,18.19**).

[228]

38. kapitola — Návrat učedníků

Po návratu z misijní cesty se apoštolové “shromáždili k Ježíši a oznámili mu všechno, co činili a učili. Řekl jim: ‘Pojd’te sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte!’ Stále totiž přicházelo a odcházelo mnoho lidí, a neměli ani čas se najíst.” **Marek 6,30.31.**

Učedníci přišli k Ježíši a všechno mu řekli. Jejich důvěrný vztah jim dovolil podělit se s ním o příjemné i nepříjemné zážitky, o radost z dosažených úspěchů, ale i o zármutek z neúspěchu. Svěřovali se mu i se svými omyly a slabostmi. Na počátku své apoštolské činnosti se dopouštěli chyb, a když Ježíši vše otevřeně vylíčili, viděl, že se potřebují ještě mnohemu naučit. Všiml si také, že jsou velmi unavení a musí si odpočinout.

V místě, kde právě byli, však neměli ani chvíli klidu. “Stále totiž přicházelo a odcházelo mnoho lidí, a neměli ani čas se najíst.” **Marek 6,31.** Ke Kristu proudily zástupy lidí. Chtěli být uzdraveni a slyšet jeho slovo. Pochopili, že Kristus je zdrojem požehnání a táhlo je to k němu. Mnoho nemocných, kteří se tísnili kolem Ježíše a čekali na uzdravení, jej přijalo za svého Spasitele. Jiní, kteří se ho před farizeji báli vyznat, se obrátili při seslání Ducha svatého. Před rozhněvanými kněžími a vládci jej potom uznali za Božího Syna.

Nyní však chtěl Ježíš odejít do ústraní, aby mohl být se svými učedníky sám. Měl jim mnoho co říci. Při své práci prošli nejednou zkouškou a bojem, naráželi na odpor z různých stran. Dříve se o všem radili s Kristem, nyní však byli nějakou dobu sami a někdy opravdu nevěděli, co mají dělat. Ve své práci našli mnoho povzbuzení, protože Kristus je vyzbrojil svým Duchem. Vírou v Ježíše vykonali mnoho zázraků. Nyní se však potřebovali posilnit chlebem života. Odebrali se proto na osamělé místo, aby si mohli s Ježíšem v klidu pohovořit a načerpat poučení pro další práci.

“Řekl jim: ‘Pojd’te sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte!’” **Marek 6,31.** Kristus má pro všechny své služebníky pochopení, cítí s nimi a má je rád. Chtěl učedníkům ukázat, že Bůh nevyžaduje oběti, ale milosrdenství. Celou svou duši vložili do

práce pro dobro lidí a byli duševně i tělesně vyčerpaní. Museli si odpočinout. [229]

Když učedníci viděli zdárný výsledek své práce, hrozilo jim nebezpečí, že si budou přivlastňovat zásluhy a zmocní se jich duchovní pýcha. Snadno mohli podlehnout satanovým pokušením. Čekalo je významné dílo a oni si měli především uvědomit, že jejich síla je jedině v Bohu. Stejně jako Mojžíš na Sínajské poušti, David v judských horách a Eliáš u potoka Karit potřebovali i učedníci přerušit svoji práci, být s Kristem, naslouchat hlasu přírody i svého srdce.

V době, kdy byli učedníci na misijní cestě, navštěvoval Ježíš další vesnice a města a zvěstoval evangelium o království. Tehdy se k němu donesly zprávy o smrti Jana Křtitele. Tato událost mu živě připomněla konec, ke kterému šel i on. Začínaly se kolem něho stahovat temné stíny. Kněží a rabíni mu usilovali o život. Na každém kroku ho sledovali špehové a spiknutí proti němu stále přibývalo. Herodes se dozvěděl o kázání apoštolů v Galileji a začal se o Ježíše i jeho dílo zajímat. Řekl: “To je Jan Křtitel, který vstal z mrtvých.” **Matouš 14,2**. Chtěl Ježíše vidět. Neustále se obával vzpoury, která by jej mohla připravit o trůn a zlomit moc Říma nad židovským národem. Nespokojenost lidu narůstala a schylovalo se k povstání. Bylo zřejmé, že Kristus už nebude moci v Galileji déle veřejně působit. Čas jeho utrpení se přiblížil a on chtěl být chvíli v ústraní.

S hlubokým zármutkem pochovali Janovi učedníci zohavené tělo svého učitele. “Pak šli a oznámili to Ježíšovi.” **Matouš 14,12**. Janovi učedníci na Krista žárlili, protože se jim zdálo, že odvádí lidi od Jana. Když farizeové Ježíše obvinili, že na slavnosti u Matouše stoloval s publikány, byli na jejich straně. Pochybovali o jeho božském poslání, protože Křtitele nevysvobodil. Nyní však byl jejich učitel mrtvý a oni ve svém velikém smutku zatoužili po útěše. Chtěli, aby je v jejich další práci někdo vedl, proto přišli za Ježíšem a připojili se k němu. I oni potřebovali chvíli klidu pro společenství s Kristem.

Na severním okraji jezera, blízko Betsaidy, bylo osamělé místo ve svěží jarní zeleni, které nabízelo Ježíšovi i učedníkům příjemný klid. Nasedli do člunu a vypluli. Tam si mohli odpočinout od rušných cest a městského shonu. Příroda je uklidňovala. Mohli se radovat z její krásy a nerušeně naslouchat Ježíšovým slovům. Hněvivé urážky a obvinění zákoníků a farizeů tam nedolehly. Chvíli se mohli těšit ze vzácného společenství se svým Pánem. [230]

V odpočinku Ježíše a jeho učedníků nebylo nic sobeckého. Nehledali ústraní pro nějakou zábavu. Hovořili spolu o Božím díle a o tom, jak by mohli ještě lépe sloužit. Učedníci Ježíši rozuměli, protože s ním již dříve chodili. Nemusel k nim mluvit v podobnostvích. Upozorňoval je na jejich omyly a vysvětloval jim, jak mají správně přistupovat k lidem. Ještě více jim odhalil vzácné Boží pravdy. Božská moc je posílila a dodala jim novou naději a odvahu.

Ježíš mohl konat zázraky a dal k tomu moc i učedníkům. Přesto však své unavené služebníky vybídl, aby odešli do přírody a odpočinuli si. Jednou jim řekl, že žeň je velká a dělníků málo, ale nevyžadoval od nich, aby pracovali bez přestání. Připomněl jim: “Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň!” **Matouš 9,38**. Bůh svěřil každému člověku úkol podle jeho schopností (**Efezským 4,11-13**). Nechce, aby někteří byli přetíženi povinnostmi a druzí se o nic nestarali.

Kristova slova plná pochopení a soucitu platí pro jeho dnešní služebníky stejně jako tehdy pro učedníky: “Pojd’te sami stranou. . . a trochu si odpočiňte.” Promlouvají ke všem vyčerpaným a unaveným. Ani v péči o duchovní potřeby lidí není moudré pracovat bez přestání s plným nasazením. Člověk se totiž duševně i tělesně vyčerpává a zanedbává svůj duchovní růst. Kristovo dílo sice vyžaduje sebezapření a obětavost, ale také opatrnost, aby satan v nadměrné horlivosti Božích služebníků nevyužil jejich slabostí a nemařil Boží dílo.

Rabíni se domnívali, že vrcholným projevem zbožnosti je neustálá činnost. Zakládali si na okázalém předvádění své náboženské oddanosti. Tím se odvraceli od Boha a utvrzovali se ve své nadutosti. I nám dnes hrozí stejné nebezpečí. Rozsah Božího díla se úspěšně rozrůstá a mohlo by se stát, že přeceníme své plány a metody práce, budeme se méně modlit a naše víra bude upadat. Stejně jako učedníkům i nám hrozí, že zapomeneme na svoji závislost na Bohu a budeme hledat záchranu v nadměrném pracovním úsilí. Musíme stále hledět na Ježíše a uvědomovat si, že dílo postupuje díky jeho moci. Máme sice usilovně pracovat pro spasení druhých, ale musíme si také najít čas k zamyšlení, na modlitby a studium Božího slova. Dobré výsledky přinese jen dílo provázené modlitbami a posvěcené Kristovou zásluhou.

Nikdo neměl v životě tolik práce a zodpovědnosti jako Ježíš. A jak často se modlil! Udržoval neustálé spojení s Bohem. Znovu a znovu o něm čteme: “Časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel z domu; odešel na pusté místo a tam se modlil.” “Scházely se k němu celé zástupy, aby ho slyšely a byly uzdravovány ze svých nemocí. On však odcházival na pustá místa a tam se modlil.” “V těch dnech vyšel na horu k modlitbě; a celou noc se tam modlil k Bohu.” **Marek 1,35; Lukáš 5,15.16; Lukáš 6,12.** [231]

Spasitel zasvětil celý svůj život službě lidem, a přesto cítil potřebu vzdálit se od rušných cest a od zástupů, které za ním každý den přicházely. Musel přerušit svoji práci pro druhé, vyhledat klidné místo a ztišit se v ničím nerušeném společenství se svým Otcem. Ježíš žil jako jeden z nás, zakusil naše potřeby i naši slabost. Byl zcela závislý na Bohu. Na modlitbách v ústraní prosil o Boží sílu, aby mohl splnit své poslání a obstát ve zkoušce. Ve světě hříchu Ježíš trpělivě snášel všechny boje a muka. Ve společenství s Bohem nalézal útěchu a radost a odkládal vše, co jej tížilo a trápilo.

Volání lidstva se v Kristu dostávalo k nekonečně milosrdnému Otcovi. Ježíš jako člověk pokorně prosil před Božím trůnem, dokud jeho lidství neprostoupil nebeský proud, který spojoval lidství s božstvím. Neustálým spojením s Bohem přijímal od Boha život, aby ho mohl dávat světu. Totéž máme dělat i my.

Vybízí nás: “Pojďte sami stranou.” Kdybychom se jeho slovy řídili, byli bychom silnější a užitečnější. Učedníci vyhledali Ježíše a všechno mu řekli. On je povzbudil a poučil. Když si uděláme čas, přijdeme za Ježíšem a svěříme se mu se svými potřebami, nezklame nás a ochotně nám pomůže. Je třeba, abychom se naučili Spasiteli více důvěřovat. “Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje”, “na jehož rameni spočine vláda,” je “Divuplný rádce”. **Izajáš 9,5.** Zve nás k sobě, abychom jej prosili o moudrost. “Dává všem bez výhrad a bez výčitek.” **Jakubův 1,5.**

Každý, kdo se učí od Boha, by měl žít jiným životem než svět a mít osobní zkušenost s poznáváním Boží vůle. Potřebujeme naslouchat, jak Boží hlas promlouvá k našemu srdci. Když se před Bohem ztišíme a s pokojem v duši budeme očekávat jeho hlas, uslyšíme jej. Říká nám: “Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh.” **Žalm 46,11.** Jen tak najdeme pravý odpočinek a řádně se připravíme na účast v Božím díle. Potom nás i uprostřed uspěchaného davu a v návalu

[232] práce bude obklopovat ovzduší světla a pokoje. V našem životě se bude projevovat Boží moc, která zasáhne lidská srdce.

39. kapitola — Nasycení velkého davu

Kristus odešel s učedníky na pusté místo. Vzácné chvíle klidu však brzy přerušil dav lidí. Učedníci si mysleli, že je nikdo nenajde. Ale jakmile lidé zjistili, že Učitel mezi nimi není, ptali se: “Kde je?” Někteří si všimli, kterým směrem Ježíš s učedníky odešel. Mnozí se za nimi vydali pěšky, jiní je následovali ve člunech. Blížily se Velikonoce a poutníci, kteří z dalekých i blízkých krajů putovali do Jeruzaléma, chtěli Krista vidět. Přicházeli stále další a další, až se tam shromáždilo asi pět tisíc mužů a k tomu ženy a děti. Kristus ještě ani nedorazil ke břehu a dav už na něho čekal. Podařilo se mu však nepozorovaně vystoupit z lodi, a mohl tedy strávit chvíli v ústraní se svými učedníky.

Když se ze svahu podíval na hemžící se zástup, bylo mu jich líto. Vyrušili ho a připravili o odpočinek, ale on na to nedbal. Lidí stále přibývalo a Ježíš viděl, že jej potřebují. “Bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře.” **Marek 6,34**. Vyšel z ústraní a našel místo, kde jim mohl sloužit. U kněží a vládců žádnou pomoc nenalezali. Kristovo učení o cestě ke spasení však pro ně bylo živou vodou.

Pozorně naslouchali poselství milosti z úst Božího Syna. Mluvil k nim laskavě, jasně a srozumitelně. Jeho slova byla gileádským balzámem pro jejich duši. Dotyk jeho božské ruky jim přinášel radost, umírajícím vracel život a nemocným zdraví. Ten den se cítili jako v nebi a vůbec nevnímali, že už dlouho nic nejedli.

Den se chýlil ke konci. Slunce už zapadalo, ale lidé se nerozcházeli. Ježíš jim celý den sloužil bez jídla a bez chvíle odpočinku. Byl bledý z hladu a vyčerpání. Učedníci jej prosili, aby si odpočinul. On se však nedokázal odtrhnout od davu, který se kolem něho tísnil.

Nakonec učedníci přišli a naléhali na něho, že lid by se měl ve vlastním zájmu rozejít. Mnozí přišli z velké dálky a od rána nic nejedli. V okolních městech a vesnicích by si mohli koupit něco k jídlu. Ježíš jim však řekl: “Dejte jim jíst vy!” **Lukáš 9,13**. Potom se obrátil k Filipovi a zeptal se ho: “Kde nakoupíme chleba, aby se

[233]

všichni najedli?” **Jan 6,5**. Řekl to proto, aby vyzkoušel jeho víru. Filip pohlédl na zástup a uvědomil si, že sehnat jídlo pro tolik lidí je nemožné. Odpověděl, že i kdyby nakoupili chleba za dvě stě denárů, na každého by se nedostalo. Ježíš chtěl vědět, kolik jídla je mezi lidem. Ondřej řekl: “Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!” **Jan 6,9**. Ježíš nařídil, aby mu chléb i ryby přinesli. Potom přikázal učedníkům, aby pro pořádek rozsadili zástup do skupin po padesáti nebo po stu lidech. Tak mohli všichni vidět, co bude dělat. Když měl každý své místo v trávě, vzal jídlo, “vzhlédl k nebi, vzdal díky, lámal chleby a dával učedníkům a učedníci zástupům”. **Matouš 14,19**. “A jedli všichni a nasýtli se; a ještě sebrali dvanáct plných košů nalámaných chlebů i ryb.” **Marek 6,42.43**.

Ježíš učil lidi, jak najít cestu k pokoji a štěstí. Staral se o jejich duchovní pokrm a se stejným zájmem pečoval i o jejich tělesné potřeby. Lidé byli unavení a vyčerpaní. Byli tam matky s nemluvnaty v náručích a kolem sukni se jim točily další děti. Mnoho lidí celé hodiny stálo. Kristova slova je natolik zaujala, že je ani nenapadlo si sednout. Dav byl obrovský a hrozilo nebezpečí, že by se lidé mohli ušlapat. Ježíš chtěl, aby si odpočinuli. Proto je vybídl, aby se posadili. Všude kolem bylo dost trávy a všichni si mohli najít pohodlné místo.

Kristus konal zázraky jen tehdy, když to bylo opravdu nutné. Každý jeho div měl přivádět lidi ke stromu života, v jehož listech mohou najít uzdravující moc všechny národy. V obyčejném jídle, které učedníci podávali zástupu, se skrývalo důležité poselství. Ježíš jim předložil prostý pokrm — ryby a ječný chléb, běžnou stravu rybářů z oblasti kolem Galilejského jezera. Mohl jim připravit bohatou hostinu, ale jídlo, které slouží jen k uspokojení chuti, by pro ně nebylo dobrým poučením. Kristus chtěl, aby pochopili, jak převráceně lidé nakládají s přirozenou Boží stravou. Jeho posluchači se z odpočinku a obyčejného jídla, které jim Kristus přichystal tak daleko od jejich domovů, radovali mnohem víc, než se radují lidé z přepychových hostin připravených k uspokojení jejich chutí.

Kdyby lidstvo v dnešní době žilo jednoduše, v souladu s přírodními zákony jako Adam a Eva na počátku, mělo by ve všem dostatek. Lidé by tolik netoužili po zbytečnostech a mohli by více pracovat

podle Boží vůle. Sobectví a nestřídmost však přivedly na svět hřích a bídu. Na jedné straně panuje přebytek, na druhé nedostatek.

Ježíš nechtěl získávat lidi uspokojováním jejich touhy po luxusu. Po dlouhém a vyčerpávajícím dnu nabídl hladovému a unavenému zástupu prosté jídlo. Svědčilo to nejen o jeho moci, ale i o jeho zájmu a péči o běžné lidské potřeby. Spasitel nezaslíbil svým následovníkům světský přepych. Jejich strava může být prostá a někdy i velmi skromná, jejich údělem může být chudoba. Ježíš je však ujistil, že se postará o vše, co budou potřebovat. Slíbil jim, že bude stále s nimi, a to je mnohem víc než všechno světské bohatství.

Nasycením pětitisícového zástupu Ježíš poodhalil tajemství světa přírody a zjevil moc, která bez přestání působí pro naše dobro. Úroda, kterou země vydává, svědčí o tom, že Bůh koná zázrak každý den. V přírodě se děje totéž, co se stalo při nasycení zástupů. Lidé připravují půdu a zasévají semeno, Bůh mu však dává život a růst. Jen díky Božímu dešti, větru a slunci může země plodit — “nejprve stéblo, potom klas a nakonec zralé obilí v klasu”. **Marek 4,28**. Úrodou z pozemských polí Bůh každodenně sytí milionové zástupy. Lidé povolává ke spolupráci v péči o obilí a o přípravu chleba. Oni však potom často na Boží působení zapomínají. Nevzdávají Bohu chválu, která mu náleží. Projevy Boží moci připisují přírodním silám nebo lidské dovednosti. Místo Boha oslavuje člověk sám sebe a vzácné Boží dary sobecky zneužívá. Nepřinášejí mu tedy požehnání, ale stávají se pro něho kletbou. Bůh to chce všechno změnit. Snaží se probudit naše otupené smysly, abychom v působení jeho moci poznali jeho lásku a dobrotu a vzdali mu čest. Chce, abychom si uvědomili, že všechny dary máme od něho. Jedině tak z nich můžeme mít požehnání. S tímto záměrem konal zázraky i Kristus.

Zástup se nasýtil a ještě mnoho jídla zbylo. Kristus má ve svých rukách nekonečnou moc, a přesto řekl: “Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar!” **Jan 6,12**. Ježíšovi nešlo jen o posbírání zbytků jídla do košů. V jeho slovech se skrývalo dvojí poučení. Ničím se nemá plýtvat. Je třeba využívat pozemských darů. Nemáme si nechat ujít žádnou příležitost vykonat pro lidi něco dobrého. Musíme posbírat vše, co může pomoci zmírnit hlad na zemi. Stejným způsobem je třeba pečovat i o duchovní potřeby. Když lidé posbírali plné koše zbylého jídla, vzpomněli si na své přátele. Chtěli se s nimi podělit o chléb, který jim Kristus dal. Dychtivý zástup

[234]

si obsah košů rozebral a chléb se dostal do všech okolních krajů. Měli však svým blízkým přinést i chléb, který sestupuje z nebe a tiší hlad duše. Měli jim zvěstovat podivuhodné Boží věci, které poznali. Nic nemělo přijít nazmar. Ani jediné slovo o jejich spasení nemělo padnout na zem bez užitku.

Zázrak rozmnožení chlebě nám připomíná naši závislost na Bohu. Když Kristus sytil pětitisícový zástup, neměl po ruce ani jídlo ani žádné prostředky, za které by je mohl opatřit. Byl na poušti s pěti tisíci muži a mnoha dalšími ženami a dětmi. Nesvolával je, přišli za ním sami, bez pozvání, bez jakéhokoli pokynu. Věděl však, že jej celý den pozorně poslouchali a musejí už být unavení a hladoví. Byl jedním z nich a také cítil potřebu se najíst a odpočinout si. Lidé byli daleko od svých domovů a blížila se noc. Mnozí ani neměli peníze na jídlo. Ježíš se v jejich zájmu čtyřicet dní na poušti postil a nechtěl je propustit domů hladové. Kristus přišel na zem z Boží vůle a cele se spolehl na to, že nebeský Otec se o potřeby lidí postará.

[235] I my se máme v každé tísní spoléhat na Boha. Měli bychom se vždy chovat moudře a rozvážně, abychom se zbytečně nedostali do těžkostí. Neměli bychom přehlížet Boží dary a nechávat ležet ladem schopnosti, které nám Pán dal. Vystavili bychom se tím velkému nebezpečí. Kristovi služebníci se musí bezvýhradně řídit Božími pokyny. Jde o Boží dílo, a pokud chceme lidem přinášet požehnání, musíme jednat podle Božího záměru. Nesmíme se soustředit sami na sebe. My si žádné pocty nezasloužíme. Pokud se řídíme svými vlastními představami, může nás Bůh ponechat v našich omylech. Když ho však budeme poslouchat a dostaneme se do těžkostí, pomůže nám. Nikdy nemáme propadat malomyslnosti, v každé nouzi máme hledat pomoc u Pána, který má v rukou veškerou moc. Když na nás dolehnou těžkosti, máme se v plné důvěře spolehnout na Boží pomoc. On totiž ochrání každého, kdo se ve snaze jít jeho cestou dostane do problémů.

Kristus nás prostřednictvím proroka vyzývá, že máme “lámat svůj chléb hladovému”, sytit “ztrápeného”, “nahého obléknout” a “přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší”. **Izajáš 58,7.10**. Prikazuje nám: “Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.”. **Marek 16,15**. Když si však uvědomíme, jak velké jsou potřeby světa kolem nás a jak omezené jsou naše schopnosti, pro-

padáme beznaději a naše víra selhává. Stejně jako Ondřej, který se díval na pět chlebů a dvě ryby, voláme: “Co je to pro tolik lidí!” **Jan 6,9.** Často váháme, nejsme ochotni dát vše, co máme, bojíme se obětovat sami sebe pro druhé. Ale Ježíš nám řekl: “Dejte jim jíst vy!” Jeho příkaz je i zaslíbením a stojí za ním táž moc, která nasýtila zástupy u jezera.

V Kristově nasycení hladového zástupu se skrývá hluboké duchovní poučení pro všechny, kdo pracují v jeho díle. Kristus přijímal od Otce a dával učedníkům, učedníci rozdávali lidem a lidé se dělili mezi sebou. Tak všichni, kdo jsou spojeni s Kristem, od něho budou přijímat nebeskou potravu — chléb života a dávat jej dalším.

Ježíš vzal ono nepatrné množství chleba a cele se spolehl na Boha. Jídla bylo tak málo, že by sotva stačilo pro učedníky. Ježíš je však nevyzval, aby se najedli. Podával jim chléb, aby jej rozdělovali lidu. Jídlo v jeho ruce neubývalo a Kristus, chléb života, měl stále co dávat. Ruce učedníků, které se k němu natahovaly, nikdy nezůstaly prázdné. Dostalo se na všechny. Když se lidé najedli, posbírali zbylé nalámané chleby a Kristus s učedníky také pojedli z tohoto nebeského daru.

Učedníci zprostředkovávali lidem spojení s Kristem. To by mělo být velkým povzbuzením pro dnešní Kristovy následovníky. Kristus je středem všeho, zdrojem veškeré síly. Učedníci by měli vše potřebné získávat od něho. I ti nejmoudřejší a nejvíce duchovně založení lidé mohou dávat jen to, co přijali. Sami ze sebe nemohou duchovní potřeby lidí uspokojit. Můžeme dávat jen to, co jsme sami od Ježíše přijali. A Ježíš nás obdarovává, abychom rozdávali. Čím více dáváme, tím více dostáváme. Můžeme tedy stále věřit, spoléhat se, přijímat a dávat.

Budování Kristova království půjde stále dopředu, i když se jeho postup zdá být pomalý a nemožný. Jde o Boží dílo a Bůh se o ně postará. Pošle pomocníky, věrné a opravdové učedníky, a naplní jejich ruce potravou pro hladovějící zástupy. Bůh nezapomíná na ty, kdo s láskou pracují a přinášejí slovo života hynoucím. Vidí jejich ruce, které prosí o potravu pro další potřebné.

Při práci na Božím díle hrozí nebezpečí, že se budeme příliš spoléhat na své schopnosti a možnosti a ztratíme ze zřetele Mistra. Kristovi služebníci příliš často zapomínají na svoji osobní zodpovědnost. Přesouvají ji na organizace, místo aby plně důvěřovali

jedinému zdroji vši síly. Spoléhat v Božím díle na lidskou moudrost a velký počet je velikou chybou. Úspěch Kristova díla nezávisí ani tak na množství či schopnostech jako na čistotě úmyslu, skutečné důvěře, opravdovosti a oddanosti víry. Každý z nás musí nést svůj díl odpovědnosti, plnit své povinnosti a vyvíjet vlastní úsilí o záchranu lidí, kteří neznají Krista. Místo abyste přesouvali svoji odpovědnost na někoho, o kom si myslíte, že je schopnější než vy, pracujte podle svých možností.

Až vás napadne otázka: “Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?” (Jan 6,5) snažte se, aby ve vaší odpovědi nebyl ani náznak nedůvěry. Když učedníci vyslechli Spasitelův příkaz: “Dejte jim jíst vy!” představili si všechny možné překážky. Ptali se: Máme jít do okolních vesnic a nakoupit jídlo? I v dnešní době, kdy lidé hladovějí po chlebu života, se Boží děti ptají: Máme poslat pro někoho, kdo by přišel zdálky a nasýtil je? Co však říká Kristus? “Ať se všichni posadí!” Sám jim potom dává pokrm. Máte-li tedy kolem sebe hladovějící, nezapomínejte, že Kristus je s vámi. Spojte se s ním. Přineste mu své ječné chleby.

Může se nám zdát, že svěřený úkol je nad naše schopnosti. Chopíme-li se jej však v pevné víře ve všemohoucího Boha, otevrou se před námi netušené možnosti. Konáme-li skutečně Boží dílo, Bůh se postará o jeho úspěšné dokončení. Upřímnou a oddanou důvěrou v něho odmění. Malý dar, který moudře a rozumně využíváme ve službě Bohu, roste. Malého množství jídla v Kristových rukou neubývalo, dokud nebyli nasyceni všichni přítomní. Pokud se s vírou obrátíme ke zdroji vši síly, najdeme v něm oporu a i v těch nejtěžších situacích budeme schopni rozdávat lidem chléb života.

Pán říká: “Dávejte, a bude vám dáno.” “Kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet, a kdo štědře rozsévá, bude také štědře sklízet. . . Bůh má moc zahrnout vás všemi dary své milosti, abyste vždycky měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo pro každé dobré dílo, jak je psáno: ‘Rozdělil štědře, obdaroval nuzné, dobrota jeho trvá navěky.’ Ten, který dává ‘semeno k setbě i chléb k jídlu’, dá vzrůst vaší setbě a rozmnoží ‘plody vaší spravedlnosti’. Vším způsobem budete obohacováni, abyste mohli být velkoryse štědrí; tak povzbudíme mnohé, aby vzdávali díky Bohu.” Lukáš 6,38;

[237] 2. Korintským 9,6-11.

40. kapitola — Noc na jezeře

Byl jarní podvečer. Stmívalo se, lidé seděli na travnaté pláni a jedli. Pokrm dostali od Krista. Slova, která ten den vyslechli, jim zněla jako Boží hlas. Viděli uzdravení, která mohla způsobit jedině Boží moc. Zázrak s chleby zasáhl každého z nich. Všichni z něho měli užitek. V době Mojžíše sytil Izraelce na poušti Bůh. Dával jim manu. Ani tentokrát jim nedal najíst nikdo jiný než ten, o němž prorokoval Mojžíš. Žádná lidská moc nedokáže z pěti ječných chlebů a dvou malých ryb vytvořit jídlo pro tisíce hladových lidí. Jeden druhému říkali: “Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!”
Jan 6,14.

Jejich přesvědčení v průběhu dne stále sílilo a tento vrcholný čin byl pro ně ujištěním, že dlouho očekávaný Vysvoboditel je mezi nimi. Jejich naděje rostly. On je Mesiášem, který z Judeje učiní pozemský ráj, zemi oplývající mlékem a medem. Dokáže uspokojit všechny touhy. Může zlomit moc nenáviděných Římanů a osvobodit Judu a Jeruzalém. Dokáže uzdravit vojáky zraněné v boji a zásobit potravou celé armády. Má moc zvítězit nad národy a dát Izraeli vytoužené panství.

Lidé jsou ve svém nadšení odhodláni jej okamžitě korunovat na krále. Vidí, že se nesnaží strhnout na sebe pozornost a nestojí o žádnou slávu. Je pravým opakem kněží a vládců. Začínají se bát, že se o Davidův trůn nikdy nebude ucházet. Radí se mezi sebou a nakonec se rozhodnou zmocnit se ho násilím a prohlásit ho za izraelského krále. Učedníci se připojují k davu a souhlasí s prohlášením, že Davidův trůn je právoplatným dědictvím jejich Mistra. Myslí si, že Kristu brání v přijetí této pocty jedině jeho skromnost. Jen ať lid vyvýší svého Vysvoboditele, který přichází vyzbrojen Boží mocí. Jen ať se před ním pyšní kněží a vládci skloní.

Dělají vše pro to, aby svůj záměr mohli uskutečnit. Ježíš vidí, co chystají, a ví, co oni vědět nemohou — uvědomuje si, co by takový krok způsobil. Kněží a vládci mu již nyní usilují o život. Obviňují ho, že od nich odvádí lid. Snaha o jeho korunovaci by přinesla

[238] jen násilí a vzpouru. Poškodila by zájmy duchovního království. Musí ji neprodleně zastavit. Svolává učedníky a přikazuje jim, aby hned nasedli do člunu a vrátili se do Kafarnaum. On zatím propustí shromážděný zástup.

Nikdy se nezdálo tak těžké splnit Ježíšův příkaz jako tentokrát. Učedníci dlouho doufali, že nějaké lidové hnutí Ježíše na trůn přece jen dosadí. Nedokázali se smířit s myšlenkou, že všechno nadšení bylo k ničemu. Zástupy, které přišly slavit Velikonoce, chtějí vidět nového proroka. Jeho následovníci to považují za jedinečnou příležitost k dosazení milovaného Učitele na izraelský trůn. Ve světle této nové naděje je pro ně nesmírně těžké odejít a nechat Krista samotného na odlehlém břehu. Vzpírají se, ale Ježíš k nim mluví tak důrazně jako nikdy předtím. Vidí, že další námitky by byly zcela zbytečné, a v tichosti se odebírají k jezeru.

Ježíš vyzývá zástup, aby se rozešel. Mluví tak rozhodně, že si lidé netroufají neuposlechnout. Slova chvály a velebení jim utichají na rtech. Každý jejich pokus zmocnit se ho je marný. Radost a nadšení z jejich tváří mizí. Jsou mezi nimi odvážní a rozhodní lidé, ale Ježíšovo královské chování, klid a strohé příkazy utišují vřavu a maří jejich plány. Poznávají, že má zcela svrchovanou moc, a beze slov se mu podřizují.

Když Ježíš osaměl, “šel na horu, aby se modlil”. **Marek 6,46.** Celé hodiny rozmlouval s Bohem. Nemodlil se za sebe, ale za lid. Prosil o sílu, aby jim mohl zjevit božskou podstatu svého poslání. Modlil se, aby satan nezatemnil jejich chápání a nepřipravil je o soudnost. Spasitel si uvědomoval, že dny jeho pozemské služby se chýlí ke konci a že jen málo lidí ho přijme za svého Vykupitele. V úzkosti a nesmírném duševním vypětí se modlil za své učedníky. Věděl, že je čeká těžká zkouška. Jejich dávné naděje založené na falešné představě se rozplynou za těch nejbolestnějších a nejpotupnějších okolností. Místo aby se dočkali jeho povýšení na Davidův trůn, stanou se svědky jeho ukřižování. To bude jeho skutečná korunovace. Oni to však nechápou, a proto na ně silně dolehnou pokušení, která budou moci jen stěží rozpoznat. Kdyby Duch svatý neosvětloval jejich mysl a neprohluboval jejich duchovní chápání, nemohli by obstát. Ježíše velmi mrzelo, že představy učedníků o jeho království jsou tak silně omezeny na světskou velikost a slávu. Měl o ně starost, a proto se za ně v slzách a s těžkým srdcem naléhavě modlil.

Záchrana v bouři

Učedníci neodrazili od břehu hned, jak jim Ježíš přikázal. Chvíli čekali a doufali, že k nim přijde. Když však viděli, jak rychle se stmívá, “vstoupili na loď” a jeli na druhý břeh do Kafarnaum”. **Jan 6,17**. Od doby, kdy přijali Ježíše za svého Pána, od něho ještě nikdy neodešli tak nespokojení a netrpělivi. Reptali, protože jim nedovolil prohlásit jej za krále. Zlobili se sami na sebe, že tak ochotně poslechli. Mysleli si, že kdyby byli vytrvalejší, mohli dosáhnout svého cíle.

Začínala se jich zmocňovat nevěra. Touha po slávě je zaslepila. Věděli, že farizeové Ježíše nenávidí. Chtěli ho však vidět na trůnu, který mu podle jejich mínění patřil. Nedokázali se smířit s tím, že následují učitele, který má moc konat zázraky, a přitom jim lidé spílají jako podvodníkům. Budou snad navždy pokládáni za stoupence falešného proroka? Cožpak Kristus nikdy neprosadí svoji královskou moc? Proč se nepředstaví ve své skutečné slávě a neusnadní jim jejich strastiplné poslání? Proč nezachránil Jana Křtitele před násilnou smrtí? Učedníci si tak dlouho kladli tyto otázky, až byli duchovně zmateni. Nakonec se ptali: Není snad Ježíš přece jen podvodníkem, jak tvrdí farizeové?

[239]

Toho dne vykonal Ježíš před zraky učedníků podivuhodné činy. Zdálo se, že nebe sestoupilo na zem. Vzpomínka na tyto vzácné a slavné události měla posílit jejich víru a naději. Kdyby si o těchto věcech spolu otevřeně promluvili, nemuseli upadnout do pokušení. Oni však zcela propadli pocitu zklamání. Na Kristova slova: “Seberte zbylé. . . , aby nic nepřišlo nazmar!” (**Jan 6,12**) nedbali. Úplně na toto požehnání zapomněli. Octli se uprostřed rozbouřených vln. V hlavě se jim honily nesmyslné myšlenky a Pán dopustil, aby je sevřela ještě větší úzkost a zcela zaměstnala jejich mysl. Tak tomu bývá ve chvílích, kdy si lidé sami zbytečně přidělávají starosti a těžkosti. Učedníci k tomu neměli důvod. Skutečné nebezpečí je teprve čekalo.

Hnala se k nim prudká bouře, a oni na ni nebyli připraveni. Po tak krásném dni to byla nečekaná změna. Když se zvedla vichřice, velmi se polekali. Zapomněli na svoji nespokojenost, nevěru a netrpělivost a všichni se usilovně snažili zachránit loď před potopením. Místo, kde se měli setkat s Ježíšem, nebylo od Betsaidy daleko a za příznivého počasí trvala plavba jen několik hodin. Nyní je však vítr

hnal stále dál a dál od cíle. Učedníci zápasili s vlnami až do čtvrté noční hlídky. Byli vyčerpaní a začínali propadat beznaději. Tma a rozbouřené vlny jim ukázaly jejich bezmocnost a oni zatoužili po svém Učiteli.

Ježíš na ně nezapomněl. Ze břehu viděl, jak celí vystrašení bojují s bouří. Ani na chvíli neztratil své učedníky z očí. S nesmírnou péčí sledoval, jak se loď s jeho nejbližšími zmítá ve vlnách. Vždyť tito muži se měli stát světlem světa. Ježíš bděl nad svými učedníky jako milující matka nad svým dítětem. Když se vzpamatovali, zbavili se nezdravé ctižádosti a začali pokorně volat o pomoc, byli vyslyšeni.

Když už si mysleli, že jsou ztraceni, spatřili v záblesku světla, jak se k nim po vodě blíží tajemná postava. Nepoznali, že je to Ježíš. Svého Zachránce považovali za nepřítele. Zmocnila se jich hrůza. Ruce, které až dosud pevně svíraly vesla, povolily. Loď se bezmocně zmítala ve vlnách. Zraky celé posádky upřeně hleděly na vidinu muže, který kráčel po zpěněných vodách jezera.

Mysleli si, že je to přízrak, předzvěst jejich zkázy, a křičeli strachy. Ježíš šel dále, jako by je chtěl minout. Vtom ho však poznali a začali prosit o pomoc. Jejich milovaný Učitel se obrátil a uklidnil je slovy: “Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!” **Matouš 14,27.**

Ještě si ani nestačili uvědomit, co se děje, a Petr byl radostí téměř bez sebe. Jako by tomu stále nemohl uvěřit, zvolal: “‘Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!’ A on řekl: ‘Pojd’!’”

[240] **Matouš 14,28.29.**

Petrova zkušenost

Dokud Petr hleděl na Ježíše, šel zcela bezpečně. Jakmile se však sebejistě ohlédl po ostatních na lodi, své spojení s Pánem přerušil. Vál prudký vítr. Vlny se vzedmuly a postavily se přímo mezi Petra a Ježíše. Petr dostal strach. Na chvíli ztratil Mistra z dohledu a už jeho víra ochabuje. Začíná se topit. Vlny hrozí smrtí, ale Petr zvedá oči od rozbouřené vody, upíná se ke Kristu a volá: “‘Pane, zachraň mne!’ Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: ‘Ty malověrný, proč jsi pochyboval?’” **Matouš 14,30.31.**

Pán držel Petra za ruku, společně kráčeli k lodi a nastoupili. Petr byl najednou pokorný a tichý. Neměl se před ostatními čím chlubit,

vždyť pro svoji nevěru a přehnané sebevědomí málem přišel o život. Když odvrátil svůj zrak od Ježíše, začal se topit.

I my se v těžkostech často chováme jako Petr. Díváme se na vlny, místo abychom hleděli na Spasitele. Nohy nám podkluzují a my se ztrácíme v rozbouřených vodách. Ježíš nevolal Petra k sobě proto, aby zahynul. Ani nás nezve k následování, aby nás potom opustil. Říká: “Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj spasitel.” **Izajáš 43,1-3.**

Ježíš znal povahu svých učedníků. Věděl, jak těžce bude jejich víra zkoušena. Příhodou na jezeře chtěl Petrovi odhalit jeho slabost. Chtěl, aby si uvědomil, že jeho jedinou záchranou je trvalé spoléhání se na Boží moc. V bouři pokušení může obstát jediné tehdy, když se přestane spoléhat sám na sebe a bezvýhradně se odevzdá Spasiteli. Petrova slabost spočívala právě v tom, že si myslel, že je silný. Dokud nepoznal svoji bezmocnost, nemohl pochopit potřebu závislosti na Kristu. Kdyby se byl z této zkušenosti na jezeře poučil, nebyl by později selhal v těžké zkoušce.

Bůh učí své děti každý den. V různých situacích všedního života se mají připravovat na zodpovědný úkol, který jim určil. Právě to, jak obstojí v běžných životních zkouškách, rozhoduje o jejich vítězství či porážce v nejtěžším boji.

Člověk, který si neuvědomuje svoji závislost na Bohu, podlehne pokušení. Můžeme si myslet, že stojíme pevně a nic s námi nepohne. Můžeme s jistotou tvrdit: Vím, komu jsem uvěřil, mojí vírou v Boha a jeho slovo nemůže nic otrást. Satan je však vždy připraven využít našich vrozených i získaných povahových vlastností a zatemnit nám rozum tak, abychom neviděli své chyby a potřeby. Jedině když uznáme svoji slabost a upřeme svůj zrak na Ježíše, můžeme projít životem bezpečně.

Jakmile Ježíš vstoupil na loď, vítr se utišil “a hned se loď ocitla u břehu, k němuž jeli”. **Jan 6,21.** Noc hrůzy vystřídalo svítání nového dne. Učedníci i ostatní, kdo byli na lodi, se vděčně skláněli k Ježíšovým nohám, děkovali mu a říkali: “Jistě jsi Boží Syn.” **Matouš 14,33.**

41. kapitola — Krize v Galileji

Když Kristus nedovolil lidu, aby jej prohlásil za krále, uvědomil si, že tím nastává v jeho životě obrat. Zástupy, které jej nyní chtějí vyvýšit a dosadit na trůn, se od něho v budoucnu odvrátí. Zklamaná sobecká ctižádost způsobí, že se jejich láska promění v nenávisť a chvála v proklínání. Ježíš to všechno věděl, a přesto se nijak nesnažil nepřijemnou změnu odvrátit. Od samého počátku nedával svým následovníkům žádnou naději na pozemskou odměnu. Muži, který se chtěl stát jeho učedníkem, řekl: “Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.” **Matouš 8,20**. Kdyby bylo možné mít Krista i svět, byly by mu nabídky věrnost celé zástupy. Takovou službu však Kristus nemohl přijmout. Mnozí z těch, kdo se k němu připojili, se nechali zlákat nadějí na světské království. Musí je vyvést z omylu. Nepochopili dalekosáhlý duchovní význam zázraku s chleby. Musí jim ho objasnit. Nové světlo je však postaví před ještě těžší zkoušku.

Zpráva o zázračném nasycení zástupu se roznesla široko daleko a druhý den ráno proudily do Betsaidy davy lidí. Všichni chtěli Ježíše vidět. Přicházeli pěšky nebo připlouvali na člunech. Ti, kdo od něho předcházející noc odešli, se vrátili a doufali, že ho tam ještě najdou. Nebyla tam totiž žádná loď, kterou by se mohl přeplavit na druhý břeh. Jejich naděje však byla marná, Ježíše nenalezli. Mnozí se jej potom vydali hledat do Kafarnaum.

Ježíš mezitím dorazil do Genezaretu, odkud se asi na den vzdálil. Jakmile se to lidé dozvěděli, “zběhali celou tu krajinu a začali nosit na nosítkách nemocné na každé místo, o kterém slyšeli, že tam právě je”. **Marek 6,55**.

Po nějaké době se Ježíš vydal do synagogy. Lidé, kteří přišli z Betsaidy, se tam s ním shledali. Od učedníků se dozvěděli, jak se dostal na druhou stranu jezera. Všichni shromáždění s údivem vyslechli věrně líčené zprávy o zuřivé bouři, o dlouhém a marném boji s vichřicí, o tom, jak Kristus kráčel po hladině, jak se jej učedníci báli a jak je uklidnil, o Petrově odvaze a jeho podivuhodném zážitku,

o náhlém utišení bouře a přistání člunu. Mnohým to však nestačilo a ptali se Ježíše: “Mistře, kdy ses sem dostal?” Jan 6,25. Mysleli si, že se od něho dozvědí o zázraku ještě něco víc.

[242]

Ježíš jejich zvědavost neukojil. S lítostí v srdci odpověděl: “Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtli jste se.” Jan 6,25. Jejich pohnutky nebyly upřímné. Dostali chléb a doufali, že když se k Ježíši připojí, budou z toho mít ještě další světské výhody. Proto ho hledali. Spasitel je napomenul: “Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný.” Jan 6,27. Nehleďte jen hmotný prospěch. Nestarejte se jen o věci tohoto života, ale hleďte především duchovní pokrm, moudrost, která nepomíjí, ale přetrvává navěky. Takový pokrm můžete získat jen od Božího Syna, “jemuž jeho Otec, Bůh, vtiskl svou pečeť”. Jan 6,27.

Odmítnutí

Ježíšova slova posluchače na chvíli zaujala. Ptali se: “Jak máme jednat, abychom konali skutky Boží?” Jan 6,28. Ve snaze zalíbit se Bohu už totiž dodržovali mnoho náročných předpisů, a aby si zajistili větší zásluhy, byli ochotni zachovávat ještě další nařízení. Jejich otázka znamenala: Co máme dělat, abychom si zasloužili nebe? Jakou cenu musíme zaplatit, abychom získali věčný život?

“Ježíš jim odpověděl: “Toto je skutek, který žádá Bůh: abyste věřili v toho, koho on poslal.” Jan 6,29. Cenou nebe je Ježíš. Věčný život můžeme získat jedině vírou v Beránka Božího, “který snímá hřích světa”. Jan 1,29.

Lidé však nechtěli tuto Boží pravdu přijmout. Ježíš dělal přesně to, co bylo v proroctví o Mesiáši předpovězeno. Lidé si však ve svém sobectví představovali něco jiného, a to v jeho činech neviděli. Kristus sice jednou nasýtil zástup ječnými chleby, ale v době Mojžíše dostával Izrael manu po čtyřicet let. Od Mesiáše tedy očekávali mnohem větší požehnání. Ve své nespokojenosti se ptali: Proč by Ježíš, který před jejich zraky vykonal tolik zázraků, nemohl dát zdraví, sílu a bohatství všemu svému lidu, osvobodit ho od utlačovatelů, vyvýšit ho, dát mu moc a slávu? Ježíš se prohlašoval za Bohem seslaného, a přitom se nechtěl stát izraelským králem. To nemohli pochopit. Jeho odmítání trůnu si špatně vykládali. Mnozí se domní-

vali, že se neodvažuje uplatňovat svůj nárok, protože sám není zcela přesvědčen o božské podstatě svého poslání. Svými úvahami dávali prostor satanovi, který v nich zaséval nevíru. Ta potom přinášela své ovoce — nepochopení a odpadnutí.

Jeden z rabínů se trochu jízlivě zeptal: “Jaké znamení učiníš, abychom je viděli a uvěřili ti? Co dokážeš? Naši otcové jedli na poušti manu, jak je psáno: ‘Dal jim jíst chléb z nebe.’” **Jan 6,30.31.**

[243] Židé uctívali Mojžíše jako toho, kdo jim dal manu. Vzdávali chválu pouhému nástroji a zapomínali na skutečného dárce. Jejich otcové reptali proti Mojžíšovi a popírali jeho božské poslání. Oni pak ve stejném duchu odmítali Ježíše, který jim přinášel Boží poselství. “Ježíš jim řekl: ‘Amen, amen, pravím vám, chléb z nebe vám nedal Mojžíš.’” Dárce many stál mezi nimi. To Kristus vodil Židy pouští a každý den je sytil nebeským chlebem. Mana byla symbolem pravého chleba z nebe, a tím je životodárný Duch, který vychází z nekonečné Boží plnosti. Ježíš řekl: “Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.” **Jan 6,33.**

Někteří posluchači si stále ještě mysleli, že Ježíš hovoří o pomíjejícím chlebu, a prosili: “Pane, dávej nám ten chléb stále!” **Jan 6,34.** Ježíš jim pak otevřeně řekl: “Já jsem chléb života.” (**Jan 6,35**)

Symbol, který Kristus použil, Židé znali. Mojžíš pod vedením Ducha svatého řekl: “Člověk nežije pouze chlebem, ale... vším, co vychází z Hospodinových úst.” **5. Mojžíšova 8,3.** Prorok Jeremjáš napsal: “Jakmile se objevila tvá slova, pozřel jsem je. Tvá slova mi byla útěchou a radostí srdce.” **Jeremjáš 15,16.** I rabíni používali rčení, že jíst chleba v duchovním smyslu znamená zkoumat zákon a konat dobré skutky. Často se říkalo, že až přijde Mesiáš, bude celý Izrael nasycen. Učení proroků objasňovalo hluboký duchovní význam zázračného nasycení zástupu. Kristus chtěl toto poučení předat posluchačům v synagoze. Kdyby byli rozuměli Písmu, pochopili by i jeho slova: “Já jsem chléb života.” Den předtím dal Ježíš unavenému a vyčerpanému zástupu chléb, aby jej nasytil. Občerstvili se a jejich tělo se posililo. Kristus jim však chtěl dát i duchovní sílu k věčnému životu. Řekl: “Kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.” Potom ale dodal: “Viděli jste mě, a přece nevěříte.” **Jan 6,35.36.**

Duch svatý svědčil lidem o Kristu a Bůh jim jej zjevoval. Každý den měli před očima zjevné důkazy o jeho moci, a přesto žádali další

znamení. Ale i kdyby je byli dostali, neuvěřili by. Když je nepřesvědčilo to, co viděli a slyšeli, byly by další zázraky zbytečné. Nevěra si vždy najde omluvu pro pochybnosti a vyvrátí i ten nejpádnejší důkaz.

Ježíš znovu promlouval k jejich zatvrzelým srdcím: “Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.” Jan 6,37. Řekl, že všichni, kdo jej ve víře přijímají, budou mít věčný život. Nikdo není ztracen. Spory farizeů a saduceů o budoucím životě jsou úplně zbytečné. Lidé už nemusejí v beznaději naříkat nad smrtí svých blízkých. “To je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.” Jan 6,40.

Vůdcové lidu se však urazili “a říkali: ‘Což tohle není Ježíš, syn Josefův? Vždyť známe jeho otce i matku! Jak tedy může říkat: Sestoupil jsem z nebe!’” Jan 6,42. S opovržením hovořili o Ježíšově nízkém původu. Snažili se probudit v lidech předsudky. Pohrdavě zdůrazňovali, že žil jako obyčejný galilejský dělník a pochází z chudé a neurozené rodiny. Slova toho nevzdělaného tesaře nejsou hodna jejich pozornosti. Jeho zázračné narození objasňovali tím, že Ježíš je pochybného původu, a okolnosti, za jakých přišel na svět, považovali za skvrnu na jeho životě.

Ježíš se nijak nesnažil vysvětlit tajemství svého narození. Na otázky týkající se jeho sestoupení z nebe neodpovídal. [244] Mlčel stejně, jako když se jej ptali, jak se dostal na druhou stranu jezera. Neobracel pozornost lidí k zázrakům, které provázely jeho život. Sám se zřekl své slávy a stal se služebníkem. V jeho slovech a činech se však odrážela jeho povaha. Každý, kdo vpustil do svého srdce Boží světlo, poznal, že je to “jednorozený Syn, plný milosti a pravdy”. Jan 1,14.

Předsudky farizeů měly své kořeny hlouběji, než prozrazovaly jejich otázky. Vyvěraly ze zvrácenosti jejich srdce. Každé Ježíšovo slovo, každý jeho čin v nich vzbuzovaly odpor. Byli naladěni na úplně jinou duchovní strunu.

“Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. Je psáno v prorocích: ‘Všichni budou vyučeni od Boha.’ Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.” Jan 6,44.45. Ke Kristu přicházejí jen ti, kdo odpovídají na volání Otcovy lásky. Bůh k sobě přitahuje

každého. Jen lidé, kteří vzdorují jeho působení, odmítají přijít ke Kristu.

Slovy: “Všichni budou vyučeni od Boha” připomněl Kristus Izajášovo proroctví: “Všichni tví synové budou Hospodinovými učedníky; hojnost pokoje zjednám tvým synům.” **Izajáš 54,13**. Židé vztahovali tyto výroky na sebe. Chlubili se, že Bůh je jejich učitelem. Ježíš jim ukázal, jak mylná je jejich představa. Řekl: “Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.” **Jan 6,45**. Otce mohli poznat jen skrze Krista. Člověk by nesnesl pohled na jeho slávu. Lidé, kteří se učili u Boha, naslouchali hlasu jeho Syna a v Ježíši Nazaretském rozpoznali toho, kdo prostřednictvím přírody a zjevení zvěstoval Otce.

“Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný.” **Jan 6,47**. Ústy milovaného Jana, který slyšel tato slova, oznámil Duch svatý věřícím: “A to je to svědectví: Bůh nám dal věčný život, a ten život je v jeho Synu. Kdo má Syna, má život.” **1. Janův 5,11.12**. Ježíš řekl: “Já jej vzkřísím v poslední den.” **Jan 6,40**. Kristus přijal naše tělo, abychom my mohli přijmout jeho Ducha. Díky spojení s Kristem máme vyjít z hrobu. Naše vyjití však nebude jen projevem Kristovy moci, ale také důsledkem toho, že jsme vírou přijali jeho život za svůj. Lidé, kteří vidí Krista v pravém světle a dovolují mu vstoupit do svého srdce, mají věčný život. Kristus v nás přebývá prostřednictvím Ducha a přijetí Ducha do srdce vírou je počátkem věčného života.

Lidé připomínali Kristu manu, kterou jejich otcové jedli na poušti, jako kdyby její seslání bylo větším zázrakem než to, co vykonal Ježíš. On jim však ukazoval, že mana byla ve srovnání s požehnáním, které jim přinášel, jen nepatrným darem. Vyžívala jen pozemské tělo, nemohla zabránit smrti a zajistit člověku nesmrtelnost. Nebeský chléb však sytí duši a vede ji k věčnému životu. Spasitel řekl: “Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky.” **Jan 6,48-51**. Kristus připojil k tomuto obrazu ještě další. Život mohl lidem zajistit jen svou smrtí. Hovoří o ní jako o prostředku spasení: “Chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.” **Jan 6,51**.

[245]

Židé se chystali slavit v Jeruzalémě Velikonoce. Svátky byly památkou vysvobození Izraele. Připomínaly noc, kdy anděl zkázy

procházel egyptskými domy a rozséval v nich smrt. Bůh chtěl, aby lidé ve velikonočním beránku viděli Božího Beránka a přijali v tomto symbolu Krista, který dal sám sebe za život světa. Pro Židy se však stal samotný symbol natolik důležitý, že se jeho významem nezabývali. Neviděli v něm Kristovo tělo. Skutečnost, kterou symbolizovala velikonoční bohoslužba, zvěstoval i Ježíš. Lidé ji však stále ještě nechápali.

Rabíni rozhněvaně volali: “Jak nám ten člověk může dát k jídlu své tělo?” Jan 6,52. Chápali jeho slova doslovně stejně jako Nikodém, když se ptal: “Jak se může člověk narodit, když je už starý?” Jan 3,4. Do určité míry Ježíšovi rozuměli, ale nechtěli to přiznat. Překrucovali jeho slova a doufali, že tak proti němu vzbudí v lidu předsudky.

Ježíš i nadále hovořil v obrazech. Zopakoval pravdu ještě důrazněji: “Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.” Jan 6,53-56.

Jíst Kristovo tělo a pít jeho krev znamená přijímat jej za svého osobního Spasitele, věřit, že nám odpouští hříchy a že v něm jsme dokonalí. Budeme-li mít stále na mysli jeho lásku, zůstávat v ní a přijímat ji, budeme mít podíl na jeho povaze. Kristus musí být pro naši duši stejně důležitý, jako je pokrm pro naše tělo. Pokud pokrm nesníme a nepřijmeme do těla, nemá pro nás žádný význam. Podobně nám ani Kristus nemůže pomoci, pokud jej neuznáme za svého osobního Spasitele. Čistě teoretické poznání nám žádný užitek nepřinese. Musíme Kristem žít, přijímat jej do svého srdce, jediné tak se jeho život může stát naším. Musíme se nechat prostoupit jeho láskou a milostí.

Ani tato přirovnání však nedokáží zcela vystihnout přednosti společenství věřícího s Kristem. Ježíš řekl: “Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze [246] mne.” Jan 6,57. Boží Syn žil vírou ve svého Otce a my máme žít vírou v Krista. Ježíš se natolik podřizoval Boží vůli, že se v jeho životě zjevoval sám Otec. Byl ve všem pokoušen stejně jako my, a přesto zůstal uprostřed zla okolního světa bez poskvrny. I my máme vítězit, jako vítězila Kristus.

Následuješ Krista? Potom vše, co je napsáno o duchovním životě, je napsáno pro tebe a ve spojení s Kristem toho můžeš dosáhnout. Ochabuješ v horlivosti? Vyhasíná tvoje počáteční láska? Přijmi znovu lásku, kterou ti nabízí Kristus. Jez jeho tělo, pij jeho krev a budeš jedno s Otcem i Synem.

Nevěřící Židé nebyli ochotni chápat Spasitelova slova jinak než doslovně. Obřadní zákon jim zakazoval požívat krev, proto obvinili Krista z rouhání a mezi sebou se přeli o jeho slovech. Dokonce i mnozí z učedníků říkali: “To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?” **Jan 6,60.**

Spasitel jim odpověděl: “Nad tím se urážíte? Co až uvidíte Syna člověka vystupovat tam, kde byl dříve? Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamena. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.” **Jan 6,61-63.**

Kristův život, který dává život světu, je v jeho slově. Právě slovem uzdravoval Ježíš nemocné a vyháněl demony. Slovem tišil moře a křísil mrtvé a lidé dosvědčovali, že v jeho slově je moc. Dříve promlouval prostřednictvím starozákonních proroků a učitelů, nyní znělo Boží slovo přímo z jeho úst. Celá Bible je zjevením Krista, a proto chtěl Spasitel zaměřit víru svých následovníků na Boží slovo. Až jej nebudou moci vídat v těle, bude pro ně slovo zdrojem síly. I oni měli stejně jako jejich Učitel žít “každým slovem, které vychází z Božích úst”. **Matouš 4,4.**

Stejně jako jídlo uspokojuje potřeby těla, sytí Boží slovo duši a podporuje duchovní život. Každý z nás má čerpat život z Božího slova sám pro sebe. Tak jako musíme sami jíst, abychom dostali do těla potřebné živiny, musíme sami přijímat i slovo. Neměli bychom je poznávat jen prostřednictvím druhých lidí. Sami máme pečlivě zkoumat Bibli a prosit Boha o pomoc Ducha svatého, abychom správně pochopili jeho slovo.

Měli bychom si vzít jeden verš a soustředit se na myšlenku, kterou do něho Bůh pro nás vložil. Potom bychom o ní měli přemýšlet tak dlouho, dokud ji nepřijmeme za svou a nepoznáme “co praví Hospodin”.

Ježíšova zaslíbení a varování platí pro mě osobně. Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, abych já nezhynul, ale vírou v něho získal věčný život. Zkušenosti popsané v Božím slově by se měly stát mými zkušenostmi. Modlitba, zaslíbení, poučení i

varování jsou napsány pro mne. “Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.” **Galatským 2,19.20**. Pokud člověk vírou přijímá zásady pravdy a řídí se jimi, stávají se součástí jeho bytosti i hybnou silou jeho života. Boží slovo v srdci člověka ovlivňuje jeho myšlení a napomáhá rozvoji povahy.

[247]

Každý, kdo vírou stále hledí na Ježíše, bude posílněn. Bůh se šle svému hladovějícímu a žíznícímu lidu vzácná zjevení. Věřící poznají, že Kristus je jejich osobním Spasitelem. Budou-li se sytit jeho slovem, zjistí, že v něm je Duch a život. Boží slovo potlačuje přirozené pozemské sklony lidské povahy a dává nový život v Ježíši Kristu. Duch svatý přichází k člověku jako Utěšitel. Proměňující moc jeho milosti obnovuje v Kristově učedníkovi Boží obraz. Učedník se stává novým stvořením. Nenávist se proměňuje v lásku a srdce získává Boží podobu. To je význam slov “žít každým slovem, které vychází z Božích úst,” (**Matouš 4,4**) a jíst chléb, který sestupuje z nebe.

Kristus vyslovil věčnou a svatou pravdu o vztahu mezi ním a jeho následovníky. Znal povahu lidí, kteří se k němu hlásili jako jeho učedníci, a jeho slova pro ně byla zkouškou víry. Prohlásil, že mají věřit a jednat podle jeho učení. Všichni, kdo jej přijmou, budou mít podíl na jeho povaze a budou se mu podobat. Musí se však vzdát svých ctižádostivých cílů a cele se odevzdat Ježíši. Byli povoláni k sebezapření, tichosti a pokoře. Půjdou-li úzkou cestou Muže Golgoty, získají dar věčného života a nebeské slávy.

Odcizení

Zkouška byla příliš těžká. Nadšení lidí, kteří jej chtěli násilím korunovat na krále, opadlo. Přiznali, že řeč v synagoze jim otevřela oči. Byli vyvedeni z omylu. Ježíšova slova pochopili jako přímé doznání toho, že není Mesiáš a že ze spojení s ním neplynou žádné pozemské výhody. Vívali jeho zázračnou moc, toužili po uzdravení z nemocí a utrpení, ale nelíbil se jim jeho život plný obětí a sebezapírání. Nezajímalo je tajemné duchovní království, o kterém hovořil. Pokrytečtí a sobečtí lidé, kteří jej dříve vyhledávali, už po něm ne-

toužili. Když není ochoten použít svoji moc a svůj vliv na jejich vysvobození z římské nadvlády, nechť s ním mít nic společného.

Ježíš jim jasně řekl: “Někteří z vás nevěří.” Potom dodal: “Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.” **Jan 6,64.65.** Chtěl, aby pochopili, že pokud je k němu nic netáhne, je to proto, že neotevřeli svá srdce Duchu svatému. “Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem.” **1. Korintským 2,14.** Ježíšovu slávu je možno vidět jen vírou. Pro člověka je skrytá, dokud Duch svatý neprobudí v jeho srdci víru.

Tito učedníci se Ježíšovi ještě více odcizili, když jim veřejně vytkl jejich nevíru. Urazili se. Chtěli Spasitele nějak ranit a uspokojit zášť farizeů. Odvrátili se od něho a s opovržením odešli. Rozhodli se — zvolili si formu bez ducha, slupku bez zrna. Své rozhodnutí potom nikdy nezměnili, protože už s Ježíšem nechodili.

[248]

“Lopata je v jeho ruce; a pročistí svůj mlat, svou pšenici shromáždí do sýpky.” **Matouš 3,12.** Nastalo očištění. Slova pravdy oddělovala koukol od pšenice. Mnozí se odvrátili od Ježíše proto, že jim jejich ješitnost a pokrytectví nedovolily přijmout Ježíšovo napomenutí a pro lásku ke světu se nedokázali smířit s životem v pokoře. Lidé v dnešní době často jednají úplně stejně. I na ně dnes přicházejí zkoušky jako tehdy na ony učedníky v synagoze v Kafarnaum. Když pravda pronikne do jejich srdce, pochopí, že nežijí podle Boží vůle. Cítí, že se musí cele změnit, ale nejsou ochotni zapřít sebe sama. Odhalení jejich hříchů je pobuřuje. Odcházejí uražení jako učedníci, kteří tehdy opustili Ježíše se slovy: “To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?” **Jan 6,60.**

Chvála a lichocení by je potěšily, pravdu však slyšet nechť, je jim nepříjemná. Když za Ježíšem chodí celé davy, když sytí zástupy a všude jsou slyšet radostné výkřiky, i oni se přidávají a nadšeně jej chválí. Když jim však Duch svatý zjevuje jejich hříchy a vyzývá je, aby jich zanechali, odvracejí se od pravdy a nemají už o Ježíše zájem.

Jakmile se nespokojení učedníci odtrhli od Krista, ovládl je úplně jiný duch. K Ježíši, který je kdysi tak zaujal, už je nic netáhlo. Vyhledávali jeho nepřátele, protože se s nimi shodli v myšlení i činech. Překrucovali Ježíšova slova, vyvraceli jeho výroky a zpochybňovali jeho pohnutky. Utvrzovali se ve svém jednání každou maličkostí,

kterou mohli proti němu obrátit. Jejich lživé pomluvy vzbudily takové pobouření, že Ježíšův život byl ohrožen.

Zpráva o tom, že Ježíš Nazaretský sám přiznal, že není Mesiáš, se rychle rozšířila. V Galileji se proto veřejné mínění obrátilo proti němu stejně jako před rokem v Judeji. Žel, Izrael odmítl Spasitele, protože toužil po dobyvateli, který by mu zajistil světskou moc. Chtěl pokrm, který podléhá zkáze, ne ten, který vede k věčnému životu.

S bolestí v srdci hleděl Ježíš na učedníky, kteří od něho — světla a života lidí — odcházeli. Vědomí, že si nevážili jeho soucitu, nepětovali jeho lásku, pohrdali jeho milostí a odmítli jeho spasení, jej nesmírně zraňovalo. Stal se Mužem bolesti, věděl, co je to utrpení.

“Ke komu bychom šli?”

Ježíš se nesnažil zadržet učedníky, kteří od něho odcházeli. Obrátil se k dvanácti apoštolům a zeptal se jich: “I vy chcete odejít?” **Jan 6,67.**

Petr odpověděl otázkou: “Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svätý Boží.” **Jan 6,68.69.**

“Ke komu bychom šli?” Učitelé Izraele byli v zajetí formalismu. Farizeové a saduceové vedli neustálé spory. Opustit Ježíše znamenalo klesnout mezi tvrdošíjné zastánce obřadů a tradic, mezi lidi, které ctižádost žene za vlastní slávou. Avšak učedníci od chvíle, kdy přijali Krista, zažili více pokoje a radosti než v celém svém předchozím životě. Jak by se tedy mohli vrátit k lidem, kteří pohrdali Přítelem hříšníků a pronásledovali ho? Dlouho na Mesiáše čekali, a když nyní přišel, nemohli se od něho odvrátit a přidat se k těm, kdo mu usilovali o život a pronásledovali je, protože se stali jeho následovníky.

“Ke komu bychom šli?” Máme se snad vzdát Kristova učení, jeho příkladu lásky a milosrdenství a vrhnout se do tmy nevěry a hříchu světa? Mnozí z těch, kdo byli svědky Ježíšových zázračných činů, Spasitele opustili. Petr však vyjádřil víru učedníků slovy: “Ty jsi ten svätý Boží.” Pouhé pomyšlení na to, že by mohli ztratit útočiště pro svoji duši, je děsilo a bolelo. Bez Spasitele by byli vydáni napospas temnému rozbouřenému moři.

Mnoho Ježíšových slov a činů se omezenému lidskému chápání jeví jako tajemství. V díle vykoupení má však každé jeho slovo a každý skutek svůj význam a směřuje k určitému cíli. Kdybychom byli schopni pochopit Ježíšovy záměry, viděli bychom, že vše, co dělá a říká, je důležité, dokonalé a ve shodě s jeho posláním.

V dnešní době ještě nedokážeme pochopit Boží cesty a činy. Můžeme však vidět Boží lásku, která je základem veškerého jednání Boha s člověkem. Ten, kdo žije s Ježíšem, pochopí mnohé z tajemství zbožnosti. Pozná milost, která napomíná, zkouší povahu a odhaluje skryté úmysly.

Ježíš představil lidem pravdu, která pro ně byla zkušebním kamenem. Mnozí z jeho učedníků se potom od něho odvrátili. Ježíš předem znal následky svých slov, plnil však své poslání milosti. Věděl, že v hodině pokušení bude každý z jeho milovaných učedníků krutě zkoušen. Nejtěžší zkouškou pro ně bude jeho smrtelný zápas v Getsemane, zrada a ukřižování. Nebýt této první zkoušky, byli by s nimi zůstali i ti, kdo chodili za Ježíšem jen ze sobeckých pohnutek. Až bude Pán souzen v soudní síni a zástupy, které jej provolávaly za krále, mu budou spílat a zlořečit, až dav s posměchem zvolá: “Ukřižuj ho!”, ctižádostivé cíle těch, kdo hledali jen vlastní prospěch, se zhroutí.

V této těžké situaci by se Ježíše zřekli, a tím způsobili již tak dost zarmouceným a zklamaným učedníkům ještě větší bolest. V této temné chvíli by příklad lidí, kteří se od Ježíše odvrátili, mohl strhnout i další. Ježíš však vystavil učedníky rozhodující zkoušce ještě v době, kdy s nimi osobně byl a mohl posilovat jejich víru.

Vykupitel dobře věděl, co jej čeká. S láskou a soucitem urovnával učedníkům cestu, připravoval je na vrcholnou zkoušku, kterou budou muset projít, a posiloval je.

42. kapitola — Ježíš a tradice

Farizeové a zákoníci doufali, že se o Velikonocích s Ježíšem setkají, a proto na něho přichystali past. Ježíš však o jejich úmyslu věděl a na shromáždění se nedostavil. “Shromáždili se k němu farizeové a někteří ze zákoníků, kteří přišli z Jeruzaléma.” **Marek 7,1**. Když nepřišel on k nim, šli oni za ním. Nějakou dobu se zdálo, že obyvatelé Galileje přijmou Ježíše za Mesiáše a moc kněží bude v tomto kraji zlomena. Poslání dvanácti apoštolů bylo předzvěstí šíření Kristova díla. Přivádělo učedníky do přímých sporů s rabíny a probouzelo v předních mužích Jeruzaléma starou žárlivost. Špehové, které židovští představení vyslali do Kafarnaum na počátku Ježíšovy služby, aby ho mohli obvinít z přestupování soboty, byli zmateni. Rabíni však šli dál za svým cílem. Vyslali další muže, kteří jej měli pozorovat a najít proti němu nějaké obvinění.

Stejně jako dříve stěžovali si i nyní, že Ježíš přestupuje tradiční předpisy, kterými zatížili Boží zákon. Jejich nařízení měla údajně střežit zachovávání zákona, ale ve skutečnosti se na ně kladl větší důraz než na samotný zákon. Pokud se nějaký předpis dostal do rozporu s příkázáními vydanými na Sínaji, rozhodlo se podle rabínských nařízení.

Nejpřísněji bylo vyžadováno dodržování zásad obřadního očišťování. Opomenutí předepsaných úkonů před jídlem bylo považováno za těžký hřích, který musí být potrestán v tomto životě i na věčnosti. Zabití přestupníka těchto nařízení bylo pokládáno za činnost.

Pravidel očišťování bylo tolik, že všechna by se člověk ani za celý život nenaučil. Lidé, kteří se snažili dostát rabínským požadavkům, museli bez přestání usilovat o obřadní čistotu, neustále se omývat a očišťovat. Byli zatíženi dodržováním malicherností, které Bůh nevyžadoval a které odváděly jejich pozornost od důležitých zásad jeho zákona.

Kristus a jeho učedníci očištné obřady nezachovávali. Zvědové toho využili pro jejich obžalobu. Nenapadli však přímo Krista. Přišli

[251] za ním a obvinili učedníky. Před celým zástupem řekli: “Proč tvoji učedníci porušují tradici otců? Vždyť si před jídlem neomyývají ruce!” **Matouš 15,2.**

Vždy, když na člověka mocně zapůsobí poselství pravdy, přichází satan a vyvolává spory o nepodstatných otázkách. Snaží se odvrátit pozornost od životně důležitých věcí. Když se zrodí něco dobrého, objeví se nedůvěřivci ochotní hádat se o nejrůznějších formalitách a maličkostech a odvádějí pozornost od skutečných problémů. Ve chvílích, kdy chce Bůh zvláštním způsobem pomoci svému lidu, bychom neměli podlehnout pokušení a vstupovat do sporů, které mají zhoubné následky. Nejdůležitější otázkou pro nás je: Mám spásnou víru v Božího Syna? Žiji v souladu s Božím zákonem? “Kdo věří v Syna, má život věčný. Kdo Syna odmítá, neužije život.” **Jan 3,36.** “Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání.” **1. Janův 2,3.**

Ježíš napadá tradici

Ježíš se nijak nepokoušel sebe ani své učedníky bránit. K obviněním, která proti němu vznášeli zastánci lidských obřadů, se nevyjadřoval. Snažil se však poukázat na to, co je k nim vedlo. Na jednom příkladu jim odhalil, čeho se opakovaně dopouštějí a co dělali předtím, než jej vyhledali. Řekl: “Jak dovedně rušíte Boží přikázání, abyste zachovali svou tradici! Vždyť Mojžíš řekl: ‘Cti svého otce i svou matku’ a ‘kdo zlořečí otcí nebo matce, ať je potrestán smrtí’. Vy však učíte: Řekne-li někdo otcí nebo matce: ‘To, čím jsem ti zavázán pomoci, je korbán(to jest dar Bohu)’, již podle vás nemusí pro otce nebo matku nic udělat.” **Marek 7,9-12.** Páté přikázání přehlíželi jako něco, na čem nezáleží, a lpěli na důsledném dodržování tradic ustanovených staršími. Učili lidi, že věnovat majetek na podporu chrámu je svatější povinností než podpora rodičů. Dát otcí nebo matce část toho, co již zasvětili chrámu, bylo považováno za svatokrádež i v případě, že by rodiče byli v krajní nouzi. Stačilo, aby nevděčné dítě vyřklo nad svým majetkem slovo “korbán”. Tím jej zasvětilo Bohu, a mohlo jej do konce života užívat pro svoji potřebu. Po jeho smrti připadl majetek chrámu. Děti tak mohly po celý život a ještě i po smrti vystavovat své rodiče hanbě, okrádat je a předstírat přitom naprostou oddanost Bohu.

Ježíš nikdy slovem ani skutkem nesnížil povinnost člověka přinášet Bohu dary a oběti. Vždyť všechna ustanovení zákona o desátcích a darech sám vydal. Za svého života na zemi pochválil chudou ženu, která dala do chrámové pokladny všechno, co měla. Okázalá zbožnost kněží a zákoníků byla jen zástěrkou, která měla přikrýt jejich touhu po vlastním obohacení. Klamali lid a nakládali na něj těžká břemena, která Bůh nevyžadoval. Dokonce ani učedníci se nedokázali úplně vymanit ze jha zděděných předsudků a rabínské autority. Ježíš odhaloval skutečné pohnutky jednání rabínů. Snažil se tak vysvobodit ze zajetí tradic každého, kdo chce upřímně sloužit Bohu.

Lstivým špehům řekl: “Pokrytci, dobře prorokoval o vás Iza-jáš, když řekl: ‘Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.’” **Matouš 15,7-9**. Kristova slova byla obžalobou celého systému farizejství.

[252]

Rabíni kladli své požadavky nad Boží ustanovení, a tím se vyvyšovali nad Boha. Právě na tuto skutečnost Ježíš upozorňoval.

Jeruzalémští vyslanci byli velmi rozčilení. Nemohli Krista obvi-nit z toho, že přestupuje zákon ze Sínaje, neboť jej svými slovy bránil proti jejich tradicím. Odhaloval propastný rozdíl mezi velikostí zá-kona a malicherností lidských ustanovení. Ježíš vysvětlil zástupu a potom ještě podrobněji svým učedníkům, že znesvěcení nepřichází zvenčí, ale zevnitř. Čistota i nečistota vycházejí z lidského nitra. Člověka poskvřňuje zlý skutek, myšlenka, zlé slovo a přestoupení Božího zákona, ne opomenutí vnějších, lidmi ustanovených obřadů.

Učedníci si všimli, jak se zvědové rozčilili, když Ježíš odhalil jejich falešné učení. Viděli jejich zlostné pohledy a slyšeli hněvivé a pomstychtivé reptání. Nějak zapomněli, že Kristus již mnoho-krát dokázal, že umí číst v lidských srdcích jako v otevřené knize, a začali mu vysvětlovat, co svými slovy způsobil. Doufali, že by mohl rozzlobené hodnostáře uklidnit, a proto mu řekli: “Víš, že se farizeové urazili, když slyšeli to slovo?” **Matouš 15,12**.

Ježíš jim odpověděl: “Každá rostlina, kterou nezasadil můj ne-beský Otec, bude vykořeněna.” **Matouš 15,13**. Zvyky a tradice, kte-rých si rabíni tolik vážili, pocházely z tohoto světa, a ne z nebe. Nehledě na to, jaký význam jim lidé přičítali, v Boží zkoušce ne-mohli obstát. V den, kdy “veškeré dílo Bůh postaví před soud, i vše,

co je utajeno, ať dobré či zlé,” se ukáže, jak bezcenné byly všechny lidské výmysly, které měly nahradit Boží přikázání (**Kazatel 12,14**).

Nadčasový problém

Lidé nahrazují Boží požadavky svými vlastními nařízeními dodnes. Dokonce i křesťané se drží zvyků a ustanovení, která nejsou podložena ničím jiným než tradicí jejich předků. Boží přikázání jsou vytlačována lidskými. Lidé lpějí na svých tradicích, ctí své zvyky a nenávidí každého, kdo jim ukazuje, že se mýlí. V dnešní době, kdy máme vyzdvihovat Boží přikázání a víru v Krista, se setkáváme se stejným nepřátelstvím jako v Ježíšově době. O Božím lidu čteme: “Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají přikázání Boží a drží se svědectví Ježíšova.” **Zjevení 12,17**.

“Každá rostlina, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna.” **Matouš 15,13**. Bůh nás vyzývá, abychom místo autority takzvaných církevních otců přijali slovo věčného Otce, Pána nebe i země. Jedině v něm je pravda bez příměsi bludu. David řekl: “Jsem prozíravější než všichni moji učitelé, neboť přemýšlím o tvých svědectvích. Rozumu jsem nabyt víc než starci, neboť tvá ustanovení zachovávám.” **Žalm 119,99.100**. Všichni, kdo uznávají lidskou moc, církevní zvyky či tradice otců, by měli mít na paměti Kristova varovná slova: “Marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.” **Matouš 15,9**.

[253]

43. kapitola — Kananejská žena

Po střetu s farizeji Ježíš Kafarnaum opustil. Když procházel Galileou, zastavil se v kopcovité krajině na hranicích Fénicie. Na západě viděl v nížině starobylá města Týr a Sidón s jejich pohanskými chrámy a velkolepými paláci, tržiště a přístavy plné lodí. V dálce se modralo Středozemní moře. Za jeho obzorem se rozprostírala významná střediska světové říše, kam měli poslové evangelia šířit radostnou zvěst. Ale ještě nepřišel čas. Ježíš měl nyní připravit své učedníky na jejich poslání. Doufal, že v tomto kraji bude mít trochu soukromí, kterého se mu v Betsaidě nedostávalo. Nebyl to však jediný důvod jeho cesty.

“A hle, jedna kananejská žena z těch končin vyšla a volala: ‘Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.’” **Matouš 15,22.** Obyvatelé tamního kraje pocházeli ze starého kananejského rodu. Byl to modlářský národ. Židé jimi pohrdali a nenáviděli je. Žena, která přišla za Ježíšem, byla také Kananejka. Patřila k pohanům, a neměla tedy žádné židovské výsady. Mezi Féničany žilo mnoho Židů a zpráva o Kristově působení pronikla i tam. Někteří lidé již Ježíše slyšeli a vyprávěli o jeho zázračných činech. Kananejská žena se doslechla o prorokovi, který prý uzdravuje všechny nemoci. Když se k ní donesla zvěst o jeho moci, probudila se v ní naděje. Z mateřské lásky se rozhodla za ním jít a předložit mu případ své dcery. Byla pevně odhodlaná svěřit Ježíši svůj žal. Určitě jí dítě uzdraví. Hledala již pomoc u pohanských bohů, ale marně. Občas ji přepadlo pokušení a sama sebe se ptala: Co pro mě může ten židovský učitel udělat? Slyšela však, že uzdravuje všechny nemocné, ať jsou bohatí, nebo chudí, a usoudila, že je to její jediná naděje.

Kristus věděl, v jaké je žena situaci. Věděl, že se s ním chce setkat, a proto jí vyšel vstříc. Pomohl nešťastné ženě, a názorně tak předvedl, jak se má jeho učení uplatňovat v běžném životě. Proto povolal do těchto míst i své učedníky. Chtěl jim ukázat, jaká nevědomost panuje v městech a vesnicích v těsné blízkosti Izraele.

[254]

Lid, který měl všechny možnosti k poznání pravdy, nevěděl nic o potřebách lidí kolem sebe. Nijak se nesnažil pomoci těm, kdo žili v temnotě. Dělicí zeď, která vyrostla z židovské pýchy, nedovolovala dokonce ani učedníkům nalézt pochopení pro pohanský svět. Tyto přehrady bylo třeba zbořit.

Ježíš boří předsudky

Kristus neodpověděl na ženinu prosbu hned. Patřila k opovrhovanému národu a on k ní přistupoval stejně, jako by k ní byli přistupovali Židé. Chtěl, aby učedníci pochopili, jak tvrdě a bezcitně Židé v takových případech jednají. Chtěl jim také naznačit, jak by si měli počínat oni. Posléze nešťastné ženě vyhověl, a vlastním příkladem tak vybídl učedníky k soucitu s lidmi v nouzi.

Žena neztratila víru, ani když jí Ježíš zpočátku neodpověděl. Prošel kolem ní, jako by ji neslyšel, ale ona šla za ním a dál ho prosila o pomoc. Učedníky její neodbytnost rozčilovala a žádali Ježíše, aby ji poslal pryč. Viděli, že se k ní chová lhostejně, a mysleli si, že předsudky Židů vůči Kananejcům schvaluje. Žena se však obracela k milosrdnému Spasiteli. Na žádost učedníků Ježíš odpověděl: “Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.” **Matouš 15,24**. Na první pohled se zdá, že tímto výrokem vyjádřil souhlas s židovskými předsudky. Ve skutečnosti však napomenul učedníky. Ti později pochopili, že jim vlastně připomněl to, co už tolikrát předtím zdůrazňoval — že přišel na svět zachránit každého, kdo jej přijme.

Žena na Ježíše ještě více naléhala, padla mu k nohám a volala: “Pane, pomoz mi!” Ježíš jako by stále ještě odmítal její prosby v duchu bezcitných židovských předsudků: “Nesluší se vzít chléb dětem a hodit jej psům.” **Matouš 15,25.26**. Jako by potvrdzoval, že není správné plýtvat Božím požehnáním pro vyvolený lid a rozdávat je cizincům a nepřátelům Izraele. Méně odhodlaného člověka by taková odpověď jistě odradila. Žena však cítila, že nadešla její chvíle. Za Ježíšovým zdánlivým odmítnutím viděla soucit, který nedokázal skrýt. Řekla: “Ovšem, Pane, jenže i psi se živí z drobtů, které spadnou se stolu jejich pánů.” **Matouš 15,27**. Děti jedí u otcovského stolu a ani psi netrpí hladem. Mohou si brát zbytky, které spadnou z bohatě prostřeného stolu. Dostal-li tedy Izrael tolik požehnání,

nemohlo by zbýt něco i pro ni? Izrael se na ni díval jako na psa, neměla snad tedy jako pes právo na drobty z jeho hojnosti?

Ježíš odešel z místa svého působení proto, že mu farizeové a zákoníci ukládali o život. Reptali a stěžovali si. Dávali najevo svoji nevěru a zlobu a odmítali nabízené spasení. V okolí Týru Kristus potkává ženu. Patří k ubohému a opovrhovanému národu, který neměl možnost poznat světlo Božího slova. Ona se však okamžitě poddává Ježíšovu božskému vlivu a bezvýhradně věří, že má moc splnit její prosbu. Naléhá na Mistra, aby jí dopřál drobty, které padají z jeho stolu. Bude-li mít stejná práva jako pes, ráda se za psa nechá pokládat. Nemá žádné národnostní ani náboženské předsudky, nezná pýchu a hned uznává Ježíše za Vykupitele, který má moc udělat vše, oč jej požádá.

Spasitel je spokojený. Prověřil její víru v něho. Svým chováním k ní dal najevo, že žena, kterou Izraelci považovali za vyvrhele, už není cizinkou, ale patří do Boží rodiny. Jako Boží dítě má právo na Otcovy dary. Kristus plní její prosbu a uzavírá tak poučení pro učedníky. S láskou a soucitem se k ní obrací a říká: “Ženo, tvá víra je veliká; staň se ti tak, jak chceš.” **Matouš 15,28**. V tu chvíli byla její dcera uzdravena. Démon ji přestal trápit. Žena poznala svého Spasitele a odešla šťastná, že vyslyšel její prosbu.

[255]

To byl jediný zázrak, který Ježíš na této cestě vykonal, a také důvod, proč se vůbec k Týru a Sidónu vydal. Chtěl pomoci nešťastné ženě a zároveň dát učedníkům příklad milosrdného jednání s opovrhovanými lidmi, aby se jednou, až s nimi nebude, chovali také tak. Přál si, aby se oprostili od pocitu židovské výlučnosti a se zájmem pracovali nejen pro svůj národ, ale i pro ostatní lidi.

Ježíš chtěl odhalit hluboké tajemství pravdy, které bylo po celé věky skryto — že totiž pohané budou spoludědici Židů a “mají v Kristu Ježíši podíl na zaslíbeních evangelia”. **Efezským 3,6**. Učedníci to nemohli pochopit a Ježíš je musel stále znovu a znovu poučovat. Svým jednáním dokazoval, že nesdílí nesnášenlivost Židů vůči ostatním — odměnil víru setníka v Kafarnaum, kázal evangelium obyvatelům Sicharu. Samařané však jisté poznání o Bohu měli a setník byl k Izraeli laskavý. Tentokrát Ježíš pomohl pohance. Učedníci byli přesvědčeni, že tato žena stejně jako celý její národ nemá nejmenší právo od Ježíše něco očekávat. Spasitel jim chtěl dát příklad, jak se k těmto lidem mají chovat. Učedníci si mysleli,

že Mistr plýtvá dary své milosti. Ježíš však chtěl, aby pochopili, že jeho láska přesahuje všechny národnostní či rasové rozdíly.

Řekl: “Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského,” a měl pravdu. Službou Kananejce plnil své poslání. Tato žena byla totiž jednou ze ztracených ovcí, které měl Izrael zachránit. Byl to jeho úkol, Bohem svěřené dílo, které zanedbával a které konal Ježíš.

[256] Ježíšův postoj ke kananejské ženě otevřel učedníkům oči. Začínali mnohem lépe chápat, jaké dílo je čeká mezi pohany. Uvědomili si, že za hranicemi Judska se jim otevírá široké pole působnosti. Viděli lidi klesající pod tíhou starostí, které Izraelci vůbec neznali. Mezi opovrhovanými pohany byli lidé, kteří toužili po pomoci velkého Lékaře a hladověli po světle pravdy, jež byla v tak hojné míře dána Židům.

Když se Židé ještě výrazněji odvrátili od učedníků proto, že prohlásili Ježíše za Spasitele světa, a když Kristova smrt strhla dělicí zed' mezi Židy a pohany, měly Ježíšovy příklady i toto ponaučení o službě evangelia osvobozené od zvykových a národnostních předpokladů mocný vliv na Kristovy následovníky.

Spasitelova návštěva Fénicie i zázrak, který tam vykonal, měly ještě další význam. Ježíš se odhodlal ke svému činu nejen kvůli nešťastné ženě, učedníkům a lidem, kterým sloužili, ale také proto, “abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu” **Jan 20,31**.

Síly, které bránily lidem v přijetí Krista před mnoha sty lety, působí i dnes. Duch, který vedl k vytvoření zdi mezi Židy a pohany, je stále živý. Pýcha a předsudky oddělily různé vrstvy lidí vysokými hradbami. Kristus byl a dodnes je představován v nesprávném světle, jeho poslání je stále překrucováno. Mnoho lidí má dojem, že vlastně nemají přístup k evangeliu. Nesmějí si však myslet, že nemají přístup ke Kristu. Ani člověk, ani satan nemůže vybudovat takovou překážku, kterou by víra nedokázala překonat.

Féničanka se s vírou vrhla proti zdi, která se tyčila mezi Židy a pohany. Spoléhala se na Spasitelovu lásku a nehleděla na překážky a okolnosti, které ji snad sváděly k pochybnostem. Kristus si přeje, abychom mu důvěřovali stejně jako ona. Požehnání spásy je tu pro každého. Nic kromě vlastního rozhodnutí nemůže člověku zabránit v tom, aby měl v Kristu podíl na zaslíbeních evangelia.

Kastovnictví se Bohu protiví. On sám nic takového nezná. Pro něho mají všichni lidé stejnou cenu. “On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko.” **Skutky 17,26.27**. Nehledí na věk, postavení, národnost či náboženství, zve k sobě všechny lidi a všem nabízí život. “Kdo v něho věří, nebude zahanben.” “Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným.” “Boháč a chudák se střetávají, Hospodin učinil oba.” “Není rozdílu mezi Židem a Řekem: Vždyť je jeden a týž Pán všech, štědrý ke všem, kdo ho vzývají, neboť ‘každý, kdo vzývá jméno Páně, bude spasen.’” **Římanům 10,11; Galatským 3,28; Přísloví 22,2; Římanům 10,12.13.**

[257]

44. kapitola — Pravé znamení

“Ježíš se vrátil z území Týru a šel přes Sidón k jezeru Galilejskému územím Dekapole.” **Marek 7,31.**

V Dekapoli Ježíš uzdravil posedlé muže z Gerasy. Tamní lidé vyděšení ze ztráty prasat na něho naléhali, aby od nich odešel. Vyslechli však poselství mužů, kteří mezi nimi zůstali, a zatoužili se s Ježíšem setkat. Když se Kristus do tohoto kraje vrátil, shromáždil se kolem něho dav lidí. Přivedli k němu hluchého koktavého člověka. Tentokrát Ježíš neuzdravil muže pouhým slovem, jak to obvykle dělával. Vyvedl jej ze zástupu, vložil prsty do jeho uší, dotkl se jeho jazyka a vzhlédl k nebi. Uvědomil si, kolik lidí bude hluchých k pravdě, kolik jazyků jej odmítne uznat za Vykupitele. Řekl: “Otevři se!” Postiženému se vrátil sluch a začal správně mluvit. Ježíš mu přikázal, aby o tom nikomu neříkal. Muž však na Ježíšovo nařízení nedbal a všude o svém uzdravení vyprávěl.

Ježíš vystoupil na horu. Tam se kolem něho shromáždil veliký zástup. Přinášeli k němu nemocné a chromé. Ježíš je všechny uzdravoval a lidé, i přestože byli pohané, oslavovali izraelského Boha. Zástup se tísnil kolem Spasitele tři dny. V noci spali pod širým nebem. Přes den jej se zájmem poslouchali a tlačili se, aby viděli vše, co dělá. Po třech dnech jim došlo jídlo. Ježíš je nechtěl propustit hladové, a proto učedníkům přikázal, aby jim dali jíst. Učedníci opět projevíli nedostatek víry. U Betsaidy viděli, jak Ježíš požehnal jejich skrovné zásoby jídla a nasýtil celý zástup. Měli tedy i nyní přinést všechno, co měli, a spolehnout se, že Ježíš svou mocí jídlo rozmnoží a hladové zástupy nasytí. U Betsaidy dal jíst Židům, zde však byli pohané. V srdcích učedníků byly stále ještě silně zakořeněné židovské předsudky. Odpověděli Ježíši: “Kde vezmeme na poušti tolik chleba, abychom nasýtili takový zástup?” **Matouš 15,33.** Ale poslechli jej a přinesli vše, co měli — sedm chlebů a dvě ryby. Zástup se nasýtil a ještě zbylo sedm velkých košů nalámaných chlebů. Najedly se čtyři tisíce mužů, kromě žen a dětí. Potom je Ježíš propustil a oni odcházeli šťastní a s vděčností v srdci.

Spasitel s učedníky vstoupili do člunu a přeplavili se do Magdaly na jihu genezaretské roviny. Na hranicích Týru a Sidónu povzbudila Ježíše víra syrofénické ženy. Pohané v Dekapoli jej přijali s nadšením. Když se však nyní ještě jednou vylodil v Galileji, kde se tak výrazně projevila jeho moc, kde vykonal většinu svých zázraků a kde učil, přijali jej tamní obyvatelé s opovržením a nedůvěrou.

[258]

Farizeové a saduceové žádají znamení

Přišli za ním zástupci farizeů, ke kterým se připojili představitelé bohatých a urozených saduceů, kněží, skeptici a židovští šlechtici. Farizeové a saduceové žili ve velkém nepřátelství. Saduceové se snažili získat přízeň vládnoucích vrstev, aby si udrželi své postavení a moc. Farizeové naopak podněcovali nenávisť lidu vůči Římanům a s netrpělivostí čekali na chvíli, kdy budou moci svrhnout jeho utlačovatelů. Tentokrát se však obě skupiny spojily proti Kristu. Rovný rovného si hledá a zlo se vždy a za všech okolností spojuje se zlem proti dobru.

Farizeové a saduceové tedy přišli za Kristem a žádali jej, aby jim ukázal znamení z nebe. Když za Jozueho bojovali Izraelci proti Kananejcům u Bétchorónu, slunce se na příkaz vojevůdce zastavilo a nezapadlo, dokud nezvítězili. V dějinách Izraele se potom stalo ještě mnoho obdobných zázraků. Farizeové a saduceové chtěli, aby jim Ježíš předvedl něco podobného. Židé však nepotřebovali znamení. Vnější důkazy jim nemohli pomoci. To, co jim chybělo, byla duchovní obnova, ne rozumové poznání.

“Pokolení zlé a zpronevěřilé,” řekl Ježíš, “vzhled oblohy umíte posoudit,” — Židé totiž pozorovali oblohu a předpovídali podle ní počasí — “a znamení času nemůžete?” **Matouš 16,4.3** Znamením, které jim Bůh sesílal pro jejich spasení, byla totiž Kristova slova, jež je usvědčovala z hříchu. Kristovo poslání potvrzovala znamení přímo z nebe. Zpěv andělů, který slyšeli pastýři při jeho narození, hvězda, jež vedla mudrce, holubice a hlas z nebe při jeho křtu — to vše svědčilo o Spasiteli.

“V duchu si povzdechl a řekl: ‘Proč toto pokolení žádá znamení?’” **Marek 8,12**. “Ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše.” **Matouš 12,39**. Stejně jako byl Jonáš tři dny a tři noci v břiše velryby, měl být i Kristus tři dny a tři noci “v srdci země”

Matouš 12,40. Jako bylo Jonášovo kázání znamením pro obyvatele Ninive, bylo Kristovo kázání znamením pro lid jeho doby. Obě poselství však byla přijata úplně jinak. Lidé v pohanském velkoměstě vyslechli Boží varování a zachvěli se strachy. Králové a knížata se pokořili, urození i neurození volali společně k nebeskému Bohu, a on se nad nimi slitoval. Kristus řekl: “Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání — a hle, zde je více než Jonáš.” **Matouš 12,41.**

Každý zázrak, který Ježíš vykonal, potvrzoval jeho božství. Dělal přesně to, co bylo předpovězeno o Mesiáši. Farizeje však jeho skutky milosrdenství urážely. Židovští představitelé byli k utrpení druhých naprosto lhostejní. Jejich sobectví a útlak často působily lidem bolest, kterou Kristus utišoval. Jeho zázraky byly pro přední muže Izraele výčitkou.

Vrcholný důkaz Spasitelova božství vedl Židy k zavržení jeho díla. Hlavní smysl jeho zázraků spočíval v tom, že přinášely lidem požehnání. Největším svědectvím o jeho božském původu byl jeho život, ve kterém se odrážela Boží povaha. Konal Boží skutky a zvěstoval Boží slovo. Takový život je největším ze všech zázraků.

I dnes mnozí lidé při zvěstování pravdy volají stejně jako tehdy Židé: “Ukaž nám znamení! Předved’ nějaký zázrak!” Kristus však na žádost farizeů žádný zázrak nevykonal. Nepodlehł ani satanovu naléhání na poušti. Nepropůjčuje nám svoji moc proto, abychom hájili sami sebe nebo uspokojovali přání nevěry a pýchy. Evangelium samo nese znamení božského původu. Není snad zázrak, že můžeme být vysvobozeni ze satanovy moci? Nepřátelství vůči satanovi není lidskému srdci vlastní, je výsledkem působení Boží milosti. Když se zatvrzelý a svéhlavý člověk svobodně rozhodne cele se podřídit Božímu vlivu, je to zázrak. Podobně jako když člověk, který žil v bludu, pochopí pravdu. Vždy, když se někdo obrátí, učí se milovat Boha a zachovávat jeho přikázání, plní se Boží zaslíbení: “A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha.” **Ezechiel 36,26.** Proměna lidského srdce a povahy je zázrakem. Svědčí o stále živém Spasiteli, který usiluje o záchranu lidí. Také důsledný život v Kristu je velkým zázrakem. Při hlásání Božího slova by se mělo vždy projevat znamení přítomnosti Ducha svatého, který proměňuje slovo v životodárnou moc. Je to Boží svědectví světu o božském poslání svého Syna.

Lidé, kteří žádali od Ježíše znamení, byli tak zatvrzelí ve své nevěře, že v něm nepoznali Boží povahu. Neviděli, že v jeho poslání se naplňuje Písmo. V podobenství o boháči a Lazarovi Ježíš farizeům řekl: “Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.” **Lukáš 16,31**. Žádné znamení ani na nebi, ani na zemi by jim nepomohlo.

Ježíš si “v duchu povzdechl”, odvrátil se od hloučku nespokojenců a spolu s učedníky zase nastoupil do člunu. Tiše se přeplavili na druhou stranu jezera. Byli smutní. Na místo, odkud vypluli, se již nevrátili. [260]

Varování před pokrytectvím

Zamířili k Betsaidě, v jejíž blízkosti Ježíš nasýtil pětitisícový zástup. Když dorazili ke břehu, Ježíš řekl: “Hled’te se mít na pozoru před kvasem farizeů a saduceů!” **Matouš 16,6**. Od časů Mojžíše byli Židé v době Velikonoc zvyklí vyklízet z domu všechn kvas. Pokládali jej totiž za symbol hříchu. Učedníci však Ježíše nepochopili. Při náhlém odchodu z Magdaly si zapomněli vzít chléb. Měli s sebou jen jeden bochník. Mysleli si proto, že je Ježíš varuje, aby si nekupovali chléb od farizeů a saduceů. Nedostatek víry a duchovního chápání často způsobil, že Ježíši nerozuměli. Tentokrát je Spasitel pokáral. Jak si mohli myslet, že on, který nasýtil tisíce lidí několika bochníky ječného chleba a dvěma rybami, by měl při tak vážném varování na mysli jen pomíjející pokrm. Učedníkům hrozilo nebezpečí, že je lstivé námitky farizeů a saduceů nakazí kvasem nevěry a začnou brát Kristovo dílo na lehkou váhu.

Učedníci se přikláněli k názoru, že Mistr měl přece jen nějaké znamení z nebe předvést. Byli přesvědčeni, že je to v jeho moci a že by tím umlčel své nepřátele. Nepostřehli, jak pokrytečtí jsou jeho protivníci.

O několik měsíců později, když “se shromáždily nespočetné zástupy, že se lidé div neušlapali,” Ježíš toto naučení zopakoval. “Začal mluvit nejprve ke svým učedníkům: ‘Mějte se na pozoru před kvasem farizeů, to jest před pokrytectvím.’” **Lukáš 12,1**.

Kvas působí nepozorovaně, a přitom prostoupí celé těsto. Stejně tak i pokrytectví. Dáme-li mu prostor ve svém srdci, pronikne celou naší povahou i životem. Kristus již jednou odsoudil do očí bijící

příklad farizejského pokrytectví, a sice zvyk korbánu. Nešlo o nic jiného než o zanedbávání povinnosti dětí vůči rodičům pod záminkou štědrého daru pro chrám. Farizeové a zákoníci zaváděli scestné zásady. Pravou podstatu svého učení tajili a při každé příležitosti je promyšleně vštěpovali do mysli svých posluchačů. Když člověk jejich mylné zásady přijal, působily v něm jako kvas v těstě, prostoupily celou jeho povahu a změnily ji. Klamné učení tak bránilo lidem přijmout Kristova slova.

Tytéž vlivy se projevují i v dnešní době. Někteří lidé vykládají Boží zákon tak, aby vyhovoval jejich způsobu života. Nenapadají zákon přímo, ale různými spekulacemi podrývají jeho zásady. Svými výklady zpochybňují jeho platnost.

Pokrytectví farizeů bylo plodem jejich sobectví. Smyslem jejich života bylo budování vlastní slávy. Zaslepilo je natolik, že nepochopili význam Kristova poslání, převraceli Písmo a zneužívali je. Toto nebezpečí hrozilo i Kristovým učedníkům. Farizejské učení ovlivňovalo každého, kdo se považoval za Kristova následovníka, ale nebyl ochoten se pro Ježíše všeho vzdát. Takoví lidé často kolísali mezi vírou a nevěrou a neviděli v Kristu skryté poklady moudrosti. [261] Dokonce ani učedníci, kteří pro Ježíše všechno opustili, nepřestali ve svém srdci toužit po vlastním vyvýšení. Proto se přeli o to, kdo z nich bude největší. Proto měli tak málo pochopení pro Kristovu oběť a tak málo rozuměli tajemství vykoupení. Kvas, který necháme působit, kazí a znehodnocuje. Podobný účinek má i sobectví, které chováme ve svém srdci. Znečišťuje a ničí naši duši.

Tento zákeřný a klamný hřích je rozšířen i mezi dnešními křesťany. Skryté touhy po vlastním vyvýšení, sebeuspokojení a lidském uznání často narušují naši službu Kristu i naše vzájemné vztahy. Sebeláska a přání jít snadnější cestou, než nám Bůh určil, vede k tomu, že lidé nahrazují Boží zásady svými naukami a tradicemi. Kristus varoval učedníky: “Mějte se na pozoru před kvasem farizeů.” **Lukáš 12,1.**

Kristovo náboženství je ryzí a upřímné. Horlivost pro Boží slávu může v člověku probudit jedině působení Ducha svatého. Jedině Boží moc dokáže překonat sobectví a pokrytectví. Změna v tomto ohledu je známkou jejího působení. Když víra vytlačuje z našeho srdce sobectví a přetvářku a vede nás k tomu, abychom usilovali o Boží slávu, a ne o svoji vlastní, můžeme si být jisti, že je pravá.

Hlavní zásadou Kristova života bylo: “Otče, oslav své jméno!” **Jan 12,28**. Budeme-li jej následovat, stanou se tato slova i naším životním krédem. Vybízí nás, abychom žili “tak, jak žil on”. “Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání.” **1. Janův 2,6.3.**

[262]

45. kapitola — Ve stínu kříže

Kristovo dílo na zemi se rychle blížilo ke svému závěru. Ježíš měl před sebou živý obraz událostí, jež ho čekaly. Ještě předtím, než na sebe vzal lidskou podobu, znal dlouhou cestu, kterou bude muset ujít, aby zachránil ztracené. Dříve než v nebi odložil svoji korunu, královské roucho a než sestoupil z trůnu a své božství přikryl lidskou podobou, věděl o každé ráně, která zasáhne jeho srdce, o každé urážce, která dopadne na jeho hlavu, i o každé bolesti, kterou bude muset snášet. Znal celou svou životní pouť od jeslí až po Golgotu. Věděl, jakým utrpením bude muset projít. Přesto řekl: “Hle, přicházím, jak ve svitku knihy o mně stojí psáno. Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.” **Žalm 40,8.9.**

Ježíš měl vždy na mysli cíl svého poslání. V životě plném práce a odříkání jej povzbuzovala vyhlídka na to, že jeho úsilí nebude marné. Obětuje svůj život za život lidí, a tím přivede svět zpět k věrnosti Bohu. Bude však muset projít křtem krví, dolehnou na něho stíny nevýslovného utrpení a všechny hříchy světa budou tížit jeho nevinnou duši. Pro radost, která jej čekala, si Kristus zvolil kříž a nedbal na potupu.

Učedníci zatím nevěděli o tom, co se má stát. Ale čas, kdy se stanou svědky jeho smrtelného zápasu, se přiblížil. Ježíš, kterého milovali a kterému důvěřovali, bude před jejich zraky vydán do rukou nepřátel a pověšen na kříž. Brzy je opustí a oni budou muset čelit světu bez povzbuzení a útěchy, které čerpali z jeho viditelné přítomnosti. Věděl, jak krutá nenávist a nevěra je bude pronásledovat, a chtěl je na těžké zkoušky připravit.

Ježíš s učedníky přišli do jednoho města poblíž Cesareje Filipovy. Bylo to za hranicemi Galileje, v kraji, kde převládalo modlářství. Učedníci se dostali mimo dosah vlivu judaismu a přišli do přímého styku s pohanskou bohoslužbou. V tamním kraji se setkali s nejrůznějšími pověrami rozšířenými po celém světě. Ježíš si přál, aby si učedníci tváří v tvář modlářství uvědomili svoji zodpovědnost vůči

pohanům. Během svého pobytu v tomto kraji téměř neučil lid, ale snažil se cele věnovat učedníkům.

[263]

Otázky na tělo

Chtěl jim říci o utrpení, které jej čeká. Nejprve však odešel do ústraní a modlil se, aby byli připraveni přijmout jeho slova. Když se k nim vrátil, neřekl jim hned to, co měl na srdci, ale dal jim možnost vyznat víru v něho, aby se mohli posílit pro nadcházející zkoušku. Zeptal se jich: “Za koho lidé pokládají Syna člověka?”
Matouš 16,13.

Učedníci smutně přiznali, že Izrael nepoznal svého Mesiáše. Někteří jej sice považovali za Syna Davidova, ale jen pro zázraky, které činil. Nasycené zástupy u Betsaidy ho chtěly prohlásit za izraelského krále. Mnozí byli ochotni jej přijmout jako proroka, ale nevěřili, že je Mesiáš.

Potom Ježíš položil učedníkům další otázku: “A za koho mě pokládáte vy?” Petr odpověděl: “Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.”
Matouš 16,15.16.

Petr od začátku věřil, že Ježíš je Mesiáš. Mnozí další, které kázání Jana Křtitele přesvědčilo a kteří Krista přijali, začali po Janově uvěznění a smrti o jeho poslání pochybovat. Pochybovali i o tom, že Ježíš je dlouho očekávaným Mesiášem. Mnozí učedníci, kteří nadšeně doufali, že Kristus usedne na Davidův trůn, jej opustili, jakmile zjistili, že nic takového nezamýšlí. Petr a jeho přátelé se však od něho neodvrátili. Nerozhodnost těch, kdo jeden den vzdávali Ježíši chválu a druhý den jej zatracovali, vírou pravého Ježíšova následovníka neotřásla. Petr řekl: “Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.” Nečekal, až bude jeho Pán korunován na krále a zahrnut nejvyššími poctami, ale přijal jej v jeho ponížení.

Petr vyjádřil víru všech dvanácti apoštolů. Učedníci však stále ještě ani zdaleka nechápali Kristovo poslání. Odpor kněží a vládců a jejich nesprávné výklady je sice nemohly od Krista odvrátit, ale uváděly je ve zmatek. Neviděli jasně svoji cestu. Vliv výchovy, učení rabínů a síla tradice jim bránily v pochopení pravdy. Čas od času k nim pronikly paprsky Ježíšova světla, ale nezřídka si počínali jako lidé tápající ve tmě. Onoho dne, ještě předtím než museli čelit těžké zkoušce víry, na nich spočinula moc Ducha svatého. Na chvíli se

odvrátili od viditelného k “neviditelnému”. **2. Korinským 4,18**. V podobě člověka spatřili slávu Božího Syna.

[264] Ježíš odpověděl Petrovi: “Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.” **Matouš 16,17**.

Pravda, kterou Petr vyznal, je základem křesťanské víry. V ní podle Kristových slov spočívá věčný život. Její poznání však v žádném případě nemá vést k pocitu nadřazenosti. Petr k pravdě nedospěl vlastní moudrostí ani dobrotou. Člověk sám od sebe nemůže poznat Boha. “Dokážeš vystihnout Boha. . . , jež nebesa převyšuje? Co chceš dělat? Hlubší je než podsvětí. Co o tom víš?” **Jób 11,7.8**. Jedině Duch svatý nám může zjevit Boží hlubiny, to, “co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo”. “Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.” **1. Korinským 2,9.10**. “Hospodinovo tajemství patří těm, kdo se ho bojí.” **Žalm 25,14**. Skutečnost, že Petr poznal Kristovu slávu, byla důkazem toho, že byl “vyučen od Boha”. **Jan 6,45**. Vskutku “blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev”.

Základ církve

Ježíš pokračoval: “A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.” **Matouš 16,18**. Petr znamená kámen, skála. Petr však nebyl skálou, na které stála církev. Pekelné brány jej přemohly, když zaklínáním a přísahou zapřel svého Pána. Církev byla postavena na Kristu, nad kterým brány pekla neměly žádnou moc.

Stovky let před Spasitelovým narozením Mojžíš odkazoval Izrael ke Skále jeho spasení (**5. Mojžíšova 32,4**). Žalmista zpíval: “On je má mocná skála.” **Žalm 62,8**. Izajáš napsal: “Proto praví toto Panovník Hospodin: ‘Já to jsem, kdo za základ položil na Sijónu kámen, kámen osvědčený, úhelný a drahý, základ nejpevnější.’” **Izajáš 28,16**. Sám Petr vztahuje pod vedením Ducha svatého toto proroctví na Ježíše. Říká: “Vždyt’ jste ‘okusili, že Pán je dobrý!’ Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je ‘vyvolený a vzácný’. I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům.” **1. Petrův 2,3-5**.

“Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus.” **1. Korinským 3,11**. Ježíš řekl: “Na

té skále zbuduji svou církev.” **Matouš 16,18**. Za přítomnosti Boha, všech nebeských bytostí i neviditelné armády pekel Kristus založil svoji církev na živé skále. Tou skálou je on sám, jeho tělo, které pro nás trpělo. Církev postavenou na tomto základě nemohou brány pekel přemoci.

Když Ježíš pronesl tato slova, byla církev velmi slabá. Tvořila ji jen hrstka věřících, proti nimž se obracela veškerá síla démonů a zlých lidí. Kristovi následovníci se však nemuseli bát. Stáli na své “mocné skále” a nemohli být přemoženi.

Víra staví na Kristu již šest tisíc let. Šest tisíc let bijí do Skály našeho spasení bouřlivé přívaly satanského hněvu, ona však stojí pevně dál.

Petr vyslovil pravdu, která je základem víry církve, a Ježíš se k němu obrátil jako k představiteli všech věřících. Řekl mu: “Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.” **Matouš 16,19**.

[265]

“Klíče království nebeského” jsou Kristova slova. Patří k nim vše, co je napsáno v Písmu svatém, neboť to je jeho slovo. Má moc otevírat a zavírat nebesa. Oznamuje podmínky, které rozhodují o přijetí či odmítnutí. Působení lidí, kteří zvěstují Boží slovo, se tak stává vůní života k životu nebo vůní smrti k smrti. Jejich posláním má dalekosáhlý význam pro věčnost.

Spasitel nepsal dílo evangelia Petrovi jako jednotlivci. Později, když svá slova opakoval, vztahoval je přímo na církev. V podstatě totéž řekl i dvanácti učedníkům jako představitelům celého těla věřících. Kdyby byl Ježíš pověřil jednoho učedníka nějakou zvláštní mocí nad všemi ostatními, nepřeli by se tak často o tom, kdo z nich by měl být největší. Byli by se podřídili přání svého Mistra a uznali toho, koho určil.

Kristus nejen nestanovil, který z učedníků by měl být v čele, ale řekl: “Vy však si nedávejte říkat ‘Mistře’.” “Ani si nedávejte říkat ‘Učiteli’: váš učitel je jeden, Kristus.” **Matouš 23,8.10**.

“Hlavou každého muže je Kristus.” **1. Korintským 11,3**. Bůh “všechno podrobil pod jeho nohy” a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, která je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest”. **Efezským 1,22.23**. Církev stojí na Kristu, on je jejím základem a ona jej má poslouchat jako svoji hlavu. Nemá se spoléhat na člověka a člověk jí nemá vládnout. Mnozí se domnívají,

že zodpovědné postavení v církvi jim dává právo určovat jiným, co mají dělat a čemu mají věřit. Bůh však takové nároky neschvaluje. Spasitel řekl: “Vy všichni jste bratří.” **Matouš 23,8**. Na každého doléhají pokušení a každý je omylný. Na vedení žádného člověka se nemůžeme spolehnout. Skálou víry je živá přítomnost Krista v církvi. Může se o ni opřít i ten nejslabší. A ti, kdo se považují za nejsilnější, zjistí, že nepřijmou-li Krista za svoji sílu, nejsou ničím. “Proklet buď muž, který doufá v člověka, opírá se o pouhé tělo.” **Jeremjáš 17,5**. Pán “je Skála. Jeho dílo je dokonalé”. **5. Mojžíšova 32,4**. “Blaze všem, kteří se k němu utíkají.” **Žalm 2,12**.

Blížící se utrpení

Po Petrově vyznání Ježíš přikázal učedníkům, aby nikomu neřekli, že je Kristus. Žádal to od nich kvůli tvrdošíjnému odporu farizeů a zákoníků, a také proto, že lidé, a dokonce i učedníci, měli mylnou představu o Mesiáši. Veřejné prohlášení o tom, že je Kristus, by jim jeho povahu a poslání v pravém světle stejně neukázalo. Ježíš se jim den za dnem zjevoval jako Spasitel a chtěl, aby si o něm jako o Mesiáši vytvořili správnou představu.

Učedníci stále ještě doufali, že Kristus bude vládnout jako pozemský král. Přestože svůj záměr tak dlouho skrýval, učedníci věřili, že nezůstane navždy chudý a neznámý, a že čas, kdy nastolí své království, se přiblížil. Nikdy je ani nenapadlo, že nenávidí kněží a rabínů nepomine, že Krista jeho vlastní národ zavrhne, odsoudí jako podvodníka a ukřižuje jako zločince. Hodina temnoty se však blížila a Ježíš musel učedníkům odhalit, jaký zápas je čeká. Při pomýšlení

[266]

na nadcházející zkoušku zesmutněl. Až dosud jim o svém utrpení a smrti nic neřekl. Jen ve svém rozhovoru s Nikodémem prohlásil: “Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.” **Jan 3,14.15**. Učedníci však přitom nebyli, a i kdyby to byli slyšeli, nepochopili by. Nyní byli s Kristem, naslouchali mu a pozorovali ho. Mohli tedy i přes skromnost, v jaké žil, a přes odpor kněží a lidu vyznat spolu s Petrem: “Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.” **Matouš 16,16**. Přišel čas odhalit budoucnost: “Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do

Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.” **Matouš 16,21.**

Učedníci oněměli úžasem a smutně poslouchali. Kristus přece souhlasil s Petrovým vyznáním, že je Božím Synem. Jeho slova o utrpení a smrti se jim tedy zdála být nepochopitelná. Petr se neudržel. Chytil Mistra, jako by jej chtěl uchránit před hrozící smrtí, a volal: “Bud’ toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!” **Matouš 16,22.**

Petr miloval svého Pána, ale Ježíš ho za to, že jej chtěl ochránit před utrpením, nepochválil. Petrova slova nemohla Ježíšovi v jeho těžké situaci pomoci ani jej potěšit. Nebyla v souladu s plánem milosti, který Bůh připravil pro ztracený svět, ani s učením o oběti, které přišel Kristus představit na svém vlastním životě. Petr nechtěl vidět kříž v Kristově díle. Jeho slova by v Kristových následovnicích vyvolávala úplně opačný dojem, než si Ježíš přál, proto byl Spasitel nucen vyřknout jednu z nejtvrdších výtek ve svém životě: “Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!” **Matouš 16,23.**

Satan se snažil zmalomyslnět Ježíše a odvrátit jej od jeho poslání. Petr ve své slepé lásce ke Spasiteli vyslovil pokušení přesně podle plánu nepřitele. Nerozvážná slova vyšla z Petrových úst ze satanova podnětu. Již na poušti nabízel satan Ježíši vládu nad světem. Stačilo, aby se zřekl cesty ponížení a oběti. Nyní pokoušel stejným způsobem i Kristova učedníka. Chtěl, aby se Petr upjal k pozemské slávě a neviděl kříž, k němuž chtěl Ježíš obrátit jeho pozornost. Prostřednictvím Petra satan znovu pokoušel Krista. Spasitel však na to nedbal, myslel na svého učedníka. Satan se postavil mezi Petra a jeho Mistra. Nechtěl, aby se představa ponížení, které Spasitel pro učedníka podstoupí, dotkla jeho srdce. Kristova slova nebyla určena Petrovi, ale tomu, kdo jej chtěl od Vykupitele odtrhnout. “Jdi mi z cesty, satane!” Nestav se mezi mě a mého chybuujícího služebníka. Nech mě, abych mu tváří v tvář mohl zjevit tajemství své lásky.

Pro Petra to bylo tvrdé ponaučení. Jen stěží chápal, že Kristova životní cesta na zemi vede smrtelnou úzkostí a ponížením. Děsil se společenství s Pánem, kterého čeká utrpení. V těžké chvíli zkoušky měl poznat, jaké z něho plyne požehnání. Dlouho poté, když už jeho činnost pod tíhou let ochabovala a ubývaly mu síly, napsal: “Moji milovaní, nebud’te zmateni výhnní zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl

na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva.” **1. Petřův 4,12.13.**

Ježíšův kříž

Ježíš učedníkům vysvětlil, že svým odříkavým životem jim názorně ukázal, jak mají žít. Potom svolal lid, který byl nablízku a řekl: “Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.” **Matouš 16,24.** Kříž připomínal římskou moc. Byl nástrojem nejkrutějšího a nejvíce ponižujícího způsobu smrti. Nejhorší zločinci si museli nést kříž na místo popravky sami. Když jim ho chtěli naložit na záda, odsouzcenci se často zoufale a ze všech sil vzpírali. Nakonec však byli vždy přemoženi a mučicí nástroj jim byl přivázán k tělu. Ježíš však vyzval své následovníky, aby vzali svůj kříž a nesli jej jako on. Učedníci chápali jeho slova jen zastřeně. Znamenala ochotu přijmout nejtrpčí ponížení a jít pro Krista i na smrt. Spasitel popsal svými slovy nejvyšší možnou odevzdanost. To vše pro ně podstoupil. Ježíš netoužil po nebi, pokud bychom my byli ztraceni. Vyměnil nebeské dvory za život plný pohany a urážek a za potupnou smrt. Patřilo mu všechno bohatství, všechny poklady nebe, on však pro nás zchudl, abychom my mohli jeho chudobou zbohatnout. Máme jít cestou, kterou šel on.

Milovat lidi, za které Ježíš zemřel, znamená ukřižovat své vlastní já. Každé Boží dítě by se mělo na sebe dívat jako na článek řetězu spuštěného pro záchranu světa. Mělo by se ztotožnit s Kristem v jeho plánu milosti a spolu s ním hledat a zachraňovat ztracené. Křesťan by nikdy neměl zapomínat, že se zasvětil Bohu a že svou povahou má zjevovat světu Krista. Obětavost, soucit a láska, které naplňovaly Kristův život, by se měly odrážet i v životě Božího služebníka.

“Kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.” **Matouš 16,25.** Sobectví znamená smrt. Žádná část těla nemůže žít jen sama pro sebe. Srdce, které by nedodávalo životodárnou krev končetinám a hlavě, by brzy ochablo. Podobně jako krev v našem těle proudí i Kristova láska do všech částí jeho tajuplného těla. Závisíme jeden na druhém, a kdo nechce dávat, zahyne. Ježíš řekl: “Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí?” **Matouš 16,26.**

Kristus poukazoval učedníkům nejen na současný život v chudobě a ponížení, ale také na svůj slavný návrat. Zdůrazňoval, že Syn člověka nepříjde s okázalostí pozemského vládce, ale ve slávě Boha a nebeských zástupů. “A tehdy,” řekl: “odplatí každému podle jeho jednání.” **Matouš 16,27**. Potom je povzbudil zaslíbením: “Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatří Syna člověka přicházejícího se svým královstvím.” **Matouš 16,28**. Učedníci však jeho slova nepochopili. Slibovaná sláva se jim zdála být příliš vzdálená. Viděli jen to nejbližší — život v chudobě, ponížení a utrpení. Mají se vzdát nadějí na Mesiášovo království? Znamená to, že Krista na Davidově trůně nikdy neuvidí? Cožpak měl žít jako poslední tulák bez přístřeší, kterým lidé pohrdají, kterého zavrhnou a odsoudí k smrti? [268]

Srdce se jim svíralo žalem, vždyt' svého Mistra milovali. Zdálo se jim nepochopitelné, že Boží Syn by měl být vystaven tak krutému ponížení, a přepadaly je pochybnosti. Ptali se, proč by měl jít do Jeruzaléma a vystavovat se nebezpečí, které se podle jeho slov mělo stát jeho údělem. Jak se mohl odevzdat takovému osudu a nechat je v ještě větší temnotě, než byli předtím, než se jim zjevil?

Učedníci se domnívali, že v Cesareji Filipově a jejím okolí je Kristus mimo dosah Herodovy a Kaifášovy moci. Nemusel se tam obávat nenávisti Židů ani moci Římanů. Proč by tedy v tomto kraji, daleko od farizeů, nemohl pracovat? Proč se musí vydávat na smrt? Má-li zemřít, co bude s jeho královstvím, které mělo být tak silné, že by jej ani brány pekel nepřemohly? Pro učedníky to bylo velké tajemství.

I tentokrát se s ním však vydali podél břehu Galilejského jezera k městu, v němž měly být pohřbeny všechny jejich naděje. Neodvažovali se Kristu odporovat. Tiše a smutně rozmlouvali o tom, co se má stát. I přes své pochybnosti stále ještě doufali, že nějaká nepředvídaná událost zachrání jejich Pána před smrtí, která ho podle všeho čekala. Takto se trápili, pochybovali, doufali a strachovali celých šest dlouhých chmurných dní. [269]

46. kapitola — Proměnění

Schylovalo se k večeru. Ježíš si zavolal tři ze svých učedníků, Petra, Jakuba a Jana, a vydal se s nimi přes pole a potom dál téměř neschůdnou cestou na osamělou horu. Spasitel s učedníky celý den putovali a učili lid a výstup na horu je vyčerpával. Kristus pomáhal trpícím, tišil jejich tělesné i duševní bolesti a posiloval je svou životodárnou mocí. Sám však jako člověk cítil po výstupu stejnou únavu jako učedníci.

Paprsky zapadajícího slunce ještě osvětlovaly vrchol hory a svou hasnoucí září svítily poutníkům na cestu. Brzy však světlo na hoře i v údolí zmizelo a slunce se schovalo za obzorem. Osamělé poutníky zahalila noční tma. Temnota v přírodě jako by odrážela zármutek v jejich životě. I nad nimi se stahovaly stále hustší mraky.

Učedníci se neodvažovali Krista ptát, kam jde a proč. Často trávil celé noci v horách na modlitbách. On stvořil horu i údolí a v přírodě se cítí jako doma. Těší se z jejího klidu. Učedníci jdou za Kristem a v duchu se ptají, proč je vede tak namáhavou cestou, když jsou unavení a on sám by si také potřeboval odpočinout.

Po chvíli jim Kristus říká, že dál už nepůjdou. Odchází stranou a v slzách se úpěnlivě modlí. Muž bolesti prosí o sílu, aby mohl obstát ve zkoušce, kterou má pro záchranu lidstva podstoupit. Sám se musí stále znovu a znovu posilovat společenstvím s Všemohoucím. Jedině díky spojení s Otcem může hledět do budoucnosti. Z celého srdce se modlí za své učedníky, aby jejich víra v hodině temné moci neselhala. Na skloněné tělo padají kapky vláhy, ale on to nevnímá. Nepozoruje ani stále houstnoucí tmu. Hodiny pomalu ubíhají. Zpočátku se i učedníci spolu s ním upřímně a odevzdaně modlí. Po chvíli je však začne přemáhat únavu. Snaží se zůstat vzhůru, ale nakonec přece jen usínají. Ježíš jim řekl o svém utrpení, vzal je s sebou, aby se spolu s ním mohli modlit. I v této chvíli za ně prosí. Spasitel ví, jak jsou smutní, a chce je v jejich zármutku potěšit ujištěním, že jejich víra nebyla marná. Všech dvanáct učedníků však zjevení, jež jim chce odhalit, přijmout nemůže. Ježíš vybral jen ty tři, kteří se

stanou svědky jeho smrtelného zápasu v Getsemane, a vzal je s sebou na horu. Modlí se, aby směli vidět slávu, kterou měl u Otce před stvořením světa, aby jim bylo zjeveno jeho království a aby měli dost síly a mohli je spatřit. Prosí, aby mohli vidět jeho božství. Přeje si, aby pochopili, že je skutečně Božím Synem a jeho potupná smrt je součástí plánu vykoupení, a aby jim toto poznání bylo útěchou v hodině jeho posledního smrtelného zápasu.

[270]

Zjevení slávy

Jeho modlitba je vyslyšena. Ježíš se pokorně sklání na kame-nité zemi, náhle se otevírají nebesa, zlaté brány Božího města se rozestupují a na horu sestupuje svatá zář a zahaluje Spasitele. Z jeho lidského těla vyzařuje božství a spojuje se se slávou, která přichází z nebe. Ježíš vstává v majestátu Boží slávy. Duševní muka se rozplynula. Jeho tvář září “jako slunce” a jeho šat je “oslnivě bílý”.

Učedníci se probouzejí a vidí záplavu světla, která ozařuje horu. S bázní a údivem hledí na oslnivou postavu svého Mistra. Když si jejich oči zvyknou na podivné světlo, vidí, že Ježíš není sám. Vedle něho jsou dvě nebeské bytosti a důvěrně s ním hovoří. Je to Mojžíš, který na Sínaji rozmlouval s Bohem, a Eliáš, kterému se dostalo výsady, jež byla kromě něho dopřána už jen jednomu člověku — nikdy jej nepřemohla smrt.

O patnáct století dříve stál Mojžíš na hoře Pisga a hleděl na zaslíbenou zemi. Pro hřích, jehož se dopustil u Meriby, však do ní nesměl vstoupit. Nebyla mu dopřána ani ta radost, aby uvedl Izrael do dědictví otců. Ani jeho úpěnlivá prosba: “Kéž smím přejít Jordán a spatřit tu dobrou zemi, co je za Jordánem, dobrou hornatou zemi a Libanón!” (5. Mojžíšova 3,25) nebyla splněna. Musel se vzdát naděje, která byla světlem ve tmě po celých čtyřicet let putování pouští. Výsledkem mnohaleté námahy a strastiplné péče byl hrob na pustém místě. Ale ten, který “může učinit neskonale víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit” (Efezským 3,20), vyslyšel tímto způsobem modlitbu svého služebníka. Smrt sice nad Mojžíšem zvítězila, ale v hrobě nezůstal. Sám Kristus jej povolal k životu. Satan, pokušitel, si pro Mojžíšův hřích činil nárok na jeho tělo, ale Kristus, Spasitel, jej vyvedl z hrobu (Judův 9).

Na hoře proměnění byl Mojžíš svědkem Kristova vítězství nad hříchem a smrtí. Stal se představitelem lidí, kteří vstanou z hrobů při vzkříšení spravedlivých. Elijáš byl proměněn, vzat do nebe a nikdy nepoznal smrt. Představuje ty, kdo budou žít na zemi při Kristově druhém příchodu a budou proměněni, “naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice”, “pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost”. **1. Korintským 15,52.53.** Ježíš byl oděn nebeským světlem a tak se zjeví i podruhé, až přijde “ne už kvůli hříchu, ale ke spáse”. **Židům 9,28.** “Přijde v slávě svého Otce se svatými anděly.” **Marek 8,38.** Zaslíbení, které dal Spasitel učedníkům, se splnilo. Na hoře proměnění jim bylo ve zmenšeném měřítku představeno budoucí království slávy: Kristus jako král, Mojžíš jako představitel vzkříšených svatých a Elijáš jako představitel proměněných živých.

[271]

Reakce učedníků

Učedníci tuto událost ještě nechápali. Měli však radost z toho, že jejich trpělivý, tichý a pokorný Učitel, který putoval po zemi jako osamělý cizinec, je poctěn přítomností vyvolených nebe. Mysleli si, že Elijáš přišel ohlásit Mesiášovu vládu a že na zemi bude již brzy nastoleno Kristovo království. Chtělo se jim navždy zapomenout na strach a zklamání. Nejraději by byli na místě, kde se jim zjevila Boží sláva, zůstali. Petr zvolal: “Pane, je dobré, že jsme zde; chceš-li, udělám tu tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Elijášovi.” **Matouš 17,4.** Učedníci byli přesvědčeni, že Mojžíš a Elijáš přišli chránit jejich Mistra a dosadit jej na královský trůn.

Koruně však bude předcházet kříž. Ježíš s nimi nehovoří o své korunovaci na krále, ale o smrti, která ho čeká v Jeruzalémě. Kristus vzal na sebe lidskou slabost, nesl břemeno našich bolestí a hříchu, a přitom kráčel světem lidí sám. Když na něho doléhala tíha nadcházející zkoušky, cítil se ve světě, který jej nepoznal, duchovně osamělý. Dokonce ani jeho milovaní učedníci nepochopili tajemství jeho poslání. Byli zabráni do svých pochybností, starostí a ctižádostivých nadějí.

V nebi byl obklopen láskou a přátelstvím, ale ve světě, který stvořil, byl úplně sám. Nyní mu nebe seslalo své posly, ne anděly, ale lidi, kteří vytrvali v utrpení a bolesti a kteří mohou se Spasitelem

prožívat rozhodující zkoušku jeho pozemského života. Mojžíš a Elijáš spolupracovali s Kristem. I oni toužili po záchraně lidí. Mojžíš prosil za Izrael: “Můžeš jim ten hřích ještě odpustit? Ne-li, vymaž mě ze své knihy, kterou píšeš!” **2. Mojžíšova 32,32**. Elijáš poznal duchovní osamělost, když po tři a půl roku hladovění snášel nenávisť a bídu celého národa. I na hoře Karmel stál na Boží straně sám. Sám také v zoufalství a úzkosti utekl na poušť. Ne andělé obklopující Boží trůn, ale tito muži byli vyvoleni, aby hovořili s Ježíšem o jeho utrpení a potěšili jej ujištěním, že celé nebe je s ním. Mluvili o naději světa a spasení všech lidí.

Učedníky přemohl spánek a z rozhovoru mezi Kristem a nebeskými posly slyšeli jen málo. Nedokázali bdít a modlit se, proto nedošli poznání Kristova utrpení a jeho budoucí slávy, jak si Bůh přál. Připravili se o požehnání, které mohli získat spoluúčastí na jeho oběti. Učedníci byli nedůvěřiví a neuvědomovali si cenu pokladu, kterým je nebe chtělo obohatit. [272]

I přesto se jim dostalo velikého světla. Byli ujištěni, že celé nebe ví o hříchu židovského národa, jehož se dopustil zavržením Krista. Měli možnost lépe pochopit a poznat Vykupitelovo dílo. Na vlastní oči viděli a na vlastní uši slyšeli věci, které přesahovaly lidské chápání. Stali se z nich “očití svědkové jeho velebnosti”. **2. Petřův 1,16**. Uvědomovali si, že Ježíš je skutečný Mesiáš, o němž svědčili patriarchové a proroci a kterého uznává celý nebeský vesmír.

Učedníci stále ještě udiveně hleděli na zjevení na hoře. Náhle je zastínil světlý oblak “a z oblaku promluvil hlas: “Toto jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouvejte.” **Matouš 17,5**. Když viděli oblak slávy, jasnější než oblakový sloup, který vodil izraelské kmeny po poušti, když slyšeli majestátní Boží hlas, který otrásal horou, padli k zemi. Leželi tam, dokud k nim nepřišel Ježíš. Strach je opustil teprve ve chvíli, kdy se jich dotkl a oni uslyšeli jeho známý hlas: “Vstaňte a nebojte se.” **Matouš 17,7**. Konečně se odvážili zvednout oči. Nebeská sláva však již byla pryč a Mojžíš s Elijášem také zmizeli. Učedníci zůstali s Ježíšem na hoře sami. [273]

47. kapitola — Pod horou proměnění

Ježíš strávil s učedníky na hoře celou noc. Když vyšlo slunce, sestoupili do údolí. Učedníci kráčeli vedle Mistra v tiché bázni, ponořeni do svých myšlenek. Dokonce ani Petr neměl co říci. Byli by rádi zůstali na posvátném místě, kde se v záři nebeského světla zjevila sláva Božího Syna. Čekala je však práce. Museli pomoci lidem, kteří už Ježíše všude hledali.

Na úpatí hory se shromáždil veliký zástup. Přišel tam s učedníky, kteří s Ježíšem na hoře nebyli, ale věděli, kam směřoval. Když se Spasitel s Petrem, Jakubem a Janem blížili k davu, vyzval Ježíš své tři učedníky, aby o tom, co viděli, mlčeli. “Nikommu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých.” **Matouš 17,9.**

Učedníci měli o zjevení přemýšlet, ne je zveřejňovat. Kdyby je byli svěřili zástupu, vyvolalo by to jen zbytečný údiv a posměch. Před Kristovým vzkříšením by zjevení nepochopilo ani zbývajících devět učedníků. Dokonce i tři vyvolení učedníci byli velmi nechápaví. Kristus jim odhalil nastávající události a oni se jeden druhého ptali, co by mohlo vzkříšení znamenat. Ježíše však o vysvětlení nepožádali. Jeho slova o budoucnosti je rmoutila, nechtěli jim věřit, a proto se ani nesnažili dozvědět se víc.

Jakmile lidé Ježíše zahlédli, běželi mu vstříc a s radostí ho uctivě zdravili. Spasitel si však okamžitě všiml jejich velkých rozpaků. Učedníci vypadali ustaraně. Prožili trpké zklamání a cítili se poníženi.

Když čekali na úpatí hory, přivedl k nim jeden muž svého syna. Prosil je, aby ho zbavili ducha němoty, který jej trápil. Moc vyhánět nečisté duchy dal Ježíš učedníkům v době, kdy je vysílal zvěstovat evangelium v Galileji. Tehdy v pevné víře vyšli a zlí duchové se jim podřizovali. Tentokrát ve jménu Krista přikázali nečistému duchu, aby opustil svoji oběť, ale démon se jim jen vysmál dalším projevem své moci. Učedníci si porážku nedokázali vysvětlit. Uvědomovali si, že takovým neúspěchem připravují sobě i svému Mistru potupu.

V zástupu byli zákoníci, kteří se chopili příležitosti a ponižovali je. Prodrali se k učedníkům a útočili na ně otázkami. Snažili se dokázat, že jsou podvodníci stejně jako jejich Mistr. Rabíni vítězoslavně [274] prohlašovali, že mají před sebou zlého ducha, kterého ani učedníci, ani sám Kristus nejsou schopni přemoci. Lid se začínal přiklánět na stranu zákoníků. Davu se zmocňoval pocit opovržení.

Uzdravení postiženého

Náhle všechno obviňování ustalo. Lidé si všimli, že se k nim blíží Kristus se třemi učedníky. Obrátili se a vítali jej, jako by se vůbec nic nestalo. Noc prožitá ve společenství s nebeskou slávou zanechala na Spasiteli i na učednících své stopy. Z jejich tváří vyzařovalo světlo, které budilo bázeň. Zákoníci se ve strachu stáhli zpátky a lid vítal Ježíše.

Spasitel přišel, jako by byl při všem, co se stalo. Upřeně se zadíval na zákoníky a zeptal se: “Oč se s nimi přete?” **Marek 9,16.**

Hlasy, ještě před chvílí tak troufalé a útočné, najednou utichly. V zástupu zavládlo mlčení. Jen zoufalý otec se prodral davem k Ježíši, padl mu k nohám a líčil mu své trápení a zklamání.

Řekl: “Mistře, přivedl jsem k tobě svého syna, který má zlého ducha, a nemůže mluvit. Kdekoli se ho zmocní, povalí ho. . . Požádal jsem tvé učedníky, aby ducha vyhnali, ale nedokázali to.” **Marek 9,17.18.**

Ježíš se podíval na vyděšený zástup, škodolibé zákoníky a zmatené učedníky. V srdci každého z nich viděl nevíru. Smutně zvolal: “Pokolení nevěřící, jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás mám ještě snášet?” **Marek 9,19.** Potom se obrátil ke sklíčenému otcí: “Přived’ svého syna.”

Když jej přivedli, Spasitel na něho pohlédl a zlý duch ho okamžitě srazil k zemi. Chlapec se zmítal ve strašlivých křečích. Svíjel se, z úst mu vytékala pěna a vydával ze sebe nesrozumitelné zvuky.

Kníže života se opět octl na bitevním poli s vládcem temných mocností. Kristus plnil svůj úkol. Byl pomazán, aby “vyhlásil zajatcům propuštění. . . , propustil zdeptané na svobodu”. **Lukáš 4,18.** Satan se snažil udržet si svoji moc nad obětí. Neviditelné zástupy andělů světla i andělů temnoty sledovaly zápas zblízka. Ježíš na chvíli dovolil zlému duchu, aby projevil svoji moc. Chtěl, aby lidé lépe

pochopil (**Marek 9,22**) Můžeš-li! Ještě v této chvíli otec pochyboval o Kristově moci.

Ježíš odpověděl: “Můžeš-li! Všechno je možné tomu, kdo věří.” (**Marek 9,23**) Kristova moc byla dostatečná, uzdravení chlapce však záviselo na víře jeho otce. Muž si uvědomil svoji slabost a z očí mu vytryskly slzy. Cele se spolehl na Kristovu milost a vykřikl: “Věřím, pomoz mé nedověře.” **Marek 9,24**.

[275] Ježíš se obrátil k postiženému a řekl: “Duchu němý a hluchý, já ti nařizuji, vyjdi z něho a nikdy už do něho nevcházej!” **Marek 9,25**. Ozval se výkřik a chlapcovo tělo se začalo zmítat ve smrtelném zápase. Zdálo se, že démon, který z něho vycházel, jej chce připravit o život. Chlapec zůstal ležet bez hnutí a bez známky života. Lidé šeptali: “Umřel.” Ježíš ho však vzal za ruku, zvedl ho a zcela zdravého na duchu i na těle jej předal otci. Otec i syn vzdali chválu jménu svého Vykupitele. Lidé “žasli nad velikou Boží mocí” a poražení zákoníci schlíple a rozmrzele odešli (**Lukáš 9,43**).

“Můžeš-li, slituj se nad námi a pomoz nám.” **Marek 9,22**. Tuto prosbu vyslovilo již mnoho lidí zatížených hříchem. Milosrdný Spasitel jim všem odpovídá: “Všechno je možné tomu, kdo věří.” Víra nás spojuje s nebem a dává nám sílu pro boj s temnými mocnostmi. V Kristu nám Bůh dal vše potřebné pro vítězství nad každým hříchem, s ním můžeme odolat i nejsilnějšímu pokušení.

Mnozí lidé si však uvědomují, že nemají dostatek víry, a zůstávají od Krista odtrženi. Ve své bezmocnosti a ubohosti by se měli cele spolehnout na milost soucitného Spasitele. Neměli by hledět na sebe, ale na Krista. On je dnes stejně mocným Vykupitelem, jako byl v době, kdy kráčel po zemi, uzdravoval nemocné a vyháněl demony. Víra se rodí z Božího slova. Držte se tedy jeho zaslíbení: “Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.” **Jan 6,37**. Vrhněte se k jeho nohám a volejte: “Věřím, pomoz mé nedověře.” Budete-li tak činit, nikdy nezahynete. Nikdy.

Vyvolení učedníci viděli v krátkém časovém úseku nejvyšší stupeň slávy i ponížení. Viděli proměněného člověka, ve kterém se odrážel Boží obraz, i člověka poníženého podobou satana. Na hoře se stali svědky Spasitelova rozhovoru s Božími posly. Slyšeli hlas, který vycházel ze zářící slávy a oznamoval, že Ježíš je Boží Syn. Viděli také, jak Ježíš sestoupil dolů, aby se setkal s tou nejbídnější a nejodpudivější podívanou — s posedlým chlapcem, jenž se zne-

tvořeným obličejem křečovitě skřípal zuby ve smrtelném utrpení. Žádný člověk mu nedokázal pomoci. Mocný Vykupitel, který ještě před několika hodinami stál ve své slávě před udivenými učedníky, se sklonil k satanově oběti, zvedl ji ze země a duševně i tělesně zdravou ji vrátil otci a rodině.

Zdroj síly

Byl to názorný příklad vykoupení. Boží Syn se z Otcovy slávy sklonil ke ztracenému člověku, aby jej zachránil. Naznačil tím, jaké poslání čeká učedníky. Nemají trávit všechen čas s Kristem na hoře duchovního osvětlení. Musejí pracovat i dole v údolí. Satanem zotročení lidé čekají na slovo víry a modlitbu za své vysvobození.

Devět učedníků se stále trápilo svým selháním. Když byli zase sami s Ježíšem, ptali se: “Proč jsme ho nemohli vyhnat my?” Ježíš jim odpověděl: “Pro vaši malověrnost! Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: ‘Přejdi odtud tam’, a přejde; a nic vám nebude nemožné. Takový duch nevyjde jinak než modlitbou a postem.” **Matouš 17,19-21**. Příčinou jejich neúspěchu v boji proti mocnostem temnoty byla nevěra, jež jim bránila v užším spojení s Kristem, a lehkomyšlnost, s jakou přistupovali ke svěřenému dílu.

[276]

Kristova slova o jeho blízké smrti učedníky trápila a vzbuzovala v nich pochybnosti. Když si Ježíš vybral jako společníky pro cestu na horu jen tři z nich, vyvolal u zbývajících devíti žárlivost. Místo aby se posilovali ve víře modlitbou a rozjímáním nad Kristovými slovy, zabývali se svou sklíčeností a pocitem ukřivděnosti. Ponořili se do duchovní tmy a v tomto stavu se pustili do boje se satanem.

Obstát v takovém zápasu by však znamenalo vstoupit do něho v úplně jiném duchu. Jejich víra by byla musela být posílena upřímnou modlitbou, postem a pokorou srdce. Museli by se zřítí svého “já” a nechat se ovládnout Duchem svatým a Boží mocí. Člověk se musí opravdově a vytrvale modlit k Bohu ve víře, která jej vede k úplné a bezvýhradné odevzdanosti Pánu a jeho dílu. Jen tak může získat pomoc Ducha svatého v boji proti vládcům a temným mocnostem tohoto světa i proti zlým duchům v nebesích.

Ježíš řekl: “Budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: ‘Přejdi odtud tam’, a přejde.” Hořčičné zrno je sice malé, ale skrývá v sobě tutéž tajemnou sílu, ze které vyrůstá obrovský strom.

Když se hořčičné zrno dostane do půdy, přijímá z ní vše, co Bůh připravil pro jeho výživu, a nepatrný zárodek rychle roste. Pokud máte takovou víru, budete čerpat sílu z Božího slova a přijímat vše, co pro vás Bůh připravil. Vaše víra poroste a nebeské síly vám budou pomáhat. Satan vám bude klást do cesty obrovské — zdánlivě nepřekonatelné — překážky, s vírou je však zdoáte. “Nic vám nebude nemožné.”

[277]

48. kapitola — Rozhovory s učedníky

Když se Ježíš vrátil do Kafarnaum, nešel na známá místa, kde učíval lid, ale spolu s učedníky tiše vyhledal dům, který se stal na čas jeho domovem. Na konci svého pobytu v Galileji se chtěl věnovat svým učedníkům více než zástupům.

Na cestách po Galileji se Kristus znovu pokoušel připravit učedníky na to, co ho čeká. Oznamoval jim, že musí jít do Jeruzaléma, že bude zabit a potom opět vstane. Překvapil je také závažným tvrzením, že bude zrazen a vydán do rukou nepřátel. Učedníci jeho slovům stále ještě nerozuměli. Padal na ně stín smutku, ale i přesto se nechali ovládnout touhou po vlastním vyvýšení. Přeli se mezi sebou, kdo z nich bude v Božím království největší. Nechtěli, aby Ježíš o jejich sporu věděl, a proto nešli těsně vedle něho jako obvykle, ale ubírali se pomalu za ním. Když vstupovali do Kafarnaum, byl Ježíš kus před nimi. Spasitel četl jejich myšlenky, chtěl jim pomoci a poučit je. Počkal však na vhodnou chvíli, až budou ochotni jeho slova přijmout.

Když dorazili do města, přistoupil k Petrovi výběřčí chrámové daně a ptal se: “Váš Mistr neplatí chrámovou daň?” **Matouš 17,24.** Tento poplatek nebyl občanskou daní, ale náboženským příspěvkem, který měli všichni Židé každý rok věnovat na podporu chrámu. Odmítnutí zaplatit tuto dávku bylo považováno za zradu vůči chrámu a rabíni je hodnotili jako nejtěžší hřích. Spasitelův postoj k rabínským nařízením a jeho jasné výtky vůči zastáncům tradice posloužily jako záminka. Obvinili jej z toho, že se snaží zrušit chrámovou službu. Kristovi nepřátelé v této situaci viděli příležitost vzbudit v lidu nedůvěru ke Spasiteli. Výběřčí daně se k nim ochotně připojil.

Petr cítil v otázce výběřčího zpochybnění Kristovy věrnosti vůči chrámu. Byl velmi horlivý. Chtěl chránit Mistrovu čest, a proto, aniž se ho zeptal, rychle odpověděl, že Ježíš daň platí.

Petr však zcela nepochopil, kam otázka směřovala. Určité skupiny lidí totiž byly od placení této daně osvobozeny. Když byli levité za Mojžíše odděleni pro službu ve svatyni, nedostali žádné

[278]

pozemské dědictví. Bůh řekl: “Proto se Lévimu nedostalo podílu ani dědictví s jeho bratry.” **5. Mojžíšova 10,9**. I v Ježíšově době byli kněží a levité považováni za obzvlášť oddané služebníky chrámu, a nemuseli každoročně přispívat na jeho údržbu. Také proroci byli od placení této daně osvobozeni. Od Ježíše však rabíni poplatek žádali. Dávali tím najevo, že ho neuznávají jako proroka, ani jako učitele. Jednali s ním jako s každým jiným obyčejným člověkem. Kdyby byl Ježíš odmítl daň zaplatit, vykládali by to jako zradu vůči chrámu. Kdyby byl zaplatil, potvrdil by, že ho právem zavrhnou jako proroka.

Jen chvíli předtím Petr vyznal své přesvědčení, že Ježíš je Boží Syn. Nyní však promarnil příležitost ukázat, kdo je jeho Mistr. Svou odpovědí, že Ježíš daň zaplatí, ve skutečnosti potvrdil falešnou představu o Ježíši, kterou se farizeové a vedoucí představitelé Židů snažili rozšířit.

O chrámové dani

Když přišel Petr domů, Spasitel se ani slovem nezmínil o tom, co se událo, ale zeptal se: “Co myslíš, Šimone, od koho vybírají pozemští králové poplatky a daně? Od svých synů nebo od cizích lidí?” Petr odpověděl: “Od cizích.” Ježíš mu řekl: “Synové jsou tedy svobodni.” **Matouš 17,25.26**. Od občanů se vybírá daň na podporu krále, ale pro vládcovy vlastní děti tato povinnost neplatí. Stejně tak i Izrael, Boží lid, musel přispívat na podporu bohoslužby. Na Ježíše, Božího Syna, se však tento požadavek nevztahoval. Pokud byli kněží a levité pro svoji službu v chrámu od poplatku osvobozeni, proč by jej měl platit Ježíš? Vždyť chrám byl domem jeho Otce.

Kdyby Ježíš beze slova daň zaplatil, potvrdil by tím, že ji od něho vymáhají právem, a popřel by tak své božství. Spasitel sice uznal za vhodné požadavku vyhovět, ale vyvrátil jeho oprávněnost. Způsob, jakým si opatřil prostředky na zaplacení, je svědectvím o jeho božství. Jasně ukázal, že je jedno s Bohem a že nepodléhá povinnostem běžného občana.

Nařídil Petrovi: “Jdi k moři a hod’ udici; vytáhni rybu, která se první chytí, otevři jí ústa a najdeš peníz; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.” **Matouš 17,27**.

Ježíš sice přikryl své božství lidstváním, ale tímto zázrakem zjevil svoji slávu. Bylo zřejmé, že právě on prostřednictvím Davida

prohlásil: “Všechna lesní zvěř mi patří i dobytek na tisíci horách, v horách vím o každém ptáku, polní havěť též mám kolem sebe. Kdybych měl hlad, neřeknu si tobě, mně patří svět se vším, co je na něm.” **Žalm 50,10-12.**

Ježíš dal jasně najevo, že není povinen platit daň, ale se Židy se v této věci do žádného sporu nepouštěl. Věděl, že by jeho slova překroutili a obrátili proti němu. Nechtěl však odmítnutím poplatku nikoho urazit, a proto neprávem vyžadovanou daň zaplatil.

Tato událost byla pro učedníky velkým poučením. Jejich vztah k chrámové službě se měl již brzy převratně změnit. Kristus je nabádal, aby se zbytečně nestavěli proti zavedenému řádu a nedávali příležitost k mylnému výkladu své víry. Křesťané se sice nemají vzdávat ani jediné zásady pravdy, ale pokud je to jen trochu možné, mají se vyhýbat sporům.

[279]

Otázka prvenství

Když Petr odešel k moři, zůstal Kristus s ostatními učedníky v domě sám. Zavolal si je a zeptal se jich: “O čem jste cestou uvažovali?” **Marek 9,33.** Ježíšova přítomnost a jeho otázka stavěly celou záležitost do úplně jiného světla, než v jakém ji viděli na cestě. Učedníci mlčeli. Styděli se a sami sebe odsuzovali. Ježíš jim řekl, že za ně zemře, a ukázal jim, v jak žalostném rozporu je jejich sobecká ctižádost s jeho nesobeckou láskou.

Když jim oznamoval, že bude zabit a potom opět vstane, snažil se zavést rozhovor na velkou zkoušku víry, která na ně dolehne. Kdyby byli ochotni přijmout to, s čím je chtěl seznámit, mohli být ušetřeni mučivé úzkosti a zoufalství. V době smutku a zklamání se mohli utěšovat jeho slovy. Spasitel hovořil o budoucích událostech velice jasně a otevřeně. Zmínil se, že brzy bude muset jít do Jeruzaléma, a učedníkům opět svítla naděje, že nastolí své království. Znovu je napadla myšlenka, kdo v něm zaujme nejvyšší místa. Když se Petr vrátil od moře, řekli mu učedníci, nač se Ježíš ptal, a jeden z nich se nakonec odvážil zeptat Spasitele: “Kdo je vlastně největší v království nebeském?” **Matouš 18,1.**

Spasitel shromáždil učedníky kolem sebe a řekl jim: “Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech.” **Marek 9,35.** Učedníci ani zdaleka nechápali vážnost a dosah jeho slov. Nemohli

vidět to, co měl před očima on. Nerozuměli podstatě Kristova království, a proto se mezi sebou přeli. Skutečná příčina jejich sporu však byla hlubší. Vysvětlením podstaty svého království by byl Kristus roztržku nevyřešil, mohl ji jen na nějaký čas utiшит. I kdyby se učedníkům dostalo plného poznání, otázka prvenství se mohla kdykoli znovu objevit. Církev by tím po Kristově odchodu mohla utrpět značné škody.

K boji o první místo vedl učedníky týž duch, který stál na počátku velkého sporu v nebesích a kvůli kterému Kristus sestoupil z nebe na zem a podstoupil smrt. Spasitel si představil Lucifera, “jitřenky syna”, který svou slávou převyšoval všechny anděly, jež obklopovali Boží trůn, a byl v nejtěsnějším spojení s Božím Synem. Lucifer řekl: “S Nejvyšším se budu měřit.” **Izajáš 14,12.14.** Jeho touha po vlastním vyvýšení vyvolala v nebi spor a vedla k vyhoštění velkého zástupu andělů. Kdyby byl Lucifer skutečně chtěl být jako Nejvyšší, nikdy by neopustil místo, které mu bylo v nebi určeno. Duch Nejvyššího se totiž projevuje v nesobecké službě. Lucifer chtěl mít Boží moc, ale ne Boží povahu. Snažil se získat nejvyšší postavení a člověk, který je veden jeho duchem, usiluje o totéž. V takových případech potom nutně dochází k odcizení, neshodám a svárům. Vlády se zmocňuje nejsilnější. Satanovo království je královstvím síly. Každý jedinec v něm pokládá druhého za překážku na cestě k úspěchu nebo za příčku v žebříku, po níž se může vyšplhat výš.

[280] Lucifer usiloval o rovnost s Bohem, zatímco Kristus, Vyvýšený, “na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.” **Filipským 2,6-8.** Právě v době, kdy smrt na kříži byla již velmi blízko, vidí Ježíš své učedníky natolik zaujaté sobectvím, hlavní zásadou satanova království, že nejsou schopni cítit se svým Pánem, a dokonce ani rozumět tomu, co jim říká o ponížení, které pro ně podstoupí.

Ježíš se snažil s láskou, velmi citlivě, zároveň však i důrazně napravovat zlo. Odhaloval, co je podstatou vlády v nebeském království a v čem podle nebeských měřítek spočívá skutečná velikost. Lidé, kteří se nechají ovládnout pýchou a vzhlížejí se ve vysokém postavení, myslí spíš na sebe a na odměnu, kterou by měli dostat,

než na to, jak by Bohu splatili jeho dary. Přidávají se na satanovu stranu a v nebi pro ně není místo.

Slávu předchází pokora. Na důležitá místa mezi lidmi vyvyšují nebesa takové jedince, kteří se — jako Jan Křtitel — dokáží pokořit před Bohem. Učedník s dětskou upřímností a otevřeností je v práci na Božím díle nejúspěšnější. Nebesa spolupracují s každým, kdo nehledá vlastní slávu a usiluje o záchranu druhých. Člověk, který opravdu cítí potřebu Boží pomoci, o ni prosí. Duch svatý mu ukáže na Ježíše, a tím jej povzbudí. Společenství s Kristem mu dodá sílu k práci pro lidi, kteří hynou v hříchu. Takový člověk je pomazán pro své poslání a dosahuje úspěchu i tam, kde by mnozí vzdělaní a učené lidé selhali.

Bůh však pomíjí ty, kdo se vyvyšují a myslí si, že bez nich se velkolepý Boží plán neobejde. Pán dává jasně najevo, že na nich není závislý. Boží dílo se po jejich odchodu nezastaví, ale bude ještě mocněji postupovat kupředu.

Poučení o podstatě Ježíšova království učedníkům nestačilo. Potřebovali nové srdce, které by je uvedlo do souladu s jeho zásadami. Ježíš přivolal jedno malé dítě a postavil je mezi učedníky. Potom je vzal něžně do náručí a řekl: “Jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.” **Matouš 18,3**. Nebe si velmi váží bezelstnosti, nezištnosti a důvěřivé lásky dítěte. Jsou to rysy skutečné velikosti.

Ježíš znovu vysvětlil učedníkům, že jeho království se nevyznačuje světskou důstojností ani okázalostí. Tyto vlastnosti nemají v Ježíšových očích žádnou cenu. Bohatí i chudí, vzdělaní i nevzdělaní se setkávají u jeho nohou bez ohledu na společenské postavení či dosažené úspěchy. Všichni jsou vykoupeni krví a všichni jsou závislí na svém Vykupiteli.

Bůh si velmi váží upřímného a kajícího člověka. Neuděluje lidem svou pečeť podle jejich postavení, bohatství či rozumových schopností. Zajímá ho, jsou-li jedno s Kristem. Pán slávy nachází zalíbení v lidech tichých a pokorných srdcem. David říká: “Podal jsi mi štít své spásy. . . , tvá mírnost” — jako součást lidské povahy — “mé šiky rozmnožila”. **Žalm 18,36**.

Opravdový zájem o člověka

[281] Ježíš řekl: “Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.” **Marek 9,37**. “Toto praví Hospodin: ‘Mým trůnem jsou nebesa a podnoží mých nohou země... Pohlédnu na toho, kdo je utištěný a na duchu ubitý, kdo se třese před mým slovem.’” **Izajáš 66,1.2**.

Spasitelova slova probudila v učednících pocit nedůvěry k sobě samým. Ježíš sice nikoho nejmenoval, ale Jan si nebyl jist, zda si v jednom případě počínal správně. S dětinskou upřímností se zeptal: “Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání demony, ale s námi nechodil; i bránili jsme mu, protože s námi nechodil.” **Marek 9,38**.

Jakub a Jan se domnívali, že zastavením onoho muže hájí čest svého Mistra. Najednou si však začali uvědomovat, že jednali ze žárlivosti. Uznali svoji chybu a přijali Ježíšovo napomenutí: “Nebraňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned nato zlořečit.” **Marek 9,39**. Nikdo, kdo se chová ke Kristu přátelsky, nemá být odmítnut. Mnoho lidí bylo jeho povahou i dílem hluboce zasaženo a s vírou mu otevírali svá srdce. Učedníci nemohli znát jejich pohnutky a museli být proto opatrní, aby je neodradili. Až s nimi Ježíš osobně nebude a oni budou pokračovat v jeho díle, nebudou moci podléhat předsudkům a být nesnášenliví. Bude třeba, aby projevovali stejně hluboký soucit, jaký poznali u svého Mistra.

Skutečnost, že někdo nevyhovuje ve všech směrech našim názorům a představám, nás neopravňuje k tomu, abychom mu bránili v práci pro Pána. Kristus je veliký učitel a my nemáme nikoho odsuzovat ani nikomu poroučet. Máme si pokorně sednout k Ježíšovým nohám a učit se od něho. Každý člověk, který se otevírá Božímu působení, může být prostředníkem, s jehož pomocí Kristus zjevuje svoji odpouštějící lásku. Musíme být velmi opatrní, abychom neznechutali nikoho, kdo přináší lidem Boží světlo, a neuhasili tak paprsky, jimiž chtěl Bůh svítit světu.

Tvrdé a chladné jednání učedníka s člověkem, kterého k sobě přitahuje Kristus — tak, jak je předvedl Jan, když zakazoval neznámému muži konat zázraky ve jménu Krista —, může vést k tomu, že se oslovený obrátí na cestu nepřítele a nakonec zahyne. O každém,

kdo si takto počíná, Ježíš říká: “Lépe by mu bylo, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře.” **Marek 9,42**. Potom dodává: “Svádí-li tě k hříchu tvá ruka, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačen, než abys šel s oběma rukama do pekla, do ohně neuhasitelného. A svádí-li tě k hříchu noha, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života chromý, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla.” **Marek 9,43-45**.

Proč tak ostrá slova? Protože “Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.” **Lukáš 19,10**. Mají snad učedníci projevovat o lidi kolem sebe menší zájem než jejich Spasitel? Za každého člověka byla zaplácena nepředstavitelná cena. Odvrátit jediného člověka od Krista, a tím dopustit, aby Spasitelova láska, ponížení a smrt pro něho byly zbytečné, je hrozný hřích.

“Běda světu, že svádí k hříchu! Svody sice nutně přicházejí, ale běda tomu, skrze koho přijdou.” **Matouš 18,7**. Svět se pod satanovým vlivem jistě bude stavět proti Kristovým následovníkům a bude se snažit zničit jejich víru. Běda však tomu, kdo přijal Kristovo jméno, a spojuje se se světem. Lidé, kteří o sobě prohlašují, že slouží Pánu, a přitom se tak nechovají, znevažují Krista. Klamou své okolí a svádějí mnoho lidí na špatnou cestu.

[282]

Bez ohledu na to, kolik úsilí budeme muset obětovat, měli bychom se vzdát všech zvyků a způsobů, které vedou k hříchu a potupují Kristovo jméno. To, co zneuctívá Boha, nemůže prospívat člověku. Kdo porušuje věčné zásady pravdy, nemůže získat nebeské požehnání. Jediný hřích, kterému se poddáváme, může zkazit naši povahu a svést ostatní. Pokud je třeba pro záchranu těla odříznout ruku nebo nohu, či dokonce vyloupnout oko, měli bychom se s mnohem větší rozhodností vzdát hříchu, který vede k smrti naší duše.

Při obřadní službě se ke každé oběti přidávala sůl. Sůl — stejně jako zapalování kadidla — připomínala, že jedině díky Kristově spravedlnosti může Bůh obětní službu přijmout. Kristus k tomu řekl: “Každý bude solen ohněm. . . Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji.” **Marek 9,49.50**. Všichni, kdo chtějí sami sebe přinášet jako “živou, svatou, Bohu milou obět” (**Římanům 12,1**), musí přijmout spásnou sůl, Kristovu spravedlnost. Potom se stanou “solí země” a budou bránit šíření zla mezi lidmi tak, jako sůl brání rozkladu (**Matouš 5,13**). Pokud však sůl ztratí svou chuť, pokud člověk vyznává

Boha jen slovy a chybí mu Kristova láska, nemá sílu ke konání dobra. Vliv jeho života nepřispívá k záchraně světa. Ježíš říká: Vaše síla a úspěšnost při budování mého království závisí na tom, zda přijímáte Ducha svatého. Chcete-li být vůní života k životu, musíte žít z mé milosti. Potom mezi sebou nebudete soupeřit, hledat vlastní prospěch ani toužit po nejvyšším postavení. Budete naplněni láskou, která nemyslí na sebe, ale na druhé.

Hříšník, který činí pokání, má stále hledět na Beránka Božího, jenž “snímá hřích světa”. **Jan 1,29**. Jen tak se může změnit. Jeho strach vystřídá radost a pochybnosti ustoupí naději. Kamenné srdce nahradí srdce plné vděčnosti a lásky. Kristus se v něm stane “pramenem vyvěrajícím k životu věčnému”. **Jan 4,14**. Když se díváme na Ježíše, Muže bolesti a utrpení, který zachraňoval ztracené přesto, že jím lidé pohrdali, vysmívali se mu a pronásledovali jej od města k městu, dokud nedokončil své poslání, když si jej představíme v Getsemane, jak se potí krví a ve strašných mukách umírá na kříži, naše touha po vlastním vyvýšení utichne. Při pohledu na Ježíše se budeme stydět za svoji chladnost, lhostejnost a sobectví. Budeme ochotni dělat cokoli, jen abychom mohli z celého srdce sloužit svému Mistru. Pro něho s radostí poneseme kříž, budeme snášet zkoušky, potupu či pronásledování.

Soucit s chybuujícími

[283] “My silní jsme povinni snášet slabosti slabých a nemít zalíbení sami v sobě.” **Římanům 15,1**. Nikoho, kdo věří v Krista, nemáme zlehčovat, i když je jeho víra slabá a následuje Ježíše nejistým krokem dítěte. Všemi přednostmi, které nám Bůh dal, ať už je to vzdělání, dobré způsoby, ušlechtilost, křesťanská výchova či náboženská zkušenost, máme podle svých možností sloužit těm, kterým se těchto darů nedostalo. Jsme-li silní, máme podpírat slabší. Andělé slávy mají tvář nebeského Otce stále před sebou a s radostí slouží jeho dětem. Zvláštní péči věnují ustrašeným lidem, kteří mají potíže se svými povahovými nedostatky. Andělé jsou vždy tam, kde je jich nejvíce potřeba, pomáhají lidem, kteří svádějí těžké boje se svým vlastním “já” a žijí v těžkých podmínkách. Praví Kristovi následovníci s nimi v této službě spolupracují.

Pokud někdo “z těchto maličkých” selže a ublíží vám, je na vás, abyste mu podali pomocnou ruku. Nečekejte, že první krok ke smíření udělá on. Ježíš řekl: “Co myslíte? Má-li někdo sto ovcí a jedna z nich zbloudí, nenechá těch devadesát devět na horách a nejde hledat tu, která zbloudila? A podaří-li se mu ji nalézt, amen, pravím vám, bude se z ní radovat víc než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily. Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezahynul jediný z těchto maličkých.” **Matouš 18,12-14.**

Přicházejte k chybujícímu “v duchu mírnosti”, “každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení” a “pokárej ho mezi čtyřma očima”. **Galatským 6,1; Matouš 18,15.** Nevystavujte ho potupě a neříkejte o jeho poklescích ostatním. Nezneuctívejte Krista veřejným odhalováním hříchů někoho, kdo nese jeho jméno. Často je třeba zcela otevřeně říci chybujícímu pravdu. Má-li se napravit, musí poznat svůj omyl. Nesmíme ho však odsuzovat a zatracovat ani se snažit sami sebe ospravedlňovat. Všechno naše úsilí musí směřovat k jeho nápravě. Rány duše je třeba léčit s co největší ohleduplností a citlivostí. Pomoci může jen láska Spasitele trpícího na Golgotě. Křesťané by k sobě měli vždy přistupovat s láskyplným pochopením. Každý by si měl uvědomit, že když se mu podaří odvrátit bratra od jeho pochybení, “zachrání jeho duši od smrti a přikryje množství hříchů” **Jakubův 5,20.**

Ani toto úsilí však nemusí přinést očekávaný výsledek. Ježíš doporučuje: “Přiber k sobě ještě jednoho nebo dva.” **Matouš 18,16.** Možná, že společnými silami dosáhnou toho, co se jednomu nepodařilo. Přizvaní nebudou na problému osobně zúčastněni a budou pravděpodobně nestrannější. To dodá jejich radám v očích chybujícího člověka větší vážnosti.

Pokud napomínaný nedbá ani na jejich doporučení, potom, ne však dříve, je třeba celou záležitost předložit sboru věřících. Členové církve jako představitelé Krista se sjednotí na modlitbě a s láskou budou prosit o nápravu chybujícího. Duch svatý promluví ústy svých služebníků a vyzve provinilého, aby se navrátil k Bohu. Apoštol Pavel pod vlivem Božího Ducha napsal: “Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem!” **2. Korintským 5,20.** Člověk, který odmítá i toto společné úsilí sboru, přetrhává svazky, jež ho spojují s Kristem, a vylučuje se ze společenství církve. Potom, říká Ježíš, “at’ je ti jako pohan nebo celník”

[284]

Matouš 18,17. Nesmíme si však myslet, že pro něho už Boží milost neplatí, pohrdat jím a být k němu lhostejní. Musíme k němu přistupovat s láskou a soucitem jako ke ztracené ovci, kterou Kristus stále hledá a chce přivést do svého stáda.

Kristovo poučení o tom, jak jednat s lidmi, kteří se dostávají na scestí, je rozšířením pokynu, jež dal Izraeli Mojžíš: “Nebudeš ve svém srdci chovat nenávisť ke svému bratru, ale budeš trestat svého bližního podle práva, abys nenesl následky jeho hříchu.” **3. Mojžíšova 19,17.** To znamená, že pokud někdo nedbá na Kristovo nařízení a nesnaží se přivést k nápravě ty, kdo žijí v omylu a hřeší, stává se spoluúčastníkem jejich hříchu. Za zlo, kterému jsme mohli zabránit, jsme stejně zodpovědní, jako kdybychom se jej sami dopustili.

Na nepravost máme upozornit přímo toho, kdo se jí dopouští. Nemáme o ní mezi sebou hovořit a odsuzovat ji. Ani poté, co byla předložena církvi, o ní nesmíme říkat dalším lidem. Pro nevěřící svět jsou chyby křesťanů jen kamenem úrazu. I nám škodí, pokud se těmito věcmi stále zabýváme, protože se jejich vlivem začneme měnit. Snažíme-li se napravit chyby našeho bratra, Kristův Duch nás povede tak, abychom jej pokud možno uchránili před kritikou ze strany věřících, ale především před odsouzením nevěřícího světa. Každý z nás se dopouští chyb a potřebuje Kristovo slitování a odpuštění. Proto máme jednat s druhými tak, jak chceme, aby oni jednali s námi.

“Cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.” **Matouš 18,18.** Vystupujete jako vyslanci nebes a vaše dílo má význam pro věčnost.

Tuto velikou odpovědnost však nemusíme nést sami. Budeme-li se upřímně řídit Božím slovem, Kristus bude s námi. Přebývá nejen ve shromážděních církve, ale všude, kde se učedníci, byť jen v nepatrném počtu, scházejí v jeho jménu. Říká: “Shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní.” **Matouš 18,19.**

Slovy “můj nebeský Otec jim to učiní” Ježíš učedníkům připomíná, že s nimi sice je svázán svým lidstvím, snáší s nimi jejich těžkosti a cítí s nimi v jejich utrpení, ale svým božstvím je spojen s trůnem Nekonečného. Je to obdivuhodné ujištění. Nebeské bytosti soucítí s lidmi a spolupracují s nimi na záchraně ztracených. Ne-

beská moc se spojuje s lidskými schopnostmi, aby přivedla lidi ke Kristu.

[285]

49. kapitola — Svátek stánků

Židé se měli třikrát do roka shromáždit v Jeruzalémě k oslavě Hospodina. Činili tak na pokyn neviditelného Vůdce Izraele, skrytého v oblakovém sloupu. V zajetí nemohli Židé toto ustanovení dodržovat. Když se však vrátili do své země, opět slavnosti obnovili. Bůh si přál, aby si jej lidé při výročních svátcích připomínali. Až na několik výjimek však kněží a vůdcové národa na smysl slavností zapomněli. Kristus, který tato shromáždění lidu ustanovil a znal jejich význam, byl svědkem jejich zvrácenosti.

Svátek stánků byl posledním shromážděním v roce. Bůh si přál, aby se lidé v této době zamýšleli nad jeho dobrotou a milosrdenstvím. Staral se o celou zemi a žehnal jí. Bděl nad ní dnem i nocí. Sesílal jí déšť i sluneční paprsky, aby mohla plodit. Na palestinských pláních i v údolích se sklízela úroda. Lidé česali olivy, stáčeli vzácný olej a ukládali jej do nádob. Také palmy nesly své plody. Z purpurových hroznů vína se lisovala šťáva.

Svátek trval sedm dní. Obyvatelé Palestiny a mnoha dalších zemí opouštěli své domovy a vydávali se do Jeruzaléma, aby se slavnosti mohli zúčastnit. Lidé přicházeli zblízka i zdaleka a na znamení radosti přinášeli dary. Staří i mladí, bohatí i chudí tak chtěli vzdát Bohu díky za hojnost, jíž korunoval rok, i za všechna ostatní požehnání. Všude panovalo veliké nadšení a lidé snesli z okolních lesů všechno, co mohlo potěšit zrak. Město vypadalo jako jeden překrásný háj.

Slavnost byla nejen poděkováním za úrodu, ale také vzpomínkou na to, jak se Bůh staral o Izrael na poušti. Na památku svého stánování v poušti bydleli Izraelci po dobu konání slavnosti ve stáncích či přístřešcích zhotovených ze zelených větví. Stavěli je na ulicích, na nádvořích chrámu nebo na střeších domů. Kopce i údolí v okolí Jeruzaléma byly posety zelenými příbytky a hemžily se lidmi.

Věřící slavili svátek duchovními zpěvy a děkovnými modlitbami. Krátce před slavností byl Den smíření. Lidé vyznali své hříchy a bylo jim oznámeno, že jsou smířeni s Bohem. Byli tedy připraveni k

radostným oslavám. “Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné”. **Žalm 106,1.** znělo vítězně. Zpěv doprovázely nejrůznější hudební nástroje a všude se ozývalo “hosana”. Všeobecná radost vrcholila v chrámě. Tam se odehrávaly velkolepé obětní obřady. Po obou stranách bílého mramorového schodiště stál sbor levitů a zpíval. Zástupy věřících mávaly palmovými a myrto-vými větvemi a přidávaly se ke zpěvu sboru. Zblízka i zdaleka se k nim připojovaly další hlasy a chvalozpěvy se rozeznávaly i po všech kopcích v okolí.

[286]

V noci byly chrám i nádvoří osvětleny. Hudba, palmové ratolesti, radostné “hosana”, velké shromáždění lidu ozářené světlem zavěšených lamp, řady kněží a okázalé obřady — to vše přítomné hluboce zasahovalo. Nejpůsobivější obřad slavnosti připomínal pobyt Izraele na poušti.

Když začalo svítat, kněží dlouze a pronikavě zatroubili na stříbrné trubky. V odpověď jim zazněl zvuk dalších trubek a radostné výkřiky lidí ze stánků. Vše se rozléhalo v horách i v údolích a vítalo slavnostní den. Potom kněz nabral z potoka Kidrónu vodu do nádoby. Zvedl ji do výšky a za zvuku trub v rytmu hudby pomalu, slavnostně vystupoval po širokých chrámových schodech a zpíval: “A naše nohy již stojí ve tvých branách, Jeruzaléme.” **Žalm 122,2.**

Kněz přinesl nádobu k oltáři uprostřed kněžského nádvoří. Byla tam dvě stříbrná umyvadla a u každého z nich stál kněz. Do jednoho umyvadla nalil vodu z nádoby a do druhého víno. Obojí stékalo do potrubí, které bylo spojené s Kidrónem a vedlo do Mrtvého moře. Posvěcená voda představovala pramen, který na Boží rozkaz vyrazil ze skály, aby mohli Izraelci uhasit svoji žízeň. Potom zazněly jásavé chvalozpěvy: “Hospodin je má záštita a píseň. . . , s veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy.” **Izajáš 12,2.3.**

Ježíš otálí s odchodem na slavnost

Josefovi synové se připravovali na slavnost stánků a pozorovali Ježíše. Ten však ani v nejmenším nenaznačil, že by se ho chtěl zúčastnit. Nespouštěli jej z očí. Od doby, kdy uzdravil nemocného v Bethesdě, na společná shromáždění nechodil. Chtěl se vyhnout zbytečným sporům s vedoucími představiteli v Jeruzalémě, a proto se omezil na práci v Galileji. Jeho zdánlivý nezájem o velká ná-

boženská shromáždění a nepřátelství kněží a rabínů mátlý nejen lid, ale i jeho učedníky a příbuzné. Ve svém učení zdůrazňoval, že poslušnost Božího zákona přináší lidem velké požehnání. A přitom jako by sám neměl o Bohem stanovený obřad zájem. Jeho styky s publikány a dalšími lidmi špatné pověsti, přehlížení rabínských nařízení a odvaha, s jakou rušil tradiční požadavky na svěcení soboty, jej přiváděly do rozporu s náboženskými vůdci a vyvolávaly mnoho otázek. Jeho bratři si mysleli, že dělá chybu, když se odděluje od významných učenců národa a staví se proti nim. Byli přesvědčeni, že tito vzdělaní muži mají pravdu a Ježíš se mýlí. Měli však před očima jeho bezhříšný život. Nepatřili k jeho učedníkům, ale jeho skutky se jich přesto hluboce dotýkaly. Jeho oblíbenost v Galileji jim lichotila.

[287]

Stále doufali, že nějakým způsobem dokáže svoji moc a přesvědčí farizeje, že je skutečně tím, za koho se prohlašuje. Co kdyby snad skutečně byl Mesiášem, Knížetem Izraele! Takové pomyšlení v nich vzbuzovalo pocit pýchy a zadostiučinění.

Měli strach, aby vše dopadlo tak, jak chtěli, a proto naléhali na Ježíše, aby šel do Jeruzaléma. “Jdi odtud do Judska, aby tam tvoji učedníci viděli skutky, které činíš. Nikdo přece nezůstává se svými skutky v ústraní, chce-li být známý na veřejnosti. Činíš-li takové věci, ukaž se světu!” **Jan 7,3.4.** Ono činíš-li vyjadřovalo pochybnost a nevíru. Přisuzovali mu zbabělost a slabost. Pokud ví o tom, že je Mesiáš, proč je tak divně uzavřený a nic nedělá? Pokud opravdu má takovou moc, proč nejde do Jeruzaléma a neprosadí svůj nárok? Proč nepředvede v Jeruzalémě zázraky, o nichž se mluví v Galileji? Neskrývej se v odlehlých krajích, říkali, a nepředváděj své mocné činy nevzdělaným rolníkům a rybářům. Ukaž se v hlavním městě, získej si podporu kněží a vládců a sjednot' národ v novém království.

Ježíšovi bratři byli vedeni sobeckými pohnutkami, jež často ovládají lidi, kteří touží po okázalosti. Sobectví bylo příznačným rysem světa. Ježíšovi bratři byli dotčeni, protože Ježíš se nesnažil získat pozemský trůn, ale představoval se jako Chléb života. Byli zklamaní, když jej mnozí z jeho učedníků opustili. I oni sami se od něho odvrátili. Nechtěli nést kříž, který by je čekal, kdyby uznali Ježíše za Božího Posla, jak to zjevovaly jeho skutky.

Ježíš jim řekl: “Můj čas ještě nenastal, ale pro vás je stále vhodný čas. Vás nemůže svět nenávidět, mne však nenávidí, protože ho usvědčuji z jeho zlých skutků. Vy na svátky jděte, já na tyto

svátky ještě nejdu, protože můj čas se dosud nenaplnil.' To jim řekl a zůstal v Galileji." **Jan 7,6-9**. Bratři mluvili s Ježíšem povýšeně a nařizovali mu, co má dělat. Ježíš však jejich napomenutí odmítl a zařadil je mezi lidi se světským smýšlením, ne mezi své nesobecké a obětavé učedníky. Řekl: "Vás nemůže svět nenávidět, mne však nenávidí, protože ho usvědčuji z jeho zlých skutků." Svět neobrací svoji nenávist proti těm, kdo mají stejného ducha jako on, naopak, má je rád jako své vlastní.

Pro Krista nebyl svět místem, kde by se mohl mít dobře a kde by se dočkal povýšení. Nikdy nehledal příležitost k rozšiřování své moci a slávy. Pro něho svět takovou odměnu neměl. Pro Ježíše byl svět místem, kam jej poslal Otec. Přišel uskutečnit veliký plán vykoupení, aby svět mohl žít. Pracoval pro záchranu lidstva. Neměl však být troufalý, zbytečně se vystavovat nebezpečí či předbíhat rozhodujícím událostem. Všechno v jeho díle mělo svůj čas. Musel trpělivě čekat. Věděl, že jej svět bude nenávidět a pro své dílo bude muset zemřít. Vystavovat se smrti předčasně by však nebylo v souladu s vůlí Otce.

Zprávy o Kristových zázracích se rozšířily z Jeruzaléma do všech míst, kde Židé žili. Již několik měsíců ho lidé na žádných slavnostech neviděli, a přesto se o něho nepřestali zajímat. Na Svátek stánků přicházeli Židé ze všech částí světa a mnozí se těšili, že se tam s ním setkají. Na začátku slavnosti se na něho vypyтали. Farizeové a přední muži jej také očekávali a doufali, že budou mít příležitost jej odsoudit. Starostlivě se ptali: "Kde je?" Tuto otázku si kladli všichni. Nikdo však neznal odpověď. Ze strachu z kněží a vůdců se nikdo neodvažoval uznat jej za Mesiáše. Všude se o něm potichu, ale se vší vážností mluvilo. Mnozí se jej zastávali a tvrdili, že ho poslal Bůh. Jiní ho zatracovali jako podvodníka.

[288]

Na slavnosti

Ježíš zatím nepozorovaně dorazil do Jeruzaléma. Chtěl se vyhnout lidem, kteří proudili do města ze všech stran, a proto si vybral málo používanou cestu. Kdyby se byl připojil k nějaké karavaně, která putovala na slavnost, vzbudil by při vstupu do města velkou pozornost a nadšení lidu by popudilo vládce proti němu. Chtěl tomu předejít, a proto se vydal opuštěnou cestou.

Uprostřed slavnosti se za přítomnosti velikého davu objevil na chrámovém nádvoří. Rozruch kolem jeho osoby právě vrcholil. Když jej lidé na slavnosti neviděli, domnívali se, že se bojí moci kněží a vládců. Všude se rozhostilo ticho. Všichni byli jeho příchodem překvapeni. Žasli nad tím, jak důstojně a odvážně si počíná tváří v tvář mocným nepřátelům, kteří mu usilují o život.

Ježíš byl v té chvíli středem pozornosti všech shromážděných a oslovil je jako nikdo předtím. Svými slovy dokázal, že zná izraelské zákony a ustanovení i obětní službu a učení proroků mnohem lépe než kněží a rabíni. Bořil přehradu formalismu a tradice. Zdálo se, jako by měl před očima budoucí události. Viděl Neviditelného, a proto hovořil o věcech pozemských i nebeských, lidských i Božích s neochvějnou jistotou. Jeho slova byla jasná a přesvědčivá a lidé žasli nad jeho učením stejně jako předtím v Kafarnaum, neboť “jeho slovo mělo moc” **Lukáš 4,32**. Ježíš varoval své posluchače před zkázkou, která je postihne, když budou odmítat požehnání, jež jim přináší. Podal jim všechny možné důkazy o tom, že ho posílá Bůh, a ze všech sil se snažil přivést je k pokání. Jeho vlastní národ by jej neodmítl a nezabil, kdyby je Ježíš před takovým činem mohl ochránit.

Všichni žasli nad jeho znalostí zákona a proroků a ptali se jeden druhého: “Jak to přijde, že se vyzná v Písmech, když ho tomu nikdo neučil?” **Jan 7,15**. Židé uznávali jako učitele náboženství jen toho, kdo studoval v rabínských školách. Ježíš ani Jan Křtitel se tam neučili, a proto je považovali za nevzdělance. Všichni, kdo je slyšeli, byli překvapeni, jak znají Písmo, když je “nikdo neučil”. Jan a Ježíš se skutečně u lidí neučili. Jejich učitelem byl sám nebeský Bůh, od něho získali opravdovou moudrost.

Když Ježíš hovořil na chrámovém nádvoří, lid jako by oněměl. Jeho největší nepřátelé se cítili úplně bezmocní, nebyli schopni mu ublížit. V té chvíli zapomněli na všechny své zájmy.

Živá voda

Každý den učil lid, dokud nepřišel “poslední, velký den svátků”. **Jan 7,37**. Toho rána byli už lidé dlouhými slavnostmi unaveni. Ježíš najednou zvýšil hlas tak, že se rozezněl po celém chrámovém nádvoří:

“Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, ‘proudy živé vody poplynou z jeho nitra’, jak praví Písmo.” **Jan 7,37.38.** Tato výzva na lidi v dané situaci silně zapůsobila. Neustále viděli kolem sebe okázalou slávu a nádheru, oči už měli oslepené září světél a barev, v uších jim stále zněla hlučná hudba. V celé té nepřetržité řadě obřadů však nebylo nic, co by uspokojilo potřeby jejich ducha a uhasilo jejich žízeň po nepomíjitelných věcech. Ježíš je vyzval, aby k němu přišli a pili vodu života, která se v nich stane “pramenem vyvěrajícím k životu věčnému”.

Kněz tehdy právě vykonával obřad připomínající chvíli, kdy Mojžíš na poušti udeřil do skály. Skála představovala Spasitele, který svou smrtí otevře živé proudy spasení pro každého, kdo žízní. Kristova slova byla vodou života. Kristus se v přítomnosti shromážděného davu vystavil ranám, aby světu vytryskla voda života. Satan zasazoval Kristu rány a doufal, že Knížete života zničí. Místo toho však udeřil do skály, ze které vytekla živá voda. Při Ježíšových slovech se lidí zmocňovala neznámá bázeň a mnozí byli ochotni volat jako samařská žena: “Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila.” **Jan 4,15.**

Ježíš zná potřeby duše. Okázalost, bohatství a sláva je nemožnou uspokojit. “Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije!” Ježíš zve k sobě bohaté i chudé, velké i malé, nedělá mezi lidmi žádné rozdíly. Chce sejmut bremena z obtížených, potěšit zarmoucené a dát naději zoufalým. Mnozí z těch, kdo Ježíše poslouchali, se trápili zklamáním nadějí a nosili v sobě skrytou bolest, někteří hledali uspokojení ve věcech tohoto světa a v uznání lidí. Když však již všeho dosáhli, poznali, že se namáhali zbytečně, protože došli jen k dřevé nádrži, u které nemohou svou žízeň uhasit. Stáli tedy uprostřed lesku radostných slavností nespokojení a smutní. Z pochmurného přemítání je vytrhlo nečekané pozvání: “Jestliže kdo žízní.” Další Ježíšova slova v nich probudila novou naději. Duch svatý jim předkládal tento symbol tak dlouho, dokud v něm nepoznali nabídku vzácného daru spasení.

Kristova slova k lidem, kteří žízní, platí stále. Promlouvají k nám dokonce ještě naléhavěji než k těm, kdo je tehdy v poslední den slavnosti slyšeli v chrámu. Pramen vyvěrá pro každého. Unaveným a vyčerpaným nabízí osvěžující vodu věčného života. Ježíš stále volá: “Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije.” “Kdo žízní, ať

přistoupí; kdo touží, ať zadarmo nabere vody života.” **Zjevení 22,17**.
“Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky.
Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k
[290] životu věčnému.” **Jan 4,14**.

50. kapitola — Nástrahy nepřátel

Na slavnostech v Jeruzalémě Ježíše celou dobu sledovali špehové. Každý den přicházeli s novým nápadem, jak ho umlčet. Kněží a přední muži čekali na vhodnou příležitost, aby se jej mohli zmocnit. Byli připraveni použít násilí. To ale ještě nebylo všechno. Chtěli galilejského učitele ponížít před lidmi.

Hned první den, kdy se Ježíš objevil na slavnosti, k němu přišli přední muži a ptali se ho, kdo mu dovolil učit. Snažili se odvrátit pozornost od jeho osoby k jeho oprávnění učit, a tím zdůraznit vlastní důležitost a moc.

Ježíš jim odpověděl: “Mé učení není mé, ale toho, kdo mě poslal. Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha, nebo mluvím-li sám za sebe.” **Jan 7,16.17.** Ježíš svou odpovědí nevracel nepřátelům jejich jízlivost, ale vyzvedl životně důležitou pravdu o spasení člověka. Řekl, že pochopení a uznání pravdy nezáleží ani tak na rozumových schopnostech, jako na otevřenosti srdce. Přijetí pravdy vyžaduje vůli ochotnou podřídit se. Kdyby mohl člověk přijmout pravdu pouhým rozumem, nemohla by mu v tom pýcha zabránit. Pravdu však přijímáme srdcem díky působení Boží milosti a musíme se pro ni vzdát každého hříchu, který nám Duch svatý odhalí. Ani sebevětší možnosti poznání pravdy člověku nepřinesou žádný užitek, pokud není ochoten přijmout ji do svého srdce a zřici se všech zvyků a způsobů, které jsou v rozporu s jejími zásadami.

Lidem, kteří se takto poddávají Bohu, upřímně touží poznat jeho vůli a řídit se jí, se pravda zjevuje jako Boží moc ke spasení. Jsou schopni rozeznat, kdo mluví z Boha a kdo sám ze sebe. Farizeové se nepodřizovali Boží vůli. Nesnažili se poznat pravdu. Naopak, stále hledali nějaké důvody, aby ji mohli obejít. Kristus odhalil, že právě proto nepochopili jeho učení.

Ukázal také, jak je možné rozeznat pravého učitele od podvodníka. “Kdo mluví sám za sebe, hledá svou vlastní slávu; kdo však hledá slávu toho, který ho poslal, ten je pravdivý a není v něm nepravosti.” **Jan 7,18.** Kdo hledá vlastní slávu, mluví jen ze sebe.

[291] Jeho sobectví nakonec vždy vyjde najevo. Kristus však hledal Boží slávu. Z jeho úst vycházelo Boží slovo. To je důkazem jeho moci a potvrzením pravosti jeho učení.

Ježíš podal rabínům důkaz o svém božství. Ukázal jim, že umí číst v jejich srdcích. Od chvíle, kdy uzdravil nemocného v Bethesdě, mu usilovali o život. Přestupovali tím zákon, který navenek tak horlivě bránili. Ježíš řekl: “Nedal vám Mojžíš zákon? A nikdo z vás zákon neplní. Proč mě chcete zabít?” **Jan 7,19.**

Tato slova byla jako záblesk světla, který rabínům odhalil hloubku propasti, do níž se řítí. Na chvíli se jich zmocnila hrůza. Pochopili, že se vzpírají Věčné moci. Varování však odmítli přijmout. Chtěli si udržet vliv mezi lidem, a proto museli své vražedné úmysly tajit. Vyhnuli se odpovědi na Ježíšovu otázku a řekli: “Jsi posedlý? Kdo tě chce zabít?” **Jan 7,20.** Naznačovali tím, že Ježíš konal zázraky z moci zlého ducha.

Kristus na jejich narážku neodpověděl. Znovu vysvětloval, že uzdravení nemocného v Bethesdě bylo v souladu se sobotním zákonem i s jeho židovským výkladem. Řekl: “Mojžíš vám dal obřízku. . . a vy obřezáváte člověka i v sobotu.” **Jan 7,22.** Podle zákona muselo být každé dítě osmý den po narození obřezáno. Případl-li tento den na sobotu, musela být obřízka provedena v sobotu. Pokud takové počínání neodporovalo duchu zákona, muselo být Ježíšovo sobotní uzdravení “celého člověka” se zákonem v naprostém souladu. Ježíš rabíny varoval: “Nesud’te podle zdání, ale sud’te spravedlivým soudem!” **Jan 7,24.**

Přední muži byli umlčeni a mnozí z lidu se ptali: “Není to ten, kterého chtějí zabít? A hled’te, mluví veřejně, a nic mu neříkají. Snad nedošli přední muži opravdu k poznání, že je to Mesiáš?” **Jan 7,25.26.**

Pochybnosti a mylné představy

Mnozí Kristovi posluchači žili v Jeruzalémě a věděli o nástrahách, které proti němu přední muži chystají. Cítili však, že je k Ježíši něco silně přitahuje. Docházeli k přesvědčení, že je Božím Synem. Satan v nich okamžitě vzbuzoval pochybnosti. Jejich mylné představy o Mesiáši a jeho příchodu mu v tom pomáhaly. Většina Židů tehdy věřila, že Mesiáš se narodí v Betlémě, po čase zmizí, a až

se objeví po druhé, nikdo nebude vědět, odkud přišel. Nemálo lidí se domnívalo, že Mesiáš nebude s lidmi spojen žádnými příbuzenskými svazky. Ježíš Nazaretský těmto rozšířeným představám o Mesiášově slávě neodpovídal, a proto mnozí pochybovali: “Ale o tomto člověku víme, odkud je. Až přijde Mesiáš, nikdo nebude vědět, odkud je.” **Jan 7,27.**

Ježíš četl jejich myšlenky, věděl, že kolísají mezi vírou a pochybnostmi. Řekl jim: “Znáte mě a víte také, odkud jsem. A přece jsem nepřišel sám od sebe, ale poslal mě ten, který je pravdivý; toho vy neznáte.” **Jan 7,28.** Tvrdili, že vědí, odkud má Mesiáš přijít, ale nevěděli o tom nic. Kdyby byli žili v souladu s Boží vůlí, byli by Božího Syna poznali.

Posluchači museli Kristovým slovům rozumět. Ježíš jen opakoval to, co před mnoha měsíci prohlásil před veleradou — že je Božím Synem. Přední muži mu tehdy usilovali o život a i nyní se jej chtěli chopit. Bránila jim v tom však neviditelná moc, která je v jejich zlobě svazovala a nedovolila jim zajít tak daleko. [292]

Mnozí z lidu v něho uvěřili a říkali: “Až přijde Mesiáš, bude snad činit více znamení než on?” **Jan 7,31.** Vůdcové farizeů s napětím sledovali průběh událostí. Všimli si, že zástup začíná být Kristu nakloněn. Spěchali k nejvyšším kněžím a předložili jim plán, jak Ježíše uvěznit. Neodvažovali se ho zmocnit v přítomnosti lidu, a proto navrhovali zajmout jej, až bude sám. Ježíš jim znovu ukázal, že o jejich úmyslech ví. Řekl: “Ještě krátký čas budu s vámi, pak odejdu k tomu, který mě poslal. Budete mě hledat, ale nenajdete. A kde budu já, tam vy přijít nemůžete.” **Jan 7,33.34.** Ježíš měl již brzy najít útočiště mimo dosah jejich posměchu a nenávisti. Vystoupí k Otci, kde se mu opět s láskou budou klanět andělé a kam se jeho vrahové nikdy nedostanou.

Rabíni s opovržením říkali: “Kam hodlá jít, že ho nenajdeme? Chce snad jít mezi pohany a tam učit?” **Jan 7,35.** Ani ve snu je nenapadlo, že svým výsměchem vlastně naznačují Kristovo poslání. Celý den vztahoval ruce k neposlušnému a vzpurnému lidu, dával se najít těm, kdo jej nehledali, poznat těm, kdo se po něm neptali (**Římanům 10,20.21**).

Mnozí z těch, kdo uvěřili, že Ježíš je Boží Syn, se nechali svést falešným přesvědčováním kněží a rabínů. Židovští učitelé velmi působivě připomínali proroctví o Mesiáši, který se “ujme kralování

na hoře Sijónu a v Jeruzalémě před svými staršími v slávě”; který “panovat bude od moře až k moři, od Řeky do dálav země” **Izajáš 24,23; Žalm 72,8**. Potom s pohrdáním srovnávali tuto slávu s pokorným a skromným Ježíšem. Všechna slova proroctví překrucovali tak, aby potvrdili své mylné představy. Kdyby lidé sami upřímně studovali Boží slovo, nikdo by je nemohl svést. Šedesátá první kapitola Izajášova proroctví svědčí o tom, že Kristus bude konat právě to, co konal. Padesátá třetí kapitola hovoří o tom, že bude trpět a svět jej zavrhne. Padesátá devátá popisuje povahu kněží a rabínů.

Bůh nenutí lidi, aby se vzdali své nevěry. Mají před sebou světlo i tmu, pravdu i lež. Sami se musí rozhodnout, co přijmou. Svým rozumem jsou schopni rozlišit, co je správné a co špatné. Bůh nechce, aby se rozhodovali z náhlých popudů, ale na základě důkazů a pečlivého srovnání výroků Písma. Kdyby Židé zapomněli na své předsudky a porovnali napsaná proroctví s Ježíšovým životem, zjistili by, že se tato proroctví v jeho životě a službě cele naplňují.

Mnozí lidé se v dnešní době nechávají oklamat stejně jako tehdy Židé. Náboženští učitelé čtou Bibli ve světle vlastních představ a tradic. Lidé sami Písmo nezkoumají a nepřemýšlejí o tom, co je pravda. Rozhodnutí nechávají na svých vůdcích a plně se na ně spoléhají. Kázání a zvěstování Božího slova jsou prostředky, kterými se má podle Boží vůle šířit světlo. Všechna lidská učení však musíme podrobit srovnání s Písmem. Každého, kdo s modlitbami zkoumá Bibli a touží poznat pravdu, aby podle ní mohl žít, Bůh osvítl a on Písmu porozumí. “Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha.” **Jan 7,17**.

[293]

Nikdo nikdy tak nemluvil

Stráž, kterou farizeové a velekněží poslali, aby Ježíše zatkla, se v poslední den slavnosti vrátila bez něho. “Proč jste ho nepřivedli?” ptali se zlostně kněží a přední muži. Stráž se vši vážností odpověděla: “Nikdo nikdy takto nemluvil!” **Jan 7,45.46**.

Kristova slova pohnula jejich zatvrdelým srdcem. Když hovořil v chrámovém nádvoří, stála stráž v jeho těsné blízkosti a čekala na slova, která by proti němu mohla obrátit. Jeho projev je však tak ohromil, že úplně zapomněli, proč přišli. Zjevil se jim Kristus. Viděli to, co kněží a přední muži vidět nechtěli — člověka, ze kterého

vyzařovala božská sláva. Byli tím natolik uchváteni a jeho slova je tak dojala, že na otázku: “Proč jste ho nepřivedli?” měli jedinou odpověď: “Nikdo nikdy takto nemluvil!”

Když se kněží a přední muži poprvé setkali s Ježíšem, měli ten-
týž dojem. Jeho slova je hluboce zasáhla. I oni byli přesvědčeni,
že “nikdo nikdy takto nemluvil”. Přesto však hlas Ducha svatého
umlčeli. Byli rozčilení, že se chrámová stráž nechala ovlivnit ne-
náviděným Galilejcem, a křičeli: “I vy jste se dali svést? Uvěřil v
něj někdo z předních mužů či farizeů? Jen tahle chátra, která nezná
zákon — kletba na ně!” **Jan 7,47-49.**

Při zvěstování Božího poselství se lidé jen zřídka ptají: “Je to
pravda?” Mnohem více je zajímá, kdo poselství hlásá. Často posuzují
učení podle množství lidí, kteří je přijali, a ptají se: “Uvěřil tomu
nějaký učenec nebo náboženský vůdce?” Lidé v dnešní době nejsou
pravé zbožnosti nakloněni o nic víc než v Kristově době. Stejně
jako tehdy usilují i dnes více o pozemské věci než o věčné hodnoty.
Námítka, že je mnoho lidí, kteří nejsou ochotni pravdu přijmout nebo
že ji nezastávají významné osobnosti světa či náboženští vůdcové,
neobstojí.

Nikodém obhajuje Ježíše

Kněží a přední muži se stále chystali Ježíše uvěznit. Tvrдили,
že pokud zůstane na svobodě, strhne lid na svou stranu. Jediným
způsobem, jak tomu zabránit, je bez prodlení jej umlčet. Jejich hovor
byl právě v plném proudu, když se Nikodém zeptal: “Odsoudí náš
zákon někoho, aniž ho napřed vyslechne a zjistí, čeho se dopus-
til?” **Jan 7,51.** Všichni ztichli. Nikodémova slova pohnula jejich
svědomím. Bez výslechu nemohli člověka odsoudit. To však nebyl
jediný důvod, proč sebevdomí muži ztichli a zírali na toho, kdo si
dovolil promluvit ve jménu spravedlnosti. Byli vyděšeni a uraženi,
že někdo z jejich středu natolik podlehl Ježíšovu vlivu, že se jej
dokonce zastává. Když se vzpamatovali ze svého údivu, obrátili se k
Nikodémovi s jedovatou jízlivostí: “Nejsi také ty z Galileje? Hledej
v Písmu a uvidíš, že z Galileje prorok nepovstane!” **Jan 7,52.**

Nikodémova námítka však přece jen zastavila jednání rady.
Přední muži nemohli uskutečnit svůj záměr a odsoudit Ježíše bez vý-

[294] slechu. Pro tentokrát neuspěli. “Všichni se vrátili do svých domovů. Ježíš však odešel na Olivovou horu.” Jan 7,53.

Obviněná žena

Ježíš opustil rušné město plné zmatku, rozhorlený dav i zrádné rabíny a odešel do tichých olivových hájů, kde mohl být sám s Bohem. Brzy ráno se však vrátil do chrámu. Když se kolem něho shromáždil lid, posadil se a učil je.

Po chvíli jej vyrušili farizeové a zákoníci. Přivedli k němu vyděšenou ženu a velmi tvrdě a ostře ji obviňovali z přestoupení sedmého přikázání. Postavili ji před Ježíše a s pokrytecky předstíranou úctou se zeptali: “V zákoně nám Mojžíš přikázal takové kmenovat. Co říkáš ty?” Jan 8,5.

Za jejich zdánlivou uctivostí se skrývaly zákeřné úmysly zničit Ježíše. Věřili, že tentokrát se jim ho podaří odsoudit. Doufali, že ať řekne cokoli, najdou nějaký důvod k jeho obvinění. Pokud ženu zproští viny, mohou to považovat za pohrdání Mojžíšovým zákonem. Pokud ji odsoudí k smrti, může být obžalován Římany za to, že zasahuje do jejich výhradní pravomoci.

Ježíš chvíli hleděl na třesoucí se zahanbenou ženu a na přísné tváře hodnostářů, v nichž nebyla ani trocha soucitu. Jeho čistá a ničím neposkvrněná duše se zděsila. Dobře věděl, proč ji k němu přivedli. Četl v jejich srdcích, znal jejich povahu i život. Tito samozvaní rádoby strážcové spravedlnosti sami sváděli svou oběť k hříchu, a připravovali tak past, do které chtěli Ježíše chytit. Ježíš dělal, jako by jejich otázku neslyšel. Sklonil se, hleděl do země a prstem začal psát do prachu.

Žalobcům už docházela trpělivost s Ježíšovým otálením i s jeho zdánlivou lhostejností. Přistoupili blíže a naléhali na něho, aby věnoval předloženému případu pozornost. Když však jejich zrak padl na zem k jeho nohám, strnuli. V prachu byly zapsány jejich skryté hříchy. Lidé, kteří stáli kolem, si všimli náhlé změny v jejich tvářích a začali se tlačit dopředu, aby zjistili, co je tak zaskočilo a zahanbilo.

Rabíni sice dávali okázale najevo svoji úctu k zákonu, ale obviněním ženy znevažovali jeho ustanovení. Potrestat ženu bylo povinností manžela a ty, kdo měli na jejím hříchu podíl, měl stihnout stejný trest. Žalobci neměli právo s ní takto jednat. Ježíš proti nim

použil jejich vlastní zbraň. Zákon stanovoval, že při kamenování mají jako první hodit kamenem ti, kdo byli svědky provinění. Ježíš se zvedl, pohlédl na zrádné muže a řekl: “Kdo z vás je bez hříchu, první hod’ na ni kamenem!” Jan 8,7. Znovu se sklonil a dál psal na zem.

Ježíš neporušil Mojžíšův zákon ani se nedotkl pravomoci Říma. Žalobci byli poraženi. Rouška předstírané svatosti z nich byla stržena. Stanuli v přítomnosti Nekonečné čistoty, jejich vina byla odhalena. Trásli se strachy, aby se o jejich skrytých nepravostech nedozvěděl zástup. Jeden po druhém se se skloněnou hlavou a sklopnými zraky vytráceli. Nakonec tam zůstala jen jejich oběť a soucitný Spasitel.

Ježíš vstal, pohlédl na ženu a zeptal se: “Ženo, kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?” Ona řekla: ‘Nikdo Pane.’ Ježíš řekl: ‘Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!’” Jan 8,10.11.

Žena stála před Ježíšem a krčila se strachy. V jeho slovech: “Kdo z vás je bez hříchu, první hod’ na ni kamenem!” viděla rozsudek smrti. Neodvažovala se pohlédnout Spasiteli do očí, jen tiše očekávala svůj konec. S údivem zjistila, že její žalobci v rozpacích mlčky odcházejí. Potom zaslechla slova naděje: “Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!” Srdce se v ní pohnulo a ona se vrhla k Ježíšovým nohám. Vzlykala, vyjadřovala mu svoji vděčnost a lásku a se slzami v očích vyznávala své hříchy.

[295]

Byl to pro ni začátek nového života, života v čistotě, pokoji a oddané službě Bohu. Pozvednutí padlé ženy bylo větším zázrakem než uzdravení té nejzhoubnější choroby. Ježíš ji vysvobodil z duchovní nemoci, která vede k věčné smrti. Kající žena se potom stala jednou z jeho nejvěrnějších následovnic. Opuštění a milost mu splácela svou láskou, obětavostí a naprostou oddaností.

V odpuštění a povzbuzení k lepšímu životu zazářila krása dokonalé spravedlnosti v Ježíšově povaze. Kristus hřích neomlouvá a nezmenšuje vědomí viny. Nechce odsuzovat, ale zachránit. Svět měl pro zbloudilou ženu jen opovržení a výsměch. Ježíš ji však zahrnul slovy útěchy a naděje. Sám bezhříšný se slitoval nad slabostí hříšnice a podal jí pomocnou ruku. Pokrytečtí farizeové na ni žalovali, ale Ježíš ji vyzval: “Jdi a už nehřeš!”

Kristův následovník se nikdy neodvrací od chybuujícího člověka a nenechává jej řídit se do záhuby. Lidé, kteří rádi obviňují druhé

a horlivě je pohánějí před soud, často hřeší ve svém životě víc než jejich oběti. Nenávidí hříšníka, ale milují hřích. Ježíš nenávidí hřích, ale miluje hříšníka. Takoví by měli být všichni jeho následovníci. Křesťanská láska nespěchá s odsouzením, ráda vidí pokání, ochotně odpouští, povzbuzuje, ukazuje bloudícím cestu ke svatosti a pomáhá jim na ní vytrvat.

[296]

51. kapitola — Světlo světa a slepota farizeů

“Ježíš k nim opět promluvil a řekl: ‘Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.’” **Jan 8,12.**

Tato slova pronesl Ježíš na chrámovém nádvoří, které mělo při bohoslužbě o Svátku stánků zvláštní význam. Uprostřed nádvoří se tyčily dva vznosné sloupy a na nich obrovské stojany s lampami. Po večerní oběti se všechny lampy rozsvítily a ozařovaly celý Jeruzalém. Obřad připomínal lidem ohnivý sloup, který vodil Izraelce pouští, a zároveň symbolicky ukazoval na Mesiášův příchod. Večer, když se rozsvítily lampy, stalo se nádvoří místem velikého radování. Šedovlasí muži, chrámoví kněží a vůdcové lidu tančili za doprovodu hudby a zpěvu levitů.

Osvětlení Jeruzaléma bylo výrazem naděje lidu na příchod Mesiáše, který svým světlem osvítí Izrael. Pro Ježíše měl však tento obraz hlubší smysl. Tak jako zářivá světla chrámu osvěcovala všechno kolem, osvěcuje Kristus, zdroj duchovního světla, temnotu světa. Ani toto přirovnání však není dokonalé. Slávu jeho poslání mnohem výstižněji představuje veliké světlo, které on sám rozsvítil v nebesích.

Bylo ráno. Nad Olivovou horou právě vyšlo slunce a jeho paprsky ozařovaly svým jasným mramorové paláce a pozlacené chrámové zdi. Ježíš poukázal na tento výjev a řekl: “Já jsem světlo světa.”

Apoštol Jan, který byl svědkem těchto slov, později napsal: “V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.” “Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa.” **Jan 1,4.5.9.** Nějakou dobu po Ježíšově nanebevstoupení Petr pod vlivem Ducha svatého Kristův symbol také připomněl: “Tím se nám potvrzuje prorocké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozžesne den a jitřenka vám nevzejde v srdci.” **2. Petřův 1,19.**

Vždy, když se Bůh zjevoval svému lidu, stávalo se světlo známkou jeho přítomnosti. Na počátku vystoupilo na Hospodinovo slovo

[297]

světlo z temnoty. Světlo vodilo obrovské zástupy Izraele po poušti, ve dne v podobě oblakového sloupu, v noci jako sloup ohnivý. Vznešené a bázeň budící světlo obklopovalo Hospodina na hoře Sínaj. Světlo spočívalo na slitovnici ve svatyni svatých. Šalomounův chrám byl při vysvěcování naplněn světlem. Když andělé zvěstovali pastýřům zprávu o spasení, osvětlovalo světlo betlémské pahorky.

Bůh je světlo a slovy: “Já jsem světlo světa” Kristus vyjádřil svoji jednotu s Bohem a svůj vztah k lidstvu. Vždyť právě on na počátku řekl: “Ze tmy ať zazáří světlo.” **2. Korintským 4,6**. On je světlem slunce, měsíce i hvězd. Je i duchovním světlem, které v symbolech, předobrazech a proroctvích osvětlovalo Izrael. Světlo však nebylo dáno jen židovskému národu. Stejně jako pronikají sluneční paprsky i do nejodlehlejších koutů země, osvětluje Slunce spravedlnosti každého člověka.

“Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka; to přicházelo do světa.” **Jan 1,9**. Svět měl své slavné učitele, vědce, muže výjimečného nadání, muže, jejichž slova byla výzvou k přemýšlení a bádání a otevírala široká pole poznání. Lidstvo je uctívalo jako své vůdce a dobrodince. Kristus je však všechny převyšuje. “Těm pak, kteří ho přijali. . . , dal moc stát se Božími dětmi.” “Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl.” **Jan 1,12.18**. Stopy velkých učitelů světa můžeme vysledovat až tam, kam sahají lidské záznamy, Světlo však bylo před nimi. Měsíc a hvězdy sluneční soustavy svítí díky odraženému slunečnímu světlu a učení velikých myslitelů světa je pravdivé potud, pokud odráží paprsky Slunce spravedlnosti. Všechny vzácné myšlenky a záblesky rozumu pocházejí od Světla světa. V současné době se často hovoří o “vyšším vzdělání”. Skutečné vyšší vzdělání však může poskytnout jen ten, v němž “jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání”. “V něm byl život a život byl světlo lidí.” **Koloským 2,3; Jan 1,4**. Ježíš řekl: “Kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.” **Jan 8,12**.

Slovy: “Já jsem světlo světa” se Ježíš prohlásil za Mesiáše. V chrámu, kde nyní Kristus učil, o něm zestárlý Simeon kdysi mluvil jako o světle, “jež bude zjevením pohanům” a slávou “pro tvůj lid Izrael”. **Lukáš 2,32**. Vztáhl tak na něho proroctví, které všichni Izraelci dobře znali. Duch svatý prostřednictvím proroka Izajáše oznámil: “Nestačí, abys byl mým služebníkem, který má pozvednout

Jákobovy kmeny a přivést zpátky ty z Izraele, kdo byli ušetřeni; dal jsem tě za světlo pronárodům, abys byl spása má do končin země.” **Izajáš 49,6**. Izrael chápal tato slova jako proroctví o Mesiáši, a když Ježíš řekl: “Já jsem světlo světa,” nemohlo nikomu ujít, že se pokládá za Zaslíbeného.

Pravda vás osvobodí

Farizeům a předním mužům se to jevilo jako nestoudná opovržlivost. Nemohli snést, že člověk jako oni si činí takové nároky. Tvářili se, jako by jeho slova neslyšeli, a ptali se: “Kdo jsi ty?” **Jan 8,25**. Chtěli jej donutit k tomu, aby se sám prohlásil za Krista. Jeho vzhled a dílo byly jiné, než lidé očekávali. Lstiví nepřátelé doufali, že když se sám prohlásí za Mesiáše, lid jej odmítne jako podvodníka. [298]

Na jejich otázku: “Kdo jsi ty?” Ježíš odpověděl: “Co vám od začátku říkám.” **Jan 8,25**. Jeho slova i jeho povaha zjevovaly téhož ducha. Ježíš byl ztělesněním pravd, které hlásal. Řekl: “Sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec. Ten, který mě poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu.” **Jan 8,28.29**. Nesnažil se uplatnit svůj mesiášský nárok, ale poukázal na svoji jednotu s Bohem. Kdyby se jejich srdce otevřela Boží lásce, byli by Ježíše přijali.

Mnozí z jeho posluchačů v něho uvěřili a Ježíš jim řekl: “Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.” **Jan 8,31.32**.

Farizeje tato slova urazila. Jako by zapomněli, že národ již tak dlouho trpí pod cizí nadvládou, rozčileně se ohradili: “Jsme potomci Abrahamovi a nikdy jsme nikomu neotročili. Jak můžeš říkat: stanete se svobodnými?” **Jan 8,33**. Ježíš na ně pohlédl a viděl před sebou otroky zloby posedlé touhou po pomstě. Smutně odpověděl: “Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu.” **Jan 8,34**. Oni sami žili v tom nejhorším možném otroctví — v otroctví ďábelského ducha.

Každý, kdo se nechce odevzdat Bohu, se dostává pod vládu jiné moci. Nepatří sám sobě. Může sice hovořit o svobodě, ale žije v nejstrašnější otroctví. Jeho mysl zcela ovládá satan a nedovoluje mu vidět krásu pravdy. Člověk si namlouvá, že se řídí jen svým vlastním přesvědčením, ve skutečnosti se však podřizuje vůli knížete

temnoty. Kristus přišel vysvobodit lidstvo z otroctví hříchu. “Zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti.” **Římanům 8,2.**

V díle vykoupení je jakýkoli nátlak vyloučen. Neuplatňuje se v něm žádná vnější síla. Člověk se pod vlivem Božího Ducha sám svobodně rozhoduje, komu chce sloužit. Smysl svobody spočívá ve změně, jíž ten, kdo se podřizuje Kristu, prochází. Sám se zbavuje hříchu. Ve své síle se samozřejmě nemůžeme ze satanovy moci vymanit. Pokud se však budeme chtít osvobodit od hříchu a ve své bídě budeme volat o pomoc, která nás ve všech směrech přesahuje, Duch svatý nám dá sílu a my se ochotně podřídíme Boží vůli.

Svobodu může člověk nalézt jen v jednotě s Kristem. “Pravda vás učiní svobodnými,” a Kristus je pravda. Hřích může zvítězit jen tak, že oslabí mysl člověka a zbaví jej svobody. Pokud se člověk podřídí Bohu, vrátí se mu jeho skutečná důstojnost a velikost. Boží zákon, podle kterého máme žít, je “zákonem svobody”. **Jakubův 2,12.**

Potomci Abrahama

Farizeové se považovali za potomky Abrahama. Ježíš jim řekl, že jimi mohou být jen tehdy, budou-li konat Abrahamovy skutky. Skuteční Abrahamovi potomci by totiž žili tak jako on — v poslušnosti Bohu. Nikdy by neusilovali o život tomu, kdo hlásá Boží pravdu. Přípravou spiknutí proti Kristu rabíni Abrahamovy skutky [299] nečinili. Pouhá rodová spřízněnost s Abrahamem nic neznamená. Pokud neprojevují stejného ducha a nejednají stejně jako on, nenavazují na jeho duchovní odkaz a nejsou jeho dětmi.

Tato zásada platí i v případě apoštolské posloupnosti, která tak dlouho znepokojovala křesťanský svět. Příslušnost k Abrahamovu rodu se neprokazuje jménem či rodokmenem, ale povahou. Apoštolství nespočívá v předávání církevní moci, ale v duchovní spřízněnosti. Pravým důkazem apoštolské posloupnosti je život v duchu apoštolů, jejich víra a pravda, kterou zvěštovali. Tyto věci rozhodují o tom, zda člověk je či není nástupcem prvních učitelů evangelia.

Ježíš odmítl uznat Židy za Abrahamovy potomky. Řekl: “Vy konáte skutky svého otce.” Oni se mu vysmáli: “Nenarodili jsme se ze smilstva, máme jednoho Otce, Boha.” **Jan 8,41.** Naráželi tím na

okolnosti, za kterých se Ježíš narodil. Chtěli ho ponížít před těmi, kdo mu začínali věřit. Ježíš si jejich jedovaté narážky nevšímal. Řekl jim: “Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mě, neboť jsem od Boha vyšel a od něho přicházím.” **Jan 8,42.**

Jejich jednání svědčilo o tom, že jsou spřízněni s “vrahem” a “lhářem”. Ježíš řekl: “Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co on žádá. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, poněvadž v něm pravda není. . . Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte.” **Jan 8,44.45.** Ježíš mluvil pravdu a činil tak s naprostou jistotou. Proto mu židovští představitelé nevěřili. Pravda tyto pokrytce urážela. Odhalovala totiž podstatu bludu, odsuzovala jejich učení i jednání, a proto jim byla nepříjemná. Raději zavírali před pravdou oči, než by s pokorou přiznali svůj omyl. Neměli pravdu rádi a netoužili po ní.

“Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? Mluvím-li pravdu, proč mi nevěříte?” **Jan 8,46.** Nepřátelé sledovali Ježíše každý den po celé tři roky. Chtěli najít nějakou skvrnu na jeho povaze. Satan a celá říše zla se jej snažili přemoci. Nic však na něm nenalezli. Dokonce i ďáblové museli vyznat: “Jsi svatý Boží.” **Marek 1,24.** Ježíš žil podle Božího zákona před zraky nebes, nepadlých světů i hříšných lidí. Andělé, lidé i démoni jej slyšeli pronášet slova, která by z jiných úst zněla rouhavě: “Stále dělám, co se líbí jemu.” **Jan 8,29.**

Židé na Kristu žádný hřích nenalezli, a přesto jej nepřijali. Zdá se, že zřejmě žádné spojení s Bohem neměli. Nerozpoznali Boží hlas v poselství jeho Syna. Mysleli si, že odsuzují Krista, a přitom jeho zavržením vynášeli rozsudek sami nad sebou. Ježíš řekl: “Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Vy proto neslyšíte, že z Boha nejste.” **Jan 8,47.**

Toto poučení platí stále. Mnoho lidí rádo překrucuje a kritizuje Písmo, hledá v něm sporná místa a myslí si, že tím dokazuje nezávislost svého myšlení a bystrý úsudek. Domnívají se, že soudí Písmo, ale ve skutečnosti odsuzují sami sebe. Ukazují, že si neumí vážít věčné nebeské pravdy. V přítomnosti majestátu Boží spravedlnosti necítí žádnou bázeň. Honí se za malichernostmi, a dávají tak najevo svoji přízemnost a omezenost.

Ztrácejí schopnost vnímat Boha. Člověk, jehož srdce odpovědělo na Boží dotyk, bude usilovat o větší poznání Boha, o zušlechtnění a očištění své povahy. Jako se květina obrací k slunci, aby jí jeho paprsky vdechly barvu a krásu, obrací se člověk k Slunci spravedl-

nosti, aby nebeské světlo zkrášlilo jeho povahu vlastnostmi Kristova charakteru.

Ježíš dál poukazoval na propastný rozdíl mezi postojem Židů a Abrahama: “Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se.” **Jan 8,56.**

Abraham nesmírně toužil vidět zaslíbeného Spasitele. Z celého srdce se modlil, aby ještě před svou smrtí mohl spatřit Mesiáše. A viděl Krista. Osvítlo jej světlo z nebe a on poznal Kristovo božství. Viděl jeho den a byl šťastný. Byla mu zjevena Boží oběť za hřích. Předobraz této oběti znal z vlastní zkušenosti. Dostal příkaz: “Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ. . . a tam ho obětuj jako oběť zápalnou.” **1. Mojžíšova 22,2.** Abraham položil zaslíbeného syna, dítě, do něhož vkládal všechny své naděje, na obětní oltář. Když potom stál vedle něho a napřáhl ruku s nožem, aby splnil Boží příkaz, uslyšel hlas z nebe: “Nevztahuj na chlapce ruku, nic mu nedělej! Právě teď jsem poznal, že jsi bohobojný, neboť jsi mi neodepřel svého jediného syna.” **1. Mojžíšova 22,12.** Abraham musel projít touto strašlivou zkouškou, aby mohl spatřit Kristův den a uvědomit si, jak nekonečně Bůh miluje svět. Jeho láska je tak veliká, že vydal svého jediného Syna nejpotupnější smrti, aby zachránil svět před zkázou.

Abraham poznal Boha tak jako žádný jiný člověk. Jeho prosba, aby ještě před svou smrtí mohl spatřit Krista, byla vyslyšena. Viděl Krista; viděl vše, co může smrtelný člověk vidět, a zůstat přitom naživu. Cele se odevzdal Bohu, a proto mohl pochopit vidění o Kristu. Bylo mu zjeveno, že obětováním jediného Syna pro záchranu hříšného světa před věčným zahynutím přináší Bůh nekonečně větší oběť, než by kdy člověk mohl přinést.

Abrahamova zkušenost odpovídá na otázku: “Jak předstoupím před Hospodina? S čím se mám sklonit před Bohem na výšině? Mohu před něj předstoupit s oběťmi zápalnými, s ročními býčky? Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje? Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna?” **Micheáš 6,6.7.** Abrahamova slova: “Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné” (**1. Mojžíšova 22,8**) i obětní zvíře, které Bůh připravil místo Izáka, potvrzují, že nikdo nemůže přinést oběť sám za sebe a smýt tak svůj hřích. Pohanský obětní systém byl pro Boha naprosto nepřijatelný.

Nikdo neměl obětovat svého syna nebo dceru jako oběť za hřích. Vínou světa může nést jen Boží Syn.

Prožité utrpení umožnilo Abrahamovi pochopit Spasitelovo poslání a jeho oběť. Izraelci však nechtěli rozumět ničemu, co se přičilo jejich pyšným srdcím. Hluboký význam Kristových slov o Abrahamovi nepochopili. Farizeové v nich viděli jen další záminku k jízlivým poznámkám. S výsměchem je obrátili proti Ježíši, jako by chtěli dokázat, že je šílený. “Ještě ti není padesát, a viděl jsi Abrahama?” **Jan 8,57.**

[301]

Ježíš jim se vší vážností a důstojností odpověděl: “Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem.” **Jan 8,58.**

Ve shromáždění zavládlo ticho. Galilejský učitel si přivlastnil Boží jméno, kterým se Hospodin představil Mojžíšovi a které vyjadřovalo myšlenku věčné přítomnosti. Prohlásil se za Zaslíbeného Izraele, “jehož původ je odpradáвна, ode dnů věčných”. **Micheáš 5,2.**

Kněží a rabíni na Ježíše zase křičeli jako na rouhače. Jeho slova o tom, že je jedno s Bohem, je už dříve tak rozčílila, že jej chtěli připravit o život. O několik měsíců později otevřeně prohlásili: “Nechceme tě kamenovat pro dobrý skutek, ale pro rouhání: jsi člověk a tvrdíš, že jsi Bůh.” **Jan 10,33.** Byli rozhodnuti jej zabít, protože byl Božím Synem a otevřeně se k tomu hlásil. Lidé, kteří byli na straně kněží a rabínů, začali sbírat kameny a chtěli je po něm házet. “Ježíš se však ukryl v zástupu a vyšel z chrámu.” **Jan 8,59.** Světlo svítilo ve tmě, ale “tma je nepohltila” **Jan 1,5.**

Uzdravení slepého

“Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: ‘Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?’ Ježíš odpověděl: ‘Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží. . .’ Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči a řekl mu: ‘Jdi, umyj se v rybníce Siloe(to jméno znamená Poslaný).’ On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.” **Jan 9,1-3; Jan 6.7.**

Židé věřili, že člověk je potrestán za hřích již v tomto životě. V každém utrpení viděli trest za nějaké provinění postiženého nebo

jeho rodičů. Je sice pravda, že veškeré utrpení je důsledkem přestoupení Božího zákona, ale Židé tuto skutečnost překrucovali. Satan, původce hříchu a všech jeho následků, vedl lidi k tomu, aby se na nemoc a smrt dívali jako na Boží trest za spáchaný hřích. Člověk, kterého postihlo nějaké neštěstí či pohroma, trpěl navíc ještě tím, že jej ostatní považovali za velkého hříšníka.

Cesta k odmítnutí Ježíše tím byla připravena. “Naše nemoci. . . nesl, naše bolesti na sebe vzal,” ale Židé na něho hleděli jako na toho, kdo “je raněn, ubit od Boha a pokořen” (*Izajáš 53,4*) a skrývali před ním svou tvář.

Bůh však naznačil lidem, že tomu tak není. Případ Jóba jasně ukazuje, že utrpení pochází od satana a Bůh je pro své milosrdenství přemáhá. Izrael však toto naučení nepochopil. Odmítnutím Krista se Židé dopustili stejného omylu, jaký Bůh vytkl Jóbovým přátelům.

Ježíšovi učedníci viděli vztah mezi hříchem a utrpením stejně jako ostatní Židé. Ježíš je vyvedl z omylu, ale nevysvětlil jim příčinu mužova postižení. Sdělil jim jen, co bude následovat. Měly se na něm projevit Boží skutky. Řekl: “Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.” *Jan 9,5*. Potom pomazal slepému oči, poslal jej, aby se umyl v rybníku Siloe, a muž zase viděl. Ježíš tak názorným příkladem odpověděl učedníkům na jejich otázku. Tímto způsobem často odpovídal na lidskou zvědavost. Učedníci neměli rozebírat, kdo zhřešil či nezhřešil.

[302]

Ježíš chtěl, aby pochopili Boží moc a milost, která slepým dává zrak. Bylo zřejmé, že léčivá moc není ani v hlíně, ani v rybníku, ve kterém se měl slepý umýt, ale jediné v Kristu.

Farizeové mohli nad uzdravením jen žasnout. Oni však více než kdy jindy propadli své nenávisti, protože Ježíš vykonal zázrak v sobotu.

Sousedé mladého muže a lidé, kteří ho znali, když byl ještě slepý, říkali: “Není to ten, kdo tu sedával a žebрал?” *Jan 9,8*. Nedůvěřivě si jej prohlíželi. Od chvíle, kdy se mu otevřely oči, se jeho vzhled změnil, rozjasnila se mu tvář a vypadal jako ostatní. Lidé se vyptávali jeden druhého. Někteří říkali: “Je to on.” Jiní: “Není, ale je mu podoben.” Muž, který přijal toto veliké požehnání, na otázku sám odpověděl: “Jsem to já.” Potom jim vyprávěl o Ježíši a o tom, jak jej uzdravil. Lidé se ho ptali: “Kde je ten člověk?” On odpověděl: “To nevím.” *Jan 9,9-12*.

Potom jej odvedli před radu farizeů. Znovu se ho vyptávali, jak to, že vidí. “On jim řekl: ‘Položil mi bláto na oči, umyl jsem se a vidím.’ Někteří z farizeů říkali: ‘Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.’” **Jan 9,15.16.** Farizeové doufali, že se jim podaří udělat z Ježíše hříšníka a dokázat tak, že nemůže být Mesiášem. Nevěděli, že ten, kdo uzdravil slepého, ustanovil sobotu a dobře znal vše, co k jejímu zachování patřilo. Ze všech sil horlili pro svěcení soboty, a přitom právě na tento den plánovali vraždu. Zpráva o zázraku však na mnohé lidi silně zapůsobila. Byli přesvědčeni, že ten, kdo otevřel slepému oči, musí být víc než jen obyčejný člověk. Když farizeové Ježíše obvinili, že je hříšník, protože nezachovává sobotu, řekli: “Jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?” **Jan 9,16.**

Rabíni se znovu ptali slepého: “‘Za koho ty jej pokládáš, když ti otevřel oči?’ On odpověděl: ‘Je to prorok.’” **Jan 9,17.** Farizeové tedy tvrdili, že se nemohl narodit slepý a najednou prohlédnout.

Zavolali si jeho rodiče a ptali se jich: “Je to váš syn, o němž říkáte, že se narodil slepý?” **Jan 9,18.**

Přímo před nimi stál muž, který o sobě tvrdil, že byl slepý a nyní vidí. Farizeové by však raději popřeli svědectví svých smyslů, než aby přiznali svůj omyl. Tak pokřivená byla jejich spravedlnost a tak silné jejich předsudky.

Zbývala jim ještě jedna naděje — zastrašit mladíkovy rodiče. S předstíranou upřímností se ptali: “Jak to, že nyní vidí?” Rodiče měli strach, protože Židé se usnesli, že ten, kdo uzná Ježíše za Mesiáše, bude na třicet dní “vyloučen ze synagogy”. Po tu dobu se v domě vyloučeného nesměla provádět obřizka dítěte ani se tam nemohl konat smuteční obřad nad mrtvým. To bylo považováno za velké neštěstí, a pokud vyloučený nečinil pokání, stihl ho ještě těžší trest. Zázračné uzdravení syna rodiče přesvědčilo, přesto však odpověděli: “Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. Jak to, že nyní vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, také nevíme. Jeho se zeptejte, je dospělý, ať mluví sám za sebe!” **Jan 9,20.21.** Báli se vyznat Krista a všechnu odpovědnost přenesli na syna.

Farizeové se octli v těžké situaci. Když lidé viděli jejich pochybnosti a předsudky, jejich neochotu uvěřit tomu, co se skutečně stalo, otevíraly se jim oči. Ježíš často konal zázraky na veřejnosti a vždy pomáhal trpícím. Mnozí se v duchu ptali: Činil by Bůh takové divy

prostřednictvím podvodníka, za něhož farizeové Ježíše vydávají? Spor se na obou stranách rychle vyhrocoval.

Slepota farizeů

Farizeové pochopili, že k Ježíšovu činu obracejí pozornost stále většího počtu lidí. Nemohli zázrak popřít. Uzdravený slepý překypoval radostí a vděčností. Obdivoval přírodu a těšil se z krásy země i nebe. Ochotně vyprávěl o tom, co prožil, a farizeové se jej stále znovu pokoušeli umlčet. Říkali: “Vyznej před Bohem pravdu! My víme, že ten člověk je hříšník.” **Jan 9,24.** To znamená, neříkej už, že ten muž ti vrátil zrak, učinil to Bůh.

Slepý odpověděl: “Je-li hříšník, nevím; jedno však vím, že jsem byl slepý a nyní vidím.” **Jan 9,25.**

Farizeové se znovu ptali: “Co s tebou učinil? Jak ti otevřel oči?” **Jan 9,26.** Snažili se jej zmást svou mnohomluvností. Chtěli ho přesvědčit, že byl oklamán. Satan a padlí andělé byli na jejich straně. Svou silou a lstivostí pomáhali lidské chytrosti oslabit Kristův vliv. Podrývali přesvědčení, které začalo klíčit v myslích mnoha lidí. Byli tam však i Boží andělé. Ti uzdraveného slepce posilovali.

Farizeové si neuvědomovali, že před sebou mají někoho jiného než nevzdělaného muže, který se narodil slepý. Nevěděli, s kým se ve skutečnosti prou. Slepce osvítilo Boží světlo. Když jej pokrytečtí farizeové chtěli připravit o víru, Bůh mu pomohl. Pádnou a jasnou odpovědí dal mladík najevo, že se nenechá chytit do pasti. Řekl: “‘Již jsem vám to řekl, ale vy jste to nevzali na vědomí. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?’ Osopili se na něho: ‘Ty jsi jeho učedník, ale my jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.’” **Jan 9,27-29.**

Ježíš věděl, jakou zkouškou muž prochází. Posílil ho svou milostí a dal mu schopnost mluvit, aby se mohl stát jeho svědkem. Uzdravený slepý odpověděl farizeům ostrou výtkou. Považovali se za vykladače Písma a náboženské vůdce národa. Najednou se objevil někdo, kdo koná zázraky, a oni přiznávají, že o zdroji jeho moci ani o něm samém nic nevědí. Mladík jim řekl: “To je právě divné: Vy nevíte, odkud je — a otevřel mi oči! Víme, že hříšníky Bůh neslyší; slyší však toho, kdo ho ctí a činí jeho vůli. Co je svět světem, nebylo

slycháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit.” Jan 9,30-33.

Muž odpověděl farizeům stejným způsobem, jakým mluvili oni. Jeho úvahy se nedaly popřít. Farizeové byli zaskočeni. Jeho jasná a rozhodná odpověď jim vzala dech. Chvíli bylo ticho. Potom se rozmrzelí kněží a rabíni zahalili do svých rouch, jako by se báli, že se stykem s ním nakazí. Setřásli si prach z nohou a začali mu spílat a odsuzovat jej. “Celý ses narodil v hříchu, a nás chceš poučovat?”(Jan 9,34) řekli a vyhnali ho.

Ježíš slyšel, co se stalo. Vyhledal mladého muže a zeptal se ho: “Věříš v Syna člověka?”(Jan 9,35)

[304]

Uzdravený slepý poprvé hleděl do tváře svého Lékaře. Před radou viděl ztrápené a rozpačité rodiče a zamračené rabíny. Nyní jeho zrak spočinul na laskavé a pokojné tváři Ježíše. Mladík ho již na vlastní nebezpečí vyznal jako představitele Boží moci a teď dostal ještě větší zjevení.

Na Spasitelovu otázku: “Věříš v Syna člověka?” odpověděl: “A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?” Ježíš řekl: “Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.” Jan 9,36.37. Muž se s úctou vrhl k Spasitelovým nohám. Nejenže viděl věci kolem sebe, ale otevřel se mu i duchovní zrak. Zjevil se mu Kristus a on jej přijal jako Bohem Poslaného.

Nedaleko od nich se shromáždila skupina farizeů. Při pohledu na ně si Ježíš uvědomil, s jak různým ohlasem se jeho slova a činy vždy setkávaly. Řekl: “Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.” Jan 9,39. Kristus přišel otevřít oči slepým a dát světlo těm, kdo žili ve tmě. Prohlásil, že je světlem světa, a zázrak, který právě vykonal, potvrzoval jeho poslání. Lidem, kteří se stali svědky Spasitelova prvního příchodu, byla jeho přítomnost zjevena v takové míře, jakou svět dosud nezažil. Měli možnost poznat Boha mnohem dokonaleji než kdokoli před nimi. Toto zjevení však s sebou přinášelo i soud. Byla to zkouška lidské povahy, rozhodovalo se o jejich dalším osudu.

Projev Boží moci, který slepému otevřel oči i duchovní zrak, přivedl farizeje do ještě větší temnoty. Někteří přítomní pochopili, že se Ježíšova slova vztahují na ně a ptali se: “Jsme snad i my slepí?” Ježíš jim odpověděl: “Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli.” Kdyby vám Bůh neumožnil vidět pravdu, byli byste ve své nevědomosti bez viny. “Vy však říkáte: Vidíme.” Myslíte si, že vidíte, a odmítáte

jediný způsob, který vám může otevřít oči. Každému, kdo si uvědomuje svoji nedostatečnost, nabízí Kristus pomoc. Farizeové však nechtěli připustit, že by snad něco potřebovali. Odmítali přijít ke Kristu, a proto zůstali slepí. Svoji slepotu si zavinili sami. Ježíš řekl:

[305] “A tak zůstáváte v hříchu.” **Jan 9,40.41.**

52. kapitola — Pastýř

“Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce.”
“Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce.” **Jan 10,11.14.15.**

Ježíš si uměl najít cestu ke svým posluchačům — používal obrazy z jejich každodenního života. Působení Ducha přirovnal k osvěžující studené vodě. Sám se představil jako světlo, zdroj života a radosti pro člověka i celou přírodu. Tentokrát přiblížil svůj vztah k těm, kdo v něho věří, okouzlejícím obrazem ze života pastýřů. Nic jiného by si jeho posluchači nebyli tak snadno představili. Tento příklad v jejich myslích navždy spojil obraz pastýře s Kristem. Vždy, když učedníci viděli pastýře se stádem, vzpomněli si na Spasitelovo poučení. Viděli Krista v každém starostlivém pastýři a v každém bezmocném a na pastýře zcela odkázaném stádu poznávali sami sebe.

Stejného obrazu použil i prorok Izajáš, když povzbudivě hovořil o Mesiášově poslání: “Vystup si na horu vysokou, Sijóne, který neseš radostnou zvěst, co nejvíc zesil svůj hlas, Jeruzalém, který neseš radostnou zvěst, zesil jej, neboj se! Řekni judským městům: ‘Hle, váš Bůh!’ . . . Jak pastýř pase své stádo, beránky svou paží shromáždí uje, v náručí je nosí.” **Izajáš 40,9-11.** David zpíval: “Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek.” **Žalm 23,1.** Duch svatý prostřednictvím proroka Ezechiela prohlásil: “Ustanovím nad nimi jednoho pastýře, který je bude pást.” “Ztracenou vypátrám, zaběhlou přivedu zpět, polámanou ovážu a nemocnou posílím.” “Uzavřu s nimi smlouvu pokoje.” “Už se nestanou loupeží pronárodů. . . , ale budou sídlit v bezpečí a nikdo je nevyděsí.” **Ezechiel 34,23.16.25.28.**

Kristus vztáhl tato proroctví na sebe a poukázal na propastný rozdíl mezi sebou a izraelskými vůdci. Farizeové právě vyhnali ze stáda ovci, která si dovolila svědčit o Kristově moci. Vypudili člověka, kterého k sobě volal pravý Pastýř. Dali tak najevo, že nechápou dílo, jež jim bylo svěřeno, a nejsou hodni být pastýři stáda. Ježíš ukázal,

[306] jaký je rozdíl mezi nimi a dobrým pastýřem, a sám se představil jako skutečný strážce Hospodinova stáda. Předtím však o sobě hovořil v jiném podobenství.

Řekl: “Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale přelézá ohradu, je zloděj a lupič. Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí.” **Jan 10,1.2.** Farizeové nepochopili, že tato slova mluví proti nim. Když přemýšleli o jejich významu, Ježíš jim jasně řekl: “Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.” **Jan 10,9.10.**

Kristus je dveřmi do Božího ovčince. Těmito dveřmi vcházejí odedávna všechny Boží děti. V Ježíši, skrytém v různých předobrazech, symbolech, prorockých zjeveních a v podobenstvích, která předal svým učedníkům, i v zázracích, jež pro lidi vykonal, vidí Beránka Božího, “který snímá hřích světa”. **Jan 1,29.** Skrze něho vcházejí do ovčince jeho milosti.

Lidé často předkládají světu jiná učení, vymýšlejí nejrůznější obřady a doufají, že jimi dosáhnou u Boha ospravedlnění a pokoj a získají přístup do jeho ovčince. Vejít však lze jedinečně skrze Krista a všichni, kdo se jej snaží nahradit něčím jiným nebo se pokoušejí dostat do ovčince jinou cestou, jsou zloději a lupiči.

Farizeové nevstupovali dveřmi. Krista odmítali a pronikali do ovčince jiným způsobem. Neplnili poslání pravého pastýře. Kněží a vůdcové lidu, farizeové a zákoníci ničili čerstvou pastvu a znečišťovali prameny vody života. Písmo tyto falešné pastýře věrně a výstižně popisuje: “Neduživé jste neposílili, nemocnou jste neléčili, polámanou jste neovázali, zaběhlou jste nepřivedli nazpět. . . , panovali jste nad nimi násilně a surově.” **Ezechiel 34,4.**

Ve všech dobách předkládají učitelé a filozofové světu různá učení, která mají uspokojit potřeby duše. Každý pohanský národ má své velké učitele a náboženské systémy, které nabízejí jiné cesty ke spasení než Krista. Odvracejí pozornost od Boží tváře a vedou lidi k tomu, aby se báli Boha, jenž je zdrojem všech jejich požehnání. Snaží se připravit Boha o to, co mu náleží, co stvořil a vykoupil. Tito falešní učitelé okrádají i člověka. Miliony lidí jsou spoutány scestnými náboženskými představami, žijí v otroctví strachu, v tupé lhostejnosti, v obavách z budoucnosti, lopotí se jako tažný dobytek bez naděje, radosti a cíle. Povznést je může jedinečně evangelium Boží

milosti. Nic jiného nedokáže pohnout lidským srdcem a posílit je tak jako rozjímání o Boží lásce, která se zjevila v Synu. Kristus přišel obnovit v lidech Boží obraz a každý, kdo odvádí člověka od Krista, jej připravuje o možnost skutečného rozvoje, o naději, smysl a krásu života. Je zlodějem a lupičem.

Pastýř a ovce

“Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí.” Jan 10,2. Kristus je dveřmi i pastýřem. Vchází sám sebou. Obětováním sebe sama se stal pastýřem ovcí. “Vrátný mu otvírá a ovce slyší jeho hlas. Volá své ovce jménem a vyvádí je. Když je má všechny venku, kráčí před nimi a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas.” Jan 10,3.4.

Ovce je jedním z nejplašších a nejzranitelnějších tvorů. Pastýři na Východě se o svá stáda bez přestání neúnavně starají. Za [307] hradbami měst bylo v dávných dobách stejně jako i dnes nebezpečno. Nájezdníci z kočovných pohraničních kmenů a divoké šelmy číhali ve skalních úkrytech a přepadali stáda. Pastýř střežil svěřené ovce a uvědomoval si, že i jeho život je ohrožen. Jákob, který se staral o Lábanova stáda na cháranských pastvinách, popsal svoji těžkou službu slovy: “Ve dne mě sužovalo vedro a v noci chlad.” 1. Mojžíšova 31,40. Mladý David pásal stáda svého otce a s holýma rukama se postavil proti lvu i medvědovi a vyrval jim ukradenou ovci z tlamy.

Pastýř vodí své stádo přes skalnaté pahorky, lesy a divoké rokle k travnatým pastvinám u řeky, bdí nad ním v horách za osamělých nocí a chrání je před zloději. S láskou pečuje o slabé a nemocné ovce. Stádo se pak stává součástí jeho života. Váže jej k němu pevné pouto lásky. I když je stádo veliké, pastýř zná každou ovci. Každá má své jméno a slyší na pastýřovo volání.

Stejně jako zná své ovce pozemský pastýř, zná své po světě rozptýlené stádo i Pastýř nebeský. “Budete mými ovce, ovce, které já pasu, vy lidé, a já vám budu Bohem, je výrok Panovníka Hospodina.” Ezechiel 34,31. Ježíš říká: “Povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj.” Izajáš 43,1. “Hle, vyrýl jsem si tě do dlaní.” Izajáš 49,16.

Ježíš zná každého z nás a naše slabosti se ho dotýkají. Zná nás jménem. Zná dům, ve kterém žijeme, i jména všech jeho obyvatel.

Někdy posílá své služebníky, aby šli do domu v určité ulici a určitém městě a vyhledali jednu z jeho ovcí.

Ježíš zná každého člověka tak dokonale, jako by zemřel jen a jen za něho. Těžkosti každého z nás se ho hluboce dotýkají. Slyší naše volání o pomoc. Přišel, aby nás všechny přivedl k sobě. Vyzývá nás: “Pojd’ za mnou!” Jeho Duch působí na lidská srdce a přitahuje je k němu. Mnozí jej odmítají a Ježíš je zná. Ví také, kdo s radostí naslouchá jeho volání a je ochoten svěřit se do jeho pastýřské péče. Říká: “Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou.” **Jan 10,27**. Stará se o každého jednotlivce tak, jako by kromě něho už nikdo jiný na světě nebyl.

“Volá své ovce jménem a vyvádí je... a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas.” **Jan 10,3,4**. Pastýř na Východě své stádo nežene. Nepoužívá násilí ani ovce neplaší, jde před nimi a volá je. Ovce znají jeho hlas a poslouchají ho. Tak jedná se svým stádem i Pastýř-Spasitel. Písmo říká: “Svůj lid jsi vedl jak stádce rukou Mojžíše a Árona.” **Žalm 77,20**. Prostřednictvím proroka Ježíš prohlásil: “Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství.” **Jeremjáš 31,3**. Spasitel nikoho nenutí, aby za ním šel. Říká: “Provázky lidskými jsem je táhl, provazy milování.” **Ozeáš 11,4**.

[308]

Kristovi učedníci nenásledují svého Pána ze strachu před trestem ani pro naději na věčnou odměnu. Poznali Spasitelovu jedinečnou lásku, která se zjevovala v jeho pozemské pouti od jeslí v Betlémě až ke kříži na Golgotě. Pohled na něho je k němu přitahuje, obměkčuje je a podmaňuje si je. Probouzí v jejich srdcích lásku. Oni slyší jeho hlas a následují jej.

Stejně jako jde pastýř před svým stádem a jako první čelí na cestě všem nebezpečím, jde před svým lidem i Ježíš. “Když je má všesky venku, kráčí před nimi.” **Jan 10,4**. Cesta k nebi je posvěcena Spasitelovými stopami. Může být strmá a nerovná, ale je to cesta, po které kráčel Ježíš. Jeho nohy ušlapaly ostré trny, aby se nám po ní šlo snadněji. Nesl každé břemeno, které musíme nést my.

Jeho láska

Nyní je Ježíš v Boží přítomnosti na trůnu vesmíru, stále však s námi cítí. Všechny lidské strasti zasahují jeho láskyplné a soucitné

srdce. Svýma probodenýma rukama žehná v dnešní době svému lidu ve světě ještě hojněji. “Nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrvé.” **Jan 10,28**. Člověk, který se odevzdal Kristu, má pro Spasitele větší cenu než celý svět. Vykupitel by byl prošel utrpením na kříži, i kdyby měl zachránit pro své království jen jediného člověka. Nikoho, za koho zemřel, neopustí. A pokud se jeho následovníci nerozhodnou od něho odejít, bude je pevně držet.

Pomáhá nám ve všech našich zkouškách. Vždy se na něho můžeme spolehnout. Nenechává nás, abychom sami bojovali proti pokušení, zápasili se zlem a nakonec padli pod tíhou utrpení a bolesti. V dnešní době jej sice nemůžeme vidět na vlastní oči, ale sluchem víry můžeme slyšet jeho hlas, který nám říká: Neboj se. Já jsem s tebou. “Já jsem. . . ten živý; byl jsem mrtev — a hle, živ jsem na věky věků.” **Zjevení 1,17.18**. Prožil jsem tvé strasti a boje, zakusil tvá pokušení. Víím, proč pláčeš, i já jsem plakal. Zním tak hluboký žal, že jej ani lidskému uchu nelze svěřit. Nevěř tomu, že jsi opuštěný a zapomenutý. I když nenajdeš ve své bolesti u nikoho na zemi pochopení, pohled’ na mě a žij. “I kdyby ustoupily hory a pohnuly se pahorky, moje milosrdenství od tebe neodstoupí a smlouva mého pokoje se nepohne, praví Hospodin, tvůj slitovník.” **Izajáš 54,10**.

Láska pastýře k ovcím může být velmi silná, své děti však miluje mnohem víc. Ježíš je nejen naším Pastýřem, ale také “Otcem věčnosti” **Izajáš 9,6**. Říká: “Zním své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce.” **Jan 10,14.15**. Je to jedinečné ujištění. Jednorozený Syn, který je u Otce a kterého Otec označil za svého společníka (viz **Zacharjáš 13,7**), přirovnává spojení mezi sebou a věčným Bohem ke spojení mezi sebou a svým lidem na zemi. Ježíš nás miluje. Jsme totiž darem, který přijal od Otce, jsme odměnou za jeho dílo. Miluje nás jako své děti. Nic většího, nic lepšího nám nebe nemůže nabídnout.

Ježíš myslel na všechny, kdo se na zemi nechali svést falešnými pastýři. Lidé, které chtěl shromáždit jako ovce na svých pastvinách, byli rozptýleni mezi vlky. Řekl: “Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.” **Jan 10,16**.

“Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal.” **Jan 10,17**. To znamená: Můj Otec vás tak miluje, že mne poslal, abych za vaše vykoupění zaplatil svým životem. Učinil jsem tak, a

[309] Otec mě proto miluje ještě více. Jsem mu drahý, protože jsem se postavil na vaše místo, zaštilil jsem vás, obětoval jsem za vás svůj život, vzal jsem na sebe vaše nedostatky a přestoupení.

“Dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout.” Jan 10,17.18. Ježíš jako člověk byl smrtelný, ale jako Bůh byl zdrojem života pro svět. Mohl se smrti postavit, nemusel se jí poddávat. On však dobrovolně zemřel, aby odhalil život a nesmrtelnost. Nesl hřích světa a snášel jeho prokletí. Obětoval svůj život, aby lidé nemuseli zemřít věčnou smrtí. “Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal. . . Byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech.” Izajáš 53,4-6.

[310]

53. kapitola — Poslední cesta do Jeruzaléma

V závěru své pozemské služby Kristus změnil způsob práce. Až dosud se Spasitel vyhýbal rozruchu a nechtěl být středem zájmu veřejnosti. Odmítal pocty lidí, a když se zdálo, že jejich nadšení přesahuje rozumnou mez, odcházel na jiné místo. Stále znovu zdůrazňoval, aby o něm nikdo nerozhlašoval, že je Kristus.

Na slavnost Svátku stánků přišel Ježíš do Jeruzaléma nečekaně a tajně. Když na něho bratři naléhali, aby se veřejně představil jako Mesiáš, řekl jim: “Můj čas ještě nenastal.” Jan 7,6. Putoval do Jeruzaléma nepozorovaně a ve městě se objevil bez ohlášení a bez ovací zástupů. Na jeho poslední cestě tomu však bylo jinak. Pro nepřátelství kněží a rabínů Ježíš z Jeruzaléma na nějakou dobu odešel. Nyní se tam vracel. Přicházel okružní cestou, zcela veřejně, a ohlašoval svůj příchod tak jako nikdy předtím. Blížila se chvíle jeho veliké oběti, a právě na ni bylo třeba zaměřit pozornost lidí.

“Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka.” Jan 3,14. Tehdy se zraky celého Izraele upíraly na vyvýšeného hada, symbol, který jim přinášel uzdravení. Nyní se měly všechny oči obrátit ke Kristu, k jeho oběti, jež přinášela ztracenému světu spasení.

Ježíšovi bratři nepochopili Mesiášovo poslání a nebyli pevně přesvědčeni o jeho božství, proto od něho při slavnosti stánků žádali, aby se veřejně představil lidu. Z podobného důvodu mu nyní učedníci chtěli zabránit v cestě do Jeruzaléma. Ježíš jim již dříve říkal, co se tam s ním má stát. Učedníci si to dobře pamatovali. Věděli, že náboženští vůdcové jejich Mistra na smrt nenávidí, a byli by jej rádi od cesty odradili.

Obavy, zklamání a nevíra milovaných učedníků Ježíšovi cestu nesmírně ztěžovaly. Nebylo snadné vést je do úzkosti a zoufalství, které je v Jeruzalémě čekaly. Satan využil situace a útočil na Syna člověka svým pokušením. Proč by měl právě teď jít do Jeruzaléma vstříc jisté smrti? Všude kolem něho byli lidé, kteří toužili po chlebu života. Na každém kroku čekali trpící na jeho uzdravující slovo. Dílo

[311]

evangelia milosti teprve začalo. On sám byl v plné síle a v nejlepších letech. Proč by se neměl vydat do širého světa a sloužit lidem slovem milosti a dotekem uzdravující moci? Proč by se měl zřici potěšení ze šíření světla a radosti mezi miliony trpících a duchovně slepých lidí? Proč by měl přenechávat žeň malověrným, nechápavým a nerozhodným učedníkům? Proč by měl teď zemřít a zanechat díla na jeho samém počátku? Nepřítel, který útočil na Krista v poušti, se jej snažil přemoci i nyní. Lstivě a zákeřně ho pokoušel. Kdyby byl Ježíš jen na chvíli zaváhal a v zájmu své záchrany třeba jen trochu změnil plán, satan a jeho pomocníci by byli slavili vítězství a svět by byl ztracen.

Ježíš však “upjal svou mysl k cestě do Jeruzaléma”. **Lukáš 9,51**. Jediným zákonem jeho života byla Otcova vůle. Když ho v dětství rodiče našli v chrámě, řekl Marii: “Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?” **Lukáš 2,49**. Když si Marie v Káně přála, aby projevil svoji zázračnou moc, odpověděl jí: “Ještě nepřišla má hodina.” **Jan 2,4**. Stejnými slovy odpověděl i svým bratrům, když jej naléhavě žádali, aby šel na slavnost. V Božím plánu byla hodina jeho oběti za hříchy lidí přesně určena, a tato chvíle se rychle blížila. Nechtěl selhat ani zaváhat. Vydal se do Jeruzaléma, kde mu nepřátelé již dlouho usilovali o život. Tentokrát jej obětuje. Rozhodl se vyjít vstříc pronásledování, sebezapření, zavržení, odsouzení a smrti.

Odmítnutí samařanů

“Poslal před sebou posly. Vydali se na cestu a přišli do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili.” **Lukáš 9,52**. Lidé jej však nechtěli přijmout, protože byl na cestě do Jeruzaléma. Domnívali se, že tím dává přednost Židům, které z duše nenáviděli. Kdyby byl přišel obnovit chrám a bohoslužbu na hoře Gerizím, byli by ho s radostí uvítali. On však šel do Jeruzaléma, a proto jej odmítli přijmout. Neuvědomovali si, že zavírají dveře před nejvzácnějším darem nebes. Ježíš vyzval lidi, aby jej přijali. Požádal je o laskavost proto, aby se k nim mohl přiblížit a požehnat jim. Každou službu, kterou mu lidé prokázali, odměnil svou vzácnou milostí. Samařané se však svými předsudky a fanatismem o tyto dary připravili.

Kristovi poslové, Jakub a Jan, byli potupou svého Pána velmi rozhořčeni. Rozzlobilo je, jak hrubě s ním Samařané, které poctil svou přítomností, jednali. Nedlouho předtím byli učedníci s Kristem na hoře proměnění a viděli jej v Boží slávě spolu s Mojžíšem a Elijášem. Domnívali se, že neuctivé chování Samařanů by mělo být příkladně potrestáno.

Učedníci se vrátili k Ježíši a vyprávěli mu, co jim lidé řekli a jak mu odmítli poskytnout dokonce i nocleh. Byli přesvědčeni, že se Samařané vůči Kristu hrubě provinili, a při pohledu na vzdálenou horu Karmel, na níž Eliáš pobil falešné proroky, řekli: “Máme přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?” **Lukáš 9,54**. Překvapilo je, že jejich slova Ježíše zarmoutila, a ještě více je udivila jeho vyčítavá odpověď: “Nevíte, jakého jste ducha. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.” **Lukáš 9,55.56**. Poté se odebral do jiné vesnice.

[312]

Ježíšovým posláním není nutit lidi k tomu, aby jej přijali. Svědomí se snaží znásilňovat satan a lidé, kteří jsou pod jeho vlivem. Ti, kdo ve spojení se satanovými anděly předstírají horlivost pro spravedlnost a vnucují ostatním své náboženské představy, svým bližním jen ubližují. Kristus však lidem stále prokazuje milosrdenství a snaží se je získat svou láskou. Přeje si, aby mu odevzdali celé své srdce, částečnou službu nemůže přijmout. Touží však jen po dobrovolné službě, chce, aby se mu lidé podřizovali ochotně a z lásky. Pokud máme sklony ubližovat a škodit těm, kdo neoceňují naše úsilí a jednají jinak, než si představujeme, můžeme si být jisti, že jsme pod vlivem satanova ducha.

Každý člověk patří svým tělem, duší i duchem Bohu. Kristus zemřel pro záchranu nás všech. A nikdo nemůže urazit Boha víc než náboženští fanatici, kteří trápí lidi vykoupené Spasitelovou krví.

V Pereji

“I vstal a šel odtamtud do judských krajin a za Jordán. Opět se k němu shromáždily zástupy, a on je zase učil, jak bylo jeho zvykem.” **Marek 10,1**.

Značnou část posledních měsíců své pozemské služby strávil Kristus v Pereji, provincii, která ležela na opačné straně Jordánu než Judsko. Tam za ním chodily zástupy lidí stejně jako na počátku jeho

služby v Galileji a Ježíš jim připomínal mnoho ze svých dřívějších naučení. Jako kdysi vyslal svých dvanáct učedníků, “určil Pán ještě sedmdesát jiných a poslal je před sebou po dvou do každého města i místa, kam měl sám jít”. **Lukáš 10,1**. Tito učedníci byli určitou dobu s Ježíšem a připravovali se na své dílo. Když Kristus vyslal dvanáct učedníků na jejich první samostatnou misijní cestu, provázeli jej na cestě Galilejí další z jeho následovníků. Měli tak příležitost být s ním v úzkém společenství a učit se přímo od něho. Nyní měla i tato velká skupina začít samostatně misijně pracovat.

Pokyny, které dostalo sedmdesát učedníků, se příliš nelišily od těch, které dal Ježíš svým Dvanácti. Jediný příkaz, který dostalo dvanáct učedníků navíc, byl ten, že neměli vstupovat do pohanských a samařských měst. Samařané Ježíše krátce předtím odmítli, ale jeho láska k nim se nijak nezměnila. Když se sedmdesát učedníků vydalo v jeho jménu na cestu, navštěvovali především města v Samařsku.

Spasitelova osobní návštěva Samaří, chvála milosrdného Samařana, vděčnost, kterou malomocný ze Samařska jako jediný z deseti projevil, když přišel Kristu poděkovat — to vše mělo pro učedníky velký význam a hluboce na ně zapůsobilo. Když je Ježíš před svým nanebevstoupením pověřoval pokračováním v misijní práci, zmiňoval Samařsko, Jeruzalém a Judsko jako první místa, ve kterých mají začít kázat evangelium. Na splnění tohoto poslání je připravil svým učením. Když ve jménu svého Pána přišli do Samařska, lidé je ochotně přijímali. Samařané slyšeli o tom, že Kristus pochválil příslušníky jejich národa a prokázal jim milosrdenství. Viděli, že Kristus je i přes jejich hrubé chování k němu stále miloval, a tím si získal jejich srdce. Po jeho nanebevstoupení vítali Spasitelovy posly a učedníci sklidili mezi těmito lidmi, kteří byli kdysi jejich úhlavními nepřáteli, bohatou úrodu. “Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy.” **Izajáš 42,3**. “A v jeho jménu bude naděje národů.” **Matouš 12,21**.

[313]

Když Ježíš vysílal svých sedmdesát následovníků do světa, kladl jim na srdce, stejně jako předtím dvanácti učedníkům, aby se nevnucovali tam, kde nejsou vítáni. Řekl: “Když však přijdete do některého města a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: ‘Vytrásáme na vás i ten prach z vašeho města, který ulpěl na našich nohou! Ale to vězte: Přiblížilo se království Boží.’” **Lukáš 10,10.11**. Neměli tak činit ze vzteku či uražené hrdosti, ale proto, aby lidé

poznali, jak nebezpečné je zavrhnout Boží poselství či Božího posla. Odmítnout Kristovy služebníky znamená odmítnout Krista.

Ježíš ještě dodal: “Pravím vám, že Sodomě bude v onen den lehčeji než tomu městu.” **Lukáš 10,12**. Potom si vzpomněl na galilejská města, ve kterých dlouho působil. S hlubokým zármutkem zvolal: “Běda ti, Chorazin, běda ti Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu udály takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli seděli v žíněném šatě, sypali se popelem a činili pokání. Ale Týru a Sidónu bude na soudu lehčeji než vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš!” **Lukáš 10,13-15**.

Rušným městům kolem Galilejského jezera bylo nabídnuto největší požehnání nebes. Den co den v nich působil Kníže života. Boží sláva, již toužili spatřit proroci a králové, osvěcovala zástupy, které proudily za Spasitelem. Přesto však obyvatelé těchto měst nebeský Dar odmítli.

Rabíni velmi obezřetně varovali lid, aby nepřijímal nové učení, které Kristus hlásal. Jeho učení a život byly totiž v rozporu s tradicemi otců. Lidé, místo aby se sami snažili pochopit Boží slovo, věřili tomu, co je učili kněží a farizeové. Ctili kněze a přední muže víc než Boha. Nechtěli se vzdát svých tradic, a proto odmítali pravdu. Mnozí z nich byli Ježíšovým učením zasaženi a téměř uvěřili. Nejednali však podle svého přesvědčení a nepřidali se na Kristovu stranu. Satan je tak dlouho pokoušel, až se jim světlo začalo jevit jako tma. Mnozí tak odmítli pravdu, která je mohla zachránit.

Věrný Svědek říká: “Hle, stojím přede dveřmi a tluču.” **Zjevení 3,20**. Každé varování, napomenutí i výzva v Božím slově či z úst Božích poslů je klepáním na dveře našeho srdce. Kristus chce vejít dovnitř. S každým opomenutým zaklepáním se naše ochota otevřít vytrácí. Pokud jsme k působení Ducha svatého lhostejní, můžeme si být jisti, že jeho vliv na nás bude slábnout. Naše citlivost se otupí a my si přestaneme uvědomovat, jak krátký je život a jak nekonečná věčnost. U soudu nakonec nebudeme odsouzeni za svůj omyl, ale za to, že jsme opomenuli příležitosti k poznání pravdy, které nám nebe nabízelo.

Stejně jako apoštolové dostalo i sedmdesát učedníků zvláštní dary jako pečeť svého poslání. Když splnili svůj úkol, s radostí se vrátili a řekli: “Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.”

Ježíš jim odpověděl: “Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk.”
Lukáš 10,17.18.

Vítězství nad nepřítelem

Ježíšovi se v duchu promítly minulé i budoucí události. Viděl, jak byl Lucifer svržen z nebe. Měl před očima smrtelnou úzkost, kterou bude sám prožívat, až bude před všemi světy odhalena povaha velikého podvodníka a lháře. Slyšel výkřik: “Dokonáno jest!” (**Jan 19,30**), který vyhlášoval, že vykoupení ztraceného lidstva je navždy zajištěno a nebesa jsou navěky zabezpečena proti obviněním, podvodům a neoprávněným nárokům satana. Za golgotským křížem, za veškerou bolestí a potupou viděl Kristus slavný poslední den, v němž bude kníže temnoty zničen na zemi, kterou tak dlouho pustošil svou vzpourou. Viděl, jak se moc zla navždy rozpadá a Boží pokoj naplňuje nebesa i zem.

Napříště měli Kristovi následovníci považovat satana za přemoženého nepřítele. Ježíš jim měl na kříži vydobýt vítězství a oni si je měli podle jeho vůle přivlastnit. Řekl: “Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítele, takže vám v ničem neuškodí.” **Lukáš 10,19.**

Všemohoucí síla Ducha svatého chrání každého člověka, který činí pokání. Kristus nikdy nedopustí, aby se nepřítel zmocnil toho, kdo ve víře pokorně prosí o Boží ochranu. Spasitel stojí při všech lidech, na které doléhají zkoušky a pokušení.

S ním nemůže nikdo padnout, prohrát nebo něco ztratit. Pro něho není nic nemožné. V něm můžeme všechno. On nás posiluje. Když přijdou zkoušky a pokušení, nečekejte, až se dá všechno do pořádku, hled' te na Ježíše a on vám pomůže.

Někteří křesťané příliš přemýšlejí a hovoří o satanově moci. Myslí na svého nepřítele, zmiňují se o něm ve svých modlitbách, mluví o něm. Stále víc a více se objevuje v jejich představách. Satan sice má velikou moc, ale díky Bohu máme mocného Spasitele, který vyhnal knížete zla z nebe. Satan má radost, když zveličujeme jeho moc. Hovořme tedy o Ježíši a oslavujme jeho moc a lásku.

Duha zaslíbení kolem nebeského trůnu je věčným svědectvím o tom, že “Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný”. **Jan 3,16.**

Celému vesmíru dokazuje, že Bůh nikdy neopustí svůj lid v jeho boji se zlem. Ujišťuje nás, že nás bude posilovat a chránit po celou dobu své vlády.

[315]

Ježíš dodává: “Neradujte se z toho, že se vám podrobují duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.” **Lukáš 10,20** Neradujte se, že máte moc, abyste nezapomněli, že jste zcela závislí na Bohu. Dejte si pozor, abyste nepodlehli samolibosti a nezačali se spoléhat sami na sebe více než na ducha a sílu svého Mistra. Naše “já” si vždy rádo přivlastňuje zásluhy na úspěchu díla. Jsme polichoceni a cítíme se povzneseně, zapomínáme dát najevo, že za všechno vděčíme jen a jen Bohu. Apoštol Pavel říká: “Když jsem sláb, jsem silný.” **2. Korintským 12,10**. Když si uvědomujeme svoji slabost, učíme se spoléhat na moc, která je mimo nás. Nic nemůže ovlivnit srdce tak silně jako vědomí zodpovědnosti před Bohem. Nic nepůsobí na nejvnitřnější pohnutky našeho jednání tak mocně jako poznání Kristovy odpouštějící lásky. Musíme se setkávat s Bohem, on nás naplní svým Duchem a my potom budeme schopni navazovat a budovat vztahy se svými bližními. Radujte se tedy, že vás Kristus spojuje s Bohem a celou nebeskou rodinou. Budete-li hledět nad sebe, budete si stále uvědomovat lidskou bezmocnost. Čím méně si budete zakládat na vlastním “já”, tím lépe a plněji budete chápat dokonalost svého Spasitele. Čím pevněji budete spojeni se zdrojem světla a moci, tím více budete osvíceni a zmocněni pro práci na Božím díle. Radujte se, že jste jedno s Bohem, Kristem i celými nebesy.

Učedníci porozuměli

Když sedmdesát učedníků poslouchalo Krista, působil na ně Duch svatý a zapisoval pravdu do jejich srdcí. Obklopovaly je zástupy, ale oni jako by byli skryti v Bohu.

Ježíš poznal, že ho pochopili. “V té hodině zajásal v Duchu svatém a řekl: ‘Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.’” **Lukáš 10,21.22**.

Vážení, slavní a učení lidé světa se vši svou vychvalovanou moudrostí nepochopili Kristovu povahu. Posuzovali Krista podle jeho zevnějšku a podle ponížení, které na něho jako na člověka dolehlo. Rybářům a publikánům však bylo dáno vidět Neviditelného. Dokonce ani učedníci nepochopili vše, co jim chtěl Kristus zjevit. Čas od času, když se podřídili moci Ducha svatého, bývali osvíceni. Uvědomovali si, že mají mezi sebou mocného Boha v lidském těle. Ježíš měl radost, že věci, které moudří a učení nechápali, byly zjeveny obyčejným lidem. Když jim připomínal starozákonní výroky, které hovořily o něm a o jeho díle smíření, působil na ně Duch svatý, probouzel je a povznášel do nebeských výšin. Duchovní prorocké pravdy chápali dokonce jasněji než sami pisatelé. Od té doby už nečetli Starý zákon jako učení zákoníků a farizeů ani jako výroky dávných mudrců, ale jako nové zjevení od Boha. Viděli toho, “kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej [316] znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude.” Jan 14,17.

Dokonalejší poznání pravdy můžeme získat jen tehdy, když se necháme cele ovládnout Kristovým Duchem. Musíme se zbavit marnivosti a pýchy, osvobodit se od všeho, co nás svazuje, a cele se poddat Kristu. Lidské schopnosti jsou příliš omezené na to, aby člověk mohl pochopit smíření. Plán vykoupení je tak dalekosáhlý, že jej filozofie nikdy nemůže vysvětlit. Zůstane navždy tajemstvím, které ani nejchytřejší člověk nepochopí. Spasení nelze vysvětlit, lze jej však poznat ze zkušenosti. Spasitelovu velikost pozná jen ten, kdo si uvědomuje vlastní hříšnost. Cestou z Galileje do Jeruzaléma předal Ježíš svým posluchačům mnoho ponaučení. Lidé mu pozorně naslouchali. Obyvatelé Pereje a Galileje nepodléhali vlivu židovského fanatismu tolik jako lidé v Judsku a jeho učení na ně velmi zapůsobilo.

Podobenství

V posledních měsících své služby Ježíš vyprávěl mnoho podobností. Kněží a rabíni ho pronásledovali se stále větší nenávisí, a proto je varoval v obrazech. Jejich smysl jim nemohl uniknout, zároveň v nich však nemohli najít nic, z čeho by bylo možné jej obvinít. V podobnosti o farizeovi a publikánovi je samolibá modlitba: “Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé,” v ostrém protikladu s

modlitbou kajícího: “Bože, slituj se nade mnou hříšným”. **Lukáš 18,11.13**. Kristus tím vytykal Židům jejich pokrytectví. Podobenstvím o uschlém fíkovníku a slavnostní večeři předpověděl zkázu zatvrzelého národa. Lidem, kteří s pohrdáním odmítli pozvání na hostinu evangelia, patřilo varování: “Neboť vám pravím: Nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mé večeře.” **Lukáš 14,24**. Také učedníci dostali velmi cenné poučení. Podobenství o neodbytné vdově a příteli, který o půlnoci prosí o chleba, zesiluje význam jeho slov: “Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.” **Lukáš 11,9**. Vzpomínka na jeho výrok: “Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišťuji vás, že se jich brzo zastane,” často posilovala jejich kolísavou víru (**Lukáš 18,7.8**).

Kristus znovu zopakoval působivé podobenství o ztracené ovci. Poučení, které se v něm skrývá, ještě dále rozvedl vyprávěním o ztracené minci a marnotratném synovi. Význam těchto podobenství učedníci ještě plně nechápali. Ale po vylití Ducha svatého, když viděli velké množství obrácených pohanů a žárlivý hněv Židů, porozuměli podobenství o ztraceném synovi mnohem lépe a dokázali se také připojit k radosti svého Pána: “Ale máme proč se veselit a radovat,” “protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen”. **Lukáš 15,32.24**. Když potom ve jménu svého Mistra vycházeli do světa a čelili pohaně, chudobě a pronásledování, posilovali se slovy, která jim Spasitel řekl na této poslední cestě: “Neboj se, malé stádce, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království. Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol neničí. Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.” **Lukáš 12,32-34**.

54. kapitola — Milosrdný Samařan

Příběhem milosrdného Samařana Ježíš odhaluje podstatu pravého náboženství. Ta nespočívá ve věroučných systémech či obřadech, ale v životě naplněném opravdovou láskou a milosrdenstvím.

Když Kristus učil lid, “vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: ‘Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?’” Všichni shromáždění s napětím čekali, co Ježíš odpoví. Kněží a rabíni zákoníka navedli a mysleli si, že Krista otázkou zaskočí. Spasitel se však nepouštěl do žádného sporu. Chtěl, aby si zákoník odpověděl sám, a proto řekl: “Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?” Židé neustále obviňovali Ježíše, že znevažuje zákon vydaný na Sínaji, ale on jim ukázal, že otázka spasení je otázkou poslušnosti Božích přikázání.

Zákoník odpověděl: “‘Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí’ a ‘miluj svého bližního jako sám sebe’.” Ježíš mu řekl: “Správně jsi odpověděl. To číň a budeš živ.” **Lukáš 10,25-28.**

Zákoníkovi se nelíbil postoj farizeů a jejich jednání. Zkoumal Písmo s touhou poznat jeho skutečný význam. Odpověď na otázku “Co mám dělat?” jej bytostně zajímala. Ptal se zcela upřímně. Když hovořil o požadavcích zákona, pominul všechny obřadní předpisy. Nepovažoval je za důležité. Vyzdvihl však dvě zásady, které jsou základem celého zákona i proroků. Kristus jeho odpověď schválil, a připravil tak rabíny o očekávanou příležitost. Nemohli Spasitele odsoudit za to, že souhlasí s tím, co tvrdí vykladač zákona.

Ježíš řekl: “To číň a budeš živ.” Učil, že Boží zákon je jeden nedílný celek, a není tedy možné jedno přikázání zachovávat a druhé přestupovat. Všechna totiž vycházejí ze stejné podstaty. Osud člověka závisí na poslušnosti celého zákona. Svrchovaná láska k Bohu a nestranná láska k bližnímu musí být v životě vidět.

Zákoník si uvědomil svoji hříšnost. Kristova slova jej usvědčila. Tvrdil, že zná spravedlnost zákona, ale jeho život spravedlivý nebyl. Neprojevoval lásku ke svým bližním. Nečinil pokání, ale snažil se ospravedlnit sám sebe. Než by uznal pravdu, raději dokazoval, jak

těžké je přikázání plnit. Myslel si, že se tak zbaví pocitu viny a obhájí se před lidmi. Spasitelova slova jasně ukázala, že jeho otázka byla zbytečná, protože na ni uměl sám odpovědět. Zákoník se však ptal dále: “A kdo je můj bližní?” **Lukáš 10,29.** [318]

Židé vedli o této otázce nekonečné spory. O pohanech a Samařanech neměli žádné pochybnosti. Byli to cizinci a nepřátelé. Jak ale měli rozlišovat mezi příslušníky vlastního národa a mezi různými společenskými vrstvami? Koho měl kněz, rabín či starší považovat za svého bližního? Jejich život byl koloběhem obřadů, kterými se očišťovali. Učili, že styk s nevzdělaným a zanedbaným zástupem poskvřňuje a očištění potom vyžaduje značné úsilí. Měli snad považovat tyto “nečisté” za své bližní?

Ježíš se ani tentokrát nenechal vtáhnout do sporu. Neodsoudil zaslepenost protivníků, kteří se jej snažili usvědčit z hříchu. Jednoduchým příběhem vylíčil svým posluchačům takový příklad nebeské lásky, který je všechny hluboce zasáhl a zákoníka přiměl k vyznání pravdy.

Tmu je možné rozptýlit jedině světlem. A nejlepší způsob, jak vyvrátit blud, je představit pravdu. Zjevení Boží lásky odhaluje zvrácenost a hříšnost sobeckého srdce.

Pravé milosrdenství

Ježíš vyprávěl: “Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho.” **Lukáš 10,30-32.** Nebyl to žádný vymyšlený příběh, ale skutečná a všem dobře známá událost. Mezi Kristovými posluchači byli i kněz a levita, kteří se postiženému vyhnuli.

Cesta z Jeruzaléma do Jericha vedla přes Judskou poušť. Poutníci museli procházet divokou skalní roklinou, která se často stávala místem loupežných přepadení a násilí. Právě tam napadli lupiči muže, o němž Ježíš vyprávěl. Vzali mu vše, co mělo nějakou cenu, zbili jej a polomrtvého nechali na cestě. Jak tam tak ležel, šel kolem kněz. Na raněného téměř ani nepohlédl. Potom se objevil levita. Byl zvědavý, co se stalo, zastavil se a díval se na trpícího ubožáka. Věděl, co by měl udělat, ale bylo to příliš nepříjemné. Litoval, že šel

touto cestou a musel se s raněným setkat. Sám sebe přesvědčoval, že jeho se ta záležitost netýká.

Oba muži zastávali svatý úřad a považovali se za vykladače Písma. Patřili ke zvláštní vyvolené vrstvě. Měli být zástupci Boha mezi lidmi. Měli “mít soucit s těmi, kdo chybují a bloudí” (**Židům 5,2**) a pomáhat ostatním pochopit velikou Boží lásku. Byli povoláni k dílu, které přišel konat i Ježíš, jak sám řekl: “Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu.” **Lukáš 4,18**.

[319] Nebeští andělé sledují utrpení Božího lidu. Jsou připraveni spolupracovat s lidmi a pomáhat jim zmírňovat na zemi útlak a bolest. Bůh ve své prozřetelnosti vedl kněze a levitu cestou, na které ležel zraněný muž, aby viděli, že potřebuje jejich soucit a pomoc. Celé nebe čekalo, zda se nad jeho utrpením slitují. Spasitel na poušti promlouval k Židům z oblakového a ohnivého sloupu, učil je však něco úplně jiného, než nyní slyšali od svých kněží a učitelů. Zákon plný milosti pamatoval ve svých nařízeních i na zvířata, která nemohou vyjádřit své potřeby a bolesti slovy. Bůh prostřednictvím Mojžíše Izraelcům nařídil: “Když narazíš na býka svého nepřitele nebo na jeho zatoulaného osla, musíš mu jej vrátit. Když uvidíš, že osel toho, kdo tě nenávidí, klesá pod svým břemenem, zanecháš ho snad, aniž ho vyprostíš? Spolu s ním ho vyprostíš.” **2. Mojžíšova 23,4.5**. Příběhem muže přepadeného lupiči však chtěl Ježíš poukázat na utrpení bratra. S ním měli mít daleko větší slitování než s tažným zvířetem. Mojžíš jim oznámil poselství, že Hospodin, jejich Bůh, “Bůh veliký, všemocný a vzbuzující bázeň. . . , zjednává právo sirotku a vdově, miluje hosta” **5. Mojžíšova 10,17.18**. Proto přikázal: “. . . host bude vám jako domorodec mezi vámi. Budeš ho milovat jako sebe samého.” **3. Mojžíšova 19,34**.

Jób řekl: “Cizinec nezůstával přes noc venku, pocestnému jsem otvíral dveře.” Když do Sodomy přišli dva andělé v lidské podobě, poklonil se jim Lot až k zemi a řekl: “Snažně prosím, moji páni, uchylte se do domu svého služebníka. Přenocujte.” **Jób 31,32; 1. Mojžíšova 19,2**. Kněz i levita všechna tato naučení dobře znali, ale neřídili se jimi. Byli vychováni v duchu národního fanatismu, stali se z nich úzkoprsí a povýšení sobci. Když viděli zraněného muže,

nemohli vědět, zda patří k jejich národu nebo ne. Napadlo je, že by to mohl být Samařan, a odvrátili se od něho.

Zákoník v jejich počínání neviděl nic, co by odporovalo požadavkům zákona. Příběh měl však ještě pokračování:

Kolem zraněného muže procházel jistý Samařan. Když ubožáka uviděl, slitoval se nad ním. Nezajímal se o to, zda je cizinec Žid nebo pohan. Dobře věděl, že kdyby na jeho místě byl Žid a on ležel na zemi raněný, Žid by mu plivl do tváře a s opovržením šel dál. Samařan však ani přesto nezaváhal. Nemyslel na to, že když se na místě zdrží, hrozí nebezpečí i jemu. Měl před sebou trpícího člověka, který potřeboval pomoc, a to mu stačilo. Svlékl se a přikryl raněného svým šatem. Potom vzal olej a víno, které měl na cestu, muže ošetřil a dal mu pít. Vysadil jej na své dobytče a pomalu šel vedle něho. Kráčel jen zvolna, aby zvíře ubožákem netráslo a rány ho ještě více nebolely. Zavezl jej do hostince a celou noc o něho starostlivě pečoval. Ráno, když se nemocnému ulevilo, pokračoval Samařan v cestě. Dříve než odešel, svěřil muže do péče hostinského, zaplatil za něho a nechal tam pro jeho potřebu ještě nějaké peníze navíc. Jako by to však nebylo dost, řekl hostinskému: “Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.” **Lukáš 10,35.**

[320]

Příběh skončil a Ježíš se upřeně zadíval na zákoníka, jako by četl jeho myšlenky. Řekl: “Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?” **Lukáš 10,36.**

Zákoník nechtěl ani tentokrát vyslovit slovo Samařan a odpověděl: “Ten, který mu prokázal milosrdenství.” Ježíš řekl: “Jdi a jednej také tak.” **Lukáš 10,37.**

Poučení z příběhu

Otázka “Kdo je můj bližní?” je tak provždy zodpovězena. Kristus ukázal, že naším bližním není jen ten, kdo patří k naší církvi a je stejného vyznání. Na rase, barvě pleti či společenském původu vůbec nezáleží. Bližním je každý, kdo potřebuje naši pomoc. Každý nepřitelem raněný a sužovaný člověk. Každý, kdo patří Bohu.

Příběhem o milosrdném Samařanovi Ježíš představil lidem sám sebe a své poslání. Satan člověka podvedl, ztýral, okradl, zničil a ponechal zkáze. Spasitel se však nad naší bezmocností slitoval.

Vzdal se své slávy a přišel nás zachránit. Našel nás na pokraji smrti a ujal se nás. Zhojil naše rány. Přikryl nás rouchem své spravedlnosti. Připravil pro nás bezpečné útočiště, vydal sám sebe, aby nám zajistil vše, co potřebujeme. Zemřel, aby nás vykoupil. Poukázal na příklad vlastního života a řekl svým následovníkům: “To vám prikazuji, abyste jeden druhého milovali.” “Jako jsem já miloval vás, i vy se milujte navzájem.” **Jan 15,17; 13,34.**

Zákoník se ptal Ježíše: “Co mám dělat?” Ježíš zdůraznil, že podstatou spravedlnosti je láska k Bohu a člověku, a řekl: “To čiň a budeš živ.” Samařan poslechl hlas dobroty a lásky, a dokázal tak, že zachovává zákon. Kristus vyzval zákoníka: “Jdi a jednej také tak.” Bůh od svých dětí očekává nejenom slova, ale především činy. “Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on.” **1. Janův 2,6.**

Dnešní svět si potřebuje uvědomit tuto skutečnost stejně jako lidé v Ježíšově době. Sobectví a bezcitný formalismus téměř udusily oheň lásky a potlačily ušlechtilé vlastnosti, které člověka povznášejí. Mnozí lidé se hlásí k jeho jménu, ale zapomínají, že křesťané mají představovat Krista. Dokud se nedokážeme obětovat pro dobro druhých v rodině, v sousedství, v církvi i kdekoli jinde, nejsme křesťany, ani kdybychom Krista veřejně vyznávali.

Kristus se ztotožnil se zájmy lidstva a žádá nás, abychom s ním v díle pro záchranu světa spolupracovali. Říká: “Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte.” **Matouš 10,8.** Hřích je tím největším zlem a je na nás, abychom hříšníkům se soucitem pomáhali. Mnoho lidí bloudí, uvědomují si svoji pošetilost a stydí se za ni. Touží po slovu povzbuzení. Přemýšlejí o svých chybách a omylech, a to je dohání na pokraj zoufalství. Nesmíme k nim být lhostejní. Potřebují naši pomoc a my jako křesťané nemůžeme kolem nich chodit bez povšimnutí nebo se jim zdálky vyhýbat. Při pohledu na člověka, který je v nouzi, trápí jej bolest či hřích, nikdy nesmíme říci: To se mě netýká.

[321] “Vy, kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti.” **Galatským 6,1.** Vírou a modlitbou přemáhejte moc nepřítele. Slovem víry a povzbuzení utěšujte ztrápené a raněné. Mnozí lidé ztratili v těžkém životním boji sílu a odvahu. K vítězství by jim často bylo stačilo jediné laskavé povzbuzující slovo. S každým trpícím člověkem bychom se měli dělit o útěchu, kterou nás Bůh zahrnuje.

To vše je jen naplněním podstaty zákona, kterou vystihuje příběh milosrdného Samařana a která se představila v Ježíšově životě. Jeho povaha odhaluje skutečný význam zákona a ukazuje, co znamená milovat bližního jako sebe sama. Pokud Boží děti prokazují lidem milosrdenství, dobrotu a lásku, vydávají svědectví o nebeských zásadách. Dokazují, že “Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě”. **Žalm 19,8**. Kdo ve svém životě neprojevuje lásku, přestupuje zákon, i když tvrdí, že jej ctí. Náš vztah k bližním vypovídá o našem vztahu k Bohu.

Boží láska v srdci je totiž jediným zdrojem, ze kterého může pramenit naše láska k ostatním lidem. “Řekne-li někdo: ‘Já miluji Boha’, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.” Milování, “jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle”(1. Janův 4,20.12).

[322]

55. kapitola — Ježíšovo království

Několik farizeů přišlo k Ježíši a ptali se ho: “Kdy přijde Boží království?” **Lukáš 17,20**. Od chvíle, kdy se poselství Jana Křtitele: “Přiblížilo se království nebeské” (**Matouš 3,2**) rozeznělo jako hlas polnice po celé zemi, uplynuly již více než tři roky. Farizeové však dosud neviděli ani náznak nastolení nového království. Mnozí z těch, kdo zavrhli Jana Křtitele a na každém kroku se stavěli proti Ježíši, naznačovali, že Kristovo poslání selhalo.

Ježíš odpověděl: “Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vyzorovat; ani se nedá říci: ‘Hle, je tu’ nebo ‘je tam’! Vždyť království Boží je mezi vámi!” **Lukáš 17,20.21**. Boží království začíná v srdci. Nehledejme znamení jeho příchodu v projevech pozemské moci.

Ježíš se obrátil k učedníkům a řekl: “Přijdou dny, kdy si budete toužebně přát, abyste spatřili aspoň jediný ze dnů Syna člověka, ale nespátříte.” **Lukáš 17,22**. Moje poslání není spojeno se světskou okázalostí, a proto vám hrozí nebezpečí, že jeho slávu nerozpoznáte. Neuvědomujete si, jaké přednosti se vám dostává, když máte mezi sebou v lidské podobě toho, kdo je životem a světlem lidí. Jednou budete s touhou vzpomínat na chvíle, kdy jste mohli chodit a hovořit s Božím Synem.

Ani Ježíšovi učedníci nedokázali pro své sobectví a světské zájmy pochopit duchovní slávu, kterou jim Kristus chtěl zjevit. Spasitelovu povahu a jeho poslání docenili, teprve když odešel k Otci a na věřící byl vylit Duch svatý. Po přijetí křtu Duchem si začali uvědomovat, že byli v přítomnosti samotného Pána slávy. Připomínali si Kristova slova a začínali chápat proroctví i zázraky, které Ježíš vykonal. Když si promítli Ježíšův obdivuhodný život, připadali si, jako by se probudili ze sna. Uvědomili si, že “Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.” **Jan 1,14**. Kristus přišel od Boha do hříšného světa, aby zachránil padlé Adamovy potomky. Když si to učedníci uvědomili, cítili, že nejsou tak důležití,

jak si připadali. Stále znovu a znovu si připomínali jeho slova a činy. Ježíšova naučení, kterým dosud rozuměli jen částečně, se před nimi otvírala jako nové zjevení. Písmo se pro ně stalo novou knihou. [323]

Když učedníci zkoumali proroctví o Kristu, dostávali se do těsného společenství s Bohem. Dozvídali se o Spasiteli, který vystoupil na nebesa, aby dokončil dílo, jež započal na zemi. Uvědomili si, že v něm přebývá poznání, které žádný člověk bez Boží pomoci nemůže pochopit. Králové, proroci a spravedliví muži o něm vypovídali ve svých proroctvích a učedníci potřebovali jeho vedení. Stále znovu s úžasem pročítali prorocké spisy o jeho povaze a díle. Uvědomovali si, jak málo jim dříve rozuměli a jak těžko vzácné pravdy o Kristu přijímali. Viděli jej v jeho ponížení, jak kráčí mezi lidmi jako jeden z nich. Necháпали tajemství jeho vtělení, nerozuměli jeho dvojí přirozenosti. Jejich oči byly zastřené a nerozpoznaly lidstvím zahalené božství. Když je však osvítil Duch svatý, zatoužili jej znovu spatřit a sedět u jeho nohou. Přáli si jít za ním, aby jim vysvětlil části Písma, které sami nemohli pochopit. Jak pozorně by mu teď naslouchali. Co měl Kristus na mysli, když říkal: “Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli.” Jan 16,12. Jak rádi by to všechno věděli. Litovali, že měli tak malou víru a tak zkreslené představy, že nedokázali pochopit pravdu.

Bůh pověřil svého posla, aby zvěstoval Kristův příchod a obrátil pozornost židovského národa i celého světa k jeho dílu. Chtěl, aby se lidé mohli připravit a přijmout jej. Obdivuhodná osobnost, o které Jan hovořil, byla mezi nimi již více než třicet let. Oni však nepoznali, že jej poslal Bůh. Učedníky trápily výčitky svědomí, protože dovolili, aby jim nevěra zatemnila mysl. Ve tmě světa zářilo světlo a oni ani nevěděli, odkud přichází. Sami sebe se ptali, proč se chovali tak, že je Kristus musel napomínat. Často vzpomínali na rozhovory s Ježíšem a říkali: Jak jsme mohli připustit, aby nás světské zájmy a nepřátelství kněží a rabínů připravily o soudnost? Vždyť jsme ani nepochopili, že mezi námi byl někdo větší než Mojžíš, že nás učil někdo moudřejší než Šalomoun. Jak jsme mohli být tak hluší a nechápaví!

Tomáš nevěřil, dokud nevložit prst do rány, kterou Ježíši způsobili římskí vojáci. Petr poníženého a zavrženého Krista zapřel. Učedníkům se tyto bolestné vzpomínky jasně vybavovaly. Byli s

ním, ale nepoznali ho ani si ho nevážili. Teprve nyní si uvědomili svoji nevěru a drásalo jim to srdce.

Když se proti nim kněží a přední muži spojili, přivedli je před veleradu a uvěznili, těšili se Kristovi následovníci z toho, že “se jim dostalo té cti, aby nesli potupu pro jeho jméno”. **Skutky 5,41**. Radovali se, že mohli lidem i andělům dokázat, že poznali Kristovu slávu a rozhodli se jej následovat za každou cenu.

[324] Bez osvětlení Duchem svatým nemohou lidé Kristovu slávu poznat. To platí dnes, stejně jako v době apoštolů. Křesťanství, které se vzhlíží ve světě a přizpůsobuje se mu, si pravdy a Božího díla neváží. Kristovi následovníci nechodí po cestách pohodlí, pozemské slávy a ústupků světu. Jdou úplně vpředu po úzkých namáhavých stezkách plných ponížení a pohany, v čele boje “proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla” **Efezským 6,12**. Dnešní kněží a farizeové je utlačují, spílají jim a nechápou je stejně jako ti, kteří žili v Kristově době.

Boží království přichází bez vnější okázalosti. Duch sebezapření, kterým se evangelium Boží milosti vyznačuje, je v naprostém rozporu s duchem světa a nikdy se s ním neshodne. “Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem.” **1. Korintským 2,14**.

V dnešním náboženském světě je mnoho lidí, kteří podle svého přesvědčení usilují o nastolení Kristova království. Chtějí je zřídit na zemi jako světské panství. Chtějí učinit našeho Pána vládcem království tohoto světa, jeho dvorů, armád, zákonodárných sborů, paláců i tržišť. Představují si, že bude vládnout prostřednictvím zákonů ustavených lidskou mocí. Kristus tu však již není osobně přítomen, a proto chtějí jednat místo něho a sami prosazovat zákony jeho království. Po zřízení právě takového království toužili Židé v Ježíšově době. Kdyby byl býval ochoten ujmout se světské vlády, uzákonit vše, co považovali za Boží zákony a jmenovat je vykladači své vůle a vykonavateli své moci, byli by jej přijali. On však řekl: “Moje království není z tohoto světa.” **Jan 18,36**. Pozemský trůn by byl nikdy nepřijal.

Vláda, za které Ježíš žil, byla úplatná a nespravedlivá. Všude se projevovala zkaženost — vyděračství, nesnášenlivost a kruté násilí. Přesto se Spasitel o žádnou vnější nápravu společnosti nepokusil.

Nenapadal nešvary národa ani neodsuzoval jeho nepřátele. Nezasahoval do pravomoci či správy vládnoucích vrstev. Ježíš, který je nám příkladem, se ve světských záležitostech držel stranou. Ne však proto, že by byl lhostejný k lidskému utrpení, ale proto, že lidským úsilím a vnějšími zásahy je odstranit nelze. Náprava musí začít změnou srdce každého jednotlivce, jen tak může být úspěšná.

Kristovo království nepřichází na základě rozhodnutí dvorů, velehrad či zákonodárných sborů ani pod záštitou významných osobností světa. Rodí se jen tehdy, když člověk pod vlivem Ducha svatého přijímá Kristovu povahu za svou. “Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha.” **Jan 1,12.13.** To je jediná moc, která může lidstvo povznést. Člověk má k dovršení tohoto díla přispívat zvěstováním Božího slova a životem podle Boží vůle.

Když apoštol Pavel začínal působit v Korintu, přelidněném, bohatém a bezbožném městě poznamenaném nepopsatelnou zvrhlostí pohanských kultů, řekl: “Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného.” **1. Korintským 2,2.** Když potom později psal lidem, kteří podlehli nejhorším hříchům, mohl jim připomenout: “Dali jste se však obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha.” “Stále za vás Bohu děkuji pro milost Boží, která vám byla dána v Kristu Ježíši.” **1. Korintským 6,11; 1. Korintským 1,4.**

[325]

Dílo Božího království není, a ani v Kristově době nebylo, v rukou těch, kdo se dožadují uznání a podpory světských vládců a lidských zákonů. Uskutečňují je Kristovi následovníci, kteří v jeho jménu zvěstují světu duchovní pravdy. Lidé, kteří se s nimi seznámí, pak mohou prožívat stejnou zkušenost jako Pavel: “Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.” **Galatským 2,19.20.** A stejně jako apoštol začnou pracovat pro druhé. Pavel řekl: “Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem!” **2. Korintským 5,20.**

[326]

56. kapitola — Ježíš a děti

Ježíš měl vždycky rád děti. Těšila ho jejich přítulnost a upřímná, bezprostřední láska. Vděčnost a chvála z jejich úst mu zněly jako hudba a povzbuzovaly jej, když byl vyčerpán ze styku se lstivými a pokryteckými lidmi. Svou laskavostí, vlídností a přívětivostí si Spasitel získával důvěru a lásku dětí všude, kam přišel.

Židé měli ve zvyku přivádět své děti k některému z rabínů, aby na ně vložil ruce a požehnal jim. Ježíšovi učedníci však byli přesvědčeni, že Spasitelovo dílo je příliš významné, než aby mohl být takto vyrušován. Když k němu matky s dětmi přicházely, dívali se na ně učedníci se značnou nelibostí. Mysleli si, že děti jsou ještě malé na to, aby mohly mít ze setkání s Ježíšem nějaký užitek, a že ani Ježíše jejich přítomnost netěší. Spasitele však spíše znepokojoval postoj učedníků. Chápal starosti a tíhu zodpovědnosti žen, které chtěly vychovávat svoje děti podle Božího slova. Slyšel jejich modlitby a sám je k sobě přivolával.

Jedna matka se vydala se svým dítětem za Ježíšem. Cestou potkala sousedku a řekla jí, kam jde a proč. Sousedka také chtěla, aby Ježíš jejím dětem požehnal. Nakonec se k nim připojily ještě další ženy se svými potomky. Některé děti byly už odrostlejší. Když matky s ostychem a slzami v očích přednášely svoji prosbu, Ježíš je s porozuměním vyslechl. Čekal však, jak se k nim zachovají učedníci. Ti je posílali pryč. Domnívali se, že Mistrovi pomohou, ale on jim ukázal, jak se mýlí: “Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské.” **Matouš 19,14**. Bral děti do náručí, vkládal na ně ruce a dával jim požehnání, pro které si přišly.

Matky měly velikou radost. Kristova slova je posílila a povzbudila. Vrátily se domů a s novou chutí se pouštěly do plnění každodenních povinností. S nadějí pečovaly o své děti. Dnešní matky by měly přijímat Ježíšova slova se stejnou vírou. Kristus je i dnes stejně skutečným osobním Spasitelem, jako byl v době svého života na

zemi. Dnešním matkám pomáhá stejně jako kdysi těm, jejichž děti bral v Judsku do náručí. Naše děti vykoupil svou krví tak jako jejich.

Ježíš zná tíhu starostí každé matky a cítí s ní. Sám poznal, jak jeho matka zápasila s chudobou a nedostatkem. Podnikl dalekou cestu, aby pomohl ztrápené kananejské ženě, a je připraven pomoci i dnešním matkám. Má pochopení pro všechno jejich trápení. Vdově z Naim vrátil jediného syna a na svoji matku nezapomněl ani ve smrtelném zápase na kříži. I dnes chce utišit každý zármutek a pomoci v každé tísní.

[327]

Matky by měly se všemi svými problémy přicházet za Ježíšem. U něho najdou milost, která jim pomůže při výchově dětí. Každá matka, jež chce složit své břemeno k Spasitelovým nohám, má k němu otevřené dveře. Ježíš kdysi řekl: “Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně.” I dnes zve matky, aby k němu přiváděly své děti, a chce jim žehnat. I malé dítě může v náručí věřící matky, která se za ně modlí, spočívat ve stínu Všemohoucího. Jan Křtitel byl naplněn Duchem svatým od svého narození. Pokud i my budeme žít ve společenství s Bohem, můžeme doufat, že Boží Duch bude usměřňovat naše maličké od prvních chvil jejich života.

Ježíš viděl v dětech, kterým žehnal, muže a ženy, dědice své milosti a obyvatele svého království. V některých spatřoval učedníky, kteří budou trpět pro jeho jméno. Věděl, že děti jej budou poslouchat a přijímat jako svého Vykupitele mnohem ochotněji než dospělí, kteří bývají často zatíženi světskými zájmy a zatvrzelí. Když je učil, přibližoval se jim tak, aby mu rozuměli. Majestát nebes ochotně odpovídal na jejich otázky a přizpůsoboval svá naučení jejich věku. Záséval do jejich mysli semena pravdy, která jednou vzklíčí a přinesou ovoce pro věčný život.

Správný přístup k dětem

Dodnes platí, že děti přijímají poselství evangelia nejochotněji. Jejich srdce jsou otevřená Božímu vlivu a vše, co se naučí, si velmi dobře pamatují. I malé děti mohou být křesťany. Mají zkušenosti přiměřené svému věku. Potřebují duchovní vzdělání a rodiče by jim měli všemožně pomáhat, aby se jejich povaha utvářela podle vzoru Ježíšovy povahy.

Měli by ve svých dětech vidět mladší členy Boží rodiny, kteří byli svěřeni do jejich péče a které mají vychovat pro nebesa. Vše, co jsme se od Ježíše naučili, bychom měli předat svým dětem. Podle jejich schopností bychom je postupně měli seznamovat s krásou nebeských zásad. Náš domov se tak stane školou. Hlavním učitelem bude Kristus a my budeme jeho pomocníky.

Chceme-li svým dětem pomoci, aby se obrátily, nemůžeme očekávat, že se u nich projeví nějaké náhlé a bouřlivé poznání vlastní hříšnosti. Rovněž není důležité vědět, kdy přesně se obrátily. Ved' me je k tomu, aby své hříchy vyznávaly Ježíši, prosily jej o odpuštění, věřily, že jim odpouští a přijímá je stejně, jako přijímal děti v době, kdy žil na zemi.

Pokud matka učí své děti, aby ji poslouchaly z lásky, učí je základům křesťanského života. Matčina láska představuje dětem Kristovu lásku a děti, které poslouchají svoji matku a důvěřují jí, se učí důvěřovat Spasiteli a poslouchat jej.

[328] Ježíš byl vzorem pro děti i příkladem pro otce. Mluvil z Božího pověření a jeho slovo mělo moc. Přesto ve styku s hrubými a prchlivými lidmi nepoužíval žádné nevlídné či nezdvořilé výrazy. Kristova milost probouzí v člověku nebeskou důstojnost a zdvořilost. Zušlecht' uje a zjemňuje hrubé, nezdvořilé a nevlídné způsoby. Vede rodiče k tomu, aby se svými dětmi zacházeli jako s rozumnými bytostmi — tak, jak by sami chtěli, aby se jednalo s nimi.

Rodiče, všimněte si při výchově svých dětí poučení, která nám Bůh zanechal v přírodě. Co uděláte, když budete chtít vypěstovat karafiát, růži nebo lilii? Zeptáte se zahradníka, jak to dělá, že každá větévka, každý lístek tak krásně a souměrně roste. Řekne vám, že s květinami se musí zacházet jemně a nesmí se používat žádné násilí, jinak by se jejich křehké výhonky poškodily. Potřebují něžnou a vytrvalou péči. Zahradník zavlažuje půdu a chrání rostliny před silným větrem i spalujícím sluncem. Díky Bohu potom rostou a nádherně kvetou. Při výchově dětí se řiďte příkladem zahradníka. Pozornou a laskavou péčí usilujte o to, aby se jejich povaha utvářela podle vzoru Kristovy povahy.

Povzbuzujte děti v lásce k Bohu i k sobě navzájem. Příčina časté zatvrzelosti lidí v dnešním světě spočívá v tom, že opravdová láska je považována za slabost. Lidé se jí brání a snaží se ji udušit. Lepší stránka jejich povahy byla potlačena již v dětství, a pokud

světlo Boží lásky nerozehřeje jejich chladné sobectví, budou navždy nešťastní. Pokud chceme, aby naše děti byly laskavé jako Ježíš a projevovaly svému okolí stejný soucit a pochopení jako andělé nám, musíme v nich povzbuzovat jejich přirozenou dětskou něžnost a lásku.

Učte děti, aby viděly v přírodě Kristovo dílo. Chod'te s nimi ven, ukazujte jim stromy, zahradu a ved'te je k tomu, aby v každém díle stvoření poznávaly výraz Boží lásky. Vysvětlete jim, že Bůh určil zákony, které vládnu všemu živému. I nám dal zákony, abychom mohli radostně a šťastně žít. Neunavujte je dlouhými modlitbami a nudnými výklady, ale na příkladech z přírody je učte poslušnosti Božího zákona.

Pokud si získáte jejich důvěru a oni ve vás uvidí Kristovy následovníky, nebude těžké jim vysvětlit, jak velikou láskou nás Bůh miluje. Až jim budete objasňovat pravdu o spasení a seznamovat je s Ježíšem jako jejich osobním Spasitelem, budou vám pomáhat Boží andělé. Bůh vám bude žehnat svou milostí, abyste v dětech vzbudili zájem o životní příběh betlémského Dítěte, jediné skutečné naděje světa.

Nebráňte jim!

Když Ježíš napomínal učedníky, aby dětem nebránili a dovolili jim k němu přicházet, mluvil i ke svým budoucím následovníkům — k církevním činitelům, kazatelům, pomocníkům a všem ostatním křesťanům. Ježíš zve děti k sobě a žádá nás, abychom je k němu nechali jít. Jako by říkal: Děti přijdou, pokud jim v tom nebudete bránit.

Dávejte si pozor, abyste svým nekřesťanským jednáním nevyvolávali v lidech zkreslenou představu o Kristu. Nebráňte dětem svou chladností a nevlídností jít za Ježíšem. Nedopust'te, aby získaly dojem, že se jim v nebi nemůže líbit, pokud tam budete vy. Nemluvte o náboženství jako o něčem, co děti nemohou pochopit. Nechovejte se tak, jako byste ani nečekali, že v dětství Krista přijmou. Nevyvolávejte v nich falešnou představu o tom, že Kristovo náboženství je smutné a že na cestě ke Spasiteli se člověk musí vzdát všech radostí života.

[329]

Spolupracujte s Duchem svatým, který na děti působí. Říkejte jim, že Spasitel je zve k sobě a nic mu neudělá větší radost, než když se mu odevzdají již ve svém dětském věku.

Spasitel se ve své nekonečné lásce stará o všechny, které svou krví vykoupil. Má na ně právo pro svoji lásku. Nesmírně po nich touží. Miluje nejen děti dobře vycované, ale i ty, které zdědily špatné povahové vlastnosti. Mnozí rodiče si svoji zodpovědnost za nedostatky v povaze svých dětí ani neuvědomují. Nejsou dost laskaví a moudří, aby se zabývali problémy svých chybujících dětí, které jsou díky jejich výchově právě takové, jaké jsou. Ježíši je však těchto dětí líto. Zná příčinu jejich jednání.

Křesťan může spolupracovat s Kristem a přivádět tyto děti ke Spasiteli. Rozumně a ohleduplně je může získávat, povzbuzovat a předávat jim naději. Z Kristovy milosti se potom možná dočká změny v jejich povaze a bude moci říci: “Takovým patří království nebeské.”

[330]

57. kapitola — Bohatý muž

“Když se vydával na cestu, přiběhl k němu nějaký člověk, poklekl před ním a ptal se ho: ‘Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?’” **Marek 10,17.**

Mladík, který položil Ježíšovi tuto otázku, patřil k vládnoucí vrstvě. Byl velmi bohatý a měl vysoké postavení. Viděl, s jakou láskou se Ježíš chová k dětem, které k němu přinášeli, jak vlídně je přijímá a bere do náručí. Spasitel se mu velmi zalíbil. Pocítil touhu stát se jeho učedníkem. Kristus jej natolik zaujal, že když odcházel, mladík se za ním rozběhl a vrhl se mu k nohám. Se vši vážností a upřímností se ho zeptal: “Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?” Byla to pro něho, a vlastně pro každého člověka, nesmírně důležitá otázka.

“Ježíš mu řekl: ‘Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh.’” **Marek 10,18.** Ježíš chtěl vyzkoušet upřímnost bohatého mladíka a zpochybnit měřítko, podle nichž jej považoval za dobrého. Uvědomoval si vůbec, že hovoří s Božím Synem? Co ve skutečnosti cítil? Mladý muž si velmi zakládal na vlastní spravedlnosti. Ani jej nenapadlo, že by mu snad něco chybělo. Přesto však nebyl úplně spokojený. Toužil po něčem, co neměl. Nemohl by mu Ježíš požehnat, jako žehnal dětem, a uspokojit tak potřebu jeho duše?

Ježíš mu odpověděl, že chce-li získat věčný život, musí zachovávat Boží přikázání. Potom citoval ta, která hovoří o vztahu člověka k jeho bližním. Mladík s ním souhlasil: “Mistře, to všechno jsem dodržoval od svého mládí.” **Marek 10,20.** Kristus se mu zahleděl do tváře, jako by četl v jeho životě a zkoumal jeho povahu. Měl jej rád a chtěl mu dát pokoj, milost i radost, aby se mohl změnit. “Jedno ti schází,” řekl. “Jdi, prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!” **Marek 10,21.**

Kristus byl mladému muži velmi nakloněn. Věděl, že ujištění: “To všechno jsem dodržoval od svého mládí,” myslí upřímně. Spasitel si však přál, aby poznal, že je třeba odevzdat Bohu srdce, a pochopil podstatu křesťanské dobroty. Chtěl v něm probudit pokoru a po-

[331] třeba pokání, chtěl, aby si uvědomil, že na prvním místě má milovat Boha, a pokud to nedokáže, má svoji nedokonalost přikrýt Kristovou dokonalostí.

Ježíš viděl, že kdyby se bohatý mladík rozhodl pro práci v jeho díle, byl by právě takovým pomocníkem, jakého potřeboval. Kdyby se podřídil Kristovu vedení, mohl vykonat mnoho dobrého. Mohl se stát významným představitelem Krista a ve spolupráci s ním působit jako Boží nástroj mezi lidmi. Kristus znal jeho povahu a měl ho rád. I v srdci mladého muže se probudila láska ke Spasiteli, láska totiž plodí lásku. Ježíš si přál, aby se zapojil do jeho díla. Chtěl, aby byl jako on, aby se v něm zrcadlil Boží obraz. Chtěl v něm rozvinout ušlechtilé stránky jeho povahy a posvětit jej pro službu v Božím díle. Kdyby se byl bohatý mladík odevzdal Kristu, mohl vedle něho růst. Stačilo jediné rozhodnutí a jeho život mohl vypadat úplně jinak.

Zkouška

“Jedno ti schází,” řekl Ježíš. “Jdi, prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!” **Marek 10,21**. Kristus četl v srdci bohatého mladíka. Chybělo mu jen jedno, žel to nejdůležitější — láska k Bohu. Pokud nebude milovat Boha z celého srdce, stane se mu to osudným. Celá jeho osobnost se rozpadne. Neustálým uspokojováním vlastních zálib se člověka stále více zmocňuje sobectví. Boží lásku může přijmout jen ten, kdo se vzdá lásky k sobě samému.

Kristus mladého muže zkoušel. Vyzval jej, aby se rozhodl mezi nebeským pokladem a světskou slávou. Kdyby následoval Krista, měl by nebeský poklad jistý. Jeho “já” by však muselo ustoupit a jeho vůle by se musela podřídít Kristu. Mladému muži se nabízela Boží svatost. Měl příležitost stát se Božím synem a spolu s Kristem dědicem nebeského bohatství. To by ale znamenalo vzít na sebe kříž a následovat Krista na cestě sebezapírání.

Kristova slova byla skutečnou výzvou: “Vyvolte si dnes, komu chcete sloužit.” **Jozue 24,15**. Rozhodnout se měl mladík sám. Ježíš si přál, aby se obrátil. Ukázal mu slabou stránku jeho povahy a s velkým zájmem sledoval jeho vnitřní boj. Pokud se rozhodne následovat Krista, bude jej muset ve všem poslouchat. Bude se muset vzdát svých ctižádostivých plánů. Spasitel hleděl na mladíka

s upřímnou touhou i úzkostí a z celé své duše doufal, že pozvání Božího Ducha přijme.

Kristus mu ukázal jediný způsob, jakým je možno získat křesťanskou povahu. Jeho slova se sice zdála být tvrdá a přísná, ale byla moudrá. Jedinou nadějí bohatého mladíka bylo je přijmout a řídit se jimi. Vysoké postavení a majetek měly na jeho povahu špatný vliv a postupně by zcela vytlačily Boha z jeho srdce. Kdyby byl mladík odepřel Bohu větší či menší část svého jmění, ponechal by si něco, co by podlamovalo jeho mravní sílu a schopnosti. Věci tohoto světa totiž navzdory své malichernosti a pomíjivosti dokáží člověka zcela pohltnout.

Bohatý muž ihned pochopil, co Kristova slova znamenají, a zesmutněl. Kdyby si byl uvědomil hodnotu daru, který mu Ježíš nabízel, rychle by se byl připojil k jeho následovníkům. Byl členem židovské velerady a satan jej pokoušel lákavými vyhlídkami do budoucnosti. Mladý muž sice toužil po nebeských pokladech, ale chtěl si užít i svého pozemského bohatství. Kristovy podmínky jej zarmoutily. Chtěl získat věčný život, ale nebyl ochoten přinést potřebnou oběť. Cena věčného života se mu zdála být příliš vysoká. Smutně odešel, “neboť měl mnoho majetku” (**Marek 10,22**).

[332]

Tvrdil sice, že Boží zákon zachovává, ale byl to jen klam. Ukázalo se, že bohatství je jeho modlou. Nemohl zachovávat Boží přikázání, a zároveň nade vše milovat svět. Měl raději Boží dary než Dárce. Kristus mu nabídl přátelství. Řekl mu: “Následuj mne!” Mladík si však příliš zakládal na své pověsti a majetku, a Spasitel pro něho tolik neznamenal. Vzdát se pozemského jmění, na které si mohl sáhnout, pro neviditelné nebeské poklady se mu zdálo být příliš odvážné. Odmítl nabídku věčného života a odešel. Až do konce svého života potom sloužil světu. Takovou zkouškou procházejí tisíce lidí. Zvažují, zda se mají rozhodnout pro Krista či pro svět. Mnozí volí svět. Odvracejí se od Spasitele stejně jako bohatý mladík. Nechtějí mít Ježíše za svého vůdce.

Kristovo jednání s bohatým mladíkem je pro nás velkým poučením. Bůh dal svým služebníkům pravidla, kterými se mají řídit. Žádá od nich poslušnost zákona. Ne však pouhé vykonávání jednotlivých ustanovení, ale poslušnost, která se projevuje v celém životě a odráží se v povaze. Bůh sám určil, jací mají být ti, kdo se stanou občany jeho království. Za své děti přijme jen lidi, kteří budou spolupracovat

s Kristem a vyznávat: Pane, vše, co mám, i vše, čím jsem, patří tobě. Měli bychom uvážit, co to znamená, když člověk touží po nebi, a přece se jej zřekne proto, že není ochoten plnit požadavky, jimiž je vstup do Božího království podmíněn. Zamysleme se nad tím, co se vlastně stalo. Mladý muž řekl Kristu: Ne, nemohu ti dát vše. Neříkáme to i my? Spasitel nám nabízí spolupráci v díle, které nám Bůh svěřil. Chce využít možností, které jsme od Boha dostali, aby jeho dílo ve světě postupovalo kupředu. Jen tak nás může zachránit.

Odpovědnost bohatých

Bůh svěřil bohatému mladíkovi majetek, aby mohl prokázat, že je jeho věrným správcem. Mladý muž se měl o své požehnání podělit s lidmi v nouzi a ulehčit jim jejich břemeno. Bůh dává i dnes lidem prostředky, schopnosti a příležitosti, aby mohli pomáhat chudým a trpícím. Člověk, který využívá svěřené dary podle Boží vůle, se stává Spasitelovým spolupracovníkem. Získává lidi pro Krista, protože jim představuje jeho povahu.

Stejně jako tehdy onomu mladému muži může se i dnes bohatým a vysoce postaveným lidem zdát, že zřící se pro Krista všeho, co mají, je příliš velká oběť. Pro všechny, kdo se chtějí stát Kristovými učedníky, však platí stejná pravidla. Částečnou poslušnost Bůh nemůže přijmout. Sebezapření je podstatou Kristova učení. Často bývá představováno a vyžadováno slovy, která se zdají být příliš tvrdá, ale člověk nemá jinou možnost záchrany než zbavit se všeho, co by narušilo celou jeho bytost.

Když Kristovi následovníci dávají Pánu, co mu patří, shromáždí poklad, který jednou dostanou od Boha se slovy: “Správně, služebníku dobrý a věrný. . . , vejdi a raduj se u svého pána.” “Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto usedl po pravici Božího trůnu.” **Matouš 25,23; Židům 12,2.** Radost z pohledu na vykoupené a navěky zachráněné je odměnou pro každého, kdo se rozhodl uposlechnout Ježíšovy výzvy: “Následuj mne!”

58. kapitola — Lazarovo vzkříšení

Lazar z Betanie byl jedním z nejuvěrnějších Kristových učedníků. Hned při prvním setkání s Kristem ve Spasitele cele uvěřil a zamiloval si ho. I Ježíš si Lazara velmi oblíbil a právě pro něho vykonal největší ze svých zázraků. Spasitel pomáhal všem, kdo jej prosili o pomoc. Miluje všechny lidi, ale k některým má mimořádně vřelý vztah. Rodina z Betanie mu byla velmi blízká a vykonal pro ni svůj nejobdivuhodnější čin.

V Lazarově domě Ježíš často odpočíval. Spasitel neměl žádný domov a byl odkázán na pohostinství svých přátel a učedníků. Když byl unavený a toužil po lidském společenství, rád se v této klidné domácnosti ukryl před podezíravostí a žárlivostí nepřátelských farizeů. Vždy jej radostně přivítali a chovali se k němu upřímně a přátelsky. Mohl s nimi mluvit otevřeně a s důvěrou. Věděl, že jeho slova pochopí a ocení.

Spasitel si vážil klidného domova a zájmu jeho obyvatel. Toužil po lidské lásce, ohleduplnosti a pozornosti. Vždy s ochotou předával lidem nebeské poučení a ti, kdo je přijímali, měli veliké požehnání. Zástupům, které za ním chodily do polí, ukazoval krásy přírody. Chtěl lidem otevřít oči, aby viděli, jak se Bůh stará o tento svět. Přál si, aby si vážili Boží dobroty a štědrosti. Obracel jejich pozornost k drobné padající rose, tichému dešti a zářivému slunci, které Bůh dává dobrým i zlým. Chtěl, aby si plně uvědomili, jakou péči jim Bůh jako svému stvoření věnuje. Zástupy to však příliš nezajímalo. V Lazarově domě v Betanii nalézal Kristus klid a odpočinek po vyčerpávající práci mezi lidmi. Tam svým vděčným posluchačům otevíral knihu Prozřetelnosti. V soukromých rozhovorech jim odhaloval skutečnosti, které se různorodému davu ani nepokoušel vysvětlit. S přáteli nemusel mluvit v podobenstvích.

Když je Ježíš seznamoval se svým učením, sedávala Marie u jeho nohou jako oddaný a pozorný posluchač. Jednou byla Marta natolik zaneprázdněna přípravou jídla, že přišla k Ježíši a řekla: “Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou?”

[335]

Řekni jí přece, at' mi pomůže!" **Lukáš 10,40**. To bylo při první Ježíšově návštěvě v Betanii. Spasitel s učedníky měli právě za sebou namáhavou cestu z Jericha. Marta se snažila postarat o jejich pohodlí a ve své horlivosti zapomněla na zdvořilost ke svému hostu. Ježíš jí mírně a trpělivě odpověděl: "Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepřijde." **Lukáš 10,41.42**. Marie přijímala Spasitelova slova a uchovávala je ve své paměti, protože pro ni měla větší cenu než nejvzácnější poklady světa.

Jediné, co Martě chybělo, byla klidná zbožnost, hlubší zájem o poznání budoucího věčného života a vlastnosti nutné pro duchovní růst. Měla se méně starat o pomíjivé věci, a více se věnovat tomu, co má věčnou hodnotu. Ježíš svým následovníkům vždy připomínal, aby využili každé příležitosti, která jim pomůže rozšířit poznání a získat moudrost pro spasení. Kristovo dílo potřebuje pečlivé a činné lidi. Je v něm široké pole působnosti pro Marty a jejich náboženskou horlivost. Nejdříve se však mají spolu s Marií posadit u Ježíšových nohou. Všechno úsilí, ochota a odhodlanost mají být posvěceny Kristovou milostí. Jejich život se pak stane nepřemožitelnou silou ve službách dobra.

Lazar onemocněl a zemřel

Do klidného domu, ve kterém Ježíš nalézal odpočinek, vstoupil smutek. Lazar náhle onemocněl a jeho sestry poslaly Spasiteli vzkaz: "Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen." **Jan 11,3**. Uvědomovaly si, jak těžká choroba jejich bratra postihla, ale věděly, že Kristus je schopen uzdravit každou nemoc. Sám o tom podal důkaz. Věřily, že s nimi bude v jejich těžké situaci cítit, a proto ani nenaléhaly, aby přišel hned. Jen mu s důvěrou poslaly vzkaz: "Ten, kterého máš rád, je nemocen." Myslely si, že na zprávu okamžitě odpoví a co nejdříve přijde do Betanie.

S úzkostí čekaly, co Ježíš řekne. Dokud bratr ještě žil, modlily se a doufaly, že Ježíš přijde. Ale posel se vrátil bez něho. Přinesl vzkaz: "Ta nemoc není k smrti." Marie s Martou tedy věřily, že Lazar bude žít. S láskou utěšovaly a povzbuzovaly trpícího bratra, který už byl téměř v bezvědomí. Když Lazar zemřel, prožívaly trpké

zklamání. Cítily však Kristovu posilující milost, a proto Spasitele nijak neobviňovaly.

Když Kristus vyslechl vzkaz, měli učedníci dojem, že jej přijal chladně. Neprojevili takovou lítost, jakou očekávali. Podíval se na ně a řekl: “Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Syn Boží byl skrze ni oslaven.” **Jan 11,4**. Ještě dva dny potom zůstal v místě, kde ho zpráva zastihla. Učedníci to nedovedli pochopit. Představovali si, jakou útěchou by byla jeho návštěva pro zarmoucenou rodinu v Betanii. Dobře věděli, jak je má rád. Divili se, že smutnou zprávu: “Ten, kterého máš rád, je nemocen,” jen vyslechl a nic neudělal.

Další dva dny Ježíš o Lazarovi nemluvil, jako by na něho úplně zapomněl. Učedníci vzpomínali na Ježíšova předchůdce Jana Křtitele. Nemohli pochopit, proč Ježíš, který měl moc konat zázraky, dopustil, aby Jan trpěl ve vězení a nakonec byl i popraven. Proč nepoužil svou moc a nezachránil Janovi život? Stejně se často ptali i farizeové a předkládali tuto skutečnost jako nezvratný důkaz toho, že **Kristus nemůže být Božím Synem**. Spasitel upozorňoval své učedníky na zkoušky, ztráty a pronásledování. Opustí je, až na ně tyto těžkosti dolehnou? Někteří začali pochybovat o tom, že jeho poslání správně pochopili. Všichni byli velmi znepokojeni.

[336]

Po dvou dnech Ježíš učedníkům řekl: “Pojďme opět do Judska!” **Jan 11,7**. Učedníci nechápali, proč Ježíš, chtěl-li se vrátit do Judska, čekal dva dny. Především však o něho i o sebe měli starost. Uvědomovali si, že na cestě je čeká jen nebezpečí. Řekli: “Mistře, není to dávno, co tě chtěli Židé kamenovat, a zase tam chceš jít?” Ježíš odpověděl: “Což nemá den dvanáct hodin?” **Jan 11,8.9**. Mě vede můj Otec, a dokud konám jeho vůli, jsem v bezpečí. Mých dvanáct hodin ještě neskončilo. Z mého dne sice už mnoho nezbývá, ale až do jeho konce jsem v bezpečí.

Potom dodal: “Kdo chodí ve dne, neklopýtne, neboť vidí světlo tohoto světa.” **Jan 11,9**. Kdo koná Boží vůli a jde cestou, kterou Bůh určil, nemůže klopýtnout ani upadnout. Světlo Božího Ducha mu jasně ukazuje jeho povinnost a vede jej přímo, dokud svůj úkol nesplní. “Kdo však chodí v noci, klopýtá, poněvadž v něm není světla.” **Jan 11,10**. Kdo jde svou vlastní cestou, kterou mu Bůh nevybral, klopýtne. Den se mu stává nocí, a ať je kdekoli, nikde není v bezpečí.

“To pověděl a dodal: ‘Náš přítel Lazar usnul. Ale jdu ho probudit.’” **Jan 11,11.** “Náš přítel Lazar usnul.” Dojemná slova plná soucitu. Učedníci mysleli na nebezpečí, které jejich Mistru hrozí na cestě do Jeruzaléma, a téměř zapomněli na nešťastnou rodinu v Betanii. Kristus však nezapomněl. Učedníci se cítili zahanbeni. Když na zprávu o Lazarovi hned neodpověděl, byli zklamáni. Byli v pokušení myslet si, že nemá Lazara a jeho sestry tak rád, jak se domnívali. Jinak by byl přece hned spěchal s poslem zpátky. Slova: “Náš přítel Lazar usnul,” je uklidnila. Poznali, že Kristus na své přátele v zármutku nezapomněl.

“Učedníci mu řekli: ‘Pane, spí-li, uzdraví se.’ Ježíš mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o pouhém spánku.” **Jan 11,12.13.** Kristus představuje svým následovníkům smrt jako spánek. Jejich život je s Kristem skryt v Bohu a ti, kdo umírají, spí v něm až do chvíle, kdy zazní Boží polnice.

Na cestě do Betanie

“Tehdy jim Ježíš řekl přímo: ‘Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili. Pojd’me k němu!’” **Jan 11,14.15.** Tomáš byl přesvědčen, že na cestě do Judska nečeká Mistra nic jiného než smrt. Vzchopil se však a řekl ostatním učedníkům: “Pojd’me i my, ať zemřeme spolu s ním!” **Jan 11,16.** Věděl, že Židé Krista nenávidí. Chtěli jej zabít, ale to se jim nepodařilo, neboť čas, který mu byl vyměřen, dosud neuplynul. Nebeští andělé Ježíše chránili a ani v Judsku, kde na něho rabíni chystali nejrůznější léčky a ze všech sil mu ukládali o život, se mu nemohlo nic stát.

[337] Ježíšova slova: “Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl,” učedníky velmi překvapila. Chtěl se snad Spasitel domu svých nešťastných přátel vyhnout? Zdálo se, že Marie, Marta i umírající Lazar zůstali ve svém zármutku sami. Kristus je však neopustil. Všechno viděl a po Lazarově smrti posiloval smutné sestry svou milostí. Byl s nimi v jejich zármutku, když Lazar zápasil se smrtí. Při slovech: “Lazar umřel” jej svírala stejná úzkost jako je.

Kristus však nemyslel jen na své milované v Betanii, ale i na výchovu učedníků. Měli se stát jeho zástupci ve světě, aby mohli všichni lidé přijmout Otcovo požehnání. Kvůli nim dopustil, aby

Lazar zemřel. Kdyby jej byl uzdravil z nemoci, nebyl by už potom vykonal zázrak, který je nejpřesvědčivějším důkazem jeho božství.

Kdyby byl Kristus u lůžka nemocného Lazara, Lazar by nezemřel, protože satan by nad ním neměl žádnou moc. V přítomnosti Dárce života by nad ním smrt nemohla zvítězit. Proto Kristus nespěchal. Dovolil, aby nepřítel uplatnil svoji sílu, potom jej však vyhnal a porazil. Dopustil, aby Lazar podlehl smrti a aby jej zarmoucené sestry viděly v hrobě. Dobře věděl, že pohled na mrtvou tvář milovaného bratra bude pro jejich víru ve Vykupitele těžkou zkouškou. Věděl však i to, že boj, kterým budou muset projít, jejich víru ještě posílí. Všechno jejich utrpení prožíval s nimi. S příchodem otálel, ale to neznamenal, že by je snad měl méně rád. Věděl, že kvůli nim, kvůli Lazarovi, kvůli sobě i učedníkům musí zvítězit.

“Kvůli vám, abyste uvěřili.” Lidé, kteří se odevzdávají do Boží péče, poznají, že právě ve chvílích nejhlubšího zoufalství je jim Boží pomoc nejbližší. S vděčností se potom budou ohlížet na nejhorší období svého života. “Pán však dovede vytrhnout zbožné ze zkoušky.” **2. Petrův 2,9**. Vyvede je z každého pokušení a utrpení, jejich víra se upevní a budou mít bohatší zkušenosti.

Kristus se nevydal za Lazarem okamžitě také proto, že chtěl prokázat milost i těm, kdo jej nepřijali. Nespěchal, aby vzkříšením Lazara mohl svému tvrdohlavému nevěřícímu lidu znovu dokázat, že on je skutečně “vzkříšení a život”. Kristus se nechtěl vzdát naděje na záchranu svého lidu, ubohých bloudících ovcí z izraelského domu. Trápila jej jejich zatvrzelost. Ve svém milosrdenství se rozhodl jim ještě jednou dokázat, že je Spasitelem a že jako jediný může odhalit život a nesmrtelnost. Chtěl jim podat důkaz, který kněží nebudou moci vyvrátit. Proto cestu do Betanie odkládal.

Vzkříšení Lazara bylo vrcholným zázrakem, který měl označit jeho dílo Boží pečeti a potvrdit jeho božství.

Cestou do Betanie Ježíš jako obvykle uzdravoval nemocné a pomáhal trpícím. Když dorazil na místo, poslal sestrám vzkaz, že již přišel. Nešel hned do domu, ale zůstal v ústraní u cesty. Neměl rád okázalé obřady Židů, které pořádali, když zemřel někdo z jejich přátel nebo příbuzných. Slyšel kvílení najatých plaček a nechtěl se se sestrami mrtvého setkat v takovém zmatku. Kromě truchlících přátel tam byli i příbuzní rodiny. Někteří z nich měli v Jeruzalémě vysoké

postavení a byli mezi nimi i Kristovi úhlavní nepřátelé. Kristus znal jejich úmysly, a proto o sobě nedal hned všem vědět.

Posel předal Martě zprávu tak tiše, že ostatní nic nezpozorovali. Marie byla ponořena do svého zármutku a ani ona nic neslyšela. Marta se ihned zvedla a šla svému Pánu naproti. Marie si myslela, že sestra odešla k Lazarovu hrobu, a beze slova dál seděla pohroužená do svého žalu.

“Já jsem vzkříšení a život”

Marta spěchala přivítat Ježíše se smíšenými pocity. V jeho tváři viděla stejnou přívětivost a lásku jako dříve. Věřila mu. Myslela však na svého milovaného bratra. I Ježíš ho měl rád. Litovala, že Spasitel nepřišel dříve, ale doufala, že i nyní je může nějak potěšit. Řekla: “Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel.” **Jan 11,21**. Tato slova si obě sestry stále znovu opakovaly po celou dobu smutečních obřadů.

Ježíš s lidskou i božskou lítostí hleděl do Martiny ztrápené a ustarané tváře. Marta neměla v úmyslu připomínat, co se stalo. Slovy: “Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel,” vyjádřila vše. Když však viděla jeho laskavou tvář, dodala: “Ale i tak vím, že začkoli požádáš Boha, Bůh ti dá.” **Jan 11,22**.

Ježíš její víru povzbudil. Řekl: “Tvůj bratr vstane.” **Jan 11,23**. Nechtěl v ní vyvolat naději na nějakou okamžitou změnu. Přál si, aby nemyslela jen na bezprostřední záchranu svého bratra, snažil se obrátit její pozornost na vzkříšení spravedlivých. V probuzení Lazara měla vidět zaslíbení a ujištění o tom, že Spasitel svou mocí vzkřísí všechny spravedlivé mrtvé.

Marta odpověděla: “Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.” **Jan 11,24**. Ježíš se stále snažil usměrnit její víru, a proto řekl: “Já jsem vzkříšení a život.” **Jan 11,25**. V Kristu je život, původní, nevypůjčený, neodvozený. “Kdo má Syna, má život.” **1. Janův 5,12**. Kristovo božství je pro věřícího zárukou věčného života. Ježíš řekl: “Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?” **Jan 11,25.26**. Kristus měl na mysli svůj druhý příchod, kdy spravedliví mrtví vstanou v neporušitelné podobě a spravedliví živí budou přeneseni do nebe a nepoznají smrt. Zázrakem vzkříšení Lazara chtěl Kristus poukázat

na vzkříšení všech spravedlivých, kteří zemřeli. Svým slovem a svými skutky se představil jako původce vzkříšení. Ježíš, který měl zanedlouho sám zemřít na kříži, tam stál s klíči smrti jako vítěz nad hrobem a prohlašoval, že má právo i moc dát věčný život.

[339]

Na Spasitelovu otázku: “Věříš tomu?” Marta odpověděla: “Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.” Jan 11,27. Význam Kristových slov sice plně nepochopila, ale vyznala, že věří v jeho božství a je přesvědčena, že může vykonat vše, co se mu líbí.

“S těmi slovy odešla, zavolala svou sestru Marii stranou a řekla jí: ‘Je tu Mistr a volá tě.’” Jan 11,28. Mluvila velmi potichu, protože kněží a přední muži byli připraveni Ježíše zajmout při jakékoli příležitosti. V nářku truchlících však její slova nikdo nezaznamenal.

Bolest a zármutek

Když to Marie uslyšela, hned vstala a nedočkavě vyšla z místnosti. Smuteční hosté si mysleli, že odešla plakat k hrobu, a vydali se za ní. Když přišla k Ježíši, padla mu k nohám a chvějícím se hlasem řekla: “Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel.” Jan 11,32. Nárek truchlících jí byl velmi nepříjemný, chtěla mluvit s Ježíšem alespoň chvíli o samotě. Ale dobře věděla, jak někteří z nich Ježíši závidí a jak na něho žárlí, proto svoji bolest plně nevyjádřila.

“Když Ježíš viděl, jak pláče a jak pláčou i Židé, kteří přišli s ní, v Duchu se rozhorlil.” Jan 11,33. Četl myšlenky všech, kteří se tam shromáždili. Viděl, že mnozí z nich zármutek jen předstírají. Věděl, že jsou mezi nimi i ti, kdo budou zakrátko usilovat o život nejen jemu, ale i Lazarovi, kterého vzkřísí z mrtvých. Kristus jim mohl strhnout masku předstíraného smutku, ale potlačil své spravedlivé rozhořčení. Kvůli Marii, která s plnou důvěrou klečela u jeho nohou a kterou měl rád, o této skutečnosti pomlčel.

“Řekl: ‘Kam jste ho položili?’ Řekli mu: ‘Pane, pojd’ se podívat!’” Jan 11,34. Všichni se společně ubírali k hrobu. Byl to smutný pohled. Lazara měli lidé rádi. Jeho sestry a přátelé jej srdceryvně oplakávali. Když Ježíš viděl, jak jsou nešťastní, a když si uvědomil, že pláčou nad mrtvým ve chvíli, kdy Spasitel světa stojí vedle nich, “vstoupily(mu) do očí slzy”. Jan 11,35. Byl sice Božím Synem, ale vzal na sebe lidskou podobu a lidská bolest jej dojímal. Ježíš ve

své lásce vždy cítí s trpícími, pláče s plačícími a raduje se s těmi, kdo se radují.

Ježíš však neplakal jen ze soucitu s Martou a Marií. V jeho slzách byla bolest, která převyšovala všechn lidský žal tak, jako nebesa převyšují zemi. Kristus neplakal pro Lazara, vždyť jej chtěl vzkřísit. Plakal proto, že před sebou viděl truchlíci, kteří jemu, jenž je vzkříšení i život, brzy budou usilovat o život. Nevěřící Židé však jeho slzám vůbec nerozuměli. Jedni si mysleli, že pláče pod tíhou vnějších okolností, které na něho dolehly, a tiše říkali: “Hle, jak jej miloval!” **Jan 11,36**. Jiní se snažili vzbudit v přítomných nedůvěru a posměšně říkali: “Když otevřel oči slepému, nemohl způsobit, aby tento člověk neumřel?” **Jan 11,37**. Pokud Kristus mohl Lazara zachránit, proč jej nechal zemřít?

[340]

Kristus svým prorockým zrakem viděl nenávist farizeů a saduceů. Věděl, že přemýšlejí, jak jej zabít. Uvědomoval si, že mnozí smuteční hosté, kteří nyní tak okázale truchlí, se zanedlouho připraví o naději a zavrou před sebou brány Božího města. Kristovo ponížení a ukřižování se blížilo. Přinese s sebou zkázu Jeruzaléma, mrtvé už však nikdo oplakávat nebude. Ježíš před sebou jasně viděl nadcházející odplatu, která dolehne na Jeruzalém. Viděl, jak město obléhají římské legie. Věděl, že mnozí z těch, kdo oplakávají Lazara, zemřou při dobývání Jeruzaléma zcela bez naděje.

Neplakal ale jen proto, co měl před sebou. Ležela na něm tíha bolesti všech věků. Byl svědkem strašných následků přestoupení Božího zákona. Viděl, že od Ábelovy smrti se v dějinách světa odehrává neustálý zápas mezi dobrem a zlem. I v nadcházejících letech mělo být údělem lidstva utrpení a bolest, slzy a smrt. Srdce se mu svíralo bolestí celého lidského pokolení všech dob a všech zemí. Tížila ho bída hříšného lidstva a v touze zbavit je všeho utrpení mu z očí vytryskly slzy.

Vzkříšení Lazara

“Ježíš, znovu rozhorlen, přichází k hrobu.” **Jan 11,38**. Lazar byl pochován ve skalní jeskyni a vchod do ní byl zavalen velikým kamenem. “Zvedněte ten kámen,” řekl Kristus. Marta si myslela, že se chce jen podívat na mrtvého, a namítla, že tělo je v hrobě již čtyři dny a začíná se rozkládat. Řekla to předtím, než byl Lazar vzkříšen,

a Kristovi nepřátelé pak nemohli zázrak prohlásit za podvod. Farizeové totiž v minulosti rozšiřovali o podivuhodných projevech Boží moci lživé zprávy. Když Ježíš vzkřísil Jairovu dceru, řekl: “Dítě neumřelo, ale spí.” **Marek 5,39**. Dívka stonala jen krátce a hned po smrti byla vzkříšena. Farizeové tedy tvrdili, že vůbec nezemřela. Zdůrazňovali, že Kristus sám řekl, že jen spí. Snažili se dokázat, že není schopen uzdravovat a jeho zázraky jsou hanebným podvodem. V tomto případě však Lazarovu smrt nikdo nemohl popřít.

Když se Pán chystá něco vykonat, satan mu vždy postaví někoho do cesty. “Zvedněte ten kámen,” řekl Kristus. Udělejte pro přípravu mého díla vše, co je ve vašich silách. V té chvíli se projevila ráznost a horlivost Marty. Nechtěla, aby lidé viděli tělo jejího bratra v rozkladu. Člověk jen těžko chápe Kristova slova a Marta svou vírou nerozpoznala pravý význam Ježíšova slibu.

Kristus Martu laskavě napomenul: “Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?” **Jan 11,40**. Proč pochybuješ o mé moci? Proč se vzpíráš mým příkazům? Máš mé slovo. Budeš-li věřit, uvidíš Boží slávu. To, co je z lidského pohledu nemožné, nezabrání Všemohoucímu v konání jeho díla. Pochybování a nevíra nepatří k pokoře. Skutečná pokora a odevzdanost předpokládá bezvýhradnou víru v Kristovo slovo.

“Zvedněte ten kámen.” Kristus mohl poručit kameni, aby se odvalil sám, a on by jej poslechl. Mohl se obrátit na anděly, kteří jej obklopovali. Neviditelné ruce by na jeho pokyn kámen odstranily. Kristus však chtěl, aby to udělali lidé. Naznačil, že lidstvo má spolupracovat s Bohem. To, co můžeme vykonat svými lidskými silami, nemáme žádat od Boha. Bůh se nezříká lidské pomoci. Člověka, který využívá svěřené síly a schopnosti, Bůh posiluje a spolupracuje s ním.

[341]

Shromáždění plní Kristův příkaz a kámen odvalují. Vše se děje veřejně a promyšleně. Všichni mají možnost se přesvědčit, že nejde o žádný podvod. Ve skalní jeskyni leží Lazarovo mrtvé tělo. Nářek truchlících utichá. Všichni s napětím a očekáváním obklopují hrob a sledují, co bude dál.

Kristus klidně stojí před hrobem. Všech přítomných se zmocňuje posvátná bázeň. Potom Ježíš přistupuje blíže ke skalnímu otvoru, pozvedá oči k nebi a říká: “Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel.” **Jan 11,41**. Krátce předtím jej nepřátelé obvinili z rouhání a chtěli jej

kamenovat pro to, že se vydával za Božího Syna. Vytýkali mu, že zázraky koná ze satanovy moci. Nyní se však Kristus hlásí k Bohu jako ke svému Otci a s naprostou důvěrou prohlašuje, že je Božím Synem.

Ve všem, co Kristus dělal, spolupracoval s Otcem. Vždy se snažil, aby bylo zjevné, že nic nekoná bez něho. Zázraky činil vírou a modlitbou. Chtěl, aby všichni znali jeho vztah k Otci. “Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel. Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.” Jan 11,41.42. Kristus chtěl dát učedníkům i ostatním lidem co nejpřesvědčivější důkaz o svém vztahu k Otci. Chtěl jim ukázat, že jeho slova jsou pravdivá.

“Když to řekl, zvolal mocným hlasem: ‘Lazare, pojď ven!’” Jan 11,43. Jeho jasný, zvučný hlas proniká ušima mrtvého. Jak mluví, vyzařuje z jeho lidského těla božství. V tváři osvícené Boží slávou vidí lidé ujištění o jeho moci. Všichni upřeně hledí na vchod do jeskyně. Napínají uši, aby jim neunikl ani ten nejslabší šum. Všichni se zájmem a napětím očekávají, jak zkouška Kristova božství dopadne. Čekají na důkaz, který má obhájit oprávněnost jeho tvrzení, že je Božím Synem, nebo tuto naději navždy zmařit.

V tichém hrobě se něco pohnulo. Lazar, který byl ještě před chvílí mrtvý, se objevil u vchodu do jeskyně. Plátno, ve kterém byl pohřben, mu brání v pohybu. Kristus přikazuje užaslému zástupu: “Rozvažte ho a nechte odejít!” Jan 11,44. Znovu jim ukazuje, že člověk má při záchraně druhých spolupracovat s Bohem. Lazar je volný. Stojí před shromážděnými v plné síle, nejeví žádné známky prodělané nemoci, není zesláblý, nepotácí se. Naopak, vypadá jako muž v nejlepších letech. V jeho očích se zračí moudrost a láska ke Spasiteli. S úctou a obdivem se vrhá k Ježíšovým nohám.

Přítomní nejprve oněměli úžasem. Potom je naplnila nevýslovná radost a začali Ježíši děkovat. Sestrám se vrátil k životu jejich milovaný bratr jako Boží dar. Se slzami radosti v očích přerývaně děkují Spasiteli. Bratr, jeho sestry a přátelé se radují z opětného setkání a Ježíš nepozorovaně odchází. Když lidé po chvíli Dárce života hledají, nemohou jej najít.

59. kapitola — Odezva na Lazarovo vzkříšení

Betanie ležela blízko Jeruzaléma a zprávy o vzkříšení Lazara se tam brzy donesly. Zvědové, kteří byli očitými svědky zázraku, ihned všechno oznámili židovským starším. Ti okamžitě svolali veleradu, aby rozhodla, co je třeba udělat. Ježíš nyní zcela jasně dokázal svoji moc nad smrtí a hrobem. Jeho mocným zázrakem poskytl Bůh lidem vrcholný důkaz o tom, že poslal na svět svého Syna, aby přinesl lidem spasení. Takový projev Boží moci musel přesvědčit každého rozumného a osvíceného člověka. Mnozí z těch, kdo viděli Lazarovo vzkříšení na vlastní oči, v Ježíše uvěřili. Kněží jej však ještě více nenáviděli. Zavrhli všechny předešlé důkazy jeho božství a tento nový zázrak je jen rozlítit. Před zástupem svědků byl za bílého dne vzkříšen mrtvý. Takový důkaz se nedal zpochybnit žádnou lstí. Právě proto byli kněží ve svém nepřátelství ještě zarytější. Jejich odhodlání zastavit Kristovo dílo bylo silnější než kdy předtím.

Saduceové sice neměli Krista rádi, ale necítili vůči němu takovou zášť jako farizeové. Jejich nenávisť nebyla tak silná. Tentokrát však byli i oni velmi znepokojeni. Nevěřili ve vzkříšení mrtvých. Pěstovali takzvanou vědu a dospěli k názoru, že mrtvé tělo není možno oživit. Kristus jejich přesvědčení několika slovy vyvrátil. Ukázal jim, že neznají Písmo ani Boží moc. Nevěděli, jak se zbavit vlivu, kterým zázrak na lidi působil. Cožpak je možné odvrátit člověka od někoho, kdo vyrval mrtvého ze spárů smrti? Rozšiřovali lživé zprávy, ale zázrak se nedal popřít a saduceové nevěděli, jak čelit jeho následkům. Až dosud úklady o Ježíšův život neschvalovali. Po vzkříšení Lazara však usoudili, že Ježíšovy smělé výtky vůči nim může zastavit jedině jeho smrt.

Farizeové věřili ve vzkříšení a byli nuceni uznat, že vykonaný zázrak svědčí o tom, že je mezi nimi Mesiáš. Vždy se však stavěli proti Kristovu dílu. Od samého začátku jej nenáviděli, protože odhaloval jejich pokrytectví. Strhl pláštík přísne obřadnosti, pod kterým se skrývala jejich mravní zkaženost. Čisté náboženství, kterému učil, odsuzovalo jejich bezduché projevy zbožnosti. Chtěli se mu za

[343] jeho ostré výtky pomstít. Snažili se ho vyprovokovat, aby řekl nebo udělal něco, zač by jej mohli odsoudit. Několikrát se ho pokoušeli ukamenovat, on se však vždy tiše vytratil a zmizel jim z očí.

Všemi zázraky, které vykonal v sobotu, pomohl trpícím. Farizeové jej však chtěli odsoudit za to, že přestupuje sobotu. Snažili se proti němu popudit herodiány. Tvrdili, že chce zřídit nové království, a radili se s nimi, jak by jej mohli zničit. Ve snaze popudit proti němu Římany rozhlašovali, že podrývá jejich autoritu. Vynaložili veškeré úsilí na to, aby zmařili jeho vliv na lid. Až dosud byly všechny jejich pokusy marné. Zástupy, které viděly jeho milosrdné činy a slyšely jeho svaté a čisté učení, věděly, že nemůže být přestupníkem soboty či rouhačem. Dokonce i zvědové, které za ním farizeové vyslali, byli natolik ovlivněni jeho slovy, že na něho nedokázali vztáhnout ruce. Zoufalí Židé nakonec vydali nařízení, že každý, kdo vyzná víru v Ježíše, bude vyloučen ze synagogy.

Kněží, přední muži a starší se sešli a radili se. Byli pevně rozhodnutí Ježíše, který konal tak obdivuhodné činy, že všichni žasli, umlčet. Farizeové a saduceové byli zajedno. Až dosud se ve svých názorech rozcházel, nyní se v odporu proti Kristu spojili. Na dřívějších zasedáních rady Nikodém a Josef Ježíše před odsouzením chránili, proto tentokrát nebyli na poradě pozváni. Účastnili se jí sice i další vlivní muži, kteří věřili v Ježíše, ale jejich slovo proti zlobě farizeů nic nezmohlo.

Členové rady tedy nebyli zcela jednotní. Velerada tehdy nebyla zákonem ustaveným shromážděním. Byla jen trpěna. Někteří její členové nepovažovali rozhodnutí odsoudit Krista k smrti za moudré. Báli se, že by mohlo vyvolat povstání lidu. Římané by potom mohli zbavit kněžstvo dalších výhod a připravit je o moc, kterou ještě měli. Saduceové sice Krista také nenáviděli, ale byli opatrní. Měli strach, že by je Římané mohli zbavit jejich vysokého postavení.

[344] Na zasedání rady, jež připravovala Kristovu smrt, byl i Svědek, který kdysi slyšel chvástava slova Nebúkadnesara, viděl modlářskou hostinu Belšasara a byl v Nazaretě, když se Kristus prohlásil za Pomazaného. Tento Svědek nyní působil na přední muže, aby si uvědomili, co dělají. Před očima se jim tak jasně promítly jednotlivé události z Kristova života, že je to vyděsilo. Vzpomněli si, jak dvanáctiletý Ježíš stál v chrámě před učenými znalci zákona a udivoval je svými otázkami. Jeho poslední zázrak svědčil o tom, že není ni-

kým jiným než Božím Synem. Přední muži náhle pochopili pravý smysl Písem Starého zákona, která se vztahovala na Krista. Zmateně a rozpačitě se ptali: “Co to děláme?” Rada se rozdělila. Kněží a starší se pod vlivem Ducha svatého nemohli zbavit přesvědčení, že bojují proti Bohu.

Kaifášův názor

Když zmatek vrcholil, povstal velekněz Kaifáš — pyšný, krutý, panovačný a nesnášenlivý muž. Někteří jeho příbuzní patřili k saduceům. Byli to povýšení, troufalí, bezohlední, ctižádostiví a hrubí lidé. Svou pravou tvář skrývali pod závojem předstírané spravedlnosti. Kaifáš zkoumal proroctví, a přestože nepochopil jejich skutečný význam, promluvil s velkou vážností a jistotou: “Vy ničemu nerozumíte; nechápete, že je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ.” Jan 11,49.50. I kdyby byl Ježíš nevinný, je třeba jej odstranit, naléhal velekněz. Jsou s ním problémy, přitahuje k sobě stále více lidí a snižuje autoritu předních mužů. Je sám a bude lépe, když zemře, než aby oslabil jejich moc. Kdyby lid ztratil důvěru ve své vládce, byl by celý národ ohrožen. Kaifáš tvrdil, že po posledním Ježíšově zázraku se jeho následovníci určitě vzbouří. Přijdou Římané, zavřou chrám, zruší židovské zákony a Židy jako národ zničí. Jakou cenu má život jednoho Galilejce ve srovnání s životem národa? Stojí-li v cestě úspěšnému rozvoji Izraele, není pak jeho odstranění službou Bohu? Je lepší, když zahyne jeden člověk, než aby zahynul celý národ.

Prohlášením, že jeden člověk má zemřít za celý národ, Kaifáš prokázal, že proroctví do jisté, i když jen velmi omezené míry, zná. Apoštol Jan přisuzuje tomuto proroctví mnohem širší a hlubší význam. Říká: “A nejenom za národ, ale také proto, aby rozptýlené děti Boží shromáždil v jedno.” Jan 11,52. Nadutý Kaifáš tak zcela nevědomky uznal Spasitelovo poslání.

Z Kaifášových úst vyzněla tato vzácná pravda jako lež. Návrh, který obhajoval, vycházel z pohanství. Pohané měli jakousi neurčitou představu o tom, že jeden člověk má zemřít za celé lidstvo, a proto přinášeli lidské oběti. I Kaifáš chtěl obětováním Krista zachránit hříšný národ, ne však před přestoupením, ale v přestoupení, aby mohl hřešit dál. Svým zdůvodněním chtěl Kaifáš umlčet námitky

těch, kdo by se odvážili tvrdit, že na Ježíši zatím neshledali nic, zač by zasluhoval smrt.

[345] Kristovi nepřátelé byli na zasedání rady pod mocným vlivem. Duch svatý působil na jejich mysl. Satan se je však ze všech sil snažil ovládnout. Připomínal jim, co všechno museli kvůli Kristu vytrpět.

Jak málo si Ježíš vážil jejich čistoty. Učil, že všichni, kdo chtějí být Božími dětmi, musí projevovat daleko větší spravedlnost. Nedbal na jejich zvyky a obřady a povzbuzoval hříšníky, aby se obrátili přímo k Bohu jako ke svému milosrdnému Otci a předložili mu své potřeby. Židovští představitelé to považovali za znevažování kněžské služby. Odmítal uznat teologii rabínských škol. Odhaloval nepravosti kněží, a tím nenapravitelně narušoval jejich vliv. Znevažoval jejich zásady a tradice. Tvrdil, že sice dbají na přísné dodržování obřadního zákona, ale Boží zákon nezachovávají. To vše jim teď satan připomínal.

Rozhodnutí o Ježíšově smrti

Namluvil jim, že chtějí-li si udržet svoji moc, musí Ježíše zabít, a oni jeho radu přijali. Hrozba ztráty mocenského postavení pro ně byla dostatečným důvodem. S výjimkou několika členů, kteří se neodvážili vyjádřit svůj názor, rada přijala Kaifášovu řeč jako Boží slovo. Všem v radě se ulevilo, neshody ustaly. Rozhodli zbavit se Krista při nejbližší možné příležitosti. Kněží a přední muži odmítli důkaz Ježíšova božství a uzavřeli se tak do neproniknutelné temnoty. Dostali se zcela do satanovy moci, která je hnala do věčné zkázy. Podlehli jeho klamu natolik, že byli spokojeni sami se sebou. Považovali se za vlastence, kteří usilují o záchranu národa.

Velerada se však bála zakročit proti Ježíši okamžitě, aby nepopudila lid a násilí se nakonec neobrátilo proti ní. Vykonání vynesenoho rozsudku zatím odložila. Spasitel znal její úmysly. Věděl, že mu usiluje o život a zanedlouho svůj záměr uskuteční. Nebylo však jeho posláním jí v tom pomáhat, a proto se spolu s učedníky odebral do jiných míst. Vlastním příkladem názorně potvrdil to, co již dříve řekl učedníkům: “Když vás budou pronásledovat v jednom městě, prchněte do jiného.” **Matouš 10,23**. Učedníci měli široké pole působnosti, ve kterém mohli pracovat pro spasení druhých. Pokud to věrnost Kristu nevyžadovala, neměli se vydávat v nebezpečí života.

V té době působil Ježíš na veřejnosti již tři roky. Lidé měli před sebou jeho život plný sebezapření a nezištné lásky. Všichni znali jeho čistou povahu, útrapy i zbožnost. Svět však nebyl schopen snést přítomnost svého Vykupitele déle než právě tři roky.

Za svého života na zemi Kristus zakoušel pronásledování a potupu. Z Betléma jej vyhnal žárlivý král, v Nazaretě jej zavrhl jeho vlastní národ, v Jeruzalémě ho bezdůvodně odsoudili k smrti. S několika věrnými následovníky potom našel dočasné útočiště v cizím městě. Ježíš měl vždy soucit s lidskou bídou, uzdravoval nemocné, slepým vracel zrak, hluchým sluch a němým řeč. Sytil hladové a utěšoval zarmoucené. Lidé, které přišel zachránit, ho však pronásledovali. Ježíš kráčel po vlnách moře, svým slovem utišil jeho rozbouřené vody, vyháněl demony, kteří vycházeli z posedlých a uznávali, že je Božím Synem, mrtvé probouzel k životu a svým učením uchvacoval tisícové zástupy. Srdce lidí, kteří byli zaslepeni předsudky a nenávistí a zatvrzele odmítali světlo, se mu však získat nepodařilo.

[346]

60. kapitola — Zásady Ježíšova království

Blížily se Velikonoce a Ježíš se opět vydal do Jeruzaléma. Jeho vůle byla v naprostém souladu s vůlí Otce, a proto s pokojem v srdci odhodlaně kráčel k místu oběti. Učedníků se zmocňoval strach, pochybnosti a nejistota. Spasitel “šel před nimi; byli zaraženi a ti, kteří šli za nimi, se báli”. **Marek 10,32.**

Kristus si k sobě zavolal svých dvanáct učedníků a poprvé jim zcela otevřeně odhalil, že jej čeká zrada a utrpení. Řekl: “‘Hle, jdeme do Jeruzaléma a na Synu člověka se naplní všechno, co je psáno u proroků. Neboť bude vydán pohanům a budou se mu posmívat a tupit ho a plivat na něj, zbičují ho a zabijí; a třetího dne vstane.’ Oni však ničemu z toho nerozuměli, smysl těch slov jim zůstal skryt a nepochopili, co říkal.” **Lukáš 18,31-34.**

Jako kdyby ještě krátce předtím všude nehlásali: “Přiblížilo se království nebeské.” Neřekl snad sám Kristus, že mnozí usednou s Abrahamem, Izákem a Jákobem v Božím království? Neslíbil každému, kdo pro něho všechno opustí, stonásobnou odměnu v tomto životě a účast v jeho království? Neřekl svým dvanácti učedníkům, že budou mít v jeho království významné postavení, že budou sedět na trůnu a soudit dvanáct izraelských kmenů? I nyní zdůraznil, že vše, co o něm napsali proroci, se splní. A nepředpovídali snad proroci slávu Mesiášovy vlády? Ve světle těchto úvah jeho slovům o zradě, pronásledování a smrti vůbec nerozuměli. Počítali s tím, že mohou přijít i těžkosti, ale věřili, že Boží království se již brzy stane skutečností.

Jan, Zebedeův syn, následoval Ježíše jako jeden z prvních dvou učedníků. Spolu s bratrem Jakubem patřili k první skupině těch, kdo se pro Ježíše vzdali všeho. Ochotně opustili domov i přátele, aby mohli být s ním. Chodili s ním a rozmlouvali s ním, byli s ním v soukromí i na veřejných shromážděních. Ježíš rozptyloval jejich obavy, vysvobozoval je z nebezpečí, zmírňoval jejich utrpení, utěšoval je v zármutku a trpělivě a s láskou je učil. Po nějaké době se zdálo, že jejich srdce splynula se srdcem Ježíšovým a oni mu

v zápalu své lásky chtěli být v jeho království co nejbliže. Jan si při každé příležitosti sedal vedle Spasitele a i Jakub mu chtěl být nablízku. [347]

Jejich matka také následovala Krista a dle svých možností mu ochotně sloužila. Ve své mateřské lásce a ctižádosti chtěla, aby její děti získaly nejčestnější místa v novém království. Povzbuzovala je, aby o ně Mistra sami požádali.

Spolu se syny přišla za Ježíšem a prosili ho, aby splnil jejich přání. “Co chcete, abych vám učinil?” zeptal se jich.

Matka odpověděla: “Ustanov, aby tito dva moji synové měli místo jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici ve tvém království.” **Marek 10,36; Matouš 20,21.**

Ježíš je trpělivě vyslechl. Nevyčítal jim, že jsou sobečtí, když chtějí pro sebe něco víc než pro své bratry. Četl v jejich srdcích a věděl, jak hluboce jej milují. Jejich láska byla sice poznamenaná lidskou nedokonalostí, ale nebyl to pouze lidský cit, pramenila ze zdroje jeho spásné lásky. Ježíš ji nezatratil, chtěl ji prohloubit a očistit. Řekl: “Můžete pít kalich, který já piji, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?”

Učedníci si vzpomněli na jeho tajemná slova o zkoušce a utrpení, i přesto však s důvěrou odpověděli: “Můžeme.” **Marek 10,38.39.** Sdílet se svým Pánem vše, co jej mělo potkat, a dokázat mu tak svoji věrnost, považovali za nejvyšší poctu. Ježíš dále řekl: “Kalich, který já piji, budete pít a křtem, kterým já jsem křtěn, budete pokřtěni.” **Marek 10,39.** Místo trůnu jej čekal kříž s jedním zločincem po levici a druhým po pravici. Jan a Jakub měli sdílet s Mistrem jeho utrpení. První z bratrů zahyne mečem, druhý bude muset nejdéle ze všech snášet těžkosti, pohanu a pronásledování.

Potom Ježíš dodal: “Ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž jsou připravena.” **Marek 10,40.**

Postavení v Božím království nelze získat vlivnou známostí ani si je nelze zasloužit. Neuděluje se svévolně. Závisí na povaze. Koruna a trůn jsou dokladem dosažené duchovní úrovně, jsou znamením vítězství nad vlastním “já” skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Láska je ze všeho nejdůležitější

Mnohem později, když se učedník Jan sblížil s Kristem účastí na jeho utrpení, odhalil mu Pán, co je podmínkou vstupu do Božího království: “Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.” “Kdo zvítězí, toho učiním sloupem v chrámě svého Boha a chrám již neopustí; napíšu na něj. . . jméno své nové.” **Zjevení 3,21.12**. Apoštol Pavel napsal: “Neboť já již budu obětován, přišel čas mého odchodu. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavříin spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce.” **2. Timoteovi 4,6-8**.

[348] Kristovi bude nejbližší ten, kdo se na zemi nechal v plné míře prostoupit duchem jeho obětavé lásky. Lásky, která “se nevychloubá a není domýšlivá. . . , nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy” (**1. Korintským 13,4.5**), lásky, která vede učedníka — stejně jako vedla jeho Pána — k tomu, aby se vzdal všeho, žil, pracoval a obětoval se až k smrti pro záchranu lidstva. Právě takový duch se projevil v životě Pavla, který řekl: “Život, to je pro mne Kristus” — jeho život totiž zjevoval lidem Krista; “a smrt je pro mne zisk” — zisk pro Krista, protože i smrt měla zvěstovat moc jeho milosti a přivádět k němu lidi. “Nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí.” **Filipským 1,21.20**.

Když se deset ostatních učedníků doslechlo, co Jan s Jakubem od Krista žádali, velmi je to pobouřilo. Každý z nich chtěl mít v Božím království nejvyšší postavení. Mysleli si, že je snad Jakub s Janem v něčem předstihli, a zlobili se.

Když se zase schylovalo ke sporu o to, kdo bude největší, zavolal si Ježíš rozhněvané učedníky k sobě a řekl jim: “Víte, že vládcové panují nad národy a velice je utlačují. Ne tak bude mezi vámi.” **Matouš 20,25.26**.

V královstvích světa znamenalo postavení zvětšování moci a bohatství. Vypadalo to, jako by lid byl jen k tomu, aby sloužil blahu vládnoucích vrstev. Vliv, bohatství i vzdělání sloužily vládcům k ovládnutí a využívání mas ve svůj prospěch. Vyšší společenské vrstvy měly přemýšlet, rozhodovat, bavit se a vládnout, nižší potom poslouchat a sloužit. Náboženství stejně jako všechny ostatní záležitosti

bylo otázkou moci. Lid měl věřit a žít tak, jak mu jeho vládci nařídili. Právo člověka samostatně myslet a jednat nebylo vůbec uznáváno.

Kristus budoval své království na zcela jiných zásadách. Povolával lidi ke službě, ne k moci. Silní měli nést břemena slabých. Moc, postavení, nadání, vzdělání — to vše zavazovalo člověka ke službě bližním. I pro nejmenší z Kristových učedníků platí: “To všechno je kvůli vám.” **2. Korintským 4,15.**

“Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.” **Matouš 20,28.** Ve společenství s učedníky Kristus vždy nesl tíhu všech jejich břemen a starostí. Sdílel s nimi chudobu, zapíral pro ně sám sebe, kráčel před nimi a uhlazoval jim cestu. Brzy zakončí své dílo na zemi a obětuje svůj život. Zásada, jíž se Kristus řídil, by se měla stát základem života členů církve — jeho těla. Podstatou a smyslem spasení je láska. V Kristově království jsou největší ti, kdo se řídí jeho příkladem a žijí jako pastýři jeho stáda.

Pavel popisuje skutečnou důstojnost a přednost křesťanského života: “Jsem svoboděn ode všech, ale učinil jsem se otrokem všech.” “Nehledám svůj vlastní prospěch, nýbrž prospěch mnohých, aby byli spaseni.” **1. Korintským 9,19; 1. Korintským 10,33.**

V otázkách svědomí musí být člověk naprosto svobodný. Nikdo nesmí ovládat myšlení někoho jiného, rozhodovat za něho nebo mu určovat, co je jeho povinností. Bůh dává každému člověku svobodu myslet a jednat podle svého vlastního přesvědčení. “Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu.” **Římanům 14,12.** Nikdo nemá právo zasahovat do osobnosti druhého. Ve všech zásadních věcech “každý necht’ má jistotu svého přesvědčení”. **Římanům 14,5.** V Kristově království nikdo nikoho povýšeně neutlačuje a k ničemu nenutí. Nebeští andělé nepřicházejí na zem vládnout a dožadovat se poct, jsou posly milosrdenství a spolupracují s lidmi na jejich povznesení.

Ježíšův milovaný učedník si zapsal do své paměti zásady Spasitelova učení i jeho slova v celé jejich kráse a do konce svého života je nepřestal zvěstovat sborům církve: “To je zvěst, kterou jste slyšeli od počátku: abychom se navzájem milovali.” “Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry.” **1. Janův 3,11.16.** Tyto myšlenky vládly v životě prvotní církve po vylití Ducha svatého. “Všichni, kdo uvěřili,

byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neříkal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné.” “Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi.” “Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení

[350] Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost.” **Skutky 4,32.34.33.**

61. kapitola — Zacheus

Cestou do Jeruzaléma “Ježíš vešel do Jericha a procházel jím”. **Lukáš 19,1**. Město leželo v překrásném místě nedaleko Jordánu, na západním svahu, kde údolí přecházelo v nížinu. Bylo obklopeno tropickou zelení. Rostly v něm palmy a všude se rozprostíraly nádherné zahrady zavlažované místními prameny. Jericho zářilo v krajině mezi vápencovými pahorky a pustými roklemi jako smaragd.

V době svátků procházelo městem mnoho karavan. Jejich příchod byl vždy slavností, ale tentokrát se lidé zajímali o něco jiného. V zástupu měl být galilejský učitel, který nedávno vzkřísil Lazara. Proslýchalo se sice, jaké s ním kněží mají úmysly, ale lid mu i přesto chtěl vzdát poctu.

Jericho patřilo k městům, která byla v minulosti vyhrazena pro kněze, a ještě v tehdejší době tam mnoho kněží bydlelo. Žila tam však také pestrá směsice dalších obyvatel. Jericho bylo významným obchodním střediskem, a proto se tam usadili i římsí úředníci, vojáci a cizinci z dalších oblastí. Bydlelo tam i mnoho celníků, kteří vybírali určené poplatky.

“Vrchní celník” jménem Zacheus byl Žid a příslušníci jeho národa jím pohrdali. Za své postavení a bohatství vděčil zaměstnání, které pro ně bylo nepřijatelné. Vybírání cla považovali za nespravedlivé vydírání. Tento zámožný celní úředník však nebyl zdaleka tak zatvrzelý, jak se zdálo. Vypadal sice jako pyšný světák, ale ochotně se otevíral Božímu působení. Doslechl se o Ježíši. Zpráva o muži, který se k opovrhovaným lidem na okraji společnosti chová laskavě a ohleduplně, se rozšířila široko daleko. Vrchní celník zatoužil po lepším životě. Jen několik kilometrů od Jericha, u Jordánu, kázal Jan Křtitel a Zacheus slyšel jeho výzvu k pokání. Slova určená celníkům: “Nevymáhejte víc, než máte nařizeno,” (**Lukáš 3,13**) se sice zdánlivě minula účinkem, ale Zacheus o nich velmi přemýšlel. Znal Písmo a uvědomoval si, že to, co dělá, je špatné. Když se nyní dozvěděl, co velký Učitel zvěstuje, pochopil, že je v Božích očích hříšníkem. Zprávy, které o Ježíši slyšel, v něm však vzbuzovaly naději. I on

[351]

mohl činit pokání a změnit svůj život. Vždyť jeden z nejvěrnějších učedníků nového Učitele byl také celníkem. Zacheus začal okamžitě jednat podle přesvědčení, které se jej zmocnilo, a vracel lidem to, oč je nespravedlivě připravil.

Sotva začal napravovat chyby, kterých se dopustil, roznesla se Jerichem zpráva, že Ježíš přichází do města. Zacheus si řekl, že jej musí vidět. Poznával, jak trpké jsou plody hříchu a jak obtížné je vrátit se na správnou cestu. Těžce snášel nepochopení, podezírání a nedůvěru, s nimiž se ve snaze napravit své poklesky setkával. Vrchní celník toužil pohlédnout do tváře Učitele, v jehož slovech našel naději.

Setkání s Ježíšem

Ulice byly přeplněné a Zacheus pro svoji malou postavu přes hlavy lidí nic neviděl. Nikdo mu nechtěl uvolnit místo. Předběhl tedy zástup a vylezl na košatý fíkovník, který se skláněl nad cestou. Usadil se v jeho větvích, odkud byl celý průvod dobře vidět. Zástup se blížil. Procházel kolem stromu a bohatý celník usilovně hledal tvář, kterou si přál vidět.

Přes jáсот davu a hučení kněží a rabínů ke Spasiteli dolehla nevyšlovená touha vrchního celníka. Průvod se náhle zastavil přímo pod fíkovníkem. Ježíš, který svým pohledem jako by četl v duši člověka, se podíval nahoru. Zacheus téměř nevěřil svým uším, když slyšel: “Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě.” **Lukáš 19,5.**

Zástup ustoupil a Zacheus jako ve snu zamířil ke svému domu. Rabíni se zamračili a s opovržením pohoršeně reptali: “On je hostem u hříšného člověka!” **Lukáš 19,7.** Zacheus byl úplně ohromený. Kristus šel k němu, tak nehodnému, na návštěvu. Tváří v tvář jeho lásce a milosti oněměl. Oddanost Učiteli, kterého právě poznal, a láska k němu mu vrátily řeč. Chtěl se k němu veřejně přiznat a činit pokání.

Zastavil se a před celým zástupem “řekl Pánu: ‘Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.’”

Ježíš mu řekl: ‘Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův.’” **Lukáš 19,8.9.**

Když bohatý mladík odešel od Ježíše, Mistr prohlásil: “Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!” Učedníky to zarazilo. Říkali si: “Kdo tedy může být spasen?” **Marek 10,23.26.** Nyní se mohli přesvědčit, že měl Kristus pravdu. “Nemožné u lidí je u Boha možné.” **Lukáš 18,27.** Viděli, jak může bohatý člověk z Boží milosti vejít do Božího království.

Zacheova náprava

Předtím než Zacheus pohlédl do Kristovy tváře, činil skutečné pokání. Vyznal svůj hřích dříve, než jej lidé obvinili. Podřídil se hlasu Ducha svatého a začal žít podle slov, kterými kdysi Bůh promluvil ke starému Izraeli a která platí i pro nás: “Když tvůj bratr zchudne a nebude moci vedle tebe obstát, ujmeš se ho jako hosta a přistěhovalce a bude žít s tebou. Nebudeš od něho brát lichvářský úrok, ale budeš se bát svého Boha. Tvůj bratr bude žít s tebou. Své stříbro mu nepůjčuj lichvářsky, na poskytované potravě nechtěj vydělávat.” “Nikdo nepoškodíte svého bližního, ale budeš se bát svého Boha. Já jsem Hospodin, váš Bůh.” **3. Mojžíšova 25,35-37.17.** Tato slova pronesl sám Kristus zahalený do oblakového sloupu. A první odpověď Zachea na Kristovu lásku byl právě projev soucitu s chudými a trpícími.

[352]

Celníci byli mezi sebou domluveni, aby mohli lid snadněji vydírat, a vzájemně si v podvádění pomáhali. Vyděračství bylo v tehdejší době téměř běžným jevem. Dokonce i kněží a rabíni, kteří celníky pohrdali, se pod rouškou svatého povolání nepoctivě obohacovali. Jakmile se Zacheus poddal vlivu Ducha svatého, hned s nepoctivostí skoncoval.

Pokání, které nepřináší změnu, není pravé. Kristova spravedlnost není rouchem k zakrytí nevyznaného a stále pokračujícího hříchu. Je to životní zásada, která přetváří povahu a ovládá jednání. Svatost je úplná odevzdanost Bohu, bezvýhradné podřízení mysli a života nebeským zásadám.

Křesťan má v běžném životě jednat stejně, jako by jednal náš Pán, a tak jej představovat světu. Z každého činu věřícího člověka by mělo být patrné, že jeho učitelem je Bůh. Na všech účetních knihách, úředních listinách, smlouvách, potvrzeních a směnkách by mělo být napsáno “Svatost Hospodinu”. Křesťan, který jedná

nepoctivě, vydává špatné svědectví o povaze svatého, spravedlivého a milostivého Boha.

Obrácený člověk dává najevo, že Kristus vstoupil do jeho srdce a stejně jako Zacheus zanechává všech nepravostí, kterých se v životě dopouštěl. Svoji upřímnost dokazuje tím, že podobně jako vrchní celník usiluje o nápravu. Hospodin řekl: “Vrátí zástavu, nahradí, oč koho odral, bude se řídit nařízenými vedoucími k životu a nebude se dopouštět bezpráví. . . Žádný z jeho hříchů, kterých se dopustil, se mu nebude připomínat. . . , jistě bude žít.” **Ezechiel 33,15.16.**

Pokud jsme někoho nepoctivým jednáním poškodili, podvedli nebo ošidili, i kdyby to snad bylo v mezích zákona, měli bychom se přiznat a udělat pro nápravu vše, co je v našich silách. Bylo by správné vrátit nejen to, co jsme si přivlastnili, ale i zisk, který mohla věc při správném využití za dobu, po kterou jsme ji drželi, přinést.

Spasitel Zacheovi řekl: “Dnes přišlo spasení do tohoto domu.” Kristus požehnal nejen Zacheovi, ale i celé jeho domácnosti. Přišel celníka poučit o pravdě a všechny v domě seznámit se zásadami Božího království. Rabíni a ostatní věřící je svým pohrdáním vyloučili ze synagogy. Nyní však byli nejšťastnější rodinou v celém Jerichu, vždyť měli shromáždění ve svém vlastním domě, seděli kolem božského Učitele a přijímali od něho slova života.

Člověk může být spasen jedině tehdy, když přijme Krista za svého osobního Spasitele. A Zacheus přijal Krista nejen jako hosta, který přijde do jeho domu a zase odejde, ale přijal jej do svého srdce, aby v něm navždy přebýval. Zákoníci a farizeové jej obviňovali jako hříšníka, pohoršovali se nad tím, že Kristus vešel do jeho domu, ale Pán v něm viděl Abrahamova potomka. Neboť “syny

[353] Abrahamovými jsou lidé víry”. **Galatským 3,7.**

62. kapitola — Hostina v Šimonově domě

Šimon z Betanie byl považován za Ježíšova učedníka. Byl jedním z mála farizeů, kteří se ke Kristu otevřeně hlásili. Uznával Ježíše jako učitele a doufal, že by mohl být i Mesiášem, ale nepřijal jej za Spasitele. Jeho povaha se nezměnila a jeho zásady zůstaly nedotčeny.

Ježíš uzdravil Šimona z malomocenství, a tím si jej získal. Při Kristově poslední návštěvě Betanie Šimon z vděčnosti uspořádal pro Spasitele a jeho učedníky hostinu. Sešlo se tam mnoho Židů. V Jeruzalémě panoval velký rozruch. Kristus a jeho poslání budily tehdy větší pozornost než kdy předtím. Lidé, kteří přišli na hostinu, sledovali každý jeho pohyb a někteří na něho hleděli nepřátelsky.

Spasitel dorazil do Betanie šest dní před Velikonocemi a jako obvykle si šel odpočinout do Lazarova domu. Zástupy poutníků, které přicházely do města, rozšířily zprávu, že Ježíš je na cestě do Jeruzaléma a v sobotu zůstane v Betanii. Lidé jásali a hrnuli se tam. Jedni měli zájem o Ježíše, druzí chtěli ze zvědavosti vidět Lazara vzkříšeného z mrtvých.

Čekali, že se od Lazara dozvědí, co se stane s člověkem po smrti. Překvapilo je, že jim nic neřekl. Neměl jim totiž co sdělit. V Písmu čteme: “Mrtví nevědí zhola nic... Jak jejich láska, tak jejich nenávist i jejich horlení dávno zanikly.” **Kazatel 9,5.6.** Lazar však vydal jedinečné svědectví o Kristu. Proto byl také vzkříšen. S jistotou rozhodně prohlásil, že Ježíš je Boží Syn.

Zprávy, které návštěvníci Betanie přinášeli do Jeruzaléma, vyvolávaly další rozruch. Všichni chtěli Ježíše vidět a slyšet. Byli zvědaví, zda s ním do Jeruzaléma přijde i Lazar a zda bude prorok o Velikonocích korunován na krále. Kněží a přední muži viděli, že jejich vliv mezi lidem stále slábne, a proto Ježíše ještě více nenáviděli. Nemohli se dočkat chvíle, kdy se jej navždy zbaví. Čas ubíhal a oni se už začínali bát, že Ježíš do Jeruzaléma nakonec možná ani nepřijde. Dobře si pamatovali, jak často zmařil jejich vražedné plány, a měli strach, že i tentokrát prohlédl jejich úmysly a vůbec se

[354] neukáže. Nedokázali skrýt své obavy a vyptávali se jeden druhého: “Co myslíte? Přejde na svátky?” **Jan 11,56.**

Kněží a farizeové svolali radu. Po Lazarově vzkříšení byli lidé Ježíši tak silně nakloněni, že by bylo nebezpečné zmocnit se jej veřejně. Přední muži se tedy rozhodli, že jej zajmou tajně a v co největší tichosti odsoudí. Doufali, že až bude znám rozsudek, obrátí se nestálé veřejné mínění na jejich stranu.

Takový byl jejich plán. Chtěli Ježíše odstranit, ale uvědomovali si, že za Lazarova života to nebude možné. Pouhá existence muže, který byl čtyři dny v hrobě a na Ježíšovo slovo vstal z mrtvých, by dříve nebo později mohla vyvolat vzpouru. Lid by se mohl mstít svým vůdcům za to, že Ježíše, který vykonal tak veliký zázrak, zabili. Velerada proto rozhodla, že Lazar musí také zemřít. Až tam je dohnala jejich závist a předsudky. Jejich nenávist a nevěra narostly do takové míry, že chtěli připravit o život i muže, kterého nekonečná moc vysvobodila z hrobu.

Mariino pomazání Ježíše

Zatímco v Jeruzalémě strojili úklady, byl Ježíš a jeho přátelé na hostině v Šimonově domě. Spasitel seděl u stolu vedle Šimona, kterého uzdravil z ošklivé nemoci, a Lazara, kterého vzkřísil z mrtvých. Marta obsluhovala a Marie pozorně poslouchala vše, co Ježíš říkal. Spasitel jí ve svém milosrdenství odpustil její hříchy a vysvobodil z hrobu jejího milovaného bratra. Marie mu byla nesmírně vděčná. Slyšela, jak Ježíš mluví o své blížící se smrti. Zarmoutilo ji to a ve své lásce mu chtěla projevit úctu. Obětovala se a koupila alabastrovou nádobu “drahého oleje z pravého nardu”, aby jej pomazala. Nyní však mnozí tvrdili, že bude korunován na krále. Její smutek se proměnil v radost. Chtěla jako první vzdát poctu svému Pánu. Rozbila nádobu a vylila olej na Ježíšovu hlavu a nohy. Potom poklekla, slzami smáčela Ježíšovy nohy a utírala je svými dlouhými rozpuštěnými vlasy.

Jidášův postoj

Nechtěla budit pozornost a možná by si jejího činu nikdo ani nevšiml — nebýt silné vůně oleje, která naplnila celou místnost a

prozradila ji. Jidáše její jednání pobouřilo. Nečekal, co řekne Kristus, ale obracel se ke svým sousedům a tiše odsuzoval Spasitele za to, že trpí takové plýtvání. Jeho narážky byly velmi chytré a snadno mohly vyvolat nespokojenost.

Jidáš byl mezi učedníky pokladníkem a tajně se z jejich skromných úspor obohacoval. Jejich nepatrný majetek se tak rychle zmenšoval. Vše, co se mu podařilo získat, rychle ukládal do měšce. Peníze se potom často využívaly na pomoc chudým. Když se koupilo něco, co Jidáš nepovažoval za důležité, říkával: K čemu takové plýtvání? Proč se peníze nedaly raději do měšce pro chudé, který mám u sebe? Mariin čin byl pravým opakem jeho sobectví a Jidáš se cítil zahanben. Chtěl svoji námitku proti jejímu daru jako obvykle zdůvodnit nějakou ušlechtilou pohnutkou. Obrátil se k učedníkům a zeptal se: “Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?” To řekl ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale že byl zloděj: měl na starosti pokladnici a bral z toho, co se do ní [355] dávalo.” Jan 12,5.6. Jidáš neměl s chudými žádný soucit. Kdyby se Mariin olej prodal a peníze se dostaly do jeho rukou, chudí by z nich nic neměli.

Jidáš si velice zakládal na svých schopnostech. Myslel si, že jako pokladník ostatní učedníky značně převyšuje, a snažil se je o tom přesvědčit. Získal si jejich důvěru a měl na ně velký vliv. Učedníci uvěřili jeho předstíranému zájmu o chudé a jeho lstivé obvinění způsobilo, že na Mariinu oddanost hleděli s nedůvěrou. U stolu se začalo ozývat reptání: “Nač taková ztráta? Mohlo se to prodat za mnoho peněz a ty dát chudým!” Matouš 26,8.9.

“Učinila, co měla”

Marie výtku slyšela. Zachvěla se. Bála se, že sestra jí bude marnotratnost vyčítat. Možná i Mistr si bude myslet, že je lehkomyšlná. Beze slova omluvy či vysvětlení se chtěla vytrazit. Náhle však zaslechla Ježíšův hlas: “Nechte ji! Proč ji trápíte?” Marek 14,6. Všiml si jejich rozpaků a strachu. Věděl, že svým činem chtěla vyjádřit vděčnost za odpuštění hříchů, a utěšil ji. Zvýšil hlas a umlčel všechno reptání slovy: “Vykonala na mně dobrý skutek. Vždyť chudé máte stále kolem sebe, a kdykoli chcete, můžete jim činit dobře; mne však

nemáte stále. Ona učinila, co měla; už napřed pomazala mé tělo k pohřbu.” **Marek 14,6-8.**

Voňavý olej, kterým by Marie byla pomazala Spasitelovo mrtvé tělo, na něho vylila již zaživa. Při pohřbu by vůně naplnila jen hrob, nyní však potěšila Ježíšovo srdce, neboť svědčila o Mariině víře a lásce. Josef z Arimatie a Nikodém nepřinesli Ježíši svůj dar lásky za jeho života. Přišli s drahými mastmi až k jeho chladnému nehybnému tělu a hořce plakali. Ženy, které nesly voňavý olej k hrobu, šly nadarmo, Ježíš již vstal. Marie však dokázala Spasiteli svoji lásku v době, kdy její oddanost vnímal, a pomazala jej k pohřbu. Když potom nadešla temná chvíle jeho veliké zkoušky, připomínal si Spasitel tento čin jako předzvěst lásky, kterou mu jednou jeho vykoupení budou prokazovat na věčnosti.

Mnoho lidí přináší mrtvým vzácné dary a bez zábran jim vyznává svoji lásku. Mrtví je už sice nevidí ani neslyší, oni je však i přesto zahrnují něhou, uznáním a oddaností. Kdyby to vše byli řekli ubohému člověku v době, kdy ještě vnímal a kdy jejich slova potřeboval, mohli mu tím velmi pomoci.

Význam Mariina činu

Marie si plně neuvědomovala význam svého činu. Na výtky, které proti ní lidé vznášeli, nedokázala odpovědět. Neuměla vysvětlit, proč pomazala Ježíše právě při této příležitosti. Uposlechla hlasu Ducha svatého a jednala pod jeho vedením. Vnuknutí se nijak neospravedlňuje. Jeho neviditelná přítomnost k člověku promlouvá a vybízí jej k činu. V tom je jeho smysl.

[356] Kristus Marii objasnil význam jejího skutku, a tím jí dal víc, než od ní dostal. “Když vylila ten olej na mé tělo, učinila to k mému pohřbu.” **Matouš 26,12.** Marie rozbila alabastrovou nádobu a vůně, která se z ní šířila, naplnila celý dům. Podobně měl zemřít i Kristus, jeho tělo mělo být rozbito. Měl však také vstát z hrobu a vůně jeho života měla naplnit celou zem. “Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá.” **Efezským 5,2.**

Ježíš řekl: “Amen, pravím vám, všude po celém světě, kde bude kázáno evangelium, bude se mluvit na její památku také o tom, co ona učinila.” **Marek 14,9.** Při pohledu do budoucna Spasitel hovořil o svém evangeliu s jistotou. Viděl, jak bude kázáno po celém světě.

Spolu s ním se bude všude šířit vůně Mariina daru a její nezištný čin bude pro mnoho lidí zdrojem požehnání. Království vznikají a zanikají, jména vládců a dobyvatelů upadají v zapomnění, čin této ženy však bude navždy zapsán v knize dějin. Až do konce času bude rozbitá alabastrová nádoba svědčit o nekonečné Boží lásce k padlému lidstvu.

Jidášova zrada

Mariin skutek byl v naprostém protikladu s Jidášovým plánem. Kristus mohl Jidáše, který se snažil zasévat do mysli učedníků zlobu a vést je k odsuzování druhých, ostře napomenout. Mohl nespravedlivého žalobce spravedlivě obžalovat. Zná pohnutky i příčiny jednání každého člověka, mohl tedy na hostině přede všemi odhalit temné stránky Jidášova života. Mohl ukázat pravou tvář zrádce, který předstíral soucit s chudými, a přitom je připravoval o peníze pro ně určené. Jidáš okrádal vdovy, sirotky i najaté dělníky a Kristus proti němu mohl popudit lid. Kdyby však Ježíš Jidáše veřejně odhalil, Jidáš by si tím mohl zdůvodnit svoji zradu. A kdyby jej byl nařkl jako zloděje, mohl Jidáš najít soucit i mezi učedníky. Spasitel mu nic nevytýkal. Neposkytl mu žádnou záminku pro jeho zradu.

Z Ježíšova pohledu však Jidáš pochopil, že Spasitel prohlédl jeho pokrytectví a zná jeho podlou a opovržením hodnou povahu. Pochvalným uznáním Mariina činu, který byl tak přísně odsouzen, Kristus vlastně napomenul Jidáše. Nikdy předtím jej Spasitel přímo nepokáral. Jidáše se výtkou hluboce dotkla. Rozhodl se pro pomstu. Po večeři šel rovnou do velekněžského paláce, kde právě zasedala rada, a nabídl se, že Ježíše zradí.

Kněží se zaradovali. Izraelští vůdcové měli příležitost přijmout Krista za svého Spasitele, a to zcela zadarmo. Oni však vzácný dar, který jim Bůh ve své nekonečné lásce nabízel, odmítli. Nechtěli přijmout spasení, které nelze zaplatit zlatem, a koupili si Pána za třicet stříbrných.

Jidáš tak dlouho podléhal hrabivosti, až jej zcela ovládla a udusila v něm všechny dobré vlastnosti. Záviděl Ježíši oběť, kterou mu Marie přinesla. Nemohl přenést přes srdce, že se Spasitelovi dostalo pocty hodné králů. Za částku menší, než byla cena voňavého oleje, svého Pána zradil.

[357] Učedníci nebyli jako Jidáš. Milovali svého Spasitele. Ani oni však zcela nedocenili vznešenost jeho povahy. Kdyby si byli uvědomili, co pro ně udělal, žádný dar pro něho by se jim nebyl zdál příliš drahý. Mudrci z Východu věděli o Ježíši jen málo, a přesto mnohem lépe pochopili, jaké pocty si zaslouží. Přinesli Spasiteli vzácné dary a uctivě se mu poklonili v době, kdy ještě ležel v jeslích jako malé dítě.

Vzácnost upřímné laskavosti

Kristus si váží upřímné laskavosti a lidem, kteří mu ji prokazují, žehná. Neodmítl ani tu nejobyčejnější květinu, kterou mu s láskou podávaly dětské ruce. Přijímal jejich dary. Každému, kdo jej obdaroval, požehnal a jeho jméno zapsal do knihy života. Zprávy o Mariině činu v Písmu odlišují Lazarovu sestru od všech ostatních Marií. Člověk, který projevuje Ježíši svoji lásku a úctu, dokazuje, že v něho věří jako v Božího Syna. Duch svatý připomíná, jak může žena prokázat svoji věrnost Kristu. “Umývala jim (věřícím) nohy, pomáhala nešťastným a osvědčila se v každém dobrém díle.” **1. Timoteovi 5,10.**

Kristus byl rád, že Marie upřímně toužila konat jeho vůli. Oceňoval projev její čisté lásky, který učedníci nedokázali a ani nechtěli pochopit. Její touha vzdát mu touto službou poctu pro něho měla větší cenu než všechny vzácné oleje světa. Dokazovala, jak hluboce si váží Vykupitele světa. Nechala se vést Kristovou láskou. Neustále přemýšlela o Kristově čistotě a vznešenosti. Olej byl symbolem jejího srdce. Byl vnějším projevem přetékajícího proudu lásky, která pramenila v nebi.

Mariin čin byl pro učedníky užitečným poučením. Potřebovali si totiž uvědomit, jak velmi by Ježíše potěšilo, kdyby mu i oni projevili svoji lásku. Byl pro ně vším a oni netušili, že již brzy s nimi nebude a oni mu nebudou moci vyjádřit vděčnost za jeho velikou lásku. Učedníci nikdy plně nepochopili ani náležitě neoceníli, jak osamělý byl Kristus ve svém životě na zemi. Často jej trápilo, že se k němu nechovali tak, jak očekával. Věděl, že kdyby se byli podřídili vlivu nebeských andělů, kteří jej provázeli, žádná oběť by se jim nezdála dostatečná k vyjádření toho, co cítili.

Teprve později si uvědomili, čím vším mohli projevít Ježíši svoji lásku a vděčnost. Když už s nimi nebyl a oni si připadali jako ovce bez pastýře, začínali chápat, čím jej mohli potěšit. Neodsuzovali už Marii, ale sebe. Kdyby tak mohli vzít zpátky své reptání a slova o tom, že chudí by si zasloužili Mariin dar více než Kristus. Když snímali z kříže umučené tělo svého Pána, trápily je výčitky svědomí.

Velikost Ježíšovy oběti

V dnešním světě dělají lidé stejnou chybu. Jen málokdo dokáže ocenit, co všechno pro něho Kristus znamená. Kdyby si to uvědomili, vyjádřili by svou lásku jako Marie a bez váhání by Krista také pomazali. Nákup drahého oleje by nepovažovali za ztrátu. Pro Krista by se jim nic nezdálo příliš drahé, žádnou obět' pro něho by nepovažovali za příliš velkou.

Když Kristus slyšel rozhořčená slova "Nač taková ztráta?", vybavila se mu před očima největší obět' všech dob. Viděl sám sebe jako dar, jako výkupné za ztracený svět. Pán byl k lidem nekonečně štědrý a nikdo nemůže říci, že mohl udělat víc. V Ježíši dal Bůh celé [358] nebe. Z lidského pohledu byla taková obět' zbytečnou ztrátou. Celý plán spasení se lidskému rozumu jeví jako plýtvání milosrdenstvím a silami. Je plný sebezapření a nezištné obětavosti. Nebeské zástupy jsou překvapeny, že se lidstvo nechce nechat povznést a obohatit nekonečnou láskou, kterou mu Bůh v Kristu prokázal. Právem by mohly volat: "Nač taková ztráta?"

Vykoupení ztraceného světa však muselo být úplné a dokonalé. Kristova obět' byla zcela dostačující pro záchranu každého člověka. Nemohla se omezit jen na ty, kdo Boží dar přijmou. Je pravda, že ne každý bude zachráněn. Plán vykoupení však není ztrátou ani přesto, že nebude dosaženo všeho, co ve své velkorysosti nabízí. Je víc než dostatečný.

Šimonovo podezření

Hostitel Šimon se pod vlivem Jidášova odsouzení Mariina daru pozastavoval nad Ježíšových chováním. Jeho farizejská pýcha byla dotčena. Věděl, že mnozí z jeho hostů pohlížejí na Ježíše s nedůvěrou

a nelibostí. Pomyslel si: “Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co to je za ženu, která se ho dotýká, že je to hříšnice.” **Lukáš 7,39.**

Kristus uzdravil Šimona z malomocenství, a tím jej zachránil před postupným umíráním. Najednou Šimon pochybuje, zda je Spasitel skutečně prorokem. Vždyť dovolil té ženě, aby se k němu přiblížila. Neodmítl ji jako velkou hříšnici, které už nemůže být odpuštěno, a dokonce ani nedal najevo, že ví o jejím hříšném životě. Šimon byl v pokušení si myslet, že Kristus není prorok. Domníval se, že Ježíš o ženě, která se chová tak neomaleně, nic neví. Jinak by jí přece nemohl dovolit, aby se jej dotýkala.

Šimon neznal Boha ani Krista, proto tak uvažoval. Neuvědomoval si, že Boží Syn musí jednat jako Bůh, projevovat soucit, lásku a milosrdenství. S Šimonem by Mariin kající čin nijak nepohnul. Když viděl, jak Marie líbá Kristu nohy a maže je olejem, ještě více se zatvrdil. V duchu si říkal, že kdyby byl Kristus prorokem, rozpoznal by hříšníky a pokáral je.

Pokárání Šimona

Spasitel na jeho nevyřčenou myšlenku odpověděl: “Šimone, chci ti něco povědět. . . Jeden věřitel měl dva dlužníky. První byl dlužen pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím splatit dluh, odpustil oběma. Který z nich ho bude mít raději?” Šimon mu odpověděl: ‘Mám za to, že ten, kterému odpustil víc.’ Řekl mu: ‘Správně jsi usoudil.’” **Lukáš 7,40-43.**

Kristus vyjádřil svoji ostrou výtku podobenstvím stejně jako kdysi Nátan v rozhovoru s Davidem. Chtěl, aby jeho hostitel vyřkl rozsudek sám nad sebou. Šimon svedl ženu k hříchu, a nyní jí pohrdal. Velmi jí ublížil. Dva dlužníci z podobenství představovali Šimona a Marii. Ježíš nechtěl říci, že by měl každý z nich jiný dluh. Oba jsou Bohu natolik zavázáni, že mu jeho dobrodiní nikdy nemožnou splatit. Šimon si však myslel, že je spravedlivější než Marie.

[359] Ježíš mu chtěl ukázat skutečnou velikost jeho provinění. Chtěl, aby Šimon pochopil, že jeho vina je o tolik větší než Mariina, o kolik pět set denárů převyšuje padesát.

Teprve potom začal Šimon vidět sám sebe v jiném světle. Pochopil, jak si Kristus, který byl více než prorokem, Marie vážil. Poznal, že Spasitel svým pronikavým prorockým zrakem viděl v jejím srdci

lásku a oddanost. Zastyděl se. Uvědomil si, že Kristus jej nesmírně převyšuje.

Spasitel pokračoval: “Vešel jsem do tvého domu, ale vodu na nohy jsi mi nepodal,” Marie však z lásky skropila mé nohy slzami pokání a otřela je svými vlasy. “Nepolíbil jsi mne,” ale žena, kterou pohrdáš, “od té chvíle, co jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy”. **Lukáš 7,44.45.** Kristus Šimonovi připomněl příležitosti, kdy mu mohl projevit svoji lásku a ukázat, jak si váží toho, co pro něho Spasitel vykonal. Ježíš jasně, ale taktně sdělil učedníkům, že jej mrzí, když mu jeho děti nevyjádří vděčnost ani slovy, ani tím, že by pro něho z lásky něco udělaly.

Spasitel znal pohnutky, které vedly Marii k jejímu činu, a věděl i to, co se skrývalo za Šimonovými slovy. Řekl mu: “Pohled’ na tu ženu!” Je to hříšnice. “Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje.” **Lukáš 7,44.47.**

Šimonův chladný a lhostejný přístup ke Spasiteli svědčil o tom, jak málo si vážil milosti, kterou od Spasitele dostal. Myslel si, že Ježíše poctí, když jej pozve do svého domu. Nyní však začal vidět sám sebe v pravém světle. Myslel si, že má svého hosta dobře přečteného, a ve skutečnosti host prohlédl jeho. Šimon pochopil, že Kristus jej zná naprosto dokonale. Jeho náboženství bylo jen pláštíkem, kterým přikrýval své pokrytectví. Pohrdal Ježíšovým slitováním a láskou. Neuznával jej jako Božího zástupce. Marii byly její hříchy odpuštěny, jemu však ne. Přísnou spravedlností zákona, podle kterého chtěl soudit ženu, odsoudil sám sebe.

Šimon byl dojat Ježíšovou laskavostí. Spasitel mu nic nevytkl veřejně před ostatními hosty. Nejednal s ním tak, jak Šimon chtěl, aby jednal s Marií. Šimon viděl, že Ježíš netouží po tom, aby všichni věděli o jeho vině, ale že se jej snaží přesvědčit o pravdě a svou laskavostí a soucitem chce obměkčit jeho srdce. Přísné odsouzení by jen povzbudilo Šimonovu zatvrzelost a bránilo mu v pokání. Trpělivé napomínání jej však přesvědčilo o jeho hříšnosti. Pochopil, jak mnoho svému Pánu dluží. Jeho pýcha byla pokořena, Šimon činil pokání a z nadutého farizea se stal skromný a obětavý učedník.

Mariina láska

Na Marii se lidé dívali jako na velkou hříšnici. Kristus však znal okolnosti, které ovlivňovaly její život. Mohl v ní uhasit veškeré naděje, ale neudělal to. Pozvedl ji z jejího zoufalého stavu. Marie slyšela, jak sedmkrát vyčinił démonům, kteří ji ovládali, i to, jak usilovně za ni prosil Otce. Pochopila, jak hrozný je hřích vedle Ježíšovy neposkrvněné čistoty a v jeho síle zvítězila.

[360] Z lidského pohledu byla Mariina situace zcela beznadějná. Kristus však věděl, že Marie je schopná se změnit. Viděl, že má v povaze i mnoho dobrého. Plán vykoupení dával lidstvu veliké možnosti, a ty se měly naplnit i v jejím životě.

Z Kristovy milosti měla Marie podíl na božské přirozenosti. Padlá žena, jejíž mysl ovládali démoni, byla přivedena ke Spasiteli. Směla s ním být ve velmi úzkém společenství a sloužit mu. Marie seděla u jeho nohou a učila se od něho. Vylila mu na hlavu vzácný olej a slzami mu smáčela nohy. Stála u kříže a doprovázela jej při pohřbu. Byla první, kdo přišel k hrobu po jeho vzkříšení, a jako první zvěstovala, že Spasitel vstal z mrtvých.

Ježíš zná život každého z nás. Můžeš snad říci: Jsem hříšný, velmi hříšný. A může to být pravda. Čím jsi však horší, tím více potřebuješ Krista. On nikoho, kdo lituje svých hříchů, neodmítne. Nikomu nepřipomíná, co o něm ví, ale každého zkroušeného člověka povzbudí. Všem, kdo k němu přijdou s touhou po odpuštění a změně, odpustí.

Kristus by mohl přikázat nebeským andělům, aby vylili na zem nádoby jeho hněvu a každého, kdo nenávidí Boha, zahubili. Mohl by vymazat tuto temnou skvrnu ze svého vesmíru. On to však neudělá. Stojí u oltáře a předkládá Bohu modlitby těch, kdo jej prosí o pomoc.

[361] Ježíš každého, kdo se k němu utíká, povznáší nad všechna obvinění a pomluvy. Takové lidi pak nemůže nikdo, ani zlý anděl, obžalovat. Kristus se s nimi spojuje svou božskou i lidskou podstatou. Oni stojí vedle Spasitele, který nese hříchy světa, a osvětluje je světlo Božího trůnu. “Kdo vznesе žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás!” **Římanům 8,33.34.**

63. kapitola — Vjezd do Jeruzaléma

“Rozjásej se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlahol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.” **Zacharjáš 9,9.**

Těmito slovy předpověděl pět set let před Kristovým narozením prorok Zacharjáš příchod izraelského krále. Jeho proroctví se mělo právě naplnit. Ježíš, který tak dlouho odmítal královské pocty, přicházel nyní do Jeruzaléma jako zaslíbený dědic Davidova trůnu.

První den v týdnu s velkou slávou vstoupil do hlavního města. Provázely jej zástupy lidí, kteří za ním přišli do Betanie a byli zvědaví, jak bude v Jeruzalémě přijat. Mnozí přicházeli do města na velikonoční svátky a připojovali se k davu, který Ježíše očekával. Celá příroda jako by se radovala. Stromy zářily zelení a vzduch voněl jejich květy. Lidé ožili a vyzařovala z nich radost. Všichni byli plni naděje na zřízení nového království.

Než dorazili do Jeruzaléma, poslal Ježíš dva ze svých učedníků, aby mu přivedli oslici s oslátkem. Při svém narození byl Spasitel odkázán na pohostinství cizích lidí. Jesle, ve kterých ležel, byly vypůjčené. Nyní chce přijet do Jeruzaléma jako král, a přestože mu patří všechen dobytek na nespočetných pahorcích, je zase odkázán na cizí laskavost. V přesných pokynech, které dává učedníkům, se však opět projevuje jeho božství. Vše se stalo tak, jak předpověděl. Jakmile učedníci řekli: “Pán je potřebuje,” majitel jim vyhověl. Ježíš si na tuto cestu vybral oslátku, na kterém ještě nikdo nesesedl. Učedníci s radostí a nadšením rozprostřeli na zvíře svá roucha a posadili na ně Mistra. Až dosud chodil Ježíš vždycky pěšky a učedníci se zpočátku divili, že se rozhodl jet. Zaradovali se a znovu v nich ožila naděje, že se chce v Jeruzalémě prohlásit za krále a potvrdit svoji královskou moc. Na cestě pro oslici se učedníci dělili o své radostné očekávání s Ježíšovými přáteli a nadšení se šířilo do dalekého okolí. Lidé si dělali ty největší naděje.

Ježíš chtěl vstoupit do Jeruzaléma jako král přesně podle židovských zvyklostí. Izraelští králové jezdívali na oslátku, a také Mesiáš

[362] měl na něm podle proroctví přijet do svého království. Sotva Ježíš usedl na oslátka, ozvalo se vítězoslavné volání. Lidé jej vítali jako Mesiáše, svého krále. Ježíš jejich pocty, které dříve vždy odmítal, přijal. Pro učedníky to byl důkaz, že se jejich radostné očekávání naplní a že uvidí Ježíše na trůně. Dav byl přesvědčen, že nadchází hodina jeho osvobození. Představovali si, jak Izrael vyžene z Jeruzaléma římské vojáky a stane se zase svobodným národem. Všichni překypovali štěstím a nadšením. Jeden druhého předháněli v tom, kdo prokáže Ježíši větší poctu. Nemohli jej vítat s žádnou okázalou slávou a leskem, ale klaněli se mu z celého srdce a s radostí. Nemohli mu přinést drahé dary, ale prostírali mu na cestu svá roucha jako koberec a zdobili ji zelenými olivovými a palmovými větvemi. Neměli královské vlajky, které by nesli v čele vítězoslavného průvodu, ale nařezali palmové větve jako přírodní symbol vítězství, mávali jimi a hlasitě volali hosana.

K zástupu se stále přidávali další lidé, kteří se o Ježíšově příchodu dozvěděli. Mnozí přicházeli a ptali se: “Kdo je to? Co znamená ten rozruch?” Všichni již o Ježíši slyšeli a čekali, že přijde do Jeruzaléma. Věděli však, že až dosud veškeré snahy dosadit jej na trůn odmítal. Byli proto velmi překvapení, když se dozvěděli, že je to skutečně on. Prohlašoval přece, že jeho království není z tohoto světa. Zajímalo je, co jej přimělo ke změně postoje.

Jejich otázky umlčel vítězoslavný jásot. Nadšený zástup mu stále znovu a znovu provolával slávu. Z dálky se k němu přidávali další lidé a z okolních kopců i údolí se odrážela ozvěna. K průvodu se připojily i davy z Jeruzaléma. Tisíce lidí, kteří tam přišli slavit Velikonoce, vyšli přivítat Ježíše. Mávali mu palmovými větvemi a zpívali mu na pozdrav duchovní píseň. V chrámu se rozezněly trubky. Kněží svolávali lid k večerní bohoslužbě. Jen málokdo jim však věnoval pozornost. Přední muži vyděšeně šeptali jeden druhému: “Celý svět se dal za ním.”(Jan 12,19)

Za svého života na zemi Ježíš nikdy předtím takové oslavy nepřipustil. Přesně věděl, jaké by to mělo následky. Přivedlo by jej to na kříž. Měl však v úmyslu představit se veřejně jako Vykupitel. Chtěl obrátit pozornost lidí k oběti, která měla korunovat jeho poslání v hříšném světě. Židé se scházeli v Jeruzalémě k oslavě velikonočních svátků a Ježíš, skutečný Boží Beránek, dobrovolně přicházel a vydával sám sebe jako oběť. Jeho smrt za hříchy světa se měla

stát předmětem hlubokého uvažování a studia jeho církve ve všech dobách. Žádná skutečnost spojená s jeho smrtí neměla být zpochybněna. Bylo proto nutné, aby vzbudil všeobecný zájem. Události, které jeho velké oběti předcházely, k ní měly obrátit pozornost. Po takových projevech slávy, jaké jeho vstup do Jeruzaléma provázely, budou jeho rychle se blížící konec jistě všichni sledovat.

Všichni budou mluvit o jeho slavnostním vjezdu do Jeruzaléma i o všem, co se potom stalo. Každý tak bude nucen o Ježíši přemýšlet. Po ukřižování si mnozí budou tyto události připomínat v souvislosti s jeho utrpením a smrtí. Budou zkoumat proroctví a poznají, že Ježíš je Mesiáš, a počet věřících ve všech zemích poroste.

Spasitel se při této jediné vítězoslavné události svého života na zemi mohl objevit v doprovodu nebeských andělů za zvuku Boží polnice. To by však bylo v rozporu s cílem jeho poslání i se zásadami, jimiž se řídil. Zůstal věrný údělu, který na sebe vzal. Až do chvíle, kdy dal svůj život za život světa, nesl břemeno lidstva.

[363]

Nadšení učedníků, závist farizeů, Ježíšův pláč

Učedníkům se zdálo, že prožívají nejslavnější den svého života. Kdyby však věděli, že radostný jásot je vlastně jen předehraou k utrpení a smrti jejich Mistra, padl by na ně ten nejtemnější stín. Spasitel je opakovaně upozorňoval, že musí být obětován, oni však v radostném nadšení na jeho smutná slova zapomněli a těšili se, že bude úspěšně vládnout na Davidově trůnu.

Průvod se stále rozrůstal a téměř každého se zmocnilo všeobecné nadšení. Výkřiky hosana se rozléhaly po horách i údolích v širokém okolí. Všude se znovu a znovu ozývalo: “Hosanna synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!” **Matouš 21,9.**

Tak rozjásaný dav ještě nikdo předtím neviděl. Bylo to něco úplně jiného než průvody slavných dobyvatelů světa. Žádný zástup naříkajících zajatců, žádná válečná kořist. Spasitel byl obklopen trofejemi, které dobyl svou láskou k hříšným lidem. Shromáždili se kolem něho zajatci vytržení ze satanovy moci a vděčně chválili Boha za své vysvobození. V čele byl slepec, jemuž vrátil zrak. Nejhlasitější hosana se ozývalo z úst těch, kterým vrátil řeč. Chromí, které uzdravil, zářili radostí, lámali palmové větve s ještě větší hor-

livostí než všichni ostatní a mávali jimi Spasiteli na pozdrav. Vdovy a sirotci velebili Ježíšovo jméno za všechna milosrdenství, která jim prokázal. Uzdravení malomocní mu na cestu prostírali svá čistá roucha a zdravili jej jako krále slávy. V zástupu byli i lidé, které svým hlasem probudil ze spánku smrti. Lazar, jehož tělo se už rozkládalo v hrobě, se v plné síle radoval s ostatními a vedl oslátko, na němž Spasitel přijížděl.

Ovacím přihlíželo i mnoho farizeů. Byli plni závisti a zloby a chtěli proud všeobecného radování zastavit. Ze všech sil se snažili dav umlčet, ale jejich výzvy a hrozby nadšení lidu jen stupňovaly. Farizeové se báli, že obrovský zástup prohlásí Ježíše za krále. Nakonec se protlačili až ke Spasiteli a hrozili mu: “Mistře, napomeň své učedníky!” **Lukáš 19,39**. Tvrdili, že tak hlučná shromáždění úřady nepovolují, a jsou tedy nezákonná. Ježíšova odpověď je však zaskočila: “Pravím vám, budou-li oni mlčet, bude volat kamení.” **Lukáš 19,40**. Vítězoslavný vjezd do Jeruzaléma byl v naprostém souladu s Boží vůlí. Tak to předpověděl prorok a nebylo v lidských silách Boží záměr změnit. Kdyby lidé nejednali podle Božího plánu, nechal by Bůh promluvit neživé kameny, aby přivítaly jeho Syna a vzdaly mu chválu. Když farizeové s nepořízenou odešli, rozezněla se všude Zacharjášova slova: “Rozjásej se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlahol!” **Zacharjáš 9,9**.

[364] Když průvod dorazil k úbočí hory a chystal se sestoupit do města, Ježíš se zastavil a s ním i celý zástup. V záři zapadajícího slunce se před nimi rozprostíral Jeruzalém v celé své nádheře. Všichni se zahleděli na chrám. Majestátně se tyčil nad ostatními stavbami, jako by ukazoval k nebi a obracel pozornost lidí k jedinému pravému a živému Bohu. Chrám byl dlouhou dobu pýchou a slávou židovského národa. I Římané se pyšnili jeho vznešeností a ustanovili krále, který pomohl Židům chrám obnovit a vyzdobit. Sám římský císař přispěl na jeho zkrášlení svými dary. Pevností, bohatstvím a krásou se chrám stal jedním z divů světa.

Záře zapadajícího slunce se rozlévala po obloze a osvětcovala běloskvoucí mramor chrámových zdí i lesknoucí se pozlacené sloupy. Z vrcholu hory, na které Ježíš se svými následovníky stál, vypadal chrám jako obrovská sněhová stavba se zlatými věžičkami. U vchodu do chrámu byl vinný kmen ze zlata a stříbra se zelenými listy a velikými hrozny, který vyrobili ti nejlepší umělci. Dílo před-

stavovalo Izrael jako plodící révu. V prolínání zlata, stříbra a živé zeleně se projevoval vybraný vkus a jedinečné mistrovství. Réva se vinula kolem bílých třpytivých sloupů a svými úpony se zachycovala zlatých ozdob. Odrážela jas zapadajícího slunce a zářila tak, jako by jí samo nebe propůjčilo svoji slávu.

Ježíš se zahleděl na chrám. Zástupy při pohledu na nevídanou krásu stavby zmlkly. Všichni se obrátili ke Spasiteli a hledali i v jeho tváři výraz obdivu. Viděli v ní však jen stín smutku. Byli překvapeni a zklamáni. Spasitel měl v očích slzy, jeho tělo se chvělo jako strom před bouří a z úst se mu vydral bolestný povzdech zlomeného srdce. Co asi prožívali andělé, když viděli svého milovaného velitele plakat? Co si asi myslel jásající dav, který jej s palmovými větvemi v rukou radostně provázel do hlavního města, kde se měl podle jejich bláhových nadějí ujmout vlády? Ježíš plakal již u Lazarova hrobu, ale tehdy byly jeho slzy projevem božského soucitu s lidským utrpením. Tentokrát zněl jeho nenadálý nářek jako pláč ve vítězném zpěvu velkého sboru. Všichni jásali, vzdávali mu pocty, a izraelskému králi stékaly z očí slzy. Ne slzy radosti, ale nepřekonatelné bolesti. Lidí se zmocnila náhlá tíseň. Ovace utichly. Mnozí se ze soucitu s Ježíšem rozplakali, přestože jeho zármutku vůbec nerozuměli.

Ježíš neplakal proto, že by se bál utrpení. Měl před sebou Getsemanskou zahradu, kde na něho měla již brzy sestoupit hrůza strašlivé temnoty. Nedaleko byla i Ovčí brána, kterou Židé po staletí vodili obětní zvířata. Zanedlouho jí měl projít i on, pravá Oběť za hříchy světa, na kterou poukazovaly všechny dosavadní oběti.

Blízko byla i Golgota, místo jeho nadcházejícího smrtelného zápasu. Vykupitel však neplakal a netrápil se pro to, že by se bál kruté smrti, kterou mu tato místa připomínala. V jeho sklíčenosti a úzkosti nebylo nic sobeckého. Ježíš měl ušlechtilou povahu, byl nekonečně obětavý a myšlenka na vlastní utrpení jej nijak neděsila. Zraňoval jej pohled na Jeruzalém, který zavrhl Božího Syna a pohrdl jeho láskou, nenechal se přesvědčit jeho mocnými zázraky a chystal se jej zabít. Ježíš věděl, jak hluboce se město odmítnutím Vykupitele [365] proviňuje. Viděl i to, čím se mohlo stát, kdyby jej přijalo. On jediný je mohl uzdravit z jeho neduhů. Přišel je zachránit a nemohl se jej tak snadno vzdát.

Izrael byl vyvoleným lidem. Bůh přebýval v jeho chrámu, o němž žalmista napsal: “Krásně se vypíná k potěše celé země.” **Žalm**

48,3. Chrám byl svědectvím více než tisícileté Kristovy ochrany, péče a lásky, jakou věnuje otec svému jedinému dítěti. V chrámu oznamovali proroci varovná poselství. Zapalovalo se tam kadidlo a jeho vůně stoupala spolu s modlitbami věřících k Bohu. Prolévala se tam krev obětních zvířat, která představovala Kristovu krev. Nad slitovnicí zjevoval Hospodin svoji slávu. V chrámu sloužili kněží a po celá staletí v něm vykonávali okázalé obřady. To vše muselo skončit.

Úděl Jeruzaléma

Ježíš zvedl ruku, kterou tak často žehnal nemocným a trpícím, a ukázal k městu odsouzenému ke zkáze. Byl velmi smutný. Přerývaným hlasem zvolal: “Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji!” **Lukáš 19,42.** Potom se odmlčel. Čím se Jeruzalém mohl stát, kdyby byl přijal od Boha nabízenou pomoc — dar jeho milovaného Syna, už nevyslovil. Kdyby byl Jeruzalém pochopil zvěst, kterou mu Bůh přednostně svěřil, a řídil se nebeským světlem, mohl vzkvétat a růst, mohl být perlou všech království a z Boží vůle svobodným a mocným městem. V jeho branách by nestáli ozbrojení vojáci a na hradbách by nevlály římské vlajky. Boží Syn v duchu viděl slavnou budoucnost, která by čekala Jeruzalém, kdyby byl přijal svého Vykupitele. Město se skrze něho mohlo uzdravit z těžké nemoci, zbavit se otroctví a stát se velikým světovým střediskem. Z jeho zdí se mohla rozletět holubice míru do všech národů. Mohl být korunou slávy pro celý svět.

Obraz skvělých vyhlídek Jeruzaléma se vytratil a Spasitel se zamyslel nad tím, co se s městem stalo pod římskou nadvládou. Věděl, že na ně dopadne Boží hněv a stihne je odplata. Posteskl si: “Avšak je to skryto tvým očím. Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklíčí tě a sevřou se všech stran. Srovnají tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil.” **Lukáš 19,42-44.**

Kristus přišel zachránit Jeruzalém i jeho obyvatele, ale farizejská pýcha, pokrytectví, žárlivost a zloba jeho záměr zmařily. Ježíš věděl, jak strašlivý trest na odsouzené město dopadne. Viděl Jeruzalém obklíčený vojsky, viděl jeho obyvatele, jak umírají hladu, matky,

jak jedí mrtvá těla svých potomků, rodiče a děti, jak mezi sebou bojují o poslední kousek jídla; nepřekonatelný hlad potlačil všechny jejich přirozené city. Viděl, že Židé se odmítnou podrobit nepřátelské armádě se stejnou tvrdošíjností, s jakou odmítli jeho spasení. Hleděl na Golgotu posetou kříži, kde bude i on zanedlouho umírat. Viděl ubohé obyvatele města mučené na skřipci a na kříži. Před očima se mu vynořily zničené paláce a chrám v troskách. Z jeho zdí nezůstane kámen na kameni. Město bude rozorané jako pole. Není divu, že Spasitel při této strašlivé představě zaplakal.

[366]

Jeruzalém byl jeho dítětem, a stejně jako milující otec pláče nad vzpurným synem, plakal i Ježíš nad svým milovaným městem. Cožpak se tě mohu zříci? Dívat se na tvoji zkázu? Musím tě nechat naplnit číši tvých nepravostí? Jeden jediný člověk má takovou cenu, že celé světy ve srovnání s ním jsou bezvýznamné, a zde se řítí do záhuby celý národ. Již brzy zapadne slunce a s ním skončí i doba milosti pro Jeruzalém. Když průvod stál na svahu Olivové hory, měl Jeruzalém ještě možnost činit pokání, dosud nebylo pozdě. Anděl milosrdenství se právě chystal sestoupit z trůnu, aby dal průchod spravedlnosti a neodkladnému soudu. Kristovo srdce plné lásky se za Jeruzalém stále ještě přimlouvalo. Prosilo za město, které odmítalo jeho milosrdenství, pohrdalo jeho láskou a bylo připravené Spasitele zabít.

Jeruzalém se ještě mohl začít kát, ještě nebylo pozdě. Na chrám, věž i ozdobnou věžičku dopadaly poslední paprsky zapadajícího slunce. Neobrátil snad nějaký dobrý anděl město ke Spasitelově lásce a nezachránil je tak před zničením? Překrásné a hříšné město, které kamentovalo proroky, zavrhl Božího Syna a pro svoji zatvrzelost upadlo do otroctví, prožívalo poslední chvíle dne Boží milosti.

Boží Duch však k Jeruzalému znovu promluvil. Dříve než skončil den, dostal další důkazy o Kristu. Hlas svědectví zněl jako odezva na prorocké volání z minulých dob. Kdyby Jeruzalém uposlechl jeho výzvu a přijal Spasitele, který vstupoval do jeho bran, mohl být zachráněn.

Do města se donesly zprávy o tom, že Ježíš se s velkým průvodem lidí blíží k městu. Přední muži byli znepokojeni. Neměli pro Božího Syna laskavé slovo na uvítanou. Vyšli mu vstříc a doufali, že se jim podaří zástup rozehnat. Když se průvod chystal sestoupit z Olivové hory, zastoupili mu cestu. Vyptávali se na příčinu hlučného

jásání. “Kdo je to?” zajímali se a učedníci jim pod vedením Ducha svatého odpověděli. Výmluvně jim připomněli proroctví o Kristu.

Adam vám řekne, že je semenem ženy, které rozdrtí hadovi hlavu.

Abraham vám odpoví: Je to “šálemský král Malkisedek”, Král pokoje (1. Mojžíšova 14,18).

Jákob vám připomene, že je Sílem z Judova pokolení.

Izajáš dodá: “Immanuel.” “Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.” Izajáš 7,14; Izajáš 9,6.

Jeremjáš prohlásí: Je to Davidův spravedlivý výhonek. “Hospodin — naše spravedlnost.” Jeremjáš 23,5.6.

Daniel dosvědčí, že je to Mesiáš.

Ozeáš řekne: “Hospodin je Bůh zástupů, jménem Hospodin je připomínán.” Ozeáš 12,5.

Jan Křtitel potvrdí: On je “beránek Boží, který snímá hřích světa”. Jan 1,29.

Mocný Hospodin prohlásil ze svého trůnu: “Toto je můj milovaný Syn.” Matouš 3,17.

My, jeho učedníci, pravíme, že je to Ježíš, Mesiáš, Kníže života, Vykupitel světa.

Kníže temných mocností jej uznává slovy: “Vím, kdo jsi. Jsi svatý Boží.” Marek 1,24.

64. kapitola — Podobenství o fíkovníku

Kristův slavnostní vjezd do Jeruzaléma jen matně naznačoval slávu a moc jeho příchodu v nebeských oblacích za vítězného jáso tu andělů a radostného volání svatých. Tehdy se naplní to, co oznámil kněžím a farizeům: “Mě neuzříte od nynějška až do chvíle, kdy řeknete: ‘Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově.’” **Matouš 23,39**. Zacharjáš v prorockém vidění spatřil den konečného vítězství i zkázu těch, kdo Krista při jeho prvním příchodu zavrhl i: “Budou vzhlížet ke mně, kterého probodli. Budou nad ním naříkat, jako se naříká nad smrtí jednorozeného, budou nad ním hořce lkát, jako se hořce lká nad prvorozeným.” **Zacharjáš 12,10**. To vše měl Kristus na mysli, když hleděl na město a plakal nad ním. V dočasném zničení Jeruzaléma viděl konečnou zkázu lidí, kteří se provinili prolitím krve Božího Syna.

Učedníci věděli, že Židé Ježíše nenávidí, nedovedli si však ještě představit, kam až je jejich zášť zavede. Nepochopili zatím skutečný stav Izraele a nerozuměli ani údělu, který měl dopadnout na Jeruzalém. Kristus jim celou situaci odhalil výstižným podobenstvím.

Poslední výzva Jeruzalému zazněla nadarmo. Jako odpověď na svoji otázku “Kdo je to?” slyšeli kněží a přední muži prorocký hlas z minulých dob, který se opakovaně ozýval ze zástupu. Oni v něm však nechtěli vidět projev Boží moci. V rozčilení a ohromení se snažili lid umlčet. V zástupu byli i římsí úředníci. Ježíšovi nepřátelé jim Spasitele udali jako vůdce vzpoury. Tvrdili, že se chce zmocnit chrámu a vládnout v Jeruzalémě jako král.

Ježíš klidným a tichým hlasem hlučící dav na chvíli utišil a znovu vysvětlil, že nepřišel nastolit žádnou pozemskou vládu. Již brzy měl vystoupit ke svému Otci. Jeho žalobci jej neuvidí, dokud znovu nepřijde ve své slávě. Potom jej uznají, ale na jejich spasení už bude pozdě. Ježíš mluvil smutně a s neobyčejnou mocí. Římsí úředníci ztratili řeč, byli najednou celí zaražení. Nebeský vliv sice ještě neovládl jejich srdce, ale nesmírně na ně zapůsobil. V Ježíšově klidné a vážné tváři viděli lásku, dobrotu a skromnou důstojnost.

[368]

Pocítili k němu zvláštní, pro ně nepochopitelnou, náklonnost. Místo aby Ježíše zatkli, chtělo se jim vzdát mu poctu. Z podněcování nepokojů obvinili kněze a starší. Poražení a rozčilení vůdcové se se svými stížnostmi obrátili k lidu a začali se mezi sebou zlostně přít.

Ježíš zatím nepozorovaně vešel do chrámu. Byl tam naprostý klid. Událost na Olivové hoře přilákala všechen lid. Ježíš se v chrámu chvíli zdržel a smutně si jej prohlížel. Potom i s učedníky odešel a vrátil se do Betanie. Když ho lidé hledali, aby ho dosadili na trůn, nemohli ho najít.

Uschlý fíkovník

Ježíš strávil celou noc na modlitbách a ráno šel opět do chrámu. Cestou procházel kolem fíkového sadu. Měl hlad. “Spatřil z dálky fíkovník, který měl listí, a šel se podívat, zda na něm něco nalezne. Když k němu přišel, nenalezl nic než listí, neboť nebyl čas fíků.” **Marek 11,13.**

V té době fíky ve většině oblastí ještě nezrály a pro pahorky v okolí Jeruzaléma skutečně platilo, že “nebyl čas fíků”. Zdálo se však, že v sadě, ke kterému se Ježíš blížil, jeden strom předčasně uzrál. Byl už zelený a fíkovník plodí dříve, než nasadí listy. Strom bohatě obrostlý listím tedy sliboval i zralé plody. Byl to však jen klam. Ježíš prohlížel větve odzdoła až k samému vrcholu, ale “nenalezl nic než listí”. **Marek 11,13.** Okázalá zeleň, nic víc.

Ježíš fíkovník proklel slovy: “At’ z tebe již na věky nikdo nejí ovoce!” **Marek 11,14.** Druhého dne ráno šel Spasitel s učedníky zase do města. Když procházeli kolem stromu, všimli si uschlých větví a spadaneho listí. Petr řekl: “Mistře, pohled’, fíkovník, který jsi proklel, uschl.” **Marek 11,21.**

Kristovo prokletí fíkovníku učedníky velmi překvapilo. Zdálo se jim, že se vymyká všem jeho zvykům a způsobům. Často jim říkal, že nepřišel svět odsoudit, ale spasit. V mysli jim zněla jeho slova: “Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.” **Lukáš 9,56.** Svými obdivuhodnými činy jen obnovoval, nikdy nic neničil. Učedníci jej znali jako Dárce života a Lékaře. Tento čin do jeho jednání vůbec nezapadal. “Proč to udělal?” ptali se.

Bůh “si oblíbil milosrdenství”. “Jakože jsem živ, je výrok Panovníka Hospodina, nechci, aby svévolník zemřel.” **Micheáš 7,18;**

Ezechiel 33,11. Dílo ničení a odsouzení je “dílo jemu nevlastní”. **Izajáš 28,21.** Ve své milosti a lásce odhaluje Hospodin budoucnost a zjevuje lidem důsledky hříchu.

Prokletí fíkovníku bylo názorným podobenstvím. Neplodný strom, který se před Kristem pyšnil bohatým listím, představoval židovský národ. Spasitel chtěl svým učedníkům objasnit příčinu a neodvratnost zkázy Izraele. Přisoudil proto stromu lidské vlastnosti a přirovnal jej k vykladačům Boží pravdy. Židé vyznávali Boha, a tím se lišili od všech ostatních národů. Hospodin jim ve zvláštní míře projevoval svoji přízeň a oni si mysleli, že jsou spravedlivější než všichni ostatní. Zkazila je láska k světu a touha po bohatství. Chlubili se svým poznáním, a přitom neznali Boží požadavky. Byli pokrytečtí. Stejně jako neplodný fíkovník okázale vystavovali své na první pohled bohaté a nádherné větve, ale nebylo na nich “nic než listí”. Židovské náboženství se svým velkolepým chrámem, posvátnými oltáři, knězi v mitrách a působivými obřady oslňovalo, chyběla mu však pokora, láska a добрota.

[369]

Žádný strom v sadě ještě neměl ovoce. Ostatní fíkovníky ale neměly ani listí. Nic neslibovaly a nikoho neklamaly. Představovaly pohany. Pravá zbožnost jim chyběla stejně jako Židům. Netvrdili však, že slouží Bohu. Nechvástali se předstíranou dobrotou. Neznali Boží skutky ani Boží cesty. Pro ně ještě nebyl čas fíků. Oni na den světla a naděje teprve čekali. Židé, kteří od Boha dostali více požehnaní, byli plně zodpovědní za zneužití svěřených darů. Přednosti, kterými se chlubili, jejich vinu jen zvětšovaly.

Ježíš přišel k fíkovníku hladový a chtěl se nasytit. Podobně přišel i k Izraeli. Hladověl a doufal, že v něm najde ovoce spravedlnosti. Žehnal jim svými dary, aby mohli nést plody pro dobro světa. Dal jim všechny možnosti a přednosti a očekával, že jeho dílo milosti pochopí a budou s ním spolupracovat. Doufal, že se u nich setká s obětavostí, slitováním, horlivostí pro Hospodina, že budou upřímně toužit po záchraně svých bližních. Kdyby byli zachovávali Boží zákon, jednali by stejně nesobecky jako Kristus. Avšak pýcha a nadutost v nich udusily lásku k Bohu i lidem. Odmítali sloužit druhým, a tím na sebe přivolávali zkázu. Bůh jim svěřil poklady pravdy, ale oni je nerozdávali. Na příkladu neplodného stromu mohli vidět svůj hřích i trest, který bude následovat. Prokletý fíkovník vadl a usychal od kořenů. Byl názornou ukázkou toho, co se stane s

židovským národem, až od něho Bůh odvrátí svoji milost. Vyvolený lid se nechtěl dělit se světem o požehnání, proto jej už nadále nebude dostávat. “Je to tvá zkáza, Izraeli.” **Ozeáš 13,9.**

Poučení pro všechny

Toto varování platí pro každou dobu. Kristovo prokletí stromu, který sám stvořil, je výstrahou všem církvím i všem křesťanům. Kdo chce žít podle Božího zákona, musí sloužit druhým. Mnohým lidem chybí Kristovo milosrdenství a obětavost. Někteří se považují za vzorné křesťany, a přitom nechápou, co služba Bohu znamená. Ve svých plánech myslí jen na sebe. Jednají jen ve svém vlastním zájmu. Čas má pro ně cenu jen tehdy, když jej využívají pro svůj zisk. Ten je cílem veškerého jejich snažení. Neslouží nikomu jinému než sami sobě. Bůh je stvořil, aby žili ve světě a nesobecky mu sloužili. Chtěl, aby podle všech svých možností pomáhali bližním. Oni však nevidí nic jiného než sebe. Nezajímají se o druhé. Žijí jen sami pro sebe. Podobají se krásnému, ale neplodnému fíkovníku. Zachovávají náboženské obřady, ale chybí jim pokání a pravá víra. Tvrdí, že ctí Boží zákon, ale poslušnost je jim cizí. Mluví, ale nečiní. Prokletím fíkovníku Kristus ukázal, jak se mu prázdná okázalost oškliví. Říká, že lidé, kteří otevřeně hřeší, mají menší vinu než ti, kdo předstírají, že slouží Bohu, ale žádné ovoce k jeho slávě nenesou.

[370] Podobenství o fíkovníku, které Ježíš vyprávěl před svou návštěvou Jeruzaléma, přímo souviselo s podobenstvím o neplodném stromu. Zahradník se přimlouvá za neplodný strom. Prosí majitele, aby jej ještě jeden rok ponechal, že jej okope a pohnojí. Když přinese ovoce, dobře, když ne, má být poražen. Zahradník věnuje neplodnému stromu zvýšenou péči. Dá mu vše, co potřebuje. Když však ani potom nepřinese ovoce, nic už jej před zničením nezachrání. O výsledku zahradníkova úsilí podobenství mlčí. Závisel totiž na lidech, kterým Ježíš příběh vyprávěl. Neplodný strom představoval právě je a na nich záleželo, jak rozhodnou o svém osudu. Nebe jim dalo vše, co mohlo, ale oni jeho požehnání nevyužili. Kristovo prokletí neplodného fíkovníku ukazovalo, jaký bude mít jejich počínání následek. Sami rozhodli o své záhubě.

Židovský národ více než tisíc let zneužíval Boží milost a přivo-lával na sebe Boží soudy. Odmítal Hospodinovo varování a zabíjel

jeho proroky. Zodpovědnost za tyto hříchy padá i na lid Kristovy doby, neboť si počínal úplně stejně. Jeho vina spočívala v odmítnutí tehdy nabízené milosti a Božího varování. Pouta, která židovský národ po staletí připravoval, si nasadil lid Kristovy doby.

Lidé v každé době se mohou nechat osvítit, je jim dána příležitost, zkušební doba, ve které se mohou smířit s Bohem. Tato milost však není nekonečná. Může působit i celé roky, přestože ji lidé přehlížejí či odmítají. Jednou se však ozve naposledy. Potom už zatvrzelé srdce volání Božího Ducha neslyší. Vlídny a působivý hlas už hříšníka neoslovuje, nenapomíná ani nevaruje.

Tento den nastal pro Jeruzalém. Ježíš nad odsouzeným městem žalostně plakal, ale zachránit je nemohl. Vyčerpal už všechny možnosti. Izrael odmítl varování Božího Ducha, a tím zavrhl to jediné, co mu mohlo pomoci. Nikdo už jej nemohl vysvobodit.

Varující příklad

Židovský národ představuje nezávisle na čase všechny, kdo pohrdají výzvami nekonečné lásky. Slzy, které Kristus ronil nad Jeruzalémem, proléval za hříchy lidí všech dob. V odsouzení Izraele mohou lidé, kteří odmítají napomenutí a varování svatého Božího Ducha, vidět i své odsouzení.

I v dnešní době si mnozí lidé počínají stejně jako kdysi nevěřící Židé. Poznali projevy Boží moci, Duch svatý působil na jejich srdce, oni však zůstali ve své nevěře a zatvrzelosti. Bůh jim posílá varování a napomenutí, ale oni nechtějí přiznat své chyby a Boží posly i jejich poselství odmítají. Prostředky, kterými se je Bůh snaží zachránit, se jim stávají kamenem úrazu.

Odpadlý Izrael nenáviděl Boží proroky, protože odhalovali jeho skryté hříchy. Král Achab považoval Elijáše za svého nepřítele, protože jej prorok káral za jeho tajné nepravosti. I dnes se Kristovi služebníci, kteří napomínají lidi za jejich hříchy, setkávají s posměchem a pohrdáním. Biblická pravda, Kristovo náboženství, bojuje proti všeobecné záplavě mravní zkaženosti. Dnešní člověk má v sobě mnohem více předsudků než lidé v Ježíšově době. Kristus nesplnil naděje, které do něho Židé vkládali.

Jeho život byl výčitkou jejich hříchům, a proto jej zavrhli. Ani dnes lidé nejednají v souladu s pravdou Božího slova a přirozeně

k ní netíhnou, proto její světlo tak často odmítají. Satan v nich vzbuzuje pochybnosti o Božím slově a vede je k tomu, aby se řídili svým vlastním názorem. Oni potom volí raději tmu než světlo, a přispívají tak ke své záhubě. Lidé, kteří se pohoršují nad Kristovými slovy, nacházejí pro svůj postoj stále více důvodů, až se nakonec od Pravdy a Života zcela odvrátí. Tak tomu bylo v minulosti a je tomu dodnes. Bůh nemá v úmyslu vyvracet každou námitku, kterou světský člověk proti jeho pravdě vznesl. Pro ty, kdo odmítají světlo, které jim mohlo prozářit temnotu, zůstane tajemství Božího slova navždy skryto. Nikdy nepochopí pravdu. Bloudí ve tmě a neví, že krácejí do záhuby.

Kristus si na vrcholu Olivové hory promítl v duchu celé dějiny lidstva. Jeho slova se týkají každého, kdo pohrdá Boží milostí a láskou. Pokud si právě ty těchto jeho darů nevážíš, dobře poslouchej! Především ty bys měl totiž poznat, kde najdeš pokoj. Kristus pro tebe roní hořké slzy, a ty možná ani nevíš, proč bys měl nad sebou plakat. Možná už tě ovládla ona osudová zatvrzelost, která zničila farizeje. Každý projev Boží milosti, každý paprsek nebeského světla člověka buď získává a obměkčuje, nebo jej utvrzuje v beznadějně nepoddajnosti.

Kristus předvídal, že Jeruzalém zůstane neoblomný a nebude činit pokání. Vinu a následky odmítnuté milosti však nese město samo. Tak se stane s každým, kdo půjde jeho cestou. Hospodin říká: “Je to tvá zkáza, Izraeli.” “Slyš, země: Hle, já uvedu na tento lid zlé věci, ovoce jejich úmyslů, neboť nevěnovali pozornost mým slovům a můj zákon si zprotivili.” **Ozeáš 13,9; Jeremjáš 6,19.**

[372]

65. kapitola — Opět v chrámu

Hned na počátku svého působení Ježíš vyhnal z chrámu kupce, směnárníky a další lidi, kteří svým nekalým obchodováním svaté místo znesvěcovali. Jeho přísné a neústupné jednání vzbudilo v ziskuchtivých pletichářích hrůzu. Na konci své pozemské služby opět přišel do chrámu a zjistil, že je znesvěčován stejně jako dřív. Vypadalo to tam dokonce ještě hůře.

Vnější nádvoří se podobalo dobytčímu trhu. Zvuky zvířat a hlasité cinkání mincí se mísily s rozčilenými hlasy hádajících se prodavačů a kupců a do toho se ozývaly hlasy mužů svatého povolání. Chrámoví hodnostáři se totiž sami také zapojovali do prodeje, nákupu a směny peněz. Propadli touze po zisku natolik, že z Božího pohledu nebyli o nic lepší než zloději.

Kněží a přední muži si jen málo uvědomovali závažnost své služby. O Velikonocích a o Svátku stánků byly zabíjeny tisíce zvířat a kněží vylévali jejich krev na oltář. Obětování krve Židům zevšednělo a téměř zapomněli, že jeho příčinou byl hřích. Nepochopili, že krev zvířat byla symbolem krve Božího Syna, kterou měl prolít za život světa a že oběti měly obrátit pozornost všeho lidu k ukřižovanému Vykupiteli.

Ježíš hleděl na nevinné oběti a viděl, že Židé proměnili slavnostní shromáždění v přehlídky krutosti a krveprolévání. Místo upřímného pokání obětovali stále více zvířat, jako kdyby bezduchou a bezcitnou službou mohli Boha uctít. Kněží a přední muži byli zaslepeni sobectvím a ziskuchtivostí. Vydělávali i na symbolech, které představovaly Božího Beránka. Znevažovali tak posvátnost obětní služby v očích lidu. Ježíš byl rozhořčen. Věděl, že kněží a starší si budou jeho krve, kterou již brzy prolíje za hříchy světa, vážit právě tak málo jako krve zvířat, jež jim neustále teče pod rukama.

Proti takovým obřadům hovořil Kristus již prostřednictvím proroků. Samuel řekl: “Líbí se Hospodinu zápalné oběti a obětní hody víc než poslouchat Hospodina? Hle, poslouchat je lepší než obětní hod, pozorně rozvažovat je víc než tuk beranů.” **1. Samuelova 15,22.**

Izajáš viděl v prorockém zjevení odpadnutí Židů a oslovil je jako vládce Sodomy a Gomory: “Slyšte slovo Hospodinovo, sodomští náčelníci, naslouchejte naučení našeho Boha, lide gomorský. ‘K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesytil jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří?’” “Omyjte se, očist’te se, odklid’te mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy.” **Izajáš 1,10-12.16.17.**

Kristus, který kdysi dal lidem tato proroctví, je nyní naposledy varoval. Proroctví se splnilo a lidé prohlásili Ježíše za izraelského krále. Ježíš přijal jejich poctu i roli krále. Podle toho musel i jednat. Věděl, že jeho úsilí o nápravu zkažených kněží bude marné. Přesto však bude muset své dílo dokončit a podat nevěřícím lidem důkaz o svém božském poslání.

Vyčištění chrámu

Ježíš se znovu přísně rozhlédl po znesvěceném chrámovém nádvoří. Všichni na něho upřeně hleděli. Kněží i přední muži, farizeové i pohané s údivem a bázni upírali svůj pohled na Krista, který před nimi stál v majestátu nebeského Krále. Z jeho lidské podoby vyzařovalo božství a dodávalo mu dosud nevídanou důstojnost a slávu. Lidé, kteří byli v jeho těsné blízkosti, couvali tak daleko, jak jen jim to dav dovolil. Spasitel stál před nimi sám jen s několika svými učedníky. Nikdo ani nehlesl. Ticho se zdálo být nesnesitelné. Kristus promluvil s mocí, která zasáhla lid jako silná bouře: “Je psáno: ‘Můj dům bude zván domem modlitby,’ ale vy z něho děláte doupe lupičů.” **Matouš 21,13.** Jeho hlas se v chrámu rozléhal jako zvuk polnice. Rozhořčení, které se zračilo v jeho tváři, působilo jako spalující oheň. Přísně rozkázal: “Pryč s tím!”

Tři roky předtím byli chrámoví služebníci zahanbeni tím, že na Ježíšův příkaz utekli. Později se divili svému strachu a nechápali, jak mohli beze slova uposlechnout tak skromného a obyčejného člověka. Předsevzali si, že se to nesmí již nikdy opakovat, jejich důstojnost musí zůstat nedotčena. Přesto se tentokrát báli ještě víc a Ježíšův

příkaz uposlechli ještě rychleji. Nikdo se neodvážil pochybovat o jeho moci. Kněží a obchodníci před ním prchali i se svým dobytkem.

Cestou z chrámu potkávali davy lidí, kteří s sebou přiváděli nemocné a hledali velkého Lékaře. Někteří z nich se nechali odradit tím, co slyšeli od utíkajícího zástupu, a vraceli se zpátky. Báli se setkat s někým, kdo má takovou moc, že svým pohledem vyhnal kněze a přední muže z chrámu. Většina z nich se však prodrala prchajícím davem až ke Spasiteli. Byl jejich jedinou nadějí. Chrám se do značné míry vyprázdnil, ale i tak v něm ještě zůstalo mnoho lidí. K nim se připojovali nově příchozí se svými nemocnými a umírajícími. Chrátové nádvoří bylo brzy plné lidí a Ježíš jim opět sloužil.

Za nějakou dobu se kněží a přední muži odvážili vrátit do chrámu. Zmatek ustal a oni byli zvědaví, co bude Ježíš dělat dál. Mysleli si, že usedne na Davidův trůn. Tiše vcházeli do chrámu a slyšeli, jak muži, ženy i děti chválí Boha. To, co spatřili uvnitř, je úplně ohromilo. Nemocní byli uzdraveni, slepí viděli, hluchí slyšeli a chromí poskakovali radostí. Nejvíce ze všech se těšily děti. Ježíš je uzdravoval, bral je do náručí a přijímal jejich polibky vděčnosti. Když potom učil lid, usínaly mu některé z nich na ruku. Děti jej s radostí chválily, provolávaly mu hosana, jak to slyšely předešlého dne, a vítězoslavně mávaly palmovými větvemi. V celém chrámu znělo jejich volání: “Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu.” “Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný.” “Hosanna synu Davidovu!” **Žalm 118,26; Zacharjáš 9,9; Matouš 21,9.**

[374]

Pro chrátové služebníky byly bezprostřední projevy radosti a štěstí urážkou. Chtěli je potlačit. Upozorňovali lid, že dupání dětí a hlasitý jásot znesvěcuje Boží dům. Když však viděli, že lidé na jejich slova nedbají, obrátili se ke Kristu a řekli mu: “Slyšíš, co to říkají?” Ježíš jim odpověděl: “Ovšem! Nikdy jste nečetli: Z úst nemluvňátek a kojenců připravil sis chválu?” **Matouš 21,16.** Podle proroctví měl být Kristus prohlášen králem, a prorocké slovo se muselo splnit. Kněží a přední muži Izraele odmítli zvěstovat Boží slávu, proto si Bůh povolal jako své svědky děti. Kdyby byly i děti mlčely, zvěstovaly by Spasitelovu slávu chrátové sloupy.

Farizeové byli naprosto zmateni a vyvedeni z míry. Ježíš, kterého nemohli zastrašit, měl hlavní slovo. Zaujal postavení strážce chrámu. Nikdy předtím nejednal s tak královskou svrchovaností.

Nikdy předtím neměla jeho slova a činy takovou váhu. V Jeruzalémě již vykonal mnoho zázraků, nikdy však nejednal tak důrazně a působivě. Kněží a přední muži si v přítomnosti lidu, který byl svědkem jeho obdivuhodných činů, nedovolili dát otevřeně najevo své nepřátelství. Jeho odpověď je sice ohromila a rozzuřila, ale ten den se už na nic nezmohli.

Léčka

Druhý den ráno velerada opět projednávala, jak proti Ježíši zakročit. Před třemi lety žádali, aby jim dokázal, že je Mesiáš. Od té doby vykonal po celé zemi mnoho zázraků. Uzdravil nemocné, zázračně nasýtil tisíce lidí, chodil po vodě a slovem utišil rozbouřené moře. Opakovaně četl v lidských srdcích jako v otevřené knize. Vyháněl démony a křísil mrtvé. Přední muži měli důkazy o jeho mesiášství přímo před sebou. Žádné znamení moci už od něho nežádali, rozhodli se však přimět ho k nějakému tvrzení či prohlášení, na jehož základě by ho mohli odsoudit.

Vrátili se do chrámu, kde učil, a vyptávali se: “Jakou mocí to činíš? A kdo ti tuto moc dal?” Očekávali, že odpoví, že jeho moc je od Boha. Takové tvrzení byli připraveni popřít. Ježíš jim však položil otázku. Zdánlivě se týkala něčeho jiného, ale na jejich odpovědi závisela i jeho odpověď. Řekl: “Odkud měl Jan pověření křtít? Z nebe, či od lidí?” **Matouš 21,23.25.**

[375] Kněží pochopili, že se z nepříjemné situace nedostanou ani pomocí lsti. Pokud odpoví, že Janův křest je z nebe, usvědčí je z nedůslednosti. Namítne: “Proč jste mu tedy neuvěřili?” Jan svědčil o Kristu: “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.” (**Jan 1,29**) Pokud uvěřili Janovu svědectví, nemohli popírat Kristovo mesiášství. Kdyby však řekli, co si opravdu myslí, že totiž Janovo poslání bylo ‘z lidí’, vzbudili by bouři nevole, protože lid věřil, že Jan byl prorokem.

Zástup s napětím sledoval, jak se rozhodnou. Kněží Janovo poslání navenek uznávali a lidé očekávali, že bez váhání potvrdí, že byl poslán od Boha. Kněží se však potají domluvili, že své smýšlení neprozradí. Pokrytecky prohlásili: “Nevíme.” Kristus jim řekl: “Ani já vám nepovím, jakou mocí to činím.” **Matouš 21,27.**

Zákoníci, kněží i starší zmlkli. Nevěděli si rady. Zklamaně se mračili a už se neodvažovali klást Ježíši další otázky. Svou zbabělostí a nerozhodností se do značné míry připravili o úctu lidu. Ten vše pozoroval a měl z porážky těchto pyšných pokrytců radost.

Veškerá Kristova slova i všechny jeho skutky měly dalekosáhlý význam a jejich vliv se v ještě větším rozsahu projevil po jeho ukřižování a nanebevstoupení. Mnozí z těch, kdo s napětím čekali, jak rozhovor Ježíše s knězi dopadne, se nakonec stali jeho učedníky. Poprvé si je Ježíš získal svými slovy právě v onen vzpomínaný den. Na událost z chrámového nádvoří neměli nikdy zapomenout. Rozdíl mezi Ježíšem a veleknězem byl při jejich rozhovoru více než zřejmý. Povýšený chrámový hodnostář byl oblečen do drahého bohatě zdobeného roucha. Na hlavě měl třpytivou tiáru. Choval se důstojně, vlasy a dlouhé vousy měl protkané stříbrem. Svým zjevem vzbuzoval v přítomných úctu. Kristus, Majestát nebes, stál před jeho vznešeností bez jakékoli okázalosti či ozdoby. Na sobě měl obnošené roucho, byl bledý a v tváři se mu zračil smutek. Přesto z něho vyzařovala důstojnost a laskavost, pravý opak pýchy, nadutosti a zloby zapsané ve tváři velekněze. Mnozí lidé, kteří byli svědky Ježíšova jednání na chrámovém nádvoří a slyšeli jeho slova, jej tehdy přijali do svého srdce jako Božího proroka. Jakmile se však veřejné mínění obrátilo na jeho stranu, začali jej kněží ještě více nenávidět. Prozíravost, s jakou unikal jejich nástrahám, byla dalším důkazem jeho božství. Přilévala však také olej do ohně jejich hněvu.

Podobenství o dvou synech

Ve sporech s rabíny Kristus své protivníky nikdy úmyslně neponižoval. Neradoval se, když se dostali do úzkých. Měl pro ně důležité poučení. Zahanboval své nepřátele tím, že je nechal, aby se sami chytili do pasti, kterou mu připravili. Když přiznali, že o povaze Janova křtu nic nevědí, dali Ježíši příležitost, aby jim ukázal, jací ve skutečnosti jsou, a znovu je varoval.

Řekl: “Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny. Přišel a řekl prvnímu: ‘Synu, jdi dnes pracovat na vinici!’ On odpověděl: ‘Nechce se mi.’ Ale potom toho litoval a šel. Otec přišel k druhému a řekl mu totéž. Ten odpověděl: ‘Ano, pane.’ Ale nešel. Kdo z těch dvou splnil vůli svého otce?” **Matouš 21,28-31.**

[376] Nečekaná otázka posluchače zaskočila. Byli zabrání do podobenství a bez váhání odpověděli: “Ten první!” Ježíš se na ně upřeně zahleděl a s vážnou tváří přísně řekl: “Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království. Přišel k vám Jan po cestě spravedlnosti, a vy jste mu neuvěřili. Ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, ale ani potom jste toho nelitovali a neuvěřili mu.” **Matouš 21,31.32.**

Kněží a starší nemohli odpovědět jinak než správně. Kristus dosáhl toho, že vyslovili svůj názor a schválili jednání prvního syna. Ten představoval celníky, kterými farizeové opovrhovali a které nenáviděli. Celníci se chovali velmi nemravně. Přestupovali Boží zákon a žili v naprostém rozporu s Božími požadavky. Byli to nevděční hříšníci. Výzvu k práci na Boží vinici pohrdavě odmítali. Když však přišel Jan a učil lidi, že mají činit pokání a nechat se pokřtít, celníci přijímali jeho poselství a dávali se křtít.

Druhý syn byl obrazem vůdců židovského národa. Někteří farizeové činili pokání a přijali Janův křest, ale vůdcové nechtěli uznat, že Jana poslal Bůh. Jeho varování a výstrahy je nepřiměly k nápravě. “Zavrhlí úmysl, který Bůh s nimi měl, když se nedali pokřtít od Jana.” **Lukáš 7,30.** Pohrdli jeho poselstvím. Stejně jako druhý syn řekl: “Ano, pane,” a nešel, tvrdili kněží a přední muži, že jsou poslušní, ale ve skutečnosti Boha neposlušovali. Okázale předstírali zbožnost, prohlašovali, že zachovávají Boží zákon, ale opravdová poslušnost jim chyběla. Celníky odsuzovali a proklínali jako bezbožníky. Opovrhovaní publikáni však svou vírou i svými skutky předcházeli tyto samolibé muže do nebeského království. Farizeové sice dostali více světla, ale jejich zbožná slova byla v rozporu s jejich skutky.

Podobenství o vinici

Kněží a přední muži nechtěli tuto pravdu slyšet. Mlčeli, ale doufali, že Ježíš řekne ještě něco, co by mohli obrátit proti němu. Museli proto strpět i jeho další slova.

Kristus řekl: “Poslyšte jiné podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval. Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody. Ale vinaři jeho služebníky chytili, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího

ukamenovali. Znovu poslal jiné služebníky, a to více než předtím, ale naložili s nimi právě tak. Nakonec k nim poslal svého syna; řekl si: ‘Na mého syna budou mít přece ohled!’ Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: ‘To je dědic. Pojd’te, zabijme ho, a dědictví připadne nám!’ Chytili ho, vyvlekli ven z vinice a zabili. Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?” **Matouš 21,33-40.**

Ježíš mluvil ke všem přítomným, ale na otázku mu odpověděli kněží a přední muži. “Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět vynos v určený čas.” **Matouš 21,41.** Zpočátku smysl podobenství nechápali. Najednou však poznali, že odsoudili sami sebe. Hospodář z podobenství představoval Boha, vinice židovský národ a zdi Boží zákon, který jej chránil. Strážní věž byla symbolem chrámu.

[377]

Majitel vinice udělal pro dobrou úrodu vše, co bylo třeba. Řekl: “Co se mělo pro mou vinici ještě udělat a já pro ni neudělal?” **Izajáš 5,4.** Bůh se o Izrael neúnavně staral. A stejně jako měli vinaři odevzdat majiteli vinice určitou část úrody, má Boží lid vzdávat Hospodinu čest životem, který je v souladu s jeho svatým povoláním. Ale tak jako vinaři zabíjeli služebníky, které k nim pán posílal pro ovoce, zabíjeli Židé proroky, kteří k nim z Božího pověření přicházeli a vyzývali je k pokání. Vraždili jednoho posla za druhým. Potud byl výklad podobenství zcela nepochybný a to, co následovalo, bylo rovněž více než zřejmé. V milovaném synovi, kterého pán vinice nakonec poslal k neposlušným vinařům, jehož chytili a zabili, viděli kněží a přední muži jasný obraz Ježíše a jeho blízcího se konce. V té době se už chystali Spasitele, kterého k nim Otec poslal jako poslední výzvu, zabít. Odplata, jež stihla nevděčné vinaře, představovala záhubu lidí, kteří osnovali Kristovu smrt.

Úhelný kámen

Spasitel na ně smutně hleděl a pokračoval: “Což jste nikdy nečetli v Písmech: ‘Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích’? Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. Kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtní.” **Matouš 21,42-44.**

Židé toto proroctví často opakovali v synagogách a vztahovali je na očekávaného Mesiáše. Kristus byl úhelným kamenem židovského národa i celého plánu spasení. Židovští stavitelé, kněží a přední muži Izraele tento základní kámen právě odmítali. Spasitel je chtěl upozornit na nebezpečí, jaké jim hrozí, a proto obracel jejich pozornost k proroctvím. Všemi možnými způsoby se jim snažil vysvětlit, čeho se vlastně chtějí dopustit.

Kristova slova měla ještě další význam. Na otázku: “Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?” chtěl od farizeů dostat právě takovou odpověď, jakou dostal. Chtěl, aby sami nad sebou vynesli rozsudek. Nedbali na jeho varování a nečinili pokání, tím zpečetili svůj osud. Spasitel si přál, aby pochopili, že na sebe sami přivolali záhubu. Chtěl jim ukázat, že Bůh jim jako národu spravedlivě odnímá jejich výsady a že nakonec může dojít nejen ke zničení chrámu a města, ale i k rozptýlení celého národa.

Posluchači varování pochopili. Kněží a starší však byli i přes rozsudek, který nad sebou vyřkli, připraveni naplnit slova: “To je dědic. Pojd’te, zabijme ho.” “Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů,” protože ty byly na Ježíšově straně (**Matouš 21,38.46**).

[378] Když Kristus zmínil proroctví o zavrženém kameni, dotkl se skutečné události z dějin Izraele spojené se stavbou prvního chrámu. Proroctví se vztahovalo zejména na dobu prvního Kristova příchodu a mělo oslovit především Židy, ale je poučné i pro nás. Při stavbě Šalomounova chrámu se velké kameny určené na zdi a základy opracovávaly již v kamenolomu. Dělníci je potom jen přivezli na místo a stavěli na sebe podle plánu, žádnými nástroji je již neupravovali. Na stavbu základů tehdy přivezli jeden mimořádně velký kámen zvláštního tvaru. Řemeslníci však pro něj nenašli místo a odmítli jej. Byl jim jen k zlosti, ležel tam nevyužitý a překážel. Dlouho se jim k ničemu nehodil. Když potom stavitelé zakládali roh, nemohli najít kámen, který by byl dost velký, silný a měl vhodný tvar, aby zapadl do určeného místa a unesl tíhu, která na něm měla spočinout. Kdyby na toto důležité místo zvolili nevhodný kus, bezpečnost celé stavby by byla ohrožena. Museli najít kámen odolný vůči působení slunce, mrazu a deště. Již dříve vybrali několik kamenů, ale všechny se pod obrovskou tíhou a tlakem rozdrobily na kusy. Jiné nevydržely prudké změny povětrnostních podmínek. Nakonec si stavitelé všimli zavrženého kamene. Bez jediné trhliny odolával dlouhodobému pů-

sobení větru, slunce a bouří. Stavitelé se rozhodli jej prověřit. Obstál téměř ve všem. Zbývala poslední zkouška. Pokud snese i silný tlak, použijí jej jako úhelný kámen. Vyzkoušeli jej a on vydržel. Přenesli ho tedy na určené místo a zjistili, že do něho přesně zapadá. Izajášovi bylo v prorockém vidění ukázáno, že tento kámen představuje Krista. Prorok napsal:

“Doslýchávejte svatost Hospodina zástupů! Jeho se bojte a strachujte. Vám bude svatyní, ale oběma domům izraelským kamenem úrazu a skálou, o kterou budou klopýtat, bude osidlem a léčkou obyvatelům Jeruzaléma. Mnozí z nich klopýtnou, padnou a roztrhají se, uvíznou v léčce a chytí se.” **Izajáš 8,13-15**. Izajáš z prorockého vidění o prvním Spasitelově příchodu poznal, že Kristus bude podroben zkouškám a těžkostem, jejichž symbolem bylo prověřování základního úhelného kamene Šalomounova chrámu. “Proto praví toto Panovník Hospodin: ‘Já to jsem, kdo za základ položil na Sijónu kámen, kámen osvědčený, úhelný a drahý, základ nejpevnější; kdo věří, nemusí spěchat.’” **Izajáš 28,16**.

[379]

Bůh ve své nekonečné moudrosti sám vybral základní kámen a sám jej položil. Nazval jej “základem nejpevnějším”. Celý svět na něho může složit svá břemena a své trápení, kámen vše vydrží. Lidstvo na něm může stavět s naprostou jistotou. Kristus je “kámen osvědčený”. Nikoho, kdo na něho spoléhá, nezklame. Obstál v každé zkoušce. Unesl tíhu viny Adama i jeho potomstva. Zvítězil nad mocnostmi zla. Nese břemena, která na něho vkládají všichni kající se hříšníci. V Kristu nalézají každé vinou zatížené srdce úlevu. On je “základ nejpevnější”. Všichni, kdo v něho doufají, jsou v bezpečí.

[380]

Izajášovo proroctví nazývá Krista základem nejpevnějším i kamenem úrazu. Apoštol Petr napsal pod vlivem Ducha svatého zcela jasně, pro koho je Kristus základním kamenem a pro koho skálou, o kterou klopýtá:

“Vždyt’ jste ‘okusili, že Pán je dobrý!’ Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je ‘vyvolený a vzácný’. I vy bud’te živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. Neboť v Písmu stojí: ‘Hle, kladu na Siónu kámen vyvolený, úhelný, vzácný; kdo v něj věří, nebude zahanben.’ Vám, kteří věříte, je vzácný, ale nevěřícím je to ‘kámen, který stavitelé zavrhli; ten se stal kamenem úhelným’, ale i ‘kamenem úrazu a

skálou pádu'. Oni přicházejí k pádu svým vzdorem proti slovu." 1. **Petrův 2,3-8.**

Pro věřící je Kristus pevným základem. Důvěřují mu a podřizují se mu, obrazně řečeno — padají na skálu a tříští se. Padnout na skálu a rozbít se znamená zřít se vlastní spravedlnosti a jít ke Kristu s pokorou dítěte, litovat svých hříchů a věřit v jeho odpouštějící lásku. Jen vírou a poslušností můžeme stavět na Kristu jako na svém základu.

Na tomto živém kameni mohou stavět jak Židé, tak i pohané. Kristus je jediným základem, na němž může naše stavba bezpečně spočinout. Je dost velký a silný na to, aby unesl tíhu celého světa i jeho břemen. Člověk, který je spojen s Kristem, živým kamenem, a staví na něm, se sám také stává živým kamenem.

Mnoho lidí se vlastními silami otesává, obrušuje a zkrášluje. "Živými kameny" se však stát nemohou, protože nejsou spojeni s Kristem. Bez společenství s Ježíšem nemůže být nikdo spasen. Nebude-li v nás přebývat Kristus, nemůžeme odolat bouřím pokušení. Naše věčné bezpečí závisí na pevnosti základního kamene naší stavby. Mnozí lidé dnes stavějí na neověřených základech. Když potom přijdou deště, silné bouře či záplavy, jejich dům se zřítí, protože není postaven na Skále věčnosti, na úhelném kameni, Ježíši Kristu.

Pro lidi, kteří "přicházejí k pádu svým vzdorem proti slovu", je Kristus skálou, o kterou klopýtají. Ale "kámen, který stavitelé zavrhli. . . , se stal kamenem úhelným". Stejně jako zavržený kámen snášel i Kristus ve svém pozemském životě opovržení a urážky. "Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolestí, zkoušený nemocemi. . . , tak opovržený, že jsme si ho nevážili." **Izajáš 53,3.** Blížila [381] se však doba, kdy měl být oslaven. "Ve svém zmrtvýchvstání" bude "veden do moci Božího Syna". **Římanům 1,4.** Při svém druhém příchodu se zjeví jako Pán nebe i země. Lidé, kteří se jej chystají ukřížovat, uznají jeho velikost. Zavržený kámen se před zraky celého vesmíru stane kamenem úhelným.

"Na koho on padne, toho rozdrtí." **Matouš 21,44.** Lid, který zavrhl Krista, se měl již brzy stát svědkem zkázy svého města i celého národa. Jeho sláva měla být zničena a rozmetána jako prach. Co bylo příčinou pádu Židů? Skála. Kdyby na ní byli stavěli, mohla být jejich záštitou. Byla to Boží dobrotá, jíž pohrdali, spravedlnost, kterou odmítali, milosrdenství, které přehlíželi. Lidé se stavěli proti

Bohu a to, co je mělo vést ke spasení, přispělo k jejich záhubě. Vše, co mělo podle Boží vůle sloužit k životu, vedlo k smrti. Ukřížováním Krista Židé rozhodli o zkáze Jeruzaléma. Krev prolitá na Golgotě se stala těžkým balvanem, který je strhl do časné i věčné záhuby. Tak tomu bude i v poslední veliký den, kdy na lidi, kteří odmítali Boží milost, dopadne Boží soud. Kristus, skála, o kterou klopýtali, se zjeví jako hora odplaty. Sláva vyzařující z jeho tváře bude pro spravedlivé životem, a pro bezbožné spalujícím ohněm. Hříšníci budou zničeni, protože odmítli Boží lásku a pohrdli jeho milostí.

Ježíš Židy mnohokrát varoval a na různých příkladech jim ukazoval, jaké následky pro ně bude mít zavržení Božího Syna. Stejnými slovy oslovuje v každé době všechny, kdo jej nechtějí přijmout za svého Vykupitele. Měli by si vzít k srdci veškerá jeho varování. Zne-
svěcený chrám, neposlušný syn, nepoctiví vinaři i přezíraví stavitelé se odrážejí v životě každého hříšníka. Nebude-li činit pokání, stihne jej stejný osud jako postavy z podobenství.

[382]

66. kapitola — Léčky

Kněží a přední muži tiše vyslechli Kristovy ostré výtky. Nemohli je vyvrátit. Ještě více se však utvrdili v rozhodnutí zmocnit se jej, a proto k němu poslali zvědy, “kteří měli předstírat, že to myslí upřímně, aby jej přistihli při výroku, pro nějž by ho mohli vydat vladařově moci a soudu”. **Lukáš 20,20**. Neposlali za ním starší farizeje, se kterými se Ježíš často setkával, ale horlivé a nadšené mladíky. Mysleli si totiž, že je Kristus nezná. Doprovázeli je i někteří herodiáni. Také oni měli vyslechnout Kristova slova, aby potom, až bude souzen, mohli proti němu svědčit. Farizeové a herodiáni byli úhlavními nepřáteli, nenávist ke Kristu je však tentokrát spojila.

O dani

Farizeové se stále rozčilovali, že na nich Římané vymáhají daně. Byli přesvědčeni, že placení těchto dávek je v rozporu s Božím zákonem. Jednou je napadlo, že otázka daní by mohla být dobrou léčkou pro Ježíše. Zvědové k němu přišli a předstírali, že upřímně touží znát své povinnosti. Ptali se: “Mistře, víme, že správně mluvíš a učíš a nestráníš nikomu, nýbrž učíš cestě Boží podle pravdy. Je nám dovoleno dávat daň císaři, nebo ne?” **Lukáš 20,21.22**.

Slova “víme, že správně mluvíš a učíš” mohla být obdivuhodným vyznáním, kdyby je ovšem mysleli upřímně. Bylo to pravdivé svědectví, ale zvědové je řekli jen proto, aby Ježíše oklamali. Farizeové dobře věděli, že Kristus mluví a učí pravdu, a podle svých vlastních slov budou souzeni.

Zvědové se domnívali, že se jim podařilo lstivý záměr skrýt. Ježíš však četl v jejich srdci jako v otevřené knize a jejich pokrytectví prohlédl. Řekl: “Co mě pokoušíte?” Ukázal, že zná jejich skrytý úmysl, a dal jim tak znamení, které nežádali. Ještě více je zmátl, když dodal: “Ukažte mi denár!” Přinesli mu jej a on se zeptal: “Čí je tento obraz a nápis?” Odpověděli: “Císařův.” Ježíš ukázal na slova

vyražená na minci a řekl: “Co je císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu.” **Marek 12,15-17.**

Zvědové si mysleli, že Ježíš na otázku odpoví zcela jednoznačně, buď tak, či onak. Kdyby řekl, že dávat císaři daň je nezákonné, ohlásili by to římským úřadům, a ty by Ježíše zatkly za podněcování vzpoury. V případě, že by placení daní prohlásil za zákonné, obvinili by jej před lidem, že se staví proti Božímu zákonu. Najednou si však nevěděli rady, cítili, že jsou poraženi. Ježíš jim jejich plány překazil. K jeho stručné a jasné odpovědi neměli co dodat.

[383]

Ježíš nemluvil nijak vyhýbavě, odpověděl na otázku přímo a otevřeně. V ruce držel minci, na níž bylo vyraženo císařovo jméno i jeho podoba. Prohlásil, že žijí-li pod ochranou římské moci, musí ji podporovat tak, jak žádá, pokud to není v rozporu s jejich povinností vůči Bohu. Měli se pokojně podřizovat zákonům země, ale především měli v každé době zachovat věrnost Bohu.

Spasitelova slova: “Co je Boží, odevzdejte Bohu” byla pro pleťchářské Židy ostrou výtkou. Kdyby byli věrně plnili své povinnosti vůči Bohu, nebyli by poraženým národem a nemuseli by se podřizovat cizí moci. Nad Jeruzalémem by nevlála římská vlajka, v jeho branách by nestála římská stráž a v jeho hradbách by nevládl římský správce. Židovský národ platil za to, že nebyl vždy věrný Bohu.

Když farizeové vyslechli Kristovu odpověď, “podivili se, nechali ho a odešli”. **Matouš 22,22.** Ježíš jim vytkl jejich pokrytectví a domýšlivost a vyřkl přitom jednu velmi důležitou zásadu. Jasně vymezil povinnosti, které má člověk vůči světské vládě, i jeho povinnosti vůči Bohu. Mnoho lidí tuto spornou otázku konečně pochopilo a od té doby se ve svém životě řídili Ježíšovou zásadou. Mnozí sice odešli nespokojeni, ale viděli, že otázka byla jasně vysvětlena a obdivovali Ježíšovu prozíravost.

Saduceové a jejich otázky

Jakmile Spasitel umlčel farizeje, přišli se svými lstivými otázkami saduceové. Mezi oběma skupinami panovalo silné nepřátelství. Farizeové se přísně drželi tradice. Důsledně zachovávali vnější obřady, horlivě se očišťovali, postili, dlouze se modlili a okázale dávali almužny. Kristus však řekl, že jejich lidská nařízení znevažují Boží zákon. Farizeové byli jako celek zaslepení a pokrytečtí. Našli se

však mezi nimi i upřímně zbožní lidé, kteří přijali Kristovo učení a stali se jeho učedníky. Saduceové odmítali farizejské tradice. Tvrdili, že se více drží Písma a považují jej za základní pravidlo života. Ve skutečnosti to však byli pochybovační materialisté.

Saduceové popírali existenci andělů a nevěřili ve vzkříšení mrtvých ani v příští život s jeho odměnami či tresty. Ve všech těchto otázkách se s farizeji rozcházeli. Hlavním předmětem jejich sporu však vždy zůstávalo vzkříšení. Farizeové pevně věřili ve vzkříšení, ale v rozpravách o budoucnosti je saduceové přiváděli do úzkých. Smrt pro ně byla nepochopitelným tajemstvím. Jejich neschopnost vyvrátit námitky saduceů obě strany popouzela. Vzájemná výměna názorů většinou vyústila v ostrou hádku, která propast mezi nimi ještě prohlubovala.

[384] Saduceů bylo mnohem méně než farizeů a neměli na lid takový vliv. Mnozí z nich však byli bohatí a požívali všech výhod, které majetek člověku nabízí.

Patřili k nim především kněží, z jejichž řad se obvykle volil velekněz. Podmínkou jeho ustavení však byl slib, že nebude veřejně prosazovat své skeptické názory. Početní převaha a oblíbenost farizeů nutila saduceje, pokud zastávali nějaký kněžský úřad, aby alespoň navenek uznávali jejich učení. Ale sama skutečnost, že mohli zaujímat takové postavení, dodávala jejich bludným názorům váhu.

Saduceové odmítali Ježíšovo učení. Nechtěli připustit, že by se Duch svatý, který v Ježíši působil, mohl projevovat takovým způsobem. Navíc bylo Ježíšovo učení o Bohu a budoucím životě v naprostém rozporu s jejich představami. Věřili, že Bůh je jedinou člověku nadřazenou bytostí, ale tvrdili, že všemocná prozřetelnost a božská předvídavost by člověka zbavovaly svobodné vůle a stavěly by jej do poníženého postavení otroka. Byli přesvědčeni, že Bůh stvořil člověka a ponechal jej jeho vlastnímu rozhodování bez závislosti na nějakém vyšším vlivu. Věřili, že člověk může svobodně utvářet svůj život i světové události a že má svůj osud ve svých rukou. Popírali, že by Duch svatý působil prostřednictvím lidí či přírody. Přesto zastávali názor, že se člověk může správným využitím svých přirozených schopností povznést, dosáhnout vyššího poznání a že zachováváním přísných požadavků a odříkáním se může očistit.

Jejich představy o Bohu ovlivňovaly i jejich povahu. Bůh podle jejich mínění neměl o člověka žádný zájem, a proto se ani oni jeden o druhého nestarali a vzájemné společenství nepěstovali. Popírali vliv Ducha svatého na lidské jednání, a proto jeho moc v jejich životech chyběla. Stejně jako ostatní Židé chvástali se i saduceové tím, že patří k potomkům Abrahama a že přísně dodržují požadavky zákona. Skutečný duch zákona i Abrahamova víra a dobrota jim však chyběly. Měli v sobě málo lásky. Věřili, že každý člověk si může zajistit vše, co v životě potřebuje. Bída a utrpení druhých se jich nijak nedotýkaly. Žili sami pro sebe.

Kristus svými slovy i činy svědčil o Boží moci, která se projevuje nadpřirozeným způsobem, o budoucím životě a o Bohu jako Otci lidí, který má vždy na mysli jejich skutečné zájmy. Jeho dobrota a láska zjevovala působení Boží moci a byla výčitkou sobecké výlučnosti saduceů. Ježíš učil, že Bůh působí svým svatým Duchem na srdce člověka pro jeho dobro na zemi i na věčnosti. Ukazoval, jak mylné je chtít lidskými silami změnit povahu. Takové dílo může vykonat jedině Boží Duch.

Saduceové byli odhodláni jeho učení zpochybnit. Snažili se vyvolat s Ježíšem spor. Doufali, že i kdyby snad nedosáhli jeho odsouzení, podaří se jim ho alespoň znevážit. Rozhodli se nastolit otázku vzkříšení. Bude-li s nimi souhlasit, urazí farizeje. Nebude-li s nimi souhlasit, mohou jeho učení veřejně zesměšnit.

Saduceové tvrdili, že pokud se má nesmrtelné tělo skládat ze stejných částic hmoty jako tělo smrtelné, musí být po zmrtvýchvstání opět z masa a kostí a život, který byl na zemi přerušen, musí pokračovat v nebi. Na věčnosti by tedy potom pokračovaly pozemské svazky, manželé by opět žili spolu, muži by se ženili a ženy vdávaly a všechno by pokračovalo tak jako před smrtí, včetně lidských slabostí a vášní.

Odpovědí na jejich otázky Ježíš poodhalil tajemství budoucnosti. “Po vzkříšení se lidé nežení ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé.” **Matouš 22,30**. Ukázal, že se saduceové ve své víře mýlí a vycházejí ze špatných předpokladů. “Mýlíte se,” řekl jim, “neznáte Písma ani moc Boží.” **Matouš 22,29**. Neobviňoval je jako farizeje z pokrytectví, ale z toho, že věří bludům.

Saduceové si o sobě mysleli, že se drží Písma více než všichni ostatní. Ježíš jim však ukázal, že jeho skutečný význam vlastně

ani neznají. Písmo je možné pochopit jen tehdy, když se člověk nechá osvětit Duchem svatým. Ježíš prohlásil, že neznalost Písma a Boží moci jim zatemnila mysl a vnesla zmatek do jejich víry. Chtěli obsáhnout Boží tajemství svým omezeným rozumem. Kristus je vybízel, aby se otevřeli svatým pravdám, které by jejich chápání rozšířily a prohloubily. Tisíce lidí ztrácejí víru, protože nejsou schopni pochopit Boží tajemství. Neumějí vysvětlit podivuhodné působení Boží moci. Odmítají proto její projevy a přisuzují je přírodním silám, kterým však také nerozumějí. Jediným klíčem k pochopení tajemství, která nás obklopují, je uznat, že nade vším stojí Boží přítomnost a moc. Lidé potřebují poznat Boha jako Stvořitele vesmíru, který vše řídí a uskutečňuje. Potřebují lépe znát jeho povahu a tajemství jeho působení.

Kristus vysvětlil svým posluchačům, že kdyby nebylo zmrtvýchvstání, nemělo by Písmo, kterému věří, žádný smysl. Řekl: “A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám Bůh pravil: ‘Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?’ On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých.” **Matouš 22,31.32.** Pro Boha je skutečné i to, co se dosud neuskutečnilo. Od počátku vidí konec, zná výsledek svého zatím nedokonaného díla. Všichni spravedliví mrtví, od Adama až k poslednímu svatému, který zemře, uslyší hlas Božího Syna a vstanou z hrobu k věčnému životu. Bůh bude jejich Bohem a oni budou jeho lidem. Budou si navzájem blízcí a bude mezi nimi panovat láska. Takový je Boží záměr, a přestože se ještě neuskutečnil, Bůh jej vidí jako skutečnost. Mrtví jsou pro něho živí.

Těmito slovy Kristus saduceje umlčel. Neměli k nim co dodat. Nenašli jediné slovo, které by mohli využít k jeho odsouzení. Nezískali nic než opovržení lidu.

Nejdůležitější přikázání

Farizeové se však ještě nevzdali. Stále doufali, že se jim podaří přimět Krista k výroku, který by mohli proti němu použít. Přesvědčili jednoho učeného zákoníka, aby se zeptal Ježíše, které z deseti přikázání zákona je nejdůležitější.

První čtyři přikázání vymezují povinnosti člověka vůči Stvořiteli a farizeové je považovali za významnější než zbývajících šest, v nichž jsou shrnuty povinnosti k bližním. Pravá zbožnost se potom z

jejich života vytrácela. Ježíš lid na tento nedostatek upozorňoval a učil, jak je důležité konat dobré skutky, protože strom se pozná podle ovoce, jaké nese. Obviňovali jej tedy, že posledních šest přikázání vyzdvihuje nad první čtyři.

[386]

Zákoník přistoupil k Ježíši a přímo se ho zeptal: “Které přikázání je první ze všech?” Kristova odpověď byla jasná a přesvědčivá: “První je toto: ‘Slyš, Izraeli, Hospodin, Bůh náš, jest jediný pán; miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly!’” **Marek 12,29.30.** Druhé přikázání vychází z prvního a velmi se mu podobá: “‘Miluj svého bližního jako sám sebe!’ Většího přikázání nad tato dvě není.” **Marek 12,31.** “Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.” **Matouš 22,40.**

První čtyři přikázání jsou shrnuta do jedné stěžejní zásady: “Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce.” Dalších šest vystihují slova: “Miluj svého bližního jako sám sebe!” Podstatou obou těchto příkazů je zákon lásky. Není možné první zachovávat a druhé přestupovat a naopak. Dáme-li ve svém srdci Bohu na první místo, budeme mít správný vztah i ke svému bližnímu. Budeme jej mít rádi jako sami sebe. Jedině tehdy, když budeme nade vše milovat Boha, budeme schopni milovat i svého bližního.

Celé Desatero je možno vyjádřit příkazem lásky k Bohu a k člověku a ani jedno přikázání nemůže být přestoupeno, aniž by se neporušila tato zásada. Kristus učil své posluchače, že Boží zákon není souhrnem jednotlivých na sobě nezávislých nařízeních, z nichž jedna jsou důležitější než druhá, a proto snad některá mohou být beztrestně přehlížena. Představoval všechna přikázání, první čtyři i dalších šest, jako jeden Boží celek. Učil, že láska k Bohu se projevuje v poslušnosti všech jeho přikázání.

Zákoník, který Ježíši otázku položil, znal zákon velmi dobře a Spasitelova odpověď jej překvapila. Nečekal, že prokáže tak zevrubnou a dokonalou znalost Písma. Kristus mu pomohl lépe pochopit podstatu svatých přikázání. V přítomnosti kněží a předních mužů otevřeně uznal, že Ježíšův výklad zákona je správný, a dodal:

“Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že jest jediný Bůh a že není jiného kromě něho; a milovat jej z celého srdce, z celého rozumu i z celé síly a milovat bližního jako sám sebe je víc než přinášet Bohu oběti a dary.” **Marek 12,32.33.**

Moudrost Kristovy odpovědi zákoníka přesvědčila. Uvědomoval si, že jeho náboženství staví spíše na vnějších obřadech než na vnitřní zbožnosti. Do jisté míry cítil i marnost pouhých obřadních obětí a bezduchého prolévání krve za hřích.

Pochopil, že láska k Bohu a poslušnost stejně jako nesobecký vztah k bližnímu má mnohem větší cenu než celý obřadní systém. Svou ochotou uznat správnost Kristova výkladu i jasnou a rozhodnou odpověď před zraky lidu se zákoník výrazně lišil od kněží a starších. Ježíš se nad čestným mužem, který se odvážil vyslovit své přesvědčení tváří v tvář hněvu kněží a hrozbám předních mužů, smiloval. “Když Ježíš viděl, že moudře odpověděl, řekl mu: ‘Nejsi daleko od Božího království.’” **Marek 12,34.**

Zákoník se přiblížil Božímu království, protože pochopil, že Bůh má raději spravedlivé skutky než zápalné či jiné oběti. Potřeboval ještě poznat Kristovu božskou povahu a vírou v něho přijmout moc, aby mohl skutky spravedlnosti konat. Obřadní služba neměla bez živé víry v Krista žádný smysl. Dokonce i mravní zákon ztrácí svůj význam, pokud není chápán ve vztahu ke Spasiteli. Kristus opakovaně zdůrazňoval, že Otcův zákon znamená mnohem víc než pouhé příkazy. Zákon je ztělesněním stejné zásady, kterou zjevuje evangelium. Zákon vymezuje člověku jeho povinnost a ukazuje mu jeho vinu. Člověk musí u Krista hledat odpuštění a sílu k tomu, aby mohl podle zákona žít.

Syn Davidův

Když Ježíš odpovídal zákoníkovi, shromáždili se k němu farizeové a on se jich zeptal: “Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?” **Matouš 22,42.** Tou otázkou chtěl zkoušet jejich víru v Mesiáše. Chtěl, aby řekli, zda jej považují jen za člověka, nebo za Božího Syna. Celý sbor hlasů svorně odpověděl: “Davidův.” Tak se hovořilo o Mesiáši v proroctví. Když Ježíš zjevoval své božství v mocných činech, když uzdravoval nemocné a křísil mrtvé, lidé se ptali: “Není to Syn Davidův?” **Matouš 12,23.** Syrofenická žena, slepý Bartimeus a mnoho dalších k němu volalo o pomoc: “Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův!” **Matouš 15,22.** Když vjížděl do Jeruzaléma, lidé jej radostně vítali: “Hosanna synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově!” **Matouš 21,9.** I děti v chrámu

s radostí opakovaly tato slova. Avšak mnozí z těch, kdo nazývali Ježíše synem Davidovým, neuznávali jeho božství. Nepochopili, že Davidův syn je i Božím Synem.

Když lidé odpověděli, že Kristus je Davidovým synem, Ježíš řekl: “‘Jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy. Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem?’ A nikdo nebyl s to odpovědět mu ani slovo; od toho dne se ho již nikdo neodvážil tázat.” **Matouš 22,43-46.**

[388]

67. kapitola — Naposledy v chrámu

Ježíš učil v chrámu poslední den. Byl středem pozornosti všech, kdo se v Jeruzalémě shromáždili. Lidé se tísnili v chrámových nádvořích a sledovali spor, který tam právě probíhal. Dychtivě poslouchali a snažili se zachytit každé Ježíšovo slovo. Něco takového svět dosud nezažil. Stanuli proti sobě mladý Galilejec bez nejmenšího náznaku pozemské slávy či královské hodnosti a kněží v bohatě zdobených oděvech, přední muži v slavnostním oblečení s odznaky, vypovídajícími o jejich vysokém postavení, a zákoníci se svitky, na něž se tak často odvolávali.

Ježíš byl naprosto klidný, stál před nimi s důstojností krále. Obdařený nebeskou mocí upřeně hleděl na své protivníky, kteří odmítali jeho učení, pohrdali jím a usilovali mu o život. Mnohokrát se již pokusili jej napadnout, ale jejich plány vlákat ho do pastí a odsoudit vždy ztroskotaly. Ježíš odrážel jeden útok za druhým. Proti zaslepenosti a bludům farizeů a kněží stavěl čistou a jasnou pravdu. Odhalil jejich pravou tvář a důrazně je varoval před odplatou, která je stihne, pokud se neodvrátí od svých zlých skutků. Měl však před sebou ještě jeden úkol. Musel dokončit své poslání.

Zájem lidí o Krista a jeho dílo neustále rostl. Jeho učení je přitahovalo, ale zároveň i mátlo. Vážili si kněží a rabínů pro jejich vzdělanost a očividnou zbožnost. V náboženských záležitostech se jim vždy poslušně podřizovali. Najednou viděli, že jejich vůdcové se snaží Ježíše znevážit. Jeho moc a poznání byly však s každým jejich útokem ještě zřetelnější. V zamračených tvářích kněží a starších viděli zklamání a rozpaky. Divili se, proč přední muži nechtějí v Ježíše uvěřit, když jeho učení je tak jasné a srozumitelné. Sami ale nevěděli, jak se rozhodnout. S úzkostí napjatě sledovali každý pohyb mužů, jejichž radami se až dosud vždy řídili.

Kristus vyprávěl svá podobenství jednak proto, aby varoval vůdce židovského národa, a také proto, aby je slyšel lid, který byl ochoten nechat se poučit. Bylo však třeba promluvit ještě jasněji. Lidé byli v zajetí úcty k tradicím a slepé víry ve zkaženého kněze.

Kristus musel tato pouta rozlomit. Musel odhalit skutečnou povahu kněží, předních mužů a farizeů. [389]

Varování před farizeji a zákoníky

Řekl: “Na stolicí Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. Proto číňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní.” **Matouš 23,2.3.** Zákoníci a farizeové tvrdili, že jim Hospodin udělil božskou moc podobně jako Mojžíšovi. Tvrdili, že jako vykladači zákona a soudci lidu stojí na jeho místě. Vyžadovali proto od lidí bezmeznou úctu a poslušnost. Ježíš nabádal učedníky, aby dělali to, co je rabíni podle zákona učí, ale aby se neřídili jejich příkladem. Oni sami totiž podle svého učení nežili.

Učili dokonce i věci, které byly v rozporu s Písmem. Ježíš řekl: “Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem.” **Matouš 23,4.** Farizeové totiž vydávali mnoho předpisů, které vycházely z tradice a nesmyslně omezovaly osobní svobodu. Určité části zákona vykládali tak, aby mohli lidu uložit další povinnosti. Sami je podle okolností buď tajně zanedbávali, nebo tvrdili, že jsou od nich osvobozeni.

Neustále okázale předváděli svoji zbožnost. Nic nebylo tak svaté, aby jim k tomuto účelu nemohlo posloužit. Když Bůh hovořil s Mojžíšem o svých přikázáních, řekl: “Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima.” **5. Mojžíšova 6,8.** Tato slova mají hluboký význam. Pokud člověk přemýšlí o Božím slově a žije podle něho, mění se k lepšímu. Zásady Božího zákona se projevují ve spravedlivém a láskyplném jednání. To je ono znamení na ruku. Člověk se nenechá svést k podvodu, úplatkářství ani jiné nepravosti. Jeho ruce konají skutky milosrdenství a lásky. V očích upřených k ušlechtilému cíli se zračí čistota a upřímnost. Spravedlnost toho, kdo miluje a ctí Boží slovo, lze vyčíst i z jeho tváře. Židé v Kristově době to však nepochopili. Příkaz, který dal Bůh Mojžíšovi, si vyložili tak, že mají nosit přikázání Písma na sobě. Vypsali si je na pergamenové pásy a okázale si je ovazovali kolem hlavy a zápěstí. Tím se jim však Boží zákon do srdce ani myslí nevryl. Nosili pergameny jen jako vnější znamení, aby na sebe

upoutali pozornost. Chtěli budít dojem zbožnosti a získat úctu lidu. Ježíš zasadil této nesmyslné přetvářce tvrdou ránu:

“Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli: rozšiřují si modlitební řemínky a prodlužují třásně, mají rádi přední místa na hostinách a přední sedadla v synagogách, líbí se jim, když je lidé na ulicích zdraví a říkají jim ‘Mistře’. Vy však si nedávejte říkat ‘Mistře’: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratří. A nikomu na zemi nedávejte jméno ‘Otec’: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat ‘Učiteli’: váš učitel je jeden, Kristus.” **Matouš 23,5-10**. Spasitel odhalil jejich sobeckou ctižádost, usilovnou snahu získat moc a postavení i předstíranou pokoru, kterou chtěli zakrýt svoji chamtivost a závist. Při slavnostních příležitostech bývalo zvykem přidělovat hostům místa podle jejich postavení. Lidé, kteří seděli na nejčestnějších místech, byli středem pozornosti a byla jim věnována zvláštní péče. Právě o takové pocty farizeové usilovali a Ježíš jim to vytýkal.

[390]

Odsuzoval také jejich marnivou touhu po tom, aby jim lidé říkali ‘Mistře’ nebo ‘Rabbi’. Zdůrazňoval, že takové oslovení nenáleží lidem, ale Kristu. Kněží, zákoníci, přední muži, vykladači a strážci zákona byli přece bratry, dětmi jediného Otce. Ježíš nabádal lid, aby žádnému člověku nevzdával svým oslovením takovou poctu, která by naznačovala, že je pánem jejich svědomí či víry.

Co by asi řekl Kristus, kdyby žil na zemi v dnešní době vedle všech “velebných pánů” a “důstojných otců”? Nezopakoval by svá slova: “Ani si nedávejte říkat ‘Učiteli’: váš učitel je jeden, Kristus”? Písmo říká o Bohu: “Svaté, bázeň budící je jeho jméno.” **Žalm 111,9**. Komu z lidí by náleželo takové označení? Kdo z lidí je tak moudrý a spravedlivý? Lidé, kteří se nechávají uctivě oslovovat, často velmi zkresleně představují Boží jméno a Boží povahu! Pod honosným rouchem vysokého a svatého úřadu se často skrývá světská ctižádost, panovačnost a nejhanebnější hříchy. Spasitel pokračoval:

“Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.” **Matouš 23,11.12**) Kristus opakovaně učil, že měřítkem skutečné velikosti je mravnost. V očích nebes je veliký ten, kdo žije pro dobro bližních a koná skutky lásky a milosrdenství. Sám Kristus, Král slávy, sloužil padlému lidstvu.

Ježíš řekl: “Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo

chtějí vejít.” **Matouš 23,13**. Kněží a zákoníci překrucovali Písmo a zatemňovali mysl lidí, kteří by jinak poznali Kristovo království a pochopili duchovní život, jenž je základem skutečné svatosti.

“Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjídáte domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnější soud.” **Matouš 23,14**) Farizeové měli na lid velký vliv a využívali jej pro své vlastní zájmy. Získávali si důvěru zbožných vdov a přesvědčovali je, že je jejich povinností věnovat majetek na náboženské účely. Začali rozhodovat o jejich penězích a vychytralými úskoky je využívali ve svůj vlastní prospěch. Svoji nepoctivost zakrývali dlouhými modlitbami na veřejnosti a okázalou zbožností. Kristus řekl, že pro toto pokrytectví na ně dopadne těžší soud.

Stejná výtká platí i v dnešní době pro všechny, kdo dávají přehnaně najevo svou zbožnost, a přitom jsou plni sobectví a lakoty. Na čas se jim sice daří klamat své bližní a zakrývat sobectví a hrabivost zdáním čistoty, Boha však oklamat nemohou. On zná všechny naše pohnutky a každého bude soudit podle jeho skutků.

Kristus nelítostně odsuzoval zlořády, ale velmi pečlivě dbal na to, aby nijak nesnižoval povinnosti, které člověk má. Odsuzoval sobecké vydírání vdov a zneužívání jejich darů. Zároveň však pochválil vdovu, která přinesla svůj příspěvek do Boží pokladnice. Bůh žehná dárcům i tehdy, když jiní jejich dary zneužívají, a nic mu v tom nemůže zabránit.

[391]

Dar chudé vdovy

Ježíš stál na nádvoří a pozoroval lidi, kteří přicházeli k pokladnicím. Bohatí často přinášeli velké částky a okázale je vhazovali do schránek. Ježíš se na ně smutně díval a nic na jejich štědré dary neříkal. Náhle se jeho tvář rozzářila. Spatřil, jak se k pokladnicím nesměle blíží chudá vdova. Jako by se bála, aby si jí nikdo nevšiml. Když viděla bohaté, jak tam nadutě vhazují své dary, zaváhala a téměř se ani neodvažovala jít dál. Přesto však toužila dát na Boží dílo, které milovala, alespoň to málo, co měla. Rozevřela dlaň a podívala se na svůj dar. Ve srovnání s příspěvky, které přinášeli lidé kolem ní, to nebylo téměř nic, ale bylo to všechno, co měla. Ve vhodnou chvíli rychle vhodila do schránky své dva peníze a spěchala pryč. Vtom si všimla, že se na ni Ježíš upřeně dívá.

Spasitel k sobě zavolal učedníky a upozornil je na chudou vdovu. Potom zaslechla pochvalná slova: “Vpravdě vám pravím, že tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní.” **Lukáš 21,3**. Oči se jí zalily slzami radosti. Poznala, že Ježíš její čin pochopil a ocenil. Mnozí by jí poradili, aby si svůj nepatrný dar nechala pro své potřeby. Vždyť mezi tolika štědrými dary se v rukou blahobytných kněží úplně ztratí. Ježíš jí však rozuměl. Věřila, že službu v chrámu ustanovil sám Bůh, a proto dala na její podporu vše, co měla. Udělala, co mohla, a lidé si navždy budou připomínat její štědrost. Ona se ze svého činu bude moci radovat i na věčnosti. S darem dala i celé své srdce. Jeho hodnota nespočívala v ceně mincí, ale ve velikosti její lásky k Bohu a v zájmu o Boží dílo, které ji k činu vedly.

Ježíš o chudé vdově řekl: “Dala víc než všichni ostatní.” **Marek 12,43**. Bohatí dávali ze svého nadbytku, často proto, aby je lidé viděli a vážili si jich. Dávali veliké dary, ale nemuseli pro ně obětovat nic ze svého pohodlí či přepychu. Nemuseli se ničeho vzdát, a proto se jejich dary nemohou srovnávat s darem chudé vdovy.

Povaha našich skutků závisí na pohnutce. Ta rozhoduje o tom, zda je náš čin hodný opovržení či zda je projevem mravní síly. Pro Boha nemá největší cenu to, co všichni vidí a obdivují. Často si mnohem více váží lidí, kteří s radostí plní nepatrné povinnosti a neokázale přinášejí skromné, v očích jiných snad i nicotné, oběti. Srdce naplněné vírou a láskou je Bohu milejší než nejdražší dary. Chudá vdova obětovala prostředky na živobytí, vzdala se jídla, aby mohla svými dvěma mincemi přispět na dílo, které milovala. Učinila tak ve víře, že nebeský Otec na ni v její veliké bídě nezapomene. Spasitel ji za její nezištnost a oddanost pochválil.

I chudí lidé často chtějí projevit Bohu vděčnost za jeho milost a pravdu. Chtějí se připojit k bohatším bratrům a sestrám a přispět na Boží dílo. Nikdy bychom jim v tom neměli bránit. Ať vloží své peníze do nebeské pokladny. I zdánlivě nepatrná částka darovaná z lásky k Bohu se stává požehnaným darem, vzácnou obětí, kterou Bůh s radostí přijímá a posvěcuje.

[392] Ježíš o vdově řekl, že “dala víc než všichni ostatní”. A měl úplnou pravdu, nejen pokud šlo o její pohnutky, ale i z hlediska důsledků jejího činu. Ty “dvě drobné mince, dohromady čtyrák” (**Marek 12,42**) přinesly do Boží pokladnice mnohem víc peněz než dary bohatých Židů. Vliv, kterým tento skromný dar dodnes působí,

můžeme přirovnat k řece. Na počátku, u pramene, je tenká, ale časem se rozšiřuje a prohlubuje. Dar chudé vdovy mnoha různými způsoby pomáhá chudým a přispívá k šíření evangelia. Její příkladná obětavost stále znovu a znovu působí na tisíce lidí ve všech zemích a v každé době. Je výzvou bohatým i chudým a jejich oběti zvyšují hodnotu jejího daru. Bůh dar chudé vdovy požehnal. Její oběť přináší své ovoce i v dnešní době. Stejně je tomu s každým darem a každým činem vykonaným k Boží slávě z upřímné touhy. Takové oběti se Bohu líbí. Přispívají k šíření dobra v míře, jakou si ani nedovedeme představit.

Náměty k přemýšlení

Spasitel pokračoval ve své řeči a vytýkal farizeům a zákoníkům: “Běda vám, slepí vůdcové! Říkáte: ‘Kdo by přísahal při chrámu, nic to neznamená; ale kdo by přísahal při chrámovém zlatu, je vázán.’ Blázni a slepci, co je větší: zlato nebo chrám, který to zlato posvěcuje? Nebo: ‘Kdo by přísahal při oltáři, nic to neznamená; ale kdo by přísahal při oběti na něm, je vázán.’ Slepci, co je větší: oběť nebo oltář, který tu oběť posvěcuje?” **Matouš 23,16-19**. Kněží vykládali Boží požadavky podle svých zkreslených a omezených představ. Troufali si rozlišovat hříchy podle závažnosti. Některé se jim jevily jako lehká přestoupení a přehlíželi je, jiné, někdy snad i méně významné, považovali za neodpustitelné. Za peníze osvobozovali lidi od slibů, kterými se zavázali. Za vysoké částky často zavírali oči i nad těžkými zločiny. Na druhé straně však zároveň vynášeli přísné rozsudky nad drobnými přestupky.

“Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.” **Matouš 23,23**. Ježíš zde znovu odsuzuje zneužívání svatých povinností. Samu povinnost ovšem neruší. Odevzdávání desátků ustanovil Bůh a lidé toto nařízení dodržovali od nejstarších dob. Abraham, otec věrných, platil desátky ze všeho, co měl. Vůdcové židovského národa uznávali platnost povinnosti odevzdávat desátky, a to bylo správné. Nedovolili však lidem, aby je platili z vlastního přesvědčení. Pro každý případ stanovili přísná pravidla. Požadavky byly nakonec tak složité, že je ani nebylo možné plnit.

Člověk si nikdy nebyl jist, zda jim zcela vyhověl. Bůh vydal rozumná a spravedlivá nařízení, ale kněží a rabíni z nich udělali těžká břemena.

[393]

Všechna Boží ustanovení mají svůj význam. Kristus uznával povinnost platit desátky, ale poukazoval na to, že není možné pro jednu povinnost zanedbávat jiné. Farizeové velice pečlivě odváděli desátky ze zahradních bylin, jako je máta, anýz a ruta. To je nic nestálo a lidé jejich důslednost a svatost obdivovali. Jejich nesmyslná omezení však lidi zároveň nadměrně zatěžovala a narušovala úctu ke svatým Božím nařízením. Zaměstnávala mysl malichernostmi a odváděla pozornost od životně důležitých pravd. Mnohem podstatnější otázky zákona, spravedlnosti, milosti a pravdy byly opomíjeny. Kristus řekl: “Toto bylo třeba činit a to ostatní zanedbávat.” **Matouš 23,23.**

Rabíni podobným způsobem překrucovali i jiné zákony. Nařízení, která dal Bůh Izraelcům prostřednictvím Mojžíše, zakazovala jíst vše, co bylo nečisté. Nesmělo se jíst maso vepřů a ještě některých dalších zvířat, pravděpodobně proto, aby si lidé neznečistili ovari krev a nezkracovali život. Farizeům však tato Boží ustanovení nestačila. Zacházeli do neopodstatněných krajností. Nutili lidi, aby cedili všechnu používanou vodu, aby v ní nebyl ani ten nejmenší hmyz, který by mohl patřit mezi nečisté živočichy. Ježíš stavěl tyto malicherné požadavky do protikladu se závažností jejich skutečných hříchů. Řekl: “Slepí vůdcové, cedíte komára, ale velblouda spolknete!” **Matouš 23,24.**

“Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obíleným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty.” **Matouš 23,27.** Stejně jako obílený a vyzdobený hrob skrýval rozkládající se ostatky, zakrývala vnější svatost kněží a předních mužů jejich nepravost. Ježíš pokračoval: “Běda vám zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: ‘Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.’ Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo zabíjeli proroky.” **Matouš 23,29-31.** Židé chtěli dát najevo svoji úctu k mrtvým prorokům, a proto horlivě zdobili jejich hroby. Neřídili se však jejich učením a nedbali na jejich varování.

V Kristově době věnovali lidé hrobům přehnanou pozornost a na jejich výzdobu vynakládali obrovské částky. V Božích očích to bylo

modlářství. Nepatřičným uctíváním mrtvých dávali najevo, že láska k Bohu není v jejich životě na prvním místě a že své bližní nemilují jako sami sebe. Toto modlářství do značné míry přetrvává i v dnešní době. Mnozí zanedbávají vdovy a sirotky, nemocné a chudé, jen aby mohli mrtvým postavit nákladné pomníky. Věnují tomu čas, peníze i značné úsilí, zatímco povinnosti k živým, které jim uložil Kristus, zanedbávají.

Farizeové stavěli hrobky prorokům, zdobili jejich náhrobky a říkali si: Kdybychom my žili v době našich otců, nebyli bychom s nimi prolévali krev Božích služebníků. Zároveň však usilovali o život Božímu Synu. Měli bychom si z toho vzít poučení. Je třeba si uvědomit, jak satanova moc působí na lidskou mysl a jak ji odvrací od světla pravdy. Mnoho lidí jde ve stopách farizeů. Uctívají mrtvé, kteří zemřeli pro svoji víru. Diví se zaslepenosti Židů, nechápou, jak mohli zavrhnout Krista. Prohlašují: Kdybychom my žili v Ježíšově době, s radostí bychom přijali jeho učení. Nikdy bychom se nepřidali k těm, kdo Spasitele odmítli. Když však poslušnost Bohu vyžaduje sebezapření a pokoru, skrývají své přesvědčení a poslušnost odmítají. Projevují se stejně jako farizeové, které Kristus odsuzoval.

[394]

Tragická zatvrzelost

Židé si téměř ani neuvědomovali tíhu odpovědnosti, kterou na sebe odmítáním Krista brali. Od chvíle, kdy byla prolita první nevinná krev, když Kain zabil spravedlivého Ábela, opakovala se tatáž historie a provinění narůstalo. Proroci v každé době pozvedali své hlasy proti hříchům králů, vládců i lidu. Vydávali v nebezpečí své životy, aby naplnili Boží vůli a oznámili lidem Boží poselství.

Míra hrozného trestu pro ty, kdo odmítali světlo a pravdu, se zvyšovala od jednoho pokolení k druhému. Kristovi nepřátelé jej nyní přivolávali na svoji hlavu. Hřích kněží a předních mužů byl větší než provinění předcházejících pokolení. Zavržením Krista na sebe vzali zodpovědnost za prolitou krev všech spravedlivých od Ábela až po Krista. Kalich jejich nepravosti začínal přetékat. Již brzy je měla stihnout odplata. Ježíš je varoval:

“Aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše, syna Barachiášova,

kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem. Amen, pravím vám, to vše padne na toto pokolení.” **Matouš 23,35.36.**

Zákoníci a farizeové, kteří slyšeli Ježíšova slova, si uvědomovali, že mluví pravdu. Věděli, jak byl prorok Zachariáš usmrčen. Když zvěstoval varovné Boží poselství, zmocnil se odpadlého krále d'ábelský vztek a vydal rozkaz, aby byl prorok zabit. Jeho krev ulpěla na kamenné dlažbě chrámového nádvoří a nebylo možné ji smýt. Zůstala tam jako svědectví proti odpadlému Izraeli. Dokud chrám stál, měla tato skvrna spravedlivé krve volat k Bohu o pomstu. Při pomyšlení na tyto strašné hříchy se davu zmocnila hrůza.

Ježíš se zahleděl do budoucnosti a prohlásil, že zatvrzelost Židů a jejich nenávist k Božím služebníkům bude v následujících dobách stejná jako v minulosti:

“Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křižovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo.” **Matouš 23,34.** Proroci a moudří muži naplnění vírou a Duchem svatým, jako Štěpán, Jakub a mnozí další, měli být odsouzeni a zabití. Kristus, ozářený božským světlem, mluvil ke shromážděným jako soudce s rukou zdviženou k nebi. Z jeho úst vycházela většinou jen laskavá slova a prosby, tentokrát však z nich zaznívaly výtky a odsouzení. Posluchači byli otřeseni. Na jeho slova a pohled neměli nikdy zapomenout.

Kristus horlil proti pokrytectví a potupným hříchům, kterými lidé ničí sami sebe, podvádějí druhé a znevažují Boha. Ve zdánlivě přijatelných úvahách kněží a předních mužů rozpoznal působení satanských sil. Ostře a příkře odsoudil hřích, ale ani slovem se nedotkl odplaty. Jeho svatý hněv byl namířen proti knížeti temnoty, nebyla v něm však žádná podrážděnost. Křesťan, který žije v souladu s Boží vůlí a přijal za své jeho lásku a milosrdenství, také pocítí spravedlivé rozhořčení nad hříchem, ale nikdy se nenechá strhnout k tomu, aby zlořečil těm, kdo zlořečí jemu. I při setkání s lidmi, kteří pod vlivem nepřítele obhajují lež, zachová klid v Kristu a ovládne se.

[395]

Loučení s chrámem

Boží Syn hleděl na chrám a na své posluchače a z jeho tváře vyzařovala lítost. Hlas se mu chvěl hlubokou úzkostí a z očí mu

stékaly slzy hořkosti. Zvolal: “Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste!” **Matouš 23,37**. Kristus prožíval zápas loučení. Bylo to tajemné loučení dlouho shovívavé božské lásky. V jeho nářku se ozývala bolest Božího srdce.

Farizeové a saduceové byli umlčeni. Ježíš svolal učedníky a chystal se odejít z chrámu. Neodcházel jako poražený a nepřáteli vyhnáný, ale jako vítěz, který splnil své poslání.

Pravdy, které Kristus vyslovil v onen památný den, zakořenily v srdcích mnoha lidí. Začali nově přemýšlet, probudily se v nich nové touhy a otevřel se před nimi nový život. Po Kristově ukřižování a vzkříšení vystoupili do popředí a plnili božské poslání s náležitou moudrostí a horlivostí. Oslovovali druhé Božím poselstvím a bořili staré pověry, které dlouhou dobu ovládaly tisíce životů. Lidské teorie a filozofie se ve srovnání s jejich svědectvím jevily jako nicotné bajky. Zástup v jeruzalémském chrámu byl Spasitelovými slovy hluboce zasažen. Všichni užasli a zmocnila se jich posvátná hrůza.

Izrael jako národ se však od Boha odvrátil. Větve olivy byly odřaty. Ježíš se naposledy rozhlédl po chrámu a smutně řekl: “Hle, váš dům se vám ponechává pustý. Nebot’ vám pravím, že mě neuzříte od nynějška až do chvíle, kdy řeknete: ‘Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově.’” **Matouš 23,38.39**. Až dosud Ježíš nazýval chrám domem svého Otce. Nyní jej opouštěl a spolu s ním navždy opouštěla chrám, který byl vystaven k Boží slávě, i Boží přítomnost. Chrámové obřady ztratily svůj smysl, od této chvíle se staly pouhou formalitou.

68. kapitola — Na vnějším nádvoří

“Někteří z poutníků, kteří se přišli o svátcích klanět Bohu, byli Řekové. Ti přistoupili k Filipovi, který byl z Betsaidy v Galileji, a prosili ho: ‘Pane, rádi bychom viděli Ježíše.’ Filip šel a řekl to Ondřejovi, Ondřej a Filip to šli říci Ježíšovi.” **Jan 12,20-22.**

Tehdy se zdálo, že Kristovo dílo utrpělo těžkou porážku. Ježíš sice zvítězil ve sporu s kněžími a farizeji, ale bylo zřejmé, že jej jako Mesiáše nikdy neuznají. Nadešla doba konečného rozloučení. Učedníci viděli celou situaci beznadějně. Kristovo dílo však špelo ke svému naplnění. Již brzy mělo dojít k události, která bude mít dalekosáhlý význam nejen pro židovský národ, ale pro celý svět. Když Kristus slyšel dychtivou prosbu: “Rádi bychom viděli Ježíše,” která jako by odrážela toužebné volání světa, rozzářila se mu tvář a řekl: “Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka.” **Jan 12,23.** V žádosti Řeků viděl předzvěst ovoce, které přinese jeho velká obět’.

Tito muži ze Západu přišli za Spasitelem na sklonku jeho života, podobně jako k němu na počátku přišli mudrci z Východu. V době Kristova narození byli Židé natolik zabráni do svých ctižádostivých plánů, že jeho příchod nezaznamenali. Mudrci z pohanské země se přišli poklonit Spasiteli k jeslím a přinesli mu své dary. Podobně jej přišli navštívit i Řekové, kteří se stali představiteli všech národů, kmenů a ras světa. Stejně budou ve všech dobách přicházet lidé všech zemí i ke Spasitelovu kříži. A potom “mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském” **Matouš 8,11.**

Řekové slyšeli o Kristově vítězoslavném vjezdu do Jeruzaléma. Někteří lidé rozšiřovali zprávy o tom, že Ježíš vyhnal kněze a přední muže z chrámu a sám se chystá usednout na Davidův trůn a vládnout jako král Izraele. Řekové chtěli poznat pravdu o jeho poslání. “Rádi bychom viděli Ježíše,” řekli. Jejich přání se splnilo. Učedníci vyhledali Ježíše, který byl právě v té části chrámu, kam smějí vstoupit jen Židé, a řekli mu o prosbě Řeků. Ježíš vyšel na vnější nádvoří, aby se s nimi mohl setkat.

Nadešla hodina Kristova oslavení. Stál ve stínu kříže a přání Řeků pro něho bylo příslibem, že oběť, kterou má podstoupit, přivede mnoho lidí k Bohu. Uvědomoval si, že Řekové jej zanedlouho uvidí v situaci, kterou by si ani ve snu nedokázali představit. Spatří jej vedle Barabáše, zloděje a vraha, který bude propuštěn místo Božího Syna. Uslyší rozhodnutí lidu ovlivněné knězi a předními muži. Na otázku: “Co tedy mám učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?” dav odpoví: “Ukřižovat!” **Matouš 27,22**. Kristus věděl, že obětí za hříchy lidstva bude jeho království dovršeno a rozšíří se po celém světě. On bude působit jako Obnovitel a jeho duch zvítězí. Na chvíli se zahleděl do budoucnosti a slyšel hlasy, které se ozývaly po celé zemi: “Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.” **Jan 1,29**. Cizinci pro něho byli předzvěstí veliké žně. Až padne dělicí zeď mezi Židy a pohany, lidé všech národů, jazyků a ras uslyší poselství spásy. Toto očekávání a naději vyjadřují slova: “Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka.” **Jan 12,23**. Kristus však nikdy nezapomněl, co bude tomuto oslavení předcházet. Obrácení pohanů nastane až po jeho blížící se smrti. Svět může být zachráněn jedině jeho smrtí. Tak jako pšeničné zrno musí i Syn člověka zemřít a být pochován. Znovu však povstane k životu.

[397]

Podobenství o zrně

Ježíš chtěl, aby mu učedníci rozuměli, a proto jim odhaloval budoucnost na příkladech z přírody. Jeho poslání může přinést pravý užitek jen tehdy, když on sám zemře. Řekl jim: “Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.” **Jan 12,24**. Když se pšeničné zrno dostane do země a zemře, vyklíčí a přinese úrodu. Podobně i Kristova smrt měla přinést ovoce pro Boží království. Stejně jako v rostlinné říši měl být i mezi lidmi život výsledkem Kristovy smrti.

Zemědělci tento příklad důvěrně znají. Každoročně zabezpečují dostatek obilí tím, že zdánlivě ničí nejlepšší část úrody. Na nějakou dobu ji musí přikrýt zemí a svěřit do Boží péče. Po čase se objeví stéblo, potom klas a v klasu nakonec i zrno. K tomuto zázraku by však nemohlo dojít, kdyby zrno nebylo pohřbeno, ukryto v zemi a zdánlivě ztraceno.

Zrno pohřbené do země přináší úrodu, a ta se opět zasévá. Užitek se násobí. Stejně i Kristova smrt na kříži nese ovoce pro věčný život. Rozjímání o jeho oběti bude slávou lidí, kteří díky ní budou žít navěky.

Pšeničné zrno, které si zachová svůj život, nemůže přinést žádné plody. Zůstává samo. Kdyby byl Kristus chtěl, mohl se před smrtí zachránit. I on by však zůstal sám. Nemohl by k Bohu nikoho přivést. Jedině obětováním vlastního života mohl darovat život lidem. Jen tím, že zemřel a byl pochován, se stal zrnem a přinesl Bohu bohatou úrodu — obrovské zástupy vykoupených všech národů, ras a jazyků.

[398] Spasitel spojil tuto pravdu s poučením. Zdůraznil, že je nutné se obětovat. Chtěl, abychom si jeho slova vzali k srdci: “Kdo miluje svůj život, ztratí jej; kdo nenávidí svůj život v tomto světě, uchrání jej pro život věčný.” (Jan 12,25) Každý, kdo chce nést ovoce v Kristově díle, musí nejprve zemřít, obětovat svůj život potřebám světa. Musí se zbavit sebelásky a sobectví. Zákon sebeobětování je zákonem sebezáchovy. Hospodář si zajišťuje dostatek obilí tím, že jej rozhazuje. Tak je tomu i v lidském životě. Dávat znamená žít. Život si zachová jen ten, kdo jej věnuje službě Bohu a lidem. Ti, kdo obětují svůj život pro Krista, jej získají pro věčnost.

Život člověka, který žije jen sám pro sebe, je jako snědené zrno. Zmizí, ale nepřinese žádný užitek. Člověk může hromadit, co se mu zlíbí, žít si, jak chce, může si přemýšlet, plánovat, ale jeho život uběhne a nemá nic. Kdo žije sám pro sebe, zákonitě sám sebe ničí.

Ježíš řekl: “Kdo mně chce sloužit, ať mě následuje, a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Kdo mně slouží, dojde cti od Otce.” Jan 12,26. Každý, kdo nese s Kristem kříž a obětuje se, bude mít podíl na jeho slávě. Kristus se ve svém utrpení a ponížení radoval z toho, že spolu s ním budou oslaveni i jeho učedníci. Oni jsou ovocem jeho oběti. Odměnou je mu skutečnost, že v nich působí jeho povaha a jeho duch. Navěky se z ní bude radovat. A jeho následovníci se budou těšit spolu s ním, když uvidí, jak se ovoce jejich práce a jejich oběti odráží v srdcích a životech dalších lidí. Spolupracují s Kristem a Otec je odmění, jako odměňuje svého Syna.

Zpráva o příchodu Řeků, která naznačovala obrácení pohanů, připomněla Ježíši celé jeho poslání. V mysli se mu promítlo dílo vykoupení od chvíle, kdy bylo plánováno v nebi, až k jeho blížící se smrti. Božího Syna jako by zahalil tajemný mrak. I lidé kolem něho

cítily tíhu, která na něho padla. Ježíš tiše seděl ponořen do svých myšlenek. Potom přerušil ticho a smutně řekl: “Nyní je má duše sevřena úzkostí. Mám snad říci: ‘Otče, zachraň mě od této hodiny?’” **Jan 12,27**. Kristus již v duchu předem pil z kalicha hořkosti. Jako člověk se děsil chvíle, kdy bude opuštěn, kdy od něho podle všeho zdání odstoupí dokonce i Bůh, kdy se všichni budou domnívat, že je raněný a ztrápený od Boha. Děsil se veřejné potupy, chvíle, kdy s ním budou zacházet jako s nejhorším zločincem a bude muset podstoupit hanebnou a ponižující smrt. Ježíš věděl, že jej čeká zápas s temnými mocnostmi, uvědomoval si strašlivou tíhu lidského přestoupení. Znal velikost Božího hněvu, který plál proti hříchu. To vše jej tísnilo a jeho tvář byla smrtelně bledá.

Otec a Syn

Potom se zcela podřídil Otcově vůli. Řekl: “Vždyť pro tuto hodinu jsem přišel. Otče, oslav své jméno!” **Jan 12,27.28**. Jen Kristova smrt mohla svrhnout satanovu vládu. Jedině díky ní mohl být člověk vykoupen a Bůh oslaven. Ježíš podstoupil smrtelný zápas, obětoval se. Majestát nebes dobrovolně trpěl za hříchy světa. “Otče, oslav své jméno,” řekl. A z oblaku nad jeho hlavou zazněla odpověď: “Oslavil jsem a ještě oslavím.” **Jan 12,28**. Kristus oslavoval Boha celým svým životem, od narození až do chvíle, kdy pronesl tato slova. I v nadcházející zkoušce měl svým božsko-lidským utrpením oslavit Otcovo jméno.

Když promluvil, zazářilo z oblaku světlo a obklopilo ho jako ohnivá zeď tvořená z rukou Nekonečné moci. Lidé užasli. Nikdo se neodvážil promluvit. Všichni mlčky a se zatajeným dechem hleděli na Ježíše. Když Otcovo svědectví doznělo, oblak se zvedl a rozplynul. Zjevné spojení mezi Otcem a Synem bylo na čas přerušeno.

“Zástup, který tam stál a slyšel to, říkal, že zahřmělo. Jiní tvrdili: ‘Anděl k němu promluvil.’” **Jan 12,29**. Řekové však viděli oblak, slyšeli hlas, pochopili jeho význam a poznali v Kristu zjeveného Božího Posla.

Boží hlas zazněl při Ježíšově křtu na počátku jeho služby a potom znovu při jeho proměnění na hoře. Nyní v závěru jeho díla se ozval potřetí a za zvláštních okolností jej slyšel velký zástup lidí. Ježíš právě pronesl závažnou pravdu o skutečném stavu Židů. Naposledy

je varoval a předpověděl jejich zkázu. Bůh se svou pečetí znovu přiznal k dílu svého Syna. Uznal toho, koho Izrael zavrhl. Ježíš řekl: “Tento hlas se neozval kvůli mně, ale kvůli vám.” **Jan 12,30**. Byl to hlavní důkaz o jeho mesiášství, znamení od Otce, které potvrdovalo, že Ježíš mluví pravdu a že je Božím Synem.

“Přitáhnu všechny k sobě”

Potom Kristus prohlásil: “Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven. A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.” To řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít.” **Jan 12,31-33**. Přišla rozhodující chvíle pro celý svět. Pokud se stanu obětním beránkem za hříchy lidí, bude svět zachráněn. Satan ztratí svoji moc nad lidmi. Zničený Boží obraz v člověku bude zase obnoven a věřící svatí nakonec zdědí nebeský domov. To vše přinese Kristova smrt. Spasitel si v duchu představil vítězný okamžik. Viděl kříž, děsivý a potupný nástroj v celé jeho hrůze, byl však ozářený slávou.

Dílo vykoupení ale není jediným ovocem kříže. Vesmír se přesvědčil o Boží lásce. Kníže tohoto světa je vyvržen ven. Obvinění, která satan vznášel proti Bohu a nebesům, jsou navždy vyvrácena. Andělé i lidé jsou přitahováni k Vykupiteli, který řekl: “A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.” **Jan 12,32**.

Když Kristus takto mluvil, stálo kolem něho mnoho lidí a jeden z nich poznamenal: “My jsme slyšeli ze Zákona, že Mesiáš má zůstat na věky; jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka?” Ježíš jim řekl: ‘Ještě jen na malou chvíli je světlo mezi vámi. Dokud máte světlo, neustávejte v cestě, aby vás nepřekvapila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste se stali syny světla.’” **Jan 12,34-36**.

“Ač před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho.” **Jan 12,37**. Jednou se zeptali Spasitele: “Jaké znamení učiníš, abychom je viděli a uvěřili ti?” **Jan 6,30**. Ježíš již vykonal mnoho zázraků, ale oni před nimi zatvrzele zavírali oči. Nyní promluvil sám Otec, nemohli už žádat žádná další znamení, a přece nechtěli uvěřit.

“Přesto v něho uvěřili i mnozí z předních mužů, ale kvůli fari-zeům se k němu nepřiznávali, aby nebyli vyloučeni ze synagogy.”

[400] **Jan 12,42**. Lidská chvála jim byla milejší než Boží. Raději zapřeli

Krista a odmítli dar věčného života, než by se vystavili posměchu a hanbě. Od té doby se tak zachovalo již mnoho lidí. Právě na ně se vztahuje Spasitelovo varování: “Kdo miluje svůj život, ztratí jej.” **Jan 12,25**. Ježíš řekl: “Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, má, kdo by jej soudil: Slovo, které jsem mluvil, to jej bude soudit v poslední den.” **Jan 12,48**.

Běda těm, kdo nepoznali den svého navštívení! Kristus pomalu a s lítostí navždy opouštěl posvátné nádvoří chrámu.

[401]

69. kapitola — Proroctví o budoucnosti

Kristova slova: “Hle, váš dům se vám ponechává pustý” (**Matouš 23,38**) kněze a přední muže vyděsila. Předstírali lhostejnost, ale ve skutečnosti usilovně přemýšleli, co by to mohlo znamenat. Jako by jim hrozilo nějaké neznámé nebezpečí. Bylo by možné, aby se velkolepý chrám, chlouba národa, v brzké době proměnil v trosky? Zlá předtucha se zmocnila i učedníků. S netrpělivostí očekávali, že se od Ježíše dozvedí více. Když společně s ním vycházeli z chrámu, poukazovali na pevnost stavby a její krásu. Chrám byl postaven z čistého dokonale bílého mramoru, některé kvádry byly až neuvěřitelně velké. Část zdi odolala obléhání Nebúkadnesarovy armády. Stavba byla tak dokonalá, že se zdálo, jako by ji tvořil jeden jediný veliký kámen dovezený přímo z lomu. Učedníci si neuměli představit, že by se tak mohutné zdi mohly zřítit.

Co si asi nepochopený a zavržený Kristus, myslel, když jej upozorňovali na velkolepost stavby! Pohled, který se mu nabízel, byl skutečně úchvatný. Ježíš však smutně řekl: To všechno vidím. Budovy jsou skutečně nádherné. Vám se jejich zdi zdají být nezničitelné, ale já vám říkám: Přejde den, kdy “tu nezůstane kámen na kameni, všecko bude rozmetáno”. **Matouš 24,2**.

Kristus pronesl svá slova v přítomnosti velkého zástupu lidí. Když potom sám seděl na Olivové hoře, přistoupili k němu Petr, Jan, Jakub a Ondřej a ptali se ho: “Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!” **Matouš 24,3**. Ježíš ve své odpovědi učedníkům neoddělil zničení Jeruzaléma od slavného dne svého příchodu. Hovořil o obou událostech současně.

Kdyby byl odhalil učedníkům budoucnost tak, jak ji sám viděl, nebyli by to unesli. Ve své milosti jim popsal dvě závažné události najednou a nechal je, aby sami dospěli k pochopení jeho slov. Jeho proroctví o zkáze Jeruzaléma se netýkalo jen zničení města, ale sahalo mnohem dál. Vypovídalo i o konečném vyvrcholení dějin, o dni, kdy Pán povstane a potrestá svět za jeho nepravost, kdy zem odhalí prolitou krev a nebude již skrývat mrtvé. Ježíšova slova byla

určena nejen učedníkům, ale i lidem, kteří budou svědky posledních událostí pozemských dějin.

[402]

Kristus se obrátil k učedníkům a řekl: “Mějte se na pozoru, aby vás někdo nesvedl. Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkat ‘já jsem Mesiáš’ a svedou mnohé.” **Matouš 24,4.5.** Objeví se mnoho falešných mesiášů, budou tvrdit, že konají zázraky, a prohlašovat, že nastal čas vysvobození židovského národa. Mnoho lidí jim uvěří. Kristova slova se naplnila. V období mezi jeho smrtí a obléháním Jeruzaléma povstalo mnoho lžimesiášů. Kristovo varování však platí i pro dnešního člověka. Klamy, kterým byli vystaveni lidé před zničením Jeruzaléma, působily i v pozdějších dobách a budou ohrožovat člověka i v budoucnu.

“Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách; hled’te, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě nebude konec.” **Matouš 24,6.** Před zničením Jeruzaléma bojovali lidé o nadvládu, vraždili vládce i jejich možné nástupce. Válčilo se a zvěsti o válečných střetnutích se šířily světem. “Musí to být, ale to ještě nebude konec” (židovského národa). “Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale to vše bude teprve začátek bolestí.” **Matouš 24,6-8.** To znamená: Až rabíni uvidí tato znamení, budou je považovat za Boží soudy proti národům, které zotročují vyvolený lid. Budou prohlašovat, že to jsou znamení příchodu Mesiáše. Nenechte se zmást, bude to počátek Božích soudů. Lidé se starají jen o své vlastní zájmy. Nečiní pokání a neobracejí se, abych je mohl uzdravit. Znamení, která považují za náznak svého vysvobození z otroctví, jsou předzvěstí jejich zkázy.

Pronásledování

“Tehdy vás budou vydávat v soužení i na smrt a všechny národy vás budou nenávidět pro mé jméno. A tehdy mnozí odpadnou a navzájem se budou zrazovat a jedni druhé nenávidět.” **Matouš 24,9.10.** To vše již křesťané zažili. Rodiče zrazovali děti. Děti zrazovaly rodiče. Lidé vydávali veleradě své přátele. Pronásledovatelům se podařilo zabít Štěpána, Jakuba a další křesťany.

Ve svých služebnících dával Bůh židovskému národu poslední příležitost k pokání. Projevoval se prostřednictvím svých svědků, když byli zatýkáni, vyslýcháni a vězněni. Soudci však nad nimi i

přesto vynášeli rozsudky smrti. Svět nebyl těchto lidí hoden a Židé jejich zabíjením znovu křižovali Božího Syna. To se bude opakovat i v budoucnosti. Vlády budou svými zákony omezovat náboženskou svobodu. Budou si osobovat právo, které náleží jen Bohu. Budou přesvědčeny, že mohou znásilňovat svědomí lidí, které má ovlivňovat jedině Bůh. Snaží se o to již dnes a budou ve svém úsilí pokračovat, dokud to jen bude možné. Bůh však zasáhne ve prospěch svých věrných, kteří zachovávají jeho přikázání. V době pronásledování se lidé vždy rozhodují buď pro Krista, nebo proti němu. Ti, kdo soucítí s nespravedlivě odsouzenými, dokazují svoji oddanost Kristu. Ostatní se cítí být dotčeni, protože zásady pravdy jsou v rozporu s jejich způsobem života. Mnozí zakolísají a padnou, odvrátí se od své víry. Lidé, kteří se vzdají víry v době pronásledování, budou ze strachu o své bezpečí lhát a zrazovat své bratry. Kristus nás předem varoval, abychom nebyli překvapeni neobyčejnou krutostí těch, kdo zavrhli světlo.

Zkáza Jeruzaléma

Kristus oznámil učedníkům, jaké znamení bude předcházet zkáze Jeruzaléma a jak se mají zachránit: “Když uvidíte, že Jeruzalém obkličují vojska, tu poznáte, že se přiblížila jeho zkáza. Tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor, kteří jsou v Jeruzalémě, ať z něho odejdou, a kteří jsou po venkově, ať do něho nevcházejí, poněvadž jsou to dny odplaty, v nichž se má naplnit vše, co je psáno.” **Lukáš 21,20-22**. Varoval je čtyřicet let před zničením Jeruzaléma. Křesťané Kristových slov uposlechli a nikdo z nich při pádu Jeruzaléma nezahynul.

Kristus řekl: “Modlete se, abyste se nemuseli dát na útěk v zimě nebo v sobotu.” **Matouš 24,20**. On sám sobotu ustanovil. Nezrušil ji, nepřibil ji na kříž. Jeho smrtí sobota nepozbyla platnosti ani neztratila svůj význam. Měla být svěcena ještě čtyřicet let po jeho ukřižování. Čtyřicet let se měli učedníci modlit, aby nemuseli utíkat v sobotu.

Od zkázy Jeruzaléma Ježíš rychle přešel k mnohem významnější události. Začal hovořit o posledním článku řetězce pozemských dějin — o příchodu Božího Syna v moci a slávě. Viděl, že mezi těmito dvěma událostmi přejdou dlouhá staletí temna, pro jeho církve na-

stane období poznamenané krví, slzami a utrpením. Líčení událostí z této doby by učedníci neunesli, a proto se o nich Ježíš zmínil jen stručně. “Neboť tehdy nastane hrozné soužení, jaké nebylo od počátku světa až do nynějška a nikdy již nebude. A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by spasen žádný člověk; ale kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny.” **Matouš 24,21.22.** Kristovy následovníky čekalo více než tisíc let pronásledování, jaké svět dosud nezažil. Miliony Ježíšových věrných svědků měly být zabity. Kdyby Bůh nezasáhl ve prospěch svého lidu, byli by všichni zahynuli. “Ale kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny.”

Znamení příchodu

Dále Kristus naprosto jasně hovoří o svém druhém příchodu a varuje před nebezpečím, které mu bude předcházet. “Tehdy, řekne-li vám někdo: ‘Hle, tu je Mesiáš nebo tam’, nevěřte! Neboť vyvstanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné. Hle, řekl jsem vám to předem. Když vám řeknou: ‘Hle, je na poušti’, nevycházejte! ‘Hle, v tajných úkrytech’, nevěřte tomu! Neboť jako blesk ozáří oblohu od východu až na západ, takový bude příchod Syna člověka.” **Matouš 24,23-27.** Jedním ze znamení zkázy Jeruzaléma mělo být i to, že “povstanou lživí proroci a mnohé svedou”. **Matouš 24,11.** Falešní proroci skutečně přišli, sváděli lid a mnohé zavedli na poušť. Kouzelníci a čarodějové o sobě tvrdili, že mají divotvornou moc, získávali lidi a vodili je na osamělá místa v horách. Ježíšovo proroctví se však vztahuje i na poslední dobu. Uvedené znamení je předzvěstí druhého příchodu. I v dnešní době předvádějí falešní kristové a lživí proroci znamení a zázraky a snaží se svést Ježíšovy učedníky. Neslyšíme snad výkřiky: “Hle, je na poušti”? Tisíce lidí tam vyšly v naději, že najdou Krista. Na nesčetných shromážděních, kde se účastníci údajně setkávají s duchy zemřelých, se ozývá volání: “Hle, je v tajných úkrytech.” To je spiritismus. Co však říká Kristus? “Nevěřte tomu! Neboť jako blesk ozáří oblohu od východu až na západ, takový bude příchod Syna člověka.” **Matouš 24,27.**

Spasitel neodhaluje jen znamení svého příchodu, ale udává i dobu, kdy se první z nich objeví. “Hned po soužení těch dnů se zatmí slunce, měsíc ztratí svou zář, hvězdy budou padat z nebe a

mocnosti nebeské se zachvějí. Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uvidí Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velikou mocí a slávou. On vyšle své anděly s mohutným zvukem polnice a ti shromáždí jeho vyvolené od čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým.” **Matouš 24,29-31.**

Na konci velkého středověkého pronásledování se podle Kristových slov zatmí slunce a měsíc přestane svítit. Potom budou z nebe padat hvězdy. Dále Ježíš říká: “Od fíkovníku si vezměte poučení: Když už jeho větev raší a vyráží listí, víte, že je léto blízko. Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi.” **Matouš 24,32.33.** Kristus odhalil znamení svého příchodu. Podle nich můžeme poznat, že je již blízko, téměř přede dveřmi. O lidech, kteří zmíněná znamení uvidí, řekl: “Nepomine toto pokolení, než se to všechno stane.” **Matouš 24,34.** A znamení, o kterých hovořil, se naplnila. Víme tedy jistě, že příchod našeho Pána je velmi blízko. Spasitel řekl: “Nebe a země pominou, ale má slova nepominou.” **Matouš 24,35.**

Kristus přijde v oblacích a s velikou slávou. Bude jej provázet zástup zářících andělů. Přijde vzkřísit mrtvé a proměnit živé svaté. Přijde pocítit své věrné, kteří zachovávali jeho přikázání, a vezme je s sebou. Nezapomněl na ně ani na svůj slib. Rodiny se zase shledají se svými blízkými. Při pohledu na zesnulé si můžeme představovat den, kdy zazní zvuk Boží polnice a “mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živí proměněni”. **1. Korintským 15,52.** Již za krátkou dobu spatříme Krále v celé jeho kráse. Již brzy nám setře z očí všechny slzy a postaví nás “neposkvrněné a v radosti před tvář své slávy”. **Judův 24.** Proto, když oznamoval znamení svého příchodu, dodal: “Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko.” **Lukáš 21,28.**

Den a hodinu svého příchodu však Kristus neodhalil. Učedníkům jasně řekl, že datum svého druhého navštívení jim oznámit nemůže. Kdyby tak učinil, nemělo by smysl nabádat je k neustálé bdělosti. Někteří lidé tvrdí, že znají den a hodinu Kristova příchodu. S naprostou vážností líčí budoucnost. Pán však před takovým počínáním varoval. Přesný čas druhého příchodu Syna člověka je Božím tajemstvím.

Okolnosti příchodu

Potom Kristus naznačil, jak bude vypadat svět před jeho příchodem. “Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noe: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny — takový bude i příchod Syna člověka.” **Matouš 24,37-39**. Kristus nehovoří o žádném přechodném miléniu, o tisíci letech, v nichž by se všichni měli připravovat na věčnost. Říká, že před jeho druhým příchodem bude svět vypadat jako v Noemově době.

[405]

A jak vypadala země za Noema? “I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvor jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý.” **1. Mojžíšova 6,5**. Obyvatelé předpotopního světa se odvrátili od Hospodina a odmítali plnit jeho svatou vůli. Žili podle svých hříšných představ a zvráceného myšlení. Pro svou bezbožnost zahynuli. Dnešní svět se ubírá stejnou cestou. Není v něm ani náznak tisícileté slávy. Přestupníci Božího zákona šíří na zemi bezbožnost. Uzavírají sázky, pořádají koňské dostihy, hrají hazardní hry, hýří, propadají smyslnosti, nezkrotným vášním, a rozmnožují tak ve světě násilí.

V proroctví o zkáze Jeruzaléma Kristus řekl: “Protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých. Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen. A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec.” **Matouš 24,12-14**. I toto proroctví se splní. V dnešní době se nepravost rozmáhá stejně jako tehdy. Předpověď o hlásání evangelia se také naplňuje. Před pádem Jeruzaléma apoštol Pavel pod vlivem Ducha svatého napsal, že evangelium “bylo kázáno všemu stvoření pod nebem”. **Koloským 1,23**. Také dnes, před příchodem Syna člověka, má být věčné evangelium kázáno “každé rase, kmeni, jazyku i národu”. **Zjevení 14,6**. Bůh “ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět”. **Skutky 17,31**. Kristus nám říká, kdy tento čas nastane. Netvrdí sice, že se celý svět obrátí, ale že “toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec”. **Matouš 24,14**. Šířením evangelia ve světě můžeme urychlit návrat našeho Pána. Nemáme jen nečinně čekat, až Boží den přijde. Je třeba přispívat k tomu, aby přišel co nejdříve (**2. Petrův 3,12**). Kdyby Kristova církev plnila úkol, který jí

Pán svěřil, svět by byl včas varován a Ježíš by v moci a slávě přišel na zem.

Potřeba bdělosti

Když Kristus vylíčil znamení svého příchodu, řekl: “Až toto všecko uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi.” **Matouš 24,33**. “Bud’te bdělí a prostě v každý čas.” **Lukáš 21,36**. Dříve než Bůh seslal na zem své soudy, vždycky člověka varoval. Lidé, kteří Božímu poselství uvěřili, žili podle své víry a podle Božích příkázání, unikli ranám, jež dopadly na neposlušné a nevěřící. Noemovi Bůh řekl: “Vejdí ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý.” **1. Mojžíšova 7,1**. Noe uposlechl a byl zachráněn. Lot dostal poselství: “Vyjděte hned z tohoto místa, poněvadž Hospodin chystá tomuto městu zkázu.” **1. Mojžíšova 19,14**. Lot se svěřil pod ochranu nebeských poslů a byl zachráněn. Také

[406]

Ježíšovi učedníci předem věděli o zničení Jeruzaléma. Lidé, kteří čekali, až se objeví znamení zkázy, a utekli z města, unikli záhubě. V dnešní době známe varovné poselství o druhém Kristově příchodu a blížící se zkáze světa. Kdo si je vezme k srdci, bude spasen.

Neznáme přesné datum Kristova příchodu, a proto máme bdít. “Blaze těm služebníkům, které Pán, až přijde, zastihne bdící.” **Lukáš 12,37**. Ten, kdo očekává Kristův příchod, nezahálí. Čekání na Pána má v lidech vzbuzovat bázeň před Hospodinem a jeho soudy. Všichni by si měli uvědomit, že odmítnutí nabízené Boží milosti je veliký hřích. Člověk, který očekává Krista, žije podle pravdy, a tím se očišťuje. Čekání na Ježíšův příchod jej vede k horlivému úsilí. Uvědomuje si, že Pán je již přede dveřmi, a proto se ze všech sil snaží spolupracovat s nebeskými silami a přivádět ostatní lidi ke spasení. Rozumní a věrní správci včas rozdělují pokrm Božímu domu (**Lukáš 12,42**). Zvěstují pravdu, která je potřebná právě v dnešní době. Stejně jako Enoch, Noe, Abraham a Mojžíš hlásali pravdu, která byla naléhavá v jejich situaci, mají Kristovi služebníci předávat zvláštní varování svým současníkům.

Kristus hovoří ještě o další skupině lidí: “Když si však špatný služebník řekne: ‘Můj pán nejde’, a začne bít své spoluslužebníky,

hodovat a pít s opilci, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká.” **Matouš 24,48-50.**

Špatný služebník si říká: “Můj pán nejde.” Neříká, že Kristus nepřijde. Nevysmívá se zvěsti o jeho druhém příchodu. Myslí si však, že Pán s příchodem otálí, a dává to najevo. Ostatní lidé pod jeho vlivem zapomínají, že Pán přijde brzy, a přípravu na jeho příchod bezstarostně a opovážlivě odkládají. Utvrzují se ve své lhostejnosti a nechávají se pohltit pozemskými zájmy. Přejímají světské myšlení i cítění. Špatný služebník hoduje a pije s opilci a baví se stejně jako svět kolem něho. Napadá své bratry a sestry, obviňuje a odsuzuje ty, kdo zůstali věrni svému Mistru. Splývá se světem. Vyhledává společnost hříšníků a nebezpečně se jim přizpůsobuje. Spolu se světem padá do pasti. “Pán toho služebníka přijde... v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi pokrytci.” **Matouš 24,50.51.**

“Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj, a nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu.” **Zjevení 3,3.** Kristův příchod falešné učitele zaskočí. Říkají: “Je pokoj, nic nehrozí.” **1. Tesalonským 5,3.** Usilují o pozemský prospěch a slávu církve stejně jako kněží a učitelé před pádem Jeruzaléma. V tomto smyslu vykládají i znamení doby. Boží slovo však říká: “Tu je náhle přepadne zhoubu.” **1. Tesalonským 5,3.** Hospodinův den překvapí každého, kdo si zvolil tento svět za svůj domov. Přijde k němu nečekaně jako zloděj.

Svět se topí v rozmařilostech a bezbožnosti. Ukolébán vírou v bezpečí bezstarostně spí. Myšlenky na Kristův příchod si nepřipouští. Lidé se smějí varovným poselstvím. Pohrdavě prohlašují: “Všecko zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.” **2. Petřův 3,4.** “Zítřek bude jako dnešek, velký, přebohatý.” **Izajáš 56,12.** Budeme se ještě více radovat. Ale Kristus varuje: “Hle, přicházím nečekaně jako zloděj!” **Zjevení 16,15.** Právě ve chvíli, kdy se bude svět s

[407]

výsměchem ptát: “Kde je ten jeho zaslíbený příchod?”, naplní se znamení. Lidé budou volat: “Je pokoj, nic nehrozí,” a tehdy na ně přijde záhuba. S velkou troufalostí budou pohrdat pravdou a odmítat ji, budou se snažit vydělávat peníze bez ohledu na pravidla a zákony, budou se snažit rozšířit své poznání a zkoumat všechno možné, jen ne Bibli. Tehdy přijde Kristus jako zloděj v noci.

Celý svět je v pohybu. Znamení doby se hrozivě naplňují jako předzvěst nadcházejících událostí. Duch Boží se vzdaluje ze země

a zemi i moře stíhá jedna pohroma za druhou. Lidstvo čelí ničivým vichřicím, zemětřesením, požárům, záplavám a vraždám všeho druhu. Kdo ví, co bude dál? Kde je bezpečí? Ve světě není nic jistého. Lidé se proto rychle připojují k vůdcům, které si zvolili. S netrpělivostí sledují každý jejich krok. Jedni s nadějí očekávají příchod našeho Pána a pracují pro něho. Jiní se nechávají vést prvním a největším odpadlíkem. Málokdo celým srdcem a celou duší věří, že můžeme uniknout smrti a získat nebe.

Rozhodující okamžik se nepozorovaně přibližuje. Slunce stále ještě svítí, vychází a zapadá, nebesa zvěstují Boží slávu. Lidé jedí, pijí, osévají pole a stavějí domy, žení se a vdávají, nakupují a prodávají. Derou se kupředu a bojují o vyšší postavení. Chtějí se bavit, naplňují divadla, herny, tlačí se na dostihy. Všude vládne rozruch a napětí. Doba milosti se však již chýlí ke konci a případ každého jednotlivce má být navěky uzavřen.

Satan vidí, že už mu zbývá jen málo času. A dokud neskončí doba zkoušky a dveře milosti se jednou provždy nezavřou, bude se ze všech sil snažit lidi svést, oklamat, zaměstnat, strhnout na svou stranu.

Po staletí k nám z Olivové hory zaznívá závažné varovné poselství: “Mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobytí a aby vás onen den nepřekvapil jako past.” “Buďte bdělí a prostě v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se bude dít, a mohli stanout před

[408] Synem člověka.” **Lukáš 21,34.36.**

70. kapitola — Ježíšův princip

“Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jedny od druhých.” **Matouš 25,31.32**. Těmito slovy popsal Kristus na Olivové hoře učedníkům velký den soudu. Při rozhodování bude záležet na jediné věci. Lidé, kteří se před ním shromáždí, budou rozděleni do dvou skupin. Jejich věčný osud bude záviset na tom, co udělali nebo neudělali pro chudé a trpící, tedy vlastně pro Krista.

V ten den jim Kristus nebude předkládat, co všechno pro ně udělal, když za jejich spasení položil život. Připomene jim, co oni vykonali pro něho. Lidem, které posadí po své pravici, řekne: “Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.” **Matouš 25,34-36**. Oni však nebudou vědět, že pro něho něco takového vykonali. Kristus na jejich rozpaky odpoví: “Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.” **Matouš 25,40**.

Ježíš upozornil učedníky, že je lidé budou nenávidět, pronásledovat a všemožně jim škodit. Některé z nich vyženou z domovů a o všechno je připraví. Mnozí budou trpět nemocemi a bídou. Jiní budou ve vězení. Každému, kdo se pro jeho jméno vzdá přátel nebo domova, přislíbil stonásobnou odměnu již v tomto životě. Tentokrát ujišťuje, že dá zvláštní požehnání těm, kdo budou sloužit svým bratrům. V každém, kdo trpí pro mé jméno, máte vidět mě, řekl. Pomáhejte mu tak, jako byste pomáhali mně. Podle toho se pozná, že jste moji učedníci.

Všichni, kdo se znovuzrodili, jsou členy nebeské rodiny a v tomto smyslu i bratry našeho Pána. Spojuje je Kristova láska. Člověk, který ji ve svém životě projevuje, dává najevo, že patří k nebeskému

společenství. “Každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná.” 1. Janův 4,7.

[409] Lidé, které Kristus v den soudu pochválí, možná znali z teologie jen velmi málo, ale žili podle Božích zásad. Poddávali se vlivu Ducha svatého a byli požehnáním pro své okolí. I mezi pohany jsou dobří lidé. Dříve než k nim pronikla slova života, přátelili se s misionáři a s nasazením vlastního života jim pomáhali. Někteří pohané uctívají Boha a ani o tom neví. Nikdo jim totiž Boží světlo nezvěstoval. Přesto nezahynou. Neznají sice psaný Boží zákon, naslouchají však jeho hlasu v přírodě a žijí podle něj. Jejich skutky dokazují, že Duch svatý zapůsobil na jejich srdce a Bůh je přijal za své děti.

Jak překvapení a potěšení asi budou tito nejponížejší mezi národy a pohany, až jim Spasitel řekne: “Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.” Matouš 25,40. Také Bůh se ve své nekonečné lásce bude těšit z toho, jakou radost jim jeho pochvalné uznání způsobí.

Kristova láska se však neomezuje jen na určité skupiny lidí. Spasitel se ztotožňuje s každým člověkem. Stal se jedním z nás, abychom se mohli stát členy nebeské rodiny. Je Synem člověka, a tedy i bratrem všech Adamových potomků. Jeho následovníci se nemají cítit odtrženi od okolního hynoucího světa. Jsou součástí lidstva a nebe v nich vidí bratry hříšníků i svatých. Kristus miluje i padlé a bloudící a každý dobrý skutek, který je pozvedá, každé milosrdenství, které jim prokážeme, vnímá, jako bychom je prokázali jemu samému.

Bůh vysílá nebeské anděly, aby sloužili dědicům spasení. Dnes ještě nevíme, kdo k nim bude patřit, dosud se neukázalo, kdo zvítězí a bude mít podíl na dědictví svatých. Nebeští andělé však procházejí zemi křížem krážem, potěšují zarmoucené, chrání ty, kdo jsou v nebezpečí, a snaží se získat lidská srdce pro Krista. Nikoho neopomenou ani nepřehlédnou. Bůh nedělá mezi lidmi rozdíly, stará se o všechny stejně, všichni jsou jeho stvořením.

Vždy, když otevíráte dveře Kristovým chudým a trpícím, přijímáte neviditelné anděly. Vítáte nebeské bytosti a ony vnášejí do vašeho domu svatou radost a pokoj. Z jejich úst se nesou chvalozpěvy, jejichž ozvěna je slyšet až v nebi. Každý milosrdný skutek tam zní jako hudba. Všechny, kdo nezištně pracují v Božím díle, považuje nebeský Otec za své nejvzácnější poklady.

Lidé, které Kristus posadil po své levici a kteří Krista v chudých a trpících přehlíželi, si svoji vinu neuvědomovali. Satan je tak zaslepil, že ani nevnímali, jakou povinnost vůči svým bratrům mají. Mysleli jen sami na sebe a o potřeby druhých se nestarali.

Bůh svěřil bohatým majetek proto, aby pomáhali trpícím a ulehčovali jim jejich úděl. Oni však často zůstávají k potřebám druhých naprosto lhostejní. Myslí si, že jsou lepší než jejich chudí bratři. Nedokáží se vžít do jejich situace. Nechápu, jaká pokušení a boje chudí lidé prožívají. Milosrdenství v jejich srdcích vyhasíná. Oddělují se od chudých a uzavírají se v přepychových domech a okázalých chrámech. Prostředky, které jim Bůh svěřil, aby pomáhali potřebným, využívají k uspokojení vlastní pýchy a sobectví. Každý den připravují chudé o poznání Boží lásky a milosrdenství. Bůh se dostatečně postaral o to, aby i chudí měli vše, co k životu potřebují. Ti jsou však nuceni zakoušet bídu, která jim velmi znepríjemňuje život a uvádí je do pokušení závidět, žárlit a podezírat. Lidé, kteří sami nikdy netrpěli nedostatkem, chudými často pohrdají, dívají se na ně jako na ubožáky a dávají jim to najevo.

[410]

Kristus o všem ví a říká: To já jsem hladověl a žíznil. To já jsem byl na cestách, nemocný a ve vězení. Když jste hodovali u bohatě prostřených stolů, trpěl jsem hladem v bídne chatrči nebo na opuštěné ulici. Hověli jste si v přepychových domech, a já jsem neměl kde složit hlavu. Vaše skříně byly přeplněné drahými šaty, a já jsem neměl nic. Bavili jste se, a já jsem umíral ve vězení.

Když jste hladovějícímu chudákovi dávali ubohý kousek chleba a chatrné šaty do krutého mrazu, uvědomovali jste si, že se skláníte k Pánu slávy? Každý den jsem byl mezi vámi v těchto trpících lidech, ale vy jste mě nehledali. Nechtěli jste se se mnou stýkat. Neznám vás.

V Ježíšových stopách

Mnoho lidí by si přálo navštívit místa, kde Kristus za svého života na zemi pobýval. Považovali by za čest projít se po cestách, po kterých chodil, vidět jezero, u něhož tak rád učil, a poznat pahorky a údolí, na která často hleděl. Ale chceme-li jít v Ježíšových stopách, nemusíme se vydávat do Nazareta, Kafarnaum ani do Betanien. Najdeme je u lůžka nemocného, v bídných chatrčích chudáků,

v přeplněných ulicích velkoměsta a všude tam, kde lidé potřebují útěchu. Budeme-li dělat to, co za svého života na zemi dělal Ježíš, můžeme si být jisti, že jdeme v jeho stopách.

Každý může být nějak užitečný. “Chudé máte vždycky s sebou,” řekl Ježíš (Jan 12,8). Nikdo si nesmí myslet, že pro něho není v Božím díle místo. Miliony lidí se v zajetí nevědomosti a hříchu řítí do záhuby, a dosud neslyšeli o Kristově lásce.

Kdybychom byli na jejich místě a oni na našem, co bychom od nich očekávali? Naší největší povinností je udělat pro ně vše, co je v našich silách. Kristova životní zásada, podle níž bude každý z nás souzen, zní: “Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi.” Matouš 7,12.

Spasitel obětoval svůj vzácný život proto, aby založil církev, která bude schopna potěšovat lidi v zármutku a pomáhat jim v pokušení. Společenství věřících může být chudé, bez vzdělání a neznámé, a přesto může v rodinách, sousedství, v církvi i v “dalekých krajích” vykonat v Kristově moci dílo, jehož význam bude sahat až do věčnosti.

Církev však tuto činnost zanedbává, a proto si mnoho mladých lidí neosvojí ani pouhé základy křesťanského života. Světlo, které vzplálo v jejich srdcích, když jim Ježíš řekl: “Tvoje hříchy jsou odpuštěny,” by mohlo svítit dál, kdyby pomáhali potřebným. Životní síla a nadšení svádí mnoho mladých lidí na nebezpečnou cestu. Při správném nasměrování by se však mohli stát velikým zdrojem požehnání. V práci pro druhé člověk zapomíná sám na sebe.

[411]

Lidem, kteří slouží svým bližním, poslouží nebeský Pastýř. Budou pít vodu života a budou nasyceni. Nebudou toužit po vzrušujících zábavách a změnách ve svém životě. Jejich hlavním zájmem bude záchrana lidí, kteří spějí k zahynutí. Vždy budou svému okolí prospěšní. Vykupitelova láska lidi spojuje a sjednocuje.

Uvědomíme-li si, že jsme Božími spolupracovníky, budeme se z celé duše radovat z jeho zaslíbení a nadšeně o nich vyprávět druhým. Když Bůh povolal Mojžíše, aby sloužil nevzdělanému, neukázněnému a vzpurnému lidu, dal mu zaslíbení: “Já sám půjdu s vámi a dám vám odpočinutí.” “Já budu s tebou!” 2. Mojžíšova 33,14; 3,12. Tato slova jsou určena všem, kdo jako Kristovi zástupci pomáhají sužovaným a trpícím lidem.

Láska k druhým je pozemským projevem Boží lásky. Král slávy se stal jedním z nás právě proto, aby tuto lásku zasel do našich srdcí a spojil nás jako jednu rodinu. Pokud žijeme podle jeho slov: “Abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás” (Jan 15,12) a milujeme svět jako jej miloval on, naplňujeme jeho poslání. Jsme připraveni pro život v nebi, neboť máme nebe ve svém srdci.

“Vysvobod’ ty, kdo jsou vlečeni na smrt; což se neujmeš těch, kdo se potácejí na popravu? Řekneš-li: ‘My jsme to nevěděli,’ což ten, který zpytuje nitro, tomu nerozumí? Ten, který chrání tvůj život, to neví? On odplatí člověku podle jeho činů.” **Příslaví 24,11.12.** V den soudu postaví Soudce celé země všechny, kdo nepracovali pro Krista, mysleli jen na sebe a starali se jen o své zájmy, na stranu bezbožných hříšníků. Budou odsouzeni stejně jako oni.

Každému člověku svěřil nebeský Pastýř nějaký úkol a jednou se zeptá: “Kde je tobě svěřené stádo, ovce, jež byly tvou ozdobou? Co řekneš?” **Jeremjáš 13,20.21.**

[412]

71. kapitola — Příklad pokory

Kristus se sešel se svými učedníky, aby společně oslavili Velikonoce. Seděli u stolu v horní místnosti jednoho domu v Jeruzalémě. Spasitel chtěl slavit tento svátek jen se svými Dvanácti. Věděl, že přišla jeho hodina. On je tím pravým velikonočním beránkem a bude obětován právě v den, kdy budou lidé jíst tradiční velikonoční pokrm. Byl připraven vypít kalich hněvu a přijmout poslední křest utrpení. Zbývalo mu však ještě několik hodin klidu a on je chtěl věnovat svým milovaným učedníkům.

Kristův život byl životem nesobecké služby. Ježíš každým svým činem dokazoval, že “nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil” **Matouš 20,28**. Učedníci se to ještě nenaučili. Proto jim Ježíš při poslední velikonoční večeři znovu vysvětloval své učení na příkladu, který se jim nasmazatelně vryl do mysli i srdce.

Chvíle, kdy Ježíš rozmlouval se svými učedníky, bývaly plné klidu a pohody a všichni si jich velmi vážili. Velikonoční večeře bývaly mimořádně významnou příležitostí. Tentokrát však byl Ježíš smutný. Na srdci mu ležel těžký kámen a do tváře se mu vkradl stín bolesti. Když přišel do horní místnosti, učedníci poznali, že jej něco trápí. Nevěděli co, ale cítili s ním.

U stolu jim Ježíš smutně řekl: “‘Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím.’ Vzal kalich, vzdal díky a řekl: ‘Vezměte a podávejte mezi sebou. Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží.’” **Lukáš 22,15-18**.

Kristus věděl, že čas, kdy bude muset odejít z tohoto světa k Otcí, se nachýlil. Miloval své následovníky a miloval je až do konce. Nyní stál ve stínu kříže a srdce se mu svíralo bolestí. Věděl, že bude zrazen a že jej všichni opustí. Věděl, že ho čeká nejpotupnější smrt, k jaké bývají odsuzováni zločinci. Znal nevděčnost a krutost lidí, které přišel zachránit. Uvědomoval si, jak velikou obět musí podstoupit, a věděl, že pro mnoho lidí bude marná. Uvědomoval si

všechno, co ho čeká, a nebylo by divu, kdyby jej představa vlastního ponížení a utrpení přemohla. Ježíš však myslel na svých dvanáct učedníků, kteří byli s ním jako jeho nejbližší. Až skončí jeho potupa a bolestné trápení, budou muset zůstat ve světě a bojovat. Vždy, když si představil utrpení, které ho čeká, myslel i na své učedníky. Největší starost měl o ně.

[413]

Nyní s nimi trávil poslední večer a chtěl jim toho mnoho říci. Kdyby byli připraveni přijmout to, co jim chtěl sdělit, mohli být ušetřeni zoufalé úzkosti, zklamání a nevěry. Ježíš však viděl, že to neunesou. Když na ně hleděl, nedokázal slova varování a zároveň i útěchy vyslovit. Nastalo ticho. Ježíš jako by váhal. Učedníci byli celí nesví. Soucit a láskyplnost, kterou v nich Ježíšův zármutek probudil, jako by se rozplynuly. Naznačil jim, jaké utrpení jej čeká, ale jeho slova na ně udělala jen malý dojem. Dívali se na sebe a jejich pohledy prozrazovaly žárlivost a nevraživost.

“Vznikl mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší.” **Lukáš 22,24.** Ježíše to ranilo a zarmoutilo. Učedníci se stále ještě nevzdali své oblíbené představy, že Kristus prosadí svoji moc a usedne na Davidův trůn. Každý z nich v skrytu duše toužil mít v jeho království nejvyšší postavení. Hodnotili sami sebe i jeden druhého. Místo aby si více vážili svých bratrů, chtěli prosadit sami sebe. Když Jakub s Janem žádali Krista, aby mohli v jeho království sedět jeden po jeho pravici a druhý po jeho levici, byli ostatní učedníci velmi pobouřeni. Janova a Jakubova troufalost je rozčilila natolik, že hrozilo jejich vzájemné odcizení. Cítili se nedocenění, měli dojem, že jejich věrnost a schopnosti nejsou náležitě uznávány. Nejdotčenější ze všech byl Jidáš.

Učedníci vstoupili do horní místnosti podráždění a rozmrzelí. Jidáš se tlačil dopředu, aby mohl sedět po Kristově levici, Jan se usadil po Mistrově pravici. Místo vedle Krista bylo považováno za nejčestnější a Jidáš je chtěl získat. Jidáš byl zrádce.

Umývání nohou

Vznikla však ještě další neshoda. Při slavnostních příležitostech bylo zvykem, že sluha umýval hostům nohy. I tentokrát bylo na umývání vše připraveno, džbán, umyvadlo i ručník. Nebyl tam však žádný služebník, a mytí nohou tedy zůstávalo na učednících. Ti se

všichni cítili uražení a nikdo z nich se práce sluhy nechtěl ujmout. Tvářili se, jako by se jich to netýkalo, jako by ani nevěděli, že mají něco udělat. Svým mlčením dali najevo, že se nechtějí pokořit.

Jak měl Kristus těmto ubohým lidem pomoci, aby je satan zcela nepřemohl? Jak jim měl vysvětlit, že pouhá slova o tom, že jsou jeho učedníky, nestačí a místo v jeho království jim nezabezpečí? Jak jim měl dokázat, že skutečná velikost spočívá ve službě lásky a opravdové pokoře? Jak měl probudit lásku v jejich srdcích? Jak jim měl pomoci, aby pochopili to, co jim chtěl říci?

Učedníci nejevili ani v nejmenším zájem jeden druhému posloužit. Ježíš čekal, co udělají. Po chvíli vstal od stolu, odložil svrchní roucho, které by mu bránilo v pohybu, vzal ručník a ovázal si jej kolem pasu. Učedníci na něho překvapeně hleděli a mlčky čekali, co bude dál. “Pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán.” **Jan 13,5.** @@@@ @ Teprve teď se učedníkům otevřely oči. Hluboce se styděli a cítili se zahanbeni. Pochopili nevyřčenou výtku a začali sami sebe vidět v jiném světle.

Kristus projevil učedníkům svoji lásku. Bylo mu líto, že jsou tak sobečtí, ale nepřel se s nimi ani jim nic nevytýkal. Dal jim příklad, na který nikdy nezapomenou. Miloval je pevně a neochvějně. Věděl, že Otec všechno svěřil do jeho rukou, že od Boha přišel a k Bohu odchází. Byl si plně vědom svého božství, ale odložil královskou korunu i královské roucho a vzal na sebe úděl služebníka. Na samém sklonku svého života na zemi se opásal jako sluha a sloužil.

Jidáš se před Velikonocemi podruhé sešel s knězi a zákoníky a dohodl se s nimi, že Ježíše vydá do jejich rukou. Potom se vetřel mezi učedníky, jako by se nic nestalo, a se zájmem se podílel na přípravě slavnosti. Učedníci netušili, co má Jidáš v úmyslu. Jen Ježíš znal jeho tajemství. Neodhalil je však, chtěl Jidáše zachránit. Bylo mu jej líto stejně, jako mu bylo líto Jeruzaléma, který měl být zničen. Již dříve plakal nad městem propadlým zkáze a nyní jeho srdce plakalo nad Jidášem. Ježíš se ho nechtěl vzdát. Jidáš cítil moc jeho nekonečné lásky. Když mu Spasitel umýval zaprášené nohy a utíral je ručníkem, cítil Jidáš nutkání vyznat svůj hřích. Nechtěl se však pokořit. Zatvrdil se, odmítl pokání a zlý úmysl, na který na chvíli zapomněl, jej znovu ovládl. Najednou jej pohoršilo, že Kristus umývá učedníkům nohy. Říkal si: Jestliže se takto poníží, nemůže

být izraelským králem. Všechny jeho naděje na světskou slávu v pozemském království se rozplynuly. Jidáš usoudil, že následováním Krista nic nezíská. Když viděl, jak se Ježíš ponižuje, utvrdil se ve svém záměru jej zradit a prohlásit, že se nechal oklamat. Pod vlivem zlého ducha se rozhodl dokonat započaté dílo zrady.

Jidáš si vybral místo u stolu a usadil se jako první. Ježíš mu také jako prvnímu posloužil. Jan, nad nímž se Jidáš tak pohoršoval, přišel na řadu jako poslední. Jan v tom však nespatořoval žádnou výtku ani přezírání. Učedníci byli Kristovým jednáním hluboce dojatai. Když Spasitel přistoupil k Petrovi, Petr užasle zvolal: “Pane, ty mi chceš mýt nohy?” Jan 13,6. Kristova laskavost jej zlomila. Styděl se za to, že nikdo z učedníků se této služby neujal. Ježíš mu řekl: “Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.” Jan 13,7. Petr nemohl snést pohled na to, jak jeho Pán, kterého považoval za Božího Syna, dělá práci sluhy. Takové ponížení! Všechno se v něm vzbouřilo. Neuvědomoval si, že proto Kristus přišel na zem. Hlasitě zvolal: “Nikdy mi nebudeš mýt nohy!” Jan 13,8.

Kristus Petrovi se vši vážností odpověděl: “Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.” Jan 13,8. Služba, kterou Petr odmítal, byla symbolem hlubšího očištění. Kristus přišel očistit srdce od skvrn hříchu. Petr nechtěl dovolit Ježíši, aby mu umyl nohy, a tím vlastně vyšší očištění, které zdánlivě ponižující služba představovala, odmítal. Zavrhoval tím i svého Pána. Ježíš nás chce očistit a nevidí v tomto díle nic ponižujícího. Opravdovou pokoru projevíme tím, že budeme vděčně přijímat vše, co pro nás Kristus dělá, a upřímně mu sloužit.

Když Petr vyslechl Ježíšova slova: “Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl,” jeho pýcha a tvrdohlavost se zlomily. Nemohl snést ani pomyšlení na to, že by měl být od Krista odloučen. To by byla jeho smrt. Řekl: “‘Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!’ Ježíš mu řekl: ‘Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý.’” Jan 13,9.10.

Ježíš neměl na mysli pouze tělesnou čistotu. Stále hovořil o vyšším stupni očištění a mytí nohou bylo jen jeho symbolem. Člověk, který se vykoupal, byl čistý, ale nohy v sandálech se mu brzy zaprášily a bylo třeba je znovu umýt. Petr a jeho bratři byli umyti v prameni, který vytryskl, aby smyl hřích a nečistotu. Kristus je přijal

za své. Pokušení je však znovu a znovu svádělo ke zlému, a proto stále potřebovali jeho očišťující milost.

Když se Ježíš chystal smýt prach z jejich nohou, chtěl vlastně obmýt jejich srdce, zbavit je odcizení, žárlivosti a pýchy. To bylo mnohem důležitější než mytí zaprášených nohou. Nikdo z nich tehdy nebyl na společenství s Kristem připraven. Bez pokory a lásky nemohli mít účast na velikonoční večeři a podílet se na památné službě, kterou se Kristus chystal ustanovit. Jejich srdce musela být očištěna. Pýcha a sobectví plodí neshody a nenávisť. To vše Ježíš smyl, když jim umýval nohy. Učedníci se změnili. Ježíš na ně pohlédl a řekl: “Vy jste čisti.” **Jan 13,10**. Najednou byli jednotní a jeden k druhému laskaví. Stali se z nich pokorní a učenliví lidé. Kromě Jidáše byl každý z nich ochoten postoupit druhému nejvyšší místo. S pokorou a vděčností v srdci již byli schopni přijmout Kristova slova.

I my jsme byli jako Petr a jeho bratři umyti v Kristově krvi. Styk se zlem však často způsobuje, že se znovu a znovu poskvřujeme hříchem. Musíme proto přicházet ke Kristu a prosit ho, aby nás svou milostí očistil. Petr nechtěl, aby se Pán a Mistr dotýkal svými rukama jeho špinavých nohou. My však často přistupujeme ke Kristu s hříšným a nečistým srdcem. Naše zloba, marnivost a pýcha jej zraňují. Přesto mu všechny naše slabosti a nepravosti musíme předložit. Jedině on nás od nich může očistit. Nedovolíme-li mu to, nebudeme na společenství s ním připraveni.

Ježíš řekl učedníkům: “I vy jste čisti, ale ne všichni.” **Jan 13,10**. Jidáš neodevzdal Ježíši své srdce. Ježíš mu umyl nohy, ale jeho srdce očištěno nebylo. Jidáš se Kristu nepoddal.

Ježíšův příklad

Když Ježíš umyl učedníkům nohy, oblékl si svrchní roucho, posadil se a řekl: “Chápete, co jsem vám učinil? Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal.” **Jan 13,12-16**.

Kristus chtěl, aby učedníci pochopili, že umýváním nohou jeho důstojnost nikterak neutrpěla. “Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a

máte pravdu: Skutečně jsem.” Právě jeho nekonečná vznešenost [416] dodávala vykonané službě půvab a smysl. Kristus, nejvyšší ze všech, se sklonil k ponižující službě. Nechtěl, aby jeho lid podlehl sobectví, které je lidskému srdci tak vlastní, a proto nám sám dal příklad pokory. Nenechal tuto významnou záležitost na člověku. Považoval ji za tak důležitou, že on, který je roven Bohu, vzal na sebe roli služebníka. Učedníci se přeli o nejvyšší postavení, a Kristus, kterého nazývali svým Pánem, Kristus, před nímž se sklání celý vesmír a jemuž s radostí slouží andělé, poklekl a umýval jim nohy. Umyl je i svému zrádci.

Svým životem i učením Kristus naprosto jasně ukázal, co znamená nesobecká služba, která má svůj původ v Bohu. Bůh nežije sám pro sebe. Stvořil svět a všechno udržuje v chodu. Bez přestání slouží druhým. “On dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.” **Matouš 5,45**. Bůh pověřil svého Syna, aby tuto dokonalou službu ztělesnil. Ježíš měl stanout v čele lidstva, aby vlastním příkladem ukázal, co znamená sloužit. Celý svůj život podřídil zákonu služby. Sloužil a pomáhal všem. Žil Božím zákonem a názorně nám ukázal, co znamená poslušnost.

Ježíš se stále znovu a znovu snažil, aby si učedníci tuto zásadu osvojili. Když ho Jakub a Jan požádali o přední postavení, řekl: “Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem.” **Matouš 20,26**. V mém království není pro výsadní postavení a nadřazenost místo. Jedinou velikostí je velikost pokory. Jediným rozdílem je míra odevzdanosti službě druhým.

Kristus umyl učedníkům nohy a řekl: “Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.” **Jan 13,15**. Spasitel tím nenabádal jen ke zdvořilosti. Měl na mysli něco víc než pouhé smytí prachu z nohou hostů. Ustanovoval náboženský obřad. Jeho čin proměnil ponižující úsluhu v posvěcený úkon. Učedníci si jeho zachováním měli navždy připomínat Ježíšovo poučení o pokoře a službě.

Kristus ustanovil tento obřad jako přípravu pro svatý úkon. Člověk nemůže vstoupit do společenství s Ježíšem, pokud je jeho srdce plné pýchy, svárů a touhy po vlastním vyvýšení. Nejsme připraveni přijímat Kristovo tělo a krev. Spasitel proto rozhodl, abychom si nejprve připomínali jeho pokoru.

Při této příležitosti se má Boží lid vracet k Ježíšovým slovům: “Chápete, co jsem vám učinil? Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.” Jan 13,12-17.

Člověk má sklon si myslet, že je něčím víc než jeho bratr, pracovat jen sám pro sebe a usilovat o vyšší postavení. Bývá proto často podezíravý a zatrpklý. Obřad umývání nohou před večeří Páně má smazat všechna tato nedorozumění, zbavit člověka sobectví a touhy po vlastním vyvýšení, má jej vést k pokoře a ochotě sloužit bližnímu.

[417]

Nebeský Strážce se tohoto obřadu také účastní a dává člověku příležitost zamyslet se nad sebou, uznat svoji hříšnost a znovu přijmout požehnanou jistotu odpuštění. Kristus chce plnou mírou své milosti změnit naše sobecké smýšlení. Přeje si, abychom byli citliví a vnímaví, a pokud následujeme jeho příklad, Duch svatý nám v tom pomáhá. Když si uvědomíme, jak se pro nás Spasitel ponížil, vybaví se nám celý řetězec událostí, které nám připomínají nekonečnou Boží dobrotu i laskavost našich pozemských přátel.

Vzpomeneme si, kolikrát jsme si nevážili Boží milosti, kolikrát jsme zapomněli na to, co všechno už nám Bůh dal, a jak často jsme přehlíželi jeho laskavost. Objevujeme kořeny zloby, která v nás udusila vzácnou květinu lásky. Uvědomujeme si své povahové nedostatky, nevděčnost ve vztahu k Bohu, lhostejnost k bratřím a sestřám i nesplněné povinnosti. Začínáme vidět hřích stejně jako Bůh. Přestáváme být samolibí, jsme pokorní a sami k sobě přísní. Jsme odhodláni odstranit vše, co nás odcizuje. Zbavujeme se zlých myšlenek a varujeme se pomluv. Vyznáváme své hříchy a Pán nám je odpouští. Poddáváme se Kristově milosti a jeho láska nás spojuje a sjednocuje.

Pochopíme-li význam přípravné služby, zatoužíme po hlubším duchovním životě. Nebeský Svědek vyslyší naše přání a duchovně nás pozvedne. Můžeme se účastnit večeře Páně s vědomím, že nám byly odpuštěny hříchy. Kristova spravedlnost prozáří naši mysl i duši. Uvidíme Božího Beránka, “který snímá hřích světa”. Jan 1,29.

Pro lidi, kteří přistupují k tomuto úkonu ve správném duchu, se nikdy nestane prázdňým obřadem. Stále pro ně bude výzvou: “Služte v lásce jedni druhým.” **Galatským 5,13**. Ježíš se ponížil a umyl učedníkům nohy. Jasně ukázal, že je ochoten vykonat cokoli, aby se i oni mohli spolu s ním stát dědici věčného nebeského bohatství. Učedníci se obřadem zavazují, že i oni budou sloužit svým bratrům jako jejich Pán. Vždy, když lidé správně přistupují k přípravnému obřadu, prožívají svaté společenství, jsou ochotni si pomáhat a být jeden druhému požehnáním. Zavazují se, že zasvětí svůj život nesobecké službě. Nebudou však sloužit jen sobě navzájem. Pole jejich působnosti je tak široké, jako bylo pole jejich Mistra. Celý svět potřebuje naši pomoc. Na každém kroku potkáváme chudé, nemohoucí a nevědomé. Ti, kdo se spolu s Kristem účastnili večere v horní místnosti, budou sloužit jako on.

Ježíš, kterému všichni sloužili, přišel, aby se stal služebníkem všech. Skláněl se ke každému, a proto mu jednou budou zase všichni sloužit a uctívat jej. Ten, kdo chce být jako on a radovat se spolu s ním z pohledu na vykoupené, si musí vzít příklad z jeho nesobecké služby. To vše je shrnuto v Ježíšových slovech: “Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.” **Jan 13,15**. Proto obřad ustanovil. Říká: “Když to víte,” když znáte smysl mého ponaučení, “blaze vám, jestliže to také činíte.” **Jan 13,17**.

[418]

72. kapitola — Poslední večeře

“Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: ‘Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.’ Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: ‘Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.’” **1. Korintským 11,23-25.**

Kristus stanul na rozhraní dvou náboženských systémů a jejich dvou velikých svátků. On sám, neposkvrněný Boží Beránek, byl připraven obětovat se za hřích, a ukončit tak symbolický obřadní systém, který po čtyři tisíciletí naznačoval jeho smrt. Když jedl se svými učedníky velikonočního beránka, ustanovil místo starého obřadu novou službu, která měla lidem připomínat jeho velikou oběť. Tradice staré národní židovské slavnosti měla navždy skončit. Kristovi následovníci na celém světě měli v každé době slavit nový obřad, který Kristus zavedl.

Velikonoce měly Izraelcům připomínat jejich vysvobození z egyptského otroctví. Bůh nařídil, aby rodiče každý rok znovu a znovu vyprávěli svým dětem, co se tehdy stalo, a vysvětlovali jim, proč se Velikonoce slaví. Vzpomínka na zázračné vysvobození měla zůstat v paměti celého národa stále živá. Večeře Páně byla ustanovena proto, aby lidem připomínala veliké vysvobození, které jim přinesla Kristova smrt. Máme ji slavit až do chvíle, kdy Kristus opět přijde ve své moci a slávě, abychom nikdy nezapomněli, co všechno pro nás vykonal.

Před odchodem z Egypta jedli Izraelci beránka vstojе, s přepásanými bedry a s holí v ruce. Byli připraveni vydat se na cestu. Slavili obřad způsobem, který odpovídal jejich situaci. Chystali se vyjít z egyptské země, čekala je těžká a strastiplná cesta pouští.

V Kristově době tomu však bylo jinak. Neodcházel z cizí země, naopak, bydlel ve své vlastní. Byl jim dopřán pokoj, a proto slavili velikonoční večeři v klidu a pohodě. Hosté leželi na pohovkách kolem stolu, opírali se o levou ruku a pravou jedli. Hlavu si mohli

položít na hrud' toho, kdo ležel za nimi. Nohy měli na vnější straně kruhové pohovky. Bylo tedy snadné je obejít a nohy jim umýt.

[419]

Chléb a víno

Kristus je ještě u stolu s prostřenou velikonoční večeří. Před sebou má nekvašený velikonoční chléb a na stole nekvašené velikonoční víno. Používá je jako symboly své neposkvrněné oběti. Beránka “bez vady a bez poskvrny” totiž nemůže představovat nic kvašeného. **1. Petřův 1,19**. Kvas je symbolem hříchu a smrti.

“Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: ‘Vezměte, jezte, toto jest mé tělo.’ Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: ‘Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečet'uje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.’” **Matouš 26,26-29**.

Označení zrádce

Posvátného obřadu se účastnil i zrádce Jidáš. Přijal od Ježíše symboly jeho obětovaného těla a prolité krve. Slyšel slova: “To čiňte na mou památku.” Zrádce seděl vedle Božího Beránka a se srdcem plným pomstychtivosti zatvrzele spřádal temné plány.

Ježíš při umývání nohou prohlásil: “Ne všichni jste čisti.” **Jan 13,11**. Dal tím jasně najevo, že o Jidášovi všechno ví. Proradný učedník pochopil, že Kristus zná jeho tajný úmysl. Když se shromáždili kolem stolu, pohlédl Ježíš na učedníky a promluvil k nim ještě otevřeněji: “Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil. Ale má se naplnit slovo Písma: ‘Ten, který se mnou jí chléb, zvedl proti mně patu.’” **Jan 13,18**.

Ani po těchto slovech učedníci Jidáše nepodezírali. Všimli si však, že Ježíš je velmi zarmoucený. Padla na ně tíseň a zmocnila se jich nejasná předtucha nějakého strašného neštěstí. Necháпали proč. Všichni mlčeli a jedli. Ježíš řekl: “Amen, pravím vám, že jeden z vás mě zradí.” **Matouš 26,21**. To je úplně ohromilo. Nedokázali si představit, že by někdo z nich mohl chtít božskému Učiteli uškodit. Proč by jej měli zrazovat? A komu? Koho by něco takového mohlo

napadnout? Z nich, dvanácti vyvolených, jistě nikoho. Vždyť oni měli jedinečnou příležitost naslouchat jeho učení, těšit se z jeho lásky a být s ním v tak úzkém společenství.

Když si uvědomili dosah jeho slov a vzpomněli si na to, jak pravdivé bylo vše, co říkal, zmocnil se jich strach. Začali podezírat sami sebe. Přemýšleli, zda v jejich nitru přece jen neklíčí nějaká skrytá myšlenka proti Mistrovi. S krajně nepříjemnými pocity se jeden po druhém ptali: “Snad to nejsem já, Pane?” **Matouš 26,22**. Jediný Jidáš mlčel. Nakonec se zeptal hluboce sklíčený Jan: “Pane, kdo to je?” **Jan 13,25**. Ježíš odpověděl: “Kdo se mnou omočil ruku v míse, ten mě zradí. Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno; ale běda tomu, který Syna člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil!” **Matouš 26,23.24**. Když se učedníci ptali: “Snad to nejsem já, Pane?” pečlivě pozorovali jeden druhého. Najednou všichni obrátili svoji pozornost na mlčícího Jidáše. Ten ve změti otázek, údivů a překvapení přeslechl, co Ježíš Janovi odpověděl, a aby se vyhnul zkoumavým pohledům učedníků, zeptal se stejně jako oni: “Jsem to snad já, Mistře?” Ježíš mu se vší vážností odpověděl: “Ty sám jsi to řekl.” **Matouš 26,25**.

[420]

Jidáš, zmatený a vyděšený z toho, že byl jeho záměr odhalen, se rychle zvedl a chtěl odejít. “Ježíš mu řekl: ‘Co chceš učinit, učíš hned!’... Jidáš přijal skývu, a hned vyšel ven. Byla noc.” **Jan 13,27-30**. Pro zrádce, který se odvrátil od Krista a vyšel do tmy, nastala noc.

Až do této chvíle mohl Jidáš činit pokání. Když však odešel od svého Pána i od ostatních učedníků, rozhodl o sobě s konečnou platností. Překročil poslední hranici.

Ježíšova trpělivost

Ježíš měl s pokoušeným Jidášem obdivuhodnou trpělivost. Udělal pro jeho záchranu vše, co mohl. Jidáš se již dvakrát zavázal, že jej zradí, a Ježíš mu i přesto stále dával příležitost k pokání. Spasitel četl v Jidášově srdci, prohlédl jeho zrádný plán, a tím mu dal jasný a konečný důkaz o svém božství. Byla to poslední výzva k pokání. Kristus se svým božsko-lidským srdcem neopomněl ani jednu příležitost pomoci mu k obrácení. Příliv milosrdenství, které Jidáš ve své pýše tvrdošíjně odmítal, se s ještě větší silou vracel jako

přival podmanivé lásky. Jidáše sice odhalení jeho viny překvapilo a vyděsilo, ale k pokání jej nepřivedlo. Falešný učedník se ještě více zatvrdil. Odešel od památné večeře a šel dokonat započatou zradu.

Vyslovením svého “běda” nad Jidášem, prokázal Kristus milosrdenství ostatním učedníkům. Podal jim nezvratný důkaz o svém mesiášství. “Říkám vám to již nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili, že já jsem to.” **Jan 13,19**. Kdyby byl Ježíš mlčel a tvářil se jako by nevěděl, co se proti němu chystá, mohli by si učedníci myslet, že jejich Pán nemá božskou předvídavost, že byl zaskočen a zradou vydán do rukou rozvášněného davu. Ježíš však již rok předtím řekl učedníkům, že si jich vyvolil dvanáct a že jeden z nich je ďábel. Ježíšova slova k Jidášovi jasně ukazovala, že Spasitel znal jeho zrádné úmysly. To mělo posilovat víru pravých Ježíšových následovníků v době jeho ponížení. Až Jidáš dospěje ke svému strašlivému konci, měli si vzpomenout na ono “běda”, které Ježíš nad zrádcem vyslovil.

Kristus sledoval ještě jeden cíl, a proto svoji službu neodepřel ani zrádci. Při umývání nohou řekl: “Ne všichni jste čisti.” **Jan 13,11**. Učedníci mu tehdy nerozuměli. Necháпали ho, ani když u stolu prohlásil: “Ten, který se mnou jí chléb, zvedl proti mně patu.” **Jan 13,18**. Později však, když se vše vyjasnilo, měli o čem přemýšlet. Mohli obdivovat Boží trpělivost a milosrdenství vůči člověku, který se dopustil hrozného hříchu.

Ježíš znal Jidáše od samého začátku, a přesto mu umyl nohy. Zrádce měl dokonce tu přednost, že se mohl spolu s Kristem účastnit památné večeře. Spasitel se s neskonalou trpělivostí všemožně snažil, aby jej falešný učedník přijal. Chtěl ho přivést k pokání a očistit od hříchu. Dal nám tím příklad k následování. Když se nám zdá, že někdo žije v omylu a hříchu, nemáme se od něho odvracet a nechávat ho napospas pokušení. Naše lhostejnost a nezájem by jej mohly vehnat přímo do satanovy náruče. Tímto způsobem Kristus k lidem nikdy nepřistupoval. Učedníci často chybovali a mýlili se, a právě proto jim Kristus umyl nohy. Všechny kromě jediného tím přivedl k pokání.

Spasitel svým příkladem jasně ukazuje, že nesmíme nikomu bránit v účasti na večeři Páně. Je pravda, že zjevný hřích člověka vylučuje, jak učí Duch svatý (**1. Korintským 5,11**), ale nadto nám nepřisluší nikoho soudit. Bůh nedal lidem právo, aby rozhodovali o

tom, kdo se smí slavnosti účastnit a kdo ne. Vždyť kdo z nás dokáže číst v srdci druhého? Kdo umí rozlišit koukol od pšenice? “Necht každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.” **1. Korintským 11,28.27.29.**

Shromáždění při slavnosti večeře Páně navštěvují i poslové, které naše oči nevidí. Může se stát, že se mezi námi vyskytne i nějaký Jidáš. V takovém případě jsou přítomni i služebníci knížete temnot. Ti doprovázejí každého, kdo se nechce podřídít Duchu svatému. Ve shromáždění jsou však i nebeští andělé. Tito neviditelní hosté navštěvují každou podobnou příležitost. Někdy mezi nás mohou přijít i lidé, kteří nepřijali pravdu a svatost do svého srdce, ale přesto by se obřadu rádi zúčastnili. Neměli bychom jim v tom bránit. Slavnost nesledují jen lidské oči. Obklopují nás bytosti, které viděly, jak Ježíš umýval nohy dvanácti učedníkům, tedy i Jidášovi.

Kristus se obřadu účastní prostřednictvím Ducha svatého, a zpečetí uje tak své ustanovení. Přesvědčuje a obměkčuje naše srdce. Neunikne mu ani jeden zkroušený pohled, ani jediná myšlenka na pokání. Čeká, až začneme litovat svých hříchů a se zlomeným srdcem se k němu obrátíme. Spasitel udělal vše pro to, aby nás mohl přijmout. Tak jako umyl nohy Jidášovi, chce umýt a očistit od hříchu i srdce každého z nás.

Nikdy bychom se neměli zříkat účasti na slavnosti večeře Páně proto, že k ní přistupuje někdo nehodný. Každý učedník je zván k veřejné účasti. Dosvědčuje tím, že přijímá Krista jako svého osobního Spasitele. Právě při příležitostech, které sám ustanovil, se Kristus setkává se svým lidem a posiluje je svou přítomností. Může se stát, že člověk, který obřad vysluhuje, toho není hoden, avšak i tehdy je Kristus přítomen a slouží svému lidu. Každému, kdo přichází a upíná k němu pohled víry, bohatě požehná. Lidé, kteří tyto vzácné chvíle společenství s Bohem zanedbávají, o mnoho přicházejí. Právem je o nich možno říci: “Ne všichni jste čisti.”

Význam večeře

Kristus jedl chleba a pil víno společně s učedníky. Dal jim tak záruku, že je jejich Vykupitelem. Předal jim novou smlouvu, podle

níž se všichni, kdo jej přijímají, stávají Božími dětmi a Kristovými spoludědici. Podle smlouvy se jim mělo dostat všech požehnání v životě na zemi i na věčnosti. Smlouva měla být zpečetěna Kristovou krví. Večeře Páně měla učedníkům připomínat nekonečnou oběť, kterou pro každého z nich a pro celé padlé lidstvo Kristus přinesl. [422]

Večeře Páně by však neměla být smuteční slavností. To není jejím posláním. Učedníci se neshromažďují u stolu Páně proto, aby si připomínali své nedostatky a hořkovali nad nimi. Nemají se obšírně zabývat náboženskou zkušeností, kterou v minulosti prožili, ať již byla povznášející nebo skličující. Nemají si připomínat vzájemné neshody. To vše je součástí přípravného obřadu. Zpytování vlastního nitra, vyznání hříchu a urovnání sporů má každé večeři Páně předcházet. Potom je čas na setkání s Kristem. Učedníci nemají stát ve stínu kříže, ale v jeho spásném světle. Mají otevřít svá srdce zářivým paprskům Slunce spravedlnosti. Potom očištění Kristovou krví mohou vnímat jeho neviditelnou přítomnost a slyšet jeho slova: “Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám.” Jan 14,27.

Kristus nám říká: Když přemýšlíš o své hříšnosti, nezapomeň, že jsem za tebe zemřel. Když tě utlačují a pronásledují, když trpíš pro mé jméno a pro evangelium, vzpomeň si na moji lásku, vždyť jsem za tebe dal svůj život. Když klesáš pod tíhou svých povinností a tvůj úděl se ti zdá být neúnosný, pamatuj, že jsem pro tebe trpěl na kříži a snášel pohanu. Když tě přemáhá strach z těžké zkoušky, uvědom si, že tvůj Vykupitel žije a přimlouvá se za tebe.

Obřad večeře Páně ukazuje na druhý Kristův příchod. Jeho smyslem bylo udržovat tuto naději v myslích učedníků stále živou. Vždy, když se sešli, aby si připomněli jeho smrt, vyprávěli si, jak “vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: ‘Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetí uje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.’” Matouš 26,27-29. V době utrpení a soužení nacházeli učedníci útěchu v naději na návrat svého Pána. Myšlenka “Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde,” pro ně měla nesmírnou cenu (1. Korintským 11,26).

Na to nesmíme nikdy zapomínat. Ježíšovu lásku a její podmanivou moc bychom měli mít stále v živé paměti. Kristus ustanovil

obřad večeře jako hmatatelné svědectví o tom, jak nás Bůh miluje. Kristus nám také umožňuje spojení s Bohem, jedině skrze něho můžeme přicházet k Otci. Rovněž společenství a vzájemná láska mezi věřícími musí být založeny na Ježíšově lásce. A díky Kristově smrti můžeme mít z jeho lásky plný užitek. Jedině proto, že Ježíš zemřel, můžeme s radostí očekávat jeho návrat. Jeho oběť je ústředním bodem naší naděje. K ní musíme upínat svoji víru.

Příliš často považujeme obřady připomínající utrpení a ponížení našeho Pána za pouhé formální záležitosti. Tato ustanovení však mají svůj význam. Byla zavedena proto, aby nám pomáhala pronikat do tajemství zbožnosti. Všichni máme možnost pochopit mnohem lépe než dosud Kristovo utrpení, jehož smyslem bylo smíření. “Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.” **Jan 3,14.15**. Musíme vzhlížet ke Spasiteli umírajícímu na golgotském kříži. V zájmu našeho věčného života je třeba projevovat víru v Krista.

Náš Pán řekl: “Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. . . Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj.” **Jan 6,53-55**. Tato slova můžeme vztáhnout na naši tělesnou přirozenost. Kristově smrti vděčíme i za svůj pozemský život. Chléb, který jíme, zaplatil svým tělem, vodu, kterou pijeme, vykoupil svou krví. Každý člověk, ať světec či hříšník, jí svůj každodenní chléb, ale nasycuje jej tělo a krev Ježíše Krista. Každý bochník chleba nese pečeť kříže. Kříž se zrcadlí v každém praménku vody. To vše Ježíš zahrnul do symbolů své veliké oběti. Světlo památné večeře v horní síni posvěcuje náš každodenní pokrm. Rodinný stůl se stává stolem Páně a každé jídlo svátostí.

Kristova slova o naší duchovní podstatě jsou ještě výstižnější: “Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný.” **Jan 6,54**. Svatým životem totiž můžeme žít jen tehdy, přijmeme-li život obětovaný za nás na golgotském kříži. To znamená, že přijmeme jeho slovo a budeme žít podle jeho přikázání. Jedině tak s ním můžeme být jedno. “Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.” **Jan 6,56.57**. Tyto výroky se vztahují zejména k večeři Páně. Když ve víře rozjímáme o velké oběti našeho Pána, přibližuje se náš duchovní život duchovnímu životu Krista. Každá večeře Páně nás duchovně posiluje. Prostřednictvím tohoto

obřadu můžeme navázat živé spojení s Kristem, a tím i s Otcem. Památka večeře zvláštním způsobem spojuje slabé lidské bytosti s Bohem.

Přijímáním chleba a vína, které symbolizují Kristovo ukřižované tělo a jeho prolitou krev, se v duchu účastníme večeře v horní místnosti. Jako bychom procházeli zahradou posvěcenou utrpením Spasitele, který na sebe vzal hříchy světa. Stáváme se svědky boje, který nám přinesl smíření s Bohem. Vidíme před sebou ukřižovaného Krista.

Při pohledu na ukřižovaného Vykupitele lépe chápeme velikost a význam oběti, kterou pro nás Majestát nebes podstoupil. Plán spasení se nám ukazuje v celé své slávě a rozjímání nad křížem v nás probouzí posvátnou úctu. Z celé své duše chválíme Beránka a Boha, neboť naše mysl je plná výjevů z Golgoty a pro pýchu a sobectví v ní již není místo.

Úvahy o Spasitelově nekonečné lásce člověka povznášejí, očišťují a mění. Stává se světlem světa a do jisté míry Ježíšovu tajuplnou lásku odráží. Čím více se Kristovým křížem zabýváme, tím více se ztotožňujeme se slovy apoštola: “Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.” **Galatským 6,14.**

73. kapitola — Nebojte se!

Ježíš svým učedníkům s láskou a porozuměním řekl: “Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm.” **Jan 13,31**. Jidáš opustil horní místnost a Kristus zůstal se zbývajícími jedenácti učedníky sám. Chystal se jim oznámit, že již brzy od nich odejde. Nejdříve jim chtěl ale připomenout veliký cíl svého poslání. Sám jej měl stále před sebou. Těšilo jej, že vším svým utrpením a ponížením oslaví Otcovo jméno. Právě k tomu chtěl obrátit jejich pozornost.

Přívětivě je oslovil a promluvil k nim: “Ještě jen krátký čas jsem s vámi. Budete mě hledat, a jako jsem řekl Židům, tak nyní říkám i vám: Kam já odcházím, tam vy přijít nemůžete.” **Jan 13,33**.

Učedníky jeho slova zarmoutila. Srdce se jim sevřelo úzkostí. Ještě více se přimkli ke Spasiteli. Jejich Mistr a Pán, jejich milovaný Učitel a Přítel, jim byl dražší než život. U něho hledali pomoc a útěchu ve všech těžkostech, bolestech a zklamáních. Byli na něm zcela závislí a on je měl nyní opustit. Zmocnila se jich temná předtucha.

Spasitelova slova však byla plná naděje. Věděl, že nepřítel na ně bude útočit a že satanova moc nejspíše přemůže lidi sužované těžkostmi. Proto obracel jejich pozornost od “viditelného” k “neviditelnému” (**2. Korintským 4,18**), od pozemského vyhnanství k nebeskému domovu.

Řekl: “Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejduli, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte.” **Jan 14,1-4**. Kvůli vám jsem přišel na svět. Pro vaši záchranu plním své poslání. Ve svém díle budu pokračovat i poté, co odejdu. Přišel jsem se vám zjevit na zem, abyste uvěřili. Odcházím k Otci a budu spolu s ním pracovat pro vaše spasení. Učedníci se báli, že se s nimi Ježíš loučí navždy. Důvod jeho odchodu byl však zcela opačný. Kristus jim šel připravit místo, aby se jednou mohl zase vrátit a vzít je k sobě. Oni mají zatím pracovat na své povaze a přetvářet ji k Božímu obrazu.

Učedníci byli stále ještě v rozpacích. Tomáš, vždy plný pochybností, řekl: “Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?” Ježíš mu odpověděl: ‘Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.’” Jan 14,5-7.

[425]

Do nebe nevede mnoho cest. Člověk si nemůže vybrat, kudy se tam dostane. Kristus říká: “Já jsem ta cesta. . . Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.” Kristus byl vyzdvižen jako cesta, pravda a život již v době, kdy byla v ráji hlásána první evangelijní zvěst o tom, že semeno ženy rozdrtí hadovi hlavu. Byl cestou za Adama a byl jí i v čase, kdy Ábel obětoval Bohu zabitého beránka. Krev této oběti představovala krev Vykupitele. Kristus byl cestou, která zachránila patriarchy a proroky. Je jedinou cestou, kterou se můžeme dostat k Bohu.

Nepochopení

Spasitel řekl: “Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.” Učedníci mu stále ještě nerozuměli. Filip vykřikl: “Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!” Jan 14,7.8.

Kristus užasl nad jeho nechápavostí a smutně se ho zeptal: “Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš?” Jan 14,9. Je možné, že v mých skutcích nevidíš Otcovo působení? Nevěříš snad, že jsem přišel, abych o něm svědčil? “Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce?” “Kdo vidí mne, vidí Otce.” Jan 14,9.8. Kristus se stal člověkem, ale nepřestal být Bohem. Ponížil se a vzal na sebe lidskou podobu, ale jeho božská přirozenost mu zůstala. Jedině on mohl lidem zjevit Otce a učedníci měli velikou přednost být více než tři roky přímými svědky tohoto zjevení.

“Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!” Jan 14,11. Jejich víra se mohla bezpečně opřít o Kristovy činy. Ty byly nezvratným důkazem, neboť žádný člověk sám ze sebe nikdy nic takového nevykonat ani vykonat nemůže. Kristovo dílo svědčilo o jeho božství. V Kristu se zjevoval Otec.

Kdyby byli učedníci věřili živému spojení mezi Otcem a Synem, nebyli by ztráceli víru při pohledu na Kristovo utrpení a smrt, jež podstoupil pro záchranu hynoucího světa. Kristus se snažil přivést

učedníky k poznání, že je Bohem v lidském těle. To byl základní předpoklad růstu a prohloubení jejich víry. Chtěl, aby pochopili, že musí být pevně zakotveni v Bohu a vírou se k němu upínat. Spasitel se ze všech sil a všemi možnými způsoby snažil připravit učedníky na příval pokušení, který na ně měl již brzy dolehnout. Chtěl, aby byli spolu s ním skryti v Bohu.

Když Kristus mluvil, vyzařovala z jeho tváře Boží sláva. Všichni přítomní pozorně naslouchali jeho slovům a zmocňovala se jich posvátná bázeň. Čím dál více si získával jejich srdce, a jak rostla jejich láska ke Kristu, zlepšovaly se i jejich vzájemné vztahy. Cítili, že nebe je velmi blízko, a v Ježíšových slovech rozpoznali poselství nebeského Otce.

Zaslíbení

[426] Kristus pokračoval: “Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím.” Jan 14,12. Spasiteli velmi záleželo na tom, aby učedníci pochopili, proč se jeho božství spojilo s lidskou přirozeností. Přišel světu představit Boží slávu, aby mohl být člověk zachráněn její životodárnou mocí. Bůh se zjevil v Kristu, aby se Kristus mohl zjevovat v lidech. Ježíš nevyužil žádné síly ani žádných vlastností, které by lidé vírou v něho nemohli získat. Všichni jeho následovníci mohou být v lidství stejně dokonalí jako on, pokud se Bohu odevzdají tak, jako se mu odevzdal on.

“Bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.” Jan 14,12. Kristus nechtěl říci, že by dílo učedníků bylo významnější než jeho, měl na mysli jen jeho větší rozsah. Nehovořil pouze o konání zázraků, ale o všem, co se bude dít pod vlivem Ducha svatého.

Když Kristus odešel k Otci, uvědomili si učedníci, že se jeho zaslíbení splnilo. Ježíšovo ukřižování, vzkříšení a nanebevstoupení se pro ně stalo živou skutečností. Viděli, že proroctví se naplnilo naprosto přesně. Zkoumali Písmo a přijímali jeho zvěst s dosud nepoznanou vírou a jistotou. Pochopili, že vše, co o sobě božský Učitel řekl, je pravda. Vyprávěli všude v okolí svoji zkušenost a vyzdvihovali přitom Boží lásku. Lidé byli dojatai, jejich srdce jako by roztála a celé zástupy uvěřily v Ježíše.

Zaslíbení, které dal Spasitel svým učedníkům, se vztahuje na celou jeho církev a platí až do konce času. Bůh si přeje, aby jeho velkolepý plán vykoupení zasáhl co nejvíce lidí. Všichni, kdo chtějí pracovat v Božím díle a nespolehají na své vlastní síly, ale na Boží moc, která jejich prostřednictvím může působit, se jistě dočkají splnění Ježíšova slibu: “Bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.”

V jeho jménu

Učedníci zatím ještě nevěděli o Ježíšově nekonečné moci a neomezených možnostech. Řekl jim: “Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu.” Jan 16,24. Vysvětlil jim, že tajemství jejich úspěchu spočívá v prosbě o milost a sílu v jeho jménu. On sám za ně bude prosit u Otce. Modlitbu pokorného věřícího bude Bohu předkládat jako svoji vlastní. Každá upřímná modlitba bude v nebi vyslyšena. Nemusí být vyjádřena vybroušeným stylem, důležité je, aby vycházela ze srdce. Ježíš ji předloží Otci zbavenou všech chyb a nedostatků. Přednese ji v podobě prodchnuté jeho vlastní dokonalostí.

Cesta upřímnosti a bezúhonnosti není snadná. V každé těžkosti a překážce však můžeme spatřovat výzvu k modlitbě. Bůh dává každému člověku sílu a zdroj této síly je otevřen i těm nejslabším. Ježíš řekl: “A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu. Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním.” Jan 14,13.14.

Kristus vyzýval učedníky, aby se modlili v jeho jménu. V jeho jménu mají křesťané předstupovat před Boha. Díky oběti, kterou pro ně Ježíš podstoupil, mají v Božích očích velikou cenu. Bůh jim přičítá Kristovu spravedlnost, a proto jsou mu vzácní. Pro Kristovy zásluhy Pán odpouští všem, kdo se ho bojí. Nevidí v nich bídné hříšníky, ale podobu svého Syna, ke kterému se vírou upínají.

[427]

Bohu je líto, když se jeho lid podceňuje. Chce, aby se jeho vyvolení hodnotili podle ceny, kterou za ně zaplatil. Bůh o ně stojí. Kdyby tomu tak nebylo, neposílal by svého Syna, aby pro jejich vykoupení podstoupil tak velikou obět'. Má pro ně důležitý úkol a s radostí jim splní i ty nejdůležitější prosby, aby mohli oslavit jeho jméno. Pokud se spolehají na jeho zaslíbení, mohou očekávat veliké věci.

Modlit se v Ježíšově jménu znamená mnoho. Zavazuje nás to, abychom přijali jeho povahu, projevovali jeho ducha a konali jeho skutky. Spasitel ke svému zaslíbení připojil i podmínku. Řekl: “Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání.” **Jan 14,15**. Kristus nezachraňuje lidi v hříchu, ale osvobozuje je od hříchu. Všichni, kdo jej milují, mu svou lásku dokazují poslušností.

Pravá poslušnost vychází ze srdce. Kristus to dokazoval celým svým životem. Pokud mu dovolíme, aby vstoupil do našeho myšlení a našich záměrů, potom naše srdce i mysl natolik splynou s jeho vůlí, že poslušnost pro nás bude naprostou samozřejmostí. On očistí naši mysl a posvětit ji a my mu budeme s největší radostí sloužit. Pokud využijeme přednosti, kterou máme, a poznáme Boha tak, jak se nám dává poznat, bude náš život životem neustálé poslušnosti. Budeme-li si vážit Kristovy povahy a udržovat společenství s Bohem, hřích se nám zoškliví.

Kristus žil na zemi v naprostém souladu se zákonem a můžeme tak žít i my, budeme-li se jej držet a čerpat u něho sílu. Nesmíme se zbavovat vlastní zodpovědnosti a očekávat od druhých, že nám řeknou, co máme dělat. Na lidské rady se nemůžeme spoléhat. Pán nás i kohokoli jiného ochotně poučí o tom, co je naší povinností. Přijdeme-li k němu s důvěrou, sám nám odhalí svá tajemství. Když se k nám Pán přiblíží a bude s námi rozmlouvat tak, jako dříve rozmlouval s Enochem, naše srdce zahoří. Lidé, kteří se rozhodnou předložit Bohu všechny své záležitosti a v ničem se neodchýlit od jeho vůle, budou vědět, jak se kdy zachovat. Pán jim dá nejen moudrost, ale i sílu, sílu k poslušnosti a službě, jak sám zaslíbil. Vše, co Kristus dostal pro potřeby padlých lidí, dostal jako jejich hlava a představitel. “Oč bychom ho žádali, dostáváme od něho, protože zachováváme jeho přikázání a činíme, co se mu líbí.” **1. Janův 3,22**.

Duch pravdy

Dříve než Kristus obětoval svůj život, chtěl svým následovníkům předat ten nejdůležitější a největší dar ze všech — dar, který jim otevře cestu k nevyčerpatelnému zdroji milosti. Řekl: “Já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky — Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná.

Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude. Nezanechám vás osiřelé, přijdu k vám.” Jan 14,16-18.

Duch svatý byl ve světě již předtím a od samého počátku díla vykoupení působil na lidská srdce. Dokud však byl na zemi Kristus, učedníci po žádné jiné pomoci netoužili. Teprve když Spasitel odešel, pocítili potřebu Ducha a on přišel. [428]

Duch svatý je Kristův zástupce, nemá však lidskou podobu ani na ní není nijak závislý. Kristus jako člověk nemohl být všude. Proto bylo v zájmu lidí, aby odešel k Otci a seslal na zem Ducha svatého jako svého nástupce. Nikdo už nemá výhodu v tom, že by se mohl s Kristem setkávat tváří v tvář. Prostřednictvím Ducha svatého mají ke Spasiteli přístup všichni. V tomto smyslu je svým následovníkům blíže, než kdyby byl na nebesa nevstoupil.

“Toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám se mu poznat.” Jan 14,21. Ježíš znal budoucnost svých učedníků. Věděl, že jeden skončí na popravišti, jiný na kříži, další ve vyhnanství mezi skalami na pustém ostrově a ostatní jako oběti pronásledování a smrti. Povzbuzoval je zaslíbením, že bude v každém soužení s nimi. To platí dodnes. Pán ví o všech svých věrných služebnících, kteří pro něho trpí ve vězení nebo ve vyhnanství na opuštěných ostrovech. Utěšuje je svou přítomností. Když věřící stane pro pravdu před nespravedlivým soudem, Spasitel stojí při něm. Všechna obvinění vznesená proti němu dopadají na Krista. V osobách svých učedníků je znovu a znovu odsuzován Ježíš. Každého, kdo se pro jeho dílo dostane do vězení, potěšuje svou láskou. Těm, kdo jsou odsouzeni k smrti, říká: “Já jsem... živý; byl jsem mrtev — a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.” Zjevení 1,17.18. Kdo obětuje svůj život pro mě, zachrání jej pro věčnou slávu.

Vždy, když se octneme v těžkostech, dolehne na nás utrpení, nevíme, jak dál, když se nám všechno zdá být černé, cítíme se bezmocní a osamělí, posílá nám Pán Utěšitele jako odpověď na naši modlitbu víry. Od našich pozemských přátel nás mohou odloučit nejrůznější okolnosti. Od nebeského Utěšitele nás však nemůže odloučit nic, žádná okolnost ani vzdálenost. Kdekoli jsme, kamkoli jdeme, on je vždy s námi, podpírá nás, povzbuzuje, dodává nám sílu a potěšuje nás.

Učedníci stále ještě nechápali duchovní smysl Kristových slov. Spasitel jim je znovu vysvětloval. Řekl jim, že se bude projevat prostřednictvím Ducha. “Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu.” Jan 14,26. Potom už nebudete říkat: Nechápeme. Už nebudete vidět zastřené jako přes závoj. Budete moci “spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání”. Efezským 3,18.19.

Učedníci měli svědčit o Kristově životě a díle. Jejich prostřednictvím měl Ježíš promlouvat ke všem lidem na zemi. V Kristově ponížení a smrti je však čekala velká zkouška a zklamání. Jejich svědectví mělo být přesné i po této bolestné zkušenosti, a proto Ježíš zaslíbil, že Utěšitel “připomene vám všecko, co jsem vám řekl”. Jan 14,26.

[429] Potom dodal: “Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.” Jan 16,12-14. Ježíš odhalil učedníkům velikou část pravdy. Pro učedníky však bylo těžké rozlišit jeho učení od tradic a zásad zákoníků a farizeů. Byli zvyklí přijímat učení rabínů jako Boží hlas a jejich city i myšlení byly ještě pod jejich vlivem. Světským zájmům a pomíjivým věcem stále věnovali velkou pozornost. Nechápali duchovní podstatu Kristova království, přestože jim ji tak často objasňoval. Byli zmatení. Nerozpoznali význam textů Písma, které jim Kristus předkládal. Mnohá jeho poučení jako by vyzněla naprázdno. Spasitel viděl, že nechápou skutečný význam jeho slov. Ve své milosti jim slíbil, že Duch svatý jim vše připomene. Mnoho věcí jim neřekl vůbec. Věděl, že by jim učedníci ještě nerozuměli. Jednou jim je odhalí Duch svatý. Osvítí jejich mysl, aby byli schopni pochopit nebeské věci. “Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy.” Jan 16,13.

Utěšitel je nazván “Duchem pravdy”. Jeho posláním je vymezovat pravdu a udržovat ji. Na lidské srdce působí především jako Duch pravdy, a tím se stává Utěšitelem. Pravda je totiž zdrojem útěchy a pokoje, které ve lži nenajdeme. Satan se snaží ovládnout lidskou mysl lživými teoriemi a tradicemi. Vede lidi ke zvrácenému životnímu stylu a kazí tak i jejich povahu. Duch svatý oslovuje člověka

prostřednictvím Písma a zasévá mu do srdce pravdu. Odhaluje blud a vyhání jej z mysli. Kristus získává své vyvolené právě Duchem pravdy, který působí prostřednictvím Božího slova.

Ježíš chtěl učedníky potěšit a dát jim naději, která povzbuzovala i jeho. Představil jim proto dílo Ducha svatého. Měl radost z toho, že mohl své církvi zajistit tak významnou pomoc. Duch svatý byl největším darem, který mohl Kristus od Otce získat pro povznesení svého lidu. Duch svatý byl dán Božímu lidu proto, aby jej vedl k duchovní obnově. Bez jeho působení by byla Kristova oběť zbytečná. Moc zla postupem času stále narůstala a je ohromující, jak snadno si satan lidstvo zotročil. Nad hříchem je možno zvítězit jedině s pomocí třetí božské osoby, jejíž síla není ničím omezena, neboť přichází v plnosti božské moci. Díky působení Ducha svatého se může projevovat moc Vykupitelova díla. Duch očistí uje srdce. Prostřednictvím Ducha svatého má věřící podíl na božské přirozenosti. Kristus poslal svého Ducha jako božskou moc, která má překonávat všechny zděděné i vypěstované sklony ke zlému a která má církvi pomáhat dosáhnout dokonalosti jeho povahy.

Ježíš o Duchu řekl: “On mě oslaví.” Spasitel přišel oslavit Otce tím, že ukazoval světu jeho lásku. Podobně měl Duch svatý oslavit Krista tím, že bude světu zjevovat jeho milost. V člověku má být obnoven Boží obraz. Při zdokonalování lidské povahy jde o Boží [430] čest i o čest Kristovu.

“On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud.” **Jan 16,8.** Kázání Božího slova by nepřineslo žádný výsledek bez neustálé přítomnosti a pomoci Ducha svatého. Jedině on je skutečným učitelem Boží pravdy. Pravda probouzí svědomí a mění život jen tehdy, uvádí-li ji do srdce Duch svatý. Člověk může představit druhým literu Božího slova, může se seznámit se všemi příkazy a zaslíbeními, ale pokud pravdu nezasadí do srdce Duch svatý, nikdo nepadne na Skálu a nerozbije se. Ani člověk s nejvyšším vzděláním a mnoha přednostmi nemůže bez pomoci Ducha svatého šířit světlo. Rozsévání semena evangelia nepřinese žádný užitek, pokud je nebude svlažovat nebeská rosa. Duch svatý sestoupil na modlící se učedníky ještě předtím, než byla napsána první kniha Nového zákona nebo než zaznělo první kázání evangelia po Kristově nanebevstoupení. Jejich nepřátelé potom vypovídali: “Vy jste tím svým učením naplnili celý Jeruzalém.” **Skutky 5,28.**

Kristus přislíbil své církvi dar Ducha svatého. Toto zaslíbení platilo pro první učedníky, stejně jako platí pro nás. Má však také podmínku. Mnoho lidí slibu věří, činí si na něj nárok, mluví o Kristu a Duchu svatém, ale marně. Nepoddávají se Božímu vlivu a nenechávají se vést Boží mocí. Duch svatý zde není pro to, abychom jej využívali. On má používat nás. Prostřednictvím Ducha Bůh působí na svůj lid, aby chtěli a činili, co se mu líbí (**Filipským 2,13**). Mnozí lidé se mu však nechtějí podřídit. Chtějí být sami svými pány. Proto nedostávají Boží dar. Bůh dává svého Ducha těm, kdo na něho pokorně čekají, nechávají se jím vést a spoléhají na jeho milost. Boží moc očekává, že po ní budou lidé toužit a že ji přijmou. Budeme-li s vírou prosit o zaslíbené požehnání, dostaneme spolu s ním i všechna ostatní. Kristus je ve své nekonečné milosti ochoten udělit každému tolik darů, kolik je schopen přijmout.

V rozhovoru s učedníky Kristus neučinil ani jednu truchlivou poznámku o svém utrpení a smrti. Zanechal učedníkům odkaz pokoje. Řekl: “Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí!” **Jan 14,27**.

Cestou na Olivovou horu

Než opustil horní místnost, zazpíval Spasitel s učedníky chvalozpěv. V jeho hlase nebyl ani náznak žalostného nářku, znělo v něm radostné velikonoční haleluja:

“Chvalte Hospodina,
všechny národy,
všichni lidé, chvalte ho zpěvem,
neboť se nad námi mohutně
klene jeho milosrdenství.
Hospodinova věrnost je věčná!
Haleluja.”

Žalm 117.

Když dozpívali, vyšli ven. Prodírali se rušnými ulicemi k městské bráně a odtud pak směřovali k Olivové hoře. Šli pomalu, každý byl ponořen do svých myšlenek. Když se blížili k hoře, Ježíš s hlubokým zármutkem v srdci řekl: “Vy všichni ode mne této noci

odpadnete, neboť je psáno: ‘Budu bít pastýře a rozprchnou se ovce stáda.’” **Matouš 26,31**. Učedníky jeho slova překvapila a ranila. Vzpomněli si, jak o sobě Ježíš v synagoze v Kafarnaum hovořil jako o chlebu života a jak se mnozí urazili a odvrátili se od něho. Dvanáct učedníků mu však zůstalo věrných. Petr vyjádřil oddanost Kristu jménem všech. Spasitel tehdy řekl: “Nevyvolil jsem si vás dvanáct? A přece jeden z vás je d’ábel.” **Jan 6,70**. V horní místnosti Ježíš řekl, že jeden z dvanácti jej zradí a Petr jej zapře. Tentokrát se však jeho slova týkala všech.

Petr hlasitě vyjádřil svůj nesouhlas: “I kdyby všichni odpadli, já ne.” **Marek 14,29**. Již v horní místnosti prohlásil: “S tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt.” **Lukáš 22,33**. Ježíš jej tehdy varoval, že ještě té noci svého Spasitele zradí. Nyní své napomenutí opakuje: “Amen, pravím tobě, že dnes, této noci, dřív než kohout dvakrát zakokrhá, právě ty mě třikrát zapřeš.” Petr “však ještě horlivěji prohlašoval: ‘I kdybych měl spolu s tebou umřít, nezapřu tě.’ Tak mluvili všichni.” **Marek 14,30.31**. Učedníci si příliš věřili a opakované tvrzení Krista, který všechno ví, odmítali. Nebyli na nadcházející zkoušku připraveni. Svoji slabost si však uvědomili až ve chvíli, kdy na ně dolehlo pokušení.

Když Petr řekl, že půjde za svým Pánem i do vězení a na smrt, myslel to zcela vážně a upřímně, ale neznal sám sebe. V jeho srdci byl skrytý zárodek zla, který čekal na vhodnou příležitost, aby se mohl projevit. Pokud si Petr toto nebezpečí neuvědomoval, hrozila mu věčná záhuba. Spasitel věděl, že Petr je samolibý a příliš sebejistý a že tyto vlastnosti v něm přemohou dokonce i lásku ke Kristu. V jeho životě se projevovalo mnoho slabostí, nepotlačený hřích, duchovní lhostejnost, neposvěcenost a nedbalý přístup k pokušení. Kristovo varování bylo výzvou ke zkoumání vlastního nitra. Petr se potřeboval zbavit přílišné důvěry v sebe sama a upevnit svou víru v Krista. Kdyby byl pokorně přijal Ježíšovo napomenutí, byl by jako ovečka prosil svého Pastýře o záchranu. Když se začal topit ve vlnách Galilejského jezera, volal: “Pane, zachraň mne!” **Matouš 14,30**. Kristus tehdy hned vztáhl ruku a chytil ho. Kdyby byl i tentokrát zavolal na Ježíše: Zachraň mě přede mnou samým!, byl by zachráněn. Petr však vnímal Kristova slova jako projev nedůvěry a cítil se ukřivděn. Urazil se a začal si být ještě více jistý sám sebou.

Ježíšovi bylo učedníků líto. Nemohl od nich odvrátit zkoušku, která je čekala, ale nenechal je bez útěchy. Ujistil je, že zlomí okovy hrobu a že jeho láska k nim nikdy nevyhasne. Řekl: “Po mém vzkříšení však vás předejdu do Galileje.” **Matouš 26,32**. Ještě předtím, než učedníci Krista zradili, ujistil je Spasitel o svém odpuštění. Po jeho smrti a vzkříšení potom věděli, že jim Kristus odpustil a že je miluje.

Vinný kmen

[432] Ježíš se ubíral s učedníky do Getsemane, na odlehlé místo na úpatí Olivové hory, kam se často sám chodil modlit a rozjímat. Vysvětloval jim, jaké má ve světě poslání a jaký duchovní vztah by k němu učedníci měli mít. Brzy jim předvede názorný příklad. Ve světle měsíčního svitu se před nimi objevila rozkvetlá vinná réva. Ježíš na ni ukázal a použil ji jako symbol.

Řekl: “Já jsem pravý vinný kmen.” **Jan 15,1**. Nepřirovnal se k vznešené palmě, mohutnému cedru ani silnému dubu, představil se jako popínavá vinná réva. Palma, cedr i dub rostou samostatně. Nepotřebují žádnou podpěru. Vinná réva se však pne kolem podpůrných tyčí vzhůru k nebesům. Podobně byl i Kristus jako člověk závislý na božské moci. Prohlásil: “Sám od sebe nemohu dělat nic.” **Jan 5,30**.

“Já jsem pravý vinný kmen.” Židé vždy pokládali vinnou révu za nejušlechtlejší rostlinu a za symbol moci, vznešenosti a hojnosti. Izrael byl často představován jako vinná réva, kterou Hospodin zasadil v zaslíbené zemi. Židé zakládali svou naději na spasení na své příslušnosti k Izraeli. Ježíš však říká: Já jsem skutečný vinný kmen. Nemyslete si, že pouhou příslušností k Izraeli se můžete stát účastníky Božího života a dědici jeho zaslíbení. Duchovní život můžete přijmout jen skrze mne.

“Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař.” **Jan 15,1**. Náš nebeský Otec zasadil na palestinských pahorcích pravou vinnou révu a sám se o ni staral. Réva si svou krásou získala mnoho lidí, kteří uznali její nebeský původ. Vůdcům Izraele však připadala jako výhonek z vyprahlé země. Vzali rostlinu, polámali ji a pošlapali svýma nečistýma nohama. Chtěli ji navždy zničit. Nebeský vinař se však o svoji révu nikdy nepřestal starat. Lidé byli přesvědčeni, že ji zničili,

ale on ji vzal a přesadil na druhou stranu zdi, aby ji neviděli. Tam byla chráněna před jejich krutými útoky. Její větve však přerůstaly přes zeď. Byly důkazem toho, že réva žije. Jejich prostřednictvím mohly naroubované výhony udržovat spojení s vinným kmenem. Nesly ovoce, které si kolemjdoucí mohli utrhnout.

Kristus řekl učedníkům: “Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.” **Jan 15,5**. Měl od nich sice již brzy odejít, ale jejich duchovní spojení mělo zůstat neporušené. Jejich vztah přirovnal ke spojení ratolesti s vinným kmenem. Větev se naroubuje na živý kmen a postupně do něho vrostle. Kmen dává větví život. Podobně i člověk, který hyne v přestoupení a hříchu, přijímá život ze spojení s Kristem. Toto spojení se uskutečňuje vírou v Krista jako osobního Spasitele. Hříšník spojuje svoji slabost s Kristovou silou, svoji prázdnotu s Kristovou plností, svoji nedostatečnost s Kristovou neomezenou mocí. Přijímá tak Kristovo smýšlení. Kristovo lidství se dotýká našeho lidství a naše lidská podstata se dotýká božství. Člověk má prostřednictvím Ducha svatého účast na božské přirozenosti. Bůh jej přijímá ve svém milovaném Synu.

Spojení s Kristem je třeba neustále udržovat. Spasitel řekl: “Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmene, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně.” **Jan 15,4**. Spojení není žádným příležitostným či nahodilým dotykem. Ratolest se stává součástí živého kmene. Z kořene neustále proudí do větví život, síla a plodnost. Ratolest nemůže žít bez kmene. Ani vy nemůžete žít beze mě, řekl Ježíš. Život, který jste ode mne přijali, si můžete uchovat jen neustálým spojením se mnou. Beze mne nepřemůžete jediný hřích a neodoláte jedinému pokušení.

“Zůstaňte ve mně, a já ve vás.” Zůstat v Kristu znamená neustále přijímat jeho Ducha a cele se odevzdat jeho službě. Spojení mezi Bohem a člověkem musí být stále živé. Stejně jako vinná ratolest stále čerpá mízu ze živého kmene, máme se i my pevně držet Ježíše a vírou od něho přijímat sílu a dokonalost jeho povahy.

Kořen vysílá živiny do větví a odtud dále až do těch nejvzdálenějších výhonků. Podobně zprostředkovává Kristus duchovní sílu každému věřícímu. Pokud je člověk ve spojení s Kristem, nehrozí mu, že by vyschl či zahynul.

Život vinného kmene se projevuje příjemnou vůní plodů na větvích. Kristus řekl: “Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese

hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.” Jan 15,5. Žijeme-li vírou v Syna Božího, bude se v našem životě projevat ovoce Ducha.

“Můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává.” Jan 15,1.2. Ratolest může být sice navenek spojena s kmenem, ale jejich spojení nemusí být živé. Potom však nemůže růst ani přinášet plody. Podobně se i člověk může navenek připojit ke Kristu, a přitom mu může chybět skutečné vnitřní spojení na základě víry. Vyznáním víry se lidé dostávají do církve, ale teprve jejich povaha a jednání ukazují, zda jsou s Kristem skutečně spojeni. Pokud nenesou ovoce, jsou planými výhonky. Odloučení od Krista znamená zkázu a smrt, tak jak ji představuje suchá odumřelá větev. “Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí.” Jan 15,6.

“Každou(ratolest), která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce.” Jan 15,2. Jeden z dvanácti vyvolených Ježíšových učedníků musel být odstraněn jako suchá větev. Ostatní se museli podrobit zásahu štěpařského nože a projít těžkou zkouškou. Ježíš se vši vážností a láskou vysvětlil vinařův záměr. Ořezávání je bolestivé, ale provádí je Otec. Vše dělá s rozvahou a citem. Větve, které se plazí po zemi, je třeba odříznout od přízemních podpěr, k nimž se jejich výhonky přichycují. Mají se pnout vzhůru k nebesům a hledat oporu v Bohu. Dále se musí zbavit zbytečného listí, které ubírá sílu plodům. Také nadbytečné výhony je třeba odstranit, aby na ovoce mohlo svítit Slunce spravedlnosti. Vinař odřezává vše, co rostlině neprospívá, aby mohla přinášet bohatší a hojnější úrodu.

Ježíš řekl: “Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky.” Jan 15,8. Bůh chce, aby se ve vás projevovala jeho svatost, dobrota a láska. Přesto Spasitel nevyzývá učedníky, aby se snažili nést ovoce. Říká jim, aby zůstávali v něm: “Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.” Jan 15,7. Kristus zůstává ve svých následovnicích prostřednictvím svého slova. Boží slovo nám umožňuje stejně živé spojení, jaké představuje přijímání jeho těla a krve. V Kristových slovech je duch a život. Přijímáte-li je, spojete svůj život s životem vinného kmene. Žijete “každým slovem, které vychází z Božích úst”. Matouš 4,4. Kristův život se ve vás projevuje stejně jako v

něm. Budete-li žít v Kristu, přilnete-li k němu, budete-li se jej držet a čerpat u něho sílu, poneseťe podobné ovoce jako on.

Přikázání lásky

Při posledním setkání s učedníky vyjádřil Kristus své velké přání, aby měli jeden druhého v lásce tak, jako je měl v lásce on. Opakovaně jim říkal: “To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.” Jan 15,12. První slova, kterými k nim promluvil v horní místnosti, byla: “Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.” Jan 13,34. Pro učedníky to bylo skutečně nové přikázání, protože se neměli rádi tak, jako je měl rád Kristus. Spasitel viděl, že se jejich myšlení a pohnutky musí změnit, že je třeba, aby se začali chovat podle nových zásad. Na základě jeho života a smrti si měli vytvořit novou představu o lásce. Příkaz, aby se milovali navzájem, dostal ve světle jeho oběti nový význam. Celé dílo milosti je nepřetržitou službou lásky, sebezapírání a obětavosti. Kristus v každé chvíli svého života na zemi bez přestání rozdával Boží lásku. A všichni, kdo jsou naplněni jeho Duchem, budou milovat, jako miloval on. Kristův zákon lásky se stane základem jejich vzájemných vztahů.

Podle takové lásky se pozná, že jsou jeho učedníky. Ježíš řekl: “Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.” Jan 13,35. Lidé, které nespojuje žádný nátlak či sobecké zájmy, ale vzájemná láska, jsou svědectvím o působení nadlidské moci. Jejich jednota dokazuje, že se v nich obnovuje Boží obraz a že přijali do svého srdce novou životní zásadu. Jsou dokladem toho, že v božské povaze se skrývá síla, která je schopna odolávat nadpřirozeným mocnostem zla, a že Boží milost překonává sobectví vlastní lidskému srdci.

Projevuje-li se tato láska v církvi, satan zuří. Kristus nepřipravil učedníkům snadnou cestu. Řekl: “Nenávidí-li vás svět, vězte, že mě nenáviděl dříve než vás. Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: Sluha není nad svého pána. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat — jestliže mé slovo zachovali, i vaše zachovají. Ale to vše vám učiní pro mé jméno, poněvadž neznají

toho, který mě poslal.” **Jan 15,18-21**. Evangelium má být hlášáno směle a nebojácně, bez ohledu na protivenství a nebezpečí i za cenu ztrát a utrpení. Lidé, kteří tak činí, jdou v Kristových stopách.

Jistota vítězství

[435] Mohlo by se zdát, že Krista jako Vykupitele světa stíhal jeden neúspěch za druhým. Posel, který přinášel světu milost, jako by vykonal jen málo z toho, co pro povznesení a spasení lidstva vykonat chtěl. Satan mu neustále křížil cestu. Kristus se však nenechal odradit. Prostřednictvím proroka Izajáše prohlásil: “‘Nadarmo jsem se namáhal, svou sílu jsem vydal pro nicotný přelud.’ A přece: U Hospodina je mé právo, můj výdělek u mého Boha. . . , byť i nebyl shromážděn Izrael. Stal jsem se váženým v Hospodinových očích, můj Bůh je záštita moje.” Kristu patřilo zaslíbení: “Toto praví Hospodin, vykupitel Izraele, jeho Svatý, tomu, který je v opovržení, jehož má kdejaký pronárod v ohavnosti. . . Toto praví Hospodin: ‘. . . budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu, abys pozvedl zemi a zpustošená dědictví vrátil, abys řekl vězňům: »Vyjděte,« těm, kdo jsou v temnotách: »Ukažte se!« . . . Nebudou hladovět ani žíznit, nebude je ubíjet sálající step a sluneční žár, neboť je povede ten, jenž se nad nimi slitovává, a dovede je ke zřídům vod.” **Izajáš 49,4.5.7-10**.

Ježíš se spoléhal na tato slova a nedal satanovi žádnou příležitost k vítězství. Když mělo vyvrcholit jeho ponížení, když se nad ním snášel nejtěžší mrak, řekl svým učedníkům: “Přichází vládce tohoto světa. Proti mně nic nezmůže.” “Vládce tohoto světa je již odsouzen.” “Nyní bude. . . vyvržen ven.” **Jan 14,30; Jan 16,11; Jan 12,31**. Kristus svým prorockým zrakem viděl události svého posledního velkého zápasu. Věděl, že až zvolá: “Dokonáno jest,” celá nebesa budou jásat. V uších jako by mu zněla vzdálená hudba a vítězoslavný jásot z nebeských dvorů. Věděl, že satanova vláda skončí a jméno Kristus bude znít ve všech vesmírných světech.

Kristus měl radost, že pro své učedníky může udělat víc, než oč jej budou prosit nebo než si vůbec dokážou představit. Mluvil s jistotou, protože věděl, že o tom bylo rozhodnuto ještě před stvořením světa. Věděl, že pravda vyzbrojená všemohoucností Ducha svatého zvítězí v boji proti zlu a že prapor potřísněný jeho krví bude vítězně vlát nad jeho následovníky. Věděl, že jeho věrní učedníci

budou žít podobným životem, jako žil on, a bude je provázet celá řada vítězství, která lidé na zemi sice neuznají, ale nebesa se z nich budou radovat.

Řekl: “To jsem vám pověděl, abyste našli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět.” **Jan 16,33**. Kristus neselhal, nenechal se odradit ani zastrašit a jeho následovníci mají být ve své víře také tak vytrvalí. Mají žít a pracovat jako on. Je přece jejich Mistrem a oni jsou na něm závislí.

Je třeba, aby byli odvážní, stateční a vytrvalí. V síle jeho milosti musejí jít stále vpřed, i když se jim do cesty budou stavět zdánlivě nepřekonatelné překážky. Nejsou povoláni k tomu, aby naříkali nad těžkostmi, ale aby je překonávali. Nikdy nesmějí propadat zoufalství a ztrácet naději. Kristus je spojil s Božím trůnem pevným poutem své nepřekonatelné lásky. Chce, aby čerpali sílu z všemohoucího zdroje a získali ty nejlepší schopnosti. Potom budou mít sílu odolávat zlu. Nepřemůže je ani země, ani smrt, ani peklo. Budou mít moc, která jim pomůže zvítězit tak, jako zvítězil Kristus.

Kristus si přeje, aby v jeho církvi na zemi vládl stejný řád, způsob vedení a božský soulad jako v nebi. Slunce spravedlnosti tak bude moci svítit světu prostřednictvím jeho lidu a Kristus bude oslaven. Spasitel se stará o všechno, co jeho církve potřebuje, aby mu [436] vykoupení mohli s vděčností vzdávat zaslouženou slávu. Dal svému lidu schopnosti a požehnání, aby mohli představovat jeho dokonalost. Církve obdařené Kristovou spravedlností je jeho klenotnicí. Má odrážet jeho milosrdenství, milost a lásku v plnosti a vrcholné slávě. Kristus se dívá na své vyvolené jako na čistý a dokonalý lid. Přijímá je jako odměnu za své ponížení a jako součást své slávy, slávy, která z něho jako středu celého vesmíru vyzařuje.

Spasitel zakončil své poučení slovy povzbuzení a naděje. Potom z celého srdce prosil za své učedníky. Vzhlédl k nebi a řekl: “Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, stejně jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.” **Jan 17,1-3**.

Kristus splnil své poslání. Oslavil Boha a zjevil lidem Otcovo jméno. Vyvolil si následovníky, kteří budou v jeho díle na zemi pokračovat. Řekl: “V nich jsem oslaven. Již nejsem ve světě, ale oni

jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, necht' jsou jedno jako my." "Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno. . . Já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne." Jan 17,10.11.20.21.23.

[437] Těmito slovy Kristus, který má božskou moc, předává svoji vyvolenou církev do rukou Otce. Jako pomazaný velekněz se přimlouvá za svůj lid. Jako věrný pastýř svolává své stádo pod ochranu Všemohoucího, do pevného a bezpečného útočiště. On sám však má před sebou ještě poslední zápas se satanem a jde se s ním utkat.

74. kapitola — V Getsemanské zahradě

Spasitel se za doprovodu učedníků pomalu ubíral do zahrady Getsemane. Měsíc byl právě v úplňku a ozařoval jasnou velikonoční oblohu bez jediného mráčku. Poutníci tiše odpočívali ve stanech, které v krajině vytvářely nové město.

Ježíš hovořil s učedníky. Byl k nim otevřený a dával jim další ponaučení. Když se však blížili ke Getsemane, odmlčel se. Často přicházel do těchto míst, rozjímal tam a modlil se. Nikdy však nebyl tak ztrápený jako tuto noc. Prožíval svůj poslední zápas. Po celou dobu svého pozemského života chodil ve světle Boží přítomnosti. Když se dostal do sporu s lidmi, které ovládal satanův duch, mohl říci: “Ten, který mě poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu.” **Jan 8,29**. Nyní se však zdálo, jako by jej stálé světlo Boží přítomnosti opustilo. Byl považován za jednoho z hříšníků. Sám musel nést tíhu viny padlého lidstva. Nikdy se neposkrvnil hříchem a nyní na něho dolehly nepravosti nás všech. Hřích se mu zdál být strašný a tíha viny, kterou na sebe vzal, pro něho byla nepředstavitelně těžká. Pokoušel ho strach, že by ho toto břemeno mohlo navždy odloučit od lásky jeho Otce. Dobře věděl, jak Bůh nenávidí hřích. Zvolal: “Má duše je smutná až k smrti.” **Matouš 26,38**.

Když se přiblížili k zahradě, všimli si učedníci změny, která se s jejich Mistrem stala. Nikdy předtím jej neviděli tak smutného a zamlklého. Ježíšova sklíčenost se s každým krokem prohlubovala. Učedníci se však neodvážili zeptat, co jej trápí. Ježíš zavrával, jako by na něho přišla mdloba. Když vešli do zahrady, zamířili učedníci spěšně k místu, kde obvykle sedávali, aby si Mistr mohl odpočinout. Každý krok jej stál mnoho sil a přemáhání. Hlasitě si povzdechl, jako by klesal pod tíhou strašlivého břemena. Dvakrát ho museli podepřít, jinak by se byl zhroutil na zem.

Kromě tří učedníků nechal Kristus všechny ostatní u vchodu do zahrady a poprosil je, aby se za sebe i za něho modlili. S Petrem, Jakubem a Janem potom odešel do ústraní. Tito tři učedníci byli

[438]

Ježíšovi nejbližší. Spatřili jeho slávu na hoře proměnění, viděli, jak mluvil s Mojžíšem a Eliášem, slyšeli hlas z nebe. Ježíš chtěl, aby mu v této těžké chvíli posledního zápasu byli nablízku.

Často s ním na tomto místě trávili celou noc. Zpravidla nějakou dobu bděli a modlili se, a potom nedaleko svého Mistra nerušeně spali. Ráno je probouzel do další práce. Tentokrát chtěl, aby se s ním celou noc modlili. Přesto se bál pomyšlení, že by se měli stát svědky jeho blížícího se smrtelného zápasu.

Smrtný zápas

Ježíš jim Řekl: “Zůstaňte zde a bděte se mnou!” **Matouš 26,38.**

Potom poodešel, ale jen o kousek, aby jej viděli a slyšeli. Padl na zem. Cítil, jak jej hřích odděluje od Otce. Propast mu připadala tak veliká, hluboká a temná, že se jí zhrozil. Smrtnému zápasu však nemůže uniknout, svoji božskou moc nesmí použít. Jako člověk musí nést následky lidského hříchu. Musí na sobě zakusit Boží hněv proti přestoupení.

Kristus se octl v naprosto nové situaci. Jeho utrpení nejmýšlejněji popisují slova proroctví: “Probud’ se, meči, proti mému pastýři, proti reku, mému společníku, je výrok Hospodina zástupů.” **Zacharjáš 13,7.** Jako zástupce hříšníků a jejich záruka zakoušel Boží spravedlnost. Sám na sobě poznal, co to znamená. Až dosud se stále přimlouval za druhé, nyní toužil po tom, aby se někdo přimlouval za něho.

Kristus cítil, že jeho jednota s Otcem je narušena a zmocnil se ho strach, že ve své lidské přirozenosti nebude schopen v nastávajícím boji s mocnostmi zla obstát. Na poušti pokušení se rozhodovalo o osudu celého lidstva. Kristus tehdy zvítězil. Nyní nepřítel nastoupil ke strašlivému poslednímu boji. Připravoval se po celé tři roky Kristovy služby. Šlo mu o všechno. Pokud bude poražen, ztratí naději na vládu, království tohoto světa případnou s konečnou platností Kristu a on sám bude svržen a vyhnán. Pokud však Krista přemůže, stane se země jeho královstvím a navěky bude mít lidstvo ve své moci. Kristus si plně uvědomoval nesmírnou závažnost boje a děsil se odloučení od Boha. Satan mu namlouval, že pokud na sebe vezme hříchy světa, bude od Boha odloučen navěky. Stane se součástí satanova království a již nikdy nebude moci být jedno s Bohem.

Co měl Kristus svou obětí získat? Provinění lidí a jejich nevděčnost se zdály být beznadějně. Satan líčil Vykupiteli situaci v nejčernějších barvách: Lid, který se hlásí k mimořádným hmotným i duchovním požehnáním, tě zavrhl. Chce tě zničit, tebe — základ, střed a pečeť všech zaslíbení, jež dostal. Jeden z učedníků, který naslouchal tvému učení a zastává v církvi významné postavení, tě zradí. Jeden z tvých nejhorlivějších následovníků tě zapře. Všichni tě opustí. Takové pomyšlení Krista děsilo. Představa, že ti, které přišel zachránit a které tolik miloval, se spojí se satanem, mu drásala srdce. Zápas, kterým procházel, byl strašlivý. Mírou jeho nepředstavitelné tíhy byla vina jeho národa, žalobců a zrádce, vina celého bezbožného světa. Hříchy lidstva Krista ukrutně tížily a vědomí, že Boží hněv je namířen proti nim, jej sužovalo.

Jak uvažoval o ceně, kterou je třeba za záchranu člověka zaplatit? Ve smrtelném zápase padl tvář k chladné zemi, jako by se chtěl bránit odloučení od Boha. Na jeho zhroucené tělo se snášela studená noční rosa, ale on ji nevnímal. Z jeho bledých rtů se ozval bolestný výkřik: “Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich.” I v této chvíli však dodal: “Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.” **Matouš 26,39.**

[439]

Člověk, který trpí, touží po soucitu. I Kristus pocítil tuto touhu z celé hloubi své duše. V nejtěžší chvíli svého utrpení přišel k učedníkům, kterým tak často žehnal, které chránil a potěšoval v zármutku a tísní. Pevně doufal, že od nich uslyší slova útěchy a povzbuzení. Sám jim vždy projevoval svůj soucit. Nyní prožíval nadlidská muka a chtěl mít jistotu, že se za něho i za sebe modlí. Cítil, jak strašlivá je temnota hříchu. Doléhalo na něho pokušení nechat lidstvo, aby samo neslo následky svých hříchů, a zůstat před Bohem nevinný. Kdyby věděl, že to učedníci chápou a oceňují, nesmírně by ho to posílilo.

S velkou námahou vstal a šel se podívat na místo, kde učedníky zanechal. Když k nim přišel, “zastihl je ve spánku”. **Matouš 26,40.** Potěšilo by ho, kdyby je našel na modlitbách, kdyby viděl, že prosí Boha, aby je satanské síly nepřemohly. Jejich víra by pro něho byla velkým povzbuzením. Oni však nedbali na opakované napomenutí: “Bděte a modlete se.” **Matouš 26,41.** Zpočátku jim bylo velmi líto, když viděli, jak jejich Mistr, jindy tak klidný a důstojný, přemáhá nesnesitelná muka. Slyšeli jeho bolestné výkřiky a modlili se. Ne-

[440]

chtěli svého Pána opustit. Po chvíli však na ně padla únava a začali být otupělí. Kdyby se byli i nadále vytrvale modlili k Bohu, byli by tento stav překonali. Neuvědomovali si, že pokušení mohou odolat jen tehdy, budou-li bdít a upřímně se modlit.

Ještě předtím, než se vydali do zahrady, řekl Ježíš učedníkům: “Vy všichni ode mne této noci odpadnete.” **Matouš 26,31**. Jeden přes druhého jej horlivě ujišťovali, že s ním půjdou do vězení i na smrt. Ubohý Petr ve své samolibosti dodal: “I kdyby všichni odpadli, já ne.” **Marek 14,29**. Učedníci příliš věřili sami sobě. Nehledali pomoc u všemohoucího Boha, jak jim Kristus radil. Proto ve chvíli, kdy Spasitel nejvíce potřeboval jejich soucit a modlitby, spali. Spal dokonce i Petr.

Usnul i milovaný učedník Jan, který se při večeři opíral o Ježíšovu hrud'. Alespoň on měl zůstat vzhůru, vždyť svého Mistra tolik miloval. Ve chvíli, kdy Spasitel prožíval smrtelná muka, se měl spolu s ním upřímně modlit. Vykupitel bděl celé noci a modlil se za své učedníky, aby jejich víra neochabla. Kdyby se byl Ježíš za této situace znovu zeptal Jana a Jakuba: “Můžete pít kalich, který já piji, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?”, jistě by si nedovolili odpovědět: “Můžeme.” **Marek 10,38**.

Učedníci zaslechli Mistrův hlas a probudili se. Téměř ho však ani nepoznali. Smrtelná úzkost změnila výraz jeho tváře. Ježíš se obrátil k Petrovi: “Šimone, ty spíš? Nedokázal jsi jedinou hodinu bdít? Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé.” **Marek 14,37.38**. Ježíš měl pro únavu učedníků pochopení. Báł se však, že neunesou zkoušku, která na ně přijde, až bude zrazen a zemře. Nic jim nevytýkal, řekl jen: “Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.” I ve chvíli svého největšího utrpení se snažil omluvit jejich slabost. Řekl: “Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé.”

Znovu se ho zmocnila nadlidská bolest. Zesláblý a vyčerpaný se s námahou vrátil zpět na místo, kde před chvílí zápasil. Utrpení se stupňovalo. Prožíval smrtelnou úzkost a “jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve”. **Lukáš 22,44**. Okolní palmy a cypřiše byly tichými svědky jeho utrpení. Z jejich větví stékala na zemdlené tělo rosa. Příroda jako by plakala nad svým Stvořitelem, který sám bojoval proti mocnostem temnoty.

“Staň se tvá vůle...”

Krátce předtím stál Ježíš jako mohutný cedr a čelil bouři protivenství, která na něho zuřivě dorážela. Zatvrzelá srdce plná zloby a lsti se jej marně snažila zmást a přemoci. Odolával jim s majestátem Božího Syna. Nyní se však podobal třtině zmítané a ohýbané zběsilou bouří. Vítězný závěr jeho dřeva se přiblížil a Ježíš porážel temné mocnosti na každém kroku. Jako ten, kdo byl již oslaven, se dovolával jednoty s Bohem. Vytrvale a neochvějně chválil Otce. Utěšoval a povzbuzoval své učedníky. Nyní nadešla hodina temné moci. Tentokrát jeho hlas nezněl v nočním tichu jako vítězná píseň, ale ozývala se v něm lidská úzkost. Ospalí učedníci zaslechli, jak Spasitel volá: “Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.” **Matouš 26,42.**

[441]

Učedníci k němu chtěli jít, ale vzpomněli si, že jim řekl, aby tam zůstali, bděli a modlili se. Když se k nim potom vrátil, zase spali. Opět pocítil touhu po společenství, očekával od učedníků slova útěchy, která by rozptýlila tísnivou temnotu, jež ho svírala. Jim se však zavíraly oči “a nevěděli, co by mu odpověděli”. **Marek 14,40.** Kristova přítomnost je postavila na nohy. Po tváři mu stékal krvavý pot utrpení. Učedníci se zděsili. Nedokázali pochopit jeho duševní muka. “Jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoben člověku, jeho vzhled takový, že nebyl podoben lidem.” **Izajáš 52,14.**

Ježíš od nich opět odešel, vyhledal ústraní a přemožený hrůzou strašlivé temnoty padl na zem. Lidství Božího Syna se v této těžké chvíli chvělo úzkostí. Tentokrát neprosil za své učedníky, aby neochabovali ve víře, ale za sebe, aby vydržel duševní muka a odolal pokušení. Nadešel onen hrozný okamžik, chvíle, ve které se rozhodovalo o budoucnosti světa. Osud lidstva visel na vlásku. Kristus stále ještě mohl odmítnout kalich určený hříšnému člověku. Ještě nebylo pozdě. Mohl si setřít z čela krvavý pot a nechat člověka zahynout v jeho nepravosti. Mohl říci: At’ je přestupník sám potrestán za svůj hřích, já se vrátím k Otci. Vypije nevinný Boží Syn hořký kalich ponížení a utrpení? Vezme na sebe následky kletby hříchu, aby zachránil viníka? Z bledých a rozechvělých Ježíšových rtů se ozvalo: “Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.” **Matouš 26,42.**

Těmito slovy se Spasitel modlil třikrát. Třikrát se jeho lidská přirozenost zděsila poslední vrcholné oběti. Najednou se mu před očima promítají dějiny lidstva. Vidí, že pokud budou přestupníci Božího zákona ponechání sami sobě, zahynou. Vidí bezmocnost člověka a moc hříchu. Vyvstávají před ním bída a nářky hynoucích světa. Uvědomuje si, k jakému konci lidstvo neodvratně spěje, a je rozhodnut. Zachrání člověka za každou cenu. Přijímá svůj krvavý křest, aby umožnil milionům hynoucích lidí získat věčný život. Opustil nebesa, kde vládne čistota, štěstí a sláva, aby zachránil jednu ztracenou ovci — jeden svět, který upadl do hříchu. Svě poslání splní. Stane se smířčí obětí za lidstvo, které se rozhodlo pro hřích. V jeho modlitbě je vyjádřena naprostá odevzdanost: “Není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.” **Matouš 26,42.**

Nebeská pomoc

Ježíš již téměř vstal, ale když se s konečnou platností rozhodl, znovu padl k zemi jako mrtvý. Kde byli učedníci, že nepodložili svému zesláblému Mistrovi hlavu a nesvlažili jeho nadlidsky ztrápené čelo? Spasitel sám tlačil vinný lis a nikdo z lidí s ním nebyl (viz **Izajáš 63,3**). Bůh však trpěl se svým Synem. Andělé sledovali Spasitelův smrtelný zápas.

[442]

Viděli svého Pána v obklíčení satanských sil. Svírala jej hrozivá úzkost a obava. V nebesích vládlo ticho. Neozval se ani jediný tón harfy. Kdyby lidé viděli ohromený údiv andělů, kteří s bolestí sledovali, jak Otec odvrací od svého milovaného Syna paprsky světla, lásky a slávy, pochopili by, jak hluboce se Bohu protiví hřích.

Světy, které neupadly do hříchu, a nebeští andělé s napětím sledovali blížící se závěr boje. Satan se svými přívrženci pozorně sledovali tuto rozhodující chvíli v díle vykoupení. Mocnosti dobra i zla očekávaly, jak Bůh odpoví Kristu na jeho třikrát opakovanou modlitbu. Andělé toužili pomoci Kristu v jeho utrpení, ale nebylo to možné. Pro Božího Syna nebylo úniku. V této rozhodující chvíli, kdy šlo o všechno a v rukou Trpitele se chvěl tajemný kalich, se otevřela nebesa a prozářila temnotu strašlivého okamžiku. Ke Kristu přistoupil mocný anděl, který přebývá v Boží přítomnosti a zastává místo padlého satana. Anděl nepřišel proto, aby vzal Kristu kalich

hořkosti z ruky. Přišel jej ujistit o Otcově lásce a povzbudit ho, aby kalich vypil. Přišel posílit pokorně prosícího bohočlověka. Ukázal na otevřená nebesa a připomněl mu, kolik lidí bude jeho utrpením zachráněno. Ujistil jej, že Otec je větší a mocnější než satan a že jeho smrt bude pro satana konečnou a úplnou porážkou. Království tohoto světa potom připadne svatým Nejvyššího. Poukázal na obrovské zástupy zachráněných, navěky spasených lidí, kteří mu budou odměnou za prožitá muka.

Kristovo utrpení tím neskončilo, ale sklíčenost a tíseň se rozplynuly. Bouře neutichla, ale Ježíš, proti němuž byly její vlny namířeny, se vzchopil a nabral sílu k boji. Byl klidný a vyrovnaný. Na jeho zkrvavené tváři se rozhostil nebeský pokoj. Snášel to, co by nikdo z lidí nikdy nevydržel, neboť zakoušel utrpení smrti za všechny lidi.

Světlo, které obklopovalo Spasitele, probudilo spící učedníky. Zahlédli anděla, který se skláněl nad modlícím se Mistrem. Viděli, jak zvedá Spasitelovu hlavu a ukazuje k nebi. Slyšeli jeho hlas, kterým Krista utěšoval a povzbuzoval, zněl jako nádherná hudba. Připomněli si, co prožili na hoře proměnění. Vzpomněli si na slávu, která obklopila Ježíše v chrámu, i na Boží hlas, jenž promluvil z oblaku. Ona sláva se zjevila i nyní a učedníci se již o svého Mistra nebáli. Byl v Boží péči a na Boží pokyn jej přišel chránit mocný anděl. Unavené učedníky opět přemohla podivná netečnost, a když k nim Ježíš přišel, spali.

Smutně na ně pohlédl a řekl: “Ještě spíte a odpočíváte? Hle, přiblížila se hodina, a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků.” **Matouš 26,45.**

Když k nim mluvil, slyšel již kroky zástupu, který jej hledal, a dodal: “Vstaňte, pojd’me! Hle, přiblížil se ten, který mě zrazuje.” **Matouš 26,46.**

Jidášova zrada

Když Ježíš vyšel vstříc svému zrádci, nebyla už v jeho tváři ani stopa po předcházejícím zápasu. Postavil se před učedníky a zeptal se zástupu: “Koho hledáte?” Odpověděli mu: “Ježíše Nazaretského.” Řekl jim: “To jsem já.” **Jan 18,4.5.** Vtom se mezi dav a Ježíše postavil anděl, který před chvílí Spasitele povzbuzoval. Ježíšovu tvář ozařovalo nebeské světlo a sestoupil na něho stín ve tvaru holubice.

Vražedný zástup nemohl v přítomnosti nebeské slávy vydržet ani chvíli. Lidé ohromeně ustoupili. Kněží, starší, vojáci i Jidáš padli na zem jako mrtví.

Anděl zmizel a světlo se rozplynulo. Ježíš měl možnost uprchnout, ale zůstal. Byl klidný a vyrovnaný. Stál oslavený uprostřed zatvrzelého davu, který mu nyní bezmocně ležel u nohou. Učedníku se zmocnila bázeň a užasle hleděli na svého Mistra.

Najednou se však situace změnila. Zástup vstal. Římští vojáci, kněží a Jidáš Ježíše obstoupili. Jako by se styděli za svoji slabost a báli se, že jim unikne. Spasitel se jich znovu zeptal: “Koho hledáte?” Mohli se již přesvědčit, že ten, kdo před nimi stojí, je Boží Syn, ale nechtěli. Na otázku: “Koho hledáte?” znovu odpověděli: “Ježíše Nazaretského.” Spasitel k nim promluvil: “Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít,” a ukázal na učedníky (**Jan 18,7.8**). Věděl, jak slabá je jejich víra, a chtěl je ochránit před pokušením a zkouškou. Byl připraven obětovat za ně svůj život.

Zrádce Jidáš nezapomněl na svůj úkol. Když přišli do zahrady, vedl dav. Nejvyšší kněz šel těsně za ním. S Ježíšovými pronásledovateli si předem domluvil znamení: “Koho políbím, ten to je; toho zatkněte.” **Matouš 26,48**. Když však přistoupil k Ježíši, tvářil se, jako by s nimi neměl nic společného. Podal mu ruku jako starý dobrý přítel a řekl: “Bud’ zdrav, Mistře.” **Matouš 26,49**. Několikrát jej políbil a předstíral lítost, jako by s ním cítil v jeho nebezpečí.

Ježíš mu odpověděl: “Příteli, konej svůj úkol!” **Matouš 26,50**. Potom chvějícím se hlasem smutně dodal: “Jidáši, políbením zrazeš Syna člověka?” **Lukáš 22,48**. Chtěl probudit zrádcovo svědomí a dotknout se jeho zatvrzelého srdce. Jidáš však již v sobě neměl ani kousek cti, věrnosti či lidského citu. V jeho pohledu byla drzá vyzývavost, nejevil ani nejmenší náznak lítosti. Propůjčil se satanovi a neměl sílu mu vzdorovat. Ježíš se zrádcovu políbení nebránil.

Když dav viděl, jak se Jidáš dotýká Ježíše, který tam ještě před chvílí stál v nebeské slávě, dodal si odvahy. Chopili se Krista a chtěli mu svázat ruce, ruce, které nikdy nekonaly nic jiného než dobro.

Zatčení

Učedníci doufali, že se jejich Mistr nenechá zatknout. Vždyť moc, která ohromila zástup tak, že padl na zem, ho mohla i zastavit, aby Ježíš s učedníky mohli prchnout. Když viděli provazy, které měly spoutat jejich milovaného Učitele, byli zklamaní a rozhořčení. Rozhněvaný Petr tasil meč a chtěl bránit svého Mistra. Usekl však přitom jen ucho veleknězova sluhy.

Když Ježíš viděl, co se stalo, vymanil se z pevných rukou římských žoldněrů a řekl: “Přestaňte s tím!” **Lukáš 22,51**. Dotkl se uťatého ucha a uzdravil je. Potom řekl Petrovi: “Vrat’ svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou. Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů?” **Matouš 26,52.53**. Jedna legie pro každého učedníka. Učedníci si mysleli: Proč něco neudělá a nezachrání sebe i nás? Ježíš jim na nevyšlovenou myšlenku odpověděl: “Ale jak by se potom splnila Písma, že to tak musí být?” **Matouš 26,54**. “Což nemám pít kalich, který mi dal Otec?” **Jan 18,11**.

[444]

Židovští vůdci se účastnili pronásledování Ježíše a nebránila jim v tom ani důstojnost jejich úřadu. Zatčení Krista bylo natolik významné, že jej nemohli svěřit jen svým podřízeným. Lstiví kněží a starší se přidali k chrámové strážci a k zástupu, který se vydal s Jidášem do Getsemane. Přední mužové se připojili k senzacechtivému davu vyzbrojenému nejrůznějšími náčiním, jako kdyby šli pronásledovat dravou zvěř.

Kristus se obrátil ke kněžím a starším a zkoumavě na ně pohlédl. Na jeho ostrá slova jistě do smrti nezapomněli. Se vši důstojností jim řekl: Vyšli jste na mě jako na zloděje a lupiče s meči a holemi. Každý den jsem učil v chrámě. Mohli jste se mě zmocnit, ale nevztáhli jste na mě ruce. Noc je pro váš čin příhodnější. “Toto je vaše hodina, vláda tmy.” **Lukáš 22,53**.

Když učedníci viděli, že se Ježíš nechal spoutat, zhrozili se. Uráželo je, že nechá sebe i je tak ponižovat. Nedokázali pochopit jeho postoj a měli mu za zlé, že se podvolil davu. Byli rozhořčení a zmocnil se jich strach. Petr navrhl, aby zachránili alespoň sami sebe. “A tu ho všichni učedníci opustili a utekli.” **Matouš 26,56**. Kristus však tento útěk předpověděl: “Hle, přichází hodina, a již je zde, kdy

se rozprchnete každý do svého domova a mne necháte samotného.

[445] Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou.” **Jan 16,32.**

75. kapitola — Soud

Ježíše vedli přes potok Kedron, kolem zahrad a olivových hájů a nakonec tichými ulicemi spícího města. Bylo již po půlnoci a hlučný dav, který Krista doprovázel, rušil svým křikem noční klid. Spoutaný a ostře sledovaný Spasitel šel jen pomalu. Jeho pronásledovatelé však spěchali. Chtěli s ním být v paláci bývalého velekněze Annáše co nejdříve.

Annáš byl hlavou úřadující kněžské rodiny a lid jej z úcty k jeho věku uznával za nejvyššího kněze. Vyhledávali jeho rady a poslouchali je jako Boží hlas. On musí vidět zajatce kněžské moci Ježíše jako první. Musí být při jeho výslechu, aby méně zkušený Kaifáš náhodou nezmařil jejich plány. Je třeba využít Annášovy vynalézavosti, vychytralosti a úskočnosti. Ježíš musí být odsouzen stůj co stůj a přední muži se o to musí postarat.

Správně měl být Kristus předveden před veleradu, předběžně jej však vyslechl Annáš. Velerada podléhala Římanům a neměla právo vynášet rozsudek o trestu smrti. Mohla vězně vyslechnout, ale její rozhodnutí musely potvrdit římské úřady. Bylo proto nutné vznést obvinění proti Kristu tak, aby v něm Římané viděli zločince. Zároveň však bylo třeba, aby jej mohli odsoudit i Židé. Nemálo kněží a předních mužů se nechalo Kristovým učením přesvědčit. Báli se však, že by mohli být vyloučeni ze společenství, a proto se k Ježíši nepřiznali. Kněží si velmi dobře pamatovali Nikodémovu otázku: “Odsoudí náš zákon někoho, aniž ho napřed vyslechnou a zjistí, čeho se dopustil?” **Jan 7,51**. Tato slova vnesla do velerady na nějaký čas rozepři a zmařila její plány. Josef z Arimatie a Nikodém neměli být tentokrát na zasedání rady pozváni, ale byli tam jiní, kteří si mohli dovolit promluvit ve jménu spravedlnosti. Výslech měl být veden tak, aby se členové velerady sjednotili proti Ježíši. Kněžím šlo především o dvě obvinění. Pokud se jim podaří dokázat, že se Ježíš rouhal, Židé jej určitě odsoudí. Budou-li mít přesvědčivé důkazy, že připravoval vzpouru, odsoudí jej i Římané. Na tom záleželo Annášovi nejvíce. Vyptával se Ježíše na jeho učení a na učedníky

[446] a doufal, že se dozví něco, oč by mohl opřít obžalobu. Chtěl jej přimět k přiznání, že se snažil založit tajné společenství, které by mu pomohlo nastolit nové království. Potom by jej kněží mohli vydat Římanům a obvinít z narušování pořádku a podněcování povstání.

Kristus prohlédl záměr kněze. Četl v jeho myšlenkách jako v otevřené knize a znal i nejskrytější místa jeho duše. Popřel, že by mezi ním a jeho následovníky bylo nějaké tajné spojení nebo že by se shromažďovali skrytě, aby utajili jeho plány. Jeho učení ani jeho cíle nebyly žádným tajemstvím. Řekl: “Já jsem mluvil k světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagoze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé, a nic jsem neříkal tajně.” **Jan 18,20.**

Spasitel jednal úplně jinak než jeho žalobci. Celé měsíce jej sledovali a snažili se ho chytit do pasti, aby ho mohli postavit před tajný soud. Chtěli křivou přísahou dosáhnout toho, čeho by se jim poctivou cestou dosáhnout nepodařilo. Šli tvrdě za svým cílem. V duchu svých úmyslů přepadli spolu s davem Ježíše o půlnoci. Vysmívali se mu a ponižovali jej ještě dříve, než byl souzen nebo obžalován. K takovým způsobům se Ježíš nikdy neuchyloval. Kněží a přední muži svým jednáním přestupovali vlastní zákon. Ten stanovoval, že s každým člověkem, jehož vina nebyla zatím prokázána, se má zacházet jako s nevinným. Jejich počínání bylo tedy v rozporu s jejich vlastním ustanovením.

Ježíš se obrátil k veleknězi a řekl: “Proč se mě ptáš?” **Jan 18,21.** Neposílali snad kněží a přední muži své špehy, aby sledovali každý Ježíšův pohyb a zaznamenávali každé jeho slovo? Nebyli snad tito zvědové na každém shromáždění lidu a nedonášeli kněžím zprávy o všem, co Ježíš dělal a hlásal? Spasitel pokračoval: “Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem říkal. Ti přece vědí, co jsem řekl.” **Jan 18,21.**

Rozhodná odpověď Annáše umlčela. Báł se, aby Ježíš nezačal mluvit o jeho jednání a neřekl tak něco, co by sám nerad zveřejňoval. Pro tentokrát už raději mlčel. Když to viděl jeden z jeho úředníků, rozčilil se, udeřil Ježíše do tváře a řekl: “Tak se odpovídá veleknězi?” **Jan 18,22.**

Kristus mu klidně odpověděl: “Řekl-li jsem něco špatného, prokaž, že je to špatné. Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?” **Jan 18,23.** V jeho slovech nebyl ani náznak hněvu. Měl čisté a trpělivé srdce plné lásky, proto odpověděl klidně a nenechal se unést.

Potupa a urážky Krista bolestně zraňovaly. Lidé, které stvořil a pro které podstupoval nekonečnou oběť, jej ponižovali všemi možnými způsoby. Trpěl tím více, čím je svou dokonalostí, svatostí a nenávisť k hříchu převyšoval. Snášel utrpení z rukou nepřátel, a bez přestání se tak obětoval. Protivilo se mu být stále obklopen lidmi, kteří byli pod vlivem satana. Věděl, že jediným zábleskem své božské moci by mohl srazit kruté nepřátele k zemi, a tím byla jeho zkouška ještě těžší.

Židé očekávali, že Mesiáš přijde s velikou slávou a okázalostí. Představovali si, že jediným zásahem své všemohoucí vůle změní myšlení lidí a přiměje je k tomu, aby uznali jeho svrchovanost.

Věřili, že si tím zajistí trůn a uspokojí jejich ctižádostivé naděje. Nyní, když s Kristem tak opovržlivě zacházeli, doléhalo na Spasitele silné pokušení projevit svoji božskou moc. Stačilo jen slovo nebo pohled a mohl své pronásledovatele donutit k tomu, aby jej uznali za Pána všech pánů, králů, kněží i chrámu. Součástí jeho nelehkého poslání však bylo zůstat na zemi člověkem, setrvat v postavení, pro které se sám rozhodl. [447]

Nebeští andělé sledovali vše, co lidé proti jejich milovanému Veliteli podnikali. Chtěli Krista vysvobodit. Pod Božím vedením mají nesmírnou moc. Při jedné příležitosti vyhladili na Kristův příkaz za jedinou noc sto osmdesát pět tisíc mužů asyrské armády. Nebylo by pro ně nic těžkého projevit při pohledu na Kristovo utrpení svou nevoli a Boží nepřátele zahubit. Žádný takový příkaz však nedostali. Kristus sám mohl své protivníky okamžitě zničit, ale trpělivě snášel jejich krutost. Ještě před založením světa se zavázal, že na sebe vezme hřích lidstva. Pro tento slib a z lásky k Otci bez reptání trpěl surové jednání lidí, které přišel spasit. Součástí jeho poslání na zemi bylo snášet všechny urážky a křivdy, kterými jej lidé zahrnou. Jediná naděje světa spočívala v tom, že se Kristus podrobí a vydrží vše, co si lidé vymyslí. [448]

Kristus neřekl nic, co by mohlo jeho žalobcům posloužit jako záminka. Přesto jej spoutali na znamení, že byl usvědčen. Museli však zachovat alespoň zdání spravedlnosti a navenek postupovat jako při zákonném procesu. Vše se snažili urychlit. Uvědomovali si, co Ježíš pro lid znamená, a báli se, aby se zpráva o jeho uvěznění nerozšířila. Hrozilo totiž, že by se někdo mohl pokusit ho osvobodit. A kdyby jej nevyslechli a neodsoudili hned, musela by se celá záleži-

tost o týden odložit kvůli velikonočním svátkům. Jejich plány by pak nakonec mohly být zmařeny. Uvědomovali si, že odsouzení Ježíše do značné míry závisí na bouřlivé náladě davu, jehož podstatnou část tvořila jeruzalémská spodina. Kdyby museli vše o týden odložit, vzrušení by opadlo a situace by se mohla obrátit. Slušnější část lidu by se přidala na stranu Krista, mnozí by jej obhajovali a poukazovali přitom na jeho mocné činy. To by mohlo vyvolat všeobecný odpor proti veleradě. Lid by zavrhl její postup a Ježíše osvobodil. Celé zástupy by jej znovu uctívaly. Kněží a přední muži se proto rozhodli, že dříve, než se lid dozví, co mají v úmyslu, vydají Ježíše do rukou Římanů.

Nejprve museli najít důvod k obžalobě. Zatím však žádný neměli. Annáš nařídil, aby odvedli Ježíše ke Kaifášovi. Kaifáš patřil k saducejům, z nichž někteří byli nyní Ježíšovými úhlavními nepřáteli. Kaifáš neměl tak pevnou povahu jako Annáš, ale byl stejně tvrdý, bezcitný a bezohledný. Bylo jisté, že udělá vše pro to, aby Ježíše zničil. Časně zrána, ještě za tmy, se ve světle pochodní a svítilen blížil k veleknězovu paláci ozbrojený průvod s vězněm. Potom se začali scházet členové rady a Annáš s Kaifášem vyslyšali Ježíše, opět bezvýsledně.

Před veleradou

Velerada se sešla v soudní síni a Kaifáš usedl do jejího čela. Po stranách seděli soudci a ti, kdo měli na procesu zvláštní zájem. Kolem veleknězovy stolice byli rozestavěni římsí vojáci. Ježíš stál před ní. Pohledy všech přítomných se upíraly na něho. V síni panovalo velké napětí. Jediný Ježíš byl klidný a vyrovnaný. Jako by ovzduší kolem něho bylo posvátné.

Kaifáš považoval Ježíše za svého soupeře. Lid byl nedočkavý, chtěl slyšet Spasitele a zdálo se, že je ochotný jeho učení přijmout. To vzbudilo ve veleknězi prudkou žárlivost. Když se však na vězně podíval, musel obdivovat jeho vznešenost a důstojnost. Vnitřní hlas ho přesvědčoval, že tento člověk je spřízněný s Bohem. Kaifáš jej však ihned s pohrdáním umlčel. Soudní síni zazněla jeho jízlivá žádost, aby Ježíš předvedl nějaký ze svých zázraků. Ale Spasitel jako by jeho slova a povýšený tón hlasu ani neslyšel. Rozdíl mezi jeho vznešeným klidem a Annášovou a Kaifášovou zlomyslnou

podrážděností bil do očí. Dokonce i zatvrzelý dav si toho všiml a kladl si otázku: Může být tento člověk, z kterého vyzařuje božství, souzen jako zločinec?

Kaifáš vycítil sílu Ježíšova vlivu a snažil se výslech urychlit. Kristovi nepřátelé byli zmateni. Rádi by Spasitele odsoudili, ale nevěděli jak. Ve veleradě zasedali saduceové i farizeové. Ti se vzájemně nenáviděli a neustále se přeli. Některých sporných bodů se raději ani nedotýkali, aby se nemuseli hádat. Ježíš mohl několika slovy podnítit jejich vzájemnou nevraživost, a odvrátit tak od sebe jejich hněv. Kaifáš si to uvědomoval a chtěl sporu zabránit. V síni bylo mnoho svědků, kteří slyšeli, jak Ježíš odsuzoval kněze a zákoníky a jak je nazýval pokrytci a vrahy. Jejich svědectví však bylo v této chvíli nežádoucí. Saduceové totiž používali v ostrých hádkách s farizeji velmi podobná slova. Navíc by tyto výpovědi neobstály ani u Římanů, jimž byla farizejská nadutost trnem v oku. Velerada měla v rukou dostatek důkazů o tom, že Ježíš nedbal na židovské tradice a svými slovy znevažoval mnohá jejich nařízení. Ale otázka tradice byla pro farizeje a saduceje ožehavým tématem a u Římanů by takový důkaz neměl žádnou váhu. Nepřátelé se neodvažovali obvinít Krista ani z přestupování soboty, neboť zevrubné prozkoumání této záležitosti by mohlo odhalit skutečnou povahu jeho díla. Pokud by došlo na případy zázračného uzdravení, záměr kněží by byl zmařen.

[449]

Falešná svědectví

Podplacení svědci měli lživě obvinít Ježíše, že podněcoval vzpouru a chtěl nastolit samostatnou vládu. Jejich svědectví však byla nejasná a vzájemně si protiřečila. Při výslechu svědci dokonce popírali i své vlastní výpovědi.

Na počátku své služby Kristus řekl: “Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.” Těmito prorockými slovy obrazně předpověděl svoji vlastní smrt a vzkříšení. “On však mluvil o chrámu svého těla.” **Jan 2,19.21**. Židé chápali jeho řeč doslovně. Mysleli si, že skutečně mluví o jeruzalémském chrámu. Kromě tohoto výroku nemohli kněží v Ježíšových promluvách najít nic, co by proti němu mohli použít. Doufali, že když jej trochu překrotí, poslouží jejich záměru. Římané se podíleli na stavbě a zařizování chrámu a byli na něj pyšní. Bylo jisté, že jakékoli znevažování této velkolepé

budovy vzbudí jejich nevoli. Chrám mohl být pro Římany, farizeje i saduceje styčným bodem, neboť si jej všichni velmi cenili. Ježíšovi nepřátelé našli dva svědky, jejichž výpovědi nebyly tak rozporuplné jako v ostatních případech, a podplatili je. Jeden z nich prohlásil: “On řekl: Mohu zbořit chrám a ve třech dnech jej vystavět.” **Matouš 26,61**. Překroutil Kristova slova. Kdyby je byl opakoval přesně, jak je Kristus řekl, nemohla by Ježíše odsoudit ani velerada. Kdyby byl Ježíš pouhým člověkem, jak tvrdili Židé, byla by jeho slova jen nesmyslným chvástáním, nikoli však rouháním. Dokonce ani v překroucené podobě neobsahovala Kristova slova nic, co by mohli Římané považovat za zločin hodný trestu smrti.

[450] Ježíš trpělivě naslouchal rozporuplným svědeckým výpovědím. Nevznesl jedinou námitku na svoji obranu. Nakonec byli zmateni i jeho žalobci, nevěděli kudy kam a zuřili. Vyšetřování k ničemu nevedlo, zdálo se, že všechny jejich nástrahy jsou marné. Kaifáš byl zoufalý. Zbývalo jediné: přimět Krista k tomu, aby se usvědčil sám. Velekněz vstal, jeho tvář planula hněvem a z jeho hlasu i vystupování bylo zřejmé, že by Ježíše nejraději zabil. Vykřikl: “Nic neodpovídáš na to, co tihle proti tobě svědčí?” **Matouš 26,62**.

Ježíš zachoval klid. “Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel.” **Izajáš 53,7**.

Kaifášova otázka

Nakonec Kaifáš pozvedl pravici směrem k nebi a zvolal: “Zapřísahám tě při Bohu živém, abys nám řekl, jsi-li Mesiáš, Syn Boží!” **Matouš 26,63**.

K této výzvě už Kristus nemohl zůstat hluchý. Byl čas mlčet, ale také čas mluvit. Ježíš nepromluvil, dokud se jej velekněz přímo nezeptal. Věděl, že když odpoví, bude to pro něho znamenat jistou smrt. Otázku mu položil nejvyšší představitel národa ve jménu Všemohoucího Boha. Kristus chtěl zachovat patřičnou úctu k zákonu. Navíc velekněz zpochybnil jeho vztah k Otcí. Spasitel musel jasně odhalit svoji povahu i poslání. Již dříve řekl svým učedníkům: “Každý, kdo se ke mně přiznává před lidmi, k tomu se i já přiznám před svým Otcem v nebi.” **Matouš 10,32**. Nyní na vlastním příkladě ukázal, jak tato slova naplnit.

Všichni bedlivě sledovali jeho tvář a napjatě poslouchali odpověď: “Ty sám jsi to řekl.” Zdálo se, že jeho bledý obličej ozářilo nebeské světlo, a Ježíš dodal: “Ale pravím vám, od nynějška uzříte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými.” **Matouš 26,64.**

Z Kristova lidského těla na chvíli zazářilo božství. Velekněz se před pronikavým pohledem Spasitele zachvěl. Ježíš jako by četl jeho nejskrytější myšlenky a pronikal až do srdce. Zkoumavý pohled pronásledovaného Božího Syna se Kaifášovi nesmazatelně vryl do paměti.

Ježíš řekl: “Od nynějška uzříte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými.” Naznačil tak, že situace, ve které se právě nacházel, se zcela obrátí. Kristus, Pán života a slávy, bude sedět po Boží pravici. Bude soudit celou zem a proti jeho rozhodnutí nebude odvolání. Všechny skryté věci budou odhaleny ve světle Boží tváře a nad každým člověkem bude vynesena soud podle jeho skutků.

Kristova slova Kaifáše vyděsila. Představa, že by jednou mělo přijít vzkříšení mrtvých, že by všichni stanuli před Božím soudem a dostali odplatu podle svých skutků, mu naháněla hrůzu. Nechtělo se mu věřit, že by měl být v budoucnu souzen za své činy. V myslí se mu promítly výjevy posledního soudu. Viděl z hrobů vstávat mrtvé a s nimi i tajemství, o nichž doufal, že budou navždy pohřbena. Chvíli měl pocit, jako by on sám stál před věčným Soudcem, který čte v jeho duši a odhaluje vše, co mělo být skryto, neboť jeho zraku nemůže nic uniknout.

Odsouzení

Vidění se rozplynulo. Kristova slova se Kaifáše jako saduceje hluboce dotkla. Velekněz popíral učení o vzkříšení, soudu a budoucím životě. Posedla jej přímo ďábelská zuřivost. Co si ten vězeň vůbec dovoluje?! Napadat jeho nejhlubší přesvědčení! V předstíraném zděšení roztrhl před očima přítomných své roucho a žádal, aby byl obžalovaný bez dalšího vyšetřování odsouzen za rouhání. Řekl: “Nač ještě potřebujeme svědky? Hle, teď jste slyšeli rouhání. Co o tom soudíte?” **Matouš 26,65.66.** A všichni Krista odsoudili.

[451]

Kaifáš jednal zčásti z přesvědčení a zčásti z hněvu. Sám na sebe měl zlost, že uvěřil Kristovým slovům. Místo aby pod vlivem pravdy roztrhl své srdce a vyznal, že Ježíš je Mesiáš, roztrhl raději své roucho na znamení rozhodného odporu. Jeho čin měl hluboký význam. Kaifáš to však ani netušil. Chtěl ovlivnit soudce a zajistit Kristovo odsouzení, ale svým jednáním odsoudil sám sebe. Podle Božího zákona se připravil o možnost setrvat v kněžském úřadu. Vyřkl nad sebou trest smrti.

Velebný totiž podle zákona levitů nesměl roztrhnout své roucho. Za přestoupení tohoto nařízení jej čekal trest smrti. Židé měli ve zvyku trhat svá roucha při smrti svých přátel, kněží to však nedělali. Nesměli své roucho roztrhnout za žádných okolností a při žádné příležitosti. Tento výslovný zákaz vydal kdysi Kristus prostřednictvím Mojžíše (viz **3. Mojžíšova 10,6**).

[452] Oděv, který nosil kněz, musel být neporušený a bez kazu. Nádherná obřadní roucha představovala povahu našeho velikého vzoru, Ježíše Krista. Bůh mohl přijmout jen dokonalost, a to ve všem — v oblékání, jednání, v řeči i v myšlení. Sám je svatý a pozemská služba musí odrážet jeho slávu a dokonalost. Jedině dokonalost mohla náležitě představovat posvátnost nebeské služby. Smrtelný člověk mohl roztrhnout své srdce na znamení lítosti a pokory. Bůh si toho vážil. Kněžské roucho se však trhat nesmělo, aby nebyla narušena představa nebeských věcí. Velebný, který se odvážil vykonávat svůj úřad a účastnit se služby ve svatyni v roztrženém rouchu, byl považován za odpadlíka. Roztržením roucha se zřekl svého zástupného postavení. Bůh jej už dále jako kněze neuznával. Kaifášovo jednání v tomto směru bylo projevem lidské zloby a nedokonalosti.

Roztržením roucha Kaifáš znevážil Boží zákon, aby se mohl přidržet lidské tradice. Podle lidských ustanovení totiž kněz v případě rouhání mohl roztrhnout svůj šat na znamení odporu k hříchu, aniž by se tím provinil. Boží zákon nahradily lidské předpisy.

Lid bedlivě sledoval každý velebnýův pohyb a Kaifáš měl v úmyslu předvést, jak je zbožný. Svým činem chtěl podpořit obžalobu Krista. Ve skutečnosti však potupil Posla, o němž Bůh řekl: “V něm je mé jméno.” **2. Mojžíšova 23,21**. Kaifáš sám se rouhal. Zasluhoval Boží odsouzení, a přitom soudil Krista jako rouhače.

Roztržením roucha Kaifáš vyjádřil postoj, jaký zaujme židovský národ jako celek k Bohu. Kdysi vyvolený Boží lid se od Boha

odvracel a začínal se mu odcizovat. Když Kristus zvolal na kříži: “Dokonáno jest” (Jan 19,30) a chrámová opona se roztrhla na dva kusy, svatý Strážce oznámil, že židovský lid zavrhl Mesiáše, který byl podstatou všech předobrazů a symbolů. Izrael se odloučil od Boha. Kaifáš potom mohl právem roztrhnout své obřadní roucho, které bylo symbolem jeho postavení zástupce pravého Velekněze. Roucho již totiž přestalo mít pro něho i pro lid význam. Mohl je tedy v hrůze nad sebou i celým národem rozervat.

Velerada rozhodla, že Ježíš si zaslouží smrt. Vyslýchat vězně v noci však bylo v rozporu s židovským zákonem. Právoplatný rozsudek mohla vynést jen rada, která se sešla v plném počtu a za bílého dne. Přesto se Spasitelem zacházeli jako s odsouzeným zločincem a vystavili jej nejhorší potupě. Kolem veleknězova paláce bylo otevřené nádvoří, na kterém se shromáždilo vojsko a dav. Tudy vedli Ježíše na strážnici. Ze všech stran k němu doléhaly posměšky. Lidé se mu vysmívali, že se prohlásil za Božího Syna. Jízlivě opakovali jeho slova, že bude “sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými”. Když potom na strážnici čekal na řádný soud, neposkytli mu kněží žádnou ochranu. Nezasvěcený dav viděl, jak krutě s ním při výslechu zacházeli, a cítil, že může dát volný průchod všem ďábelským vlastnostem své povahy. Kristova ušlechtilost a božské chování je doháněly k šílenství. Jeho tichost, nevinnost a vznešená trpělivost v nich probouzely satanskou nenávist. Milosrdenství bylo pošlapáno, spravedlnost rozmetána. Žádný zločinec nikdy nezakusil tak nelidské zacházení, jakému byl vystaven Boží Syn. [453]

Petrova zrada

Ježíše však mnohem více trápilo něco jiného. Největší bolest mu nepůsobili nepřátelé, ale jeden z jeho učedníků. Ten ho zrazoval v době, kdy Ježíš stál před Kaifášem jako terč všeobecného posměchu. Když učedníci v zahradě opustili svého Mistra, dva z nich se odvážili jít zdálky za zástupem, který doprovázel Ježíše. Byli to Petr a Jan. Kněží věděli, že Jan je známým Ježíšovým učedníkem, a pustili jej do síně. Doufali, že až uvidí ponížení svého Učitele, vystřízliví a představě, že by to mohl být Boží Syn, se jen zasměje. Jan se přimluvil za Petra a kněží vpustili i jeho.

Na nádvoří rozdělali oheň, protože v době před úsvitem bývá noc nejchladnější. Kolem ohně se sešla skupina lidí a Petr se k nim bez váhání připojil. Nechtěl, aby v něm někdo poznal Ježíšova učedníka. Doufal, že se ztratí v davu a že jej budou považovat za jednoho z těch, kdo Ježíše přivedli do soudní síně.

Když mu však oheň ozářil tvář, všimla si ho žena, která stála u vchodu, a zkoumavě si jej prohlížela. Viděla Petra přicházet s Janem a neunikla jí jeho sklíčenost. Pomyslela si, že by mohl být Ježíšovým učedníkem. Sloužila v Kaifášově domě a byla zvědavá, jak to s ním doopravdy je. Zeptala se tedy: “Nepatříš i ty k učedníkům toho člověka?” **Jan 18,17**. Petr se lekl, byl zmaten. Všichni se na něho okamžitě podívali. Předstíral, že ženě nerozumí, ale ona trvala na svém a říkala všem kolem sebe, že ten člověk chodil s Ježíšem. Petr byl nucen odpovědět. Podrážděně odsekl: “Vůbec ho neznám.” **Lukáš 22,57**. Tehdy Ježíše zapřel poprvé a hned zakokrhá kohout. Petře, Petře, tak brzy se stydíš za svého Pána! Tak brzy jej zapíráš!

Jan se v soudní síni nesnažil utajit, že je Ježíšovým následovníkem. Nevmyslil se mezi neurvalý dav, který urážel jeho Mistra. Nikdo se ho na nic neptal, protože se nepřetvařoval a nebudil podezření. Našel si klidné místo, co nejdále od davu a co nejbližší Ježíši. Odtamtud mohl sledovat celý průběh výslechu svého Pána.

Petr netušil, že vyjde najevo, kým ve skutečnosti je. Předstíranou lhostejností se octl na půdě nepřítele a snadno podlehl pokušení. Kdyby měl za Mistra bojovat, jistě by byl statečným vojákem, ale teď, když si na něho s posměchem ukazovali, se projevil jako zbabělec. Mnozí lidé se nebojí odhodlaně vystupovat na Kristovu obranu, ale když jsou pro svou víru vystaveni posměchu, zapírají ji. Stýkají se se společnostmi, které by se měli raději vyhýbat, a sami se tak uvádějí do pokušení. Vyzývají nepřítele, aby je sváděl, a potom říkají nebo dělají věci, kterých by se za jiných okolností nikdy nedopustili. Křesťan, který v dnešní době pod hrozbou utrpení nebo potupy skrývá svoji víru, zapírá svého Pána stejně, jako jej v soudní síni zapřel Petr.

Petr se tvářil, jako by ho výslech Krista nezajímal. Ve skutečnosti však trpěl, když viděl, jak kruté zacházení a urážky jeho Mistr snáší. [454] Navíc byl zaskočen a rozčilen tím, že si Ježíš nechá takové jednání líbit a dovoluje svým nepřítelům, aby jej a s ním i jeho učedníky ponižovali. Petr se snažil své myšlenky skrýt, a proto se připojil k

Ježíšovým pronásledovatelům v jejich nemístném vtipkování. Vypadal však nepřirozeně. Přetvařoval se, a i když se snažil, nedokázal potlačit rozhořčení nad tupením svého Mistra.

Znovu upoutal pozornost svého okolí a již podruhé jej obvinili, že je Ježíšovým následovníkem. Tentokrát zapřel Ježíše s přísahou: “Neznám toho člověka.” **Matouš 26,72**. Měl však ještě jednu příležitost. Asi za hodinu mu jeden z velekněžových sluhů, příbuzný muže, kterému Petr ut’al ucho, řekl: “Což jsem tě s ním neviděl v zahradě?” “A zakrátko zase ti, kdo stáli kolem, řekli Petrovi: ‘Jistě jsi z nich, vždyť jsi z Galileje!’” **Jan 18,26; Marek 14,70**. To Petra rozzuřilo. Ježíšovi učedníci mluvili nápadně čistým jazykem. Petr chtěl zmást své protivníky a přesvědčit je, že je skutečně tím, za koho se vydává, proto tentokrát zapřel svého Pána proklínáním a přísahami. Znovu zakokrhál kohout. V tom okamžiku si Petr vzpomněl na Ježíšova slova: “Dřív než kohout dvakrát zakokrhá, právě ty mě třikrát zapřeš.” **Marek 14,30**.

Sotva Petr vypustil z úst ponižující přísahu a z dálky se ozvalo kokrhání, odvrátil Spasitel svůj zrak od zlostných soudců a podíval se na svého ubohého učedníka. Také Petr zvedl oči a jejich pohledy se setkaly. Z Ježíšovy laskavé tváře vyzařovala lítost a smutek, nebyl v ní však ani náznak hněvu.

Když Petr viděl Mistrova bledou, ztrápenou tvář, chvějící se rty, pohled plný soucitu a odpuštění, cítil se, jako by jeho srdcem pronikl ostrý šíp. Probudilo se v něm svědomí. Oživila se mu paměť. Vybavil si, jak ještě před několika hodinami sliboval, že půjde se svým Pánem i do vězení či na smrt. Vzpomněl si, jak ho zarmoutilo, když mu Spasitel v horní místnosti řekl, že ještě tuto noc jej třikrát zapře. Právě před chvílí Petr prohlásil, že Ježíše nezná. Najednou si uvědomil, jak dobře ho Pán zná a jak spolehlivě rozeznal v jeho srdci faleš, o které ani on sám nevěděl.

Hlavou se mu míhaly vzpomínky. Spasitelovo milosrdenství, jeho laskavost a neskonalá trpělivost, vlídnost a shovívavost k bloudícím učedníkům, to vše se mu živě vybavovalo v mysli. Nezapomněl ani na to, jak jej Ježíš napomenul: “Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala.” **Lukáš 22,31.32**. S hrůzou si uvědomil, jak je nevděčný, neupřímný, pokrytecký a prolhaný. Znovu pohlédl na

svého Mistra a viděl, jak jej někdo udeřil do tváře. Petr už se na to nemohl déle dívat a se zlomeným srdcem utíkal pryč ze soudní síně.

[455] Spěchal někam do tmy, do ústraní, nevěděl kam a ani mu na tom nezáleželo. Nakonec se octl v Getsemane. Živě si představil, co se tam před několika hodinami odehrálo. Před očima se mu vybavila Kristova ztrápená tvář sevřená úzkostí, viděl, jak mu po čele stéká krvavý pot. S výčitkami svědomí vzpomínal, jak Ježíš plakal a sám zápasil na modlitbách, zatímco oni, místo aby jej v hodině zkoušky podpírali, spali. V uších mu znělo Mistrovo vážné napomenutí: “Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.” **Matouš 26,41**. V duchu se znovu vrátil do soudní síně. S bolestí v srdci si uvědomil, že poníženého a ztrápeného Spasitele nejvíce ranil on sám. Na místě, kde Ježíš v nesmírném utrpení vyléval Otcí svoji duši, padl Petr na tvář a přál si zemřít.

Když jej Kristus nabádal, aby bděl a modlil se, Petr spal. Připravoval tím půdu pro své velké selhání. Všichni učedníci svým spánkem v rozhodující chvíli mnoho ztratili.

Kristus věděl, jak těžká zkouška je čeká. Věděl, jak se satan bude snažit je oslabit, aby se na ni nemohli připravit. Proto je varoval. Kdyby byli v zahradě bděli a modlili se, nebyl by se Petr musel spoléhat na svou vlastní chabou sílu. Nebyl by zapřel svého Pána. Kdyby byli učedníci bděli s Kristem v jeho mučivém zápase, byli by připraveni na jeho utrpení na kříži. Alespoň částečně by pochopili jeho smrtelnou úzkost. Vzpomněli by si na všechno, co jim již dříve řekl o svém utrpení, smrti a vzkříšení. Temnotu nejtěžší zkoušky by jim prozářily paprsky naděje a posílily by jejich víru.

Znovu před veleradou

Když se rozednilo, sešla se velerada k dalšímu jednání a Ježíš byl předveden do soudní síně. Již v noci prohlásil, že je Božím Synem, a členové rady jej na základě jeho slov obvinili. Nemohli jej však odsoudit, neboť mnozí z nich se nezúčastnili nočního výslechu a jeho slova neslyšeli. Navíc dobře věděli, že římský soud by jej za takové obvinění k trestu smrti neodsoudil. Kdyby však svá slova zopakoval a všichni je slyšeli, mohli by dosáhnout svého cíle. Jeho tvrzení o mesiášství by mohli překroutit a podsunout mu protistátní politické úmysly.

Řekli mu: “Jsi-li Mesiáš, pověz nám to.” **Lukáš 22,67**. Kristus však mlčel. Ptali se jej tedy dál. Nakonec jim smutně odpověděl: “I když vám to řeknu, neuvěříte. Položím-li otázku já vám, neodpovíte.” **Lukáš 22,67.68**. Potom přidal ještě důležité varování, aby se nemohli vymlouvat: “Ale od této chvíle bude Syn člověka sedět po pravici všemohoucího Boha.” **Lukáš 22,69**.

“Jsi tedy Syn Boží?” ptali se jednohlasně. On jim odpověděl: “Vy sami říkáte, že já jsem.” Vykřikli: “Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme to slyšeli z jeho úst.” **Lukáš 22,70.71**.

Tak židovští představitelé odsoudili Ježíše k smrti potřetí. Nyní už potřebovali jen souhlas Římanů a mohli jim jej vydat do rukou.

Urážky davu

Na Ježíše se snesla další, tentokrát již třetí, vlna urážek a posměchu. Byla ještě horší než ta, kterou mu připravil nevědomý dav. Vše se odehrávalo v přítomnosti kněží a předních mužů a s jejich souhlasem. V jejich srdcích již nezůstala ani trocha soucitu či lidskosti. Když jim nestačily důkazy a nedařilo se jim Krista umlčet, použili zbraně, jakými se umlčují kacíři již od nepaměti — týrání, násilí a smrt.

Když soudci vynesli nad Ježíšem rozsudek, zmocnila se lidu d'ábelská zuřivost.

[456]

Křik davu připomínal řev divokých šelem. Vrhali se na Ježíše a volali: Je vinen! Zabijte ho! Nebýt římských vojáků, nebyl by se Ježíš ukřižování na Golgotě ani dožil. Kdyby římské úřady nezasáhly a za použití zbraní dav nezastavily, byli by ho lidé v přítomnosti soudců roztrhali na kusy.

I pohané byli pohoršeni tím, jak nelidsky se zachází s člověkem, kterému nebyla prokázána žádná vina. Římané prohlásili, že odsouzením Ježíše Židé zasáhli do jejich pravomoci a že odsoudit člověka k trestu smrti na základě jeho vlastních slov je v rozporu dokonce i s židovským zákonem. Jejich zákrok proces pozastavil, ale židovští představitelé již v sobě neměli ani trochu lítosti či studu.

Kněží a přední muži zapomněli na důstojnost svého úřadu a uráželi Božího Syna nejhoršími nadávkami. Vysmívali se mu pro jeho rodinný původ. Křičeli, že za troufalá slova o svém mesiášství si zaslouží nejpotupnější smrt. Nejzvrhlejší lidé Spasitele hanebně urá-

želi. Přehodili mu přes hlavu staré roucho, bili jej do tváře a volali: “Hádej, Mesiáši, kdo tě udeřil.” **Matouš 26,68**. Potom z něho roucho strhli a jeden z nich mu plivl do obličeje. Boží andělé zaznamenávali každý urážlivý pohled, slovo i skutek, kterým se lidé proviňovali proti jejich milovanému Veliteli. Všichni, kdo se mu hanebně posmívali, kdo na tichého a pobledlého Krista plivali, budou jednoho dne [457] hledět do jeho tváře, z níž bude vyzařovat sláva jasnější než slunce.

76. kapitola — Jidáš

Jidášův příběh nám odhaluje smutný konec života, který mohl být oslavou Boha. Kdyby byl Jidáš zemřel před svou poslední cestou do Jeruzaléma, všichni by si mysleli, že byl hoden svého místa mezi dvanácti vyvolenými, a jeho ztrátu by těžce nesli. Jidáš však v závěru své životní dráhy projevil takové vlastnosti, že jím lidé již po staletí opovrhují. Odhalení jeho povahy však mělo svůj smysl. Je varováním pro všechny, kdo by se zpronevěřili svatému povolání.

Krátce před Velikonocemi se Jidáš znovu dohodl s knězi, že jim Ježíše vydá. Domluvili se, že Spasitele zatknou na jednom z míst, kam se chodil modlit a rozjímat. Po hostině v Šimonově domě měl Jidáš možnost se nad dohodnutým plánem zamyslet. Svůj záměr však nezměnil. Prodal Pána slávy za třicet stříbrných, to byla tehdy cena otroka, a vydal jej potupě a smrti.

Jidáš vždycky miloval peníze, ale nikdy nebyl natolik zkažený, aby se odhodlal k takovému činu. Příliš dlouho se však poddával hrabivosti, až jej nakonec zcela ovládla. Láska k penězům v něm přemohla lásku ke Kristu. Propadl jedné nepravosti, a tím se vydal do rukou satana a hříchu. Potom se už nezastavil před ničím.

Jidáš se připojil k učedníkům v době, kdy za Kristem chodily obrovské zástupy. Spasitel k nim promlouval v synagoze, u jezera i na hoře. Lidé mu s nadšením naslouchali a jeho učení působilo na jejich srdce. Jidáš viděl, jak za Ježíšem z měst i vesnic přicházejí nemocní, chromí a slepí. Viděl u jeho nohou ležet umírající. Byl přítom, když Spasitel zázračně uzdravoval z nemocí, vyháněl démony a křísil mrtvé. Sám na sobě cítil vliv Kristovy moci. Poznal, že Ježíšovo učení překonává vše, co dosud slyšel. Miloval velikého Učitele a chtěl být s ním. Toužil po změně povahy i života a doufal, že ve spojení s Ježíšem ji zakusí. Spasitel Jidáše neodmítl. Zařadil jej mezi dvanáct vyvolených. Svěřil mu poslání evangelisty. Dal mu moc uzdravovat nemocné a vyhánět démony. Jidáš se však Kristu cele nepoddal. Nevzdal se světské ctižádosti a lásky k penězům. Přijal místo Kristova služebníka, ale nepodřídil se božské přetvářející

[458] moci. Myslel si, že se může dál držet svých názorů a spoléhat na vlastní úsudek. Podporoval v sobě sklon kritizovat a odsuzovat.

Namyšlenost

Učedníci si Jidáše nesmírně vážili. Měl na ně velký vliv. On sám si na svých schopnostech velice zakládal. Byl přesvědčen, že svým úsudkem a dovednostmi ostatní převyšuje. Zdálo se mu, že se nedokážou chopit příležitosti a využít okolností. Domníval se, že tak krátkozrací lidé by na vedoucích místech církvi nijak neprospěli. Petr byl prudký a jednal neuváženě. Jan shromažďoval pravdy, které Kristus vyslovil, ale v Jidášových očích byl jen ubohým sběratelem. Matouš byl mimořádně poctivý, ve svém povolání se naučil být ve všem pečlivý, stále uvažoval o Kristových slovech a byl jimi zcela zaujat. Podle Jidáše rozhodně nebyl schopen vykonávat žádný úřad, který vyžaduje bystrý úsudek a předvídavost. Tak hodnotil Jidáš všechny učedníky. Namlouval si, že nebýt jeho vůdcovských schopností, dostávala by se církev často do problémů a potíží. Byl přesvědčen, že se mu nikdo nevyrovná. Vystupoval tak, jako by svou účastí prokazoval dílu poctu.

Své chyby a nedostatky neviděl. Kristus ho přiváděl do situací, ve kterých měl možnost je poznat a napravit. Jako pokladník se měl starat o potřeby malého společenství učedníků a pomáhat chudým. Když mu Ježíš při velikonoční večeři řekl: “Co chceš učinit, učiň hned!” (Jan 13,27), mysleli si učedníci, že mu Mistr připomíná, aby ještě dokoupil něco na slavnost nebo aby obdaroval chudé. Ve službě druhým se Jidáš mohl zbavit svého sobectví. Denně poslouchal Kristova naučení, viděl jeho život naplněný láskou a nezištností, a přesto v sobě dál choval závist a chamtivost. Drobné částky peněz, které se mu dostávaly do rukou, pro něho byly neustálým pokušením. Často se stávalo, že si za službu, kterou Kristu prokázal, nebo za čas věnovaný náboženským záležitostem vyplatil z těchto nepatrných zásob odměnu. Sám před sebou si své počínání obhájl, v Božích očích však byl zlodějem.

Pochybnosti a nepochopení

Kristus často opakoval, že jeho království není z tohoto světa. To Jidáše rozčilovalo. Očekával, že Kristus bude jednat podle jeho představ. Myslel si, že Jan Křtitel bude propuštěn z vězení. Jan však zůstal opuštěný a byl s' at. Ježíš, místo aby uplatnil své královské právo a Janovu smrt pomstil, odešel se svými učedníky na venkov. Jidáš si představoval mnohem útočnější boj. Byl přesvědčen, že kdyby Ježíš nebránil učedníkům jednat podle jejich představ, mělo by jeho dílo větší úspěch. Pozoroval, jak se nepřátelství židovských vůdců stupňuje, a Ježíš stále nedbal na jejich výzvu a žádné nebeské znamení jim nepředváděl. V Jidášovi začínala klíčit nevíra, nepřítel v něm vzbuzoval pochybnosti a myšlenky na vzpouru. Proč se Ježíš tak obšírně zabýval tím, co člověka zmalomyslnuje? Proč předpovídal sobě i svým učedníkům soužení a pronásledování? Vyhlídka na přední místo v novém království přivedla Jidáše mezi Kristovy následovníky. Měly snad být jeho naděje zmařeny? Jidáš sice nedospěl k závěru, že Ježíš není Božím Synem, ale pochyboval a hledal nějaké vysvětlení jeho mocných činů.

[459]

Bez ohledu na Spasitelovo učení Jidáš stále prosazoval myšlenku, že Kristus bude vládnout v Jeruzalémě jako král. Při nasycení pětitisícového zástupu se pokusil svoji představu uskutečnit. Pomáhal tehdy rozdávat jídlo hladovému davu. Měl možnost poznat, jaké dobro může prokazovat druhým. Cítil uspokojení, které přináší služba Bohu. Pomáhal nemocným a trpícím ze zástupu, aby se mohli dostat ke Kristu. Viděl, jakou úlevu, radost a štěstí vnáší do lidských srdcí Kristova uzdravující moc. Měl možnost poznat a pochopit, jakým způsobem Ježíš pracuje. Jidáš byl však zaslepen svými sobeckými zájmy. Byl první, koho napadlo využít nadšení lidu při zázračném rozmnožení chleba. To on chtěl, aby se zmocnili Krista a prohlásili jej za krále. Dělal si veliké naděje; tím větší potom bylo jeho zklamání.

Obrat

Kristovo kázání o chlebu života, které pronesl v synagoze, způsobilo v Jidášově životě zásadní obrat. Vyslechl slova: "Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život."

Jan 6,53. Pochopil, že Kristus nabízí spíše duchovní hodnoty než světské pocty. Považoval se za prozíravého člověka a došel k závěru, že Ježíš žádnou slávu nezíská a svým následovníkům nebude moci zajistit žádné výhodné postavení. Rozhodl se, že se s ním nespojí tak pevně, aby se od něho nemohl odpoutat, a bude opatrný. To také byl.

Od té doby mátl učedníky svými pochybnostmi. Podněcoval spory, šířil klam a opakoval námitky, které proti Kristovu učení vznášeli zákoníci a farizeové. Všechny větší i menší potíže, odpor a zdánlivé překážky, které bránily pokroku evangelia, považoval za důkaz proti jeho pravosti. Poukazoval na texty z Písma, které s Kristovým učením nesouvisely. Tyto výroky vytržené ze souvislosti učedníky mátlly a prohlubovaly malomyslnost, která na ně stále těžce doléhala. Jidáš se však tvářil, jako by vše konal z důsledné svědomitosti. Když se učedníci snažili nalézt důkaz pro potvrzení Ježíšových slov, Jidáš téměř nepozorovaně obracel jejich pozornost jinam. Tak s náboženským zanícením a zdánlivou rozvážností stavěl vše do jiného světla, než v jakém mluvil Ježíš, a připisoval jeho slovům význam, který v nich původně nebyl. Jeho výklady vzbuzovaly v učednících ctizádostivé touhy po vyšším postavení v tomto světě a odvracely je od důležitých věcí, které by si byly zasloužily jejich pozornost. Spor o to, kdo z nich bude největší, obvykle vyvolával Jidáš.

Když Ježíš vysvětloval bohatému mládenci, co musí udělat, aby se mohl stát jeho učedníkem, byl Jidáš dotčen. Podle jeho mínění se Ježíš dopustil chyby. Kdyby se lidé jako tento šlechtic připojili k věřícím, mohli by Kristovo dílo významně podpořit. Kdyby se s Jidášem radili, navrhl by mnoho způsobů, jak jejich malé církvi prospět. Jeho zásady a metody by sice byly poněkud jiné než ty, které prosazoval Kristus, ale v těchto záležitostech se Jidáš cítil být moudřejší než on.

[460] Ve všem, co Ježíš učedníkům řekl, našel Jidáš něco, s čím nesouhlasil. Zasetá nespokojenost vykonala s jeho přispěním své. Učedníci netušili, kdo za tím vším ve skutečnosti stojí. Ježíš však věděl, že satan našeptává Jidášovi své myšlenky a jeho prostřednictvím působí na ostatní učedníky. Rok před Jidášovou zradou Kristus řekl: “Nevyvolil jsem si vás dvanáct? A přece jeden z vás je d’ábel.” **Jan 6,70.**

Navenek však Jidáš žádný odpor nekladl a ani nebudil zdání, že by o Spasitelově učení nějak pochyboval. Otevřeně reptal až při slavnosti v Šimonově domě. Když Marie pomazala Spasiteli nohy, projevila se jeho chamtivost. Ježíšova výtka jej velmi rozčilila. Uražená pýcha a touha po pomstě v něm strhly všechny zábrany a Jidáše zcela ovládla lakota. Tak dopadne každý, kdo si zahrává s hříchem. Pokud nepravosti nečelíme od samého počátku a nepřemůžeme ji, podlehneme satanovým pokušením a staneme se jeho otroky.

Cesta zrady

Tehdy však Jidáš ještě nebyl úplně zatvrzelý. I poté, co se dvakrát zavázal, že Spasitele zradí, měl ještě příležitost činit pokání. Ježíš při velikonoční večeři odhalil jeho zrádné úmysly a potvrdil tak své božství. S láskou posloužil Jidášovi stejně jako ostatním učedníkům. Jidáš však na tuto poslední výzvu lásky nedbal. Tím o sobě rozhodl a nohama, které mu Ježíš umyl, vykročil dokonat dílo zrady.

Má-li být Ježíš ukřižován, říkal si Jidáš, stejně k tomu dojde. Jeho zrada na konečném výsledku nic nezmění. Pokud Ježíš nemá zemřít, tak jej svým činem jen přiměje k tomu, aby se osvobodil. Jidáš na zradě v každém případě vydělá. Myslel si, že udělal výhodný obchod.

Nevěřil však, že by se Kristus nechal zajmout. Svou zradou chtěl dát Spasiteli za vyučenou. Chtěl jej upozornit, že s ním má příště jednat s náležitou úctou. Nevěděl, že vydává Krista na smrt. Farizeové a zákoníci byli výstižnými příklady z Ježíšových podobenství často zasaženi. Nejednou vyřkli soud sami nad sebou. Mnohdy jim pravda pronikla do srdce a oni plní hněvu chtěli Krista kamenovat. Spasitel jim však vždy unikl. Jidáš si myslel, že když se Ježíš tolikrát vyhnul jejich nástrahám, nenechá se polapit ani tentokrát.

Jidáš ho chtěl vyzkoušet. Pokud je Ježíš skutečně Mesiášem, potom se lidé, pro něž toho tolik vykonal, semknou kolem něho a prohlásí jej za krále. Tím by jednou provždy uspokojil ty, kdo si jím stále ještě nejsou jisti. Jidáš by měl na dosazení Ježíše na Davidův trůn zásluhu, a proto by měl v novém království zajištěné místo vedle Krista.

Falešný učedník hrál při zradě Krista svoji roli. Když v zahradě řekl vůdcům davu: “Koho políbím, ten to je; toho zatkněte,” (**Matouš**

26,48) pevně věřil, že jim Kristus unikne. Kdyby mu potom něco vyčítali, mohl by odpovědět: Neříkal jsem vám snad, abyste se jej chopili?

[461] Jidáš viděl, jak na jeho pokyn Ježíše svázali. Udiveně hleděl na to, jak se Spasitel nechává odvést. S úzkostí vyšel za ním ze zahrady a následoval jej až k výslechu před židovskými vůdci. Stále ještě čekal, že Ježíš své nepřátele něčím překvapí, že se jim zjeví jako Boží Syn a všechny jejich úklady i moc obrátí vniveč. Ale hodiny ubíhaly a Ježíš snášel všechno příkoří, kterým jej zahrnují. Zrádce se začínala zmocňovat hrůza z toho, že prodal svého Mistra a vydal jej na smrt.

Výčitky svědomí

Když se výslech chýlil ke konci, přemohly Jidáše výčitky svědomí. V síni se náhle ozval ochraptělý hlas a všechny přítomné vyděsil slovy: “Je nevinný, Kaifáši! Ušetři jej!”

Jidášova vysoká postava se prodírala vyděšeným davem. Byl bledý, ztrhaný a po čele mu stékaly veliké krůpěje potu. Přihnal se před soudní stolicí a hodil před nejvyššího kněze stříbro, které dostal za zradu svého Pána. Zoufale chytil Kaifáše za roucho a prosil jej, aby Ježíše propustil. Přesvědčoval ho, že Ježíš se nedopustil ničeho, zač by si zasloužil smrt. Kaifáš mu rozzlobeně vytrhl roucho z rukou, ale byl na rozpacích, nevěděl, co říci. Zrada byla odhalena. Všem bylo jasné, že kněží podplatili učedníka, aby zradil svého Mistra.

Jidáš znovu zvolal: “Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!” **Matouš 27,4.** Nejvyšší kněz se zatím vzpamatoval a s opovržením mu odpověděl: “Co je nám po tom? To je tvoje věc!” **Matouš 27,4.** Kněží se rozhodli Jidáše využít, ale pro jeho podlost jím pohrdali. Když jim vyznal svůj hřích, odvrátili se od něho.

Jidáš se vrhl Ježíši k nohám, uznal jej za Božího Syna a prosil jej, aby se vysvobodil. Spasitel svému zrádci nic nevyčítal. Věděl, že Jidáš svého činu ve skutečnosti nelituje. Zrádce si uvědomil, že jej čeká soud a zatracení, a to jej přimělo k vyznání hříchu. Žádný hluboký zármutek nad tím, že zradil nevinného Božího Syna a zapřel Svatého Izraele, nepocít' oval. Přesto jej Ježíš ani slovem neodsoudil. S lítostí na něho pohlédl a řekl: Pro tuto hodinu jsem přišel na svět.

Všichni přítomní užasli. S údivem pozorovali Kristovu shovívavost ke svému zrádci. Znovu se jich zmocnilo přesvědčení, že Ježíš nemůže být obyčejným smrtelníkem. Ptali se: Je-li Božím Synem, proč se nevysvobodí z pout a nepřemůže své žalobce?

Jidáš viděl, že jeho prosby jsou marné. Vyběhl ze soudní síně a křičel: Je pozdě! Je pozdě! Cítil, že by pohled na ukřižovaného Ježíše nepřežil, proto šel a v zoufalství se oběsil.

Ještě týž den vedl bezbožný dav Ježíše z Pilátovy síně na Golgotu, kde měl být ukřižován. Cestou křičeli a posmívali se mu, náhle však všichni utichli. Pod jedním suchým stromem na odlehlém místě spatřili Jidášovo tělo. Byl to hrozný pohled. Provaz, na kterém se Jidáš oběsil, se váhou těla přetrhl. Tělo se pádem znetvořilo a ještě se do něho pustili psi. Pozůstatky byly rychle odstraněny. Zástup se již tolik neposmíval, mnozí zbledli a výraz jejich tváře prozrazoval vnitřní pocity. Zdálo se, že ty, kdo se provinili Ježíšovou krví, začíná stíhat odplata.

77. kapitola — Rozsudek

V soudní síni římského místodržitele Piláta stojí Kristus spoutaný jako vězeň. Kolem něho jsou rozestavěny strážce. Síň se rychle zaplňuje lidmi. Soudci velerady, kněží, přední muži, starší a zástup postávají před vchodem.

Členové velerady Ježíše odsoudili a přišli za Pilátem, aby jejich rozsudek potvrdil a vykonal. Do římské soudní síně však vstoupit nechtěli. Podle obřadního zákona by se tím poskvřili a nemohli by se účastnit velikonočních slavností. Ve své zaslepenosti si neuvědomovali, že jejich srdce jsou poskvřena vražednou nenávisť. Necháпали, že Kristus je skutečným velikonočním beránkem a že když jej zavrhli, ztratil pro ně velikonoční svátek svůj význam.

Když Spasitele přivedli do soudní síně, Pilát na něho nevráživě pohlédl. Byl totiž narychlo vyvolán ze své ložnice a chtěl celou záležitost co nejdříve vyřídit. Byl odhodlán přistupovat k vězni s úřední strohostí.

Zatvářil se, jak nejpřísněji mohl, a podíval se na muže, kterého měl vyslýchat a kvůli němuž jej tak brzy vzbudili. Věděl, že je to někdo, koho je třeba na přání židovských představitelů rychle vyslechnout a potrestat.

Pilát se podíval na muže, kteří Ježíše přivedli, a potom zkoumavě pozoroval Spasitele. Měl již před sebou nejrůznější druhy zločinců, ale nikdy před ním nestál člověk, z něhož by vyzařovala taková laskavost a ušlechtilost. V jeho tváři nebyl ani náznak viny, strachu, troufalosti či vzdoru. Muž, na kterého Pilát hleděl, se choval klidně a důstojně, ani v nejmenším nevypadal jako zločinec, naopak — měl v sobě něco nebeského.

Kristův vzhled udělal na Piláta příznivý dojem. V místodržiteli se probudila lepší stránka jeho povahy. Již dříve o Ježíši a jeho skutcích slyšel. I manželka mu vyprávěla o zázračných činech galilejského proroka, který uzdravoval nemocné a křísil mrtvé. To vše se promítlo v Pilátově mysli jako ve snu. Vzpomněl si na zvěsti, které se k němu

donesly z nejrůznějších zdrojů. Rozhodl se, že si vyžádá od Židů obvinění, které proti vězni mají.

Kdo je ten muž a proč jste jej přivedli? Co proti němu máte? ptal se. Židé znejistěli. Uvědomovali si, že jejich obžaloba je neopodstatněná, a nechtěli, aby byl Ježíš vyslýchán veřejně. Odpověděli, že je to podvodník jménem Ježíš Nazaretský.

[463]

Pilát se znovu ptal: “Jakou obžalobu vznášíte proti tomu člověku?” Kněží na jeho otázku neodpověděli, ale rozčileně řekli: “Kdyby nebyl zločinec, nebyli bychom ti ho vydali.” Jan 18,29.30. Jinými slovy: Když členové velerady, představitelé národa, přivedou člověka, který si podle jejich mínění zaslouží smrt, je ještě třeba nějaké další vysvětlování? Doufali, že zdůrazněním svého postavení na Piláta zapůsobí, a on potom bez zdlouhavého vyšetřování jejich žádosti vyhoví.

Netrpělivě na něho naléhali, aby jejich rozsudek potvrdil. Uvědomovali si totiž, že lid, který viděl Ježíšovy obdivuhodné činy, by svědčil o něčem jiném než jejich lživá obvinění.

Kněží se domnívali, že slabý a váhavý Pilát jim bez potíží pomůže uskutečnit jejich záměry. Až dosud podepisoval rozsudky smrti unáhleně a posílal na smrt lidi, kteří si takový trest nezasloužili. V jeho očích měl život vězně jen malou cenu, ať už se něčím provinil nebo byl zcela nevinný. Kněží doufali, že Pilát potvrdí rozsudek smrti nad Ježíšem bez výslechu. Žádali to od něho jako projev přízně při příležitosti jejich velkého národního svátku.

Ježíš však udělal na Piláta zvláštní dojem a Pilát se neodvážil jej hned odsoudit. Prohlédl úmysly kněží. Vzpomněl si, jak Ježíš vzkřísil Lazara, člověka, který byl již čtyři dny mrtvý. Rozhodl se, že dříve než podepíše rozsudek, zjistí, co proti němu mají a jak to mohou dokázat.

Pokud stačí váš úsudek, proč jej přivádíte ke mně? ptal se. “Vezměte si ho vy a sud’te podle svého zákona!” Jan 18,31. Kněží byli zahráni do úzkých. Odpověděli, že oni jej už odsoudili, ale potřebují, aby Pilát platnost jejich rozsudku potvrdil. Jak zní váš rozsudek? zeptal se Pilát. Trest smrti, odpověděli. Nemáme však právo nikoho popravít. Žádali Piláta, aby Kristovu vinu uznal a potvrdil jejich rozhodnutí. Zodpovědnost za ně vezmou na sebe.

Pilát nebyl jako soudce ani svědomitý, ani spravedlivý. Na zásadovost si příliš nepotrpěl, byl to slaboch, ale žádosti Židů odmítl

vyhovět. Rozhodl se, že dokud nebude proti Ježíši vznesena obžaloba, neodsoudí jej.

Kněží byli na rozpacích. Pochopili, že musí své pokrytectví co nejlépe zakrýt. Nesmějí dopustit, aby vyšlo najevo, že Kristus byl uvězněn z náboženských důvodů. V takovém případě by se svým rozsudkem před Pilátem neobstáli. Museli vyvolat dojem, že Ježíš se provinil proti občanskému zákonu. Potom bude moci být souzen z politických důvodů. Židé se proti římské vládě neustále bouřili. Římané každou vzpouru tvrdě trestali. Stále byli ve střehu, vždy připravení potlačit vše, co by mohlo vést k povstání.

Několik dní předtím se farizeové snažili vyzrát nad Ježíšem otázkou: “Je nám dovoleno dávat daň císaři, nebo ne?” Kristus však jejich pokrytectví prohlédl. Římané, kteří byli kolem, se stali svědky naprosté porážky a velkého zklamání židovských spiklenců. Ježíš jim totiž odpověděl: “Odevzdejte tedy to, co je císařovo, císaři.”

[464] **Lukáš 20,22.25.**

Nyní chtěli představit celou situaci v úplně jiném světle, tak jak se jim to hodilo. V naprosté bezradnosti si pozvali na pomoc falešné svědky a “vznesli proti němu žalobu: ‘Podle našeho zjištění rozvrací tento člověk náš národ, brání odvádět císaři daně a prohlašuje se za Mesiáše krále.’” **Lukáš 23,2.** Všechna tři obvinění byla neopodstatněná. Kněží to věděli, ale chtěli dosáhnout svého a neštíteli se ani křivé přísahy.

Pilát jejich úmysly prohlédl. Nevěřil, že by obžalovaný podněcoval povstání proti vládě. Jeho mírný a pokorný výraz obžalobě neodpovídal. Pilát byl přesvědčen, že za obviněním se skrývá promyšlený plán likvidace nevinného člověka, který stojí v cestě židovským hodnostářům. Obrátil se k Ježíši a zeptal se ho: “Ty jsi král Židů?” Spasitel odpověděl: “Ty sám to říkáš,” (**Lukáš 23,3**) a jeho tvář se rozzářila, jako by ji osvítil sluneční jas.

Po těchto slovech se Kaifáš a ti, kdo byli s ním, dožadovali na Pilátovi, aby potvrdil, že Ježíš se přiznal ke zločinu, z něhož byl obviněn. Kněží, zákoníci a přední muži křičeli, aby jej odsoudil k smrti. Po nich se rozkřičel i dav a soudní síň se otrásala ohlušujícím řevem. Pilát byl zmaten. Když Ježíš na svou obhajobu nic neříkal, Pilát se ho zeptal: “‘Nic neodpovídáš? Pohled’, co všechno na tebe žalují.’ Ježíš však už nic neodpověděl.” **Marek 15,4.5.** Stál před Pilátem a před zraky všech přítomných vyslechl všechny urážky a

falešná obvinění. Neřekl na ně ani slovo. Jeho chování svědčilo o jeho nevině. Stál bez hnutí uprostřed zuřivých návalů hněvu, které stále sílily. Vypadalo to, jako by na něho dorážely vlny rozbouřeného oceánu, ale žádná se ho nedotkla. Ježíš stál a mlčel. Jeho mlčení bylo výmluvné. Bylo jako světlo vyzařující z lidského nitra.

Co je pravda?

Pilát jeho chování obdivoval. Tomu člověku snad nezáleží na životě, že je k soudnímu líčení tak lhostejný, myslel si. Díval se na Ježíše a po všech urážkách a výsměchu nenašel v jeho tváři ani náznak touhy po odvetě. Uvědomil si, že tento vězeň nemůže být tak zlý a nespravedlivý jako ti ukřičení kněží. Chtěl od něho slyšet pravdu a na chvíli uniknout hlučícímu davu, proto si vzal Ježíše stranou a znovu se ho zeptal: “Ty jsi král židovský?”

Ježíš mu neodpověděl přímo. Věděl, že na Piláta působí Duch svatý, a dal mu příležitost, aby se ke svému přesvědčení přiznal. Zeptal se ho: “Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?” **Jan 18,33.34.** Chtěl, aby Pilát řekl, zda jej k otázce přivedla obvinění kněží nebo touha přijmout světlo od Krista. Pilát Ježíšově otázce rozuměl, ale ozvala se v něm pýcha. Nechtěl se přiznat k přesvědčení, které se jej zmocňovalo. Odpověděl: “Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?” **Jan 18,35.**

Pilát promarnil jedinečnou příležitost. Ježíš mu i přesto nabídl další světlo. Na Pilátovu otázku sice přímo neodpověděl, ale jasně představil své poslání. Dal Pilátovi na srozuměnou, že neusiluje o pozemský trůn.

Řekl: “Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.” Pilát mu řekl: “Jsi tedy přece král?” Ježíš odpověděl: “Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.” **Jan 18,36.37.**

Kristus potvrdil, že jeho slovo je samo o sobě klíčem k tajemství pro všechny, kdo jsou ochotni je přijmout. Má v sobě podmaňující moc, proto se království pravdy tak rozšiřuje. Kristus chtěl, aby si Pilát uvědomil, že jeho zvrácená povaha se může změnit jen tehdy, když přijme pravdu a osvojí si ji.

[466] Pilát chtěl poznat pravdu. Byl zmaten. Dychtivě naslouchal Spasitelovým slovům a jeho srdce bylo plné touhy poznat, co je pravda a jak se k ní může dostat. Ptal se: “Co je pravda?” **Jan 18,38**. Na odpověď však už nepočkal. Hluk zvenčí mu připomněl jeho povinnosti. Kněží se hlasitě domáhali rychlého jednání. Pilát vyšel ven k Židům a rozhodně prohlásil: “Já na něm žádnou vinu nenalézám.” **Jan 18,38**.

Tato slova z úst pohanského soudce byla ostrou výtkou zrádnosti a falši izraelských vůdců, kteří obviňovali Spasitele. Když kněží a přední muži vyslechli Pilátova slova, jejich zklamání a zuřivost neznaly mezí. Tak dlouho čekali na tuto příležitost a připravovali se na ni. Když zjistili, že by Ježíš mohl být propuštěn, byli by jej s chutí roztrhali na kusy. Hlasitě nadávali Pilátovi a hrozili mu, že si budou stěžovat u římské vlády. Obviňovali jej, že odmítá odsoudit Ježíše, který se, jak tvrdili, staví proti císaři.

Všude se ozývaly rozčilené výkřiky, že Ježíšův zhoubný vliv se šíří po celé zemi. Kněží říkali: “Svým učením pobuřuje lid po celém Judsku; začal v Galileji a přišel až sem.” **Lukáš 23,5**.

Pilát tehdy neměl v úmyslu Ježíše odsoudit. Věděl, že Židé obžalovali Krista z nenávisti a zaujatosti. Uvědomoval si, co je jeho povinností. Podle zákona by měl Ježíše okamžitě propustit. Pilát se však zalekl nepřátelství lidu. Odmítne-li jim Ježíše vydat, propuknou nepokoje. Toho se bál. Když zjistil, že Kristus je z Galileje, rozhodl se poslat jej k Herodovi. Herodes vládl v tamní provincii a právě byl v Jeruzalémě. Pilát chtěl svalit odpovědnost za soudní proces na něho. Považoval to také za dobrou příležitost k urovnání starého sporu, který s Herodem měli. To se mu podařilo. Při výslechu Spasitele se oba soudci spřátelili.

Před Herodem

Pilát Ježíše zase vydal vojákům, kteří jej za posměchu a urážek davu rychle vedli do Herodovy soudní síně. “Když Herodes Ježíše spatřil, velmi se zaradoval.” Nikdy předtím se se Spasitelem nesetkal. “Už dávno si ho totiž přál vidět, poněvadž o něm mnoho slyšel, a doufal, že uvidí, jak dělá nějaký zázrak.” **Lukáš 23,8**. Herodes měl ruce poskvrněné krví Jana Křtitele. Když se poprvé doslechl o Ježíši, vyděsil se a řekl: “To vstal Jan, kterého jsem dal stít.”

“Proto v něm působí mocné síly.” **Marek 6,16; Matouš 14,2.** I přesto si Herodes přál Ježíše vidět. Naskytla se mu příležitost zachránit tomuto prorokovi život a doufal, že tím navždy vymaže ze své mysli hroznou vzpomínku na to, jak mu na podnosu přinesli krvavou hlavu. Král byl však také zvědavý a myslel si, že když v Kristu vzbudí naději na propuštění, udělá pro něho tento vězeň vše, oč jej požádá.

Krista doprovázela k Herodovi velká skupina kněží a starších. Když dorazili na místo, vznesli rozčilení hodnostáři proti Kristu svá obvinění. Herodes však věnoval jejich obžalobě jen malou pozornost. Umlčel je, chtěl totiž Krista sám vyslechnout. Přikázal, aby mu uvolnili pouta, a obvinil Ježíšovy nepřátele z hrubého zacházení. Se soucitem hleděl do klidné tváře Vykupitele světa, v níž se zračila moudrost a čistota. Herodes došel stejně jako Pilát k přesvědčení, že kněží obžalovali Krista ze zášti a nenávisti.

Herodes kladl Kristovi otázky, ale Spasitel mlčel. Na králův příkaz byli předvedeni nemocní a různě postižení lidé a Kristus měl obhájit svou pověst a předvést zázrak. Lidé říkají, že umíš uzdravovat nemocné, řekl Herodes. Chtěl bych se přesvědčit, že zvěsti, které o tobě kolují, nejsou žádným výmyslem. Ježíš neodpovídal a Herodes dále naléhal: Když můžeš dělat zázraky pro jiné, udělej teď nějaké pro sebe, pomůže ti to. Znovu mu přikázal: Ukaž nám znamení, dokaž, že máš moc, kterou ti lidé přisuzují. Ale Kristus stál jako by neviděl a neslyšel. Boží Syn se stal člověkem. Musel se proto chovat tak, jak by se v podobné situaci choval člověk. Nevykonal žádný zázrak, aby si ušetřil bolest a ponížení, které v takových chvílích musejí lidé snášet.

Herodes slíbil, že když mu předvede nějaký div, bude propuštěn. Kristovi žalobci viděli jeho mocné zázraky na vlastní oči. Slyšeli, jak přikazoval mrtvému, aby vstal, a viděli, jak poslušně vyšel z hrobu. Ted' se báli, aby Kristus před Herodem nějaký zázrak nepředvedl. Ze všeho nejvíce se děsili projevu Ježíšovy moci. To by zmařilo všechny jejich plány a možná, že by je to stálo i život. Kněží i starší plni úzkosti naléhavě opakovali svá obvinění proti Kristu. Křičeli, že je zrádce a rouhač. Zázraky koná z moci knížete d'áblů Belzebuba. V síni nastal zmatek, každý vykřikoval něco jiného.

Herodes už neměl tak citlivé svědomí jako v době, kdy jej Herodiada požádala o hlavu Jana Křtitele. Tehdy se třásl strachy a po

[467]

hrozném činu jej dlouho trápily výčitky. Lehkomyslným životem však jeho svědomí otupělo. Byl už tak zatvrzelý, že se dokonce chlubil tím, jak Jana za jeho troufalé napomínání potrestal. Nyní vyhrožoval Ježíši. Připomínal mu, že má moc jej propustit i odsoudit. Ježíš však ani v nejmenším nedal najevo, že by snad něco slyšel.

Heroda jeho mlčení rozčililo. Vypadalo to, jako by Ježíšovi byla jeho moc úplně lhostejná. Netečnost byla pro nadutého a ješitného krále potupnější než otevřená výtka. Znovu Ježíšovi zlostně vyhrožoval. Spasitel však i nadále bez hnutí stál a mlčel.

[468] Kristus nepřišel na svět proto, aby uspokojoval lidskou zvědavost. Přišel uzdravovat zlomená lidská srdce. Kdyby měl svým slovem uzdravit rány způsobené hříchem, nebyl by mlčel. Ale pro ty, kdo hříšným životem po pravdě jen šlapali, neměl slov.

Kristus mohl k Herodovi promluvit tak, aby pohnul jeho zatvrze-
lým srdcem. Mohl mu nahnat hrůzu a vyděsit jej odhalením hříchů jeho života i strašného konce, který jej čeká. Kristovo mlčení však bylo nejpřísnějším trestem, jaký mohl krále stihnout. Herodes odmítl pravdu, kterou mu zvěstoval jeden z největších proroků, a žádné jiné poselství už mu nebylo určeno. Majestát nebes už pro něho neměl ani slovo. Kristus, který vždy ochotně naslouchal lidskému utrpení, byl k Herodovým příkazům hluchý. Vždy se soucitem, shovívavostí a láskou hleděl na kajícího se hříšníka, ale na Heroda ani nepohlédl. Kudy chodil, zvěstoval mocnou pravdu a zastával se i nejopovrženějších hříšníků. Před povýšeným králem, který žádnou potřebu Spasitele necítil, však mlčel.

Herodes vzteky zrudl. Obrátil se k davu a rozčileně prohlásil Ježíše za podvodníka. Kristovi řekl: Nedokážeš-li, že to, co o sobě tvrdíš, je pravda, vydám tě vojákům a lidu. Ti tě snad donutí promluvit. Pokud se jen chvástáš, nezasloužíš si nic jiného než smrt z jejich rukou. Jsi-li Boží Syn, zachraň se zázrakem.

Sotva domluvil, vrhl se dav na Krista jako divá zvěř na svou kořist. Smýkali jím sem a tam. Herodes se přidal a spolu s nimi se snažil Božího Syna ponížit. Kdyby nebyli zasáhli římsí vojáci a nepřiměli rozběsněný dav k ústupu, byl by Spasitele roztrhal.

“Tu se od něho Herodes se svými vojáky pohrdavě odvrátil, vysmál se mu, dal ho obléci ve slavnostní šat.” **Lukáš 23,11**. Také římsí vojáci se připojili a tupili Ježíše. Na Spasitele se sneslo všechno příkoří, které si bezbožní a zvrhlí vojáci za podpory Heroda a židov-

ských hodnostářů byli schopni vymyslet. Ježíš vše snášel s božskou trpělivostí.

Kristovi nepřátelé posuzovali Spasitele podle sebe. Považovali jej za stejně zkaženého, jako byli oni. Na pozadí všeho, co se odehrávalo, však vystupoval obraz, který jednoho dne všichni uvidí v jeho plné slávě. Někteří lidé se v Kristově přítomnosti chvěli. Když se mu neurvalý dav s výsměchem klaněl, zmocnil se řady přítomných strach a beze slova ustupovali zpátky. To na Heroda hluboce zapůsobilo. Na jeho hříchem zatvrzelé srdce dopadaly poslední paprsky milosrdenství. Pochopil, že před sebou nemá obyčejného člověka. Z Kristova lidství totiž vyzařovalo božství. Ve chvíli, kdy Krista obklopili posměvači, cizoložníci a vrazi, si Herodes uvědomil, že vidí Boha na trůnu.

Herodes byl sice zatvrzelý, ale neodvážil se potvrdit Kristovo odsouzení. Chtěl se zbavit tíhy této hrozné odpovědnosti, a proto poslal Ježíše zpět do římské soudní síně.

Znovu před Pilátem

Pilát byl nepříjemně překvapen a zklamán. Když se Židé s vězněm vrátili, podrážděně se jich zeptal, co s ním má udělat. Připomněl jim, že už Ježíše vyslyšel a žádnou vinu na něm neshledal. Upozornil je, že proti němu sice vznesli řadu obvinění, ale ani jedno nebyli schopni dokázat. Proto poslal Ježíše k Herodovi, galilejskému tetrarchovi, který je příslušníkem jejich národa.

[469]

Ani on na něm nenašel nic, za co by si zasloužil smrt. Pilát řekl: “Dám ho na místě potrestat a pak ho propustím.” **Lukáš 23,16.**

V této chvíli se projevila Pilátova slabost. Prohlásil, že Ježíš je nevinný, a přesto jej chtěl dát zbičovat jen proto, aby uklidnil jeho žalobce. Kvůli lidem byl ochoten obětovat spravedlnost a zásadovost. Dostal se tak do nepříjemné situace. Dav zaznamenal jeho nerozhodnost, a tím víc se dožadoval věžňovy smrti. Kdyby byl Pilát od počátku pevně stál na svém a odmítl odsoudit člověka, o jehož nevině byl přesvědčen, mohl přetrhnout osudný řetěz výčitek a viny, který jej po celý zbytek života svazoval. Kdyby se byl v otázce spravedlnosti řídil vlastním názorem, Židé by se neodvážili na něho naléhat. Kristus by byl i tak odsouzen k smrti, Pilát by však byl v tomto případě bez viny. Pilát však stále více znásilňoval své

svědomí. Přestal soudit spravedlivě a nestranně, proto se dostal do rukou kněží a předních mužů a byl proti nim téměř bezmocný. Stal se obětí vlastní váhavosti a nerozhodnosti.

[470] Ani v této situaci však nemusel jednat zaslepeně. Boží poselství jej varovalo před činem, který se chystal spáchat. Jako odpověď na Kristovu modlitbu navštívil Pilátovu ženu ve snu anděl z nebe. Viděla Spasitele a mluvila s ním. Nebyla Židovka, ale když ve snu hleděla na Ježíše, neměla pochyb o jeho povaze a poslání. Poznala v něm Božího knížete. Viděla jej při výslechu v soudní síni. Ruce měl svázané jako zločinec. Pozorovala hrozné jednání Heroda a jeho vojáků. Vyslechla obžaloby kněží a předních mužů plné nenávisti a zloby. Slyšela, jak říkají: “My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít.” **Jan 19,7**. Viděla, jak jej Pilát nechává bičovat, přestože prohlásil: “Já na něm žádnou vinu nenalézám.” **Jan 18,38**. Slyšela Pilátův rozsudek a byla svědkem toho, jak vydal Krista jeho vrahům. Viděla kříž vztyčený na Golgotě i to, jak se na zem snesla tma. Zaslechla tajemný výkřik: “Dokonáno jest.” **Jan 19,30**. A byly jí ukázány ještě další věci. Viděla, jak Kristus sedí na velikém bílém oblaku, země se pohybuje ve vesmírném prostoru a jeho nepřátelé prchají před jeho slávou. Probudila se s výkřikem hrůzy na rtech a hned napsala Pilátovi varování.

Pilát stále ještě váhal, co má udělat. Posel se prodral zástupem a odevzdal mu list jeho ženy, ve kterém stálo: “Nezačínej si nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny.” **Matouš 27,19**.

Ježíš, nebo Barabáš?

Pilát zbledl. Zmítal se v rozporuplných pocitech. Nevěděl, co má udělat, a kněží s předními muži dále podněcovali lid. Musel zasáhnout. Vzpomněl si na tradici, která by mohla pomoci Krista osvobodit. O svátcích bývalo zvykem propouštět podle volby lidu jednoho vězně. Byl to pohanský obyčej, nebyl v něm ani kousek spravedlnosti, ale Židé si na něm velmi zakládali. Římané v té době věznili k smrti odsouzeného Barabáše. Ten o sobě prohlašoval, že je Mesiáš. Tvrdil, že má moc nastolit nový řád a přivést svět k nápravě. Pod vlivem satana tvrdil, že vše, co nakradl a naloupil, je jeho. S pomocí satanských sil konal podivuhodné věci a získal si

řadu následovníků. Podněcoval vzpouru proti římské vládě. Byl to otrlý a nenapravitelný zločinec. Pod rouškou náboženského nadšení skrýval svoji krutost a usiloval o vzpouru. Pilát dal lidem možnost volby mezi tímto mužem a nevinným Spasitelem. Domníval se, že v nich probudí smysl pro spravedlnost. Doufal, že na rozdíl od kněží a předních mužů budou mít s Ježíšem soucit. Obrátil se k zástupu tábora se vši vážností a řekl: “Koho vám mám propustit, Barabáše, nebo Ježíše, zvaného Mesiáš?” **Matouš 27,17.**

Dav řval jako divá zvěř: “Propust’ nám Barabáše!” **Lukáš 23,18.** Stále hlasitěji a hlasitěji volali: “Barabáše! Barabáše!” Pilát si myslel, že jeho otázku nepochopili, a znovu se zeptal: “Chcete, abych vám propustil židovského krále?” **Marek 15,9.** Ale oni zase křičeli: “Pryč s ním! Propust’ nám Barabáše!” **Lukáš 23,18.** Potom se jich Pilát zeptal: “Co tedy mám učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?” **Matouš 27,22.** Rozzuřený dav řval jako posedlý. Byli v něm samotní démoni v lidské podobě, nedala se tedy očekávat žádná jiná odpověď než: “Ukřižovat!” **Matouš 27,22.**

[471]

Pilát se vyděsil. S tím nepočítal. Nechtěl vydat nevinného člověka tak potupné a strašlivé smrti. Když lid ztichl, znovu se zeptal: “A čeho se vlastně dopustil?” **Marek 15,14.** Na zdůvodňování však už bylo příliš pozdě. Lid nežádal důkaz Kristovy nevinu, ale jeho odsouzení.

Pilát se stále ještě snažil Ježíše zachránit. “Promluvil k nim potřetí: ‘Čeho se vlastně dopustil? Neshledal jsem na něm nic, proč by měl zemřít. Dám ho zbičovat a pak ho propustím.’” **Lukáš 23,22.** Avšak pouhá zmínka o propuštění lid rozzuřila. Křičeli: “Na kříž, na kříž s ním!” **Lukáš 23,21.** Bouře vyvolaná Pilátovou nerozhodností sílila.

Vysmíván a bičován

Chopili se Ježíše a před zraky všech jej bičovali. Spasitel byl zesláblý únavou a jeho tělo bylo pokryto ranami. “Vojáci ho odvedli do místodržitelského dvora a svolali celou setninu. Navlékli mu purpurový plášť, upletli trnovou korunu, vsadili mu ji na hlavu a začali ho zdravit: ‘Bud’ zdráv, židovský králi!’... Plivali na něj, klekali na kolena a padali před ním na zem.” **Marek 15,16-19.** Tu a tam nějaký bezbožník natáhl ruku, vzal Ježíšovi třtinu, kterou mu

dali, a bil jej po hlavě, až se mu trny koruny zarývaly do spánek a po tváři a vousech mu stékala krev.

Divte se, nebesa! Užasni, země! Pohlédněte na utlačovatele a utlačovaného. Rozzuřený dav obklopuje Spasitele světa. Výsměch a urážky se mísí se sprostým rouháním a nadávkami. Bezcitný zástup s opovržením poukazuje na jeho nízký původ a skromný život. Vysmívají se tomu, že se prohlásil za Božího Syna. Sprostě o něm vtípkují a zesměšňují jej.

Satan svedl krutý dav k hanobení Spasitele. Chtěl v Kristu vyvolat touhu po pomstě nebo jej přimět k tomu, aby se nějakým zázrakem vysvobodil, a zmařil tak plán spasení. Jediná skvrna v Ježíšově pozemském životě, jediné selhání jeho lidské přirozenosti v této hrozné zkoušce — a Boží Beránek by nebyl dokonalou obětí. Vykoupení lidstva by bylo ztraceno. Ale Ježíš, který mohl jediným slovem přivolat na pomoc celý nebeský zástup či nahnat davu září své božské slávy hrůzu a odehnat jej od sebe, s naprostým klidem snášel i ty nejhrubší urážky a krutosti.

Nepřátelé žádali na Kristu, aby dokázal své božství nějakým zázrakem. Měli však před sebou daleko větší důkaz, než jakého se dožadovali. Stejně jako krutost snižovala ty, kdo Krista mučili, pod lidskou úroveň a přibližovala je satanovi, tak tichost a trpělivost povznášely Ježíše nad úroveň člověka a dokazovaly jeho spřízněnost s Bohem. Jeho ponížení bylo příslibem jeho povýšení. Krvavé kapky smrtelného zápasu stékající po zraněných spáncích na tvář a vousy byly zárukou jeho pomazání “olejem radosti” (*Židům 1,9*) za našeho Velekněze.

Když satan viděl, že Spasitel při strašném mučení nevypustil z úst ani jediné reptavé slovo, zuřil. Ježíš na sebe vzal lidskou přirozenost, ale podpírala jej božská síla. Ani v nejmenším se neodchýlil od Otcovy vůle.

[472] Pilát jej nechal zbičovat, vystavil jej všeobecnému posměchu a myslel si, že tak vzbudí v lidech soucit. Doufal, že jim takové potrestání bude stačit. Snad uspokojí i zlomyslné kněze. Židé však snadno prohlédli Pilátovu slabost. Vždyť dal potrestat člověka, kterého předtím prohlásil za nevinného! Dobře věděli, že Pilát se snaží zachránit vězni život, a rozhodli se, že nedopustí, aby byl Ježíš osvobozen. Říkali si: Pilát ho dal zbičovat, aby se nám zavděčil. Budeme-li požadovat rozhodnější postup, dosáhneme svého.

Pilát nechal předvést Barabáše. Postavil oba vězně vedle sebe, ukázal na Spasitele a s naprostou vážností řekl: “Hle, člověk!” **Jan 9,5**. “Hleďte, vedu vám ho ven, abyste věděli, že na něm nenalézám žádnou vinu.” **Jan 19,4**.

Boží Syn stanul před lidmi v zesměšňujícím rouchu s trnovou korunou na hlavě. Na obnažených zádech byly vidět stopy po krutém bití, z otevřených ran stékala krev. Ježíšova zkrvavená tvář svědčila o vyčerpání a nesmírné bolesti. Nikdy však nebyla krásnější než v této chvíli. Výraz Spasitelovy tváře nepřátelé zničit nemohli. Vyzařovala z ní ušlechtilost, odevzdanost a laskavý soucit s krutými nepřáteli. Ježíš si nepočínal jako zbabělý slaboch, ale prokázal sílu a důstojnost trpělivosti. Druhý vězeň byl jeho pravým opakem. Každý rys Barabášovy tváře vypovídal o tom, že je zatvrzelý zločinec. Rozdíl mezi nimi nemohl nikomu uniknout. Někteří lidé se rozplakali. Při pohledu na Ježíše se jich zmocnil soucit. I kněží a přední muži byli přesvědčeni, že je tím, za koho se prohlašoval.

Ne všichni římsí vojáci, kteří obklopovali Krista, byli zatvrzelí. Někteří z nich upřímně hledali v jeho tváři nějaký důkaz o tom, že je zločincem či nebezpečnou osobou. Chvílemi se s opovržením podívali na Barabáše. Nebylo těžké poznat, o koho jde. Potom se znovu a znovu obraceli k Muži bolesti. Se soucitem hleděli na božského Trpitele. Kristova tichá odevzdanost se jim vrývala do mysli a nenechala je v klidu, dokud se nerozhodli uznat jej za Spasitele nebo zavrhnout, a zpečetit tak svůj osud.

Ukřižuj ho!

Pilát žasl nad Spasitelovou trpělivostí a vytrvalostí. Nepochyboval o tom, že pohled na muže, který se tolik lišil od Barabáše, vzbudí v Židech soucit. Nedokázal však pochopit fanatickou nenávisť kněží namířenou proti Ježíši, jenž jako světlo světa osvítil jejich temnotu a tápání. Podnítili lid k bezmeznému zuřivosti a kněží, starší i lid znovu křičeli: “Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!” Pilátovi došla všechna trpělivost s jejich nesmyslnou krutostí a zoufale zvolal: “Vy sami si ho ukřižujte! Já na něm vinu nenalézám.” **Jan 19,6**.

Římský správce byl na kruté výjevy zvyklý, a přesto s trpícím vězněm cítil. Odsouzený a zbičovaný Ježíš s krvácejícím čelem a rozdrásanými zády se choval jako král na trůnu. Kněží však prohlá-

sili: “My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za syna Božího.” Jan 19,7.

[473] Pilát byl ohromen. Neměl sice o Kristu a jeho poslání správnou představu, ale měl jakousi neurčitou víru v Boha a v bytosti, které člověka přesahují. Myšlenka, která mu předtím jen proběhla hlavou, nyní získávala jasnější podobu. Kladl si otázku, zda muž, který před ním stojí ve směšném šarlatovém rouchu s trnovou korunou na hlavě, není nějaká božská bytost.

Vrátil se do soudní síně a řekl Ježíši: “Odkud jsi?” Jan 19,9. Ježíš mu neodpověděl. Spasitel s Pilátem již dříve zcela otevřeně hovořil a vysvětlil mu své poslání svědka pravdy. Pilát si však tohoto světla nevážil. Své zásady a moc podřídil požadavkům davu, a tím zneužil vysokého postavení soudce. Ježíš už pro něho žádné světlo neměl. Pilát, dotčený jeho mlčením, povýšeně řekl: “Nemluvíš se mnou? Nevíš, že mám moc tě propustit a mám moc tě ukřižovat?”

Ježíš odpověděl: “Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry. Proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší vinu.” Jan 19,10.11.

Milosrdný Spasitel i ve chvíli nejtěžšího utrpení a bolesti všemožně omlouval čin římského vládce, který jej dal ukřižovat. Jeho laskavý přístup zůstává navždy vzácným odkazem pro každého z nás a přibližuje nám povahu soudce vší země. Ježíš řekl: “Ten, kdo mě tobě vydal, má větší vinu.” Měl na mysli Kaifáše, který byl jako velekněz představitelem židovského národa. Židé znali zásady, jimiž se řídily římské úřady. Znali proroctví, která svědčila o Kristu, a měli před sebou jeho učení a zázraky. Židovští soudci dostali nepochybný důkaz o jeho božství, a odsoudili ho k smrti. Podle světla, které jim bylo dáno, budou souzeni.

Největší vina a nejtěžší zodpovědnost ležela na předních mužích národa, na strážcích svatých pravd, které tak hanebně zrazovali. Pilát, Herodes a římstí vojáci Ježíše vlastně ani neznali. Chtěli kněžím a předním mužům vyhovět, a proto jej uráželi. Neznali světlo, které Bůh židovskému národu v tak hojně míře udělil. Kdyby byli toto světlo dostali vojáci, nebyli by s Kristem zacházeli tak krutě.

Pilátovy pochybnosti

Pilát znovu navrhl, aby Ježíše propustili. “Ale Židé křičeli: ‘Jestliže ho propustíš, nejsi přítel císařův.’” Jan 19,12. Židé pokrytecky předstírali, že jim jde o císařovu nadvládu. Ve skutečnosti byli nejzatvrzelejšími odpůrci římské vlády. Když se naskytla vhodná příležitost, tvrdě prosazovali své národnostní a náboženské zájmy; když však chtěli uskutečnit nějaký nekalý úmysl, vychvalovali císařskou moc. Tentokrát se snažili zničit Krista, a proto předstírali věrnost cizí vládě, kterou nenáviděli.

Dále říkali: “Každý, kdo se vydává za krále, je proti císaři.” Jan 19,12. Dotkli se tím Pilátova slabého místa. Římská vláda mu nedůvěřovala, a Pilát dobře věděl, že taková zpráva by ho mohla zničit. Uvědomoval si, že pokud Židům nevyhoví, obrátí svůj zuřivý hněv proti němu. Ve své pomstychtivosti se nezastaví před ničím. Vzpomněl si, jak vytrvale usilovali o život muži, kterého bezdůvodně nenáviděli.

Pilát usedl na soudní stolicí a znovu představil Ježíše lidu: “Hle, váš král!” Ozvaly se divoké výkřiky: “Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!” Pilát se hlasitě zeptal: “Vašeho krále mám ukřižovat?” Z nečistých rouhavých úst se ozvalo: “Nemáme krále, jen císaře.” Jan 19,14.15 Židovský národ si zvolil pohanského vládce, a tím se zřekl Boží vlády. Boha jako svého krále zavrhl. Od této chvíle již Židé neměli svého Vykupitele. Neměli krále, ale císaře. Tak daleko dovedli kněží a učitelé vyvolený lid. Zodpovědnost za to i za všechny další strašné následky spočívala na nich. Náboženští vůdcové byli příčinou hříchu i zkázy národa.

“Když Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima zástupu a pravil: ‘Já nejsem vinen krví toho člověka; je to vaše věc.’” Matouš 27,24 . S bázní a zahanbením pohlédl na Spasitele. Kristus si jako jediný ze všech přítomných zachoval klid a z jeho tváře vyzařoval pokoj. Zdálo se, jako by se kolem jeho hlavy rozlévalo tlumené světlo. Pilát si pomyslel: Je to Bůh. Obrátil se k davu a prohlásil: Já nejsem vinen jeho krví. Vezměte si ho a ukřižujte. Ale vy, kněží a vůdcové, si pamatujte, že já jej považuji za spravedlivého člověka. A za to, co se dnes stane, ať ten, koho tento muž prohlašuje za svého Otce, soudí vás, ne mne.

[474]

Ježíšovi potom řekl: Odpusť, nemohu tě zachránit. Opět jej nechal zbičovat a vydal jim ho, aby jej ukřižovali.

Pilát se snažil Ježíše osvobodit. Poznal však, že chce-li si udržet své postavení, nemůže Krista zachránit. Než by se připravil o světskou moc, raději obětoval nevinný život. Podobně i dnes mnozí lidé obětují zásady, jen aby o nic nepřišli a nemuseli trpět. Svědomí a povinnost vedou jedním směrem, a sobecké zájmy druhým. Proud se žene špatnou cestou a každého, kdo se spojuje se zlem, strhává do husté tmy hříchu.

Pilát podlehl požadavkům davu. Raději dal ukřižovat Krista, než by ohrozil své postavení. To, čeho se obával, však přes všechnu jeho opatrnost nakonec stejně přišlo. Byl zbaven úřadu, přišel o všechny pocty, trápily ho výčitky svědomí a uražená ješitnost. Krátce po ukřižování Krista si sám sáhl na život. Kdo si zahrává s hříchem, sklízí trápení a zkázu. “Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti.” **Příslaví 14,12.**

Když Pilát prohlásil, že není vinen Kristovou krví, Kaifáš vyzývavě zvolal: “Krev jeho na nás a na naše děti!” **Matouš 27,25.** Tato strašlivá slova potom opakovali kněží a přední muži a po nich jako ozvěnou i rozběsněný dav. Všichni křičeli: “Krev jeho na nás a na naše děti!”

Rozhodnutí lidu

Izraelský lid se rozhodl. Ukázali na Ježíše a řekli: “Toho ne, ale Barabáše!” **Jan 18,40.** Barabáš, zloděj a vrah, byl představitelem satana. Kristus představoval Boha. Krista zavrhli, rozhodli se pro Barabáše. Měli jej tedy mít. Svou volbou přijali největšího lháře a vraha všech dob. Stali se nástrojem toho zlého. Jako národ budou plnit jeho příkazy. Budou konat jeho skutky. Budou muset snášet jeho vládu. Lid, který si místo Krista zvolil Barabáše, měl pocítovat Barabášovu krutost až do konce času.

Při pohledu na ubitého Božího Beránka Židé volali: “Krev jeho na nás a na naše děti!” Jejich strašlivý řev vystoupil až k Božímu trůnu. Soud, který nad sebou vyřkli, byl zapsán v nebi. Jejich volání

[475]

bylo vyslyšeno. Krev Božího Syna se stala trvalou kletbou pro jejich syny i vnuky.

Projevila se i při zkáze Jeruzaléma. Děsivé následky tohoto zlořečenství snášel židovský národ po mnohá staletí. Je jako větev odříznutá od vinného kmene, jako mrtvý, neplodný výhonek, který se sbírá a pálí. Po staletí jsou Židé ve všech zemích světa jako mrtví, mrtví v přestoupení a hříchu.

Jejich volání se hrozivě naplní i v den velkého soudu. Až Kristus opět přijde na tuto zem, neuvidí jej lidé jako vězně obklopeného sprostým davem, ale jako nebeského Krále. Kristus přijde ve své slávě, ve slávě svého Otce a ve slávě svatých andělů. Na cestě jej bude v nekonečné nádheře a slávě provázet desettisíckrát deset tisíc a tisíce tisíců andělů, krásných a vítězných Božích synů. Potom Kristus usedne na trůn své slávy a shromáždí se před ním všechny národy. Tehdy jej uvidí úplně všichni, i ti, kdo jej probodli. Místo trnové koruny bude mít korunu slávy. Korunu v koruně. Místo starého purpurového královského roucha bude mít na sobě zářivě bílý šat, tak bílý, “jak by jej žádný bělič na zemi nedovedl vybělit” **Marek 9,3**. Na plášti a na bedrech bude mít napsané jméno: “Král králů a Pán pánů.” **Zjevení 19,16**. Budou tam i ti, kdo se mu posmívali a bili ho.

Kněží a přední muži znovu uvidí výjevy ze soudní síně. Ukážou se jim všechny podrobnosti, jako by byly napsané ohnivým písmem. Volání těch, kdo kdysi křičeli: “Krev jeho na nás a na naše děti,” bude vyslyšeno. Celý svět potom pozná a pochopí. Tehdy si ubozí a slabí smrtelníci uvědomí, proti komu bojovali. V děsivé úzkosti a hrůze budou volat na hory a skály: “‘Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!’ Neboť přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát?” **Zjevení 6,16.17**.

78. kapitola — Ukřižování

“Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej.”
Lukáš 23,33.

“Ježíš trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví.”
Židům 13,12. Adam a Eva byli pro přestoupení Božího zákona vyhnáni z ráje. Kristus jako náš zástupce měl trpět za zdmí Jeruzaléma. Zemřel za branou města, na místě, kde popravovali zločince a vrahy. Slova “Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe,” mají hluboký význam (**Galatským 3,13**).

Ze soudní síně provázel Ježíše na Golgotu obrovský zástup. Zpráva o jeho odsouzení se rozšířila po celém Jeruzalémě a lidé všech vrstev spěchali na místo ukřižování. Kněží a přední muži slíbili, že když jim bude Kristus vydán, nebudou pronásledovat jeho následovníky. Učedníci a věřící z města i okolí se tedy přidali k zástupu, který šel za Spasitelem.

Když Ježíš prošel branou Pilátova nádvoří, vložili mu na zbitá krvácející bedra kříž, který byl původně připraven pro Barabáše. Spolu s Ježíšem měli být popraveni i dva Barabášovi společníci. I na ně byl vložen kříž. Spasitel byl zraněný a zesláblý. Kříž byl pro něho příliš těžký. Od chvíle, kdy stoloval s učedníky při velikonoční večeři, nejedl ani nepil. V zahradě Getsemane protřpěl smrtelný zápas se satanskými silami. Zakusil bolest zrady. Viděl, jak jej učedníci opustili a rozprchli se. Byl odveden k Annášovi, potom ke Kaifášovi a k Pilátovi. Od Piláta jej poslali k Herodovi a znovu k Pilátovi. Dopadala na něho jedna urážka za druhou, vysmívali se mu, dvakrát jej zbičovali. Celou noc jej nesnesitelně trápili. Kristus neselhal. Promluvil jen proto, aby oslavil Boha. Po celou dobu hanebného výslechu, který měl vypadat jako soudní proces, si zachoval důstojnost a nenechal se zlomit. Když jej však podruhé zbičovali a vložili na něho kříž, jeho lidské tělo nevydrželo. Vysílený padl pod tíhou břemena k zemi.

Dav, který Spasitele doprovázel, viděl, jak je Kristus vyčerpaný a vrávorá. Nikdo z nich mu však neprojevil soucit. Když už nemohl

těžký kříž dále nést, posmívali se mu a uráželi jej. Znovu mu ho vložili na záda a on znovu vysílením padl. Nepřátelé pochopili, že už kříž dál neunese. Hledali tedy někoho, kdo by potupné břemeno nesl místo něho.

[477]

Nikdo z Židů to být nemohl, protože by se poskvrnil a nemohl slavit Velikonoce. Ani v davu však nenašli nikoho, kdo by se k tomu snížil.

Cestou potkali Šimona z Kyrény, který šel z pole. Slyšel hrubé urážky, nadávky a stále se opakující posměšné výkřiky: Ustupte z cesty židovskému králi! V údivu nad tím vším se zastavil. Jakmile vyjádřil svůj soucit, chytili jej a naložili mu Ježíšův kříž na záda.

Šimon již o Ježíši slyšel. Jeho synové ve Spasitele uvěřili, ale on sám jeho učedníkem nebyl. Břemeno kříže bylo pro něho požehnáním a Šimon nikdy nepřestal být za tuto příležitost vděčný. Přivedla jej k tomu, že se potom sám rozhodl přijmout Kristův kříž a vždy ochotně snášel jeho tíhu.

V davu, který následoval nevinného Krista na popraviště, bylo i nemálo žen. Pozorovaly Ježíše. Některé z nich jej znaly již z dřívějších. Mnohé k němu přivedly své blízké, kteří trpěli nějakou nemocí. Jiné byly od něho samy uzdraveny. Svědčí o tom záznamy Písma. Ženy žasly nad nenávisť, se kterou se zástup ke Kristu obracel. Jim samotným nad jeho utrpením téměř puklo srdce. Bez ohledu na rozzuřený dav, rozčilené kněze a starší projevíly svůj soucit. Když Ježíš pod tíhou kříže vysílením padl, daly se do hlasitého pláče.

To jediné upoutalo Kristovu pozornost. Ježíš nesmírně trpěl pod břemenem hříchů světa, ale nebyl lhostejný k žalu. S láskou a pochopením pohlédl na plačící ženy. Věděl, že v něho nevěří a nenařikají nad ním jako nad Božím Poslem, ale jen z lidského soucitu. Ježíš jejich účastí nepohrdl. Bylo mu jich ještě více líto. Řekl: “Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a nad svými dětmi.” **Lukáš 23,28**. Potom se zahleděl do budoucnosti, do doby zničení Jeruzaléma. Věděl, že při této hrozné události mnohé z těch, které nad ním nyní pláčou, zahynou i se svými dětmi.

Od pádu Jeruzaléma se Ježíš ve svých myšlenkách přenesl k mnohem závažnějšímu soudu. Ve zničení zatvrzelého města viděl symbol konečné zkázy celého světa. Prohlásil: “Tehdy řeknou horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikryjte nás! Neboť děje-li se toto se zeleným stromem, co se stane se suchým?” **Lukáš 23,30.31**. Zelený strom představoval Krista, nevinného Vykupitele. Bůh do-

pustil, aby jeho hněv namířený proti hříchu dopadl na jeho milovaného Syna. Ježíš měl být ukřižován za přestoupení lidstva. Jaké utrpení potom čeká hříšníka, který setrvává ve svém hříchu? Každý zatvrzelý a nevěřící člověk zakusí nepopsatelnou bolest a utrpení.

Mnozí lidé, kteří nyní v davu provázeli Spasitele na Golgotu, kdysi s radostí volali hosana a mávali palmovými větvemi, když Ježíš vítězoslavně vjížděl do Jeruzaléma. Mnozí mu tehdy provolávali slávu proto, že to dělali lidé kolem nich. I nyní se přidávali k davu a spolu s ostatními křičeli: Ukřižuj ho! Ukřižuj ho! Když Ježíš vjížděl do Jeruzaléma, byli učedníci plni odvážných nadějí. Tísnili se kolem Mistra a považovali za velkou poctu, že k němu mohou patřit. Nyní, když byl ponižován, sledovali ho jen z povzdálí. Byli smutní a zklamaní. Kristova slova: “Vy všichni ode mne této noci odpadnete, neboť je psáno: ‘Budu bít pastýře a rozprchnou se ovce stáda,’” se potvrdila (**Matouš 26,31**).

Na kříži

Když došli na popraviště, přivázali vězně ke křížům. Oba zločinci se strážím vzpouzeli, Ježíš však žádný odpor nekladl. Ježíšova matka šla na Golgotu za svým synem, cestou ji podpíral milovaný učedník Jan. Viděla, jak je Ježíš tíhou kříže vyčerpaný. Ráda by mu byla podepřela poraněnou hlavu a omyla čelo, které kdysi spočívalo na její hrudi. I to jí však bylo odepřeno. Stejně jako učedníci i ona se utěšovala nadějí, že Ježíš projeví svoji moc a vysvobodí se z rukou nepřátel. Když si však vzpomněla, že všechny tyto události předpověděl, propadala zoufalství. V bolestném napětí sledovala, jak zločince přivazují na kříž. Nechá se ukřižovat i Ježíš, který probouzel mrtvé k životu? Dovolí Boží Syn, aby jej nepřátelé tak krutě zabili? Bude se muset vzdát své víry v Ježíše jako Mesiáše? Bude muset přihlížet jeho potupě a utrpení, aniž by mu mohla jeho muka nějak ulehčit? Viděla, jak mu rozepjali ruce na kříž. Potom přinesli kladiva a hřeby. Když mu hroty hřebů prorážely tělo, museli zděšení učedníci Ježíšovu omdlévající matku z místa hrůzy odnést.

Spasitel ani nezasténal. Z jeho tváře vyzařoval klid a vyrovnanost, z čela mu však stékaly krůpěje smrtelného potu. Nikdo se nad ním neslitoval a nesetřel mu je, nikdo nepovzbudil jeho lidské srdce slovy soucitu a nevyjádřil mu svou věrnost. Když vojáci pl-

nili hrozný úkol, Ježíš se modlil za své nepřátele: “Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.” **Lukáš 23,34**. Nemyslel na své vlastní utrpení, ale na hřích a strašný konec svých nepřátel. Neproklínal vojáky, kteří s ním tak krutě zacházeli. Nesvolával pomstu na kněze a přední muže, kteří se radovali z uskutečnění svého záměru. Kristus je v jejich nevědomosti a vině litoval. Prosil Otce, aby jim odpustil, protože “nevědí, co činí”.

Kdyby byli věděli, že mučí toho, kdo přišel zachránit hříšné lidstvo před věčným zahynutím, zmocnila by se jich hrůza a výčitky svědomí. Nevědomost je však nezbavuje viny. Měli výjimečnou možnost poznat Ježíše a přijmout jej za svého Spasitele. Někteří z nich si svůj hřích přece uvědomili, činili pokání a obrátili se. Jiní byli tak zatvrzelí, že Kristova přímluvná modlitba za ně nemohla být vyslyšena. Boží záměr se však i tak splnil. Ježíš získal právo stát se obhájcem lidí u svého Otce.

Když Kristus prosil za své nepřátele, modlil se za celý svět. Jeho modlitba zahrnovala každého hříšníka, který žil nebo bude žít od začátku světa až do konce času. Vina za ukřižování Božího Syna spočívá na všech lidech. A všem se nabízí odpuštění. Každý, kdo chce, se může smířit s Bohem a zdědit věčný život.

Židovský král

Ježíše přibili na kříž, kříž vztyčili a na připraveném místě ho vsí silou zarazili do země. Boží Syn přitom nesnesitelně trpěl. Pilát napsal v hebrejštině, latině a řečtině nápis: “Ježíš Nazaretský, král židovský” a pověsil jej Ježíši nad hlavu (**Jan 19,19**). To Židy rozčililo. Na Pilátově nádvoří přece křičeli: “Ukřižuj ho!... Nemáme krále, jen císaře.” **Jan 19,15**. Prohlašovali, že každý, kdo by uznával jiného krále, je zrádcem. Pilát napsal to, co vyjadřovalo jejich postoje. Nebylo v tom nic urážlivého, nápis hlásal jen to, že Ježíš je králem Židů. Byl vlastně uznáním poddanosti Židů římské moci. Oznamoval, že každý, kdo se bude vydávat za izraelského krále, si zaslouží smrt. Kněží se zase přepočítali. Když osnovali Kristovu smrt, Kaifáš prohlásil, že je prospěšné, aby jeden člověk zemřel za záchranu národa. Nyní vyšlo jejich pokrytectví najevo. Ve snaze zabít Krista byli ochotni obětovat i existenci vlastního národa.

[479]

[480]

Kněží si uvědomili, kam až zašli, a žádali Piláta, aby nápis změnil. Řekli: “Neměls psát ‘židovský král’, nýbrž ‘vydával se za židovského krále’.” **Jan 19,21**. Pilát však měl sám na sebe zlost pro svoji slabost.

S opovržením pohlédl na lstivé, žárlivé kněze a přední muže a řekl: “Co jsem napsal, napsal jsem.” **Jan 19,22**.

Zavěšení nápisu nad Ježíšovu hlavu řídila vyšší moc, než byl Pilát nebo Židé. Boží prozřetelnost chtěla přivést lidi k tomu, aby zkoumali Písmo a uvažovali o něm. Místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města. Tehdy se v Jeruzalémě sešly tisíce lidí ze všech zemí a nápis hlásající, že Ježíš Nazaretský je Mesiáš, měl upoutat jejich pozornost. Byla to pravda a ruku, která ji psala, vedl sám Bůh.

Utrpení

Kristovým utrpením na kříži se splnilo proroctví. Sám Kristus staletí před ukřižováním své utrpení předpověděl. Řekl: “Smečka psů mě kruhem svírá, zlovolná tlupa mě obkličuje; sápo se jako lev na mé ruce a nohy, mohu si spočítat všechny své kosti. Pasou se na mně svým zrakem. Dělí se o mé roucho, losují o můj oděv.” **Žalm 22,17-19**. Proroctví o rouchu se splnilo bez jakéhokoli zásahu přátel či nepřátel Ukřižovaného. Připadlo vojákům, kteří Ježíše přibili na kříž. Kristus slyšel, jak se o ně přeli. Oděv byl utkán bez jediného švu, proto si nakonec řekli: “Netrhejme jej, ale losujme o něj, čím bude!” **Jan 19,24**.

V jiném proroctví Spasitel předpověděl: “Srdce potupou mi puká, jsem jak ochrnutý. Na soucit jsem čekal, ale marně; na ty, kdo by potěšili — nenašel se nikdo. Do jídla mi dali žluč, když jsem žíznul, dali mi pít ocet.” **Žalm 69,21.22**. Podle tehdejších obyčejů se ukřižovaným mohl podat nápoj, který otupoval jejich smysly, a tlumil tak pocit bolesti. Nabídli jej i Ježíši. Když však Spasitel ochutnal, odmítl jej. Nechtěl pozřít nic, co by mu zatemnilo mysl. Musel se vírou pevně držet Boha. Jedině v tom byla jeho síla. Otupených smyslů by mohl využít satan.

Nepřátelé si na Ježíši vylévali zlost dokonce i tehdy, když už visel na kříži. Kněží, přední muži a zákoníci se připojili k davu a posmívali se umírajícímu Spasiteli. Při křtu a na hoře proměnění se ozval Boží hlas, který oznámil, že Ježíš je Božím Synem. Předtím, než byl

Kristus zrazen, Otec znovu potvrdil jeho božství. Při ukřižování však nebeský hlas mlčel. Žádné svědectví ve prospěch Krista nezaznělo. Spasitel snášel potupu a výsměch od bezbožných lidí zcela sám.

“Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže!” “Ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží.” **Matouš 27,40; Lukáš 23,35**. Na poušti satan Krista pokoušel slovy: “Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.” “Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů” ze střechy chrámu. **Matouš 4,3.6**. Satan se spolu se svými anděly účastnil v lidské podobě i Ježíšova ukřižování. Největší nepřítel a jeho stoupenci spolupracovali s knězi a předními muži. Učitelé podněcovali nevzdělaný dav k nenávisti ke Kristu, kterého mnozí z nich nikdy ani neviděli, a nutili je svědčit proti němu. Kněze, přední muže, farizeje a zatvrdělý dav spojovala ďábelská posedlost. Náboženští vůdcové se spojili se satanem a jeho anděly. Plnili jeho příkazy.

Umírající Ježíš slyšel ve svém utrpení každé slovo, které kněží pronesli: “Jiné zachrání, sám sebe zachránit nemůže. Je král izraelský — ať nyní sestoupí s kříže, a uvěříme v něho!” **Matouš 27,42**. Kristus mohl sestoupit s kříže. Nezachráníl se však proto, aby hříšník mohl mít naději na odpuštění a Boží přízeň. [481]

Muži, kteří se považovali za vykladače proroctví, se Spasiteli vysmívali právě tak, jak to bylo v proroctví předpověděno. Byli zaslepení a vůbec nezaznamenali, že se proroctví naplňují. Posmívali se: “Spolehl na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li o něj. Vždyť řekl: ‘Jsem Boží Syn!’” (**Matouš 27,43**) a ani je nenapadlo, že jejich slova budou znít po celé věky. Dokonce i tento výsměch probouzel nebývalý zájem o studium Písma. Moudří lidé jejich slova vyslechli, zkoumali je, uvažovali o nich a modlili se. Mnozí neustali, dokud pečlivým srovnáváním výroků Písma nedospěli k pochopení Kristova poslání. Nikdy předtím nevědělo o Kristu tolik lidí, jako když visel na kříži. Mnozí z těch, kdo na vlastní oči viděli ukřižování a slyšeli Ježíšova slova, byli zasaženi světlem pravdy.

Ukřižován mezi “lotry”

Záblesk útěchy pocítil ve svém smrtelném utrpení na kříži i Ježíš. Potěšila jej modlitba lotra, který litoval svých hříchů. Oba zločinci ukřižovaní spolu s Ježíšem se mu nejprve vysmívali. Jeden z nich se pod tíhou utrpení ještě více zatvzoval a propadal zlobě,

druhý se však obracel. Nebyl to otrlý zločinec. Svedla jej špatná společnost a ve skutečnosti se provinil méně než mnozí z těch, kdo stáli pod křížem a vysmívali se Spasiteli. Již předtím Ježíše vídal, naslouchal jeho slovům a jeho učení jej přesvědčilo. Kněží a přední muži jej však od přijetí Krista odradili. Snažil se své přesvědčení přehlušit, a proto se vrhal stále hlouběji a hlouběji do víru hříchu, až byl uvězněn jako zločinec a nakonec odsouzen k trestu smrti ukřižováním. Byl s Ježíšem v soudní síni a provázel jej i na cestě k popravišti. Slyšel, jak Pilát prohlásil: “Já na něm vinu nenalézám.” **Jan 19,6**. Všiml si jeho božského chování a zaznamenal i to, jak Ježíš litoval ty, kdo ho mučili, a jak jim odpustil. Z kříže viděl mnohé významné náboženské činitele, jak vrtí hlavou a posmívají se Kristu. Slyšel nadávky, které potom opakoval i druhý zločinec: “To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!” **Lukáš 23,39**. Slyšel však i to, jak mnozí kolemjdoucí Ježíše obhajují, opakují jeho výroky a vyprávějí o jeho činech. Znovu se jej zmocnilo přesvědčení, že Ježíš je Kristus. Obrátil se ke svému společníkovi: “Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen k stejnému trestu.” **Lukáš 23,40**. Umírající zločinci se už lidí bát nemusí. Jednoho ze zločinců tížilo přesvědčení, že je Bůh, kterého by se měl bát, a že je i budoucnost, o níž je důvod se strachovat. Jeho hříšný život byl u konce. Dodal: “My jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.” **Lukáš 23,41**.

[482] Už se na nic neptal. Nepochyboval a nic nenamítal. Po vynesení rozsudku ztratil naději a zmocnilo se jej zoufalství. Přesto ho však kupodivu napadaly nové myšlenky. Vzpomněl si na vše, co o Ježíši slyšel, i na to, jak Spasitel uzdravoval nemocné a odpouštěl hříchy. Vyslechl svědectví lidí, kteří v Ježíše uvěřili a s pláčem šli za ním na popraviště. Viděl nápis nad Kristovou hlavou. Všiml si, že někteří kolemjdoucí četli napsaná slova se zármutkem, jiní s výsměchem a pohrdáním. Duch svatý osvětlil jeho mysl a postupně pospojoval jednotlivé články řetězce důkazů dohromady. Nakonec zločinec poznal v umučeném, ukřižovaném a uráženém Ježíši Božího Beránka, který snímá hřích světa. V jeho hlase se mísila naděje i úzkost. Zcela bezmocný umírající hříšník se obrátil k umírajícímu Spasiteli a zvolal: “Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.” **Lukáš 23,42**.

Odpověď dostal okamžitě. Kristus mu s láskou, pochopením a mocí řekl: “Amen, pravím ti dnes, budeš se mnou v ráji.” **Lukáš 23,43.**

Celé dlouhé hodiny smrtelného zápasu doléhaly k Ježíšovu sluchu jen samé nadávky a výsměch. Dokonce i na kříži musel poslouchat jízlivé urážky a zatracování. S touhou čekal, zda nezaslechne nějaký projev víry od svých učedníků. Ozvala se však jen slova plná zklamání: “A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael.” **Lukáš 24,21.** Tím více jej potěšil projev víry a lásky z úst umírajícího zločince. Přední muži Izraele jej odmítli, dokonce i učedníky ovládly pochybnosti o jeho božství, a ubohý lotr na prahu smrti činil pokání a nazval Ježíše Pánem. Mnozí ho tak rádi oslovovali v době, kdy konal zázraky, a potom když vstal z mrtvých. Když však umíral na kříži, nikdo, kromě lotra zachráněného v poslední chvíli, se k němu nehlásil.

Lidé, kteří stáli pod křížem, zaslechli, jak umírající zločinec nazval Ježíše Pánem. Hlas kajícího se hříšníka upoutal jejich pozornost. I vojáci, kteří se pod křížem dohadovali a losovali o Kristův oděv, zbystřili sluch. Přestali se přít. Se zatajeným dechem hleděli na umírajícího Krista a čekali na odpověď.

Když Ježíš vyřkl své zaslíbení, proniklo ponurým mrakem, který jako by zahaloval kříž, jasné a zářivé světlo. Zločinec litoval svých hříchů, byl smířen s Bohem a jeho srdce naplnil pokoj. Kristus byl oslaven ve svém ponížení. Všem ostatním se zdálo, že je poražen, ale on zvítězil. Byl uznán jako ten, kdo na sebe vzal lidské hříchy. Lidé se mohou zmocnit jeho těla. Mohou mu rozdrásat spánky trnovou korunou. Mohou z něho strhnout roucho a hádat se o ně. Nemohou však Ježíše připravit o moc odpouštět hříchy. Svou smrtí potvrzuje své božství a svědčí o Otcově slávě. Vždy je ochoten vyslyšet a zachránit. Má královské právo dát život každému, kdo jeho prostřednictvím přichází k Bohu.

“Amen, pravím ti dnes, budeš se mnou v ráji.” Kristus neslabil lotrovi, že s ním bude v ráji ještě týž den. Ani on sám ten den do ráje nešel. Odpočíval v hrobě a ráno po vzkříšení řekl: “Nedotýkej se mne, dosud jsem nevystoupil k Otci.” **Jan 20,17.** Zaslíbení však vyslovil v den ukřižování, ve chvíli zdánlivé porážky a beznaděje. “Dnes”, tedy v den potupné smrti na kříži, Kristus ujist’uje ubohého hříšníka: “Budeš se mnou v ráji.”

[483]

Na příkaz kněží a předních mužů ukřižovali zločince “z každé strany jednoho a Ježíše uprostřed”. **Jan 19,18**. Ježíšovo místo mezi oběma zločinci mělo zdůraznit, že on je zločincem největším. Naplnilo se tak Písmo: “Byl počten mezi nevěrníky.” **Izajáš 53,12**. Kněží však význam svého činu nepochopili. Tak jako byl Kristus ukřižován “uprostřed” zločinců, stál jeho kříž “uprostřed” hříšného světa. Odpustil lotrovi, který činil pokání, a jeho slova rozžehla světlo, jež pronikne i do nejvzdálenějších končin země.

Andělé s úžasem sledovali nekonečnou lásku Božího Syna. Ježíš i v největším tělesném a duševním utrpení myslel jen na druhé a povzbuzoval ve víře kajícího člověka. Ve svém ponížení se jako prorok obrátil k jeruzalémským dcerám. Jako kněz a obhájce se přimlouval u Otce, aby odpustil těm, kdo jej zabíjejí. Jako milující Spasitel odpustil hříchy zločinci, který činil pokání.

Ježíš a jeho matka

Když hleděl na zástup lidí pod křížem, upoutala jej jedna žena.

Byla to jeho matka, kterou podpíral učedník Jan. Nemohla se od svého Syna odloučit. Jan věděl, že konec se již přiblížil, a přivedl ji opět ke kříži. Kristus na svou matku v hodině smrti nezapomněl. Podíval se na její ztrápenou tvář, na Jana a řekl: “Ženo, hle, tvůj syn!” Potom se obrátil k Janovi: “Hle, tvá matka!” **Jan 19,26.27**.

Jan Kristova slova pochopil a svěřenou zodpovědnost přijal. Vzal Marii k sobě a příkladně se o ni staral. Spasitelova láska a soucit neznaly mezí, i ve chvíli nezměrné tělesné a duševní bolesti starostlivě pamatoval na svoji matku. Neměl žádné peníze, aby ji mohl zabezpečit. Věděl však, že Jan jej má ve svém srdci, a proto mu matku svěřil jako vzácný odkaz. Zajistil jí tak to nejnужnější, lásku a soucit člověka, který ji miloval proto, že ona milovala Ježíše. Jan přijal péči o Marii jako svatou povinnost a dostalo se mu velkého požehnání. Stále mu připomínala jeho milovaného Mistra.

Kristova láska k matce je dnes stejně dokonalým příkladem k následování jako tehdy. Ježíš téměř třicet let pomáhal rodině každodenní prací nést břemeno všedního života. I v posledním smrtelném zápase myslel na ztrápenou ovdovělou matku.

Podobně se budou projevovat i jeho učedníci. Lidé, kteří následují Krista, cítí, že úcta k rodičům a jejich zabezpečení je součástí

jejich náboženství. Každý, kdo přijal Krista do svého srdce, se o své rodiče vždy s láskou a pochopením postará.

Poslední chvíle utrpení

Pán slávy tedy umíral jako výkupné za spasení lidstva. Vzdával se svého života a žádná vítězoslavná radost jej nepovzbuzovala. Všechno bylo ponuré a temné. Kristus se však hrozně smrti neděsil, trpělivě snášel bolest a potupu kříže. Trpěl nejvíce ze všech. Znal zhoubnost hříchu a věděl, že člověk si hřích tak oblíbil, že už si ani neuvědomuje jeho ohavnost. To mu působilo největší muka. Viděl, jak hluboce je hřích v lidském srdci zakořeněn a jak málo lidí bude ochotno se vymanit z jeho moci. Uvědomoval si, že bez Boží pomoci by lidstvo zahynulo, a viděl také zástupy, které skutečně zahynou, přestože pomoc bude na dosah ruky.

Kristus jako náš zástupce a naše útočiště nesl nepravosti nás všech. Byl považován za přestupníka, aby nás mohl vykoupit a zachránit před odsouzením podle zákona. Dolehla na něho tíha viny všech Adamových potomků. Boží hněv namířený proti hříchu, hrozivý projev Otcovy nelibosti nad přestupováním zákona, Syna děsil. Kristus celý svůj život zvěstoval padlému lidstvu radostnou zvěst o Otcově milosrdenství a odpouštějící lásce. Hlásal spasení i těm největším hříšníkům. Nyní pod strašlivou tíhou hříchů najednou neviděl Otcovu smířlivou tvář. Úzkost, která svírala Spasitelovo srdce, když se od něho ve chvíli smrtelného zápasu odvrátila Boží tvář, si člověk ani nedokáže představit. Působila mu takové utrpení, že tělesnou bolest téměř nevnímal.

Satan Ježíše vytrvale pokoušel. Spasitel neviděl za hranice hrobu. Naděje mu nedávala jistotu vítězství nad smrtí ani nezaručovala, že Otec jeho oběť přijme. Kristus se bál, že hřích se Bohu natolik protiví, že by jejich odloučení mohlo být věčné. Pociťoval úzkost, která se zmocní hříšných lidí, až se za ně milost přestane přimlouvati. Vědomí hříchu, který obracel Otcův hněv proti němu jako zástupci člověka, ztěžovalo Kristu jeho úděl natolik, že mu puklo srdce.

[484]

Temnota

Andělé se zděšením sledovali Spasitelův zoufalý zápas. Zástupy nebešťanů si před strašlivým pohledem zakrývaly tvář. Neživá příroda vyjadřovala soucit s ponižovaným umírajícím Stvořitelem. Slunce odmítalo na tak děsivý výjev svítit. Jeho zářivé polední paprsky jako by náhle vyhasly. Kříž zahalila naprostá tma, jako by se na zem snesl smuteční závoj. “Nastala tma po celé zemi až do tří hodin.” **Lukáš 23,44**. Nejednalo se o zatmění ani jiný přírodní úkaz. Všude zavládla tma jako o půlnoci, nesvítit ani měsíc ani hvězdy. Bylo to zázračné Boží svědectví, které mělo utvrdit víru dalších generací.

V husté tmě se skrývala Boží přítomnost. Ze tmy si Hospodin udělal stan a skryl svou slávu před lidským zrakem. Spolu se svými svatými anděly byl u kříže. Otec stál při Synovi. Jeho přítomnost však nebyla zjevná. Kdyby byla jeho sláva poodhrnula závoj z temných mračen, všichni přítomní by zahynuli. Otcova přítomnost neměla Krista utěšovat ani v této strašlivé hodině. Spasitel sám šlapal v lisovací kádi a nikdo z národů s ním nebyl (viz **Izajáš 63,3**).

Hustou tmou přikryl Bůh poslední lidská muka svého Syna. Všichni, kdo viděli, jak Kristus trpí, byli přesvědčeni o jeho božství. Jeho tvář se jim navždy vryla do paměti. Tak jako Kainova tvář svědčila o vině vraha, odrážela Kristova tvář nevinnost, upřímnost a dobrotu, tedy Boží obraz. Ježíšovi žalobci však na toto nebeské znamení nedbali. Dav se Kristu vysmíval a celé dlouhé hodiny sledoval jeho utrpení. Potom jej Bůh milostivě zahalil.

Na Golgotě zavládlo hrobové ticho. Zástupu, který se shromáždil pod křížem, se zmocnila nepopsatelná hrůza. Nedořečené nadávky a urážky jako by lidem ztuhly na rtech. Všichni padli na zem. Chvillemi šlehalo z temného mraku oslnivé blesky a ozařovaly kříž i ukřižovaného Vykupitele. Kněží, přední muži, zákoníci, ti, kdo [485] Krista ukřižovali, i dav si mysleli, že nadešla hodina odplaty. Potom někteří šeptali, že teď Kristus sestoupí z kříže. Jiní se pokoušeli vrátit do města, bili se v prsa a plakali strachy.

V devět hodin se začalo vyjasňovat, ale Spasitele stále ještě zahalovala tma. Temnota byla symbolem smrtelného utrpení a hrůzy, která svírala Spasitelovo srdce. Tmu kolem kříže nebylo možné lidským zrakem prohlédnout, tím spíše nemohl nikdo proniknout

hlubokou temnotou, která se zmocňovala Kristova trpícího nitra. Zuřivé blesky jako by mířily přímo na Ukřižovaného. Ježíš “zvolal mocným hlasem: ‘Eloi, Eloi, lema sabachtani?’ . . . ‘Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?’” **Marek 15,34**. Když Spasitele zahalila tma, mnoho lidí říkalo: To je pomsta nebes. Dopadá na něho Boží hněv, protože se vydával za Božího Syna. Mnozí z těch, kdo v něho uvěřili, slyšeli jeho zoufalé volání. Ztratili poslední naději. Pokud Bůh opustil Ježíše, v co mohou doufat jeho následovníci?

Jakmile přestala Krista sužovat niterná temnota, ozvalo se opět tělesné utrpení: “Žízním.” **Jan 19,28**. Jeden římský voják se při pohledu na jeho vyschlé rozpraskané rty slitoval, vzal houbu na yzopové tyči, namočil ji v octu a podal mu ji. Kněží se však jeho utrpení vysmívali. Když se na zem snesla tma, zmocnila se jich hrůza. Po chvíli se vzpamatovali a začali se zase bát, že by jim Ježíš mohl uniknout. Slova: “Eloi, Eloi, lema sabachtani?” si špatně vyložili. S opovržením a posměchem se ptali: “Hle, volá Elijáše.” **Marek 15,35**. Měli poslední příležitost zmírnit jeho utrpení, ale zavrhli ji. Prohlásili: “Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Elijáš sejmout.” **Marek 15,36**.

Nevinný Boží Syn visel na kříži, tělo měl samou ránu, ruce, kterými lidem tak často žehnal, přibité na dřevěných trámech. I nohy, jež ho neúnavně nosily ve službě lásky, byly probodnuty hřeby. Hlavu měl rozdrásanou od trnové koruny a jeho chvějící se rty jako by chtěly křičet bolestí. Všechny známky jeho utrpení — kapky krve stékající po hlavě, rukou, nohou; tělo zmučené smrtelným zápasem; nepopsatelná úzkost, která svírala jeho duši, když před ním Otec skryl svou tvář — dodnes oslovují každého člověka. To pro tebe Boží Syn ochotně nesl břemeno viny, pro tebe vítězil nad smrtí a otevřel ti brány ráje. Kristus, který utišil rozbouřené vlny a kráčel po zpěněných vodách jezera; Kristus, před nímž se třásli d'áblové a ustupovaly nemoci; Kristus, který slepým vracel zrak a mrtvým život — z lásky k tobě dobrovolně zemřel jako oběť na kříži. Kristus, který snímá hříchy světa, snášel hněv Boží spravedlnosti a pro tvé spasení se sám stal hříchem.

Lidé pod křížem tiše čekali, až strašlivý výjev skončí. Slunce již opět začalo svítit, ale kříž byl stále zahalen tmou. Kněží a přední muži hleděli na Jeruzalém. Temný mrak zakryl město i judské pláň.

Slunce spravedlnosti, Světlo světa, přestávalo osvěcovat kdysi oblíbené město. K Jeruzalému nyní mířily ohnivé blesky Božího hněvu.

“Dokonáno jest”

Tma náhle ustoupila a Ježíš mocně zvolal: “Dokonáno jest.” “Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.” Jan 19,30; Lukáš [486] 23,46. Jeho hlas zněl jako zvuk trubky a zdálo se, že musí proniknout ke všemu stvoření. Kříž osvítilo zvláštní světlo a Spasitelova tvář zářila slávou jako slunce. Sklonil hlavu na prsa a zemřel.

Kristus ve strašné tmě, zdánlivě Bohem opuštěný, vypil kalich lidské bídy až do dna. V hodinách hrůzy se spoléhal na všechny dosavadní důkazy Otcovy přízně. Znal Otcovu povahu, chápal jeho spravedlnost, milosrdenství i nekonečnou lásku. Vždy jej rád poslouchal a i nyní se mu s vírou odevzdal. Pokorně se svěřil Bohu a strach ze ztráty Otcovy přízně pominul. Kristus zvítězil svou vírou.

Nikdy předtím země nic podobného nezažila. Ohromený zástup hleděl na Spasitele se zatajeným dechem. Na zem se znovu snesla tma a ozvalo se hřmění. Začalo silné zemětřesení. Lidé se potáceli a padali jeden na druhého. Všude nastal zmatek a zavládlo zděšení. Okolní hory praskaly a skály se s rachotem řítily do údolí. Hroby se otevíraly a vydávaly své mrtvé. Celé stvoření jako by se otřásalo v základech. Kněží, přední muži, vojáci, popravčí i lid oněměli hrůzou a padli na zem.

Když Kristus zvolal: “Dokonáno jest,” vykonávali kněží v chrámu večerní obětní obřad. Právě přinesli beránka, který představoval Krista. Měl být zabit. Kněz v nádherném slavnostním rouchu stál s nožem v pozdvižené ruce tak jako Abraham, když se chystal zabít svého syna. Lidé jej s napětím sledovali. Zem se však chvěla a třásla. Blížil se sám Pán. Neviditelná ruka zcela slyšitelně roztrhla vnitřní chrámovou oponu shora dolů a odhalila zástupu místo, kde dříve přebývala Boží přítomnost.

Bůh tam nad slitovnicí zjevoval svou slávu. Oponu, která oddělovala toto místo od ostatních částí chrámu, směl odhrnout jen velekněz. Vstupoval tam jednou za rok, aby vykonal obřad smíření za hříchy lidu. Opona se nyní roztrhla na dva kusy. Nejsvětější místo v pozemském svatostánku přestalo být posvátné.

Všech se zmocnila hrůza a zmatek. Kněz chtěl zabít oběť, ale nůž mu vypadl z třesoucí se ruky a beránek utekl. Ve smrti Božího Syna se předobraz setkal se skutečností. Byla přinesena ta největší Oběť. Svatyně svatých byla otevřena. Pro každého je nyní připravena nová cesta života. Hříšné a zarmoucené lidstvo už nemusí čekat na příchod velekněze. Nyní bude sám Spasitel sloužit jako kněz a obhájce v nebesích. Shromáždění jako by slyšeli skutečný hlas: Právě skončily všechny oběti za hřích. Boží Syn přišel podle svého slova: “Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.” (**Židům 10,7**) “Jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupění.” **Židům 9,12**.

[487]

79. kapitola — Význam Ježíšovy oběti

Kristus nepodlehł smrti, dokud nedokončil dílo, které přišel vykonat. Posledním dechem zvolal: “Dokonáno jest.” Jan 19,30. Boj byl úspěšně dobojován. Kristus zvítězil svou pravicí, svou svatou paží (viz Žalm 98,1). Jako vítěz vztyčil svůj prapor na věčných výšinách. Andělé měli nevýslovnou radost. Celé nebe jásal nad Spasitelovým vítězstvím. Satan byl poražen a uvědomil si, že přišel o své panství.

Pro anděly a nepadlé světy mělo zvolání: “Dokonáno jest” hluboký význam. I pro nás to dodnes znamená, že velké dílo vykoupení bylo dokončeno. Spolu s nebeskými bytostmi můžeme mít podíl na plodech Kristova vítězství.

Až do Kristovy smrti nebyla ani andělům a nepadlým světům plně odhalena satanova povaha. Největší nepřítel se tak přetvařoval, že jeho skutečné úmysly nepochopily ani svaté bytosti. Nerozuměly podstatě jeho vzpoury.

Bytost obdivuhodné síly a slávy se postavila proti Bohu. Pán o Luciferovi říká: “Byl jsi věrným obrazem pravzoru, plný moudrosti a dokonale krásný.” Ezechiel 28,12. Satan byl strážným cherubem. Přebýval ve světle Boží přítomnosti. Byl nejvyšší ze všech stvořených bytostí a jako první zjevoval vesmíru Boží záměry. Když zhřešil, podváděl ještě zákeřněji a odhalení jeho skutečné povahy bylo vzhledem k postavení, jaké předtím u Otce zastával, ještě těžší.

Bůh mohl satana a jeho stoupence snadno zničit. Ale neudělal to. Nechtěl vzpouru potlačit násilím. Násilné donucovací prostředky jsou totiž nástrojem satanovy moci. Boží zásady jsou úplně jiné. Boží vláda vychází z dobroty, milosrdenství a lásky. Těmito prostředky Bůh uplatňuje svoji moc. Boží vláda je spravedlivá, jejím základem je pravda a láska.

Bůh si přál, aby věčným základem všeho byla důvěra. Nebeská rada rozhodla poskytnout satanovi čas, aby se ukázalo, k čemu povedou zásady, na nichž je založena jeho vláda. Satan totiž tvrdil,

že jeho způsoby jsou lepší než Boží. Dostal tedy pro své působení stanovený čas, aby celý vesmír poznal, co jeho vláda přinese.

Satan svedl lidi k hříchu a Bůh začal uskutečňovat plán spasení. Čtyři tisíce let usiloval Kristus o povznesení člověka, zatímco satan se snažil lidi ponížít a zničit. To vše se odehrávalo před zraky celého vesmíru.

[488]

Velký spor

Když Ježíš přišel na svět, satan proti němu obrátil všechny své síly. Od chvíle, kdy se Boží Syn narodil v Betlémě jako dítě, usiloval mu satan o život. Všemi možnými způsoby se snažil narušit jeho dokonalý vývoj v dětství, jeho čistotu v mládí a potom i jeho svatou službu a neposkvrněnou obět'.

Byl však poražen. Nepodařilo se mu svést Ježíše k hříchu. Nemohl ho zmalomyslně ani odvést od díla, které přišel na zem vykonat. Od pokušení na poušti až po Golgotu dorážela na Ježíše bouře satanova hněvu. Čím zuřivěji na něho útočila, tím pevněji se Syn držel svého Otce a dál neochvějně kráčel cestou oběti. Všechny satanovy snahy Krista přemoci a zničit vedly jen k tomu, že ještě více vynikala Ježíšova čistá povaha.

Celé nebe a nepadlé světy byly svědky tohoto velikého sporu. Se zájmem a napětím sledovaly závěr boje. Viděly Spasitele, jak vstupuje do Getsemane sklíčený hrůzou hluboké temnoty. Slyšely jeho bolestné volání: "Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich." **Matouš 26,39**. Když od něho odstoupila Otcova přítomnost, zmocnila se ho bolest, která všechny útrapy posledního boje se smrtí převyšovala. Na tváři se mu objevil krvavý pot a po kapkách stékal na zem. Třikrát prosil o vysvobození. Nebe se již nemohlo na utrpení Božího Syna déle dívat a seslalo mu posla, který jej měl povzbudit.

Nebešťané viděli, jak byl Boží Syn zrazen a vydán do rukou vražedného zástupu, jak jej s výsměchem zuřivě hnali od jednoho soudu k druhému. Slyšeli, jak se pronásledovatelé Oběti posmívají pro nízký původ. Byli svědky toho, jak jej jeden z jeho nejmilejších učedníků s přísahou a kletbami zapřel. Sledovali satanovo horečné úsilí a viděli, jak obrovský vliv má na lidské srdce. Byl to hrozný pohled. Před jejich očima o půlnoci zajali Spasitele v Getsemane, vláčeli ho sem a tam — z paláce do soudní síně, dvakrát před kněze,

dvakrát před veleradu, dvakrát před Piláta a jednou před Heroda. Vysmívali se mu, bičovali ho, odsoudili jej, na záda mu naložili těžký kříž a za hlasitého pláče jeruzalémských dcer a posměchu davu jej vedli na místo ukřižování.

Nebe se zármutkem a ohromením hledělo na ukřižovaného Krista. Z rozdrásaných spánků mu tekla krev a na čele měl krvavý pot. Z přibitých rukou a nohou stékala na kámen pod křížem jedna kapka krve za druhou. Rány od hřebů se váhou těla stále zvětšovaly. Tíha hříchu světa na Krista těžce doléhala, jeho dech se zrychloval a prohluboval.

Celé nebe užaslo nad modlitbou, kterou v tomto nevýslovném utrpení vyslovil: “Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.” **Lukáš 23,34**. Před ním stáli lidé, kteří byli stvořeni k Božímu obrazu, a usilovali o život jednorozeného Božího Syna. Pro nebeský vesmír to byl hrozný pohled.

[489] Kolem kříže se shromáždily knížectva a mocnosti temnoty a zasévaly do srdcí lidí stín nevěry. Když Bůh tyto bytosti stvořil, aby přebývaly v blízkosti jeho trůnu, byly krásné a vyzařovala z nich sláva. Jejich nádhera a svatost byly v souladu s jejich vznešeným postavením. Bůh jim dal moudrost i vše ostatní, co pro své poslání potřebovaly. Byly Božími služebníky. Nyní by však v těchto padlých andělech nikdo slavné serafíny, kteří kdysi sloužili v nebi, nehledal.

Satanské síly se spojily se zkaženými lidmi a snažily se přesvědčit dav, že Kristus je největší hříšník a zaslouží si opovržení. Duch prvního velkého vzbouřence ovládal všechny, kdo se Kristu na kříži vysmívali. Našeptával jim sprosté a nízké urážky. Strhával je k výsměchu. Nic tím však nezískal.

Kdyby se byl Kristus dopustil jediného hříchu, kdyby byl satanovi jen nepatrně povolil, aby se vyhnul strašlivému utrpení, nepřítel Boha i člověka by byl zvítězil. Kristus sklonil hlavu a zemřel. Pevně se držel své víry a byl bezvýhradně odevzdaný Bohu. “A slyšel jsem mocný hlas v nebi: ‘Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí.’” **Zjevení 12,10**.

Satan pochopil, že byl odhalen. Nepadlí andělé i celý vesmír měli možnost sledovat jeho jednání. Sám se projevil jako vrah. Prolil krev Božího Syna, a tím se připravil o náklonnost nebeských bytostí. Od té doby má omezenou působnost. I kdyby se sebevíc snažil,

nemůže již před nebeskými anděly obviňovat Kristovy bratry z toho, že mají černá roucha poskvřená hříchem. Poslední zbytky soucitu nebeských bytostí se satanem se rozplynuly.

Satan však stále ještě nebyl zničen. Andělé ani tentokrát nepochopili, oč ve velkém sporu jde. Bylo třeba důkladně objasnit všechny zásady, které jsou v sázce. Satanovo bytí je i v zájmu člověka. Lidé i andělé musí zcela jasně poznat rozdíl mezi Knížetem světla a vládcem tmy. Každý se musí rozhodnout, komu bude sloužit.

Spravedlnost a milosrdenství

Na počátku velkého sporu satan prohlásil, že Boží zákon není možné zachovávat, že spravedlnost a milosrdenství jsou neslučitelné a že přestoupení zákona nemůže být hříšníkovu odpuštěno. Trval na tom, že každý hřích musí být potrestán, a tvrdil, že pokud Bůh trest za hřích odpustí, nebude už Bohem pravdy a spravedlnosti.

Satan jásal, když lidé přestoupili Boží zákon a vzepřeli se Boží vůli. Byl to pro něho důkaz, že zákon není možné zachovávat a člověku nemůže být odpuštěno. Satan prohlašoval, že lidstvu musí být navždy odepřena Boží přízeň, protože i on sám byl po své vzpouře svržen z nebe. Tvrdil, že Bůh nemůže být k hříšníkovu zároveň spravedlivý i milosrdný.

Člověk však byl i jako hříšník v jiné situaci než satan. Lucifer zhřešil v nebi ve světle Boží slávy. Boží láska mu byla zjevena v takové míře jako žádné jiné stvořené bytosti. Satan znal Boží povahu, jeho dobrotu, a přesto se rozhodl jednat podle své vlastní sobecké a nezávislé vůle. Jeho volba byla konečná. Bůh již pro jeho záchranu nemohl nic udělat. Člověk však byl sveden, satan mu svou [490] lstí zatemnil mysl. Člověk neznal velikost Boží lásky. Jeho jediná naděje spočívala v tom, že se s ní setká. Bude-li vzhlížet k Boží povaze, může se dostat zpátky k Bohu.

V Ježíši se lidem zjevila Boží milost. Milost však nevylučuje spravedlnost. Zákon zjevuje vlastnosti Boží povahy a ani to nejmenší v něm nemůže být změněno tak, jak by to člověku v jeho padlém stavu vyhovovalo. Bůh svůj zákon nezměnil, ale pro záchranu člověka se v Ježíši Kristu sám obětoval. “Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou.” **2. Korintským 5,19**. Zákon vyžaduje spravedlnost — čistý život, dokonalou povahu. Toho člověk není schopen. Ne-

může dostát požadavkům Božího svatého zákona. Kristus však přišel na svět jako člověk, žil svatým životem a zjevil světu dokonalou povahu. Nabízí ji jako dar všem, kdo o ni stojí. Nabízí svůj život za život lidí. Boží shovívavost odpouští lidem spáchané hříchy. Navíc Kristus propůjčuje lidem Boží vlastnosti. Proměňuje lidskou povahu k Božímu obrazu, vytváří velkolepé dílo duchovní síly a krásy. V životě člověka, který věří v Krista, se naplňuje spravedlnost zákona. Bůh může být “spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše”. **Římanům 3,26.**

Boží láska se projevila v Boží spravedlnosti stejně jako v Boží milosti. Spravedlnost je základem Božího trůnu a ovocem Boží lásky. Satan chtěl oddělit milost od pravdy a spravedlnosti. Chtěl dokázat, že spravedlnost Božího zákona je nepřitelem pokoje. Kristus však ukazuje, že v Božím plánu je spravedlnost neoddělitelně spjatá s milostí a pravdou a jedno bez druhého nemůže existovat. “Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení.” **Žalm 85,11.**

Kristus svým životem a smrtí dokázal, že Boží spravedlnost neruší Boží milost, ale že hřích může být odpuštěn, zákon je spravedlivý a jeho požadavkům je možno plně vyhovět. Satanova obvinění byla vyvrácena. Bůh dal člověku neomylný důkaz své lásky.

Otázka zákona

Satan tedy přišel s dalším podvodem. Prohlásil, že milost vyřadila spravedlnost a Kristova smrt zrušila Otcův zákon. Kdyby bylo možné zákon změnit nebo zrušit, nemusel by Kristus umírat. Zrušit zákon by však znamenalo zvěčnit přestoupení a předat vládu nad světem satanovi. Ale Ježíš byl ukřižován proto, že zákon je neměnný a člověk může být spasen jen tehdy, když žije podle Božích přikázání. Satan se naopak snažil dokázat, že tím, čím Kristus zákon potvrdil, jej vlastně zrušil. To bude předmětem závěrečného boje v odvěkém sporu mezi Kristem a satanem.

Satan tvrdí, že zákon, který Bůh sám vyhlásil, je nedokonalý a některá jeho ustanovení již neplatí. Je to poslední velký podvod, kterým chce oklamat svět. Nemusí útočit na celý zákon, dosáhne svého i tehdy, když se mu podaří svést lidi k tomu, aby zanedbávali alespoň jedno přikázání. “Kdo by totiž zachoval celý zákon, a jen

v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem.” **Jakubův 2,10**. Jakmile lidé začnou přestupovat jedno přikázání, dostávají se pod satanovu moc. Satan se bude snažit ovládnout svět tak, že nahradí [491] Boží zákon lidskými předpisy. Hovoří o tom proroctví. O silné odpadlické moci, která představuje satana, čteme: “Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou.” **Daniel 7,25**.

Lidé postaví své zákony proti Božím. Násilím budou ovlivňovat svědomí druhých a horlivým prosazováním svých ustanovení budou utlačovat své bližní.

Boj proti Božímu zákonu, který začal v nebi, bude pokračovat až do konce času. Každý bude podroben zkoušce. Celý svět bude muset volit mezi poslušností a neposlušností. Každý se bude muset rozhodnout buď pro Boží zákon, nebo pro lidská nařízení. To bude dělicí čára. Vytvoří se dvě skupiny lidí. Každý projeví svou skutečnou povahu, ukáže se, zda zvolil cestu poslušnosti či vzpoury.

Potom přijde konec. Bůh obhájí zákon a vysvobodí svůj lid. Satan a všichni, kdo s ním bojovali proti Bohu, zahynou. Hřích a hříšníci budou zničeni s kořenem i větvemi (viz **Malachiáš 3,18**) — satan jako kořen a jeho stoupenci jako větve. Na knížeti zla se naplní Boží předpovědi: “Protože své srdce vydáváš za srdce božské. . . , cherube ochránce, vyhladím tě z prostředka ohnivých kamenů. . . Staneš se odstrašujícím příkladem, zanikneš navěky.” “Bude po svévolníkovi, všimneš-li si jeho místa, bude prázdné.” “Zmizí, jako by nikdy nebyval.” **Ezechiel 28,6-19; Žalm 37,10; Abdijáš 1,16**.

Bůh se neprojeví jako nějaký tyran. Ti, kdo odmítli jeho milost, sklídí, co zaseli. Bůh je zdrojem života, a když se někdo rozhodne sloužit hříchu, odvrací se od Boha a připravuje se o život. V Písmu čteme: “Odcizili se Božímu životu.” **Efezským 4,18**. Kristus říká: “Všichni, kdo mě nenávidí, milují smrt.” **Příslaví 8,36**. Bůh jim dává časově omezenou příležitost, aby mohli rozvinout svoji povahu a uplatnit své zásady. Potom budou sklízet následky vlastního rozhodnutí. Satan a jeho stoupenci se svým vzpurným životem natolik vzdálili souladu s Bohem, že sama Boží přítomnost je pro ně spalujícím ohněm. Sláva Boha, který je láska, je zničí.

Na počátku velkého sporu tomu však nerozuměli ani andělé. Kdyby musel satan a jeho přívrženci nést všechny následky svého

hříchu, byli by vyhlazeni. Ostatní nebeské bytosti by ale nevěděly, že je to nevyhnutelný následek hříchu. V srdci by jim zůstala pochybnost o Boží dobrotě jako semeno zla, které by mohlo jednou přinést smrtelné plody hříchu a utrpení.

Po skončení velkého sporu to však už bude jiné. Plán vykoupení bude dokonán a všem stvořeným bytostem bude zjevena Boží povaha. Všichni poznají, že zásady Božího zákona jsou dokonalé a neměnné. I hřích tehdy odhalí svou podstatu a satan ukáže svoji pravou povahu. Vyhlazení hříchu ospravedlní Boží lásku a obhájí Boží čest před všemi obyvateli vesmíru, kteří s radostí plní Boží vůli a jeho zákon mají ve svém srdci.

Andělé se tedy mohli při pohledu na Spasitelův kříž radovat. I když ještě všemu nerozuměli, věděli, že zničení hříchu a satana je jednou provždy zpečetěné a vykoupení člověka jisté. Vesmír bude již navěky bezpečný. Kristus sám si důsledky oběti na Golgotě plně uvědomoval. S výhledem do budoucnosti na kříži zvolal: “Dokonáno jest.”

[492]

80. kapitola — V hrobě

Konečně měl Ježíš klid. Dlouhý den hanobení a týrání skončil. Když poslední paprsky zapadajícího slunce ohlásily příchod soboty, odpočíval již Boží Syn v Josefově hrobce. Dokončil své dílo a v posvátných hodinách sobotního dne pokojně odpočíval se složenýma rukama.

Na počátku odpočívali Otec a Syn v sobotu po dokončení díla stvoření. Když “byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy”, radoval se Stvořitel i všechny nebeské bytosti z pohledu na velkolepé dílo (1. Mojžíšova 2,1). “Jižní hvězdy společně plesaly a všichni synové Boží propukli v hlahol.” Jób 38,7. Nyní Ježíš odpočíval po dokončení díla vykopení a lidé, kteří jej milovali, byli smutní. V nebi však panovala radost. Nebeské bytosti měly před očima zaslíbení slavné budoucnosti. Bůh i andělé viděli výsledek Kristova dokonaného díla: obnovené stvoření, vykopené lidstvo, které zvítězilo nad hříchem a již nikdy do něho neupadne. Den, ve kterém Ježíš odpočinul, bude navždy spojen s tímto obrazem. Vždyť “jeho dílo je dokonalé” a “vše, co činí Bůh, zůstává navěky”. 5. Mojžíšova 32,4; Kazatel 3,14. “Až do chvíle, kdy bude všechno nové, jak o tom Bůh od věků mluvil ústy svých svatých proroků,” (Skutky 3,21) bude stvořitelská sobota, den, kdy Ježíš odpočíval v Josefově hrobce, stále dnem odpočinku a radosti. Nebesa i země budou společně chválit Hospodina “v každý den odpočinku”. Izajáš 66,23. Spasení se budou s radostí a úctou klanět Bohu a Beránkovi.

Závěrečné události dne ukřižování byly dalším důkazem o naplnění proroctví a znovu podaly svědectví o Kristově božství. Když se tma, která zahalila kříž, rozplynula a umírající Kristus naposledy promluvil, ozval se ještě jiný hlas: “On byl opravdu Boží Syn.” Matouš 27,54.

Tato slova nebyla pronesena šeptem. Lidé se zvědavě otáčeli, chtěli zjistit, kdo je vyslovil. Byl to velitel setniny, římský voják. Spasitelova božská trpělivost a jeho náhlá smrt s výkřikem vítězství na rtech na pohana silně zapůsobily. Ve zmučeném ukřižovaném

těle poznal setník Božího Syna. Nedokázal mlčet, musel svoji víru vyznat. Byl to další důkaz, neboť Spasitel měl vidět užitek svého díla (Izajáš 53,11). Právě v den jeho smrti vyznali tři naprosto odlišní [493] lidé svoji víru — velitel římské stráže, muž, který nesl Spasitelův kříž, a zločinec, který umíral na kříži po jeho boku.

Když se přiblížil večer, rozhostilo se na Golgotě nadpozemské ticho. Zástup se rozešel a mnoho lidí se vracelo do Jeruzaléma s úplně jiným postojem, než s jakým ráno odcházeli. Většinou se přišli podívat na ukřižování jen ze zvědavosti, a ne z nenávisti ke Kristu. Věřili obviněním kněží a považovali Ježíše za zločince. Nechali se strhnout rozzuřeným davem a také se mu vysmívali. Když se však na zemi snesla tma, začaly je trápit výčitky svědomí a oni pochopili, že se těžce provinili. V oné hrozivé temnotě všechny urážky a posměšky utichly. Když se tma rozplynula, s vážnou tváří se mlčky vraceli domů. Byli přesvědčeni, že obvinění kněží byla falešná a že Ježíš nebyl žádný podvodník. Když potom Petr několik týdnů poté kázal o letnicích, byli tito lidé mezi tisíci dalších, kteří uvěřili v Krista.

Židovské vůdce však události, které se odehrály před jejich očima, nijak nezasáhly. Jejich nenávist ke Kristu nepolevila. Tma, která zahalila zemi při ukřižování, nebyla hustější než ta, která zatemňovala mysl kněží a předních mužů. Při narození Ježíše poznala Spasitele hvězda a vedla mudrce k jeslím, ve kterých ležel. Poznaly jej nebeské zástupy a oslavovaly jej zpěvem na betlémských pahorcích. I moře poznalo jeho hlas a na jeho příkaz utichlo. Choroby a smrt uznávaly jeho moc a vzdávaly se svých obětí. Poznalo jej i slunce a při pohledu na jeho smrtelný zápas si zakrylo tvář. Skály se při jeho hlasitém zvolání tříštily na kusy. Neživá příroda poznala Krista a svědčila o jeho božství. Jen izraelští kněží a přední muži Božího Syna nepoznali.

Klid však neměli. Jeho ukřižováním sice dosáhli svého, ale pocit vítězství, na který se těšili, neměli. Dokonce i ve chvíli jejich očividné převahy je trápily obavy z budoucnosti. Slyšeli zvolání: “Dokonáno jest.” “Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.” Jan 19,30; Lukáš 23,46. Viděli trhliny ve skalách, cítili silné zemětřesení, byli celí nesví a měli strach.

Dokud Kristus ještě žil, žárlili na něho, protože měl na lidi velký vliv. Jejich žárlivost však nepominula ani po jeho smrti. Mrtvého

Krista se děsili dokonce ještě víc než živého. Měli hrůzu z toho, že by se pozornost lidu mohla i nadále soustředit na události spojené s Ježíšovým ukřižováním. Báli se následků, které by to vše mohlo mít. Za žádnou cenu by nedovolili, aby jeho tělo zůstalo v den odpočinku na kříži. Sobota se blížila a těla visící na křížích by ji znesvěcovala. Pod touto záminkou požádali židovští vůdcové Piláta, aby uspíšil smrt obětí a dal jejich těla odstranit z křížů ještě před západem slunce.

Pilát, stejně jako oni, nechtěl, aby Ježíšovo tělo zůstalo na kříži, a jejich žádosti vyhověl. Oběma lotrům tedy zpřelámali nohy, aby mohli rychleji zemřít. Ježíš byl však v té době již mrtvý. Suroví vojáci byli pohnuti tím, co viděli a co o Kristu slyšeli, a proto mu nohy nelámali. V oběti Božího Beránka se naplnilo nařízení o slavení Velikonoc. “Neponechají z něho nic do rána a nezlámou mu žádnou kost. Budou slavit hod beránka podle všech nařízení o něm.” **4. Mojžíšova 9,12.**

[494]

Kněží a přední muži byli překvapeni, že Kristus je již mrtvý. Smrt na kříži byla zdlouhavá. Jen těžko se určovalo, kdy vlastně život skončil. Nestávalo se, že by někdo zemřel do šesti hodin po ukřižování. Kněží chtěli mít jistotu, že je Ježíš mrtvý, a proto jeden z vojáků vrazil na jejich příkaz kopí do Spasitelova boku. Z rány vytryskla odděleně voda a krev. Všichni přítomní si toho všimli a Jan celou událost velice přesně zaznamenal: “Jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda. A ten, který to viděl, vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví pravdu, abyste i vy uvěřili. Neboť se to stalo, aby se naplnilo Písmo: ‘Ani kost mu nebude zlomena.’ A na jiném místě Písmo praví: ‘Uvidí, koho probodli.’” **Jan 19,34-37.**

Po vzkříšení rozšířili kněží a přední muži zprávu, že Kristus na kříži nezemřel, ale jen omdlel a potom se opět probal. Podle jiné zvěsti prý do hrobu nevložili skutečné tělo z masa a kostí, ale pouhou napodobeninu. Jednání římských vojáků však tyto lži vyvrací. Nelámali mu nohy proto, že byl již mrtvý. Na příkaz kněží mu probodli bok. I kdyby nebyl mrtvý, tomuto zranění by okamžitě podlehl.

Ježíše ale nezabila rána kopím ani tělesné utrpení na kříži. Výkřik, který se “mocným hlasem” (**Matouš 27,50; Lukáš 23,46**) vydral z jeho úst v okamžiku smrti, a proud krve a vody, který mu vytekl z

boku, svědčí o tom, že mu puklo srdce. Roztrhlo se duševní trýzní. Zabil jej hřích světa.

Kristova smrt připravila učedníky o naději. Hleděli na jeho zavřené oči, svěšenou hlavu, zkrvavené vlasy, probodnuté ruce i nohy a svírala je nepopsatelná úzkost. Až do úplného konce nevěřili, že zemře, a nechtěli věřit ani tomu, že je opravdu mrtvý. Zármutek je zlomil a oni zapomněli, že jim to všechno Ježíš řekl předem. Nic z toho, co jim kdysi vyprávěl, je nedokázalo potěšit. Viděli jen kříž a na něm krvácející oběť. Budoucnost se jim zdála být temná a beznadějná. Ztratili víru v Ježíše, ale nikdy jej nemilovali tolik, jako v této chvíli. Nikdy si jej tolik nevážili a nikdy jim jeho přítomnost tolik nechyběla jako právě teď.

Kristus byl učedníkům drahý i po smrti. Chtěli jeho tělo důstojně pohřbít, ale nevěděli jak. Ježíš byl odsouzen za podvratnou činnost proti římské vládě a lidé popravení za tento zločin byli pohřbíváni na pozemku pro tento účel zvlášť vyhrazeném. Učedník Jan zůstal u kříže spolu s galilejskými ženami. Nemohli opustit tělo svého Pána a nechat bezcitné vojáky, aby je pochovali na potupném místě. Zároveň však tomu nebyli schopni zabránit. Od židovských představitelů nemohli očekávat žádnou vstřícnost a na Piláta neměli nejmenší vliv.

Uložení do hrobu

V této bezvýchodné situaci přišli učedníkům na pomoc Josef z Arimatie a Nikodém. Oba byli členy velerady a znali se s Pilátem. Měli značné bohatství a vliv. Byli odhodláni prosadit, aby bylo Ježíšovo tělo důstojně pohřbeno.

[495] Josef se vydal přímo k Pilátovi a požádal jej, aby mu tělo vydal. Pilát se teprve od něho dozvěděl, že Ježíš je opravdu mrtvý. Donesly se k němu sice nejrůznější zprávy o událostech kolem ukřižování, ale Kristovu smrt před ním záměrně tajili. Kněží a přední muži Piláta varovali před tím, že by učedníci mohli využít Kristovo tělo k nějakým podvodům. Když Pilát vyslechl Josefovou žádost, poslal pro velitele setniny, který hlídal kříž. Ten mu řekl pravdu o Ježíšově smrti. Podal mu také zprávu o tom, co se na Golgotě událo, a potvrdil tak Josefovo svědectví.

Pilát Josefově žádosti vyhověl. Jan se stále ještě trápil tím, jak zařídit Mistrovi pohřeb, když se k němu vrátil Josef s Pilátovým příkazem k vydání Ježíšova těla. Nikodém přinesl asi sto liber vzácné a drahé směsi myrhy a aloe na balzamování. Ani těm nejváženějším občanům Jeruzaléma se nemohlo po smrti dostat větší pocty. Učedníci velmi překvapilo, že tak bohatí a vysoce postavení muži mají o pohřeb jejich Pána stejný zájem jako oni sami.

Josef ani Nikodém se ke Spasiteli za jeho života veřejně nehlásili. Uvědomovali si, že by se tím připravili o své místo ve veleradě. Doufali přitom, že svým vlivem mohou Ježíše na zasedáních rady chránit. Nějakou dobu se jim to snad i dařilo, ale lstiví kněží prohlédli jejich náklonnost ke Kristu a překazili jim jejich plány. Velerada odsoudila Ježíše a vydala jej na smrt ukřižováním za jejich nepřítomnosti. Když zemřel, nemuseli již svůj vztah k němu skrývat. Ve chvíli, kdy se učedníci báli otevřeně přiznat, že jsou Ježíšovými následovníky, přišli jim Josef a Nikodém odvážně na pomoc. Podpora obou bohatých a významných mužů byla v dané chvíli více než potřebná. Mohli totiž pro mrtvého Mistra udělat to, co si chudí učedníci dovolit nemohli. Navíc je svým bohatstvím a vlivem do značné míry chránili před zlobou kněží a předních mužů.

Opatrně a s úctou sami sejmuli Ježíšovo tělo z kříže. Při pohledu na jeho umučené a probodnuté tělo jim z očí vytryskly slzy. Josef měl novou hrobku vytesanou ve skále. Připravoval si ji pro sebe, ale byla blízko Golgoty, a tak ji uvolnil pro Ježíše. Spasitelovo tělo s vonnou směsí od Nikodéma pečlivě zabalili do plátna a odnesli do hrobu. Tři učedníci mu narovnali zmrzačené nohy a probité ruce mu složili na bezvládnou hrud'. Galilejské ženy se přišly podívat, zda bylo pro mrtvé tělo jejich milovaného Učitele uděláno opravdu všechno. Na vlastní oči viděly, jak ke vchodu do hrobu přivalili obrovský kámen. Potom už Spasitel v klidu odpočíval. Ženy odcházely od kříže i od hrobu jako poslední. Už se stmívalo a na místě odpočinku stále ještě plakala pro svého Pána Marie Magdalská i ostatní Marie. Naříkaly nad údělem Mistra, kterého tolik milovaly. "Potom se vrátily... Ale v sobotu zachovaly podle přikázání sváteční klid." **Lukáš 23,56.**

Lidé hledají Ježíše

[496] Pro zarmoucené učedníky, ale také pro kněze, přední muže, zákoníky i lid to byla nezapomenutelná sobota. Při západu slunce v den příprav zazněly trubky a ohlásily příchod soboty. Začaly velikonoční oslavy, tak jako již po staletí, a Mesiáš, na něhož slavnosti symbolicky ukazovaly, ležel zabítý bezbožnými lidmi v Josefově hrobce. V sobotu bylo chrámové nádvoří plné věřících. Byl tam i velekněz z Golgoty ve svém honosném kněžském rouchu. Kněží v bílých turbanech horlivě plnili své povinnosti. Někteří z přítomných však pociťovali jakýsi neklid, když se za hřích obětovala krev býků a kozlů. Neuvědomovali si, že symbol se již stal skutečností a že za hříchy světa již byla přinesena nekonečná Oběť. Nevěděli, že tento bohoslužebný obřad již ztratil svůj význam. Nikdy předtím neměli při těchto úkonech tak rozporuplné pocity. Hlasy zpěváků, trubky a ostatní hudební nástroje zněly zvučně a jasně jako obvykle, ale všichni měli nějaký divný, zcela neobvyklý pocit. Jeden po druhém se ptali, co zvláštního se stalo.

Do té doby byla svatyně svatých přísně střežena, aby do ní nevníkl někdo nepovolaný. Najednou byla úplně otevřená. Těžká opona utkaná z čistého plátna, bohatě zdobená zlatem, šarlatem a purpurem byla roztržená od shora dolů. Místo, na kterém se Hospodin setkával s veleknězem a zjevoval svoji slávu, místo, které bylo Božím posvátným přijímacím sálem, bylo odhaleno všem, jako by se k němu Pán už dále neznal. Kněží sloužili u oltáře naplnění neblahou předtuchou. Odkrytí posvátného tajemství svatyně svatých dávalo tušit, že se blíží nějaká pohroma.

Události na Golgotě přiměly mnoho lidí k přemýšlení. Od ukřižování do vzkříšení mnozí dnem i nocí pečlivě zkoumali proroctví. Jedni chtěli plně pochopit význam slavených svátků, druzí se chtěli utvrdit v tom, že Ježíš nebyl tím, za koho se vydával. Další se zármutkem v srdci hledali důkazy pro to, že Ježíš je skutečně Mesiáš. Každý zkoumal Písmo s jiným záměrem, ale všichni se přesvědčili o jednom, že totiž v událostech posledních několika dní se naplnilo proroctví a že Ukřižovaný je Vykupitelem světa. Mnozí lidé přišli na bohoslužby, ale nikdy potom se už velikonočních obřadů nezúčastnili. Dokonce i někteří kněží uvěřili, že Ježíš je Kristus. Zájem o

proroctví nebyl marný, po vzkříšení mnozí uznali Ježíše za Božího Syna.

Když Nikodém uviděl Ježíše na kříži, vzpomněl si na to, co mu Spasitel řekl jednou v noci na Olivové hoře: “Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.” **Jan 3,14.15**. V sobotu, když Kristus ležel v hrobě, měl Nikodém příležitost se pořádně zamyslet. Začínalo mu svítat. Ježíšova slova už pro něho nebyla tajemstvím. Uvědomil si, oč se připravil tím, že se ke Kristu nepřipojil za jeho života. Vzpomínal na události, které se odehrály na Golgotě. Ježíšova modlitba za ty, kdo jej zabíjeli, i jeho odpověď umírajícímu lotrovi na učeného člena velerady hluboce zapůsobily. V duchu znovu viděl Spasitele v jeho smrtelném utrpení a znovu slyšel jeho poslední zvolání: “Dokónáno jest”, které znělo jako slova vítěze. Vybavily se mu záchvěvy země, zatažená obloha, roztržená opona, rozpukané skály a jeho víra byla navždy utvrzena. Táž událost, která učedníky připravila o naději, přesvědčila Josefa a Nikodéma o Ježíšově božství. Pevná a neochvějná víra překonala všechny jejich obavy.

[497]

Nikdy předtím nevzbudil Kristus takovou pozornost zástupů, jako když nyní ležel v hrobě. Lidé ze zvyku stále přinášeli své nemocné a trpící na chrámové nádvoří a ptali se: Kdo nám může říci něco o Ježíši Nazaretském? Mnozí přišli zdaleka a hledali Krista, který uzdravoval nemocné a křísil mrtvé. Všude se ozývalo volání: Hledáme Lékaře Krista. Kněží při této příležitosti vyšetřili ty, u nichž bylo podezření na příznaky malomocenství. Mnozí se potom dozvěděli, že jejich muži, ženy nebo děti byli prohlášeni za malomocné a budou se muset rozloučit s domovem a přáteli. Na cizí lidi budou muset z dálky zoufale volat: “Nečistý! Nečistý!” Ruce Ježíše Nazaretského, které se nikdy neštítily dotknout člověka s touto strašnou nemocí a vyléčit ho, byly nyní složeny na jeho hrudi v hrobě. Ústa, která utěšovala nemocné a odpovídala na jejich prosbu slovy: “Chci, buď čist,” (**Matouš 8,3**) mlčela. Mnozí hledali soucit a pomoc u velekněží a předních mužů, ale marně. Očividně se zase chtěli dostat k živému Kristu. Se vší vážností se jej vytrvale dožadovali. Nechtěli se nechat odradit. Byli však vyhnáni z chrámového nádvoří. K branám byli rozestavěni vojáci, kteří nesměli pustit dovnitř nikoho, kdo přišel s nějakým nemocným či umírajícím a dožadoval se vstupu.

Trpící přišli s nadějí, že je Spasitel uzdraví, místo toho však omdlévají zklamáním. V ulicích se ozýval nářek. Nemocní bez Ježíšova uzdravujícího dotyku umírali. Lidé se marně radili s věhlasnými léčiteli. Lékaři, který odpočíval v Josefově hrobce, se nikdo nevyrovnal.

Žalostné výkřiky trpících dávaly všem na vědomí, že ze světa odešlo veliké světlo. Bez Krista byla země temná a ponurá. Mnozí z těch, kdo křičeli: “Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!” si nyní uvědomili, jaké neštěstí si přivodili. Rádi by byli volali: “Dejte nám Ježíše,” jen kdyby byl naživu.

Hořkost a obavy kněží

Když se lid dozvěděl, že za Ježíšovou smrtí stáli kněží, zajímal se o všechno, co s jeho popravou souviselo. Podrobnosti o jeho výslechu se však přísně tajily. Zatímco Ježíš ležel v hrobě, jeho jméno kolovalo od jedněch úst ke druhým a všude se mluvilo o tom, jak nelidsky s ním kněží a přední muži zacházeli. Vzdělaní lidé je žádali, aby vyložili starozákonní proroctví o Mesiáši. Kněží a přední muži se snažili vymyslet nějakou lež a začali se chovat, jako by přišli o rozum. Nebyli schopni vysvětlit proroctví o Kristově utrpení a smrti a mnoho lidí, kteří se jich ptali, dospělo k přesvědčení, že se naplnilo Písmo.

[498] Kněží se zpočátku radovali z vykonané pomsty, ale brzy jim zbyla jen hořkost. Uvědomili si, že lid stojí proti nim. Věděli, že ti, které se jim podařilo proti Ježíši poštvat, se najednou nad svým hanebným dílem zhrozili. Kněží se snažili sami sebe přesvědčit, že Ježíš byl podvodník, ale marně. Někteří z nich na vlastní oči viděli, jak mrtvému Lazarovi vrátil život. Třáslí se strachy, aby Kristus sám nevstal z mrtvých a znovu se před nimi neobjevil. Slyšeli, jak prohlašoval, že má moc svůj život dát a zase si jej vzít. Vzpomněli si na jeho slova: “Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.” **Jan 2,19**. Jidáš jim oznámil, co Ježíš řekl učedníkům při poslední cestě do Jeruzaléma: “Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům; odsoudí ho na smrt a vydají pohanům, aby se mu posmívali, zbičovali ho a ukřižovali; a třetího dne bude vzkříšen.” **Matouš 20,18.19**. Když tehdy tato slova slyšeli, smáli se a nebrali je vážně. Nyní si však uvědomili, že Kristovy předpovědi se

vždy splnily. Řekl-li tedy, že třetího dne vstane z mrtvých, kdo může říci, že se tak nestane. Nechtěli na to ani pomyslet, ale nedařilo se jim to. Stejně jako jejich otec d'ábel věřili a třásli se.

Když se situace uklidnila, vtírala se jim do mysli Kristova podoba. Viděli, jak klidně a vyrovnaně stojí před svými nepřáteli a beze slova snáší jejich posměch a urážky. Vše, co se událo při výslechu a ukřižování, jim znovu proběhlo před očima a přesvědčilo je o tom, že Ježíš je Boží Syn. Uvědomili si, že se před nimi může kdykoli objevit, že se z obžalovaného může stát žalobce, z odsouzeného soudce a že zabitý může požadovat spravedlivé potrestání svých vrahů, to znamená jejich smrt.

Neměli klid ani v sobotu. Byli tak úzkostliví, že by nepřekročili práh pohanského domu, aby se neznečistili, a přece neváhali svolat radu, aby rozhodla, co se má udělat s Ježíšovým tělem. Kristus, kterého ukřižovali, musí zůstat mrtvý a v hrobě. “Shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta a řekli: ‘Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl ještě za svého života: Po třech dnech budu vzkříšen. Dej proto rozkaz, ať je po tři dny hlídán jeho hrob, aby nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu, že byl vzkříšen z mrtvých; to by pak byl poslední podvod horší než první.’ Pilát jim odpověděl: ‘Zde máte stráž, dejte hrob hlídat, jak uznáte za dobré.’”

Matouš 27,62-65.

Kněží nechali hrob zabezpečit. Na jejich pokyn přivalili ke vchodu obrovský kámen. Omotali jej provazem, jeho konce připevnili ke skále a zapečetili římskou pečetí. Bez porušení pečetě nebylo možné kámen odvalit. Kolem hrobu byla rozestavěna stočlenná vojenská stráž, aby se nikdo nemohl pokusit kámen odstranit. Kněží udělali vše, co bylo v jejich silách, jen aby Kristovo tělo zůstalo tam, kde bylo uloženo. V hrobce bylo tak dokonale zabezpečené a zapečetěné, jako by tam mělo setrvat navěky.

Takový byl tedy plán, na kterém se bídní lidé domluvili. Tyto vrahy ani nenapadlo, že by jejich snaha mohla být marná. Svým činem však přispěli k Boží oslavě. Vše, co podnikli pro to, aby Kristovu zmrtvýchvstání zabránili, se stalo jeho nejpřesvědčivějším důkazem. Čím více vojáků bude rozestavěno kolem hrobky, tím více bude svědků Ježíšova zmrtvýchvstání. Duch svatý mnoho století před Kristovou smrtí prostřednictvím žalmisty prohlásil: “Proč se pronárody bouří, proč národy kují marné plány? Srocují se králové

země, vládcové se spolu umlouvají proti Hospodinu a pomazanému jeho... Ten, jenž trůní v nebesích, se směje, Panovníkovi jsou k smíchu.” **Žalm 2,1-4**. Římské stráže ani římské zbraně nemohly

[499] udržet Pána života v hrobě. Hodina jeho vysvobození se přiblížila.

81. kapitola — Zmrtvýchvstání

Pomalou končila noc prvního dne týdne. Bylo těsně před úsvitem, nejtemnější chvíle. Kristus byl dosud v zajetí těsného hrobu. Kámen byl na svém místě, římská pečeť neporušená a římsští vojáci na stráži. Byli tam však také neviditelní svědkové. Kolem hrobky se shromáždili padlí andělé. Kdyby to bylo možné, udržoval by kníže temnoty se všemi svými přívrženci hrob s Božím Synem navždy zapečetěný. Sešel se tam však i nebeský zástup. Mocní andělé střežili hrobku a chystali se přivítat Knížete života.

“A hle, nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil s nebe.” **Matouš 28,2**. Anděl vyzbrojený Boží mocí opustil nebesa. Provázely jej zářivé paprsky Boží slávy a osvětlovaly mu cestu. “Jeho vzezření bylo jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strážci byli strachem z něho bez sebe a strnuli jako mrtví.” **Matouš 28,3.4**.

Kam se poděla síla vašich stráží, kněží a vládců? Odvážní vojáci, kteří se nikdy nikoho z lidí nezalekli, jsou najednou jako zajatci bez meče či kopí. Proti nim však nestojí žádný obyčejný smrtelník, hledí do tváře nejmocnějšího Božího anděla. Tento posel zastává místo, na kterém kdysi selhal satan. Právě on zvěstoval na betlémských pahorcích Kristovo narození. Blíží se a země se otřásá. Zástupy temných mocností prchají. Když odvaluje kámen, vypadá to, jako by na zem sestoupila celá nebesa. Před zraky vojáků hýbá balvanem tak lehce, jako by to byl jen kamínek, a říká: Vyjdi ven, Boží Synu. Otec tě volá. Vojáci vidí Ježíše vycházet z hrobu a slyší, jak nad otevřeným hrobem prohlašuje: “Já jsem vzkříšení a život.” **Jan 11,25**. Vykupitel v majestátu a slávě vstává z mrtvých a andělský zástup se před ním hluboce sklání a vítá jej chvalozpěvy.

Chvíli, ve které Kristus položil svůj život, provázelo zemětřesení a poznamenalo i okamžik, v němž Ježíš život opět vítězně přijal. Spasitel přemohl smrt a hrob. Vyšel z něho jako vítěz. Země se třásla, na obloze šlehalo oslnivé blesky a ozývalo se hřmění. Až přijde na zemi podruhé, otřese “nejen ‘zemí’, nýbrž i ‘nebem’”. “Země se rozvrávorá, bude jak opilec, bude se zmítat jako budka.” “Nebesa

[500] se svinou jako kniha.” “Vesmír se žářem roztaví a země se všemi lidskými činy bude postavena před soud.” Ale “Hospodin je útočiště svého lidu a záštita synů Izraele”. *Židům 12,26; Izajáš 24,20; Izajáš 34,4; 2. Petrův 3,10; Jóel 3,16.*

Když Ježíš umíral, byli vojáci svědky toho, jak v poledne zahalila zemi hustá tma. Při vzkříšení viděli, jak andělská záře osvětluje noc, a slyšeli radostný a vítězoslavný zpěv nebešťanů: Přemohl jsi satana a temné mocnosti, zvítězil jsi nad smrtí.

Kristus slavně vyšel z hrobu a římsští vojáci jej viděli. Ještě nedávno se mu vysmívali, nyní mu ohromeně hleděli do tváře. V oslavené Bytosti poznali vězně, se kterým se setkali v soudní síni a kterému pletli trnovou korunu. Byl to ten, který Pilátovi ani Herodovi nijak neodporoval a nechal se nelidsky bičovat. Ten, kterého přibili na kříž a nad nímž kněží a přední muži samolibě potřásali hlavami a říkali: “Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže.” *Matouš 27,42.* Nakonec jej uložili do Josefovy nové hrobky. Na pokyn z nebe byl však z tohoto zajetí vysvobozen. Ani hory a skály kolem hrobu mu nemohly zabránit, aby z něho vyšel.

Při pohledu na anděly a oslaveného Spasitele padli římsští vojáci k zemi jako mrtví. Když se nebeský průvod ztratil z dohledu, vstali a tak rychle, jak jen jim třesoucí se nohy dovolily, běželi k zahradní bráně. Potáceli se jako opilí a spěchali do města. Každému, koho cestou potkali, hned zvěstovali, co se stalo. Měli namířeno k Pilátovi, ale novina se donesla k židovským vůdcům a kněží spolu s předními muži pro ně poslali, aby se nejprve dostavili k nim. Vojáci vypadali poněkud nezvykle. Celí bledí a třesoucí se strachy vyprávěli o Kristově zmrtevýchvstání; popsali všechno, co viděli. Neměli čas si vymyslet něco jiného, říkali jen pravdu. Vyděšeně vysvětlovali: Ten ukřižovaný byl Boží Syn. Slyšeli jsme, jak o něm anděl prohlásil: Majestát nebe a Král slávy.

Falešná zpráva

V kněžích by se byl krve nedořezal. Kaifáš chtěl promluvit. Pohyboval rty, ale nevydal ze sebe ani hlásku. Vojáci se chystali odejít. V poslední chvíli se Kaifášovi vrátila řeč a zastavil je. Počkejte, počkejte, volal. Nikomu o tom, co jste viděli, neříkejte.

Potom vojáky navedli, aby šířili úplně jinou zprávu: “Řekněte, že jeho učedníci přišli v noci a ukradli ho, když jste spali.” **Matouš 28,13**. V tom se ale přepočítali. Jak by mohli vojáci tvrdit, že učedníci ukradli tělo, když spali? Jak by vůbec mohli vědět, co se stalo? A kdyby se ukázalo, že učedníci ukradli Kristovo tělo a stráže u hrobu spaly, byli by kněží s největší pravděpodobností první, kdo by vojáky odsoudili a vznesli proti nim u Piláta obvinění.

Pouhé pomyšlení na to, že by měli sami o sobě prohlásit, že na stráži spali, nahánělo vojákům hrůzu. Takový přestupek se trestal smrtí. Měli by podávat falešné svědectví, lhát lidu, a riskovat tím vlastní život? Svůj úkol přece splnili. Hlídali hrob se vši ostražitostí a ani na chvíli neusnuli. Jak by mohli obstát u soudu, kdyby měli, třeba i za peníze, křivě přísahat proti sobě samým?

Kněží chtěli obávané svědectví za každou cenu utajit, a proto slíbili vojákům, že se postarají o to, aby se jim nic nestalo. Ujistili je, že ani Pilát nechce, aby se zpráva rozšířila. Římští vojáci potom prodali Židům za peníze svoji čest. Přišli ke kněžím s burcujícím poselstvím pravdy a odcházeli s měšcem peněz v kapse a s lživou zprávou, kterou pro ně kněží vymysleli, na jazyku.

[501]

Zvěst o Kristově zmrtvýchvstání se zatím donesla k Pilátovi. Ten sice byl za Kristovu smrt zodpovědný, ale ve skutečnosti ho nijak zvlášť nezasáhla. Spasitele odsoudil proti své vůli a s jistou dávkou lítosti, dosud však žádné výčitky svědomí nepociťoval. Nyní se s hrůzou zavřel ve svém domě a nechtěl nikoho vidět. Kněží se však k němu přece jen dostali, vysvětlili mu svůj plán a žádali ho, aby strážím prominul, že zanedbaly svoji povinnost. Dříve než jim Pilát dal svůj souhlas, osobně stráže vyslechl. Vojáci měli strach a neodvážili se nic zatajit. Pilát se od nich dozvěděl vše, co se stalo. Dále již tyto věci nezkoumal, ale od té chvíle neměl klidu.

Ježíše uložili do hrobu a satan jásal. Dokonce doufal, že Spasitel již nevstane. Činil si nárok na Kristovo tělo a rozestavil kolem hrobu svoji stráž, která měla Božího Syna držet ve vězení. Jeho andělé však prchli před nebeským poslem a satan zuřil. Když potom viděl Krista, jak vítězně vychází z hrobu, pochopil, že jeho vláda skončí a že bude zničen.

Kněží zabili Krista, a stali se tak satanovými nástroji. Nepřítel nad nimi získal plnou moc. Chytili se do pasti a nevěděli, jak z ní. Pokračovali tedy v boji proti Kristu. Když se doslechli o jeho

vzkříšení, dostali strach z lidu. Cítili se ohroženi na životě. Jejich jedinou nadějí bylo dokázat, že Kristus je podvodník, a popřít jeho zmrtvýchvstání. Podplatili vojáky a zajistili si Pilátovo mlčení. Své lži rozšířili široko daleko. Všechny svědky však umlčet nemohli. Mnozí slyšeli vojáky, když vyprávěli o Kristově zmrtvýchvstání. Jiným se ukázali mrtví, kteří vyšli z hrobu spolu s Kristem, a ujistili je, že Kristus vstal. Když se o tom kněží a přední muži dozvěděli a vyslechli přímá svědectví těch, kdo se se zmrtvýchvstalými setkali, zmocnila se jich hrůza. Báli se, aby snad na ulici nebo ve svém domě nepotkali samotného Krista. Nikde se necítili bezpečně. Zámky a závory je před Božím Synem nemohly ochránit. Ve dne v noci je děsily vzpomínky na to, jak v soudní síni volali: “Krev jeho na nás a na naše děti!” **Matouš 27,25**. Na tuto scénu již nikdy nezapomněli a do konce svého života nemohli klidně spát.

Naplněné proroctví

Když u Kristova hrobu zazněl hlas mocného anděla: “Tvůj Otec tě volá,” vyšel Spasitel z hrobu, neboť v něm byl život. Potvrdila se tak jeho slova: “Dávám svůj život, abych jej opět přijal. . . Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout.” Naplnilo se proroctví, které řekl kněžím a předním mužům: “Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.” **Jan 10,17.18; Jan 2,19**.

[502] Kristus mohl nad otevřeným Josefovým hrobem vítězně prohlásit: “Já jsem vzkříšení a život.” **Jan 11,25**. To může říci jen Bůh. Všechny stvořené bytosti žijí jen z jeho vůle a moci. Jejich život závisí na Bohu. Od nejvyššího serafína po nejnepatrnější živou bytost všichni čerpají život z věčného Zdroje. Jedině ten, kdo je jedno s Bohem, mohl říci, že má moc život položit a zase jej přijmout. Kristus měl ve svém božství moc lámat pouta smrti.

Vítězství nad smrtí

Kristus vstal z mrtvých jako prvotina těch, kdo zesnuli. První plody úrody, které Židé obětovali Hospodinu, byly předobrazem Krista. A Kristus vstal z mrtvých právě v den, kdy měly být tyto prvotiny předloženy Bohu. Obřad měl v té době již více než tisíciletou tradici. Lidé sbírali z polí první klasy zralého obilí, a když

přicházeli na Velikonoce do Jeruzaléma, mávali jimi na znamení díky Hospodinu. Teprve potom mohli sklidit úrodu a svázat obilí do snopů. Svazek obětovaný Hospodinu představoval žeň.

Podobně i Kristus představoval prvotinu velké duchovní žně pro Boží království. Jeho vzkříšení je předobrazem a zárukou zmrtvýchvstání všech spravedlivých mrtvých. “Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu.” **1. Tesalonickým 4,14.**

Kristus vstal z mrtvých a vysvobodil ze smrti mnoho dalších zajatců. Zemětřesení, které nastalo při jeho ukřižování, jim otevřelo hroby, a když Kristus vstal, vyšli s ním. Byli to služebníci Božího díla, kteří vydávali svědectví o pravdě i za cenu života. Nyní měli svědčit o Kristu, který je vzkřísil z mrtvých.

Ježíš křísil mrtvé i za své pozemské služby. Vzkřísil syna vdovy z Naim, Jairovu dceru a Lazara. Ti ale nebyli nesmrtelní. I po vzkříšení je čekala smrt. Mrtví, kteří vyšli z hrobu při Kristově vzkříšení, však vstali k věčnému životu. Vstoupili s ním do nebe jako důkaz jeho vítězství nad smrtí a hrobem. Nejsou již satanovými zajatci, vykoupil jsem je, řekl Kristus. Vyvedl jsem je z hrobu jako prvotinu své moci, aby byli tam, kde jsem já a aby už nikdy nepoznali smrt ani zármutek.

Vzkříšení šli do města, ukázali se mnoha lidem a řekli jim: Kristus vstal z mrtvých a my jsme vstali s ním. Svatá pravda o vzkříšení se tak stala nesmrtelnou. Zmrtvýchvstalí svatí potvrdili pravdivost slov: “Tvoji mrtví obživnou, má mrtvá těla vstanou!” **Izajáš 26,19.** Jejich vzkříšení svědčí o naplnění proroctví: “Probud’ te se, plesejte, kdo přebýváte v prachu! Vždyť tvá rosa je rosou světla, porazíš i zemi stínů.” **Izajáš 26,19.**

Pro věřícího je Kristus vzkříšením i životem. Život, který byl hříchem zničen, je ve Spasiteli obnoven, neboť v něm je život a on oživuje, koho chce. Má moc udělovat nesmrtelnost. Život, který jako člověk položil, znovu přijímá a dává lidem. Řekl: “Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.” “Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.” “Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.” **Jan 10,10; Jan 4,14; Jan 6,54.**

[503] Smrt pro věřícího člověka mnoho neznamenaá. Kristus o ní hovoří jako o nepatrném okamžiku. “Kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky. . . , neokusí smrti navěky.” Jan 8,51.52. Pro křesťana je smrt jen spánkem, chvílí ticha a tmy. Život je skryt s Kristem v Bohu, a “až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě” Koloským 3,4.

[504] Mrtví slyšeli, jak Ježíš na kříži zvolal: “Dokonáno jest.” Jeho hlas pronikl stěnami hrobů a probudil mrtvé ze spánku. Stejně tomu bude, až se Kristův hlas ozve z nebe. Pronikne do hrobů, otevře je a mrtví v Kristu vstanou. Při Spasitelově zmrtvýchvstání se otevřelo jen několik hrobů, při jeho druhém příchodu však uslyší jeho hlas všechny Boží děti a vyjdou ze svých hrobů k slávě nesmrtelného života. Moc, která vyvedla z hrobu Krista, přivede k životu i jeho církve a oslaví ji s ním “vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím”. Efezským 1,21.

82. kapitola — Zpráva o vzkříšení

Ženy, které stály u kříže v den Ježíšovy smrti, čekaly, až skončí sobota. První den týdne časně zrána vyšly k hrobu a vzaly s sebou vzácné masti, aby mohly pomazat Spasitelovo tělo. Na jeho zmrtvýchvstání ani nepomyslely. Ztratily všechny naděje a v srdci jako by se jim usadil černý mrak. Cestou vzpomínaly na Kristovy milosrdné skutky a na slova, kterými je povzbuzoval. Ale jeho slib: “Uvidím vás však opět,” si nepřipomněly (**Jan 16,22**).

Netušily, co se stalo, a jak se blížily k zahradě, říkaly si: “Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu?” **Marek 16,3**. Věděly, že to samy nezvládnou, ale pokračovaly v cestě. Najednou se nebe rozsvítilo slávou. Nebyla to však zář vycházejícího slunce. Země se zachvěla. Viděly, že kámen je odvalený. Hrob byl prázdný.

Ženy nepřišly k hrobu najednou. Marie Magdalská tam byla jako první, a když zjistila, že kámen je pryč, spěchala to oznámit učedníkům. Mezitím dorazily na místo ostatní ženy. U hrobu svítilo světlo, ale Ježíšovo tělo tam nebylo. Po chvíli ženy zjistily, že nejsou na místě samy. U hrobu seděl mladík v zářícím rouchu. Byl to anděl, který odvalil kámen. Přišel v lidské podobě, aby Ježíšovy přátele nevyděsil. Stále jej však obklopoval jas nebeské slávy a ženy se ho bály. Chtěly utéci, ale anděl je zastavil slovy: “Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše, který byl ukřížován. Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojd’te se podívat na místo, kde ležel. Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých.” **Matouš 28,5-7**.

Ženy se znovu podívaly do hrobu a znovu slyšely tu podivuhodnou novinu. Další anděl v lidské podobě jim řekl: “Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji, že Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřížován a třetího dne vstát.” **Lukáš 24,5-7**.

Je vzkříšen! Je vzkříšen! Opakovaly ženy stále znovu a znovu. Vzácné masti už nejsou třeba. Spasitel žije, není mrtvý. Najednou si vzpomněly, že když mluvil o své smrti, řekl, že zase vstane. Jak

[505] slavný je tento den pro svět! Ženy “rychle opustily hrob a se strachem i s velikou radostí běžely to oznámit jeho učedníkům”. **Matouš 28,8.**

Marie radostnou zprávu neslyšela. Šla k Petrovi a Janovi se smutným poselstvím: “Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kam ho položili.” **Jan 20,2.** Učedníci běželi k hrobu a zjistili, že je prázdný, jak Marie řekla. Viděli tam jen rubáš a šátek, Pána nenašli. Přece jen tam však byl důkaz o tom, že Ježíš vstal. Posmrtné roucho nebylo jen tak nedbale pohozené, ale pečlivě složené. Všechno bylo na svém místě. Jan “spatřil vše a uvěřil”. **Jan 20,8.** Nechápal sice ještě slova Písma o tom, že Kristus musí vstát z mrtvých, ale vzpomněl si, že Spasitel své zmrtvýchvstání předpověděl.

Rubáš a šátek poskládal sám Kristus. Když k hrobu sestoupil mocný anděl, připojil se k němu další, jeden z těch, kteří střežili tělo Pána. Anděl z nebe odvalil kámen. Druhý anděl vešel do hrobu a rozvázal plátna, v nichž bylo Spasitelovo tělo zabalené. Spasitel je však sám složil a dal na místo. Řídí celý vesmír i jednotlivé atomy. Nic pro něho není bezvýznamné. V celém jeho díle se projevuje pořádek a dokonalost.

Setkání s Marií

Marie šla k hrobu za Janem a Petrem. Učedníci se potom vrátili do Jeruzaléma, ale ona zůstala. Při pohledu do prázdného hrobu se jí srdce svíralo zármutkem. Jak hleděla dovnitř, všimla si dvou andělů. Jeden seděl na místě, kde měl Ježíš hlavu, a druhý tam, kde byly jeho nohy. Zeptali se jí: “Proč pláčeš?” Odpověděla: “Odnegli mého Pána a nevím, kam ho položili.” **Jan 20,13.**

Potom se obrátila a chtěla od andělů odejít. Myslela si, že musí vyhledat někoho, kdo by jí řekl, co se stalo s Ježíšovým tělem. Najednou ji někdo oslovil: “Proč pláčeš? Koho hledáš?” Marie pozvedla uslzené oči a jen nejasně zahlédla postavu muže. V domnění, že je to zahradník, řekla: “Jestliže tys jej, pane, odnesl, řkni mi, kam jsi ho položil, a já pro něj půjdu.” **Jan 20,15.** Pokud by hrobka bohatého muže byla považována za příliš vznešenou pro uložení Ježíše, byla připravena se mu postarat o místo odpočinku sama. Byl tu přece hrob, který se uvolnil na Kristův příkaz, když byl vzkříšen Lazar. Nemohla by snad tam uložit svého Pána? Cítila, že kdyby se směla

postarat o drahé tělo Ukřižovaného, velmi by se jí v jejím zármutku ulevilo.

Vtom už ji ale Ježíš oslovil známým hlasem: “Marie!” Poznala, že k ní nemluví nikdo cizí, a když se otočila, viděla před sebou živého Krista. V návalu radosti zapomněla, že byl ukřižován. Běžela k němu, jako by chtěla obejmout jeho nohy, a zvolala: “Rabbuni!” Ježíš však zvedl ruku a řekl: “Nedotýkej se mne, dosud jsem nevystoupil k Otcí. Ale jdi k mým bratřím a pověz jim, že vystupuji k Otcí svému i Otcí vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu.” **Jan 20,16.17.** Marie tedy šla oznámit radostnou zprávu učedníkům.

Ježíš odmítl přijmout poctu svého lidu, dokud neměl jistotu, že Otec jeho obět' přijal. Vystoupil na nebesa a sám Bůh jej ujistil, že jeho výkupné za hříchy lidstva je dostatečné a že prostřednictvím jeho krve mohou všichni získat věčný život. Otec potvrdil smlouvu uzavřenou s Kristem, v níž zaslíbil, že přijme každého člověka, který činí pokání a je poslušný, a bude ho milovat tak, jako miluje svého Syna. Kristus měl dokončit své dílo a splnit slib: “Člověk bude vzácnější než ryzí zlato, člověk bude nad zlato z Ofíru”. **Izajáš 13,12.** Kníže života dostal všechnu moc na nebi i na zemi a vrátil se ke svým následovníkům do světa hříchu, aby jim mohl propůjčit svoji moc a slávu.

[506]

Reakce učedníků

Zatímco byl Spasitel v Boží přítomnosti a přijímal dary pro svoji církev, učedníci se zármutkem v srdci mysleli na jeho prázdný hrob a plakali. Den, který se pro celá nebesa stal dnem radosti, byl pro učedníky dnem nejistoty a zmatku. Když jim ženy vyprávěly své svědectví, nevěřili. To jen dokazovalo, jak hluboce jejich víra ochabla. Zprávy o Kristově vzkříšení byly úplně jiné než jejich očekávání, a proto jim nemohli uvěřit. Zdály se jim příliš krásné, než aby mohly být pravdivé. Od saduceů slyšeli již tolik názorů a takzvaných vědeckých teorií, že zvěst o vzkříšení v nich vyvolávala jen velmi nejasné představy. Ani pořádně nevěděli, co vzkříšení z mrtvých znamená. Nebyli schopni tuto významnou událost pochopit.

Andělé řekli ženám: “Jděte, řekněte jeho učedníkům, zvláště Petrovi: ‘Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.’” **Marek 16,7.** Tito andělé střežili Krista v době jeho života na zemi.

Byli svědky jeho výslechu a ukřižování. Slyšeli, co řekl svým následovníkům. Vyplynulo to z jejich poselství učedníkům a mělo je to přesvědčit o jeho pravdivosti. Taková zpráva mohla pocházet jen od poslů jejich vzkříšeného Pána.

Andělé prohlásili: “Řekněte jeho učedníkům, zvláště Petrovi.” Od Kristovy smrti trápily Petra výčitky svědomí. Stále myslel na to, jak ostudně zradil svého Pána, a na jeho laskavý pohled plný úzkosti. Trpěl nejvíce ze všech učedníků. Dostal ujištění, že jeho pokání bylo přijato a jeho hřích odpuštěn. Andělé jej zmínili jmenovitě. “Řekněte jeho učedníkům, zvláště Petrovi: ‘Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.’” Všichni učedníci Ježíše opustili a výzva k opětnému setkání byla určena všem. Kristus je nezavrhl. Marie Magdalská jim oznámila, že viděla Pána, a vyřídila jim pozvání k setkání v Galileji. Toto poselství vyslechli třikrát. Po odchodu k Otcovi se Ježíš zjevil ostatním ženám a řekl jim: “‘Bud’te pozdraveny.’ Ženy přistoupily, objímaly jeho nohy a klaněly se mu. Tu jim Ježíš řekl: ‘Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.’” **Matouš 28,9.10.**

Prvním úkolem, který si Kristus po svém vzkříšení na zemi vytýčil, bylo přesvědčit učedníky o tom, že je stále miluje a má o ně zájem. Stále znovu a znovu se jim zjevoval, aby jim dokázal, že je jejich skutečným Spasitelem, že zlomil okovy hrobu a nepřátelská smrt jej již nemůže déle držet ve svém zajetí. Chtěl je ujistit, že jeho láska k nim je stejná jako dříve, když byl jejich milovaným Učitelem. Chtěl, aby je pouta lásky spojovala ještě pevněji. “Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.”

[507] Když učedníci výzvu vyslechli, vzpomněli si, že Kristus své zmrtvýchvstání předpověděl. Ani potom se však neradovali. Nedomáhali se zbavit svých pochybností a zmatku. Nechtěli uvěřit, ani když jim ženy tvrdily, že Pána viděly. Podezírali je, že měly nějaké vidění.

Zdálo se jim, že jedna potíží stíhá druhou. Šestý den týdne viděli umírat svého Mistra, první den následujícího týdne byli připraveni o jeho tělo a navíc obviněni, že je ukradli, aby oklamali lid. Učedníci se už ani nesnažili mnozíci se falešná obvinění vyvracet. Báli se nepřátelství kněží i hněvu lidu. Toužili po Ježíši, který jim dokázal pomoci v každé těžkosti.

Často si říkali: “A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael.” **Lukáš 24,21**. Osamělí, s bolestí v srdci vzpomínali na jeho slova: “Neboť děje-li se toto se zeleným stromem, co se stane se suchým?” **Lukáš 23,31**. Sešli se v horní místnosti, zavřeli za sebou dveře a zajistili je. Uvědomovali si, že osud jejich milovaného Učitele se může zanedlouho stát i jejich údělem.

Celou tu dobu se přitom mohli radovat z poznání, že Spasitel vstal z mrtvých. Marie v zahradě plakala, a Ježíš stál vedle ní. Pro slzy jej ani nepoznala. Učedníci propadli svému smutku natolik, že nevěřili poselství andělů ani slovům samotného Krista.

Mnozí lidé si dnes počínají úplně stejně jako tehdy učedníci. Stále opakují Mariino zoufalé volání: “Odnegli mého Pána a nevím, kam ho položili.” **Jan 20,13**. Kolika lidem by Spasitel mohl říci: “Proč pláčeš? Koho hledáš?” Stojí vedle nich, ale jejich uslzené oči jej nevidí. Mluví k nim, ale oni nerozumějí.

Kdyby tak pozvedli skloněnou hlavu a otevřeli oči, aby ho viděli a slyšeli jeho hlas: “Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých.” **Matouš 28,7**. Řekněte jim, aby se už nevraceli k Josefově nové hrobce, která byla zavalena velkým kamenem a zajištěna římskou pečetí. Kristus tam není. Nechod'te se dívat do prázdného hrobu. Netruchlete jako lidé bez naděje a bez pomoci.

Ježíš žije, a proto budeme žít i my. Bud'me Bohu vděční a dovolme, aby z úst, kterých se dotkl svatý oheň, zazněla radostná píseň: Kristus vstal. Žije, aby se za nás přimlouval. Držme se této naděje, v ní je naše jistota a záchrana. Věřme, a spatříme Boží slávu. [508]

83. kapitola — Na cestě do Emaus

Pozdě odpoledne v den vzkříšení šli dva učedníci do Emaus, vesnice asi dvanáct kilometrů vzdálené od Jeruzaléma. Tito učedníci neměli v Kristově díle žádné významné postavení, ale upřímně v Krista věřili. Přišli do města na oslavu Velikonoc a události, které se tam právě odehrály, je velmi znepokojily. Ráno se doslechli, že Ježíšovo tělo se ztratilo z hrobu. Donesly se k nim i zprávy o ženách, které viděly anděly a setkaly se s Ježíšem. Učedníci šli nyní domů rozjímat a modlit se. Byli smutní jako nikdy předtím. Mluvili spolu o výslechu a ukřižování. Kráčeli ve stínu kříže bez víry a bez naděje.

Po chvíli se k nim připojil nějaký cizinec. Byli tak ponořeni do svého zármutku a zklamání, že si jej ani pořádně nevšimli. Pokračovali v rozhovoru a sdělovali si své myšlenky. Uvažovali o Kristově učení a bylo zřejmé, že nejsou schopni je pochopit. Když probírali, co se stalo, chtěl je Ježíš potěšit. Viděl, jak jsou smutní, a chápal jejich zmatené a rozporuplné představy, které je přivedly k myšlence: Může být člověk, který se nechal tak ponížit, Kristus? Nedokázali potlačit svoji lítost a rozplakali se. Ježíš věděl, že jej milují. Chtěl jim setřít slzy, utěšit je a naplnit radostí. Nejdříve je však musel poučit. Na jeho slova neměli nikdy zapomenout.

Zeptal se jich: “‘O čem to spolu cestou rozmlouváte?’ Oni zůstali stát plni zármutku. Jeden z nich, jménem Kleofáš, mu odpověděl: ‘Ty jsi asi jediný z Jeruzaléma, kdo neví, co se tam v těchto dnech stalo!’” Potom se rozpovídali o tom, jak se zklamali ve svém Mistru, který byl “prorok mocný slovem i skutkem před Bohem i přede vším lidem”, kterého však “velekněží a členové rady vydali, aby byl odsouzen na smrt, a ukřižovali ho”. S rozechvělými rty a s bolestí v srdci zklamaně dodali: “A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael. Ale už je to dnes třetí den, co se to stalo.” **Lukáš 24,17-21.**

Bylo zvláštní, že tito učedníci si nevzpomněli, co Kristus za svého života na zemi říkal, a neuvědomili si, že události, které se právě staly, předpověděl. Nenapadlo je, že poslední část jeho pro-

roctví se naplní stejně jako první a že třetího dne vstane z mrtvých. To si měli zapamatovat především. Kněží a přední muži na to nezapomněli. Druhého dne, “v den po pátku, shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta a řekli: ‘Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl ještě za svého života: »Po třech dnech budu vzkříšen.«’” **Matouš 27,62.63**. Učedníci však na to zapomněli.

[509]

Proroctví o Mesiáši

Ježíš jim řekl: “Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?” **Lukáš 24,25**. Učedníci se podivili a přemýšleli, kdo by ten cizinec mohl být. Čte jejich myšlenky, mluví s nimi tak upřímně, laskavě a s pochopením, jeho slova vzbuzují naději. Od chvíle, kdy byl Kristus zrazen, poprvé pocítili, že ještě mohou doufat. Začali si svého společníka lépe prohlížet, měli dojem, že mluví stejně, jako mluvil Kristus. Byli ohromeni a jejich srdce se naplnila radostným očekáváním.

Kristus jim vysvětloval texty Písma, které se vztahují k jeho osobě. Začal od samého počátku biblických dějin, tedy od Mojžíše. Kdyby se jim byl dal hned poznat, uklidnili by se. Měli by takovou radost, že už by je nic jiného ani nezajímalo.

Ježíš jim však musel objasnit význam předobrazů a starozákonních proroctví, která o něm podávala svědectví. Na nich měla být založena jejich víra. Nepředvedl jim žádný zázrak, ale vysvětloval jim Písmo. Učedníci považovali Kristovu smrt za konec všech svých nadějí. Spasitel jim však z proroctví ukázal, že právě jeho smrt je největším opodstatněním jejich víry.

Ukázal jim, jaký význam má starozákonní zvěst jako svědectví o jeho poslání. Mnozí křesťané v dnešní době odmítají Starý zákon v domněnku, že již ztratil svou platnost. To však Kristus neučil. Vážil si jej natolik, že řekl: “Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.” **Lukáš 16,31**.

Prostřednictvím patriarchů a proroků Kristus oslovuje lidi od Adama až do konce času. Spasitel se zjevuje ve Starém zákoně, právě tak jako v Novém. Světlo z prorockých časů jasně osvětluje Kristův život i poselství Nového zákona. Kristovy zázraky nepochybně dokazují jeho božství, ale pádnější doklady o tom, že Ježíš

[510]

je Vykupitelem světa, získáme srovnáním starozákonních proroctví s obsahem Nového zákona.

Na základě proroctví Kristus vysvětlil učedníkům význam svého vtělení a poslání na zemi. Jejich představy, podle nichž Mesiáš na přání lidu usedne na trůn a převezme královskou moc, byly mylné. Toto falešné očekávání bránilo správnému pochopení Kristova sestoupení z trůnu nejvyšší slávy do nejponíženějšího postavení, jaké mohl zaujmout. Kristus chtěl, aby jeho učedníci měli ve všech ohledech správné a jasné představy. Bylo třeba, aby podle svých možností co nejlépe pochopili i kalich utrpení, který byl pro něho připraven. Vysvětlil jim, že hrozný zápas, který zatím nedokázali pochopit, byl naplněním smlouvy uzavřené ještě před stvořením světa. Kristus musel zemřít, stejně jako musí zemřít každý přestupník zákona, který setrvává v hříchu. To vše se muselo stát. Boj však neskončí porážkou, ale slavným věčným vítězstvím. Ježíš jim řekl, že pro záchranu světa před hříchem je třeba udělat vše. Ježíšovi následovníci musí být pevní a vytrvalí, musí žít a pracovat stejně jako on.

Kristus mluvil s učedníky a působil na jejich mysl, aby pochopili Písmo. Učedníci byli sice unavení, ale rozhovor neustával. Spasitel jim předkládal slova života a jistoty. Jejich duchovní zrak byl však ještě zastřený. Když jim Kristus říkal o zničení Jeruzaléma, dojímal je zánik města až k pláči. Stále si neuvědomovali, kdo je doprovází. Ani je nenapadlo, že Ježíš, o kterém rozmlouvají, jde vedle nich. Kristus o sobě hovořil jako o někom jiném. Mysleli si, že je jedním z poutníků, kteří se zúčastnili slavnosti a vracejí se domů. Ubíral se úzkou kamenitou cestou stejně opatrně jako oni a chvílemi se s nimi zastavil, aby si odpočinuli. Kráčeli po horské stezce a Kristus, který měl již brzy zaujmout místo po Boží pravici a který mohl říci: “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi” (**Matouš 28,18**), šel vedle nich.

Učedníci poznávají Ježíše

Slunce již zapadlo, a než se poutníci dostali do vesnice, přestali už lidé na poli pracovat. Když se učedníci chystali vejít do svého domova, zdálo se, že cizinec má v úmyslu jít dál svou cestou. Učedníci však cítili, že je k němu něco táhne. Chtěli se od něho dozvědět víc. Řekli mu: “Zůstaň s námi.” Zdálo se, že pozvání nepřijme, a tak ho

začali přemlouvat: “Vždyť už je k večeru a den se schyluje.” Kristus jim nakonec vyhověl: “Vešel tedy a zůstal s nimi.” **Lukáš 24,29.**

Kdyby jej učedníci tak naléhavě nezvali, nedozvěděli by se, že je na cestě doprovázel zmrtevýchvstalý Pán. Kristus se nikdy nikomu nevnučuje. Zajímá se o ty, kdo jej potřebují. Rád navštíví i ten nejchudší dům a potěší toho nejobyčejnějšího člověka. Pokud jsou však lidé k nebeskému Hostovi lhostejní a nestojí o to, aby s nimi zůstal, jde dál. A oni o mnoho přicházejí. Neznají Krista o nic víc než učedníci, které doprovázel do Emaus. [511]

Ti pozvali hosta k večeři. Kristus se posadil do čela stolu. Vztáhl ruce a chtěl požehnat chléb, který mu předložili. Učedníci byli ohromeni. Jejich společník si počínal úplně stejně jako jejich Pán. Když se zadívali na jeho ruce, viděli rány od hřebů. Oba vykřikli: Je to Pán Ježíš. Vstal z mrtvých!

Postavili se a chtěli se mu vrhnout k nohám a vzdát mu úctu, ale zmizel jim z očí. Dívali se na místo, kde seděl Ukřižovaný, jehož tělo bylo ještě nedávno v hrobě, a říkali si: “Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?” **Lukáš 24,32.**

Takovou novinu si nemohli nechat pro sebe. Nemohli jen tak sedět a povídat si. Na hlad a únavu okamžitě zapomněli. Jídla se ani nedotkli. Plni radosti se hned vydali stejnou cestou zpátky, aby vše zvěstovali učedníkům ve městě. Cesta byla místy nebezpečná, oni však na to nedbali a rychle zdolávali příkré srázy a kluzké skály. Neviděli a ani si neuvědomovali, že je chrání ten, který je předtím doprovázel. S poutnickou holí v ruce spěchali, jak jen mohli. Rádi by však šli ještě rychleji. Zabloudili, ale zase našli cestu. Chvillemi utíkali, klopytali, ze všech sil postupovali kupředu a jejich neviditelný Průvodce byl stále s nimi.

Byla temná noc, ale jim svítilo Slunce spravedlnosti. Jejich srdce překypovala radostí. Vypadali, jako by byli v nějakém novém světě. Kristus je živý Spasitel. Už ho nebudou oplakávat jako mrtvého. Kristus je vzkříšen, opakovali stále znovu a znovu a nesli radostné poselství zarmouceným učedníkům. Chtěli jim vyprávět, co podivuhodného zažili na cestě do Emaus a kdo je doprovázel. Zvěstovali tu nejvýznamnější zprávu, jakou kdy svět dostal, radostnou novinu, na níž závisí naděje lidstva v tomto čase i na věčnosti. [512]

84. kapitola — Setkání s učedníky

Oba učedníci dorazili k Jeruzalému a vešli do města východní branou, která je o svátcích otevřena i v noci. V domech je tma a ticho. Za svitu vycházejícího měsíce poutníci procházejí úzkými uličkami. Míří do horní místnosti, kde Ježíš trávil poslední chvíle večer před svou smrtí. Vědí, že tam najdou své bratry. Vědí také, že i když už je pozdě, učedníci nebudou spát, dokud nezjistí, co se s Kristovým tělem stalo. Dveře místnosti jsou důkladně zavřené. Klepou, ale nikdo neotvírá. Všude je ticho. Když se ohlásí jménem, dveře se opatrně otevřou a oni vstupují spolu s Neviditelným dovnitř. Potom se dveře zase zavřou, aby se do místnosti nedostali žádní zvědové.

Poutníci vidí, že všichni jsou překvapení a rozrušení. Svými hlasy vzdávají Bohu díky a chválu. Říkají: Pán skutečně vstal a ukázal se Šimonovi. Oba učedníci ještě celí udýchaní po namáhavé cestě vyprávějí, jak podivuhodně se jim Ježíš zjevil. Sotva domluvili, prohlásili někteří z učedníků, že tomu nemohou uvěřit. Připadalo jim to příliš krásné, než aby to mohla být pravda. Najednou se mezi nimi objevila nějaká postava. Všichni se na ni podívali. Nikdo neslyšel ani klepání, ani žádné kroky. Jsou zaskočeni, nevědí, co to má znamenat. Potom slyší hlas. Není to nikdo jiný než jejich Mistr. Jasně a zřetelně jim říká: “Pokoj vám.” **Jan 20,19.**

“Zděsili se a byli plni strachu, poněvadž se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: ‘Proč jste tak zmateni a proč vám takové věci přicházejí na mysl? Podívejte se na mé ruce a nohy: vždyť jsem to já. Dotkněte se mne a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jako to vidíte na mně.’ To řekl a ukázal jim ruce a nohy.” **Lukáš 24,37-40.**

Viděli na nich stopy po hřebech. Poznali jeho jedinečný a nenapodobitelný hlas. “Když tomu pro samou radost nemohli uvěřit a jen se divili, řekl jim: ‘Máte tu něco k jídlu?’ Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a pojedl před nimi.” “Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána.” **Lukáš 24,41-43; Jan 20,20.** Nevěru vystřídala víra a radost. Víтали zmrtvýchvstalého Spasitele s pocity nevýslovného štěstí.

Při Ježíšově narození zvěstoval anděl pokoj zemi a lidem dobrou vůli. Tentokrát se Spasitel poprvé po svém vzkříšení zjevil učedníkům a oslovil je požehnáním: “Pokoj vám.” Ježíš je vždy ochoten udělit pokoj lidem, které tíží pochybnosti a strach. Čeká, že mu otevřeme bránu svého srdce a pozveme ho, aby s námi zůstal. Sám říká: “Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.” **Zjevení 3,20.**

[513]

Ježíšovo vzkříšení představuje konečné zmrtvýchvstání všech, kdo zemřeli v Pánu. Učedníci poznali tvář zmrtvýchvstalého Spasitele, jeho chování i řeč. Tak jako vstal z mrtvých Ježíš, mají vstát i lidé, kteří zesnuli v něm. Jednou poznáme své přátele stejně, jako učedníci poznali Ježíše. I kdyby je nemoc v tomto smrtelném životě nějak poznamenala, změnila nebo znetvořila, vstanou dokonale zdraví a krásní. Jejich totožnost však zůstane i v oslaveném těle plně zachována. Potom poznáme a budeme poznáni (**1. Korintským 13,12**). V tváři zářící světlem, které vychází z Ježíšovy tváře, poznáme obličej své milovaných.

Když se Ježíš setkal s učedníky, připomněl jim, co řekl před svou smrtí, že se totiž musí naplnit vše, co je o něm psáno v Mojžíšově zákoně, prorocích a žalmech. “Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: ‘Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. Vy jste toho svědky.’” **Lukáš 24,45-48.**

Učedníci si začali uvědomovat podstatu a rozsah svého poslání. Měli světu zvěstovat obdivuhodné pravdy, které jim Kristus svěřil. Byli svědky jeho života, smrti, vzkříšení a prorockých předpovědí, které na tyto události poukazovaly. Poznali svatost Božího zákona, tajemství plánu spasení a Ježíšovu moc odpouštět hříchy. To vše měli zvěstovat světu. Měli hlásat evangelium pokoje a spasení skrze pokání a Spasitelovu moc.

Pověření apoštolů

“Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: ‘Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.’” **Jan 20,22.23.** Duch svatý se zatím plně neprojevil, protože Kristus ještě nebyl oslaven. Hojnější vylití Ducha

mělo přijít až po Kristově nanebevstoupení. Dokud jej učedníci nepřijali, nemohli plnit své poslání a zvěstovat evangelium světu. Nyní jej dostali pro zvláštní účel. Kristus na ně vylil svého Ducha, aby mohli plnit apoštolské povinnosti v církvi. Svěřil jim jedno z nejsvětějších poslání a chtěl, aby si uvědomili, že bez Ducha svatého nemůže být dokonáno.

Duch svatý je principem duchovního života v člověku. Přijetí Ducha znamená přijetí Kristova života. Kdo jej přijímá, přijímá i Kristovy vlastnosti. Představiteli církve a jejími služebníky mohou být jen lidé, které vyučil sám Bůh a ve kterých přebývá Duch svatý, lidé, v jejichž životě se projevuje Kristův život.

[514] Kristus řekl: “Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.” Jan 20,23. Těmito slovy Kristus nikomu nedovoluje soudit druhé. V Kázání na hoře to zakázal. Toto právo má jen Bůh. Na církevní organizaci však klade zodpovědnost za jednotlivé členy. Povinností církve je napomínat, poučovat, a pokud je to možné, napomáhat k nápravě každému, kdo upadne do hříchu. Pán říká: “Usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování.” 2. Timoteovi 4,2. S přestupníkem jednež čestně. Varuj každého, kdo je v nebezpečí. Nikomu nedovoluj, aby klamal sám sebe. Nazývej hřích pravým jménem. Připomínej, co Bůh řekl o lži, přestupování soboty, krádeži, modloslužbě a dalších nepravostech. “Ti, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl na království Božím.” Galatským 5,21. Pokud budou i nadále žít v hříchu, bude i v nebesích platit soud, který jim z Božího slova oznámíte. Rozhodnou-li se pro hřích, vzdávají se Krista; pokud církev nechce znevážit svého Pána, musí dát najevo, že jejich jednání neschvaluje. K hříchu se musí vyjádřit stejně jako Bůh a podle Božích pokynů se s ním musí vypořádat. Potom bude její rozhodnutí uznáno i v nebi. Ten, kdo pohrdá autoritou církve, pohrdá autoritou samotného Krista.

První část verše: “Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny,” zní poněkud příznivěji. Především to mějte na paměti. Pracujete-li pro bloudící, musíte jejich pohled obracet na Krista. Duchovní pastýři by měli s láskou pečovat o Pánovo stádo. Lidi, kteří jsou na scestí, by měli seznamovat se Spasitelovou odpouštějící milostí. Každého hříšníka by měli povzbuzovat, aby činil pokání a věřil v Pána, který mu může odpustit. Na základě Božího slova by jim měli

řící: “Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očistí uje nás od každé nepravosti.” **1. Janův 1,9**. Pro ty, kdo litují svých hříchů, platí: “Opět se nad námi slituje, rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hříchy.” **Micheáš 7,19**.

Církev by měla vděčně přijímat pokání hříšníka a vyvádět jej ze tmy nevěry do světla víry a spravedlnosti. Jeho třesoucí se ruku by měla vložit do láskyplné ruky Ježíše. Takové odpuštění schvaluje i nebe.

Pouze v tomto smyslu má církev moc odpouštět hříchy hříšníkům. Odpuštění je možné získat jen prostřednictvím Kristových zásluh. Žádný člověk ani žádná lidská instituce nemá moc zbavit člověka viny. Kristus pověřil učedníky, aby v jeho jménu zvěstovali odpuštění hříchů všem národům. Oni sami však nedostali moc odstranit třeba jen jednu skvrnu hříchu. Kromě Ježíšova jména není “jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni”. **Skutky 4,12**.

Nevěřící Tomáš

Když se Ježíš poprvé setkal s učedníky v horní místnosti, nebyl mezi nimi Tomáš. Slyšel sice o Ježíšově zmrtvýchvstání a svědčilo o něm i mnoho důkazů, ale jeho srdce bylo plné tmy a nevíry. Vyprávění učedníků o neobyčejných zjeveních vzkříšeného Spasitele jej uvádělo do ještě většího zoufalství. Pokud Ježíš skutečně vstal z mrtvých, není už žádná naděje na nastolení pozemského království. Uráželo jej také, že se Mistr zjevil všem učedníkům kromě něho. Byl odhodlán neuvěřit a celý týden přemýšlel o svém zoufalství. Ve světle víry a naděje jeho bratrů se mu zdálo být ještě bezvýchodnější. [515]

V té době opakovaně prohlašoval: “Dokud nevidím na jeho ruku stopy po hřebech a dokud nevložím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím.” **Jan 20,25**. Nechtěl se dívat očima svých bratrů a uvěřit na základě jejich svědectví. Svého Pána hluboce miloval, ale nechal se ovládnout žárlivostí a nevírou.

Někteří učedníci se tehdy v horní místnosti na čas usadili a kromě Tomáše se tam večer všichni scházeli. Jednou se i Tomáš rozhodl mezi ně zavítat. Navzdory své nevěře měl v sobě přece jen malou jiskru naděje, že by ony radostné zvěsti mohly být pravdivé.

Při večeři učedníci probírali důkazy, které jim Kristus ukázal v proctvích. “Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: ‘Pokoj vám.’” Jan 20,26.

Potom se obrátil k Tomášovi: “Polož svůj prst sem, pohled’ na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuji a věř!” Jan 20,27. Jeho slova naznačují, že věděl, o čem Tomáš přemýšlel a co říkal. Pochybující učedník si uvědomil, že Ježíše nikdo z učedníků celý týden neviděl. Nikdo mu tedy nemohl říci o jeho nevěře. Uznal Spasitele, který před ním stál, za svého Pána. Už žádný důkaz nežádal. Zaradoval se a vrhl se Ježíšovi k nohám s vyznáním: “Můj Pán a můj Bůh.” Jan 20,28.

Ježíš jeho vyznání přijal, ale s láskou mu vytkl jeho nevíru: “Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.” Jan 20,29. Ježíše by více potěšilo, kdyby Tomáš uvěřil na základě svědectví ostatních učedníků. Kdyby se dnes měl svět řídit Tomášovým příkladem, nikdo by ve spasení neuvěřil, protože všichni mohou přijmout Krista jen na základě svědectví druhých.

Mnozí lidé stále pochybují a vymlouvají se, že kdyby se oni setkali s takovým svědectvím, jaké předložili Tomášovi jeho bratři, jistě by uvěřili. Neuvědomují si, že se jim nabízí nejen tento důkaz, ale i mnoho dalších. Lidé, kteří stejně jako Tomáš vyčkávají, až již nebudou mít žádný důvod k pochybnostem, nikdy neuvěří. Jen se postupně utvrdí ve své nevěře. Mnozí mají před očima jen stinné stránky života, stále reptají a naříkají. Ani si neuvědomují, co dělají. Zásévají kolem sebe semeno pochybností a budou sklízet jeho plody. V době, kdy budou víru a důvěru nejvíce potřebovat, zjistí, že už nejsou schopni ani doufat, ani věřit.

Postojem k Tomášovi dal Ježíš svým následovníkům poučení. Názorně ukázal, jak bychom se měli chovat k lidem, kteří mají slabou víru a zabývají se především svými vlastními pochybnostmi. Ježíš nezasypal Tomáše výčitkami ani se s ním nepřel. Sám se mu zjevil. Tomáš byl velmi nerozumný, když si stanovoval podmínky pro svou víru. Ježíš však svou nekonečnou láskou a porozuměním všechny překážky nevěry odstranil. Sporem se nevěra téměř nikdy nevyřeší. Většinou se jen utvrdí a hledá nové důvody a výmluvy. Představujme Ježíše jako Ukřižovaného Spasitele v jeho lásce a milosrdenství. Potom se z mnoha váhavých úst ozve Tomášovo

[516] vyznání: “Můj Pán a můj Bůh.”

85. kapitola — Znovu u jezera

Ježíš rozhodl, že se s učedníky setká v Galileji. Jakmile skončil velikonoční týden, vydali se učedníci na cestu. Kdyby se nezúčastnili slavnosti v Jeruzalémě, mohl by to někdo považovat za projev nepřátelství či kacířství. Proto tam zůstali až do konce. Potom se s radostí vraceli domů, aby se setkali se Spasitelem, jak jim vzkázal.

Bylo jich celkem sedm. Na sobě měli obyčejný rybářský oděv. Byli chudí na pozemské statky, ale bohatí poznáním pravdy a životem v ní. To byl v Božích očích ten nejdůležitější předpoklad učitelského povolání. Nikdy nestudovali v prorockých školách, ale tři roky se učili u největšího Učitele, jakého svět kdy poznal. Pod jeho vedením dosáhli takového vzdělání, moudrosti a ušlechtilosti, že mohli k poznání pravdy přivádět další lidi.

Značnou část své pozemské služby strávil Kristus v blízkosti Galilejského jezera. Když se tam učedníci shromáždili na klidném a nerušeném místě, všechno kolem jim připomínalo Spasitele a jeho mocné skutky. Na tomto jezeře se v minulosti třásli hrůzou z příboje rozbouřených vln, které je chtěly pohltit. Ježíš k nim tehdy přišel po vodě a zachránil je. Bouře na jeho slovo ustala. Viděli i místo, kde Ježíš několika chleby a rybami nasytil deset tisíc lidí. Nedaleko se rozprostíralo Kafarnaum, kde Pán vykonal mnoho zázraků. Učedníci se rozhlíželi po krajině a v mysli se jim okamžitě vybavovaly vzpomínky na Spasitelova slova a skutky.

Byl příjemný večer. Petr, který měl stále ještě rád loď a rybaření, navrhl, aby se vydali na jezero a spustili síť. Všichni souhlasili a ochotně se k němu přidali. Potřebovali již nějaké jídlo a oblečení. Úspěšný noční rybolov by jim v tom mohl pomoci. Vypluli tedy na své lodi, ale nic nechytili. Celou noc se zbytečně namáhali. Dlouhé hodiny mluvili o nepřítomném Pánu a vzpomínali na podivuhodné události, které s ním při jeho službě u jezera prožili. Přemýšleli o tom, co s nimi bude. Vyhlídky, které se před nimi otevíraly, nebyly zrovna radostné.

[517] Celou dobu je z břehu sledoval osamělý pozorovatel. Učedníci ho však neviděli. Konečně začalo svítat. Lod' byla jen kousek od břehu a učedníci si všimli cizince, který tam stál. Zeptal se jich: “‘Nemáte něco k jídlu?’ Odpověděli: ‘Nemáme.’ Řekl jim: ‘Hod'te síť na pravou stranu lodi, tam ryby najdete.’ Hodili síť a nemohli ji ani utáhnout pro množství ryb.” **Jan 21,5.6.**

Jan cizince poznal a zavolal na Petra: “To je Pán.” **Jan 21,7.** Petr měl takovou radost, že hned skočil do vody a za chvíli už stál u svého Mistra. Ostatní zůstali na lodi a dopluli ke břehu se sítí plnou ryb. “Když vstoupili na břeh, spatřili ohniště a na něm rybu a chléb.” **Jan 21,9.**

Byli tak překvapení, že se ani neptali, kde se tam vzal oheň a jídlo. Ježíš jim řekl: “Přineste několik ryb z toho, co jste nalovili!” **Jan 21,10.** Petr spěchal k síti a pomáhal ostatním vytáhnout ji na břeh. Když bylo vše připraveno, pozval Ježíš učedníky k jídlu. Lámal pokrm a podával jim ho. Všichni jej poznali. Vzpomínali na nasycení pětitisícového zástupu na úpatí hory. Zmocnila se jich však tajemná bázeň a jen tiše hleděli na zmrtvýchvstalého Spasitele.

V mysli se jim živě vybavila chvíle, kdy je Ježíš u jezera vyzval, aby jej následovali. Pamatovali si, jak na jeho pokyn veslovali do hluboké vody, spustili síť a chytili tolik ryb, že se síť trhala. Potom je Ježíš vybídl, aby opustili své rybářské lodě. Slíbil, že z nich udělá rybáře lidí. Nyní zázrak zopakoval, aby jim celou událost připomněl. Přál si, aby se jim nesmazatelně vryla do paměti. Znovu potvrdil poslání učedníků. Chtěl, aby pochopili, že jeho smrt je nezbytná zodpovědnosti, kterou jim svěřil. V budoucnu už s nimi sice neměl osobně být a oni už se neměli živit svým původním povoláním, ale zmrtvýchvstalý Spasitel se o ně chtěl i nadále starat. Budou konat jeho dílo a on jim zajistí vše, co budou potřebovat. Úmyslně jim přikázal hodit síť na pravou stranu lodi. Právě na té straně stál na břehu i on. Byla to strana víry. Pokud budou pracovat s ním a spojovat své lidské úsilí s jeho mocí, budou mít vždy úspěch.

Tři otázky pro Petra

Kristus jim chtěl dát ještě další ponaučení, zvláště Petrovi. Petr, který dříve tak horlivě vyznával svoji věrnost, Pána zapřel. Potupil jej a ztratil důvěru ostatních učedníků. Ti si mysleli, že již mezi ně

nebude moci dále patřit. On sám si uvědomoval, že se zpronevěřil svěřenému dílu. Dříve než bude znovu povolán k apoštolskému poslání, musí přede všemi dokázat, že svého činu lituje. Jinak by tento hřích mohl mařit jeho působení jako Kristova služebníka, i kdyby se z něho kál. Spasitel mu dal příležitost, aby si znovu získal důvěru bratrů a aby, pokud možno, napravil potupu, kterou evangelium způsobil.

To je poučení pro všechny Kristovy následovníky. Evangelium v ničem neustupuje zlu. Neomlouvá hřích. Tajné přestoupení má být tajně vyznáno Bohu. Veřejný hřích vyžaduje veřejné vyznání. Pohana jako následek uředníkovy hříchu dopadá na Krista. Satan v takovém případě jásá a slabší povahy se pohoršují. Uředník má udělat vše pro to, aby upřímným veřejným pokáním pohanu smazal.

Když Kristus a uředníci na břehu jezera jedli, řekl Spasitel Petrovi: “Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?” (Jan 21,15) a ukázal na jeho bratry. Petr kdysi řekl: “Kdyby všichni od tebe odpadli, já nikdy ne!” Matouš 26,33. Tentokrát o sobě mluvil střízlivěji: “Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.” Jan 21,15. V jeho odpovědi nebylo žádné horlivé ujištění o tom, že jeho láska je větší než láska ostatních uředníků. Petr svou oddanost nijak nehodnotil. Posouzení nechal na Ježíši, který zná všechny pohnutky srdce. Řekl jen: “Ty víš, že tě mám rád.” A Ježíš odvětil: “Pas mé beránky.” Jan 21,15.

[518]

Ježíš se jej ještě jednou zeptal: “Šimone, synu Janův, miluješ mne?” Už se neptal, zda jej Petr miluje víc než ostatní. A Petr odpověděl stejně jako předtím, bez zvláštního ujištění: “Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.” Ježíš mu řekl: “Bud’ pastýřem mých ovčí!” Spasitel jej zkoušel ještě potřetí: “Šimone, synu Janův, máš mne rád?” Petr zesmutněl, myslel si, že Ježíš pochybuje o jeho lásce. Věděl, že Pán má důvod mu nedůvěřovat, a s bolestí v srdci odpověděl: “Pane, ty víš všecko, ty víš také, že tě mám rád.” Na to mu Ježíš řekl: “Pas mé ovce!” Jan 21,16.17.

Petr třikrát veřejně zapřel svého Pána a Ježíš se třikrát nechal ujistit o jeho lásce a věrnosti, třikrát položil Petrovi otázku, která zraňovala jeho srdce jako ostrý šíp. Odhalil ostatním uředníkům hloubku Petrovy lítosti a ukázal, jak opravdově se tento dříve chvástavý muž pokořil.

Petr byl přirozeně ukvapený a vznětlivý a satan obrátil tyto vlastnosti proti němu. Krátce předtím, než selhal, mu Ježíš řekl: “Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.” **Lukáš 22,31.32.** Tato chvíle přišla, Petr se očividně obrátil. Jeho odpovědi na Kristovy otázky nebyly ukvapené ani sebejisté. Petr se pokořil a činil pokání. Díky tomu byl pro pastýřskou službu lépe připraven než kdykoliv předtím.

Když Kristus znovu povolal Petra do své služby, uložil mu nejprve pást beránky. V tomto směru měl Petr jen nepatrné zkušenosti. Úkol vyžadoval velkou pozornost, lásku, trpělivost a vytrvalost. Petr měl sloužit lidem, kteří právě uvěřili. Měl učit nevzdělané, otevírat jim Písmo a vychovávat je k užitečné práci v Kristově díle. Petr zatím nebyl na toto poslání dostatečně připraven a ani nechápal jeho význam. Ježíš mu však tuto odpovědnost svěřil. Trpká zkušenost a pokání Petra pro tuto službu náležitě připravily.

Před svým selháním mluvil Petr často ukvapeně a neuváženě. Vždy ochotně opravoval druhé a svůj názor vyjadřoval dřív, než si jej stačil promyslet nebo než si ujasnil, co chce vlastně říci. Po svém obrácení byl však úplně jiný. Horlivost mu sice zůstala, ale usměrňovala ji Kristova milost. Petr už nebyl prudký, sebejistý ani povýšený. Byl z něho klidný, ukázněný a učenlivý křesťan. Byl schopen pást beránky i ovce Kristova stáda.

[519] Spasitelův postoj k Petrovi byl poučením nejen pro samotného Petra, ale i pro ostatní učedníky. Ukazoval jim, že s hříšníky mají jednat trpělivě, soucitně a s láskou jim odpouštět. Petr sice svého Pána zapřel, ale Ježíš jej nikdy nepřestal milovat. Podobně má i každý pastýř milovat svěřené ovce a beránky. Petr si měl být vědom své vlastní slabosti, nezapomínat na svůj pád a zacházet se stádem tak laskavě, jako Kristus zacházel s ním.

Otázka, kterou Kristus Petrovi položil, byla velmi důležitá. Pán vyslovil jedinou podmínku nutnou pro to, aby člověk mohl být jeho učedníkem a pracovat v jeho službě. Zeptal se: “Miluješ mne?” Lásky je totiž tím nejdůležitějším předpokladem. I kdyby byl Petr ve všem dokonalý, bez lásky ke Kristu by nemohl být věrným pastýřem Pánova stáda. Vzdělání, laskavost, výmluvnost, vděčnost a horlivost sice napomáhají úspěchu díla, ale bez Ježíšovy lásky v srdci nemůže křesťan ve službě obstát.

Budoucnost Petra a Jana

Ježíš odešel s Petrem do ústraní. Chtěl s ním mluvit mezi čtyřma očima a něco mu připomenout. Před svou smrtí mu řekl: “Kam já jdu, tam mne nyní následovat nemůžeš; budeš mne však následovat později.” Petr se ptal: “Pane, proč tě nemohu nyní následovat? Svůj život za tebe položím.” **Jan 13,36.37**. Když to říkal, ani jej nenapadlo, jak vysoko a jak hluboko cesta za Ježíšem povede. Přišla zkouška a Petr zklamal, měl však znovu příležitost svou lásku ke Kristu dokázat. Spasitel mu odhalil budoucnost, aby jej posílil pro jeho poslední zkoušku víry. Řekl mu, že svého Pána skutečně bude následovat. Stane se tak v době, kdy bude mít za sebou užitečně prožitý život a bude již zesláblý věkem. “‘Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.’ To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha.” **Jan 21,18.19**.

Kristus Petrovi odhalil, jak zemře. Předpověděl mu i rozepjaté ruce na kříži. Potom ho znovu vyzval: “Následuj mne!” **Jan 21,19**. Zjevení pravdy Petra neodradilo. Pro svého Pána byl ochoten podstoupit jakoukoli smrt.

Až dosud znal Petr Krista jen jako člověka a mnoho lidí v dnešní době jej vidí také tak. To se však mělo změnit. Petr poznal, že Ježíš není jen jedním z lidí. Zpočátku jej miloval jako člověka, jako nebem vyslaného učitele, později jej miloval jako Boha. Pochopil, že Kristus je mu vším ve všem. Teprve tehdy byl připraven podílet se na obětavé službě svého Pána. Když jej na sklonku života přivedli ke kříži, ukřižovali ho na jeho vlastní žádost hlavou dolů. Trpět stejně jako Mistr považoval Petr za příliš velkou poctu.

Slova “Následuj mne!” pro Petra mnoho znamenala. Skrývalo se v nich poučení nejen o jeho smrti, ale i o každém kroku jeho života. Dosud měl Petr sklon jednat nezávisle. Chtěl o Božím díle rozhodovat sám, místo aby se řídil Božím plánem. Svým ukvapeným úsilím předcházet Pána nic nedokázal. Ježíš mu řekl: “Následuj mne!” To znamená: Nepředbíhej mě! Jen tak nebudeš proti satanovým zástupům sám. Nech mě jít před sebou, a nepřítel tě nepřemůže.

Když Petr kráčel vedle Ježíše, všiml si, že Jan jde za nimi. Chtěl znát i jeho budoucnost, a proto se Ježíše zeptal: “Pane, co bude s ním?” Ježíš mu odpověděl: “Jestliže chceš, aby tu zůstal, dokud

[520] nepřijdu, není to tvá věc. Ty mne následuj!” **Jan 21,21.22.** Petr si měl uvědomit, že Pán mu zjeví vše, co je pro něho třeba. Povinností každého jednotlivce je následovat Krista a zbytečně se nestarat o úkol svěřený druhým. Slovy: “Jestliže chci, aby tu zůstal, dokud nepřijdu,” Ježíš neřekl, že Jan bude žít až do druhého příchodu. Pouze potvrdil svou svrchovanost a zdůraznil, že i kdyby chtěl, aby se tak stalo, v žádném případě by to nemělo mít vliv na Petrovo dílo. Budoucnost Jana i Petra byla v rukou jejich Pána. Oba jej měli poslušně následovat.

Mnozí lidé se dnes chovají podobně jako Petr. Starostlivě se zajímají o záležitosti a povinnosti druhých, a přitom jsou v nebezpečí, že zanedbají své vlastní. Naším úkolem je hledět na Krista a následovat ho. V životě lidí kolem sebe najdeme chyby, špatné povahové vlastnosti, slabosti, kterým podléhají. V Kristu se však shledáme s dokonalostí. Budeme-li hledět na něho, budeme proměněni.

Jan se dožil vysokého věku. Byl svědkem zničení Jeruzaléma i zboření chrámu. Tyto události byly předobrazem konečné zkázy světa. Jan věrně následoval Pána až do konce svého života. Jeho odkaz církvím zní: “Milovaní, milujme se navzájem.” “Kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.” **1. Janův 4,7.16.**

Petr se znovu stal apoštolem, ale pocta a moc, které od Krista přijal, nebyly důvodem k tomu, aby se vyvyšoval nad své bratry. Kristus to jasně vyjádřil v odpovědi na Petrovu otázku: “Co bude s ním?” Řekl: “Není to tvá věc. Ty mne následuj!” Petr nebyl povolán jako hlava církve. Přízeň, kterou mu Kristus projevil tím, že mu odpustil zradu a svěřil své stádo, a Petrova věrnost v následování Krista mu získaly důvěru bratrů. Měl v církvi velký vliv. Na naučení, které mu Kristus předal u Galilejského jezera, Petr do konce života nezapomněl. Z moci Ducha svatého napsal církvím:

[521] “Starší mezi vámi napomínám, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: Starejte se jako pastýři o Boží stádce u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zištnosti, ale s horlivou ochotou, ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem. Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevadnoucího vavřínu slávy.” **1. Petrův 5,1-4.**

86. kapitola — Poslední setkání

Krista už dělil od nebeského trůnu jen krok. Než odešel, připomněl učedníkům jejich poslání. Řekl: “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.” **Matouš 28,18.19.** “Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.” **Marek 16,15.** Často jim ta slova opakoval, aby lépe pochopili jejich význam. Nebeské světlo mělo jasnými a zářivými paprsky svítit na všechny obyvatele země, na urozené i ponížené, na bohaté i chudé. Učedníci měli spolupracovat se svým Vykupitelem na záchraně světa.

Kristus již svěřil toto poslání svým dvanácti následovníkům v horní místnosti, tentokrát jím však chtěl pověřit ještě více lidí. Na jedné z galilejských hor se sešli všichni věřící, kteří vůbec mohli být svoláni. Čas a místo setkání určil sám Kristus ještě před svou smrtí. Anděl u hrobu připomněl učedníkům jeho slova o tom, že se s nimi setká v Galileji.

Slib byl znovu opakován i věřícím, kteří se o Velikonocích sešli v Jeruzalémě. Ti jej potom zvěstovali osamělým jednotlivcům truchlícím nad smrtí svého Pána. Všichni netrpělivě čekali, až se s Ježíšem setkají. Přicházeli oklikami ze všech směrů, aby nevzbudili podezření žárlivých nepřátel. Byli plni dychtivého očekávání a sdělovali si, co nového se o Ježíši doslechli.

Ve stanovený čas se na úpatí hory sešlo asi pět set věřících v menších skupinkách. Chtěli se od těch, kdo Ježíše viděli po jeho zmrtvýchvstání, dozvědět co možná nejvíce. Učedníci chodili od jednoho hloučku k druhému a vydávali svědectví o všem, co viděli a slyšeli, a vykládali Písmo, jako to dříve dělal on. Tomáš se přiznal ke své nevěře a vyprávěl, jak ho Spasitel zbavil pochybností. Najednou se mezi nimi objevil Ježíš. Nikdo nevěděl, odkud přišel a jak. Mnozí ze shromážděných jej nikdy předtím neviděli. Všimli si, že má na ruku a nohu stopy po ukřižování. Z jeho tváře vyzařovalo božství. Začali se mu klanět. Někteří z nich však pochybovali. Tak tomu bude

vždy. Mnoha lidem se zdá příliš těžké uvěřit, stále mají pochybnosti. Svou nevírou se o mnoho připravují.

[522] Toto setkání bylo jediné, na kterém Ježíš po svém vzkříšení promluvil k tolika lidem. Řekl jim: “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.” **Matouš 28,18**. Učedníci se před ním skláněli, ještě než promluvil, ale slova z úst umlčených smrtí je naplnila zvláštní mocí. Ježíš byl nyní vzkříšeným Spasitelem. Mnozí na vlastní oči viděli projevy jeho moci, když uzdravoval nemocné a vítězil nad satanskými silami. Věřili, že může nastolit v Jeruzalémě své království, že je schopen potlačit všechny odpor a svou mocí vládne i přírodě. Utišil rozbouřené jezero, kráčel po jeho zčeřených vodách, křísil mrtvé. Nyní prohlásil, že je mu “dána veškerá moc”. Jeho slova přenesla pozornost posluchačů od věcí pozemských a pomíjejících k zájmům nebeským a věčným. Přivedla je k lepšímu pochopení Kristovy důstojnosti a slávy.

Do celého světa

Ježíš na úpatí hory vyhlásil, že jeho obět' za člověka je úplná a dokonalá. Podmínky smíření byly splněny. Dílo, které přišel na svět vykonat, bylo dokončeno. Odcházel k Božímu trůnu, aby přijal poctu andělských zástupů, knížectev a mocností. Začínal svou přímluvnou službu. Ve své neomezené moci pověřil své následovníky posláním: “Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” **Matouš 28,19.20**.

Židé byli povoláni k tomu, aby střežili svatou pravdu, ale farizejství z nich učinilo nejpovýšenější a nejfanatičtější národ ze všech. Kněží a přední muži se vším, co k nim patřilo — jejich oblečení, zvyky, obřady, tradice, byli překážkou šíření světla ve světě. Mysleli si, že svět, to jsou oni — Židé. Kristus však poslal své učedníky zvěstovat náboženství bez ohledu na společenskou či národnostní příslušnost, měli hlásat víru, která je přijatelná pro každého, pro lidi všech vrstev, ras a národů.

Ještě než se Kristus se svými učedníky rozloučil, objasnil jim podstatu svého království. Připomněl jim vše, co o něm již dříve řekl. Prohlásil, že jeho cílem není zřídit na zemi nějaké časně království.

Přišel založit duchovní království, a ne vládnout na Davidově trůnu jako pozemský král. Znovu před nimi otevřel Písmo a ukazoval, že vše, čím v životě na zemi prošel, bylo předem ustanoveno v nebi, Otec se Synem se na tom domluvili. Proroci pod vedením Ducha svatého vše předpověděli. Řekl jim: Vidíte, vše, co jsem vám zjevil o tom, že budu jako Mesiáš zavrhnut, se splnilo. Slova o mém ponížení a smrti se také potvrdila. Třetího dne jsem vstal z mrtvých. Pečlivě zkoumejte Písmo a poznáte, že proroctví o mé osobě se ve všech těchto věcech beze zbytku naplnila.

Kristus poslal učedníky do Jeruzaléma. Tam měli začít konat dílo, které jim svěřil. Jeruzalém byl místem, kde Ježíš projevil obdivuhodný soucit a trpělivost s lidským pokolením. Místem, kde trpěl, kde jej zavrhli a odsoudili. Jeho rodištěm bylo Judsko. Tam žil jako člověk mezi ostatními lidmi a jen málokdo věděl, jak blízko bylo nebe, když měli Ježíše mezi sebou. Učedníci měli začít plnit své poslání v Jeruzalémě.

[523]

V tomto městě Kristus mnoho vytrpěl a lidé si tam jeho díla nevážili. Učedníci by tedy mohli žádat od Ježíše nadějnější pole působnosti. Oni však nic takového neudělali. Měli obdělávat půdu, do níž Kristus zaséval. Semeno pravdy mělo vzklíčit a přinést bohatou úrodu. Učedníci se při své práci setkají s pronásledováním, žárlivostí a nenávisť Židů. Jejich Mistr to vše již zakusil a ani je to nemine. Boží milost bylo třeba nabídnout především těm, kdo Spasitele zabili.

Mnoho lidí v Jeruzalémě v Krista tajně věřilo, a mnoho se jich nechalo oklamat knězi a předními muži. I jim bylo třeba zvěstovat evangelium. Učedníci je měli vyzývat k pokání a vysvětlit jim, že odpuštění hříchů je možno získat jen skrze Krista. Pod vlivem událostí několika posledních týdnů vládlo v celém Jeruzalémě vzrušené napětí a kázání evangelia tam mohlo mocně zapůsobit. V Jeruzalémě se však dílo nemělo zastavit. Učedníci je měli nést do všech končin světa. Kristus jim řekl: Byli jste svědky toho, že jsem se celý život obětoval pro záchranu lidstva. Viděli jste, co všechno jsem pro Izrael vykonal. Nechtěli mě přijmout jako Zdroj života, kněží se mnou svévolně nakládali a zavrhli mě, jak předpověděla Písma. Přesto ještě dostanou příležitost Božího Syna přijmout. Viděli jste, že jsem otevřeně přijímal každého, kdo ke mně přišel a vyznával své hříchy. Nikoho, kdo ke mně přijde, nikdy nevyženu. Všichni, kdo chtějí,

mohou být smířeni s Bohem a obdržet věčný život. Vám, moji učedníci, svěřuji toto poselství milosti. Má být zvěstováno především Izraeli, ale potom i všem ostatním národům, jazykům, zkrátka všem lidem. Má se dostat k Židům i pohanům. Všichni, kdo uvěří, budou shromážděni v jednu církev.

Vybavení mocí

Duch svatý obdaruje učedníky neobyčejnou mocí. Jejich svědectví budou potvrzena znameními a divy. Zázraky budou konat nejen apoštolové, ale i ti, kdo jejich poselství uvěří. Ježíš řekl: “Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.” **Marek 16,17.18.**

V té době bylo travičství velmi rozšířené. Někteří lidé byli tak otrlí, že neváhali použít jedu, aby se zbavili těch, kdo jim stáli v cestě. Ježíš věděl, že toto nebezpečí bude hrozit i jeho učedníkům. Mnozí si budou myslet, že odstraňováním Božích svědků slouží Bohu. Kristus proto učedníkům slíbil ochranu i před tímto nebezpečím.

Učedníci budou mít moc, kterou Ježíš uzdravoval “každou nemoc a každou chorobu v lidu”. **Matouš 4,23.** Uzdravováním nemocí těla v Ježíšově jménu budou svědčit o jeho moci, která uzdravuje duši (**Matouš 9,6**). Učedníkům byl zaslíben i jeden nový dar. Měli kázat evangelium jiným národům a právě dar mluvit cizími jazyky jim v tom měl pomoci. Apoštolové a jejich pomocníci byli nevzdělaní lidé, [524] ale po vylití Ducha o letnicích hovořili vlastním i cizím jazykem jasně, srozumitelně, výstižně a se správnou výslovností.

Kristus tedy určil učedníkům jejich poslání. Udělal pro pokrok díla vše, co bylo třeba, a vzal na sebe zodpovědnost za jeho úspěch. Dokud ho budou učedníci poslouchat a spolupracovat s ním, nemožou selhat. Ježíš jim řekl: Jděte ke všem národům i do nejbzdálenějších koutů obydleného světa a nezapomeňte, že i tam jsem s vámi. Pracujte vždy s vírou a odvahou, já vás nikdy neopustím.

Poslání, které Kristus svěřil učedníkům, se vztahuje na všechny věřící. Zahrnuje i křesťany, kteří budou žít před koncem času. Je velkým omylem myslet si, že dílo záchrany leží jen na ustanovených kazatelích. Každý, ke komu promluvil nebeský hlas a kdo přijímá

Kristův život, je povolán zvěstovat evangelium a pracovat pro záchranu svých bližních. Proto byla založena církev a ten, kdo do ní slavnostním slibem vstoupil, se tím zavázal ke spolupráci s Kristem.

“Duch i nevěsta praví: ‘Přijď!’ A kdokoli to slyší, ať řekne: ‘Přijď!’” **Zjevení 22,17**. Každý, kdo slyší toto pozvání, má je opakovat. Nezávisle na tom, co člověk v životě dělá, by se měl především snažit získávat lidi pro Krista. Nemusí být schopen mluvit ke shromáždění, může však působit na jednotlivce. Může jim předávat učení, které od Pána přijal. Služba se neomezuje jen na kázání. Patří k ní i péče o nemocné a trpící, pomoc chudým, povzbuzování sklíčěných a malověrných. Všude kolem nás jsou lidé zatíženi vědomím viny. Lidstvo neponižují těžkosti, dřina či chudoba, ale vina a hřích. Ty s sebou přináší neklid a nespokojenost. Kristus chtěl, aby jeho služebníci pomáhali lidem, které sužuje nemoc hříchu.

Učedníci měli začít pracovat tam, kde byli. Neměli se vyhýbat ani tomu nejzatvrzelejšímu a nejbeznadějnějšímu prostředí. Podobně má každý křesťan začít se zvěstováním evangelia ve svém nejbližším okolí. I v naší vlastní rodině mohou být lidé, kteří touží po soucitu a hladovějí po chlebu života. Mohou to být i děti, které je třeba vychovávat pro Krista. Pohany máme hned za dveřmi. Všichni bychom měli věrně pracovat v místě, kde se právě nacházíme. Potom můžeme pod Božím vedením své pole působnosti rozšiřovat. Někdy se snad zdá, že práci na Božím díle omezují různé okolnosti, pokud však křesťané plní svůj úkol věrně a svědomitě, přinesou jejich úsilí ovoce i v nejdlejších koutech světa. Kristovo působení na zemi se omezovalo na zdánlivě malou oblast, a přesto se jeho poselství dostalo k zástupům lidí ve všech zemích. Bůh často používá nejjednodušších prostředků k dosažení nejlepších výsledků. Podle Božího plánu mají být všechny části jeho díla vzájemně propojené, na sobě závislé a v souladu, tak jako kolečka v soukolí. I ten nejprostší člověk se pod vedením Ducha svatého může při práci na Božím díle dotknout neviditelných strun a rozezvučet je tak, že jejich melodie bude po celé věky znít i v nejbližších koutech země.

Nesmíme však zapomínat na příkaz: “Jděte do celého světa.” Vyzývá nás, abychom pozvedli svůj zrak a zaměřili se i na kraje “ležící za vámi”. **2. Korintským 10,16**.

Kristus strhává přehradu národnostních předsudků a učí lásce ke všem lidem. Vyvádí člověka z úzkého kruhu sobeckých zájmů, boří

územní hranice a umělé společenské přehrady. Nedělá rozdíl mezi blízkými a cizími či mezi přáteli a nepřáteli. Učí nás vidět v každém trpícím člověku bratra a celý svět považovat za své pole působnosti.

Spasitel řekl: “Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky,” a prohlásil také, že “ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.” **Marek 16,17.18.**

Jeho zaslíbení je stejně velkolepé jako jeho poslání. To však neznamená, že by každý jednatel měl mít všechny dary. Duch je uděluje, “jak sám chce”. **1. Korintským 12,11.** Dary Ducha jsou však zaslíbeny každému věřícímu podle potřeby Božího díla. Zaslíbení je v dnešní době stejně mocné a spolehlivé jako za apoštolů. “Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení.” Jsou výsadou Božích dětí, jejich víra se má chopit všeho, co ji posiluje.

Dárce zdraví

“Na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.” Svět je jeden velký lazaret. Kristus přišel uzdravit nemocné a osvobodit zotročené ze satanova zajetí. V něm bylo zdraví a síla. Dával svůj život nemocným, trpícím a posedlým démony. Nikoho, kdo k němu přišel a prosil o uzdravení, neposlal pryč. Věděl, že nemocní, kteří jej žádali o pomoc, si svou chorobu zavinili sami, přesto je neodmítl. Jakmile se těchto nebohých lidí dotkla Ježíšova moc, uvědomili si svoji hříšnost a mnozí z nich byli zbaveni nejen svých tělesných neduhů, ale i nemocí své duše. Evangelium má i v dnešní době stále stejnou moc, proč bychom se tedy neměli i my dočkat stejných výsledků?

Kristus cítí s každým, kdo má nějaké trápení. Když démonské síly rozpolcují nitro člověka, Kristus trpí s ním. Prožívá zápas nemocného, kterým zmítá horečka. I dnes je ochoten uzdravovat tak, jako když žil zde na zemi. Kristovi služebníci jsou jeho zástupci a nástroji. Právě jejich prostřednictvím chce projevit svou uzdravující moc.

Učedníci si měli vzít příklad ze Spasitelova přístupu k nemocným. Při jedné příležitosti Ježíš pomazal slepému oči blátem a přikázal mu: “Jdi, umyj se v rybníce Siloe. . . On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.” **Jan 9,7.** Veliký Lékař jej mohl okamžitě uzdra-

vit svou mocí, přesto využil jednoduchých přírodních prostředků. Nevyjádřil svou podporu pro léčení pomocí léků, ale schválil použití jednoduchých a přirozených léčiv.

Mnoha nemocným, které uzdravil, řekl: “Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!” **Jan 5,14**. Ukázal tak, že nemoc je důsledkem přestupování Božích zákonů, a to jak přírodních, tak duchovních. Kdyby lidé žili v souladu se záměrem Stvořitele, nebylo by na světě tolik utrpení.

Kristus byl rádcem a učitelem starého Izraele. Stále mu připomínal, že zdraví je odměnou za poslušnost Božích přikázání. Veliký Lékař, který v Palestině uzdravoval nemocné, promlouval ke svému lidu z oblakového sloupu, radil mu, co má dělat, a oznamoval, co pro něho chce vykonat Bůh. Řekl: “Jestliže opravdu budeš poslouchat Hospodina, svého Boha, dělat, co je v jeho očích správné, naslouchat jeho přikázáním a dbát na všechna jeho nařízení, nepostihnou tě žádnou nemocí, kterou jsem postihl Egypt. Neboť já jsem Hospodin, já tě uzdravuji.” **2. Mojžíšova 15,26**. Kristus dal Izraelcům jasné pokyny pro jejich životosprávu a ujistil je, že “Hospodin od tebe odvrátí každou nemoc”. **5. Mojžíšova 7,15**. Když plnili podmínky, plnilo se i zaslíbení a “nikdo z jejich kmenů neklopýtl”. **Žalm 105,37**.

[526]

Tato poučení platí i pro nás. Kdo chce být zdravý, musí dodržovat jistá pravidla. Všichni by se s nimi měli seznámit. Bohu se nelíbí, když se člověk nezajímá o jeho zákony, ať už přírodní či duchovní. Chce, abychom s ním spolupracovali na obnově zdraví těla i duše.

Je naší povinností zvěstovat druhým, jak znovu získat a upevnit své zdraví. Nemocní by měli využívat prostředky, které Bůh nabízí v přírodě, a my bychom jim měli ukazovat na Jediného, kdo je může uzdravit.

V pevné víře bychom měli nemocné a trpící přivádět ke Kristu a učit

je důvěře ve Velikého Lékaře. Měli bychom se cele spolehnout na jeho zaslíbení a prosit jej, aby projevil svoji moc. Uzdravení je základem evangelia a Spasitel si přeje, abychom nemocným, zoufalým a trpícím oznámili, že se mohou chopit jeho síly.

Moc lásky

Kristus vždy uzdravoval mocí své lásky a my se můžeme zapojit do jeho díla jen tehdy, když tuto lásku vírou přijmeme. Nebudeme-li spojeni s Kristem, nemůžeme lidem zprostředkovat bohatý proud životodárné síly. Byla místa, kde ani Spasitel nemohl pro nevěru lidí vykonat mnoho mocných skutků. Nevěra odděluje církev od jejího nebeského Pomocníka i v dnešní době. Věřící se jen málo drží věčných pravd. Nedostatek víry v církvi Boha trápí a připravuje jej o slávu, která mu náleží.

Kristus slíbil církvi, že s ní bude, ale jeho zaslíbení platí jen tehdy, bude-li církev konat jeho dílo. Řekl: “Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky. . . Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” **Matouš 28,19.20**. Jedním ze základních předpokladů přijetí jeho moci je přijetí jeho břemena. Život církve závisí na tom, jak věrně plní poslání, kterým ji Kristus pověřil. Pokud jeho dílo zanedbává, bude duchovně slábnout a upadat. Tam, kde chybí snaha pomáhat druhým, vyhasíná láska a vytrácí se víra.

Kristus si přeje, aby jeho služebníci vychovávali církev pro dílo evangelia. Mají učit lidi, jak hledat a zachraňovat ztracené. Dělají to však? Kolik z nich se namáhá, aby roznítili hasnoucí jiskru života církve? Kolik sborů se podobá stádu nemocných beránků, o něž pečují pastýři, kteří by měli hledat ztracené ovce. Miliony a miliony lidí stále umírají bez Krista.

[527] Boží láska udělala pro člověka nekonečně mnoho a andělé se diví, že ti, kterým se jí tolik dostalo, mohou být ve své vděčnosti tak povrchní. Andělé jsou ohromeni, jak málo si lidé váží Boží lásky. Nebesa žasnou nad lidskou lhostejností k druhým. Co si o tom asi myslí Kristus? Jak by se asi cítili rodiče, kteří by se dozvěděli, že jejich dítě se ztratilo v zimě a ve sněhu, a lidé, kteří je mohli zachránit, kolem něho lhostejně prošli a nechali je zahynout? Nepřemohl by je zármutek a rozhořčení? Nespílali by těmto vrahům s hněvem silným jako jejich láska a krutým jako jejich žal? Utrpení každého člověka je utrpením Božího dítěte. Kdo nepodává pomocnou ruku hynoucím bližním, svolává na sebe spravedlivý Boží hněv. To je onen hněv Beránka. Až přijde velký den soudu, řekne Kristus těm, kdo se k němu hlásili, a přitom byli lhostejní k utrpení bližních: “Neznám vás,

odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.”
Lukáš 13,27.

Kristus učedníkům naznačil nejen pole jejich působnosti, ale dal jim i jasné poselství: “Učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal.” **Matouš 28,20.** Měli učit to, co učil Kristus. To znamená vše, co Kristus osobně řekl, ale i vše, co lidem oznámil prostřednictvím starozákonních proroků a učitelů. Nikoli však lidské učení. Pro lidské tradice, teorie a závěry ani pro církevní ustanovení nemělo být v jejich působení místo. Žádná nařízení vydaná církevními úřady do zvěsti Kristových služebníků nepatří. Poklady, které Kristus učedníkům svěřil a které měli rozdávat světu, byly zákon, proroci a záznamy o jeho vlastních slovech a činech. Kristovo jméno mělo být jejich heslem, znamením i pojátkem. Mělo být opodstatněním jejich jednání a zdrojem jejich úspěchu. Nic, co nenese Kristovo jméno, nebude v Božím království uznáno.

Evangelium nemá být zvěstováno jako prázdna teorie, ale jako skutečná moc, která mění život. Bůh chce, aby lidé, kteří obdrželi jeho milost, svědčili o jeho moci. Rád přijímá i ty nejhorší hříšníky a, jsou-li ochotni činit pokání, vede je svým Duchem. Svěřuje jim důležitý úkol. Vysílá je do tábora nevěřících s poselstvím o své nekonečné milosti. Chce, aby jeho služebníci svědčili o tom, že jeho milostí se lidé mohou změnit a získat podobnou povahu jako Kristus. Mohou si být jisti Boží láskou a radovat se z ní. Bůh chce, abychom hlásali, že nemůže být spokojen, dokud se lidstvo neobrátil a znovu nezíská svaté výsady Božích synů a dcer.

Kristus je zdrojem pastýřské starostlivosti, rodičovské lásky a jedinečné milosti soucitného Spasitele. Uděluje svá požehnání v co nejpříjemnější podobě. Nespokojuje se s tím, že je jen oznámí, ale představuje je tak, aby po nich lidé toužili. Podobně mají bohatství slávy nepopsatelného Daru zvěstovat i jeho služebníci. Kristova podivuhodná láska si podmaní srdce i tam, kde by pouhé opakování věroučných výkladů k ničemu nevedlo. “‘Potěšte, potěšte můj lid,’ praví váš Bůh.” “Vystup si na horu vysokou, Sijóne, který neseš radostnou zvěst, co nejvíc zesil svůj hlas, Jeruzaléme, který neseš radostnou zvěst, zesil jej, neboj se! Řekni judským městům: ‘Hle, váš Bůh!’” “Jak pastýř pase své stádo, beránky svou paží shromažďuje, v náručí je nosí.” **Izajáš 40,1.9.11.** Vyprávějte lidem o tom, který je “významnější nad tisíce jiných” a “přežádoucí skvost”. **Píseň**

písni 5,10,16. Krista nelze popsat slovy. Má o něm svědčit povaha a život. Kristus očekává, že se jeho podoba odrazí v každém jeho učedníkovi. Bůh předurčil každého člověka, aby přijal “podobu jeho Syna”. Římanům 8,29. V každém se má světu zjevovat Kristova trpělivá a shovívavá láska, jeho svatost, tichost, milosrdenství a pravda.

První učedníci vyšli a kázali slovo. Zjevovali Krista svým životem. Pán působil s nimi a “jejich slovo potvrzoval znameními”. Marek 16,20. Tito učedníci se na svoji práci připravovali. Před letnicemi se sešli a ukončili všechny spory. Byli jednotní. Věřili Kristovu zaslíbení, že jim požehná, a s vírou se modlili. Neprosili o požehnání jen pro sebe, tížila je starost o záchranu ostatních lidí. Evangelium mělo proniknout i do nejvzdálenějších končin země a oni prosili, aby dostali moc, kterou jim Kristus slíbil. Potom byl vylit Duch svatý a za jediný den se obrátily tisíce lidí.

Podobně tomu může být i dnes. Místo lidských názorů však musí být kázáno Boží slovo. Křesťané by měli ukončit všechny neshody a odevzdat se Bohu, aby je mohl použít pro záchranu ztracených. S vírou by měli prosit o požehnání. Bůh jim je dá. Vylití Ducha svatého v době apoštolů bylo “raným deštěm” a přineslo obrovské výsledky. “Pozdní déšť” však bude ještě vydatnější (Jóel 2,23).

Lidé, kteří zasvěcují Bohu svoji duši, tělo i svého ducha, budou stále dostávat novou tělesnou i duchovní sílu. Budou moci čerpat z nekonečných nebeských zdrojů. Kristus jim dá dech svého Ducha a život svého života. Duch svatý působí v jejich srdcích a myslích mocnou silou. Boží milost narůstá, rozmnožuje jejich schopnosti a dokonalý příklad božské povahy jim pomáhá při záchraně lidí. Spoluprací s Kristem docházejí k dokonalosti v Kristu a navzdory své lidské slabosti jsou schopni konat skutky Všemohoucího.

Spasitel chce projevit svoji milost a vtisknout svoji povahu celému světu. Svět mu totiž patří. Kristus jej vykoupil a chce lidi osvobodit, očistit a posvětit. Satan se sice snaží jeho záměr zmařit, ale krví prolitou za hříchy světa je možno zvítězit a oslavit Boha i Beránka. Kristus nebude spokojen, dokud jeho vítězství nebude úplné, potom “zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny”. Izajáš 53,11. Všechny národy země uslyší evangelium jeho milosti. Všichni tuto milost nepřijmou, ale “potomstvo bude mu sloužit. O Panovníku budou vyprávět dalšímu pokolení.” Žalm 22,31. “Krá-

lovství, vladařská moc a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu svatých Nejvyššího.” “Zemi naplní poznání Hospodina, jako vody pokrývají moře.” “Budou se bát Hospodinova jména na západě a jeho slávy na východu slunce.” **Daniel 7,27; Izajáš 11,9; Izajáš 59,19.**

“Jak líbezné je, když po horách jdou nohy toho, jenž poselství nese a ohlašuje pokoj, jenž nese dobré poselství a ohlašuje spásu, jenž Sijónu hlásá: ‘Tvůj Bůh kraluje!’” “Zvučně spolu plesejte, jeruzalémské trosky, vždyť Hospodin potěšil svůj lid... Hospodin obnažil svou svatou paži před zraky všech pronárodů. I spatří všechny dálavy země spásu našeho Boha.” **Izajáš 52,7.9.10.**

[529]

87. kapitola — Nanebevstoupení

Přišel čas, kdy měl Kristus vystoupit k trůnu svého Otce. Chystal se vrátit do nebeských příbytků jako božský vítěz s trofejemi. Před svou smrtí řekl Otci: Dokonal jsem “dílo, které jsi mi svěřil”. **Jan 17,4**. Po svém zmrtvýchvstání zůstal ještě nějakou dobu na zemi, aby jej učedníci mohli vidět ve vzkříšeném a oslaveném těle. Nyní se chtěl s nimi rozloučit. Dokázal, že je živým Spasitelem. Učedníci si ho již nemusí spojovat s hrobem. Mohou na něho vzpomínat jako na Pána oslaveného před celým vesmírem.

Ježíš se rozhodl vystoupit na nebesa z místa, které za svého života na zemi často posvěcoval svou přítomností. Nebylo to Davidovo město na hoře Sijón ani sídlo chrámu na hoře Mórija. Na těchto místech Ježíše tupili a zavrhli. Tamní lidé měli srdce tvrdší než skála a mocný příliv milosti a lásky od sebe odráželi. Ježíš od nich odcházel unavený a zarmoucený na Olivovou horu, aby si odpočinul. Když svatá Boží přítomnost opouštěla první chrám, zastavila se na východním návrší, jako by se jí nechtělo z vyvoleného města odejít. Podobně stál Kristus na Olivové hoře a s bolestí v srdci hleděl na Jeruzalém. Háje a rokle hory byly posvěcené jeho modlitbami a slzami. Její příkré svahy odrážely ozvěnu jásavého volání zástupu, který Ježíše prohlašoval za krále. Na úbočí hory našel domov u Lazara v Betanii. Na jejím úpatí v zahradě Getsemane se modlil a osamocen prožíval smrtelná muka. Z této hory měl vystoupit do nebe a na jejím vrcholu má stanout i při svém návratu. Nepřijde již jako muž bolesti, ale jako oslavený a vítězný král se postaví na Olivovou horu a potom zazní haleluja Židů i hosana pohanů a hlasy obrovského zástupu vykoupených budou provolávat: Korunujte jej na Pána všeho!

Nyní šel Ježíš k hoře s jedenácti učedníky. Prošli jeruzalémskou bránou a mnoho lidí se za nimi zvědavě dívalo. V čele učedníků šel ten, kterého přední muži před několika týdny odsoudili a ukřižovali. Učedníci netušili, že to bude jejich poslední setkání s Pánem. Ježíš s nimi rozmlouval a znovu jim připomínal svá dřívější naučení. Když

se přiblížili ke Getsemane, zastavil se, aby si mohli vybavit slova, která jim řekl onu noc, kdy prožíval smrtelný zápas. Pohlédl na vinou révu, na níž jim objasňoval spojení mezi církví, sebou a svým Otcem. Znovu zopakoval pravdy, které jim tehdy zjevil. Všechno kolem něho připomínalo jeho neopětovanou lásku. Dokonce i učedníci, kteří byli jeho srdci tak blízcí, jej ve chvíli jeho ponížení opustili.

[530]

Kristus žil na zemi třicet tři let, zakusil opovržení, urážky a posměch. Byl odmítnut a ukřižován. Nyní se má vrátit na svůj trůn slávy. Uvědomuje si, jak nevděční jsou lidé, které přišel zachránit. Bude s nimi mít i nadále soucit? Nepřestane je milovat? Nezaměří svou lásku tam, kde si jej váží a kde bezhříšní andělé čekají na jeho pokyny? Ne, Kristus lidi vždycky miloval, a když je zanechával na zemi, slíbil: “A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” **Matouš 28,20.**

Poslední slova

Když dorazili k Olivové hoře, vedl Ježíš učedníky přes vrchol k Betanii. Kousek před ní se zastavil a učedníci se kolem něho shromáždili. Hleděl na ně a z jeho laskavé tváře jako by vycházely paprsky světla. Nevyčítal jim jejich poklesky a nedostatky. Poslední slova, která slyšeli z úst svého Pána, byla plná té nejhlubší lásky. Potom vztáhl ruce, aby jim požehnal a ujistil je o své stálé péči a ochraně, a pomalu se vznesl z jejich středu. Unášela jej moc silnější než zemská přitažlivost. Učedníků se zmocnila posvátná bázeň. Upřeně hleděli za svým k nebi stoupajícím Pánem, dokud jej před jejich zraky neskryl oblak slávy. Potom se z oblačného zástupu andělů, kteří jej přivítali, ozvalo: “Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.” **Matouš 28,20)** Současně k nim z nebe doléhal líbezný a radostný zpěv andělského sboru.

Ježíš opět přijde

Učedníci stále ještě hleděli vzhůru. Vtom zaslechli hlasy, které zněly jako nádherná hudba. Otočili se a viděli dva anděly v lidské podobě. Ti jim řekli: “Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, znovu přijde právě tak, jak jste ho viděli odcházet.” **Skutky 1,11.**

Tito andělé patřili k zástupu, který očekával Ježíše v zářivém oblaku, aby jej doprovodil do nebeského domova. Byli ze všech nejvznešenější. Přišli k Ježíšovu hrobu při Kristově vzkříšení a provázeli jej po celou dobu jeho života na zemi. Celé nebe dychtivě očekávalo, kdy jeho pobyt na světě poznamenaném kletbou hříchu skončí. Nyní nadešel čas, kdy se nebesům vracel jejich Král. Tito dva andělé by se byli také rádi připojili k zástupu a vítali Spasitele spolu s ním. Avšak ze soucitu a lásky k lidem, které Spasitel na zemi zanechal, zůstali, aby je potěšili. “Což není každý anděl jen duchem, vyslaným k službě těm, kdo mají dojít spasení?” **Židům 1,14.**

[531]

Kristus vystoupil do nebe v lidské podobě. Učedníci viděli, jak jej zahalil oblak. Tentýž Ježíš, který s nimi chodil, rozmlouval a modlil se, který s nimi lámal chléb, plavil se po jezeře v jejich člunech a který ještě ten den s nimi vystoupil na Olivovou horu, nyní odešel k trůnu svého Otce. Andělé je ujistili, že právě ten Ježíš, kterého viděli odcházet do nebe, přijde znovu tak, jak odešel. Přijde “v oblacích! Uzí ho každé oko.” **Zjevení 1,7.** “Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve.” **1. Tesalonickým 4,16.** “Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy.” **Matouš 25,31.** Tak se naplní zaslíbení, které dal Kristus svým učedníkům: “A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.” **Jan 14,3.** Učedníci se tedy mohli těšit z naděje na opětovný příchod svého Pána.

Učedníci se vrátili do Jeruzaléma a lidé na ně překvapeně hleděli. Všichni si mysleli, že po výslechu a ukřižování Krista budou jeho následovníci zdrceni a zahanbeni. Nepřátelé očekávali, že je uvidí smutné a poražené. Oni však zářili radostí a nadšením. V jejich tvářích se odráželo nadpozemské štěstí. Nenaříkali nad zklamáním nadějemi, ale chválili Boha a vzdávali mu díky. S radostí vyprávěli o Kristově obdivuhodném vzkříšení a jeho nanebevstoupení a mnozí jejich svědectví uvěřili.

Učedníci se již nebáli budoucnosti. Věděli, že Ježíš je v nebi a stále má o ně zájem. Věděli, že mají na Božím trůnu Přítele a horlivě předkládali své prosby Otci v Ježíšově jménu. V posvátné úctě se skláněli k modlitbě a opakovali si Ježíšova slova: “Budete-li o něco

prosit Otce ve jménu mém, dá vám to. Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu.

[532]

Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná.” Jan 16,23.24. Jejich víra rostla v jistotě, že “Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás”. Římanům 8,34. O letnicích prožili plnost radosti v přítomnosti Utěšitele, kterého jim Kristus zaslíbil.

Setkání s Otcem

Celé nebe chtělo přivítat Spasitele ve svých příbytcích. Ježíš stoupal k nebesům v čele zástupu vykoupených, které při svém zmrtvýchvstání vysvobodil ze zajetí smrti. Nebeské zástupy se k tomuto radostnému průvodu s jásáním, zpěvem a chvalořečením připojily.

Když se blížili k Božímu městu, vydali andělé, kteří Spasitele provázeli, pokyn:

“Brány, zvedněte výše
svá nadpraží,
výše se zvedněte, vchody věčné,
ať může vejít Král slávy.”

Strážní andělé se radostně zeptali:

“Kdo to je Král slávy?”

Neptali se proto, že by nevěděli, kdo to je, ale proto, že chtěli slyšet chvalořečení.

“Hospodin, mocný bohatýr,
Hospodin, bohatýr v boji.
Brány, zvedněte výše
svá nadpraží,
výše je zvedněte, vchody věčné,
ať může vejít Král slávy.”

Znovu zaznívá otázka:

“Kdo to je Král slávy?”

Andělé totiž vždycky rádi slyší chválu a vyzdvihování Ježíšova jména. Spasitelův doprovod odpovídá:

“Hospodin zástupů,
on je Král slávy.”

Žalm 24,7-10.

Potom se doširoka rozevírají brány Božího města a andělský zástup jimi za zvuků nádherné hudby prochází.

Je tam trůn a kolem něj duha zaslíbení. Jsou tam také cherubíni a serafíni. Shromáždili se tam velitelé andělských zástupů, Boží synové, představitelé nepadlých světů. Vykupitele vítá i nebeská rada, před níž Lucifer obviňoval Boha a jeho Syna. Jsou v ní představitelé nevinných říší, které chtěl satan také ovládnout. Chtějí přivítat a velebit svého Krále a oslavovat jeho vítězství.

Spasitel je však zastavuje. Ještě ne! Ještě nemůže korunu slávy a královské roucho přijmout. Vstupuje do přítomnosti svého Otce. Ukazuje rozdrásanou hlavu, probodnutý bok a poraněné nohy, zvedá ruce se stopami po hřebecích. Předkládá Bohu znamení svého vítězství a představuje mu prvotiny těch, kteří s ním vstali z mrtvých jako zástupci obrovského množství vzkříšených při jeho druhém příchodu. Blíží se k Otci. Ten se raduje z každého hříšníka, který činí pokání, a jásá nad každým zachráněným. Dříve než byly položeny základy země, uzavřeli Otec se Synem smlouvu o vykoupení člověka pro případ, že by jej satan přemohl. Zavázali se, že Kristus bude zárukou lidstva, a podali si ruce. Kristus tento závazek splnil. Když na kříži zvolal: “Dokonáno jest,” obracel se tím k Otci (**Jan 19,30**). Úmluva byla dokonale splněna. Nyní říká: Dokonáno jest, Otče. Splnil jsem tvou vůli, můj Bože. Dílo vykoupení jsem dokončil. Je-li tvá spravedlnost uspokojena, “chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já”. **Jan 17,24**.

[533]

Ozývá se Boží hlas a oznamuje, že spravedlnosti bylo učiněno zadost. Satan je poražen. Kristovy následovníky, kteří zápasí a bojují na zemi, Bůh přijal “ve svém Nejmilejším”. **Efezským 1,6**. Před nebeskými anděly a před zástupci nepadlých světů jsou prohlášeni

za spravedlivé. Kde je on, tam bude i jeho církev. “Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení.” **Žalm 85,11**. Otec objímá svého Syna a říká: “At’ se mu pokloní všichni andělé Boží!” **Židům 1,6**.

Nebeští vládcové, knížectva i mocnosti s nevýslovnou radostí uznávají svrchovanost Knížete života. Andělské zástupy se mu klánějí a v celém nebi se rozléhá radostné jásání. “Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.” **Zjevení 5,12**.

Vítězoslavné písně se prolínají s hudbou andělských harf a celé nebe překypuje radostí a slávou. Láska zvítězila. Ztracené bylo nalezeno. V nebi se rozléhá mocné volání: “Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!” **Zjevení 5,13**.

Ozvěna veliké nebeské radosti doléhá k nám na zem v Kristových slovech: “Vystupuji k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu.” **Jan 20,17**. Nebe a země jsou spojeny. Pro nás vystoupil náš Pán do nebe a pro nás i žije. “Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.” **Židům 7,25**.